BD
P

WINNETOU

Karl May

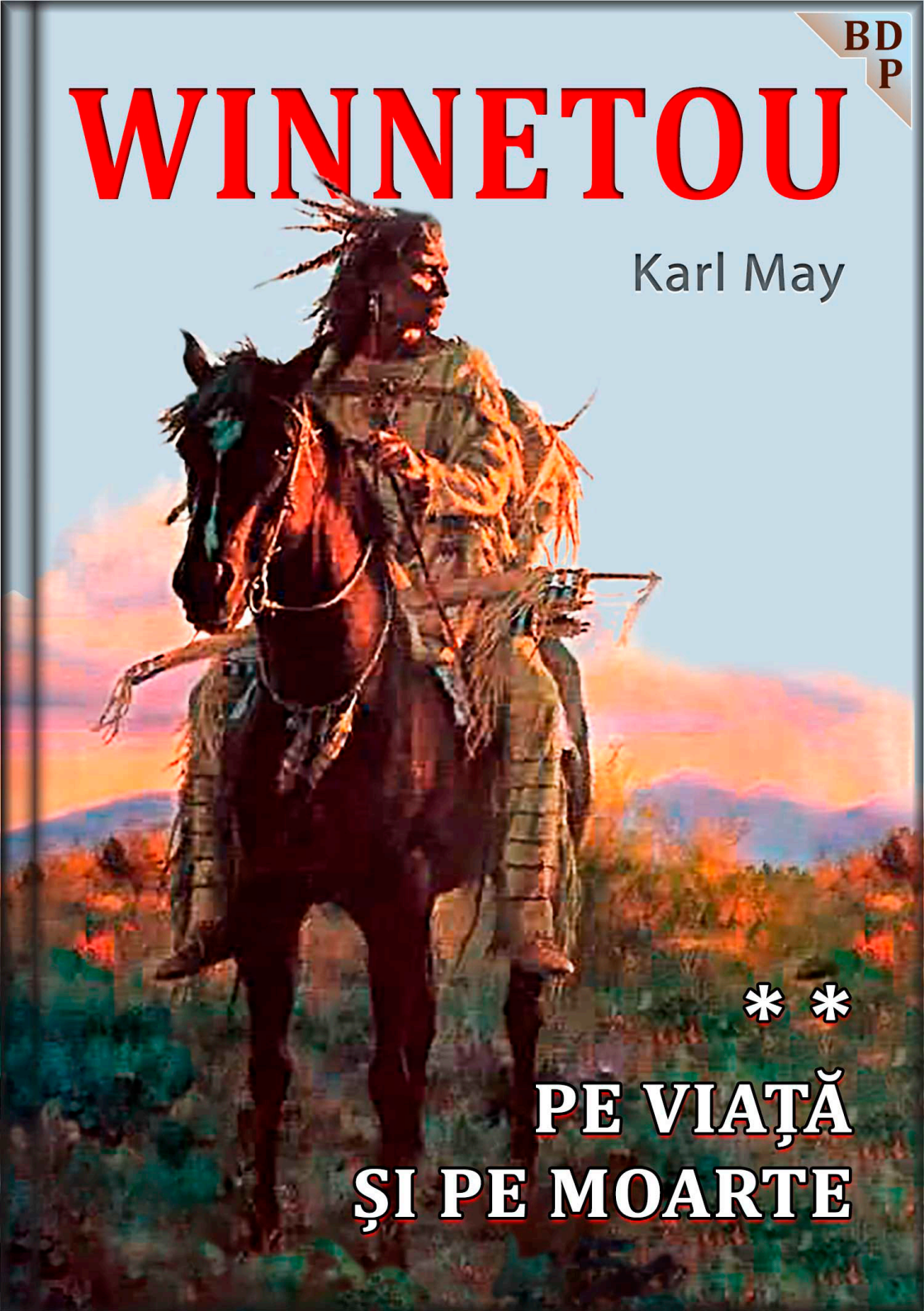

* *

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

Pagină intenționat goală

Faceți cinste cu-o cafea?

PayPal

VĂ MULȚUMESC!!!

ALTE CĂRȚI GRATUITE
GĂSIȚI AICI

Contact:
blu.duaine@gmail.com

Pagină intenționat goală

Karl May

OPERE

Volumul 23

Pagină intenționat goală

Winnetou

Volumul II

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

WINNETOU DER ROTE GENTLEMAN, II
1893

Pagină intenționat goală

Traducere: **EUGEN FRUNZĂ**

Format electronic și copertă:
ANTON BUDILEANU

Copertă realizată
după o pictură de HOWARD TERPNING

UUID: *b16b0cdd-80aa-4ac3-9cb7-54b9c2eb072e*
Data versiunii curente: *10-03-2021*

© BLU DUAINE PRESS, 2020

Pagină intenționat goală

CUPRINS

VII. Detectiv

VIII. Ku-klux-klan

IX. Peste graniță

X. Prin Mapimi

XI. Old Firehand

XII. În „Fortăreață”

XIII. Negustorul ambulant

Pagină intenționat goală

VII. DETECTIV

Nici n-a apucat bine să vadă lumina tiparului primul volum despre Winnetou, că mi-au și parvenit numeroase întrebări din partea cititorilor, dornici să afle cursul ulterior al evenimentelor. Acestea s-au desfășurat cu totul altfel decît am bănuit.

După o veritabilă cursă de călărie, Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parkers și cu mine sosirăm la vărsarea lui Río Bosco, în apropiere de Natchitoches, unde nădăjduiam să ne aștepte vreo solie din partea lui Winnetou. Dar speranța noastră nu se împlini. Am găsit, ce-i drept, urmele unor oameni care fuseseră pe aici. Dar ce fel de urme! Erau leșurile celor doi *traders* care ne dăduseră informații despre satul kiowașilor. După cum am aflat mai tîrziu de la Winnetou, negustorii fuseseră împușcați de Santer.

Acesta vîslise atît de zdravăn, încît ajunsese la vărsarea sus-pomenitului rîu concomitent cu negustorii, deși aceștia plecaseră mult mai înainte din satul lui Tangua. Santer fusese nevoit să renunțe la nuggeții lui Winnetou; îl aștepta deci sărăcia. Atunci i-au sărit în ochi mărfurile celor doi negustori, pe care i-a împușcat, după ce-i pîndise, probabil, dintr-o ascunzătoare. Apoi a șters-o împreună cu catîrii și cu mărfurile furate. Toate acestea le-a dedus, la sosire, Winnetou, cercetînd urmele lăsate de Santer.

Ucigașul nu și-a luat o sarcină prea ușoară. Să mîi de unul singur prin savană atîția catîri încărcați – e o treabă ce comportă serioase dificultăți. Pe deasupra, era și foarte grăbit, ca să nu-l ajungă urmăritorii.

Din păcate, se porni o ploaie care ținu cîteva zile și șterse toate urmele, încît Winnetou fu silit să se bizuie nu pe ceea ce vedea cu ochii, ci pe fel de fel de combinații. Foarte probabil că Santer, pentru a-și valorifica prada, se îndreptase spre una din așezările învecinate; astfel, apașii nu aveau altă soluție decît să le cerceteze pe rînd.

Abia după mai multe zile irosite, Winnetou regăsi la agenția comercială Gater urma celui căutat: Santer trecuse pe acolo, vînduse toată prada și, făcîndu-și rost de un cal bun, pornise către est, pe fosta șosea Red River. Winnetou se despărți de apașii lui, care i-ar fi complicat de aci încolo deplasarea; îi trimise acasă și hotărî să continue urmărirea de unul singur. Luase cu sine destui nuggeți; poseda deci mijloace materiale pentru o ședere mai îndelungată în est.

Cum din acest motiv nu mai expediase nici un curier la Nacitoșea, noi nu știam unde se află și încotro să-l urmăm. Am luat-o deci spre Arkansas, ca să ajungem pe drumul cel mai drept la Saint Louis. Regretam nespus că nu-mi pot revedea prietenul, dar nu era nimic de făcut.

După un drum lung, sosirăm într-o seară la Saint Louis. Firește că prima mea grijă a fost să-l vizitez pe bătrînul meșter Henry. Cînd am pășit în atelierul său, meșterul tocmai lucra la strung, la lumina lămpii, așa că nici nu auzise cînd am deschis ușa.

— *Good evening,* bună seara, *mister* Henry! l-am salutat, ca și cînd ne-am fi despărțit abia în ajun. Ei, cum merge cu carabina? E gata?

Spunînd acestea, mă săltai pe un colț al mesei, cum obișnuiam pe vremuri. *Mister* Henry zvîcni de pe scaunul lui, se holbă la mine o clipă ca de pe altă lume, apoi izbucni, nebun de bucurie:

— Dumneata... dumneata aici?... Meditatorul... Expertul... afurisitul de Old Shatterhand?!

Mă strînse la pieptul său și mă sărută repetat, zgomotos, pe amîndoi obrajii.

— Old Shatterhand?! De unde cunoașteți acest nume? l-am iscodit după ce explozia de bucurie se mai potoli.

— De unde? Mai întrebi? Toată lumea vorbește de dumneata, cavaler teribil ce-mi ești! Ai ajuns un *westman* cum scrie la carte! *Mister* White, inginerul secției vecine, ne-a informat cel dintîi. Erau numai laude în privința dumitale, așa să știi! Însă nimbul din jurul frunții ți l-a așezat Winnetou.

— Cum, așa?

— Mi-a povestit totul, absolut totul!

— Ce vorbiți! A fost Winnetou pe-aici?

— Firește c-a fost!

— Cînd? Spuneți, vă rog!...

— Acum trei zile. Doar îi vorbiseși de mine și de vechiul doborîtor de urși. S-ar fi putut oare să vină în localitate și să nu mă viziteze? Mi-a zugrăvit el cu de-amănuntul cam ce fel de *westman* ai ajuns. Bizoni, *grizzly* și așa mai departe! Te-ai ales pînă și cu rangul de căpetenie.

Continuă astfel încă multă vreme și degeaba încercam să-l întrerup. Mă îmbrățișa iar și iar, jubilînd că mă îndemnase cel dintîi pe drumul Vestului Sălbatic. Apoi îmi povesti cele aflate de la căpetenia apașilor. Winnetou nu-i mai pierduse urma lui Santer și se ținuse după el pînă la Saint Louis. După care plecă spre New Orleans. Din pricina grabei cu care se deplasa, n-am apucat să-l mai prind în oraș. Îmi lăsase însă vorbă prin Henry să vin și eu la New Orleans – dacă mă trage inima. Și m-am hotărît să plec cît de curînd.

Trebuia, firește, să-mi îndeplinesc mai întîi obligațiile profesionale, ceea ce am și făcut a doua zi dimineața. Încă la prima oră mă aflam cu Hawkens, Stone și Parker în dosul acelei uși cu geamuri prin care intrasem altădată ca să mi se verifice cunoștințele. Bătrînul Henry nu renunță nici el la plăcerea de a fi de față. Acolo se depănară o mulțime de povești, de relatări, explicații, ca să reiasă pînă la urmă că, dintre toate secțiile, a mea trecuse prin

încercările cele mai grele și mai dramatice. Rămăsesem singurul în viață dintre experții grupei.

Cînd veni rîndul să se facă socotelile bănești, Sam și-a dat în zadar osteneala ca să obțină pentru mine o gratificație suplimentară. Ne-am încasat, ce-i drept, lefurile, dar nici un dolar în plus. Mărturisesc sincer că am predat cu un sentiment de amară decepție notele și schițele întocmite cu atîta caznă și salvate cu atîtea riscuri. Domnii angajaseră cinci experți și achitau acum doar o singură leafă, restul îl băgau în propriile lor buzunare, deși își însușiseră rodul întregii noastre munci și îndeosebi al eforturilor mele mai mult decît omenești.

Drept care Sam improviză o cuvîntare vijelioasă, dar nu obținu nimic decît rîsete, în timp ce, împreună cu Will și cu Dick, era condus amabil către ușă. Plecai, firește, și eu, fără a mai privi înapoi. De altminteri, suma încasată era, pentru condițiile mele de atunci, destul de bunicică.

Eram, deci, hotărît să-l caut pe Winnetou, care îmi lăsase la *mister* Henry adresa unui hotel din New Orleans. Din politețe, dar și din devotament, i-am întrebat pe Sam și pe ceilalți doi tovarăși dacă ar vrea să vină cu mine. Ei însă preferau să rămînă la Saint Louis, să se odihnească, în sfîrșit, ca lumea, ceea ce în nici un caz nu le-aș fi luat-o în nume de rău. Mi-am făcut rost de schimburi și de alte obiecte trebuincioase, m-am gătit cu un costum nou, lepădînd veșmintele indiene, și am luat vaporul spre miazăzi. Puținul meu avut, pe care am renunțat să-l mai car după mine, între altele și doborîtorul de urși, l-am lăsat în grija lui Henry, care mi-a făgăduit să-l păstreze cu sfințenie. Tot lui i-am încredințat și calul, de care nu mai aveam trebuință. De altfel, socoteam cu toții că absența mea va fi scurtă.

Dar avea să se întîmple altcum. Ne aflam în toiul războiului civil, fapt pe care l-am trecut pînă acum sub tăcere, neavînd nici o legătură cu evenimentele relatate. Întîmplător, fluviul Mississippi era tocmai atunci deschis navigației datorită vestitului amiral Farragut, care îl readusese în stăpînirea statelor nordice.

Totuși, călătoria mea cu vaporul întîrzia mult din pricina măsurilor restrictive de tot felul, desigur încă necesare. Ajungînd la New Orleans și întrebînd de Winnetou la hotelul pe care mi-l indicase Henry, mi s-a răspuns că plecase în ajun, dar îmi lăsase vorbă că se află la Vicksburg, în căutarea lui Santer, și că, din motive de securitate, nu mă sfătuiește să-l urmez. Adresa lui mi-o va comunica mai tîrziu prin *mister* Henry din Saint Louis.

Ce-mi rămînea de făcut? Mă trăgea ața să-mi vizitez rudele aflate în patrie și care probabil că aveau nevoie de un ajutor bănesc; oricum, eram în măsură să-i ajut. Să mă fi întors la Saint Louis ca să-l aștept pe Winnetou? Cine știe dacă acesta mai avea posibilitatea să vină acolo... Pe de asupra, avînd alte păreri decît sudiștii în problema sclavagismului, eram de la început considerat ca suspect și nu aveam nici un chef să ajung în niște încurcături al căror sfîrșit nu putea fi prevăzut. Să mă întorc în patrie, la ai mei, care aveau nevoie de sprijinul meu? Poate că era lucrul cel mai nimerit.

Mă interesai dacă există vreun vapor gata de plecare. Găsii unul sub pavilion nord-american, care încerca să profite de acalmia de pe front pentru a pătrunde pînă pe coastele Cubei. Acolo se putea ivi un prilej să plec în Germania sau, deocamdată, la New York. N-am stat mult pe gînduri și m-am îmbarcat.

Ar fi fost bine dacă-mi puneam în siguranță agoniseala la vreuna din bănci, în schimbul unui mandat de remitere. Dar ce bancă din New Orleans era pe atunci demnă de încredere? Apoi, nici timp nu prea îmi rămăsese. Pînă la plecarea vaporului mai trebuia să-mi fac rost de pașaport. Așa că am plecat cu banii la mine.

Pentru a nu stărui prea mult asupra acestei fatale împrejurări, voi spune doar că, nu mai tîrziu decît în prima noapte, furăm surprinși de un puternic uragan. Ce-i drept, încă de cu ziuă vremea se arătase vîntoasă, dar călătoria decursese normal pînă spre seară; nimic nu indica apropierea cumplitei furtuni. Ca și ceilalți pasageri, care folosiseră prilejul de a pleca din New Orleans, mă dusei liniștit la culcare. După miezul nopții am fost trezit de un tangaj

și de un clocot îngrozitor. Am sărit din pat ca ars. Dar în aceeași clipă vasul se clătină atît de tare, încît mă prăbușii, și tot calabalîcul din cabina în care se aflau încă trei pasageri căzu peste mine. Cui îi mai pasă de bani în asemenea clipe, cînd viața atîrnă de un fir de păr?! Prin întunericul și zăpăceala ce domneau în cabină, mi-ar fi trebuit mult timp pînă să-mi găsesc haina și portofelul. Nu știu nici eu cum m-am dezgropat de sub povara ce mă strivea și am fugit – ba nu, m-am bălăbănit pînă afară, pe covertă. Vaporul se zbuciuma nebunește, fără răgaz.

Afară – beznă, să-ți scoți ochii. Cît ai clipi, uraganul mă trînti jos și un talaz uriaș se rostogoli deasupră-mi. Mi se părea că aud voci îngrozite, spulberate în vuietul furtunii. Fulgere spintecară văzduhul, unul după altul, luminînd totul preț de o secundă. Zării niște stînci rîpoase ieșind din apă, iar dincolo de ele mijea țărmul. Vasul se înșurubase cu botul între aceste stînci și, împresurat de talazuri, se frămînta cu pupa în văzduh. Era pierdut. În orice clipă putea să fie rupt în bucăți. Bărcile de salvare fuseseră smulse. Cum să scapi dintr-o asemenea situație? Numai înot! Încă un fulger și văzui călătorii întinși pe covertă, cramponîndu-se de obiectele din jur, pentru a nu fi măturați de valuri. După părerea mea, însă, tocmai lăsîndu-te în voia apei, puteai să mai speri în ziua de mîine!

Și iată, vine asupră-mi un talaz înalt cît casa; îl zăresc datorită luciului său fosforescent. Se aruncă asupra vasului care geme și trosnește, gata-gata să se facă țăndări. Eu mă agăț cu toată puterea de un stîlp de fier, dar în zadar: îmi scapă din mîini. Doamne, ajută-mă! Am senzația că talazul mă aruncă sus de tot, mă joacă, mă sucește ca pe o minge, apoi mă trage în adînc și mă ridică iarăși în creștetul lui. Nu fac nici o mișcare: orice efort ar fi zadarnic. Dar în clipa cînd talazul se va izbi de țărm, voi avea grijă să nu mă mai las tîrît în larg.

Să se fi scurs o jumătate de minut de cînd mă aflam în voia valurilor, dar mi se părea că trecuseră ore întregi. Deodată, mă

pomenii aruncat în văzduh și aterizai între stînci, unde apa era calmă. Numai să nu mă tragă valul îndărăt! Mă zbăteam din răsputeri, lopătam cu brațele, cu picioarele, într-un suprem și ultim efort. De fapt, exagerez dacă spun că acolo, între stînci, apa era „calmă", pentru că e vorba de un calm foarte relativ. Ieșisem, ce-i drept, din vîltoare, dar furtuna răscolea și răsturna oceanul, purtîndu-mă în toate sensurile ca pe un dop de plută jucat într-un vas cu apă. Avui însă norocul să zăresc prin noapte fîșia de pămînt. Fără această fericită împrejurare, probabil că n-aș fi scăpat cu viață. Știam, deci, în ce direcție trebuie să înot. Și chiar dacă în iureșul elementelor dezlănțuite nu făceam decît progrese infime, atinsei, totuși, pînă la urmă țărmul – deși într-alt chip decît mi-aș fi dorit. Apă și pămînt – totul era negru ca păcura, încît nu le puteam deosebi ca să-mi aleg un loc prielnic de acostare. Orbecăind astfel, mă izbii cu capul într-o muchie de stîncă. Parcă m-ar fi trăsnit cineva cu toporul în creștet. Mai avui prezența de spirit să mă agăț cu mîinile de stîncă și să mă salt nițel, după care îmi pierdui cunoștința.

Cînd m-am dezmeticit, uraganul încă mai fierbea. Mă durea capul, dar nu luam în seamă durerea. Mai multă grijă îmi provoca faptul că habar nu aveam unde sînt. Mă aflam oare pe țărm, sau pe o stîncă ieșită din apă? Era cu neputință să mă clintesc din loc. Piatra era netedă și lunecoasă. Cu greu izbuteam să rezist furtunii care tot mai amenința să mă înghită. În cele din urmă, observai că uraganul parcă s-ar domoli. Și, într-adevăr, așa cum se întîmplă de obicei, se potoli curînd, ca la un semnal. Ploaia încetă brusc și stelele se iviră pe cer.

La lumina lor mă putui orienta. Mă aflam pe țărm. Îndărătul meu apele mai clocoteau; în față se înălțau niște arbori răzleți. O luai într-acolo. O parte din arbori înfruntaseră cu succes furtuna; mulți alții însă fuseseră smulși din rădăcini, culcați la pămînt sau tîrîți în largul apelor. Zării apoi, ca printr-o pîclă deasă, cîteva lumini mișcătoare. Bănuind că sînt oameni, mă grăbii să ajung pînă la ei.

Erau, într-adevăr, niște oameni de prin partea locului, adunați în jurul unor case cărora uraganul le pricinuise mari stricăciuni. Uneia îi smulsese acoperișul, zvîrlindu-l cît colo, în larg.

Ce mai uimire produse apariția mea! Se zgîiră oamenii la mine ca la o fantomă. Oceanul încă vuia bezmetic, așa că numai răcnind ne puteam auzi unul pe altul. Erau pescari. Uraganul aruncase vasul nostru pe una din insulele Tortugas, unde se înălța fortul Jefferson. În fort se aflau atunci închiși prizonierii de război ai Confederației.

Pescarii mă primiră cît se poate de prietenos, îmi dădură rufărie uscată și îmbrăcăminte – căci nu aveam pe mine decît pijamaua în care dormisem pe vapor. Apoi se împrăștiară să cerceteze coasta și să descopere pe eventualii naufragiați. Pînă dimineața fură descoperite șaisprezece victime, dintre care trei, dînd semne de viață, au putut fi salvate. Ceilalți muriseră. Țărmul era semănat de epave; vasul sfărîmat, prova înfiptă în stînca de care o izbise uraganul.

Eram, așadar, un naufragiat în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, căci nu mai posedam nimic; banii pe care îi agonisisem zăceau în negura oceanului. Firește că regretam pierderea, dar mă și consola faptul că eram unul dintre cei puțini – doar patru la număr – care scăpaserăm de moarte. Avusesem, fără îndoială, mare noroc.

Comandantul fortului se ocupă de noi. Primirăm toate cele necesare, iar mie mi se oferi ocazia să mă îmbarc pe un vapor care pleca spre New York. Astfel ajunsei acolo, în marele oraș, mai sărac chiar decît odinioară, cînd îl vizitasem pentru prima dată. Îmi lipsea pînă și curajul de a o lua iarăși de la capăt.

De ce am plecat la New York și nu la Saint Louis, unde aveam cunoscuți și puteam să mă bizui cu toată încrederea în ajutorul bătrînului Henry? Pentru că îi eram atît de îndatorat, încît nu mai voiam să abuzez de bunăvoința lui. Ei da, să fi fost sigur că dau acolo de Winnetou! Însă goana lui după Santer putea să mai

dureze luni de zile, dacă nu mai mult. Unde să-l fi căutat în tot acest răstimp? Eram, ce-i drept, ferm decis să-l regăsesc, dar asta presupunea să mă întorc în Vestul Sălbatic, să vizitez iarăși acel pueblo de lîngă Río Pecos. Or, pentru a întreprinde o asemenea călătorie, trebuia mai întîi să-mi refac situația. În împrejurările date – gîndeam eu – numai la New York aș fi reușit să mă pun din nou pe picioare.

Speranțele nu mi-au fost înșelate. Am avut noroc. Am făcut cunoștință cu prea onorabilului *mister* Josy Taylor, care conducea un corp de detectivi renumit pe atunci, și mi-am oferit serviciile. Auzind cine sînt și prin cîte trecusem în ultima vreme, dumnealui căzu de acord – deși eram german – să mă angajeze de probă. Avea ideea preconceptă că germanii nu ar fi apți pentru specialitatea lui. Totuși, grație cîtorva succese datorate mai curînd întîmplării decît perspicacității mele, am izbutit să-i inspir încredere și să i-o sporesc treptat. Astfel, pînă la urmă, am ajuns să mă bucur de întreaga-i bunăvoință și îmi încredință unele misiuni care cereau perspicacitate și hotărîre, și – în caz de reușită – eram bine plătit.

Într-o zi, după apelul nominal, mă pofti în cabinetul său, unde aștepta un domn mai în vîrstă, cu înfățișare îngrijorată. Se făcură prezentările și aflai că e vorba de bancherul Ohlert, venit să ne ceară asistența într-o chestiune particulară. Cazul era pe cît de penibil pentru persoana lui, pe atît de periculos pentru afacerile sale.

Avea un singur copil, un fiu cu numele de William, în vîrstă de douăzeci și cinci de ani, învestit cu dreptul de a dispune în chestiunile financiare ale firmei ca și tatăl său. Acesta din urmă era însurat cu o germană, fiind el însuși de aceeași obîrșie. Tînărul, mai mult visător decît activ, se ocupa de preferință cu lecturi științifice, beletristice și studia mai curînd metafizica decît registrele de contabilitate ale întreprinderii, considerîndu-se și mare savant și poet desăvîrșit. Faptul că una din revistele newyorkeze

de limbă germană îi publicase cîteva poezii l-a întărit și mai mult în această convingere. Din una-n alta, îi trăsni prin cap ideea să scrie o tragedie al cărei principal erou să fie un poet nebun. Pentru a se documenta cît mai temeinic, își procură o grămadă de cărți de specialitate și se apucă să studieze bolile mintale. Consecințele fură îngrozitoare: identificîndu-se treptat cu eroul său, tînărul Ohlert ajunse să se creadă el însuși nebun. Nu de mult tatăl său făcuse cunoștința unui medic psihiatru care afirma că are intenția să creeze o clinică particulară pentru alienați. Susținea că fusese multă vreme asistentul unor specialiști celebri și îi inspiră bancherului atîta încredere, încît acesta îl rugă să se ocupe de fiul său și să încerce a-l vindeca.

Din acea zi o prietenie intimă se legă între medic și Ohlert-junior pentru ca, la un moment dat, să dispară amîndoi în chip cu totul surprinzător. Abia atunci bancherul, devenit mai atent, descoperi că medicul în cauză nu era decît un cîrpaci și un impostor cum sînt cu miile în Statele Unite, tolerați să-și facă mendrele pe spinarea bieților pacienți.

Taylor, șeful meu, întrebă cum se numește acel pretins medic. Cînd îi află numele, adică Gibson, precum și adresa, constată că aveam de-a face cu o veche cunoștință. Eu însumi îl supravegheasem multă vreme pentru o altă afacere necurată. Posedam și o fotografie a lui. O țineam în sertar și cînd i-o arătai bancherului Ohlert, acesta recunoscu imediat pe dubiosul prieten și medic al fiului său.

Acest Gibson era un escroc de primă clasă, care hoinărise mult timp prin Statele Unite și prin Mexic, atribuindu-și tot felul de titluri și profesiuni. Bancherul, vizitînd-o în ajun pe gazda escrocului, află că acesta plătise tot ce-i datora și plecase nu se știe unde. William, fiul bancherului, luase cu sine o sumă apreciabilă de bani și totuși, chiar astăzi, tatăl său primi din partea unei bănci din Cincinnati, cu care întreținea strînse legături de afaceri, o telegramă prin care era anunțat că William ridicase de la bancă cinci

mii de dolari și plecase mai departe, la Louisville, ca să-și aducă de acolo logodnica. Afirmația din urmă era, desigur, mincinoasă.

Existau toate motivele să se presupună că falsul medic își răpise „pacientul" pentru a intra în posesia unor mari sume de bani. William cunoștea personal pe cei mai de seamă bancheri și putea obține de la ei orice sumă ar fi cerut. Era, deci, neapărat necesar ca escrocul să fie prins, iar bolnavul readus acasă.

Cazul mi-a fost încredințat mie. Mă înarmai cu împuternicirile și instrucțiunile de rigoare, precum și cu o fotografie a lui William Ohlert și mă îmbarcai pe un vapor, mai întîi spre Cincinnati. Cum Gibson mă știa la față, îmi luai și recuzita necesară pentru cazul că ar fi fost nevoie să mă deghizez.

La Cincinnati îi făcui o vizită bancherului cu pricina, care mă informă că Gibson se găsea într-adevăr în tovărășia lui William Ohlert. Ajungînd apoi la Louisville, aflai că cei în cauză își luaseră bilete pentru Saint Louis. Mă dusei, firește, într-acolo, dar abia după multe și neslăbite cercetări dădui de urma lor. De mare folos mi-a fost și de astă dată bătrînul *mister* Henry; cred că nu mai e nevoie să spun că l-am vizitat în atelierul său. Omul se arătă foarte surprins de faptul că devenisem detectiv, mă compătimi din toată inima pentru pierderea suferită de pe urma naufragiului și, la despărțire, îmi ceru să-i făgăduiesc că, după ce-mi voi fi îndeplinit misiunea în curs, voi renunța la slujbă și mă voi întoarce în Vestul Sălbatic. Urma să experimentez acolo noua lui armă cu repetiție, iar pînă atunci dînsul avea să-mi țină în păstrare doborîtorul de urși.

William și Gibson plecaseră cu vaporul pe Mississippi spre New Orleans și trebuia să mă iau după ei. Ohlert-senior îmi dăduse o listă a tuturor băncilor cu care lucra.

La Louisville și la Saint Louis, informîndu-mă la băncile indicate pe listă, aflasem că William trecuse pe acolo și ridicase diverse sume de bani. Același lucru îl făcuse și la doi prieteni de afaceri din New Orleans. Pe ceilalți i-am prevenit și i-am rugat să mă anunțe de urgență în cazul că se va prezenta la ghișeele lor.

Asta e tot ce descoperisem și mă găseam acum în mijlocul puhoiului de oameni care inundau străzile orașului. Evident că sesizasem și poliția despre cazul ce mă interesa și nu mai aveam altceva de făcut decît să aștept rezultatul cercetărilor. Pentru a nu sta degeaba, hoinăream prin mulțime, scrutînd cu atenție trecătorii. Poate că o întîmplare fericită mi-ar fi putut veni în ajutor.

New Orleans are un aspect hotărît sudic, mai ales în vechile cartiere. Dai de ulițe strîmte și murdare, de case învelite cu iederă și prevăzute cu balcoane. Acolo se retrage un anume fel de viață care se teme de lumina zilei. Întîlnești oameni cu tenurile cele mai diferite, de la galbenul-palid, bolnăvicios, pînă la tuciuriul cel mai întunecat al negrilor. Flașnetari, cîntăreți vocali ambulanți și chitariști îți împuie urechile cu producțiile lor artistice. Bărbații strigă, femeile țipă. Aci un matroz înfuriat îl trage pe un chinez de smocul din creștet, în timp ce acesta înjură de mama focului; dincolo se încaieră doi negri spre hazul privitorilor adunați în jur. Pe la fiecare colț de stradă hamalul dă nas în nas cu alt hamal, își leapădă amîndoi poverile și se iau la bătaie. Intervine un al treilea, vrea să facă pace și încasează pînă la urmă pumnii amîndurora.

O impresie mai bună fac micile așezări suburbane, cu case rustice, cochete, împrejmuite cu grădini curate în care cresc trandafiri, coacăze, oleandri, peri, smochini, piersici, portocali, lămîi. Acolo își află cetățeanul liniștea și tihna mult dorite după zarva amețitoare a orașului.

Bineînțeles că în port agitația e cea mai intensă. Acolo mișună vapoarele și ambarcațiunile de tot soiul și de toate mărimile. Pe chei stau grămadă munți de baloturi și stive de butoaie printre care foiesc sute de docheri. Te-ai crede într-unul din marile tîrguri de bumbac ale Indiei răsăritene.

Rătăceam deci prin oraș cu ochii atenți – dar zadarnic! Se făcuse amiază și era foarte cald. Mă aflam pe larga și frumoasa Common Street, cînd privirea îmi fu atrasă de firma unei berării germane. Un pahar de bere Pilsen nu strica pe o asemenea arșiță, așa că am intrat.

Cîtă trecere avea berea încă de pe atunci, se vedea din mulțimea de consumatori care umpleau localul. După multă căutare, am găsit un scaun liber, tocmai în fund, la o măsuță cu numai două locuri, dintre care unul ocupat de un ins al cărui aspect ar fi tăiat oricui pofta de a se așeza lîngă dînsul. Îi cerui totuși îngăduința să-mi consum berea la măsuța respectivă.

Pe chipul străinului se așternu un zîmbet ca de milă. Mă privi cu stăruință și cu oarecare dispreț. Apoi întrebă:

— Da' parale aveți, *master*?

— Firește! i-am răspuns mirat.

— Înseamnă că, pe lîngă bere, puteți plăti și locul pe care-l ocupați?!

— Așa cred.

— *Well*, atunci la ce bun îmi mai cereți îngăduința să vă așezați lîngă mine? După socotelile mele, sînteți străin, un pripășit prin partea locului, așadar un *greenhorn*. Să-l văd eu pe acela care mi-ar interzice să mă așez unde-mi place! L-aș face zob! Întinde-ți, domnule, picioarele în voie, comandă-ți berea și, dacă te incomodează cineva, dă-i una după ceafă!

Mărturisesc sincer că purtarea lui mă cam intimida. Simțeam că roșesc. De fapt, omul mă luase peste picior și aveam sentimentul vag că nu ar trebui să i-o trec cu vederea, că s-ar cuveni să schițez cît de cît un protest. De aceea, în timp ce mă așezam, i-am răspuns:

— Ați ghicit, sînt străin, *master*. Dar expresia cealaltă v-o interzic, altminteri m-aș vedea obligat să vă conving că nu sînt deloc un *greenhorn*. A fi vulpoi șiret nu implică și lipsa de politețe.

— *Pshaw!* făcu el indiferent. În orice caz, dumneavoastră nu-mi prea faceți impresie de vulpoi. Iar pe orgoliosul n-are rost să-l jucați; degeaba osteneala. N-am avut nici o intenție rea și, la urma urmei, mă întreb cum ați putea să vă impuneți față de mine. Old Death nu e omul care să se piardă cu firea.

Old Death! Vasăzică aveam de-a face cu Old Death! Auzisem multe despre acest notoriu, ba chiar celebru *westman*. Despre

isprăvile sale se vorbea la toate focurile de tabără dincolo de Mississippi și numele lui pătrunsese pînă în marile orașe din est. Dacă numai a zecea sau a douăzecea parte din cîte se povesteau despre el ar fi corespuns adevărului, încă ar fi însemnat să-ți scoți pălăria în fața unui vînător și cercetaș de asemenea anvergură. Și-a petrecut viața cutreierînd Vestul în lung și-n lat și scăpînd teafăr din toate primejdiile. Cei mai săraci cu duhul îl credeau pur și simplu imun la gloanțe.

Nimeni nu-i cunoștea numele adevărat. Old Death era porecla lui de *westman*, de războinic, și însemna „Moartea cea bătrînă". Și-o cîștigase datorită conformației sale neobișnuit de ciolănoase și deșirate. Avîndu-l acum în fața mea, înțelegeam de ce fusese poreclit astfel.

Era înalt, peste măsură de înalt, și trupul său încovoiat părea să nu fie decît piele și os. Pantalonii îi fluturau largi în jurul picioroangelor. Haina de vînătoare, croită din aceeași piele ca și pantalonii, se închircise cu timpul în așa hal, încît mînecile abia îi ajungeau la jumătatea brațelor, dure, descărnate, scheletice.

Sus, din gulerul cămășii, răsărea un gît interminabil, ca de mort, pe care mărul lui Adam atîrna ca într-un săculeț. Și apoi, capul! Nici cinci grame de carne pe el; ochii pierduți adînc în orbite, iar țeasta fără un fir de păr. Obrajii cumplit de uscați, fălcile puternice, pomeții proeminenți, nasul flasc și teșit, cu nările mari în vînt – leit hîrcă de care să fugi îngrozit, dacă îți iese cumva în drum. Capul acesta avea asupră-mi și un efect olfactiv: îmi părea că simt duhorile descompunerii, mirosul de acid sulfuric și de amoniac. Să-ți piară, zău, orice poftă de mîncare și băutură!...

Picioroangele și le purta în niște teci, un fel de cizme din piele de cal, croite dintr-o singură bucată. La călcîie – o pereche de pinteni uriași, avînd drept rotile două monede mexicane de argint.

Jos, lîngă măsuță, zăcea un harnașament complet de călărie, adică șaua cu toate dichisurile ei, de care omul își rezemase una din acele vechi flinte de Kentucky, lungi cît toate zilele,

și astăzi rar întîlnite. Restul armamentului consta dintr-un cuțit „Bowie" și două pistoale ale căror plăsele ieșeau la iveală dintr-un fel de brîu garnisit cu o mulțime de scalpuri cît o palmă de mari fiecare. Cum scalpurile nu proveneau de la albi, era de presupus că posesorul lor jupuise, după obiceiul locului, țestele indienilor înfrînți de el.

Berarul îmi aduse comanda. Cînd să duc paharul la gură, Old Death mă opri cu un gest poruncitor și zise:

— Stai, nu te grăbi, *boy*! Mai întîi, să ciocnim. După cîte știu, cam așa se obișnuiește pe la dumneavoastră.

— Aveți dreptate, însă numai între prieteni, i-am răspuns, șovăind să-i urmez invitația.

— Ia nu mai faceți nazuri! Stăm aici unul lîngă altul și n-avem nici un motiv, ba nici nu ne trece prin gînd să ne apucăm reciproc de beregată. Haide, să ciocnim! Nu sînt spion, nici hingher; puteți ședea liniștit un sfert de oră în tovărășia mea.

Vorbele acestea sunau cu totul altfel. Ciocnirăm deci paharele, apoi rostii, la rîndul meu:

— Știu prea bine, *sir*, cu ce fel de ins am de-a face. Dacă sînteți într-adevăr Old Death, nu mi-e teamă că m-aș afla într-o companie neplăcută.

— Mă cunoașteți, vasăzică? Păi, atunci să nu mai vorbim de mine, ci de dumneavoastră! Ce gînd v-a îndemnat spre Statele Unite?

— Același care-i îndeamnă și pe alții: am venit în căutarea norocului.

— Cred! Dincolo, în bătrîna Europă, oamenii își închipuie că aici n-ai decît să-ți căști buzunarul ca să-l umpli cu dolari. Cum se pricopsește vreunul, gata, toate ziarele tabără pe el. Dar despre miile de oameni care sînt trași la fund și dispar în valurile vieții nimeni nu suflă o vorbă. Ei, v-ați găsit norocul, i-ați dat barem de urmă?

— Mă aflu, oarecum, în cea de-a doua ipostază.

— Atunci fiți atent, nu cumva să-l pierdeți din ochi! Eu știu din proprie experiență cît de greu e să te ții după el. Poate ați auzit că sînt un *scout*, cercetaș de profesie, călăuză. Nici un *westman* nu se poate măsura cu mine. Și, totuși, degeaba m-am zbătut și am alergat după noroc. De sute de ori mi s-a părut că, uite, întind numai mîna și-l apuc; dar de fiecare dată s-a năruit totul ca un castel de nisip, ca o himeră.

Vorbise pe un ton sumbru și rămase apoi cu ochii în gol. Cum nu dădui nici o replică, mă privi după o vreme și spuse:

— *Master*, încercați să fiți mai deștept ca mine! Vi se citește pe față că ați putea s-o pățiți.

— Zău? Cum așa?

— Sînteți prea delicat, prea subțire; mirosiți a parfum. Un indian, privindu-vă frizura, s-ar prăbuși de spaimă. Costumul, fără o pată, fără un fir de praf pe el. Așa, dați-o naibii, n-o să găsiți norocul în Vest!

— Nu am intenția să-l caut numaidecît acolo.

— Fiți atunci amabil și povestiți-mi cîte ceva despre condiția dumneavoastră socială, profesie, ocupație.

— Am studii.

I-am răspuns cu oarecare mîndrie. Dar el îmi zîmbi alene – pe figura lui suptă zîmbetul părea mai curînd un rînjet sfidător – și clătină din cap:

— Studii! Vai și amar! Vă închipuiți, probabil, că sînteți grozav? Aflați că tocmai oamenii de soiul dumneavoastră sînt cei mai neajutorați cînd e vorba să-și caute norocul. Aveți vreo slujbă?

— Da, la New York.

— Ce fel?

Avea un mod al lui de a întreba; parcă te obliga la răspuns. Totuși, de astă dată nu-i puteam spune adevărul.

— Sînt angajat la un bancher și am venit încoace în interes de serviciu.

— Bancher? Asta-i altă poveste. Înseamnă că drumul e mult mai neted decît credeam. Țineți-vă de slujbă, *sir*! Nu orice om

cu studii se bucură de un angajament la băncile americane. Și încă la New York! În cazul acesta, vă bucurați de multă încredere, mai ales că sînteți încă foarte tînăr. Cînd trimiți pe cineva de la New York spre sud, nu alegi pe un oareșicare, ci pe un om care prezintă toată siguranța. Îmi pare bine că m-am înșelat în presupunerea mea! Vasăzică, aveți de rezolvat o chestiune financiară?

— Cam așa ceva.

— Hm!

Mă cîntări iarăși din ochi și, cu zîmbetu-i știut, continuă:

— Și totuși, cred că aș putea să ghicesc adevăratul scop al prezenței dumneavoastră aici.

— Mă îndoiesc.

— Fie! Vă dau însă un sfat. Cînd nu vreți să se observe că vă aflați aici în căutarea cuiva, atunci stăpîniți-vă bine ochii. I-ați măsurat cu atîta interes pe clienții localului și i-ați cercetat prin geam pe trecători, încît nu încape îndoială că urmăriți pe cineva. Am ghicit?

— Da, *master*. Vreau să întîlnesc o persoană căreia nu-i știu adresa.

— Întrebați pe la hoteluri.

— N-am obținut nimic; chiar și osteneala poliției a fost zadarnică.

Din nou se instală pe chipul lui acel zîmbet pe care-l voia amabil. Îmi dădu un bobîrnac, amuzîndu-se:

— *Master*, sînteți totuși un *greenhorn*, un *greenhorn* desăvîrșit. Nu mi-o luați în nume de rău, dar ăsta-i adevărul.

Atunci îmi dădui, firește, seama că vorbisem prea mult. Ceea ce dînsul se grăbi să-mi confirme:

— Sînteți aici într-o chestiune care seamănă oarecum cu o afacere financiară. După cum spuneați, omul în cauză e căutat și de poliție. Dumneavoastră înșivă cutreierați străzile și localurile ca să-l depistați... Nu mi-ar spune lumea Old Death dacă nu aș ști cu cine am onoarea...

— Ei cu cine, *sir*?

— Cu un detectiv, cu un polițist particular însărcinat să rezolve o chestiune mai mult de familie decît una penală.

Omul acesta era, într-adevăr, un psiholog îndrăcit. Să mă fi dat bătut recunoscîndu-mi identitatea? Nu. Așadar, am negat categoric:

— Prețuiesc, *sir*, agerimea dumneavoastră, dar în cazul de față ați dat greș.

— N-aș crede!

— Cu siguranță!

— *Well!* Vă privește dacă-mi spuneți sau nu adevărul. Nu pot și nici n-am de gînd să vă silesc. Dar dacă doriți să nu vi se citească intențiile, fiți, vă rog, mai puțin străveziu. E vorba de bani. Și iată că misiunea îi e încredințată unui *greenhorn*; se procedează deci cu discreție; așadar, omul căutat este un prieten intim sau chiar rudă cu păgubitul. Ceva necurat e în orice caz la mijloc, altminteri poliția nu v-ar fi făgăduit asistență. Probabil că respectivul a căzut în mrejele unui escroc care îl exploatează. Da, da, nu vă uitați așa la mine, *sir*! Vă miră fantezia mea? Păi, un *westman* iscusit reconstituie din două urme de pași drumul de aici pînă-n Canada, și rareori greșește.

— Ce să spun, *master*, dispuneți de o imaginație formidabilă!

— *Pshaw!* Din partea mea, tăgăduiți totul. N-am nimic de pierdut. Cunosc orașul destul de bine și v-aș fi un sfetnic bun. Dacă socotiți însă că, procedînd după cum vă taie capul, veți ajunge mai repede la țintă, mă rog, foarte frumos; dar nu știu, zău, dacă e și util.

Se ridică de pe scaun și scoase din buzunar o pungă veche de piele ca să-și achite consumația. Mi-am zis că-l voi fi jignit cu neîncrederea mea și am încercat să șterg efectul:

— Sînt lucruri pe care nu e bine să le spui și altora, cu atît mai puțin unui necunoscut. Totuși, departe de mine intenția de a vă indispune. Cred că...

— Ai-ai! mă întrerupse el, aruncînd o monedă pe masă. Nici vorbă de indispoziție. Nu mă simt deloc jignit. Dar aveam cele

mai bune gînduri pentru că, să zic așa, ceva în persoana dumneavoastră mi-a stîrnit interesul.

— Poate să ne revedem.

— Cam greu. Chiar astăzi plec în Texas și de acolo în Mexic. Nu cred ca plimbarea dumneavoastră să se desfășoare pe aceeași rută, așa că... *fareWell, sir!* Rămas bun! Și la o adică, mă rog, amintiți-vă că v-am făcut *greenhorn*. Din partea lui Old Death puteți s-o acceptați cu tot calmul. N-am spus-o ca să vă insult și, dacă nu greșesc, unui novice îi șade foarte bine să nu se încreadă în propriile-i calități.

Luă din cuier pălăria cu boruri largi, își aruncă în spinare harnașamentul și, apucînd flinta, dădu să plece. Dar nu făcu nici trei pași, că se întoarse grăbit.

— Să nu vă fie cu supărare, *sir*! îmi șopti. Am și eu studii și îmi amintesc, ca să zic așa, cu mare haz, ce dobitoc înfumurat am fost pe vremuri. *Good bye!*

De data aceasta părăsi într-adevăr localul. Îl urmării cu privirea pînă ce făptura-i deșirată, amuzîndu-i pe trecători, se pierdu în mulțime. Mă sileam să-i port pică, dar, în ciuda străduinței, nu izbuteam. Înfățișarea lui deșteptase în mine un fel de compasiune. Rostea vorbe dure, în schimb, glasul îi era blînd și binevoitor. Ascultîndu-l, mi-am dat seama că nu-mi dorea decît binele. Cu toată urîțenia lui, îmi plăcuse. Și, totuși, a-i mărturisi intențiile mele ar fi fost mai mult decît imprudent, deși nu mă îndoiam că mi-ar fi putut veni în ajutor cu vreo idee ingenioasă. Chestia cu *greenhornul* nu i-o luam în nume de rău: Sam Hawkens mă obișnuise într-atît cu porecla, încît nu mă mai simțeam ofensat și nici nu găsii de cuviință să-l informez că fusesem și eu cîndva în Vestul Sălbatic.

Ședeam la masă îngîndurat, cu capul sprijinit în palmă și privind țintă înaintea mea. Cînd, deodată, ușa se deschise și în cadrul ei apăru însuși... Gibson!

Se opri în prag, plimbîndu-și ochii peste cei prezenți. Cînd să-i îndrepte spre mine, mă răsucii cu spatele la ușă. În local

nu era nici un alt scaun liber afară de cel pe care șezuse adineauri Old Death. Așadar, Gibson avea să vină la masa mea. Mă și bucuram în sinea mea de groaza ce-o să-l apuce cînd se va trezi față în față cu mine.

Dar nu veni. Auzii ușa scîrțîind din țîțîni și mă întorsei. Probabil că, recunoscîndu-mă, a șters-o imediat. Îl zării tocmai cînd ieșea în mare grabă. Smulsei pălăria din cuier, aruncai berarului o monedă și țîșnii afară ca din pușcă. Iată-l acolo, în dreapta, căutînd să dispară îndărătul unui grup masiv de trecători! Întoarce capul, mă vede și își lungește pașii. Îl urmez în același ritm. Depășesc grupul acela de oameni și observ cum individul cotește într-o stradă laterală. Ajung și eu la colț, în timp ce el, tocmai la capătul opus al străzii, dă să intre în altă stradă. Și, culmea culmilor – se mai și oprește locului, mă scrutează de departe, își scoate pălăria și o flutură în bătaie de joc. Natural că gestul mă scoate din sărite și, fără a ține cont de mirarea trecătorilor, o iau pur și simplu la trap. Pe stradă, nici urmă de polițist. Să apelez la sprijinul cetățenilor? Inutil. Nu mi-ar sări nimeni în ajutor.

În sfîrșit, mă pomenesc într-o mică piață. De ambele părți, înghesuite, se înșiră case mici, bătrîne; în față, vile cu grădini multicolore. Piața e destul de animată, dar nici pomeneală de Gibson. A dispărut.

Un negru stă sprijinit de ușa unei frizerii. Pare că stă de multă vreme acolo; imposibil să nu-l fi văzut pe fugar. Mă apropii, îmi scot politicos pălăria și-l întreb dacă n-a observat cumva un *gentleman* care a trecut grăbit prin piață. Omul își dezvelește dinții lungi, galbeni, și răspunde:

— *Yes, sir*! Văzut. Fugit repede, foarte. Intrat acolo.

Și îmi arătă una din vile. Îi mulțumesc și o iau spre poarta din fața grădinii. E încuiată. Sun vreo cinci minute în șir pînă ce un bărbat, negru și el, vine să-mi deschidă. Îi cer permisiunea să intru, dar îmi trîntește poarta în nas:

— Întîi întrebam *massa*. Dacă *massa* nu dai voie, nu deschide.

Plecă și eu stau și aștept ca pe jar cel puțin alte zece minute. În sfîrșit, se întoarce.

— Eu nu deschide, zice. *Massa* nu dai voie. Nimeni azi nu intră. Poarta tot timp încuiată. Plecați repede. Dacă gard săriți, *massa* ai drept trage cu pistol.

Eu stau ca vițelul la poarta nouă. Ce să fac? Să intru cu forța, nu se poate; în acest caz, proprietarul nu ar ezita să tragă în mine; cînd e vorba de căminul său, americanul nu știe de glumă. Nu-mi rămîne altceva de făcut decît să merg la poliție.

Necăjit peste măsură, dau să traversez piața, cînd, iată, văd un băiețaș ce aleargă spre mine, cu un bilețel în mînă.

— *Sir*, *sir*! mă strigă. Stați nițel! Îmi datorați zece cenți pentru bilețelul ăsta.

— De la cine?

— De la un *gentleman* care a ieșit din casa aceea, răspunde băiatul, arătîndu-mi cu totul altă clădire. V-a scris ceva pe bilet și m-a rugat să vi-l dau. Zece cenți, *sir*!

Îi întind banii și iau răvașul. Puștiul o ia repede din loc. Pe afurisita de foaie scria:

Prea stimabile Master!

Ați venit cumva după mine la New Orleans? Așa-mi închipui, doar mă urmăriți. Știam eu că sînteți un gogoman, totuși nu vă credeam atît de prost încît să nădăjduiți că veți pune mîna pe mine. De-ați avea măcar un dram de minte, nu v-ați angaja într-o astfel de aventură. Plecați frumușel înapoi la New York și transmiteți din parte-mi complimente lui master Ohlert! Am luat toate măsurile ca să nu mă uite cît va trăi. Sper, de asemenea, să vă amintiți cînd și cînd de această întîlnire, care, de bună seamă, nu a decurs prea glorios pentru persoana dumneavoastră.

Gibson

Vă imaginați ce plăcere mi-a făcut amabila epistolă. Împăturii bilețelul, îl băgai în buzunar și-mi văzui de drum. Nu era exclus ca escrocul să mă pîndească dindărătul vreunui geam. De ce să-i ofer satisfacția de a mă vedea fîstîcit!

Totuși, nu pierdeam din ochi piața. Individul, nicăieri. Plecase și negrul din fața frizeriei; nici pe băiețaș nu-l mai zăream ca să-l întreb de Gibson. Desigur că primise indicații să dispară.

Pe cînd sunam la poartă și așteptam în fața vilei, Gibson avusese tot timpul să-mi scrie acele rînduri. Negrul mă trăsese pe sfoară, Gibson își bătuse joc de mine, iar puștiul afișase un zîmbet, ca și cînd ar fi știut de festa ce mi s-a jucat.

Eram într-o dispoziție cum nu se poate mai proastă; eșuasem în chip lamentabil. Mai mare rușinea! Nici măcar poliției nu trebuia să-i suflu vreo vorbă despre această întîlnire cu Gibson. Mă depărtai deci tăcut și amărît.

Părăsind piața, mă apucai să cercetez toate străzile laterale, fără să întrevăd, de fapt, nici o șansă de succes; era doar la mintea cocoșului că Gibson avusese grijă să părăsească acel cartier primejdios; era chiar de bănuit că se va folosi de prima ocazie pentru a pleca din New Orleans.

Mă fulgeră acest gînd, cu toate că nu posedam – vorba escrocului – decît un „dram de minte". Am coborît repede în port, unde așteptau vasele ce urmau să plece în ziua respectivă. Am cerut și ajutorul a doi polițiști, dar fără nici un folos. Cutreierai toate restaurantele și tavernele, pînă tîrziu noaptea. Apoi, frînt de oboseală, revenii la hotel și mă culcai.

Dormeam și visam că mă aflu într-un ospiciu. Sute de nebuni ce se credeau poeți îmi întindeau fiecare niște manuscrise uriașe ca să le citesc. Firește că erau numai tragedii și toate aveau ca erou principal cîte un poet dement. Trebuia să le citesc pe nerăsuflate, din scoarță în scoarță, căci Gibson veghea lîngă mine, gata să tragă cu pistolul dacă m-aș fi oprit din lectură. Citii așa întruna, pînă mă trecură nădușelile. La un moment dat făcui totuși o pauză

ca să-mi scot batista din buzunar și să-mi șterg fruntea îmbrobonată de sudoare. Atunci Gibson, nici una nici două, trase.

Detunătura mă trezi aievea din somn, căci nu fusese doar o părere. Zvîrcolindu-mă în pat și repezindu-mă să smulg pistolul din mîna lui Gibson, lovisem lampa de pe noptieră și o spărsesem. Dimineața, paguba – adică opt dolari – mi-a fost pusă la socoteală.

După ce mă deșteptai leoarcă de sudoare, îmi băui ceaiul și ieșii în oraș. În sfîrșit, o baie în minunatul lac Pontchartrain mă învioră de-a binelea și mă pusei din nou pe căutat. Deși fără vreo nădejde de a da aici de urma individului, intrai în berăria unde îl întîlnisem pe Old Death. Localul era mai puțin populat ca în ajun. Atunci zadarnic ai fi căutat vreun jurnal liber pe care să-ți arunci ochii; acum, pe toate mesele găseai diferite ziare. Mi-am ales pe cel mai interesant din cîte apăreau pe atunci la New Orleans, anume „Deutsche Zeitung", care mai apare și astăzi, deși, după moda americană, și-a schimbat de atunci în cîteva rînduri editorul și redactorii.

Fără intenția de a citi cu prea mult zel jurnalul, l-am despăturit și primul text care-mi atrase atenția era un poem. Cînd citesc o gazetă, las de obicei la urmă versurile, sau le trec cu vederea. Dar titlul acestui poem parcă aparținea unui roman de groază: „Cea mai cumplită dintre nopți". Eram gata să întorc pagina, cînd îmi săriră în ochi inițialele din josul poeziei: *W.O.*...păi, aceasta s-ar putea să însemne William Ohlert! Numele îmi stăruise în gînd atîta vreme, încît făcui instantaneu legătura între cele două inițiale și tînărul pe care-l căutam. Doar Ohlert-junior se credea poet. Să-și fi folosit popasul la New Orleans pentru a oferi cititorilor așa-zisele sale versuri? Poate că poezia îi fusese tipărită atît de prompt în schimbul unei sume de bani. Dacă nu greșeam, atunci materialul acesta putea să constituie pentru mine un prețios indiciu. Așadar, citii:

CEA MAI CUMPLITĂ DINTRE NOPȚI

Cunoști tu noaptea ce-n văzduh se lasă
Pe vînt turbat și-n răpăit de ploi,
Cînd nu e stea pe bolta-ntunecoasă
Și nici un ochi nu vede prin puhoi?
Oricît de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace!

Cunoști tu noaptea ce pe vieți se lasă
Cînd moartea-ți dă culcușul cel de veci,
Nemărginirea cînd te cheamă-acasă
Și sîngele zvîcnește-n spaime reci?
Oricît de neagră-i noaptea, zi se face;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace.

Cunoști tu noaptea ce în gînd se lasă
Și nu-i poți smulge vălu-ntunecat,
Și sufletu-i pierdut, ca strîns în plasă,
Și mii de diavoli creierii-ți străbat?
Atunci nu-ți afli tihnă și nici pace,
Căci niciodată ziuă nu se face!

W.O.

Mărturisesc că lectura acestor versuri m-a emoționat profund. Oricît de îndoielnică ar fi fost valoarea lor literară, ele conțineau totuși strigătul de groază al unui om oarecum înzestrat, care luptă neputincios împotriva forțelor sumbre ale nebuniei și își presimte inevitabila prăbușire. Mi-am stăpînit însă repede emoția: trebuia să acționez. Eram convins că autorul poemului era William Ohlert. După ce am găsit în anuar adresa redacției, m-am grăbit s-o vizitez.

Redacția și administrația se aflau în aceeași clădire. Cumpărai de la biroul de expediție numărul respectiv al jurnalului și îmi începui investigația. Presupunerea mea se confirmă întocmai. Un anume William Ohlert venise în ajun cu poezia și rugase să-i fie tipărită cît mai curînd. La refuzul redactorului, oferise zece

dolari pentru ca poezia să apară chiar în primul număr. Totodată, își exprimase dorința să i se trimită șpaltul. Se purtase cît se poate de corect, doar că avea ochii tulburi și sublinia mereu că și-ar fi scris poemul cu sîngele inimii – la urma urmei un mod de a vorbi al multor poeți și scriitori cu sau fără talent. Indicase unde să-i fie trimisă corectura: locuia – sau locuise – într-o pensiune de prim rang, foarte scumpă, situată în noul cartier al orașului.

Căutai adresa respectivă, după ce în prealabil trecusem pe la hotel și mă deghizasem – operație care, după părerea mea, îmi reuși excelent. Avui grijă să iau cu mine doi polițiști care să supravegheze casa cîtă vreme voi fi înăuntru.

Eram aproape convins că escrocul cît și victima îmi vor cădea în mînă și, bine dispus, sunai la ușa pe care o plăcuță de alamă anunța: „*First-class pension for Ladies and Gentlemen*" – pensiune de prim rang pentru doamne și domni. Iată dar pensiunea căutată. Era proprietatea unei cucoane. Portarul deschise ușa, întrebîndu-mă ce doresc; cerui să fiu primit de stăpîna casei. Îi dădui și o carte de vizită, firește, pe alt nume. Slujitorul mă introduse în „vorbitor", și așteptai să apară gazda.

Femeia, cam de cincizeci de ani, era grasă și elegant îmbrăcată. Cu părul ei creț și cu unghiile ușor umbrite, părea să mai poarte în vine o rămășiță de sînge negru; făcea impresia unei persoane oneste și mă primi extrem de amabil.

Mă recomandai ca redactor al pomenitului ziar german, îi arătai exemplarul cu poezia și îmi exprimai dorința de a vorbi cu autorul. Versurile – adăugai – se bucuraseră de un asemenea ecou, încît voiam să-i achit onorariul și să-i propun continuarea colaborării.

Doamna mă ascultă cu politețe, apoi spuse:

— Vasăzică, dumnealui a publicat la dumneavoastră o poezie? Foarte interesant! Păcat că nu înțeleg germana, altminteri v-aș fi rugat să mi-o citiți. E frumoasă?

— Admirabilă, după cum v-am mărturisit de la bun început. A făcut vîlvă.

— Extrem de interesant! De altfel, domnul Ohlert mi-a făcut impresia unui bărbat foarte cult și a unui *gentleman* desăvîrșit. Din păcate, era cam tăcut și nici nu avea relații cu nimeni. Nu a ieșit din casă decît o singură dată, probabil cînd v-a adus versurile.

— Da? Din scurta mea discuție cu el am înțeles că a ridicat în oraș niște sume de bani; trebuie deci să fi ieșit și altă dată.

— Doar dacă o fi plecat în lipsa mea de acasă; ori, poate că secretarul să-i fi rezolvat problema banilor.

— Are și secretar? Despre asta nu mi-a vorbit. Înseamnă că e un om cu stare.

— Desigur! Plătea bine și comanda cele mai scumpe mîncăruri. Consumația o achita *master* Clinton, secretarul.

— Clinton! Ah, dacă-l cheamă așa, trebuie să-l fi cunoscut la club. E din New York sau, în orice caz, vine de acolo... Admirabil om de lume! Ne-am întîlnit chiar ieri la prînz...

— Se poate. A ieșit, într-adevăr, ieri în oraș.

— Am petrecut atît de bine împreună, continuai eu, încît mi-a dăruit și o fotografie de-a lui. Din păcate, nu i-am putut oferi una în schimb, dar i-am promis să ne revedem chiar azi. Poftiți!

Îi arătai fotografia lui Gibson, pe care o purtam în buzunar.

— Da, chiar el e, secretarul, confirmă doamna după ce-și aruncase ochii asupra fotografiei. Dar cu regret trebuie să vă informez că nu-l veți întîlni prea curînd. Și nici *master* Ohlert nu va putea să satisfacă cererea redacției. Sînt plecați amîndoi.

Am tresărit. Dar m-am recules repede:

— Îmi pare foarte rău. Plecarea trebuie să fi intervenit pe neașteptate, nu-i așa?

— Exact. E o poveste profund emoționantă. Bineînțeles că *master* Ohlert nu mi-a mărturisit nimic în această privință: oamenii se feresc să-și răscolească propriile răni. Dar secretarul mi-a destăinuit povestea cu condiția celei mai stricte discreții. Trebuie să știți că m-am bucurat întotdeauna de încrederea locatarilor mei.

— Nu mă îndoiesc. Manierele dumneavoastră elegante, comportarea delicată cu oamenii justifică pe deplin încrederea de care vă bucurați, trăncănii eu fără să clipesc.

— Ah, vă rog! protestă ea măgulită de complimentele mele. Povestea aceea m-a mișcat pînă la lacrimi. Bietul om! Bine că a reușit să fugă la timp!

— Să fugă? Asta sună de parc-ar fi urmărit!

— Așa și este.

— Ciudat lucru! Tocmai el, un poet atît de înzestrat, aș zice genial! În calitatea mea de redactor, oarecum de coleg al lui, sînt extrem de interesat să aflu despre ce-i vorba. Presa e o forță deloc neglijabilă. Poate aș putea să-i vin în ajutor printr-un articol. Mare păcat că trebuie să păstrați atîta discreție!

Doamna se încinse la față. Își pregăti o batistă nu tocmai imaculată, ca s-o aibă la îndemînă pentru momentele cheie și zise:

— În privința discreției, *sir*, nu e chiar atît de grav, avînd în vedere că domnii s-au pus în siguranță. Presa, după cum se spune, e o mare putere și aș fi fericită să-l ajut pe sărmanul poet.

— La rîndul meu, voi face tot ce-mi stă în putință; bine-înțeles, dacă voi afla cele necesare.

Mărturisesc că-mi stăpîneam cu greu curiozitatea.

— Le veți afla, inima îmi spune să nu vă ascund nimic. E vorba de o dragoste pe cît de fidelă, pe atît de tristă.

— Mi-am închipuit; nimic nu e mai greu, mai sfîșietor, decît o dragoste fără noroc.

Sublimasem aceasta, deși pe atunci nu prea aveam idee ce înseamnă a iubi cu adevărat.

— Prin cuvintele dumneavoastră mi-ați cucerit simpatia, *sir*! Ați trecut oare prin asemenea zbucium?

— Încă nu, doamnă.

— Atunci, vă puteți considera un om fericit. Eu am sorbit din paharul amărăciunilor, mai-mai să mă coste viața. Mama mea era mulatră. M-am logodit cu un creol, fiul unui plantator francez.

Dar fericirea noastră a fost distrusă, pentru că tatăl logodnicului nu voia să admită în familia lui o fată de culoare. Vă închipuiți, așadar, cît de mult mă înduioșează soarta bietului poet care suferă din același motiv.

— Vreți să spuneți că e îndrăgostit de o fată de culoare?

— Da, de o mulatră. Tatăl lui i-a interzis această legătură și, folosindu-se de tertipuri, a obținut un document semnat de fată, prin care aceasta renunță la unirea ei cu William Ohlert.

— Tată denaturat! exclamai eu plin de revoltă, ceea ce îmi atrase din partea gazdei o privire caldă, binevoitoare.

Suferea, pare-se, aievea de pe urma basmului scornit de Gibson. Pesemne că, limbută cum era, femeia îi istorisise propriul ei amor nefericit, iar dînsul îi îndrugase o poveste aidoma, ca să-i topească sufletul de milă și să justifice, totodată, plecarea lor subită. Pentru mine, faptul că aflasem noul nume de împrumut – Clinton – al escrocului era deosebit de important.

— Într-adevăr, un tată denaturat! aprobă doamna. Însă William nu s-a dezis de iubita lui și s-au refugiat amîndoi în orașul nostru. A dat-o aici în pensiune.

— Atunci nu văd de ce a părăsit New Orleans.

— Din pricina urmăritorului. Sosise în oraș.

— E vorba de tatăl său?

— N-a venit chiar el personal. A trimis un detectiv. Acest copoi ticălos, prevăzut cu un mandat, i-a hărțuit pretutindeni. (Îmi venea să rîd de indignarea onorabilei doamne împotriva copoiului cu care, de fapt, se întreținea atît de amical.) Vrea să-l prindă pe William și să-l aducă înapoi la New York.

— Nu vi l-a descris, cumva, domnul Clinton pe individul acela infam? mă interesai, curios să mai aflu amănunte în legătură cu persoana mea.

— Mi l-a zugrăvit la perfecție, domnule, căci n-ar fi exclus ca nemernicul să descopere adresa lui William și să mă trezesc față-n față cu el. Dar nici o grijă! Mi-am pregătit cuvînt cu cuvînt

răspunsurile. N-o să-i spun cu nici un chip încotro a plecat William. O să-l expediez exact în direcția opusă.

Și doamna îmi descrise, la rîndul ei, pe „nemernic", îl știa chiar pe nume – adică pe numele meu. Caracterizările păreau destul de obiective, corecte; în schimb, le rostea într-o manieră deloc măgulitoare pentru mine.

— Îl aștept să apară din clipă în clipă, șopti femeia. Cînd ați sunat, eram aproape sigură că-i el. Din fericire, m-am înșelat. Nu sînteți dumneavoastră dușmanul acestor îndrăgostiți, neomul care să lovească în fericirea lor. Dimpotrivă, ghicesc din emoția dumneavoastră că veți scrie la gazetă un articol în apărarea tinerei perechi și-l veți demasca pe copoi, să-i piară pofta.

— Desigur, aș face-o din toată inima, dar trebuie să aflu unde se găsește acum William Ohlert. Sînt obligat să-l anunț în prealabil. Îi cunoașteți adresa, sper.

— Știu încotro a plecat, însă n-am habar dacă scrisoarea dumneavoastră îl va mai găsi acolo. Pe detectiv l-aș fi îndreptat spre nord-vest; dumneavoastră vă pot spune cinstit că a plecat spre sud, cu intenția de a ajunge în Texas. Avea de gînd să debarce la Veracruz, în Mexic. Negăsind însă nici un vapor care să ridice imediat ancora și, grăbit din cauza primejdiei ce-l pîndea, s-a îmbarcat pe „Delfinul" în direcția Quintana.

— Precis?

— Absolut precis. N-a mai întîrziat nici un minut, doar cît să-și urce bagajele pe bord. Portarul meu i-a dat o mînă de ajutor și l-a condus chiar pe covertă. Acolo, marinarii l-au informat că „Delfinul" nu merge decît pînă la Quintana, cu escală la Galveston. Prin urmare, *master* Ohlert a plecat cu acest vapor; portarul a stat pe chei pînă la plecarea vasului.

— Dacă am înțeles bine, William Ohlert a plecat împreună cu logodnica și cu secretarul, nu-i așa?

— Desigur. Tustrei împreună. Adevărat că portarul n-a văzut-o pe logodnică, pentru că aceasta se retrăsese într-o cabină

rezervată femeilor. Și firește că nu și-a permis să întrebe de ea. Personalul meu, țin s-o subliniez, e foarte discret și stilat. Dar se înțelege că William nu-și va fi părăsit logodnica, expunînd-o primejdiei de a fi găsită de copoi. Abia aștept să se prezinte individul! Va fi o scenă nostimă. Mai întîi am să încerc să-i moi inima, pe urmă, dacă nu reușesc, îi spun de la obraz niște vorbe de-l vîr în pămînt.

Femeie naivă și de treabă, gazda se enervă de-a binelea. Prea își pusese povestea la suflet. Se ridică de pe scaun, își strînse pumnii grăsuți și, îndreptîndu-i spre ușă, exclamă:

— Hai, ticălosule, să te învăț minte! Am să te strivesc numai cu vorba și cu ochii!

Era suficient. Puteam să plec. Altul și-ar fi luat rămas bun și ar fi lăsat-o să stăruie în eroarea ei. Dar eu mă simții dator s-o lămuresc și să-i scot din cap că escrocul ar fi un om cumsecade. Îi spusei așadar:

— Nu cred că veți avea ocazia să-l striviți pe copoi, precum sperați.

— De ce nu?

— Fiindcă dînsul va proceda împotriva tuturor așteptărilor. Și nici n-are s-o apuce spre nord-vest, cum ați vrea dumneavoastră. Dimpotrivă, va pleca direct la Quintana, ca să-i ajungă din urmă pe William și pe așa-zisul secretar.

— Păi, de unde să știe încotro s-au dus?

— Știe! L-ați informat dumneavoastră!

— Eu? Imposibil! Doar sînt conștientă de mine! Cînd să-i fi spus?

— Chiar acum.

— *Sir*, nu vă înțeleg! izbucni femeia, mirată la culme.

— Vă voi lămuri imediat. Îngăduiți-mi să procedez mai întîi la o mică transformare a fizionomiei mele.

Îmi scosei repede peruca de culoare închisă, barba și ochelarii.

Doamna sări din loc speriată:

— Pentru Dumnezeu! Nu sînteți redactor! Sînteți copoiul! M-ați mințit!

— A trebuit să mă prefac, doamnă, pentru că ați fost de la bun început victima unei minciuni. Povestea cu mulatra e pe de-a-ntregul plăsmuită. Ați fost înșelată în chip ridicol, mizîndu-se pe sensibilitatea dumneavoastră. Nici Clinton nu e secretarul lui William. În realitate, îl cheamă Gibson; e un escroc dintre cei mai odioși, care trebuie pus la punct.

Femeia se prăbuși pe un scaun și rosti adînc tulburată:

— Nu, nu! Peste putință! Un bărbat atît de drăguț, atent, încîntător! Nu poate fi escroc. Nu vă cred!

— Mă veți crede dacă-mi permiteți să vă istorisesc totul.

Îi arătai adevărata față a lucrurilor și izbutii să transform simpatia ce i-o purta acelui bărbat „drăguț, atent, încîntător" într-o mînie violentă. Recunoscu că fusese înșelată în modul cel mai mîrșav și, pînă la urmă, își exprimă satisfacția că mă deghizasem.

— Altminteri, sublinie dînsa, n-ați fi aflat de la mine adevărul și ați fi plecat spre nord, în Nebraska sau Dakota. Acest Gibson-Clinton merită cea mai aspră pedeapsă. Sper că veți porni imediat în urmărirea lui. Vă rog să-mi comunicați din Quintana dacă ați reușit să-l prindeți. Iar la întoarcere, în drum spre New York, aduceți-l aici, la mine, ca să-l fac de două parale.

— Asta cu greu aș putea-o face. Nu e ușor să prinzi un individ în Texas și să-l aduci la New York. M-aș mulțumi să-l smulg pe William Ohlert din ghearele escrocului și să salvez măcar o parte din sumele pe care le-au încasat amîndoi în cursul călătoriei. Deocamdată, m-ar încînta să aud din gura dumneavoastră că nu sînt chiar atît de nemernic pe cît m-ați crezut...

Scuzîndu-se, femeia îmi dădu toate asigurările că și-a revizuit părerea. Ne despărțirăm cordial, după care îi anunțai pe cei doi polițiști postați la poartă că totul e în ordine. Le strecurai în palmă cîte un bacșiș și-mi văzui de drum.

Trebuia să mă îmbarc urgent pe un vapor. Mă interesai deci dacă pleacă vreunul spre Quintana. Situația nu era favorabilă. Un cargobot urma să plece la Tampico, dar în cursă directă, fără escală. Alte ocazii spre Quintana s-ar fi găsit abia peste cîteva zile. Pînă la urmă, descoperii un vas rapid cu pînze, care transporta mărfuri la Galveston; acesta ridica ancora după prînz. Puteam să mă îmbarc și eu. La Galveston speram să găsesc numaidecît o legătură spre Quintana. Îmi adusei repede bagajul și urcai pe bord.

Din păcate, speranța de a găsi la Galveston un mijloc de transport pînă la Quintana nu se realiză. Mi se oferi, ce-i drept, o ocazie, dar vasul respectiv naviga pînă dincolo de ținta mea, către Matagorda, la vărsarea brațului estic al fluviului Colorado. Totuși, primind asigurări că de acolo îmi va fi ușor să ajung la Quintana, mă hotărîi să profit de prilej. Ulterior, nu aveam să regret deloc această hotărîre.

Pe atunci atenția guvernului de la Washington era îndreptată spre Mexic, unde continuau încă luptele sîngeroase dintre partizanii republicii și cei ai împăratului.

Statele Unite îl recunoscuseră pe Benito Juárez[1] ca președinte al republicii mexicane și se opuneau cu fermitate împăratului Maximilian, considerîndu-l, ca și pînă atunci, uzurpator. Se exercitau presiuni asupra lui Napoleon al III-lea, care aveau să ducă pînă la urmă la hotărîrea acestuia de a-și retrage trupele din Mexic... Astfel, soarta lui Maximilian era pecetluită.

La izbucnirea războiului civil, statul Texas se declarase de partea Secesiunii, alăturîndu-se forțelor sclavagiste. Înfrîngerea acestora din urmă nu a dus, firește, la calmarea peste noapte a populației, îndîrjită împotriva Nordului și ostilă politicii lui. De fapt, populația din Texas nutrea sentimente sincer republicane. Îl

[1] Benito Juárez (1806–1872): om politic mexican, participant la revoluția burgheză din secolul XIX, președinte al Mexicului din 1858 pînă în 1872. În timpul președinției sale au fost adoptau; măsuri economice și politice care au contribuit la dezvoltarea capitalistă a Mexicului si au fost respinse intervențiile armate ale Spaniei (1861–62), ale Angliei (1862) și Franței (1862–67) *(n. r.)*

aclama cu entuziasm pe Juárez, „eroul indian", care nu a pregetat să-l înfrunte pe Napoleon și pe un vlăstar al puternicei dinastii habsburgice. Dar pentru că avea sprijinul Washingtonului, se urzeau împotrivă-i tot soiul de conspirații.

Populația din Texas se împărțise astfel în două. Unii erau pe față pentru Juárez; alții acționau împotriva lui, nu din convingere, ci doar din spirit de opoziție. Din pricina acestei încordări, nu era ușor să călătorești prin țară. Orice încercare de a-ți camufla culoarea politică era zadarnică. Trebuia pur și simplu să te declari pentru o parte sau alta...

Așa era situația pe cînd se arătă înainte-mi acea prelungă fîșie de pămînt care desparte golful Matagorda de cel mexican. Navigarăm prin Paso *Caballo*, dar furăm siliți să ancorăm repede, pentru că apa golfului era foarte puțin adîncă și riscam să ne împotmolim.

Se opriseră acolo cîteva ambarcațiuni mărunte, iar mai departe, în larg, o seamă de vase mari cu cîte trei catarge și chiar un transatlantic. Mă deplasai, firește, în mare grabă, cu o barcă, la Matagorda, ca să mă informez dacă există o ocazie pentru Quintana. Spre regretul meu, abia a treia zi avea să plece o goeletă. Eram deci imobilizat. Mă necăjea faptul că Gibson, asigurîndu-și un avans de patru zile, ar fi putut să dispară fără urmă. Dar îmi ziceam, spre consolare, că făcusem tot posibilul în împrejurările date.

Acum trebuia să am răbdare și să aștept. Trăsei la un hotel și cerui să mi se aducă bagajele rămase pe vapor.

Pe atunci Matagorda era o localitate mai mică decît azi. Situat în partea de răsărit a golfului, portul avea o însemnătate secundară prin comparație cu Galveston, de pildă. Ca pretutindeni în Texas, regiunea coastei e foarte nesănătoasă, din pricina umezelii. Aici te poți alege ușor cu o malarie. Iată de ce popasul acesta nu-mi făcea deloc plăcere.

„Hotelul" semăna cu un han de mîna a treia sau a patra, odaia părea o cabină de vapor și patul era atît de scurt, încît îmi atîrnau afară ba capul, ba picioarele.

După ce-mi văzui la adăpost bagajele, ieșii să vizitez localitatea.

Ca să ajung de la odaia mea pînă la scară, trebuia să trec prin fața unei uși deschise. Mă uitai în treacăt înăuntru. Odaia semăna cu a mea, doar că în perete atîrna un harnașament de călărie și capătul frîului mătura dușumeaua. Lîngă fereastră, zării o flintă de Kentucky. Mă gîndii pe loc la Old Death. Totuși, nu eram sigur. Lucrurile ar fi putut să aparțină altcuiva.

Părăsii clădirea hotelului și o luai pe o stradă în jos. Cînd, deodată, la o cotitură mă ciocnii de un bărbat care venea în sens opus.

— *Thunderstorm!* Mii de trăsnete! mă certă omul. Fiți atent, *sir*, nu vă năpustiți ca furtuna!

— Dacă plimbarea mea de melc vă pare o furtună, atunci stridia e un cargobot, îl calmai rîzînd.

Se dădu un pas înapoi și exclamă:

— Păi ăsta e nătăfletul care se crede detectiv! Pe cine căutați în Texas, și tocmai la Matagorda?

— În orice caz, nu pe dumneavoastră, *master* Death!

— Cred și eu! S-ar părea că sînteți chiar dintre acei oameni care niciodată nu găsesc ceea ce caută, în schimb se ciocnesc de semenii care nu-i interesează. Cum stați cu setea, cu foamea? Haidem la o bere! V-ați găsit locuință?

— Da, la „Uncle Sam".

— Foarte bine! Am tras la același hotel.

— Nu cumva ocupați odaia de lîngă scară, unde am văzut un harnașament și o flintă?

— Chiar așa. Trebuie să știți că nu mă despart niciodată de ele. Lucrurile astea mi-s dragi. Un cal se mai găsește, dar o șa bună, greu de tot. Ei, haide! Tocmai ieșisem dintr-o magherniță unde se vinde bere rece, adevărat balsam pe căldurile astea de iunie. Sînt gata să mă jertfesc și să mai beau un pahar cu dumneavoastră.

Mă introduse într-un birt sărăcăcios, unde se servea bere la sticle, la un preț considerabil umflat. Eram singurii consumatori.

Îi oferii o țigară de foi, dar o refuză. În schimb, scoase din buzunar o roată de tutun de mestecat, din care își tăie o porțioară ca pentru cinci matrozi luați laolaltă. Și-o potrivi cu satisfacție într-un cotlon al gurii, apoi zise:

— Așa! Acum vă stau la dispoziție. Sînt curios să aflu ce vînt v-a mînat așa de repede pe urmele mele. Prielnic?

— Din contră, foarte neprielnic.

— Atunci probabil că nici n-ați avut intenția să vă opriți aici.

— Nu. Ținta mea e Quintana, însă n-am găsit o ocazie imediată. De aceea m-am trambalat pînă aici, de unde, cică, s-ar găsi mai ușor un vas care să mă ducă la destinație. Din păcate, trebuie să mai aștept două zile.

— Răbdați, *master*, răbdați! Eu, unul, pot să vă consolez cu dulcea idee că sînteți un ghinionist!

— Frumos! Credeți că pentru asemenea consolări veți primi din parte-mi un răvaș de mulțumire?

— Vă rog, eu dau sfaturi dezinteresate, rîse el. De altfel și mie îmi merge anapoda; stau aici, fără nici o treabă, fiindcă m-am mișcat prea încet. Voiam să ajung la Austin și de acolo, peste Río Grande del Norte. Anotimpul e favorabil. A plouat, fluviul a crescut și navigația se desfășoară normal. Pentru că trebuie să știți că altminteri acest Colorado e cam sărac în apă.

— Am auzit, totuși, că drumul ar fi barat.

— Nu chiar barat. O îngrămădire de plute silește apele să se despartă în mai multe brațe pe un parcurs de opt mile engleze. Apoi navigația e iarăși liberă pînă la Austin și chiar mai departe. Totuși, e preferabil să te deplasezi pînă acolo pe jos și abia pe urmă să te îmbarci. De altfel, acesta fusese și planul meu, dar berea mi-a jucat renghiul. Am tot băut aici, la Matagorda și, pînă am ajuns la plutele cu pricina, vaporul se și punea în mișcare. Așa că mi-am dus iarăși șaua la hotel și acuma trebuie să aștept pînă mîine dimineață ca să apuc vasul următor.

— Sînteți, așadar, ghinionist ca și mine. E o consolare, vorba dumneavoastră.

— Ba să-mi fie cu iertare, eu nu sînt ghinionist. Eu nu urmăresc pe nimeni! Ce mi-e dacă ajung la Austin azi sau peste o săptămînă! M-a supărat însă un dobitoc, un obraznic care, fiind mai sprinten ca mine și văzînd cum am rămas lîngă plute, amărît și cu șaua alături, mă fluieră de pe covertă în bătaie de joc. Dacă-l mai întîlnesc vreodată, îi trag niște palme mai acătării decît cele pe care le-a încasat la bordul vasului.

— Vasăzică, s-a lăsat cu păruială?

— Păruială? Nu mă cunoașteți, *sir*! Old Death nu se ocupă cu de-alde astea. Însă, călătorind încoace pe „Delfinul", am dat de un tip care rîdea întruna de mine. L-am întrebat de ce anume îi par atît de caraghios. Și ce credeți că mi-a răspuns?! Cică îl amuză scheletul meu! Atunci i-am trîntit o pereche de palme de-a căzut în dos. A vrut să-și scoată pistolul, dar căpitanul vasului a intervenit cu autoritate, ordonîndu-i s-o șteargă imediat. Se și cuvenea. Doar mă ofensase. Și uite că, de ciudă, dobitocul și-a rîs iarăși de mine, mai pe urmă, cînd m-a văzut în dreptul plutelor. Păcat de tovarășul lui! Părea un *gentleman* tare mîhnit, închis în sine, bătut de gînduri negre. Toată vremea se uita în gol, ca un om care și-ar fi pierdut mințile.

Îl ascultam cu o încordare maximă.

— Și ziceți că părea nebun? l-am întrebat. I-ați aflat cumva și numele?

— Căpitanul îi zicea *master* Ohlert.

Parcă mi-ar fi dat cineva cu o măciucă în cap.

— Ah! Și pe celălalt, obraznicul, cum îl chema?

— Clinton, dacă nu greșesc.

— E posibil oare? Nu zău, e posibil? Exclamai, sărind de pe scaun. Vasăzică, oamenii aceștia se aflau pe bordul „Delfinului", împreună cu dumneavoastră?

— Ce v-a venit, *sir*? se miră Old Death. Ați sărit de pe scaun ca ars! Vă interesează cumva persoanele respective?

— Dacă mă interesează?! Sînt chiar oamenii pe care îi caut!

Iarăși se ivi pe chipul lui zîmbetul pe care-l cunoșteam de mai înainte, amical și sarcastic în același timp.

— Bine, bine! dădu el din cap. Recunoașteți, în sfîrșit, că urmăriți niște bărbați. Și tocmai pe ăștia doi! Zău că sînteți un *greenhorn*, domnule! Ați pierdut șansa din proprie vină.

— Fiți mai limpede, vă rog!

— De ce nu mi-ați vorbit pe șleau la New Orleans?

— Nu puteam.

— Totul e permis, dacă te ajută să atingi ținta. Numai să-mi fi spus mie adevărul și vi-i oferam plocon pe amîndoi. I-aș fi recunoscut încă la urcarea pe bord și v-aș fi anunțat numaidecît. Este?

— Cine ar fi bănuit că-i veți întîlni? De altfel, eram informat că se îmbarcaseră pentru Quintana, nu pentru Matagorda.

— Așa ziceau ei. Nici prin gînd nu le trecea să plece la Quintana. Ei și acum, dacă v-ați cumințit, spuneți-mi, vă rog, toată istoria. Poate găsesc eu o cale să vă ajut.

Era clar că omul îmi voia binele. Nici nu încerca măcar să mă tachineze. Și totuși mă simțeam prost. Încă în ajun refuzasem să-i dau o cît de vagă informație și acuma mă vedeam obligat să etalez totul. Orgoliul mă îndemna să tac, însă rațiunea era mai tare. Scosei din buzunar fotografiile persoanelor în cauză. I le arătai:

— Înainte de toate, uitați-vă la fotografii. Îi recunoașteți?

— Da, chiar ei, confirmă Old Death, după ce aruncă o privire asupra pozelor. Nu încape îndoială.

Îi relatai sincer și deschis întreaga poveste. Mă ascultă atent și, în cele din urmă, spuse îngîndurat:

— Totul e limpede ca bună-ziua. Numai un lucru nu înțeleg. Este William Ohlert într-adevăr nebun?

— Nu. Deși sînt destul de nepriceput în materie, totuși înclin să cred că e vorba numai de monomanie. Făcînd abstracție de un singur punct, Ohlert e pe deplin stăpîn pe facultățile sale.

— Atunci îmi e și mai neclar de ce a căzut sub influența totală a lui Gibson. Pare să i se supună oricînd și în orice problemă. Iar Gibson știe să-i exploateze din plin monomania. Dar să sperăm că-i vom dejuca planurile.

— Sînteți sigur că vor coborî la Austin? Nu cumva intenționează să rămînă undeva, pe parcurs?

— Nu, Ohlert i-a declarat căpitanului că pleacă la Austin.

— M-ar mira. Doar n-o să spună chiar adevărul.

— Și de ce nu? Poate că Ohlert nici nu-și dă seama că e urmărit, că umblă pe căi greșite. Ba dimpotrivă, e convins că procedează just, că se dăruie exclusiv ideii sale, restul fiind treaba lui Gibson. Bolnavul n-a socotit necesar să ascundă că pleacă la Austin... Ei, ce aveți de gînd să faceți?

— Firește că trebuie să plec imediat pe urmele lor.

— Numai că, oricît de grăbit ați fi, situația vă obligă să așteptați pînă mîine. Mai devreme nu găsiți nici un vapor.

— Și cînd ajungem?

— După starea timpului, cred că abia poimîine.

— Tare tîrziu!

— Nu uitați că, din aceleași motive, vor ajunge și ei cu întîrziere. În plus, vasul dă inevitabil și peste bancuri de nisip; pînă se despotmolește, mai trece vreme.

— De-am ști măcar ce are de gînd escrocul și încotro îl tîrăște pe Ohlert!

— Deh, asta e o enigmă, cum se zice. O fi avînd el un plan. Banii pe care i-au ridicat pînă acum sînt suficienți ca să-l înavuțească. N-are decît să și-i bage în buzunar și pe Ohlert să-l lase undeva, în plata Domnului. Dacă n-a făcut-o pînă acum, înseamnă că vrea să-și sporească suma. Nici nu bănuiți cît mă pasionează cazul. Deocamdată, cît călătorim împreună, vă ofer întregul meu sprijin. Folosiți-vă de el dacă aveți nevoie.

— Cu recunoștință, *sir*! Îmi inspirați multă încredere. Ajutorul dumneavoastră sper să-mi fie de mare folos.

Ne strînserăm mîinile și traserăm cîte o dușcă de bere. De ce nu-i mărturisisem omului acesta, încă din ajun, toată povestea?

Abia ne umplurăm din nou paharele, că de afară se auzi mare tărăboi, vociferări, chiote și lătrat de cîini. Ușile se izbiră de perete și în prag apărură șase vlăjgani pe ale căror fețe se vedea cît de colo că băuseră zdravăn; toți erau afumați. Chipurile lor brutale, straiele subțiri, caracteristice Sudului, armele impresionante – toate îți atrăgeau luarea-aminte. Purtau fiecare pușcă, pumnal, revolver sau pistol și, în plus, atîrnată la cingătoare, cîte o cravașă din acelea cu care erau bătuți sclavii negri. Și fiecare ducea de zgardă cîte o namilă de dulău dintr-o rasă crescută cu grijă în Statele Sudice și dresată pentru prinderea negrilor fugari. Acestor dulăi li se spunea „băutori de sînge".

Fără să dea bună ziua, derbedeii ne aruncară niște priviri încruntate, se tolăniră pe scaune făcîndu-le să trosnească, își trîntiră picioarele pe masă și, bocănind cu tocurile cizmelor, îl somară pe birtaș să se ocupe de ei.

— Ai bere bună, mă? strigă unul.

Birtașul confirmă, speriat.

— Adu să bem! comandă individul.

Birtașul se retrase grăbit, ca să-i servească pe nobilii săi clienți. Fără nici o intenție, îl priveam pe haidăul care vorbise. Acesta mă observă. Sînt convins că privirea mea nu avea nimic provocator, însă dumnealui căuta numaidecît pricină să se agațe de cineva. Îmi strigă:

— Ce te zgîiești așa la mine?

Îi întorsei spatele, fără să răspund.

— Băgați de seamă! îmi șopti Old Death. Știa-s *rowdy*, niște scandalagii de pomină, probabil vătafi concediați de pe urma desființării sclavajului și ajunși fără căpătîi. S-au adunat în bandă ca să se țină de blestemății. Mai bine nu le dăm nici o atenție. Golim paharele și plecăm.

Dar tocmai șușoteala îi displăcu individului. Răcni spre noi:

— Ce tot sufli acolo, în secret, mortăciune bătrînă? Dacă ai ceva de spus, apoi zi-i cu glas tare! Ori vrei să-ți căscăm noi gura?

Old Death sorbi din pahar și nu răspunse. Derbedeii își duseră și ei paharele la gură. Berea era cît se poate de gustoasă, dar dumnealor, aflîndu-se într-o veritabilă dispoziție de *rowdy*, o vărsară pe jos. Cel care vorbise adineauri întîrzie cu paharul plin în mînă.

— Nu vărsați pe jos! îi sfătui el pe ceilalți. Uite colea doi puișori cărora poșirca asta pare să le placă. Să le-o pasăm lor!

Vărsă paharul și ne împroșcă. Old Death se șterse calm cu mîneca. Eu, însă, nu reușii să mă stăpînesc. Pălăria, gulerul, haina – pe toate mi le udase. Mă adresai găliganului:

— Vă rog, *sir*, să nu se mai repete! Amuzați-vă în familie, dacă aveți chef. Dar pe noi lăsați-ne în pace!

— Nu zău! Și adică, ce-ar fi dacă v-aș mai boteza o dată?

— Asta s-ar vedea.

— S-ar vedea? Uite că vreau s-o văd chiar acum! Birtaș, încă un rînd!

Ceilalți rînjeau, aprobîndu-l pe matador. Era clar că nu va ezita să repete provocarea.

— Pentru Dumnezeu, *sir*, nu vă puneți cu ei! căută Old Death să mă tempereze.

— Vă temeți?

— Ți-ai găsit! Dar ăștia, nici una, nici două, pun mîna pe armă. Și curajul, oricît de mare ar fi, nu te apără împotriva unui glonț mișel. Apoi, puneți la socoteală și dulăii.

Indivizii își legaseră cîinii de picioarele mesei. Ca să nu mă împroaște iarăși pe la spate, îmi părăsii locul și mă așezai pieziș, cu cotul drept spre ei.

— Aha, și-a schimbat poziția! scrîșni derbedeul cel guraliv. Vasăzică, vrea să se apere. Să-l văd eu numai că mișcă! Îl slobod numaidecît pe Pluto al meu. Doar nu l-am dresat degeaba!

Dezlegă cîinele, ținîndu-l numai de lesă. Birtașul încă

nu venise cu berea; mai era vreme să lăsăm pe masă banii pentru consumație și să ieșim. Dar bănuiam că haimanalele ne-ar fi tăiat drumul și, în plus, aveam mîndria mea: nu-mi convenea s-o șterg din fața acestui tip dezgustător. „Vitejii" ăștia sînt în fond niște lași.

Băgai mîna în buzunar și desfăcui piedica revolverului. De bătaie nu-mi păsa; știam să pun la respect pe oricine. Mă îngrijorau, în schimb, cîinii, deși mai avusesem de-a face cu asemenea dulăi, învățați să sară la om. Oricum cu unul singur știam s-o scot la capăt.

Sosi și birtașul. Așeză sticlele pe masă și, plin de umilință, se adresă bătăioșilor săi musafiri:

— *Gentlemeni*, vizita dumneavoastră mi-e cît se poate de plăcută, dar, vă rog din suflet, lăsați pe domnii aceștia în pace. Sînt și ei clienți, nu-i așa?

— Mișelule! îl repezi unul. Te apucași să ne dai lecții de purtare? Stai că-ți potolesc eu febra!

Și vărsă în obrazul birtașului vreo două sau trei pahare. Acesta nu zise nici pîs, socotind că e mai sănătos să dispară din ochii lor.

— Și acuma, ia să-l vedem pe lăudărosul de colo! hohoti adversarul meu. Să-i dăm și lui porția!

Ținîndu-și cu stînga dulăul de curea, dădu să-mi verse paharul în cap. Dar eu mă ferii și, ridicîndu-mă de pe scaun, îl amenințai cu pumnul.

— Pluto, *go on!* Șo pe el! arătă dînsul în direcția mea și slobozi cîinele din lesă.

Într-o clipă, tocmai cînd dulăul făcuse un salt ca de panteră, mă făcui una cu peretele și mă ferii în lături. Cîinele, năvălind orbește să-mi sfîșie beregata, se izbi cu botul în zid. Venise cu atîta forță, încît izbitura îl ameți. Îl apucai la iuțeală de picioarele dindărăt, îl ridicai în aer și, proiectîndu-l de perete, îi zdrobii căpățîna.

Se stîrni atunci un scandal nemaipomenit. Dulăii lătrau și se zbăteau să rupă curelele, bețivanii înjurau de mama-focului,

iar stăpînul potăii ucise dădu să sară la mine. Însă Old Death, în picioare, își îndreptă amîndouă pistoalele asupra bandei dezlănțuite:

— Stop! Ajunge, *boys*! Nici o mișcare! Nu vă atingeți de arme că trag! V-ați înșelat în privința noastră. Eu sînt Old Death, cercetașul. Cred că-mi cunoașteți numele. Iar acest tînăr prieten al meu se teme de voi tot atît de puțin ca și mine. Luați loc și beți în liniște. Nu vîrîți mîna în buzunar că, pe legea mea, vă împușc! Acest din urmă avertisment se adresa unuia din găligani care dăduse semne că vrea să apeleze la revolver. Îmi scosesem la rîndul meu pistolul. Împreună cu Old Death dispuneam de optsprezece gloanțe. Pînă ce vreunul din netrebnici ar fi apucat arma, l-am fi cuminți. Bătrînul *westman* devenise parcă alt om. Statura lui, de obicei încovoiată, se îndreptase de-a binelea; ochii îi scăpărau și toată făptura lui exprima o dîrzenie capabilă să te vîre în pămînt. Era de-a dreptul comic cît de mititei se făcuseră deodată provocatorii. Ce-i drept, mai mormăiau cîte ceva în bărbi, dar se retraseră cu toții, cuminți, la locurile lor. Bătăiosul de adineauri nici nu îndrăznea măcar să se apropie de cîinele ucis, ca nu cumva să treacă prin dreptul meu.

Stăteam încă așa, cu pistoalele pe masă, cînd apăru în prag un nou client – un indian.

Purta o haină de piele albă, cu cusături roșii tipic indiene și pantaloni din același material, garnisiți cu ciucuri bogați și cu păr de scalp. Nici o pată, nici urmă de murdărie pe veșmîntul lui. Picioarele-i fine erau încălțate în mocasini împodobiți cu perle și cu țepi de mistreț. De gît îi atîrnau punguța cu „medicamente", luleaua păcii artistic crestată și o salbă în trei șiruri de gheare de urs cenușiu, dobîndite, desigur, cu ocazia vînătorilor prin Munții Stîncoși. Un brîu lat, croit dintr-o pătură scumpă de Santillo, îi încingea mijlocul subțire. Din brîu se iveau prăseaua cuțitului și două tocuri de pistol. În mîna dreaptă ținea o pușcă cu două țevi și cu patul bătut în ținte de argint. Capul îi era descoperit, părul

lung, des, de un negru-albăstrui, împletit cu cordelușe din piele de șarpe, se aduna într-o chică în formă de coif. Nici o pană de vultur, nici un semn distinctiv nu-i împodobea creștetul; și totuși se vedea cît de colo că tînărul acesta trebuia să fie o căpetenie, un războinic vestit. Profilul său grav, de o frumusețe autentic virilă, semăna cu al unui roman; doar că umerii obrajilor erau ușor ieșiți în afară. Avea fața complet rasă, buzele pline, frumos desenate, iar pielea bătea într-un cafeniu mat, deschis, cu o discretă suflare de bronz. Pe scurt, indianul acesta nu era altul decît Winnetou, căpetenia apașilor și fratele meu prin legămînt.

Stătu o clipă în cadrul ușii. Privirea-i ageră, întunecată, se plimbă prin încăpere și pe fețele celor prezenți. Apoi tînărul se așeză în vecinătatea noastră, cît mai departe de bețivanii care nu-l scăpau din ochi.

Gata-gata să-i sar înainte, dar el – deși mă observase și, desigur, mă recunoscuse – făcu pe indiferentul. Pesemne că avea motive serioase să se poarte astfel; de aceea mă oprii, arborînd o nepăsare totală.

Citeam pe fața lui că înțelesese numaidecît situația. Privirea-i lunecă iarăși, cu oarecare dispreț, asupra găliganilor; iar cînd ne vîrîrăm la loc pistoalele și ne așezarăm din nou, un zîmbet satisfăcut, abia vizibil, i se așternu pe buze.

Personalitatea lui impunea atît de mult, încît se făcu liniște ca în biserică; ceea ce trebuie să-l fi convins pe birtaș că pericolul trecuse. Își iți mai întîi capul pe ușă, apoi – după ce se asigură că nu are motive de teamă – apăru întreg.

— Vă rog, o bere! i se adresă Winnetou, cu glasul lui plăcut, sonor și cu cel mai bun accent englezesc.

Găliganilor faptul li se păru curios. Își apropiară capetele șușotind între ei și trăgînd cu coada ochiului spre indian. Se vedea că nu-l prea vorbesc de bine.

Sosi și berea comandată de Winnetou. Acesta ridică paharul în dreptul geamului, îl studie ca un cunoscător în materie și sorbi cu sete.

— *Well!* se adresă birtașului, plescăind din limbă. Bună bere! Marele Manitu al albilor i-a învățat multe meșteșuguri și între acestea fabricarea berii nu e chiar cel din urmă.

— Să fie oare indian adevărat? îl întrebai în șoaptă pe Old Death, ca și cînd habar nu aveam cine-i clientul cel nou.

— Este! Și încă ce indian! răspunse bătrînul cu glas reținut, dar cu multă convingere.

— Îl știți cumva? L-ați mai văzut?

— De văzut, nu. Dar îl recunosc după înfățișare, după vîrstă și îmbrăcăminte. Și mai ales pușca! Faimoasa pușcă de argint, care nu bate niciodată pe alături! Aveți norocul să-l vedeți pe un șef indian, cum nu e altul în întreaga Americă de Nord. E vorba de Winnetou, căpetenia apașilor, cel mai nobil și mai de seamă om dintre pieile roșii. Numele lui circulă pretutindeni, prin palate și colibe, pe la toate focurile de tabără. Inteligent și drept, cinstit și devotat, mîndru, viteaz fără pereche, meșter în mînuirea armelor, prieten sincer și ocrotitor al mulțimii nevoiașe, al oropsiților, indiferent de neam și culoare, Winnetou e cunoscut de-a lungul și de-a latul Statelor Unite și chiar hăt dincolo, peste graniță, ca erou slăvit și glorios al Vestului Sălbatic.

— Dar de unde englezeasca lui perfectă și ținuta de *gentleman*?

— Călătorește adeseori prin est. În plus, se spune că un învățat european, căzînd prizonier la apași și fiind tratat cu multă omenie, a hotărît să rămînă printre ei și să-i educe. Acesta cică i-a fost dascăl lui Winnetou. Însă cu vederile lui filantropice nu cred s-o fi scos la capăt. Probabil c-o fi renunțat și decăzut cu vremea.

Bătrînul vorbea foarte încet. Abia înțelegeam ce-mi spune. Și totuși Winnetou, așezat la vreo trei metri distanță, se adresă noului meu amic:

— Old Death greșește. Dascălul alb venise la apași din propria lui dorință și fusese primit cu toată dragostea... Nici vorbă să fi decăzut; dimpotrivă, s-a simțit atît de bine, încît n-a mai vrut să se întoarcă printre albi. Cînd a murit, i s-a înălțat un monument

în jurul căruia străjuiesc stejarii vieții. A trecut dincolo, în plaiurile de-a pururi verzi, unde cei duși nu cunosc ura și se desfată privindu-l pe Manitu, Marele Spirit. Acolo îl va revedea odată Winnetou, uitînd mizeria și răutatea care domnesc aici, pe pămînt.

Old Death nu mai putea de bucurie că Winnetou îl recunoscuse. Fața îi radia:

— Cum, *sir*, mă cunoașteți, știți cine sînt?

— Nu v-am mai văzut pînă acum, dar v-am ghicit din prima clipă. Sînteți un *scout* al cărui nume zboară pînă dincolo de Las Animas.

Și Winnetou își întoarse iarăși ochii de la noi. Nici măcar cu o tresărire pe chipu-i dîrz nu arătase că ne-am cunoaște. Acum ședea liniștit și medita; doar urechile parcă-i zvîcneau uneori, trădînd atenția încordată.

Între timp, cei șase derbedei continuau să șușotească, să se întrebe din ochi, să se aprobe reciproc. Pînă la urmă, păru că luaseră o hotărîre. Nu-l cunoșteau pe Winnetou și nici din vorbele sale nu-i ghiciră identitatea. În același timp, ca să repare rușinea de adineauri, voiau să arunce asupra lui toată ura lor nestăpînită împotriva indienilor. Își imaginau, probabil, că mie și lui Old Death nici prin gînd nu ne va trece să-i luăm apărarea; nefiind direct provocați, trebuia, după obiceiul locului, să stăm deoparte și să asistăm impasibili la maltratarea morală a unui om pașnic. Așadar, unul dintre găligani – același care mă apostrofase pe mine – se îndreptă agale și sfidător spre indian. Eu îmi scosei repede pistolul și îl așezai pe masă, ca să-l am la îndemînă.

— Nu e nevoie, îmi șopti Old Death. Un Winnetou știe să dea de-a berbeleacul chiar și de două ori pe-atîția derbedei.

Individul se proțăpi în fața apașului, își puse mîinile în șold și răcni:

— Ce te plimbi prin Matagorda, mă, piele-roșie? Sălbaticii n-au ce căuta printre noi!

Winnetou nici nu-l privi, își duse paharul la gură, bău nițel și îl așeză la loc, plescăind din limbă.

— N-auzișI ce-am spus, roșu afurisit? stărui mînios scandalagiul. Vreau să știu ce cauți aici! Umbli să ne iscodești, spionule? Sînteți de-ai lui Juárez, javra aceea cu piele roșie ca și a voastră. Noi, însă, ținem cu Max, cu împăratul. Iar pe voi spînzurătoarea o să vă mănînce. Dacă nu strigi cu noi „Trăiască împăratul Max!" îți punem lațul de gît!

Nici acum Winnetou nu-i răspunse. Nici o fibră nu se clinti pe fața lui.

— Mă-nțelegi, cîine, ori ba? Răspunde imediat! se răsti derbedeul scos din răbdări și îi propti pumnul în umăr.

Atunci trupul zvelt al indianului țîșni ca un fulger.

— Șterge-o! porunci el cu glas tunător. Nu permit coioților să latre la mine!

„Coiot" e denumirea unui lup de prerie foarte laș și socotit îndeobște drept cel mai dezgustător dintre animale. Indienii îi folosesc numele drept ocară exprimînd disprețul nelimitat.

— Cum ai spus? Coiot? urlă provocatorul. Asta mi-o plătești chiar acum!

Cît ai clipi, își scoase pistolul. Dar atunci se petrecu ceva la care bătăușul nu se așteptase: Winnetou îl pocni peste mînă, arma sări cît colo și scandalagiul se trezi umflat de mijloc, ridicat în aer și zvîrlit ca o minge prin fereastra care se făcu țăndări. „Viteazul" zbură tocmai în stradă.

Lucrurile se petrecură cu o rapiditate pe care nu sînt în stare s-o descriu. Zdrăngănitul cioburilor, gălăgia cîinilor, strigătele turbate ale derbedeilor – toate la un loc iscară un tărăboi infernal, pe deasupra căruia se auzi totuși glasul limpede și puternic al lui Winnetou. Arătînd spre geam, apașul rosti către haita furibundă:

— Mai dorește careva? N-are decît să se anunțe!

Apropiindu-se prea mult de unul din dulăi, acesta dădu să-l muște, dar apașul îi trînti un picior, încît animalul se vîrî schelăind sub masă. Bătăioșii vătafi se retraseră intimidați și tăcuți. Winnetou îi supraveghea cu mîinile goale, fără nici o armă. Singură

persoana lui impunea tuturor. Nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă. Apașul semăna cu un îmblînzitor care intră în cușca plină de fiare și le domină doar cu ochii săi teribili.

Deodată, ușa sări în lături și în prag răsări „eroul" proiectat prin fereastră; avea pe alocuri obrazul zgîriat și lovit. Răcnind de furie, năvăli cu cuțitul asupra lui Winnetou. Apașul nu făcu decît o ușoară fentă și, fulgerător, îi prinse ca într-o menghină mîna înarmată. Apoi îl strînse ca și adineauri de mijloc și, săltîndu-l în sus, bufni cu el de podea. Găliganul rămase lat, fără cunoștință. Nimeni dintre ai lui nu îndrăzni să-i sară în ajutor. Winnetou, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, apucă liniștit paharul și îl goli dintr-o sorbitură. Făcu apoi semn birtașului care se pitise speriat după tejghea, scoase de la brîu o pungă de piele și-i puse în palmă un bob cît aluna, galben și lucios:

— Poftim, pentru bere și pentru geamul spart, *master*! După cum vedeți, „sălbaticul" nu ezită să-și achite datoriile. Să sperăm că și domnii „civilizați" își vor plăti consumația. Ei, cică, interzic unui „roșu" să șadă aici. Dar Winnetou, căpetenia apașilor, nu pleacă de teama lor, ci pentru că știe că, din păcate, numai fața li-e albă, nu și sufletul. Pe scurt, mi-e scîrbă de o asemenea societate.

Își luă pușca de argint și, fără a mai băga pe nimeni în seamă, părăsi birtul. Nici măcar spre mine nu-și întoarse ochii.

Acum, derbedeii se însuflețiră din nou. Dar păreau mai mult curioși decît supărați pentru hapul ce-l înghițiseră; nu le păsa nici de camaradul lor întins pe jos. Îi interesa mai ales bobul din palma birtașului.

— Un nugget, lămuri acesta, arătîndu-le bucățica de aur. Pe puțin doisprezece dolari. Mi-a plătit geamul împărătește; de altfel, sticla era cam șubredă și cîrpită. Ce să spun, indianul pare doldora de nuggeți.

Banda de *rowdy* comenta cu invidie faptul că o piele roșie posedă atîta aur. Își treceau nuggetul din mînă-n mînă, cîntărindu-l în fel și chip. Iar noi, profitînd de ocazie, plătirăm consumația și plecarăm.

— Ei, *master*, ce ziceți de apașul nostru? mă întrebă Old Death după ce ne văzurăm în siguranță. Oare-i mai găsești pereche în lume? S-au speriat de el ca vrăbiile de erete. Îmi pare rău că nu-l mai zăresc nicăieri. L-am fi putut însoți o vreme. Tare aș vrea să știu ce treburi are pe-aici și dacă a tras la vreun hotel! În orice caz, trebuie să-și fi priponit undeva calul; nu se poate apaș fără cal, cu atît mai puțin cînd e vorba de Winnetou. În ce vă privește *sir*, v-ați descurcat binișor, n-am ce zice. Era cît pe-aci să intru la griji. Indivizii de soiul ăsta sînt ai dracului de primejdioși. Dar modul în care ați dat gata cîinele mă face să sper că veți ieși curînd din tagma *greenhornilor*. Ia te uită că am și ajuns la hotel! Vreți să intrăm? Eu, unul, n-aș avea poftă. Un *trapper* bătrîn ca mine nu se închide cu plăcere între patru pereți; prefer să stau sub cerul liber. Haideți să mai admirăm Matagorda. Altfel nu prea știu cum să ne omorîm vremea. Sau poate v-ar ispiti vreun joc?

— Nu. Nu sînt jucător, nici nu am intenția să ajung.

— Prea bine, tinere! Aici mai toată lumea joacă. În Mexic e și mai și. Acolo joacă și bărbat și femeie și pisică și șoarece, iar cuțitele nu ruginesc în teacă. Așadar, să hoinărim nițel. Pe urmă luăm masa și tragem un pui de somn. În țara asta binecuvîntată nu poți să știi unde și cum ai să te odihnești a doua zi.

— Chiar așa de rău să fie?

— Uitați, *sir*, că ne găsim în Texas, unde lucrurile încă nu s-au liniștit nici pe departe! Să luăm, de pildă, cazul nostru. Noi vrem să ajungem la Austin; dar e foarte problematic dacă vom ajunge. Furtuna din Mexic s-a rostogolit și peste Río Grande. Se petrec evenimente neobișnuite și, în plus, trebuie să ținem seama și de toanele lui Gibson. Dacă i-a venit cumva în minte să-și întrerupă voiajul spre Austin și să coboare mai știi unde? Atunci vom fi nevoiți să-l imităm.

— Dar cum vom afla dacă a coborît de pe vas?

— Va trebui să întrebăm din om în om. Vaporul nu se prea grăbește pe Colorado, ca de pildă pe Mississippi sau pe alte fluvii. Avem la fiecare oprire un scurt răgaz pentru cercetări. Nu

strică să ne deprindem și cu ideea că va trebui, poate, să coborîm pe mal în vreo pustietate fără orașe și hoteluri.

— Într-un asemenea caz, ce mă fac cu bagajele mele?

Întrebarea îl făcu să rîdă copios.

— Bagaje! Ha-ha-ha! Geamantanul e o rămășiță preistorică. Oamenii cu scaun la cap nu cară după ei asemenea balast. Dacă m-aș fi apucat să-mi complic existența cu toate nimicurile necesare în călătoriile și hoinărelile mele, atunci n-aș fi ajuns prea departe. Luați numai ce vă trebuie pentru moment, restul vi-l cumpărați pe parcurs. Dar ce lucruri grozave duceți în drăcia aia de geamantan?

— Haine, rufe, obiecte de toaletă, recuzită pentru deghizare și altele.

— Astea-s foarte bune, dar le poți cumpăra peste tot. Iar unde nu se găsesc, înseamnă că nu e nevoie de ele. Porți cămașa pînă o faci praf și apoi îți iei una nouă. Obiecte de toaletă? Nu mi-o luați în nume de rău, *sir*, însă peria de cap sau de unghii, pomezile sau lipiciul pentru mustăți și alte asemenea bazaconii îl dezonorează pe bărbat. Recuzită pentru deghizare? Haida-de! Poate să vă fi folosit pe unde ați trecut, dar aici nu mai are rost să vă ascundeți identitatea sub perucă. Asemenea romantice naivități nu vă apropie de țel. Aici se cere să-l dibuiți pe Gibson și să operați rapid. Și...

Se opri și, măsurîndu-mă din creștet pînă-n tălpi, observă amuzat:

— Așa cum arătați acum, vă puteți prezenta fără sfială în salonul celei mai elegante *lady*, sau la teatru. Dar Texasul nu seamănă cu un budoar sau cu o lojă. E foarte posibil ca peste vreo două-trei zile frumosul dumneavoastră costum să ajungă zdrențe și jobenul de pe cap să se transforme în armonică. Parcă știți ce vrea Gibson, încotro se va duce? Nici vorbă să rămînă în Texas! Intenția lui e să dispară, să iasă dintre granițele Statelor Unite. Faptul că a apucat direcția cunoscută ne arată limpede că are de gînd să treacă în Mexic. În zăpăceala de acolo te pierzi ușor prin mulțime și nimeni, nici chiar poliția, nu e în stare să te dibuie.

— S-ar putea să aveți dreptate. Cred însă că, dacă voia să treacă în Mexic, îi era mai comod să plece direct spre un port mexican.

— Absurd! Trebuia să fugă atît de repede din New Orleans, încît s-a repezit la primul vapor care ridica ancora. Și apoi nu uitați că porturile mexicane sînt ocupate de francezi. De unde știți că lui Gibson i-ar conveni să dea ochii cu ei? N-are alegere. Trebuie să călătorească pe uscat și, în orice caz, va fi destul de deștept să nu se foiască în văzul lumii prin orașele mari. De aceea e posibil să ocolească și Austinul, debarcînd pe traseu în vreun alt port. Vasăzică, el se îndreaptă spre Río Grande, călare, firește, printr-o regiune puțin populată. Iar dumneavoastră, nu-i așa, o să-l urmăriți în costumul acesta impecabil, cu joben și geamantan? Dați-mi voie să rîd!

Îl aprobam în sinea mea, dar nu-mi făcea deloc plăcere că își rîde de frumosul meu costum. El zîmbi și mă bătu cu palma pe umăr:

— Nu regretați, *sir*. Fiți cuminte și despărțiți-vă de aceste haine nepractice. Căutați un negustor, vindeți-i tot calabalîcul inutil și cumpărați alte haine. Procurați-vă neapărat un costum trainic de vînătoare. Cred că banii nu sînt o problemă, nu-i așa? Înseamnă că totul e în ordine. Dați-le naibii de șiretlicuri polițiste! Sînteți călăreț? Știți să trageți cu arma? Atunci vă trebuie și un cal. Dar aici, lîngă coastă, nu face să-ți cumperi unul. Aici caii sînt scumpi și proști. Mai în interiorul țării orice fermier îți vinde un animal cumsecade. Șaua însă trebuie să v-o luați de aici.

— Cum adică? Să umblu și eu cu șaua-n spinare?

— De ce nu? E rușinos? Cui ce-i pasă că mă car cu șaua? Nimănui! Dacă-mi place, tîrăsc după mine și o canapea, ca să dorm pe moale în prerie sau în pădurile neumblate. Rîde careva, îi dau una, de vede stele verzi. Numai ticăloșia și tîmpenia sînt rușinoase. Presupuneți, de pildă, că Gibson a coborît undeva împreună cu William, a făcut rost de cai și s-a tot dus. Să vedeți atunci ce

înseamnă să ai o șa la îndemînă! Mă rog, faceți cum doriți, dar dacă vă convine tovărășia mea, ascultați ce vă spun și hotărîți-vă repede!

Fără să mai aștepte răspuns, mă apucă de braț, mă răsuci și îmi arătă clădirea unei prăvălii purtînd, sus, firma cu litere de un cot: „*Store for all things*" – magazin general. Mă trase după el pînă la intrare, îmi dădu brînci înăuntru, mai-mai să încalec niște butoaie cu scrumbii, și mă urmă zîmbind pe sub mustață.

Inscripția de pe firmă nu mințea. Magazinul era foarte mare și avea într-adevăr de toate, inclusiv șei și puști.

Se desfășură apoi o scenă originală. Parcă eram un școlar însoțit de tatăl său, stînd înaintea tarabei de bîlci și abia cutezînd să-și exprime dorințele. Vrînd-nevrînd, băiatul trebuia să accepte alegerea ce o face bătrînul potrivit experienței sale. De la bun început, Old Death pusese condiția ca negustorul să primească drept plată costumul meu, plus conținutul geamantanului. Omul se declară de acord și trimise un vînzător să-mi aducă bagajul. Apoi lucrurile mele fură evaluate și Old Death porni prin magazin să aleagă cele de trebuință. Îmi alese niște pantaloni din piele neagră, o pereche de cizme înalte cu pinteni, o cămașă roșie de lînă, vestă de aceeași culoare, prevăzută cu o mulțime de buzunare și buzunărașe, un fular negru, călduros, un surtuc vînătoresc din piele de cerb nevopsită, un brîu de piele lat de două palme, cartușieră, pungă de tutun, busolă, pipă și încă vreo douăzeci de alte obiecte – călțuni în locul ciorapilor, un sombrero uriaș, o pătură de lînă cu spintecătură pentru respirație, un *lasso*, un cornet cu pulbere, o scăpărătoare, un cuțit, o șa cu coburi și frîu. Trecurăm apoi la alegerea puștii. Old Death nu era amator de noutăți. Neglija produsele mai recente și se opri la o carabină veche pe care eu, în nici un caz, n-aș fi pus ochii. Cercetînd-o atent, cu morgă de mare specialist, o încarcă, ieși în stradă și ochi de la mare distanță titirezul de pe acoperișul unei case. Glonțul nimeri.

— *Well!* aprobă el satisfăcut. Asta își va face datoria. A fost cîndva pe mîini bune și face mai mult decît toate plesnitorile

onorate astăzi cu numele de pușcă. După mine, arma asta e lucrată de un meșter serios și sper că-l veți cinsti cum se cuvine. Acuma ne mai trebuie o matriță pentru turnat plumbul și gata! Plumb se găsește. O să facem la gloanțe să băgăm tot Mexicul în sperieți!

Cumpărai și alte mărunțișuri, ca, de pildă, batiste, pe care Old Death firește că le găsi de prisos, apoi trecui într-o încăpere alăturată ca să mă schimb. Cînd revenii, bătrînul mă măsură cu vădită satisfacție.

Sperasem întrucîtva că se va oferi să-mi ducă el șaua, dar nici prin gînd nu-i trecu. Mi-o urcă în spinare, înghiontindu-mă pe ușă afară.

— S-a făcut! mă tachină el în fața prăvăliei. Vedeți și dumneavoastră dacă e cazul să vă rușinați! Orice om sănătos la cap vă va lua drept un foarte onorabil *gentleman*. Iar de ceilalți ce vă pasă?

Acum nu mai aveam nici un avantaj față de Old Death: trebuia să-mi port cu răbdare ponosul pînă la hotel, în timp ce dînsul pășea lîngă mine fudul și, probabil, foarte amuzat că ajunsesem în postură de hamal al propriului meu calabalîc.

La hotel, Old Death se puse pe somn. Eu însă plecai în căutarea lui Winnetou. Vă imaginați cîtă bucurie îmi provocase neașteptata revedere. Mă stăpînisem anevoie ca să nu-i sar de gît. Cum de ajunsese la Matagorda și ce treburi l-au mînat încoace? De ce se prefăcuse că nu mă cunoaște? Avea, desigur, vreun motiv. Dar care anume?

Fără îndoială că dorea, ca și mine, să ne întîlnim și să discutăm. Poate că mă aștepta chiar undeva. Cunoscîndu-i obiceiurile, nu era exclus să dau de el. Imposibil să nu fi descoperit la ce hotel am tras. Acuma va fi pîndind prin preajmă. Ocolii deci clădirea și dădui în spatele ei de un cîmp deschis. Și, într-adevăr, Winnetou era acolo, la cîteva sute de pași de mine. Sta rezemat de un arbore. Cînd mă zări, o luă agale spre pădure. Îl urmai. Acolo, sub rămurișș, mă întîmpină cu brațele întinse și cu fața luminată de bucurie:

— Charly, dragul meu frate! Ce fericire pentru inima mea că te-am regăsit! Așa se bucură dimineața cînd, după trecerea nopții, răsare soarele!

Mă strînse la piept și mă sărută.

— Dimineața știe că soarele trebuie să răsară, îi vorbii la rîndul meu, noi însă nici n-am bănuit că ne vom întîlni pe aceste meleaguri. Sînt și eu fericit că te văd!

— Ce cauți, ce vînt te aduce? Ai vreo treabă la Matagorda, sau ești în trecere spre Río Pecos?

— Am venit încoace cu o misiune.

— Oare fratele meu alb nu-mi poate spune și mie despre ce-i vorba? N-ai vrea să-mi povestești pe unde ai umblat de cînd ne-am despărțit la Red River?

Mă conduse mai în adîncul pădurii. Ne așezarăm pe niște buturugi. Și stînd așa, umăr lîngă umăr, îi povestii toate pățaniile mele. Winnetou mă ascultă cu toată atenția și apoi rosti:

— Cînd te-am ajutat să termini măsurătorile pentru calul de foc, am făcut-o numai ca să poți încasa banii ce ți se cuveneau. Și iată că uraganul ți-a răpit toată averea! De-ai vrea să rămîi printre războinicii apași, care te îndrăgesc și te stimează, n-ai mai duce niciodată lipsă de bani. În orice caz, ai făcut bine că nu m-ai așteptat la Saint Louis, la meșterul și prietenul Henry. Eu n-aș fi venit acolo și nu ne-am fi întîlnit.

— L-ai prins cumva pe ucigaș, pe Santer?

— Nu. Spiritul rău l-a ocrotit, iar Manitu nu mi-a stat în ajutor. Santer s-a refugiat la militarii din Sud și a dispărut fără urme. Dar ochiul meu îl va găsi și atunci nu-mi mai scapă! M-am întors la Río Pecos fără să-l fi pedepsit pe ucigaș. Toată iarna războinicii noștri au jelit moartea lui Inciu-Ciuna și a surorii mele. A trebuit apoi să străbat călare mari depărtări, să trec pe la toate triburile apașilor și să-i împiedic de la acțiuni pripite, căci voiau să treacă în Mexic și să ia parte la luptele de acolo. Ai auzit de Juárez, președintele din neamul indienilor?

— Da.

— Și cine crezi că are dreptate, el sau Napoleon?

— El.

— Sîntem într-un gînd. Dar să nu mă întrebi ce caut aici, în Matagorda. Va trebui să păstrez taina chiar și față de mine. I-am făgăduit personal lui Juárez, cu care m-am văzut la El Paso del Norte. Spune-mi, vrei să mai continui urmărirea celor două fețe palide, deși ne-am regăsit aici?

— Trebuie! M-ar bucura nespus dacă ai veni și tu cu mine. Ce zici, e posibil?

— Nu. Sarcina mea e tot atît de însemnată ca și a ta. Mai rămîn aici pînă mîine, cînd iau vaporul spre La Grange. De acolo, trecînd pe la Fortul Inge, ajung la Río Grande del Norte.

— Înseamnă că plecăm cu același vapor: numai nu știu pînă unde. Oricum, mîine vom mai fi împreună.

— Asta nu.

— Cum așa?

— Nu vreau să-mi amestec fratele în treburile mele; de aceea m-am și purtat adineauri ca și cînd am fi străini. Și pe urmă, n-am vrut să-ți vorbesc în fața lui Old Death.

— Dar ce ai cu el?

— I-ai spus că ești Old Shatterhand?

— Nu. Nici nu s-a pomenit între noi de numele acesta.

— Totuși, îl cunoaște cu siguranță. Tu ai lipsit mult timp și nu știi cît se discută despre tine în Vest. Nici vorbă ca Old Death să nu fi auzit de Old Shatterhand. Numai că te-a luat drept un *greenhorn*, nu-i așa?

— Exact.

— Ce mai surpriză va fi pentru el cînd va afla cine este *greenhornul*! Ei bine, plăcerea asta n-aș vrea să ți-o stric. De aceea să nu ne vorbim nici pe vapor: nu ne cunoaștem și gata! Las' că discutăm noi pe îndelete după ce-l găsești pe William Ohlert și pe escrocul care l-a răpit. Dar te întorci pe urmă la noi, așa cred?!

— Desigur.

— Atunci, dragă Charly, să ne despărțim! Mai sînt așteptat de niște fețe palide.

Se ridică. Trebuia să-i respect secretul. Ne luarăm rămas bun în speranța unei revederi apropiate.

A doua zi, închiriind doi catîri, străbătui împreună cu Old Death drumul pînă la vapor. Animalele ne scutiră de povara cea mai grea: transportul șeilor.

Vasul nostru era construit după sistemul american, care permite plutirea ușoară la suprafața apei. Numeroși pasageri se și aflau pe bord. Urcarăm și noi traversînd pasarela cu șeile în spinare. Atunci auzirăm un glas apăsat:

— *By Jove!* Pe Jupiter! Uite niște catîri înșeuați, care umblă în două picioare! Cine-a mai văzut așa drăcie? Faceți loc, oameni buni! Vîrîți-i în cală! Dobitoacele n-au ce căuta printre *gentlemeni*!

Glasul ne era cunoscut. Pe locurile cele mai bune, la clasa întîi, protejate de un acoperiș de sticlă, ședeau derbedeii aceia *rowdy* cu care ne întîlnisem în ajun. Iar injuriile le rostise chiar scandalagiul de ieri, care părea să fie conducătorul bandei. Mă dirijai după Old Death. Cum dînsul nu reacționa defel, făcui și eu ca și cînd n-aș fi auzit insulta. Ne așezarăm în fața lor împingînd șeile sub banchetă.

Bătrînul se făcu comod, scoase pistolul, îi trase piedica și îl puse alături. Eu îi urmai exemplul.

Indivizii șușoteau între ei, fără să mai ridice glasul către noi. Dulăii erau și ei prezenți, minus unul, firește. Șeful scandalagiilor ne tot privea dușmănos pe sub sprîncene. Ședea cam încovrigat, pesemne din cauza zborului său original prin fereastră și a modului puțin amabil în care îl tratase Winnetou. I se mai cunoșteau pe obraz zgîrieturile provocate de sticlă.

Cînd controlorul ne întrebă de ținta călătoriei, Old Death îl lămuri că plecăm la Columbus; de fapt, așa scria și pe biletele

noastre. La nevoie, puteam plăti diferența ca să plecăm mai departe. Însă bătrînul Death era convins că Gibson nu s-a deplasat chiar pînă la Austin.

Tocmai la cel de-al doilea semnal de plecare, apăru un nou pasager: Winnetou. Călărea un armăsar negru, de o rară frumusețe, dichisit cu căpăstru indian. Trecu pasarela și, ajuns pe bord, descălecă ducîndu-și calul spre partea din față a covertei, în spațiul rezervat animalelor și prevăzut cu un paravan înalt de scînduri. Apoi, ca și cum n-ar fi luat pe nimeni în seamă, se așeză lîngă parapet. Derbedeii îl priveau chiondărîș. Se tot vînzoleau pe locurile lor, tușeau tare, doar-doar îi vor atrage atenția. Dar în zadar. Winnetou, sprijinit în țeava puștii, ședea ca și absent, pe jumătate întors cu spatele la ei.

Se dădu și al treilea semnal. Vasul mai întîrzie puțin, în așteptarea vreunui pasager de ultimă clipă, apoi roțile se puseră în mișcare și pornirăm în larg.

Călătoria noastră decurgea normal, în deplină pace. Ajunserăm la Wharton, unde coborîră cîțiva pasageri și se urcară în schimb alții, mult mai numeroși. Old Death ieși pentru cîteva minute pe chei ca să se informeze la administrația portului dacă nu cumva Gibson trecuse pe acolo. Răspunsul fu negativ. Același răspuns îl primirăm mai apoi și la Columbus, ceea ce ne determină să ne prelungim biletele de drum pînă la portul La Grange. De la Matagorda la Columbus vasul parcursese o distanță echivalentă cu vreo cincizeci de ore de mers pe jos. Aici ajunserăm către seară. În tot acest timp Winnetou nu se mișcase din loc decît o singură dată, cînd își adăpă armăsarul și îi dădu grăunțe de porumb.

Cei șase *rowdy* păreau să se fi calmat în privința noastră. Încercară să intre în vorbă cu noii călători, dar aceștia îi tratau cu destulă indiferență. Găliganii se băteau în piept, fălindu-se cu convingerile lor antiaboliționiste, interesîndu-se de opinia celorlalți și bruftuluindu-i cînd aveau altă părere. Curgeau din gura lor expresii ca „republican afurisit”, „slugoi” și altele încă mai tari. Astfel, scîrbiți, oamenii se retraseră în sine și nu le mai dădură

nici o atenție. Probabil că de aceea zurbagiii renunțară să se mai lege de noi: vedeau că vor fi lipsiți de sprijinul celorlalți pasageri. Dac-ar mai fi găsit pe bord și alți secesioniști, atunci, hotărît lucru, ar fi făcut-o lată.

Dar iată că la Columbus coborîră mulți dintre călătorii pașnici și se urcară niște indivizi penibili. Între alții se iviră pe pasarelă, clătinîndu-se, vreo cincisprezece-douăzeci de bețivani care nu prevesteau nimic bun. Cei șase *rowdy* îi întîmpinară cu exclamații de bucurie. Acestora li se asociară și alți noi veniți pînă cînd, în cele din urmă, forțele turbulente deveniră majoritare. Zurbagiii tropăiau, se tolăneau pe bănci, se îmbrînceau fără să le pese de nimeni, făcînd totul ca și cînd ei ar fi fost stăpînii absoluți ai vasului. Căpitanul îi lăsă în pace. Găsea, probabil, că lucrul cel mai bun e să nu-i bage în seamă cîtă vreme nu-l stingheresc în treburile lui. Pasagerii n-aveau decît să se descurce și să se apere cum or ști. Acest căpitan nu avea nimic din înfățișarea yankeilor. Era cam corpolent, lucru rar la americani, iar pe obrajii lui bucălați, rumeni, stăruia un surîs de bonomie...

Cei mai mulți dintre secesioniști trecură în restaurantul vasului. Răzbătea de acolo un zgomot infernal. Se spărgeau sticle. Deodată năvăli afară un negru văitîndu-se. Era, probabil, chelner. Se cățără sus, pe puntea de comandă și raportă căpitanului că zurbagiii îl bătuseră cu cravașa și că amenințau să-l spînzure de coșul vaporului.

Abia acum situația începu să-l îngrijoreze pe căpitan. Se convinse mai întîi că vasul înainta pe direcția justă, coborî apoi scărița și dădu să intre în restaurant. Chiar atunci îi ieși în cale cîrmaciul. Se opriră lîngă noi, încît auzii toată discuția.

— Căpitane, raportă subalternul, nu mai putem sta nepăsători. Ăștia pun la cale blestemății. Spuneți, vă rog, indianului să coboare în primul port. Au de gînd să-l spînzure. Se pare că ieri s-a cam răfuit cu unul din ei. Afară de asta, e vorba și de doi albi, nu știu care anume. Vor să-i linșeze. Cică au fost de față și ei la bătaia de ieri și ar fi spioni de-ai lui Juárez.

— Ei drăcia dracului! Nu-i glumă! Care or fi albii aceia?

Și căpitanul își roti ochii în jur.

— De noi e vorba, *sir*! îl lămurii, ridicîndu-mă de pe banchetă și apropiindu-mă de el.

— Așa? Păi dacă dumneavoastră sînteți spion de-al lui Juárez, atunci eu sînt gata să înghit vaporul cu pasageri cu tot! exclamă el, cîntărindu-mă cu toată competența.

— Nici prin vis nu mi-a trecut să fiu spion! Eu nu mă sinchisesc de politică...

— Trebuie să vă puneți în siguranță. Acostez chiar acum și dumneavoastră părăsiți vasul.

— În nici un caz! Sînt obligat să-mi continui drumul și n-am timp de pierdut.

— Neplăcută afacere! Dar, stați nițel!

Se apropie de Winnetou și-i spuse ceva. Apașul ascultă și, refuzînd din cap, îi întoarse spatele. Căpitanul veni iarăși spre noi, necăjit.

— Știam eu că indienii ăștia sînt tare încăpățînați. Nu vrea nici el să coboare.

— Înseamnă că domnii vor păți-o rău de tot, interveni îngrijorat cîrmaciul. Bezmeticii aceia nu glumesc. Iar noi, o mînă de oameni, nu le putem face față.

Căpitanul căzu pe gînduri. Apoi chipul i se lumină: se cunoștea că-i venise o idee fericită.

— Am să le joc măgarilor un renghi de care să-și amintească multă vreme. Dumneavoastră procedați cum vă spun eu. Întîi de toate, nu vă folosiți de puști. Băgați-le sub banchetă, lîngă șei. Orice apel la armă n-ar face decît să strice lucrurile.

— *All devils!* Pe toți dracii! își ieși din fire Old Death. Adică să ne lăsăm linșați?

— Nicidecum. Dumneavoastră vă apărați și atît. Stați în defensivă. La momentul oportun, intervin eu și le aplic o metodă cu efect sigur. Las' că-i răcorim noi pe acești netrebnici! Îi îmbăiem.

Bizuiți-vă pe mine! N-avem timp de prea multe explicații. Iată-i, vin încoace!

Într-adevăr, derbedeii urcau scara spre covertă. Căpitanul plecă în grabă de lîngă noi și, în șoaptă, dădu dispoziții cîrmaciului. Acesta alergă la șeful echipajului, în preajma căruia se aflau doi timonieri. După cîteva momente, îl văzui șușotind cu călătorii pașnici: le comunica niște instrucțiuni. Dar nu mai trăsei cu urechea, deoarece, împreună cu Old Death, îmi îndreptasem toată atenția asupra secesioniștilor. Observai doar că, în mai puțin de zece minute toți pasagerii se mutară în partea din față a covertei.

Cum ieșiră din restaurant, derbedeii ne și înconjurară. Noi, respectînd indicațiile căpitanului, nici nu ne atinserăm de arme.

— Uite tipul! strigă șeful scandalagiilor, arătîndu-mă pe mine. Spion al Nordului, omul lui Juárez! Ieri era îmbrăcat ca un *gentleman*; acum o face pe vînătorul. De ce-și schimbă costumele, hai? Mi-a ucis cîinele și, alături de ăstălalt, m-a amenințat cu pistolul!

— Spion, spion! urlară toți, făcînd un tărăboi grozav. Se vede după cum se deghizează... Să constituim un tribunal! Să le punem ștreangul de gît! Jos cu Statele din Nord! Jos cu iscoadele lor!

— Ce faceți, *gentlemeni*? interveni atunci căpitanul, strigînd de sus, de pe puntea de comandă. Păstrați ordinea pe bord! Nu vă legați de pasageri!

— Ia ține-ți gura, *sir*! îi răspunse unul din haită. Parcă noi nu vrem ordine?! Asta și facem! Ori intră cumva în obligațiile dumitale să-i ocrotești pe spioni?

— Obligația mea e să-i transport pe toți pasagerii care sînt în regulă cu biletele. Chiar și secesioniștii pot călători pe vasul meu dacă au bilete și se poartă cuviincios. Asta e datoria mea. Însă dacă tulburați ordinea, vă scot la mal și n-aveți decît să înotați pe uscat pînă la Austin.

Derbedeii izbucniră în rîs. Parcă nechezau cu toții. Old

Death și cu mine eram atît de înghesuiți, încît abia ne mai puteam mișca. Protestam, firește, dar vocile noastre se pierdeau în urletul dezlănțuit al bandei. Furăm împinși pînă hăt spre coșul fumegînd al vasului. Voiau să ne spînzure. Coșul era prevăzut din loc în loc cu cîrlige de fier prin care treceau funii solide. Așadar, un dispozitiv cît se poate de adecvat pentru intențiile lor. Nu aveau decît să sloboadă un pic funiile și, făcîndu-le laț, să ni le petreacă pe după gît. Acolo ne îngrămădiră huliganii și alcătuiră la repezeală un tribunal, care atingea culmea ridicolului. Cred că nici nu se întrebară măcar de ce nu schițăm vreun gest de apărare. Vedeau doar că purtăm cuțite și pistoale asupra noastră și că, totuși, nu ne servim de ele.

Old Death făcea eforturi uriașe ca să pară liniștit. Mai-mai să pună mîna pe pistol, dar privirea căpitanului îl readuse la realitate.

— Ascultați! zbieră capul bandei către ai săi. E limpede că avem de-a face cu niște blestemați care subminează Statele din Sud. Ce caută ei aici, în Texas? Sînt spioni și trădători. Să-i lichidăm, scurt pe doi!

Propunerea fu aprobată gălăgios. Căpitanul vasului îi mai avertiză o dată în mod serios, dar nu obținu nimic. Derbedeii își rîseră de el. Își puseră apoi întrebarea dacă să-l judece concomitent și pe indian, sau să ne spînzure mai întîi pe noi. Deciseră să fie chemat și Winnetou. „Președintele" tribunalului trimise doi „membri" să-l aducă.

Împresurați cum eram, nici nu-l văzurăm pe tînărul apaș. Auzirăm doar un strigăt puternic. Winnetou doborîse pe unul din găliganii trimiși după el, iar pe al doilea îl aruncase peste bord. Apoi dispăru în cabina cîrmaciului, construită din plăci de fier și situată lîngă carcasa roților. Printr-un ochi al cabinei miji curînd țeava dublă a puștii sale de argint.

Firește că întîmplarea stîrni mare tămbălău. Se repeziră toți la parapetul vasului, rugîndu-l pe căpitan să trimită o barcă de salvare după camaradul lor expediat în apă. Căpitanul le îndeplini

rugămintea. Un matroz sări în barca fixată la pupa, o dezlegă și vîsli către găliganul care se zbătea în valuri. Din fericire, acesta știa oarecum să înoate și se menținea la suprafață.

Old Death și cu mine rămaserăm singuri. Deocamdată scăpasem de spînzurătoare. Cîrmaciul și ceilalți matrozi stăteau cu ochii țintă la căpitan. Acesta ne făcu semn să venim mai aproape și ne spuse cu glas reținut:

— Atenție, domnilor! îi îmbăiem îndată. Dumneavoastră rămîneți fără nici o grijă pe bord. Și faceți gălăgie, cît mai multă gălăgie!

Dădu ordin să se oprească mașinile și vasul pluti încet către malul drept. Era acolo un banc de nisip, pe care îl lingea leneș apa destul de săracă a fluviului. Un semn al căpitanului – și cîrmaciul, zîmbind complice, îndreptă vasul spre banc. Un scrîșnet dedesubt, o izbitură încît unii din pasageri se treziră pe jos – și iată-ne proptiți în mal. Acum toată atenția celor ce urmăreau barca de salvare își schimbă obiectul. Călătorii pașnici, informați și instruiți din vreme, țipau de mama-focului, ca și cînd le-ar fi sunat ceasul morții. Iar derbedeii, crezînd că e vorba de un accident, strigau la rîndul lor ca din gură de șarpe. Atunci veni fuga unul din matrozi și, făcînd-o pe speriatul, îi raportă căpitanului:

— Apă în cală, domnule căpitan! Prova s-a rupt în două! Cîteva minute și vasul se scufundă!

— Sîntem pierduți! exclamă căpitanul. Se salvează cine poate! Apa nu e adîncă. Repede, spre mal!

Coborî de pe punte, își scoase la iuțeală haina, vesta, chipiul, își trase cizmele din picioare și sări peste bord. Apa îi ajungea numai pînă la gît.

— Jos! Săriți! strigă el. Mai e încă vreme. Dacă vaporul se scufundă, s-a zis cu noi!

Secesioniștii nici nu înregistrară ciudățenia că tocmai căpitanul vasului îl părăsise cel dintîi. Erau prea îngroziți ca să mai cîntărească lucrurile. Se aruncau peste bord și înotau gîfîind spre mal, fără să observe cum căpitanul, luînd-o pe la spatele

vaporului, se cățără frumușel pe scara pregătită dinainte. Astfel, vasul fu curățat de derbedei și, unde cu o clipă înainte domnise spaima, răsunară acum hohote de rîs.

Pe cînd primii „salvați" atingeau malul, căpitanul ordonă presiune maximă. Avînd fundul plat și rezistent, vasul nu suferise nici cea mai mică avarie și se supuse docil comenzii. Fluturîndu-și haina ca pe un drapel, căpitanul strigă spre mal:

— Farewell! Rămîneți cu bine, *gentlemeni*! Dacă vă mai vine pofta să vă jucați de-a tribunalul, spînzurați-vă între voi. Bagajele, cîte au rămas aici, le voi preda în portul La Grange. Ridicați-le de acolo!

Vă puteți imagina ce impresie făcură toate acestea asupra derbedeilor păcăliți. Răgeau disperați, îl somau pe căpitan să oprească și să-i ia pe bord, amenințau cu reclamații, cu moartea, ba se folosiră chiar și de puști în măsura în care acestea nu se umeziseră de tot. În cele din urmă, unul din ei, cuprins de turbare și neputință, răcni spre căpitan:

— Potaie! Te așteptăm noi aici la întoarcere și te spînzurăm pe propriul tău vas!

— *Well, sir!* N-aveți decît! Vă vom pofti pe bord! Dar pînă atunci, transmiteți salutări generalilor voștri din Sud!

Vaporul își luă toată viteza și navigarăm cît se poate de repede, ca să recuperăm timpul pierdut...

VIII. KU-KLUX-KLAN

Acest cuvînt mai e și azi o enigmă lexicală căreia i s-au dat diferite explicații contradictorii. Numele faimosului Kukluxklan sau, altfel ortografiat, Ku-klux-klan – ar fi, după unii, onomatopeic, imitînd țăcănitul pușții cînd o încarci. Alții îl descompun în *cuc*, adică avertisment, *gluck*, adică gîlgîit, și *clan*, cuvînt de origine scoțiană care înseamnă „trib", „semințe" sau „bandă". Creadă fiecare ce vrea. Probabil că nici membrii Ku-klux-klan-ului nu știu de unde vine acest nume și ce înțeles are. La urma urmei, puțin le pasă. Poate că vreun ins a clănțănit pur și simplu din gură, iar alții l-au imitat, fără să se sinchisească de sensul sau nonsensul expresiei.

Nu la fel de obscur era însă și scopul urmărit de această asociație, care a apărut mai întîi în Carolina de Sud, Georgia, Alabama, Mississippi, Kentucky și Tennessee și, în sfîrșit, întinzîndu-și tentaculele către Texas. Se alcătuia dintr-o adunătură de dușmani înveterați ai Nordului, care își puseseră drept țel combaterea prin toate mijloacele, chiar și cele mai criminale, a ordinii noi, instaurate după încheierea războiului civil. Într-adevăr, ani de-a rîndul Ku-klux-klan-ul a menținut în Statele Sudice o continuă tulburare, primejduind proprietatea, frînînd industria și comerțul. Și nici cele mai drastice măsuri nu au izbutit să pună capăt nefastei sale activități.

Organizație secretă, înființată în urma restricțiilor pe care guvernul fusese silit să le aplice față de Sudul învins, Ku-klux-klan-ul își recruta membrii dintre partizanii sclavajului,

adversari ai Uniunii și ai partidului republican. Prestînd jurăminte fanatice, aceștia se legau să execute orbește prevederile statutului și să păstreze, sub amenințarea pedepsei cu moartea, toate secretele organizației. Nu se dădeau înapoi de la nici un act de violență, nici chiar de la incendieri și asasinate; se întruneau periodic și săvîrșeau crimele umblînd totdeauna călare și mascați. Împușcau preoții în amvon și judecătorii în exercițiul funcțiunii, atacau gospodari pașnici, lăsîndu-i să zacă sub ochii familiei, cu spinările sfîșiate pînă la os. Toți criminalii și bătăușii din lume luați la un loc nu răspîndeau atîta groază cît acest Ku-klux-klan, pentru combaterea căruia guvernatorul Carolinei de Sud se văzuse nevoit să ceară președintelui Grant[1] ajutor militar. Asociația luase asemenea proporții, încît, fără acest ajutor, nu i se putea ține piept. Grant a supus chestiunea Congresului. A fost promulgată o lege împotriva Ku-klux-klan-ului, conferind președintelui puteri excepționale, mergînd pînă la nimicirea bandei. Însăși nevoia de a recurge la astfel de măsuri extreme dovedește din plin pericolul grav pe care Ku-klux-klan-ul îl reprezenta nu numai pentru indivizii luați în parte, dar și pentru întreaga națiune...

§

Se înserase cînd vaporul nostru sosi în portul La Grange și cînd căpitanul ne anunță că, din cauza condițiilor nesigure de navigație, călătoria nu mai poate fi continuată. Ne văzurăm deci obligați să debarcăm. Winnetou o luă înainte, traversînd călare pasarela și topindu-se apoi în întunericul portului.

Old Death îl căută deîndată pe funcționarul de serviciu al agenției de navigație.

[1] Ulysses Simpson Grant (1822–1885): om politic și general american. A fost comandant suprem al forțelor armate ale Statelor din Nord în timpul războiului de secesiune (1864–1865). Președinte al S.U.A. Între anii 1869 și 1877 *(n. r.)*

— Mă interesează, *sir*, cînd a sosit aici ultimul transport de călători din Matagorda și dacă toți pasagerii au coborît de pe vas.

— Ultimul transport? Alaltăieri, cam la ora asta. Iar pasagerii au coborît pînă la unul, deoarece vasul avea să-și continue cursa abia a doua zi dimineața.

— Ați fost de față și la reîmbarcarea lor?

— Firește, *sir*.

— Atunci, v-aș ruga să ne dați o informație. Sîntem în căutarea a doi prieteni care au călătorit cu vasul respectiv și trebuie să fi poposit aici, laolaltă cu ceilalți pasageri. Am vrea să știm dacă și-au reluat călătoria.

— Hm, nu-i ușor de știut. Nici nu se crăpase bine de ziuă, era încă întuneric și pe bord era mare înghesuială. În astfel de condiții, cum să observi pe fiecare în parte? Probabil că toată lumea a plecat mai departe, exceptînd pe un domn Clinton.

— Clinton? Păi, chiar de dumnealui e vorba. Veniți, vă rog, mai la lumină! Prietenul meu are o fotografie a lui Clinton. Să vedem dacă-l recunoașteți.

Într-adevăr, funcționarul confirmă cu toată siguranța că acesta e domnul cu pricina.

— Știți, cumva, unde a tras în gazdă? întrebă Old Death.

— Nu știu precis, dar pesemne că la *señor* Cortesio, ai cărui oameni l-au întîmpinat și i-au dus bagajele. E vorba de un spaniol care se ocupă cu tot felul de comisioane. Acuma se pare că livrează în secret arme pentru Mexic.

— Sper că e un *gentleman*!

— Ce să vă spun, *sir*, astăzi oricine se crede *gentleman*, chiar dacă-și cară șaua în spinare.

Aluzia se referea, firește, la noi, dar omul n-o făcuse cu răutate. De aceea Old Death reluă prietenos:

— Vreun han se găsește oare în acest port binecuvîntat, unde, cu excepția lanternei dumneavoastră, nu se vede nicăieri măcar un fir de lumină? Adică un han acceptabil, unde să te poți odihni fără a fi molestat de oameni sau de... alte insecte?

— Nu e decît unul singur. Dar ați cam lungit discuția cu mine și pasagerii ceilalți trebuie să fi ocupat între timp cele cîteva odăi disponibile.

— Destul de neplăcut, constată Old Death, trecînd calm și peste această impolitețe. În casele particulare probabil că nu trebuie să ne așteptăm la prea multă bunăvoință, nu-i așa?

— *Sir*, eu nu vă cunosc, nu știu. La mine nu vă pot găzdui din lipsă de loc. Dar e cineva care n-o să vă refuze, vreau să spun, dacă sînteți oameni cumsecade. E un fierar care s-a mutat aici venind din Missouri.

— Perfect! se bucură Old Death. Doar nu sîntem răufăcători. Îi plătim cinstit și poate să ne găzduiască fără grijă. N-ați vrea să ne dați adresa?

— Nu-i nevoie de nici o adresă. V-aș conduce chiar eu, dar mai am niște treburi cu vaporul. De altfel, *master* Lange, așa îi zice fierarului, nu e încă acasă. La ora asta se află de obicei la cîrciumă. Așa e tradiția pe-aici. Ajunge să întrebați de *master* Lange din Missouri. Îi spuneți că v-a trimis la el reprezentantul agenției. Vasăzică o luați drept înainte și vă opriți la a doua clădire pe stînga. Veți recunoaște ușor cîrciuma: e luminată. Prăvăliile încă nu s-au închis.

Dădui omului un bacșiș și plecarăm ducînd șeile cu noi. Cîrciuma o recunoscurăm nu numai după geamurile luminate, ci și după larma ce răzbătea dinăuntru. Pe firmă, închipuind un soi de broască țestoasă uriașă, prevăzută cu aripi și numai cu două picioare, scria: „Hawks Inn". Deci broasca, în intenția zugravului, trebuie să fie de fapt o pasăre de pradă, ospătăria numindu-se „Vulturul".

Cum am deschis ușa, năvăli asupra noastră un nor de fum gros și înecăcios. Consumatorii erau pesemne înzestrați cu niște plămîni excepționali ca să nu se sufoce, ba să se simtă chiar bine în această atmosferă. Excelenta stare a bojocilor se vădea și din vorbăria neobișnuit de sonoră. Aici nu se discuta cu glas

normal. Toți pălăvrăgeau în gura mare, de-ai fi zis că nici nu-și ascultă interlocutorii. Văzînd această plăcută ambianță, stăturăm cîteva clipe în pragul cîrciumii, ca să ne mai obișnuim ochii cu fumul și să ajungem a deosebi persoanele și lucrurile. În cele din urmă, constatarăm că există două încăperi, una spațioasă pentru clienții de rînd și alta mai mică pentru oamenii mai cu vază – fapt nu numai neobișnuit în America, dar și primejdios, dacă avem în vedere că nici un cetățean al statelor libere n-ar fi admis vreo discriminare socială sau morală în dauna lui.

Cum în sala din față toate locurile erau ocupate, ne îndreptarăm spre încăperea din fund, fără să ne bage nimeni în seamă. Acolo găsirăm două scaune libere la o masă. Lepădarăm șeile într-un ungher și luarăm loc. La masa cu pricina mai ședeau cîțiva bărbați, care beau bere și discutau între ei. Ne priviră scurt, pătrunzător și schimbară brusc vorba, fapt pe care îl sesizai după oarecare semne ale lor de stînjeneală. Doi dintre comeseni semănau leit unul cu altul. Se vedea cît de colo că sînt tată și fiu. Erau înalți, viguroși, cu trăsături puternic conturate, cu mîini mari și grele – mărturii ale unei munci aspre, sîrguincioase. Păreau în fond niște oameni blajini, dar care tocmai trecuseră printr-un moment de enervare, ca și cînd ar fi discutat un subiect neplăcut.

De altfel, se și mutară puțin mai încolo, sugerîndu-ne cu discreție că n-au poftă să intre în vorbă cu noi.

— Stați pe loc, domnilor! li se adresă Old Death. N-o să vă devorăm, deși de azi-dimineață n-am pus mai nimic în gură. Se găsește pe-aici ceva de mestecat care să nu cadă prea greu la mațe?

Cel pe care îl bănuiam a fi tatăl tînărului clipi din ochiul stîng și răspunse vesel:

— În ce privește integritatea persoanelor noastre, *sir*, cred că ne-am apăra nițel înainte de a fi înghițiți. De altfel, sînteți leit Old Death. Sper că nu vă supără comparația.

— Old Death? Ăsta cine-o mai fi? se miră prietenul meu, făcînd o mutră cît se poate de mirată.

— În tot cazul, e un tip mai acătării ca dumneavoastră, un *westman*, un cercetaș cu mare faimă. Într-o lună de zile omul acela înfruntă mai multe primejdii decît alții în toată viața lor. Băiatul meu, Will, îl știe la față, l-a văzut.

„Băiatul" număra de bună seamă vreo douăzeci și șase de ani. Avea fața bronzată și făcea impresia unui ins gata să se încaiere cu o duzină de adversari. Old Death îl privi pieziș și-l descusu pe bătrîn:

— Ziceți că l-a văzut? Cînd?

— În șaizeci și doi, dincolo, în Arkansas, puțin înaintea bătăliei de la Pea Ridge. Dar dumneavoastră probabil că nici n-ați auzit de această bătălie.

— De ce nu? Am pribegit nu o dată prin Arkansas și cred că atunci mă aflam chiar în apropiere de Pea Ridge.

— Și de partea cui erați, dacă-mi permiteți întrebarea? Împrejurările sînt în așa fel, încît nu strică să știi ce hram poartă persoana cu care stai la aceeași masă.

— Nu vă faceți griji, *master*! Sper că nu sînteți partizanul sclavagiștilor bătuți. Or, în acest caz, sînt cu totul de părerea dumneavoastră...

— Atunci fiți binevenit! Dar să revenim la Arkansas și la Old Death. Știți, probabil, că acest stat, cînd a izbucnit războiul civil, înclina să treacă de partea Uniunii. Pe neașteptate, însă, lucrurile s-au schimbat. Mulți oameni destoinici, care priveau cu oroare sclavajul și purtarea aristocrației sudice, s-au strîns laolaltă declarîndu-se împotriva secesiunii. Totuși, forțele conservatoare, printre care și acei baroni din Sud, au pus mîna pe cîrmă. Elementele cu judecata sănătoasă au fost intimidate și astfel Arkansas se alătură Sudului. Firește că faptul acesta a provocat mare amărăciune. Dar pentru moment nu era nimic de făcut. Oamenii au fost nevoiți să rabde și să privească neputincioși cum țara aceea frumoasă, mai ales în partea ei de miazănoapte, era pustiită de război. Eu locuiam pe atunci la Missouri, la Poplar Bluff, aproape

de granița cu Arkansas. Băiatul meu, aci de față, s-a înrolat, bine-înțeles, într-unul din regimentele unioniste care intenționau să vină în ajutorul celor din Arkansas. O coloană, din care făcea parte și Will, a fost trimisă în recunoaștere peste graniță. Acolo a dat peste un număr covîrșitor de trupe inamice și, după o luptă eroică, ai noștri au fost înfrînți.

— Vasăzică, au căzut prizonieri? Îmi închipui că nu le-a mers tocmai bine. Se știe cum se purtau statele din Sud cu prizonierii. Dintr-o sută de oameni, pe puțin optzeci mureau din cauza tratamentului inuman. Dar de împușcat nu-i prea împușcau.

— Oho! Aici vă înșelați amarnic. Băieții noștri s-au ținut tare, au consumat toată muniția și s-au bătut apoi corp la corp, provocînd secesioniștilor pierderi grele. Aceștia, furioși, erau gata să se răzbune pe prizonieri și să-i măcelărească. Will, singurul meu fecior, se afla în mare primejdie. Și dacă-l vedeți aici întreg și teafăr, pentru asta numai Old Death merită mulțumiri.

— Cum așa, *master*? Mă faceți din ce în ce mai curios. Te pomenești că cercetașul acela va fi adus niște trupe în ajutorul prizonierilor?

— Ar fi fost prea tîrziu. Pînă să sosească asemenea trupe, fiul meu s-ar fi prăpădit. Însă Old Death a procedat ca un *west-man* care știe ce și cum. Adică, de unul singur, i-a eliberat pe toți prizonierii.

— Grozav! Asta zic și eu lovitură!

— Și ce lovitură! S-a tîrît pe burtă pînă în lagăr, cum fac indienii. Era seară și-i venise în ajutor și o ploaie torențială, care stinsese toate focurile. Se înțelege că vreo cîteva santinele i-au simțit vîrful cuțitului. Altfel nu se putea. Secesioniștii se aflau într-o fermă, un batalion întreg. Ofițerii ocupaseră camerele de locuit, iar trupa se adăpostise la întîmplare. Pe prizonieri, vreo douăzeci la număr, îi îngrămădiseră într-o șandrama unde era instalat teascul de zahăr, păzit de patru santinele, cîte una pe fiecare latură a clădirii. Chiar în dimineața următoare, sărmanii băieți aveau să

fie puși la zid. În timpul nopții, însă, după schimbarea santinelelor, prizonierii auziră un zgomot pe acoperiș. Nu era ropotul ploii, era un alt fel de zgomot. Stătură liniștiți și traseră cu urechea. Deodată, o trosnitură. Șindrila cedă și cineva tot lărgea spărtura, pînă ce ploaia năvăli peste teasc. Timp de zece minute nu se mai auzi nimic. Dar pe urmă necunoscutul slobozi prin spărtură trunchiul unui copac tînăr, cioturos și destul de rezistent ca să suporte greutatea unui om. Pe acest trunchi se cățărară prizonierii pînă pe acoperișul nu prea înalt al șandramalei și de acolo se lăsară în jos, pe pămînt. Afară, cele patru santinele din schimb zăceau în nesimțire. Băieții le luară armele și, cu multă dibăcie, salvatorul îi scoase dincolo de lagăr, în drumul ce duce la frontieră și pe care-l cunoșteau cu toții. Abia aici aflară ei că omul care își riscase viața ca să-i salveze era Old Death, cercetașul.

— Și i-a însoțit mai departe? se prefăcu a nu ști Old Death.

— Nu. Spunea că-l așteaptă niște treburi urgente și se mistui repede în bezna nopții ploioase. Băieții nici nu apucaseră măcar să-i mulțumească și să-i rețină trăsăturile feței. Era un întuneric de nu se vedea om cu om. Will al meu abia de-i ghici statura înaltă și deșirată. Dar pe parcurs a schimbat cu el cîteva vorbe de care își amintește la perfecție. Eh, de l-am întîlni odată pe acest Old Death! Ar ști și el cum arată niște oameni recunoscători!

— O fi știind el și așa. Îmi închipui că fiul dumneavoastră nu e singurul om cu care s-a întîlnit în viață. Dar spuneți-mi, *sir*, nu cunoașteți cumva pe un anume *master* Lange din Missouri?

Celălalt își înălță atent capul.

— Lange? îngînă el. De ce vă interesează?

— Ne temeam că aici, la „Vulturul", n-o să mai găsim loc și ne-am informat la reprezentantul agenției de navigație dacă nu cunoaște pe cineva care ne-ar putea găzdui, și dînsul ni l-a recomandat pe *master* Lange, sfătuindu-ne totodată să ne referim la bunele lui oficii. De altfel, tot el ne-a trimis încoace, la restaurant.

Tatăl lui Will își trecu din nou privirea cercetătoare peste fețele noastre.

— Ei bine, *sir*, eu însumi sînt Lange. Pentru că știu cine v-a trimis și păreți niște oameni cumsecade, îngăduiți-mi să vă strîng mîna și să vă spun bine ați venit. Sper că nu-mi veți înșela încrederea. Dar cine-i amicul dumneavoastră, că n-a scos o vorbuliță pînă acum?

— Este un german, om cu studii înalte. A venit să-și caute norocul pe aceste meleaguri.

— Vai, vai! Dumneavoastră, cei de dincolo, vă închipuiți că aici umblă cîinii cu covrigi în coadă. Aflați, însă, că aici se muncește din greu, iar amărăciunile vin cu toptanul pînă să ajungi la o situație. Dar, mă rog, să nu fie cu supărare! Vă urez succes și fiți binevenit!

De astă dată îmi întinse și mie mîna. Old Death i-o strînse pentru a doua oară.

— Și dacă vă mai îndoiți că meritățm încrederea, adăugă el, mă voi adresa fiului dumneavoastră, care va depune mărturie în privința mea.

— Will?! întrebă mirat Lange.

— Chiar dînsul. Spuneați adineauri că a stat de vorbă cu Old Death și că-și amintește totul la perfecție. N-ai vrea, tinere, să-mi povestești și mie ce anume ați discutat? Mă interesează grozav.

Will, căruia îi fusese adresată întrebarea, rosti cu însuflețire:

— Old Death pășea în fruntea noastră. Fusesem rănit la brat de un glonț și mă durea foarte tare; nu aveam pansament, mîneca mi se lipise de rană. Tocmai treceam printr-un crîng și Old Death stîrni fără voie o creangă. Aceasta îmi lovi brațul și mă fulgeră o durere atît de vie, încît am țipat și...

— ...și bătrînul cercetaș v-a făcut măgar! îl întrerupse Old Death.

— De unde știți? se minună Will.

Bătrînul continuă fără să-i răspundă:

— Și atunci i-ai spus că ești rănit la braț și că rana s-a inflamat, iar Old Death te-a sfătuit să-ți moi mîneca în apă, ca să se dezlipească, și să-ți răcorești apoi rana cu zeamă de pătlagină, care înlătură pericolul gangrenei.

— Da, da, exact așa! confirmă uimit tînărul Lange. Dar de unde știți toate astea, *sir*?

— Mai întrebi? Doar eu sînt omul cu care ai stat atunci de vorbă. Tatăl dumitale găsea adineauri că semănăm leit, Old Death și cu mine, și uite că nu s-a înșelat.

— Adică... asta... cum s-ar spune... Sînteți Old Death! izbucni Will în culmea bucuriei, sărind de la locul lui și dînd să-l strîngă în brațe pe bătrînul cercetaș, dar mîna viguroasă a tatălui îl opri și-l făcu să se așeze:

— Ho', băiete! Dacă e să se lase cu duioșii, apoi îmi revine mie, ca tată, primul drept și prima datorie de a-l îmbrățișa pe salvatorul tău. Numai că, deocamdată, trebuie să ne abținem; nu uita unde ne aflăm și cîți ochi ne pîndesc. Prin urmare, stai la locul tău și fii cuminte!

Și, adresîndu-se lui Old Death, adăugă:

— Nu mi-o luați în nume de rău, *sir*, dar am temeiuri serioase. Aici, la noi, și-a cam băgat dracul coada. Să nu vă îndoiți de recunoștința mea, dar tocmai de aceea sînt obligat să evit tot ce v-ar pune în primejdie. După cîte știu, lumea vă cunoaște drept partizan al aboliționiștilor. În timpul războiului, ați pus la cale niște acțiuni care v-au sporit faima și au provocat grele pierderi celor din Sud. V-ați atașat unor unități din armata Nordului în calitate de călăuză și cercetaș, conducîndu-le pînă în spatele dușmanilor, pe drumuri pe care nimeni altul nu s-ar fi încumetat. Iată de ce vă bucurați la noi de atîta prețuire. În schimb, cei din Sud v-au declarat spion. Știți, desigur, cum stau lucrurile. Dacă ați cădea pe mîna unor secesioniști, v-ați alege cu ștreangul.

— Știu totul, *master* Lange, și puțin îmi pasă, ripostă cît se poate de calm Old Death. Ce-i drept, nu țin cu tot dinadinsul să atîrn în ștreang, dar am fost de repetate ori amenințat cu spînzurătoarea și uite că mai sînt viu. Nu mai departe decît azi niște *rowdy* plănuiau să ne spînzure pe amîndoi de coșul vaporului și n-au apucat să-și realizeze opera.

Și Old Death istorisi întîmplarea de pe vapor. După ce-l ascultă cu atenție, bătrînul Lange comentă îngîndurat:

— Căpitanul a procedat foarte curajos, dar s-a expus unei mari primejdii. Dînsul trebuie să rămînă aici, în La Grange, pînă dimineața – iar huliganii pot sosi și ei în cursul nopții. Și atunci, cu siguranță că vor căuta să se răzbune. De altfel și dumneavoastră o puteți păți, chiar mai rău decît căpitanul.

— Da' de unde! Nu mă tem eu de cîțiva măgari! Am avut de-a face cu destui indivizi de teapa lor.

— Nu fiți ușuratic, *sir*! Ăștia pot strînge aici destule ajutoare. De cîtva timp se petrec la noi lucruri nu prea curate. Din toate părțile ne vin străini pe care nimeni nu-i cunoaște; se adună prin locuri dosnice și se tot sfătuiesc între ei. De afaceri nu e vorba, căci toată ziua umblă creanga pe străzi. Se vede că n-au nici o treabă. Acum șed dincolo și urlă, și cască niște guri de-ar încăpea ursul în ele. Au și încercat să ne provoace. O vorbă să le fi răspuns, ar fi ieșit cu bătaie și omor! De altfel, nu am nici un chef să mai stau mult aici; veți fi avînd și dumneavoastră nevoie de odihnă. Cu cina, însă, nu prea stăm pe roze. Eu sînt văduv și duc, împreună cu feciorul, viață de holtei. Luăm masa la restaurant, îndeobște prînzul. Și plus de asta, simțind că aici cam arde pămîntul sub picioare, ne-am vîndut casa mai zilele trecute. Nu vreau să spun că nu-mi plac oamenii de prin partea locului. Sînt, ca orișiunde, mai răi sau mai buni. Dar urmările războiului mai apasă greu asupra Nordului, iar dincoace, în Mexic, măcelul încă mai continuă. Noi, în Texas, ne aflăm tocmai la mijloc, și cazanul s-a încins de-a binelea. Toate haimanalele năvălesc de peste graniță și asta îmi

taie pofta să rămîn aici. Am hotărît să-mi vînd gospodăria și să mă mut la fiica mea, căsătorită cu un om serios. Acolo îmi voi găsi un adăpost cumsecade. Am găsit cumpărător chiar aici, în localitate; i-a plăcut gospodăria și, alaltăieri, mi-a și achitat toată suma în bani peșin. Așa că pot să plec cînd îmi convine. Mă mut în Mexic.

— Ce v-a apucat? sări Old Death.

— Pe mine?! De ce?

— Păi chiar dumneavoastră vă plîngeați adineauri de Mexic. Ziceați că acolo mai continuă măcelul. Și vreți să vă aruncați în gura lupului!

— N-am altă cale, *sir*. De altminteri, nu peste tot în Mexic e aceeași situație. Unde mă duc eu, adică nițel dincolo de Chihuahua, războiul s-a stins. E adevărat că Juárez a fost nevoit să se retragă la El Paso, dar s-a descurcat repede și i-a respins pe francuji spre miazăzi. Ceasurile lor sînt numărate. Soarta se va hotărî în jurul capitalei. Sus, în provinciile de la nord, cred că va fi liniște. Acolo ne așteaptă o situație cît se poate de bună. Ginerele meu posedă o mină de argint: e foarte bogat. Locuiește de mai bine de un an și jumătate în Mexic și, în ultima lui scrisoare, îmi aduce la cunoștință că „regele argintului", adică el, a devenit tată și că moștenitorul își reclamă cu energie bunicul. Spuneți și dumneavoastră, face să mai rămîn aici? E vorba să fiu angajat la mină împreună cu Will... Așadar, totul e în regulă și nimic nu mă mai poate reține Bunicul trebuie să stea lîngă nepoțel; acolo îi e locul, nu aiurea. Dacă v-ar plăcea să ne însoțiți, aș fi extrem de bucuros.

— Hm! cugetă Old Death. Nu glumiți, *sir*! S-ar putea întîmpla și asta.

— Zău? Aveți de gînd să plecați cu noi? Ar fi minunat! Bateți palma, *sir*! Mergem împreună.

Și ne întinse mîna.

— Ușurel, ușurel! rîse Old Death. Cred că ne vom duce și noi în Mexic, dar nu e încă sigur. Și chiar dacă ar fi să ne hotărîm, nu se știe dinainte pe care drum vom apuca.

— Dacă e numai pe-atîta, *sir*, atunci plec cu dumneavoastră pe unde voiți! De aici toate drumurile duc la Chihuahua și mi-e indiferent dacă ajung la destinație astăzi sau mîine. Sînt egoist și îmi văd de interesul meu. Călătorind cu un *westman* și cercetaș ca dumneavoastră, mă asigur că ajung dincolo nevătămat, ceea ce, pe vremurile astea tulburi, nu e puțin lucru. Ce credeți, *sir*, unde vă puteți informa mai precis în legătură cu drumul?

— La un anume *señor* Cortesio. Poate că-l cunoașteți?

— Cum să nu-l cunosc! La Grange e atît de mic, încît toate pisicile se tutuiesc între ele. Aflați că tocmai acestui *señor* i-am vîndut casa.

— Întîi de toate, mă interesează dacă e om de treabă sau lichea.

— Om de onoare, *sir*. Culoarea lui politică nu mă privește. Puțin îmi pasă dacă cineva preferă să fie condus de un împărat sau de un președinte de republică. Numai datoria să și-o facă. *Señor* Cortesio are legături strînse cu cei de peste graniță. Noaptea se adună la el tot felul de oameni; convoaie de catîri încărcați cu lăzi grele sînt dirijate spre Río del Norte. Eu unul, bănuiesc că e vorba de arme și muniții destinate partizanilor lui Juárez. Dar e posibil să plece și voluntari de-ai noștri împotriva francezilor. În orice caz, omul lucrează din plin, ceea ce înseamnă că afacerea își merită riscul.

— Unde locuiește? Aș vrea să-i vorbesc încă azi.

— Îl găsiți pe la zece. Intenționam să tratez ceva cu el și mă poftise acasă pentru ora asta. Între timp, însă, lucrurile s-au aranjat.

— Mai era cineva la dînsul cînd l-ați vizitat ultima oară?

— Da. Erau doi bărbați, un tînăr și altul mai în vîrstă.

— Știți cum îi cheamă? intervenii eu, curios.

— Am stat aproape o oră împreună și am avut destul timp să le aflu numele. Tînărului îi zice Ohlert, iar celuilalt *señor* Gavilano. Acesta din urmă pare să fie un vechi cunoscut al lui

Cortesio; vorbeau despre o întîlnire a lor de acum cîțiva ani în capitala Mexicului.

— Gavilano? N-am auzit. N-o fi vreun nume nou de împrumut al lui Gibson? mă făcu atent Old Death.

Am scos fotografiile din buzunar și le-am arătat fierarului. I-a recunoscut pe loc:

— Ăștia sînt, *sir*. Cel slab și negricios ca un creol e *señor* Gavilano; celălalt e *master* Ohlert, care m-a pus de altfel în mare încurcătură. Mă tot întreba de niște *gentlemeni* pe care nu i-am văzut de cînd trăiesc, de un negru, Othello, de o tînără din Orleans pe nume Ioana, care la început păștea oile și apoi l-a însoțit pe rege în război, de o nefericită *lady* Maria Stuart, căreia i-au tăiat capul în Anglia, de un clopot pe care l-ar fi cîntat Schiller și chiar de un domn poet Ludwig Uhland[2], care ar fi blestemat doi trubaduri, iar regina i-ar fi aruncat din balcon trandafirul ce-l purta la piept. Scotea la iveală o grămadă de nume, de poezii și de povești, din care n-am reținut decît cele ce vă spun. Mi se învîrteau toate în cap ca roata morii. Acest *master* Ohlert pare să fie un om tare bun, dar aș face prinsoare că e nițel scrîntit. Pînă la urmă a scos o hîrtie și mi-a citit din ea. Era vorba de niște nopți îngrozitoare, de ploaie și stele, de negură și veșnicie, de sînge, de un duh care cheamă mîntuirea, de un diavol în creier și de o duzină de șerpi, mă rog, tot lucruri învălmășite, care nu se potrivesc între ele. Zău că nu știam ce să fac, să rîd sau să plîng.

Nu mai încăpea îndoială: vorbise cu William Ohlert, iar escrocul de Gibson își schimbase iarăși numele. Probabil că nici Gibson nu era numele lui autentic. Ticălosul era într-adevăr cam smead la față ca un creol; doar îl văzusem cu ochii mei. Poate că era chiar din Mexic și îl chema Gavilano, nume sub care îl cunoscuse Cortesio. În limba spaniolă *gavilano* înseamnă „uliu”, ceea ce i se potrivea de minune.

[2] Johann Ludwig Uhland (1787–1862): poet, filolog și istoric literar german *(n. r.)*

Voiam să știu înainte de toate ce pretext folosise escrocul ca să-l aducă pe William încoace. Trebuie să fi născocit ceva foarte ispititor pentru tînărul monoman, ceva în legătură cu ideea ce-l obseda de a scrie o dramă despre un poet nebun. Poate că Ohlert i-a vorbit fierarului și despre această chestiune. Întrebai, deci:

— În ce limbă v-ați întreținut cu Ohlert?

— În germană. Stăruia foarte mult asupra unei tragedii pe care voia s-o scrie. Cică era nevoie să treacă el însuși prin toate întîmplările ce urma să le povestească.

— De necrezut!

— De ce adică de necrezut, *sir*? Țicneala constă tocmai în faptul că te urmăresc niște gînduri care nici nu i-ar trece prin cap unui om sănătos. La fiecare trei vorbe pomenea de o *señorita* Felisa Perilla, pe care, cică, o va răpi cu ajutorul prietenului său.

— Ei, asta e într-adevăr nebunie! Dacă omul și-a vîrît în cap că trebuie să trăiască aievea tragedia eroilor săi, atunci e cazul să fie împiedicat. Sper că se mai află aici, în La Grange!

— Nu. A plecat ieri, împreună cu *señor* Cortesio, la ferma lui Hopkins. De acolo, ia drumul spre Río Grande.

— Neplăcută afacere, foarte neplăcută! Trebuie să mergem pe urmele sale. Dacă se poate, încă azi. Știți cumva unde ne putem face rost de niște cai buni?

— Chiar la *señor* Cortesio. Are în permanență cai pregătiți pentru oamenii ce urmează să treacă la Juárez. Dar nu v-aș sfătui să porniți noaptea. Nu cunoașteți drumul și ați avea nevoie de o călăuză greu de găsit la ora asta.

— Totuși, poate găsim. Să facem pe dracu-n patru și să nu mai întîrziem. Mai întîi, să vorbim cu Cortesio. A trecut de zece, trebuie să se fi întors acasă. V-aș ruga să ne arătați locuința lui.

— Cum doriți, *sir*, cu plăcere.

Cînd să ne ridicăm de pe scaune, auzirăm tropot de copite în fața localului și, după cîteva momente, apărură noi clienți. Spre mirarea mea și, desigur, cu destulă neliniște, recunoscui în acei

oameni vreo nouă sau zece din indivizii cărora căpitanul vasului le oferise plăcuta ocazie de a se „salva" pe mal. Păreau să-i cunoască pe ceilalți cheflii, care îi salutară zgomotos. Din schimbul lor de cuvinte aflarăm că erau așteptați. Cum toată lumea îi asalta cu întrebări, nici nu avură cînd să ne bage în seamă, ceea ce, firește, ne convenea foarte mult. Nu doream defel să le atragem atenția asupra noastră. Rămaserăm deocamdată tot la masa lui Lange. Ca să ieșim, ar fi trebuit să trecem pe lîngă ei și, fără îndoială, am fi fost provocați. Aflînd cine sînt indivizii, bătrînul Lange împinse ușa ce ne despărțea de odaia cea mare, lăsînd-o numai nițel crăpată, cît să putem auzi discuția lor. Ca o măsură de precauție în plus, schimbarăm între noi locurile; eu mă așezai cu spatele spre odaia vecină.

— E mai bine să nu vă vadă la față, sublinie fierarul. Las' că nici pînă acum atmosfera nu era prea simpatică pentru noi; dar dacă ăștia vă observă și pe dumneavoastră, „spionii", atunci scandalul e gata.

— Toate bune, răspunse Old Death, numai că nu ne prea convine să stăm aici pînă după plecarea lor! Trebuie să ajungem cît mai repede la Cortesio.

— O facem și pe asta, *sir*. Vă arăt eu o ieșire dosnică.

Old Death își roti ochii prin încăpere, apoi întrebă:

— Cum așa? Nu văd altă ieșire decît prin odaia din față.

— Pe aici, lămuri Lange arătînd fereastra. Pe aici o să ieșim mai comod.

— Vorbiți serios? se miră bătrînul cercetaș. Sau v-ați speriat chiar de-a binelea? S-o ștergem englezește? Dar ce sîntem noi, șoareci care dispar în găuri de frica pisicii? Ne-am face de rîs!

— Eu nu prea știu ce-i frica. Totuși, țin minte zicala din bătrîni cum că fuga-i rușinoasă, dar sănătoasă. Nu e vorba de teamă, ci de prevedere. Gașca de dincolo ne întrece de zece ori ca număr. Derbedeii sînt dezlănțuiți, porniți pe scandal, ne-ar bara trecerea. Și cum nici eu, nici dumneavoastră nu ne-am lăsa călcați pe coadă,

ar ieși o scărmăneală cumplită. Mă descurc eu, nu-i vorbă, și cu o liotă întreagă, dacă e pe bătaie, pe pumni, pe ciomăgeală. Nu uitați că sînt fierar și știu să izbesc cu ciocanul în moalele capului. Dar pistolul e o armă perfidă. Orice sfrijit și laș te poate ucide cu un glonț cît un bob de mazăre, chiar dacă ai fi cel mai curajos dintre uriași. De aceea e mult mai înțelept s-o ștergem pe fereastră și să-i lăsăm cu buzele umflate...

Mă gîndeam în sinea mea că omul acesta cumpănit judecă bine. Și Old Death recunoscu, după o scurtă pauză:

— În sfîrșit, ideea nu e dintre cele mai proaste. Accept propunerea. Sînt gata să-mi strecor prin fereastră lăboaiele cu toate anexele lor. I-auzi cum mai zbiară păcătoșii! Cred că istorisesc pățania de pe vapor.

Așa era. Noii veniți vorbeau de călătoria lor, de Old Death, de Winnetou, de mine, de căpitan și de stratagema lui. Numai că nu erau încă hotărîți asupra modului cum aveau să se răzbune. Cei șase *rowdy* și unii partizani de-ai lor voiseră să aștepte pe mal întoarcerea vaporului, în schimb, alții se opuseseră acestui plan.

— Doar nu era să stăm acolo pînă la paștele-cailor, explică unul dintre aceștia. Trebuia să venim încoace. Eram așteptați. Noroc că am găsit în apropiere o fermă și am luat caii cu împrumut.

— Cu împrumut? rîse altul.

— Da, în felul nostru, firește. Dar erau prea puțini. Am fost nevoiți să călărim cîte doi pe un cal. Mai tîrziu s-au îndreptat lucrurile. Am dat și de alte ferme, așa că, pînă la urmă, ne-am putut cocoța fiecare pe gloaba lui.

Un hohot general salută isprava cu furtul cailor. Apoi povestitorul schimbă vorba:

— Și aici? E totul în regulă? I-ați găsit pe...?

— Găsit.

— Și hainele?

— Am adus două lăzi pline; cred că e de ajuns.

— Va fi o plăcere! Dar și spionii aceia și căpitanul trebuie să-și primească porția. Vasul a acostat aici pentru noapte, deci căpitanul va fi ușor de găsit. De altfel, nici dibuirea celor doi spioni și a indianului nu ne va cere prea mult timp. Îi recunoști de la o poștă. Unul poartă costum nou de vînătoare. Umblă amîndoi pe jos, n-au cai, însă duc cîte o șa în spinare.

— Cîte o șa? răsună un glas entuziast. N-or fi ăia doi care au intrat adineauri și...?

Restul nu se mai auzi. Discuția continuă aproape în șoaptă.

— Domnilor, constată fierarul Lange, e cazul s-o luăm din loc. În cîteva minute haimanalele vor veni peste noi. Ieșiți mai întîi dumneavoastră. Șeile vi le dăm prin geam.

Omul avea dreptate. Fără nici o jenă, mă grăbii să sar afară; Old Death mă urmă. Apoi Lange și fiul său ne dădură lucrurile, sărind și ei pe fereastră.

Ne găseam în fața clădirii, într-o grădiniță împrejmuită cu un gard. Pășirăm peste el și numaidecît observarăm că și ceilalți cetățeni care șezuseră în odăița din fund se strecoară afară pe fereastră. Probabil că nici ei nu se așteptaseră la un tratament prea amabil din partea secesioniștilor, preferînd să ne urmeze exemplul.

— Ai-ai, se bucură Lange, ce mai guri or să caște dumnealor cînd vor constata că păsărelele au zburat din colivie! Le-am făcut-o, pe onoarea mea!

— Totuși, mare rușine! bombăni Old Death. Parcă-mi și sună în urechi rîsul și batjocurile lor!

— Lăsați-i să se veselească acum! Cine rîde la urmă rîde mai bine. Vor mai fi ocazii să vă dovedesc că nu mă tem de ei, dar păruiala în cîrciumă nu-mi convine.

Cei doi fierari stăruiră să ne ducă ei șeile; nu înțelegeau ca musafirii lor să care asemenea poveri.

După puțin, ne oprirăm între două case. Ușa din stînga era învăluită în beznă; dincolo mijea lumină prin crăpătura oblonului.

— *Señor* Cortesio s-a întors, constată Lange. Casa de colo, unde se vede lumină, e a lui. Bateți în ușă și vă va deschide. După ce terminați discuția, veniți dincoace, la noi, și bateți la geamul de lîngă ușă. Pînă atunci vă pregătim o gustare.

Plecară spre casa lor, iar Old Death și cu mine o cotirăm la dreapta. La primul nostru semnal ușa se crăpă puțin și cineva întrebă:

— Acolo cine?

— Doi prieteni, răspunse Old Death. *Señor* Cortesio e acasă?

— Ce dorim de la *señor*?

După vorbă, omul de la ușă părea să fie un negru.

— Am venit în legătură cu o afacere.

— Ce fel de afacere? Spune, altfel nu intră.

— Ne-a trimis *master* Lange.

— *Massa* Lange? Atunci bun. Putem intra. Stai puțin!

Închise ușa, dar reveni în scurt timp:

— Poftim, intră! *Señor* spune vrea vorbit cu străini.

Printr-un coridor îngust pășirăm într-o mică încăpere care putea fi odaia de lucru. Un birou-pupitru, o masă și cîteva scaune de lemn alcătuiau mobilierul. Lîngă pupitru, privind spre ușă, stătea un bărbat înalt și uscățiv. Se vedea cît de colo că e spaniol.

— *Buenos tardes!* Bună seara! răspunse el politicos la salutul nostru. V-a trimis *señor* Lange? Pot să știu ce vă aduce la mine, *señores*?

Eram curios ce va răspunde Old Death. Îmi spusese încă de afară să las convorbirea pe seama lui.

— Ar putea să fie o afacere, sau, eventual, numai o informație, *señor*. Nici noi nu știm încă precis, spuse bătrînul.

— Vom vedea. Luați loc și serviți cîte un *cigarillo*.

Ne întinse tabachera cu țigări și scapără bricheta. Nu-l puturăm refuza. Un mexican nu concepe o discuție, mai ales una de afaceri, fără fum de țigară. Old Death, căruia o priză de tabac

i-ar fi fost înzecit mai plăcută decît cea mai fină havană, trase din acel *cigarillo* subțire și-l dădu gata din cîteva fumuri. Eu, în schimb, fumam mai pe îndelete.

— De fapt, ceea ce ne aduce aici, începu Old Death, nu prezintă cine știe ce importanță. Am ales această oră tîrzie numai pentru că mai devreme nu erați de găsit și nu ne-ar fi convenit să amînăm vizita noastră pînă mîine. Situația de aici nu ne îmbie la un popas mai lung. Avem intenția să trecem în Mexic și să ne punem la dispoziția lui Juárez. Bineînțeles că așa ceva nu se face fără măsuri prealabile. Trebuie să ne asigurăm întrucîtva că vom fi primiți cu bunăvoință. De aceea am luat unele informații discrete și astfel am aflat că aici, în La Grange, se fac recrutări. Ne-a fost pomenit numele dumneavoastră, *señor*, și de aceea am ținut să vă vedem. Poate aveți amabilitatea să ne spuneți dacă ne aflăm pe drumul cel bun.

Mexicanul nu răspunse imediat. Ne cîntări o vreme și ochii lui parcă se opriră cu satisfacție asupra mea; eram tînăr și voinic. Old Death trebuie să-i fi plăcut mai puțin. Trupul lui costeliv, aplecat, nu părea să reziste la mari eforturi. În cele din urmă, Cortesio întrebă:

— Cine v-a indicat numele meu, *señor*?

— Un bărbat cu care ne-am întîlnit pe vapor, minți Old Death. Am dat apoi, din întîmplare, peste *master* Lange, care ne-a informat că nu vă putem găsi acasă înainte de ora zece. Noi sîntem din Nord și am luptat împotriva Sudului. Avem, așadar, destulă experiență militară ca să putem fi de folos domnului președinte al Mexicului.

— Hm! Toate-s bune, *señor*, dar vă spun cinstit că nu-mi faceți impresia unui om care ar putea înfrunta greutățile și privațiunile ce vă așteaptă.

— Ați vorbit foarte sincer, *señor*, zîmbi Old Death. Cred însă că ar fi suficient să-mi spun numele pentru a vă convinge că sînt cît se poate de apt pentru o asemenea sarcină. Mi se spune îndeobște Old Death.

— Old Death! exclamă surprins Cortesio. E posibil? Sînteți într-adevăr faimosul cercetaș care le-a dat atîta de furcă celor din Sud?

— Eu sînt. Mă puteți recunoaște după fizionomie.

— Desigur, desigur, *señor*! Eu sînt, în general, foarte prudent. Nimeni din afară nu trebuie să afle că fac recrutări pentru Juárez; mai ales acum mă păzesc înzecit. Totuși, în cazul lui Old Death, nu văd de ce m-aș ține în rezervă. De aceea vă răspund sincer că ați fost îndreptați pe calea cea bună. Sînt bucuros să vă recrutez imediat; vă pot asigura chiar un rang corespunzător; un om ca Old Death trebuie, firește, apreciat la valoarea lui; doar nu-l vom înrola ca ostaș de rînd!

— Sper și eu, *señor*. Iar în ce-l privește pe tovarășul meu, chiar dacă pentru început va fi simplu soldat, sînt sigur că va avansa rapid. În ciuda tinereții sale, a ajuns printre aboliționiști la rangul de căpitan. Numele, Müller, nu spune mult, dar e foarte probabil că ați auzit de el. A luptat sub comanda lui Sheridan și, în calitate de sublocotenent, a condus primul eșalon al avangărzii în faimosul marș peste *Missionary*-Ridge. Știți, desigur, ce acțiuni temerare s-au întreprins atunci. Müller era foarte apreciat de Sheridan care îl folosea în cele mai teribile misiuni. Dînsul e una și aceeași persoană cu mult lăudatul ofițer de cavalerie care, în sîngeroasa și decisiva bătălie de la Five-Forks, l-a eliberat din captivitate pe generalul Sheridan. Iată de ce cred, *señor*, că nu faceți o achiziție proastă.

Bătrînul mințea de înghețau apele. Dar puteam oare să-l dau de gol? Simțeam că, de rușine, mi se urcă tot sîngele în obraz; în schimb, bravul Cortesio interpretă îmbujorarea mea drept dovadă de modestie. Îmi strînse mîna și, mințind la rîndu-i, ca un reporter de fapte senzaționale, rosti:

— Lauda meritată nu trebuie să vă indispună, *señor* Müller. Am auzit și eu de numele și de isprăvile dumneavoastră. Vă urez din inimă bun venit printre noi. Bineînțeles că veți fi înrolat ca ofițer. Vă pot pune de pe acum la dispoziție o sumă de bani pentru procurarea celor necesare.

Old Death era gata să accepte. I-o citeam pe față. De aceea mă grăbii să intervin:

— Mulțumim, *señor*. N-avem de gînd să ne echipăm pe socoteala dumneavoastră. Ceea ce ne trebuie la început sînt doi cai. Am fi bucuroși dacă ne-ați putea servi. Dar fără harnașament; îl avem pe-al nostru.

— Perfect. Vă pot oferi niște cai foarte buni; iar dacă vreți numaidecît să-i plătiți, poftim, vi-i dau la prețul de piață. Mîine dimineață mergem la grajduri și vă arăt exemplarele. Sînt cei mai buni cai din cîți posed. Cum stați cu cazarea?

— Sîntem invitați la *master* Lange.

— Excelent! Altminteri, v-aș fi poftit să dormiți aici, deși locuința mea e cam strîmtă. Ce părere aveți: să aranjăm restul chiar acum, sau lăsăm pe mîine dimineață?

— Mai bine acum, răspunse Old Death. Ce formalități se cer?

— Deocamdată, nici una. Avînd în vedere că vă echipați din fondurile dumneavoastră, veți depune doar jurămîntul și veți pleca să vă preluați funcțiile. Tot ce rămîne de făcut e să vă procur legitimații și să vă dau o scrisoare de recomandație care să vă asigure acordarea gradului corespunzător. Firește că e mai bine să vă întocmesc de îndată aceste acte. Aici nu se știe niciodată ce aduce clipa următoare. Îngăduiți-mi, deci, un sfert de ceas. Voi aranja totul repede. Serviți-vă cu *cigarillos*. Am și o băuturică din care nu prea dau la nimeni. Păcat că e numai o singură sticlă!

Ne oferi țigări și aduse o sticlă de vin. Apoi luă loc la pupitru și se apucă de scris. Old Death îmi făcu discret cu ochiul; era cît se poate de satisfăcut. Își umplu paharul și, închinînd în sănătatea gazdei, îl dădu pe gît. Eu, însă, nu eram nici pe departe atît de mulțumit, deoarece nu se pomenise nimic în legătură cu cei doi oameni pe care-i căutam. Îi atrasei atenția, în șoaptă, bătrînului. El făcu un gest care voia să însemne că n-a uitat problema și că are el grijă.

Într-un sfert de ceas, Old Death goli de unul singur sticla, iar Cortesio termină de scris. Înainte de a sigila plicul, ne citi scrisorile de recomandație, care nu puteau decît să ne măgulească. Apoi completă patru legitimații, dîndu-ne fiecăruia cîte două. Spre marea mea surpriză, observai că sînt pașapoarte: unul tipărit în franceză, altul în spaniolă. Primul purta semnătura lui Bazaine[3], iar celălalt a lui Juárez. Înțelegîndu-mi, probabil, mirarea, Cortesio zîmbi cu o satisfacție rău ascunsă:

— Vedeți, *señor*, că sîntem în măsură să prevenim orice eventual incident! Cum am ajuns în posesia formularelor franceze, desigur, secretul meu. Nu se știe ce se mai întîmplă pe drum; de aceea e bine să fiți înarmați pentru orice împrejurare. Altor persoane aș ezita să le încredințez asemenea legitimații duble. Le acordăm numai în cazuri cu totul excepționale; de altfel, cei care pleacă de aici însoțiți de militari nu primesc nici un fel de act.

Old Death se folosi, în sfîrșit, de prilej ca să atace chestiunea care mă interesa atît de mult:

— Cînd au trecut ultimii oameni dincolo?

— Ieri. Am condus personal un grup de treizeci de recruți pînă la ferma lui Hopkins. Se aflau printre ei și doi *señores* civili.

— Ah, transportați și civili? făcu Old Death pe miratul.

— Nu. Ar fi să ne complicăm existența. Ieri am făcut o excepție, fiindcă unul din acești domni e o veche cunoștință a

[3] François Achille Bazaine (1811–1888): ofițer al armatei franceze care, pe parcursul a patru decenii de distincție sub Louis-Philippe și apoi Napoleon al III-lea, a deținut fiecare rang în armată de la Fusilier la Mareșalul Franței. La 1 iulie 1862 Bazaine a fost desemnat să facă parte din expediția în Mexic. A comandat cu mare distincție Prima Divizie sub generalul Forey, împingîndu-l pe președintele Benito Juárez pînă la frontieră. Acțiunea sa decisivă a avut un rol esențial în luarea orașului Puebla în 1863. În consecință, el a fost citat și desemnat în fruntea Corpului Expediționar, înlocuindu-l pe Élie Frédéric Forey. Mai apoi fost ridicat la demnitatea de mareșal al Franței și a devenit senator al celui de-al doilea imperiu francez prin decret imperial la 5 septembrie 1864, primul mareșal care a început ca legionar *(n. r.)*

mea. Așadar, veți avea cai cumsecade; dacă porniți mîine în zori, puteți ajunge eșalonul încă înainte de Río Grande.

— În ce punct urmează să treacă apa?

— Ei se îndreaptă spre trecătoarea Eagle. Dar pentru ca acolo să nu fie observați, vor coti mai spre nord. Între Río Nuertes și Río Grande vor apuca pe drumul de catîri ce vine de la San Antonio, vor depăși fortul Inge, care de asemenea trebuie ocolit și, între cei doi afluenți, La Moras și Moral, vor traversa Río Grande într-un loc ușor de trecut, pe care-l știu numai călăuzele noastre. De acolo vor continua drumul spre vest, pentru a ajunge, prin Baya, Cruces, San Vinzente, Tabal și San Carlos, în orașul Chihuahua.

Toate aceste denumiri mie îmi sunau ca din altă lume. În schimb, Old Death aproba din cap și le repeta cu glas tare, de parc-ar fi cunoscut regiunea ca în palmă. Apoi zise:

— Dacă avem într-adevăr cai buni, îi ajungem sigur din urmă; ai lor pesemne că nu-s prea grozavi. Dar ni se va îngădui oare să ne alăturăm eșalonului?

Cortesio îi dădu toate asigurările că vom fi primiți. Totuși, Old Death stărui:

— Mă întreb dacă domnii aceia doi, adică civilii de care vorbeați, vor fi și ei de acord...

— Cum să nu fie? De altminteri, ei n-au nici un cuvînt de spus; să fie bucuroși că au ocazia să se deplaseze sub ocrotirea detașamentului. În orice caz, vă recomand să-i tratați ca pe niște *gentlemeni*. Pe unul din ei, Gavilano, mexican de origine, îl cunosc mai demult. Am petrecut cu el destule ceasuri plăcute în capitală. Are o soră mai tînără care sucește capul tuturor seniorilor ce-i ies în cale.

— Probabil că e și dînsul bărbat frumos!

— Nu, nu seamănă deloc între ei. De fapt, e sora lui vitregă. O cheamă Felisa Perillo și, fiind o *cantora*, o cîntăreață, și pe deasupra balerină de talent, s-a bucurat de acces în cea mai bună societate. Pe urmă, însă, a dispărut și am aflat abia acum de la fratele ei că locuiește în împrejurimile orașului Chihuahua.

Mai mult n-a știut să-mi spună; urmează să se informeze mai amănunțit de soarta ei la fața locului.

— Îmi permiteți să vă întreb cu ce s-a ocupat sau se ocupă acest *señor*?

— E poet.

Old Death făcu o mutră ciudată, frizînd disprețul, încît Cortesio ținu să adauge:

— *Señor* Gavilano scrie numai din pasiune. Posedînd o avere frumoasă, el nu urmărește nici un cîștig cu versurile sale.

— Atunci, firește că merită să fie invidiat.

— Ei, da, tocmai invidia și multele intrigi țesute în jurul lui l-au silit la un moment dat să-și părăsească țara. Acum se întoarce împreună cu un yankeu care vrea să cunoască Mexicul și să se introducă în tainele poeziei. Vor să înființeze în capitală un teatru.

— Din parte-mi, le doresc mult succes! Vasăzică, Gavilano știa că vă aflați în La Grange?

— Da' de unde! Eram întîmplător în port, cînd a acostat vaporul pentru a da posibilitate pasagerilor să înnopteze în oraș. L-am recunoscut numaidecît și, firește, l-am invitat să tragă la mine împreună cu tînărul american. Din una-n alta, am înțeles că voiau să plece la Austin și să treacă frontiera. Ei, și atunci le-am oferit prilejul cel mai sigur și mai rapid ca să ajungă dincolo. Știți doar că pentru un străin nu e recomandabil să zăbovească prea mult aici, mai ales dacă nu colaborează cu sudiștii. În Texas își fac de cap o mulțime de pescuitori în apă tulbure, apăruți nu se știe de unde și cu ce scop, indivizi fără căpătîi și certați cu legile. Din toate părțile sosesc știri despre acte de violență, asasinate, atacuri mișelești, ale căror pricini nimeni nu le știe. Făptașii dispar fără urmă, iar poliția se dovedește neputincioasă.

— Nu cumva e vorba de Ku-klux-klan? întrebă Old Death.

— Mulți și-au pus aceeași întrebare. De curînd s-au descoperit unele fapte care par să confirme că avem de-a face cu această bandă. Alaltăieri, s-au găsit la Hallesville două cadavre

de care era prinsă cu bolduri cîte o etichetă cu inscripția „cîini yankei". Dincolo de Shelby, o familie întreagă a fost omorîtă prin biciuire, fiindcă tatăl luptase sub comanda generalului Grant. Iar astăzi am aflat că lîngă Lyons s-a găsit o cagulă neagră pe care sînt cusute două șopîrle din stofă albă.

— Mii de trăsnete! Chiar așa arată măștile pe care le poartă bandiții din Ku-klux-klan!

— Da, își camuflează chipul sub niște cagule negre, împodobite cu tot felul de figuri. Se pare că acestea diferă de la om la om, pentru ca indivizii să se recunoască fără a se ști pe nume.

— E de așteptat ca banda să se dezlănțuie și aici. Păziți-vă, *don* Cortesio! Vor veni cu siguranță. Mai întîi au fost, vasăzică, la Hallesville, apoi s-a găsit o cagulă la Lyons. După cîte știu, această din urmă localitate e mult mai aproape de La Grange decît prima.

— Într-adevăr, *señor*, așa e. Voi avea grijă să ferec bine ușile și obloanele de la ferestre. Puștile am să le țin în permanență încărcate.

— Foarte bine. Indivizii ăștia nu trebuiesc menajați; nici ei nu cruță pe nimeni. Cine contează pe omenia lor și li se predă de bunăvoie, acela se înșală rău de tot. Eu, unul, n-aș discuta cu ei decît prin țeava puștii. De altfel, se pare că nici în cîrciuma de aici lucrurile nu stau prea bine: am văzut acolo niște tipi de la care te poți aștepta la surprize. Ați face bine să ștergeți orice semn care ar dovedi apartenența dumneavoastră la cauza lui Juárez. Luați imediat măsuri serioase! Mai bine prudență, chiar și exagerată, decît să vă expuneți biciului și gloanțelor. Ei, mi se pare că am terminat. Ne revedem mîine dimineață. Sau mai aveți ceva de spus?

— Nu, *señores*. Atît pentru astăzi. Sînt bucuros că v-am cunoscut și sper să aud despre dumneavoastră numai lucruri bune. Am convingerea că, dincolo, la Juárez, vă așteaptă succesul și că veți avansa foarte repede.

Cu aceasta încheiarăm discuția. Cortesio ne strînse prietenește mîinile și ne despărțirăm. Pe cînd ușa se închidea în urma

noastră și ne îndreptam spre locuința lui Lange, nu mă putui reține să nu-l înghiontesc pe bătrînul Death:

— Dar, *master*, i-ați turnat la minciuni cu sacul, nu alta! Ce v-a apucat?

— Asta, hm, e cam greu s-o înțelegeți, *sir*! S-ar fi putut, nu-i așa, să ne refuze. De aceea m-am străduit să-i inspir cît mai mult interes pentru persoanele noastre.

— Și erați gata-gata să-i luați și banii! Ar fi fost curată escrocherie!

— Ei, nu exagerați! De ce să nu-i primesc, cînd mi-i oferă din proprie inițiativă?

— Fiindcă nu avem de gînd să justificăm cu nimic cheltuiala.

— Mă rog, poate că acuma nu avem de gînd. Dar de unde știți că nu se va ivi prilejul să servim într-adevăr cauza lui Juárez? S-ar putea să fim chiar obligați la aceasta în propriul nostru interes. Totuși, nu contest că aveți dreptate. Foarte bine că n-am acceptat banii. Am făcut impresie! Numai așa ne-am ales cu pașapoartele și cu scrisorile de recomandație. Dar lucrul cel mai important e că am aflat încotro se îndreaptă Gibson. Cunosc perfect drumul. Mîine pornim la prima oră și sînt sigur că-l ajungem din urmă. Cînd ne va vedea documentele, șeful eșalonului n-o să ezite să ni-i predea pe amîndoi.

Nici n-a mai fost nevoie să batem în geamul de lîngă intrarea în casa lui Lange. Omul ne aștepta în prag și ne pofti înăuntru. Cele trei ferestre erau camuflate cu scoarțe groase.

— Să nu vă mire perdelele, domnilor! zîmbi fierarul. Le-am pus dinadins. Și vă rog, vorbiți încet. Indivizii din Ku-klux-klan nu trebuie să afle că sînteți aici.

— I-ați zărit, cumva, pe derbedei?

— Am observat în orice caz niște tipi care ne dau tîrcoale. Pe cînd erați dincolo, la *señor* Cortesio, mă plictisisem de așteptare și am ieșit în fața casei. Deodată, zăresc niște umbre care

se apropie pe furiș dinspre cîrciumă. Trag ușa după mine, dar nu de tot, și privind prin crăpătură, văd trei inși cum se opresc chiar în apropierea ușii. În ciuda întunericului, am observat că poartă pantaloni lungi, foarte largi, și vestoane la fel de încăpătoare. Pe față au cagule negre cu niște semne de culoare deschisă.

— Exact după moda Ku-klux-klan-ului.

— Exact! Doi inși s-au oprit în fața ușii, iar al treilea s-a strecurat pînă în dreptul ferestrei. S-a întors apoi către ceilalți și le-a comunicat că nu vede înăuntru decît un tînăr, probabil feciorul lui Lange, și că bătrînul nu-i nicăieri, dar că masa e pregătită. Atunci altul a tras concluzia că ne vom așeza la cină și pe urmă ne vom culca. Veniseră să dea ocol casei, să vadă pe unde-i mai lesne de pătruns. Apoi au dispărut după colț. Cînd ați sosit dumneavoastră, tocmai terminasem de camuflat ferestrele. Asta-i tot. Dar haide, să-i lăsăm naibii pe bandiți! Doar n-o să uit din cauza lor că avem musafiri! Luați loc, mîncați, beți! Nu-i decît o gustare de colonist pribeag, însă v-o ofer din toată inima. Despre cele ce ne așteaptă putem discuta și în timpul mesei...

— Se înțelege că n-o să vă părăsim la primejdie, făgădui Old Death. Unde-i fiul dumneavoastră?

— A plecat să-i aducă încoace pe cîțiva prieteni de-ai mei, oameni de nădejde. Pe doi dintr-înșii îi cunoașteți: ședeau chiar la masa noastră, în restaurant.

— Sper să fie atenți și să intre neobservați. Ar fi bine să-i păcălim pe ku-klux-iști; să creadă că în casă nu sînteți decît dumneavoastră și fiul.

— Nici o grijă! Oamenii mei știu ce trebuie făcut; afară de asta, l-am instruit și pe Will cum să procedeze.

Cina se compunea din pîine, șuncă și bere. Abia ne așezarăm la masă, că și auzirăm schelălăit de cîine cam la cîteva case mai încolo.

— Ăsta-i semnalul! explică Lange, ridicîndu-se de pe scaun. Vin prietenii noștri.

Ieși din încăpere ca să deschidă ușa dinspre stradă. Apoi se întoarse împreună cu fiul său și cu cinci bărbați înarmați cu pușți, pistoale și cuțite. Fără a scoate o vorbă, se așezară pe unde era loc. Tăcuți, cercetară cu ochii dacă geamurile sînt bine camuflate. Erau niște zdrahoni tot unul și unul. Oameni de acțiune, nu palavragii. Printre ei se afla și un bărbat în vîrstă, cărunt, cu barba albă. Acesta nu-și lua ochii de la Old Death. În sfîrșit, rupse tăcerea și se adresă acestuia:

— Iertare, *master*! Will m-a informat pe cine voi întîlni aici și am fost peste măsură de bucuros, pentru că, dacă nu greșesc, noi doi ne-am mai văzut undeva.

— Se poate! răspunse cercetașul. Am întîlnit în viață foarte mulți oameni.

— Nu vă amintiți de mine?

Old Death îl scrută o vreme și răspunse nesigur:

— Parcă-parcă ne-am mai întîlnit undeva, dar nu-mi amintesc în ce împrejurare.

— Dincolo, în California, acum douăzeci de ani. În cartierul chinezesc. Nu vă amintiți? Se juca tare și se fuma opiu. Pierdusem toți banii la cărți, aproape o mie de dolari. Nu-mi rămăsese decît o singură monedă și renunțasem să mai mizez cu ea. Gîndeam să-mi cumpăr niște opiu și apoi să-mi zbor creierii. Eram un jucător pătimaș, ajuns la capătul puterilor. Atunci...

— Bine-bine! îi tăie vorba Old Death. Îmi amintesc! Ce nevoie să mai povestiți totul?

— Ba e nevoie, *sir*! Dumneavoastră mi-ați salvat viața. Ați cîștigat la joc o sumă cît jumătate din pierderea mea. M-ați luat deoparte și mi-ați dăruit banii, cerîndu-mi, în schimb, să făgăduiesc solemn că n-am să mai joc niciodată și, mai presus de toate, că am să renunț la tovărășia drăcească a opiului. V-am făgăduit și, în ciuda ispitelor, m-am ținut de cuvînt. Sînteți salvatorul meu. Între timp, am ajuns destul de bogat. Vă rog, făceți-mi plăcerea și îngăduiți-mi să vă restitui banii.

— Nu sînt chiar atît de prost! rîse Old Death. De ani și ani port în mine satisfacția că am săvîrșit și eu o dată o faptă bună și mă feresc ca de foc să-mi vînd această satisfacție. Cu ce alta să mă prezint Ălui de Sus cînd voi muri, dacă nu cu această unică faptă? De aceea n-o schimb pe nimic în lume! Să lăsăm asta. Avem de discutat chestiuni mult mai importante. De altfel, dacă ați scăpat atunci din ghearele a doi diavoli pe care, din păcate, îi cunoșteam și eu prea bine, să știți că salvarea o datorați în primul rînd propriei voințe. Prin urmare, să nu mai vorbim!

Ascultîndu-l pe bătrînul *westman*, pe acest atît de faimos prieten al meu, mă încercă o bănuială. Old Death îmi spusese încă la New Orleans că mama lui îi arătase drumul spre fericire, dar că el a apucat-o pe alături. Acum se mărturisea drept bun cunoscător al celor două vicii cumplite: jocul de noroc și fumatul opiului. Să le fi cunoscut doar din observație? Cam greu de crezut. Mai curînd se impunea concluzia că fusese el însuși un jucător pătimaș și că mai e, poate, și acum. Cît despre opiu, făptura lui scheletică sugera din plin că-i încercase gustul ucigător. Nu cumva fumează și acum opiu în ascuns? Poate că, totuși, l-a abandonat. Îndeletnicirea asta cu fumatul opiului necesită timp, or, călătoria noastră nu-i oferea nici un răgaz. Și dacă mestecă otravă? În orice caz, părea să mai fie și acum sub stăpînirea vechii sale patimi. Dacă s-ar fi debarasat complet de viciu, atunci și făptura i s-ar fi înzdrăvenit, s-ar fi refăcut. Stimei pe care i-o purtam i se adăuga acum un simțămînt de milă. Cu ce eforturi trebuie să fi luptat bietul om împotriva acestei duble terori! Ce trup și ce spirit sănătos trebuie să fi avut, dacă nici pînă azi otrava nu l-a dărîmat cu totul! Toate încercările prin care trecuse, toate oboselile și privațiunile vieții sale de *westman* – ce însemnau ele pe lîngă drama sa lăuntrică! A luptat, poate, tot atît de crîncen cu cele două patimi, cum se bate indianul sortit pieirii împotriva albilor care îl covîrșesc ca număr și forță... Old Death... Numele avea de aci încolo pentru mine o rezonanță sumbră. Pe acest bărbat vestit îl amenința o descompunere înceată, cruntă, față de care simpla moarte fizică e o binefacere.

Ultimele cuvinte ale lui Old Death: „Să nu mai vorbim!" fuseseră rostite pe un astfel de ton, încît bătrînul cu barba albă renunță să mai stăruie. Se mulțumi să răspundă:

— *Well, sir!* Avem acum de-a face cu un dușman tot atît de înverșunat și necruțător ca jocul și opiul. Din fericire, însă, e mai ușor de înfrînt decît cele două vicii și noi sîntem hotărîți să-l înfrîngem. Ku-klux-klan-ul este un adversar declarat al poporului și contra lui trebuie să ne apărăm toți, nu numai cei care sînt primii și cel mai fățiș atacați. E o bestie cu mii și mii de gheare. Orice slăbiciune a noastră ne-ar costa scump. Din capul locului trebuie să ne arătăm neînduplecați. Dacă bandiții reușesc să se instaleze aci, atunci nu mai avem scăpare. Se vor ține de capul nostru și ne vor lichida pe rînd. De aceea să le pregătim o primire cît se poate de tare, ca să le vîrîm frica în oase și să nu mai cuteze o nouă lovitură. Cred că sînteți de acord.

Ceilalți încuviințară.

— Bine! urmă el, ca fiind cel mai în vîrstă. Trebuie să facem în așa fel, încît atacul nu numai să eșueze, dar să se și întoarcă împotriva lor. Aveți careva o propunere, o idee potrivită? S-auzim!

Privirile lui, ca și ale celorlalți, se îndreptară spre Old Death. Ca *westman* încercat, cunoștea mai bine metodele de apărare împotriva unor astfel de bandiți. Văzînd că toți îl țintesc cu privirea și așteaptă cu evlavie părerea lui, Old Death luă, ca de obicei, o expresie de om calm și flegmatic. Înclină ușor capul și rosti:

— Bine, domnilor, dacă dumneavoastră tăceți, atunci să spun eu cîteva cuvinte. Se pare că indivizii vor veni abia după ce *master* Lange se va fi culcat. Cu ce se încuie ușa din dos? Cu zăvorul?

— Nu. La toate ușile avem broaște solide.

— *Well!* Probabil că asta o știu și ei. Vor fi avînd și chei false. Fără ele, s-ar face de baftă. Oricum, printre membrii bandei trebuie să fie și lăcătuși care se pricep să mînuiască un șperaclu. Vor intra, deci, cu siguranță în casă și depinde de noi cum vom ști să-i întîmpinăm.

— Cu puștile, firește. Tragem!

— Atunci trag și ei, *sir*! Scăpărînd, puștile voastre le vor arăta exact locul unde vă aflați. Nu, nu e bine așa. Mă gîndesc că ar fi o adevărată plăcere să-i prindem fără a ne expune gloanțelor.

— Dar e posibil?

— Chiar destul de ușor. Ne ascundem în casă și-i lăsăm să intre. Cum vor fi pătruns, ieșim, închidem ușile și le încuiem pe dinafară. Unii dintre noi vor veghea la uși, alții la ferestre. Astfel, nu vor mai putea să iasă și vor fi nevoiți să se predea.

Bătrînul care vorbise adineauri clătină din cap manifestîndu-și dezacordul. Stărui cu energie ca bandiții să fie împușcați. Ascultîndu-l, Old Death închise un ochi și făcu o strîmbătură care, în împrejurări mai puțin serioase, ar fi stîrnit rîsul unanim.

— De ce vă strîmbați așa, *sir*! întrebă Lange. Nu vă surîde deloc ideea?

— Deloc, *master*. Ideea prietenului nostru pare, într-adevăr, foarte atrăgătoare și ușor de aplicat, numai că, după judecata mea, lucrurile se vor petrece altfel. Derbedeii ar merita pur și simplu bătuți dacă ar proceda conform imaginației dumisale. Credeți că vor intra cu toții buluc și se vor oferi gloanțelor noastre? Cine-ar face așa decît niște tîmpiți?! Dimpotrivă, sînt convins că bandiții vor descuia încet ușa din dos și vor trimite unul sau doi inși în recunoaștere. Pe ăștia, fără discuție că i-am putea împușca; dar atunci ceilalți ar șterge-o repede și ar aduce întăriri. Nu, *sir*, planul acesta nu valorează doi bani. Trebuie să-i lăsăm să intre și să-i prindem în capcană. Și am încă un argument și mai temeinic! Presupunînd că planul dumneavoastră ar fi aplicabil, vă declar că mi-ar fi silă de mine însumi dacă i-aș ucide așa, cu grămada, fără a le lăsa măcar timpul cuvenit ca să mediteze la păcatele lor. Sîntem oameni, domnilor, și buni creștini. E drept că trebuie să ne apărăm împotriva lor și să le tăiem pofta de a mai reveni, dar asta se poate realiza și cu mai puțină vărsare de sînge. Dacă stăruiți în ideea de a-i împușca pe toți ca pe o haită de fiare, n-aveți decît s-o faceți; dar nici eu, nici tovarășul meu nu vom fi părtași la această

faptă. Plecăm și înnoptăm în altă parte, ca să nu ne urmărească mai tîrziu remușcările.

Îi dădeam într-adevăr dreptate. De altfel, cuvintele lui avură efect și asupra celorlalți. Oamenii se uitară unul la altul, aprobînd în tăcere. Apoi, cel mai în vîrstă rosti:

— Părerea dumneavoastră, *sir*, e cît se poate de întemeiată. Credeam că o asemenea primire i-ar învăța minte pe toți ku-klux-iștii, odată pentru totdeauna, ca să nu-și mai facă de cap în La Grange; dar nu am pus în cumpănă răspunderea ce ne-o luăm. De aceea, m-aș împăca bucuros cu planul dumneavoastră, dac-aș întrezări o cît de mică șansă de reușită.

— Orice plan, *sir*, chiar și cel mai bine chibzuit, poate da greș. Este și mai uman și mai înțelept să le tăiem ieșirea și să-i prindem de vii. Vă rog să mă credeți că e mult mai bine decît dacă i-am împușca. Nu uitați că, împușcînd atîția inși, vă puteți atrage răzbunarea întregii bande. Nu numai că nu-i veți ține pe ku-klux-iști departe de La Grange, ci, dimpotrivă, îi veți stîrni și vor căuta să v-o plătească cu vîrf și îndesat. Vă propun, deci, să acceptați planul meu. E tot ce se poate mai bun. Ca să nu scăpăm din vedere nici un amănunt, am să dau un ocol casei chiar acum. Poate descopăr ceva care ne-ar putea folosi.

— N-ați vrea să renunțați, *sir*, la operația asta? interveni Lange. Spuneați chiar dumneavoastră adineauri că bandiții trebuie să fi lăsat un om de pază. Ar putea să vă simtă.

— Pe mine?! rîse Old Death. Asemenea lucru încă nu mi l-a spus nimeni! Să-l simtă cineva pe Old Death cînd acesta se furișează în preajma unei clădiri sau a unui om?! Haide, să nu mai glumim! Dacă aveți la îndemînă o cretă, desenați-mi aici, pe masă, planul casei și al curții, ca să mă pot orienta. Îmi dați drumul pe din dos și așteptați pînă mă înapoiez. N-am să ciocănesc în ușă; am să zgîrii cu unghia. Prin urmare, dacă auziți bătăi în ușă, să știți că nu sînt eu și să nu deschideți.

Lange luă o cretă și schiță pe masă planul. Old Death îl studie atent și zîmbi satisfăcut.

Se îndreptară amîndoi spre ușă. Old Death se opri și mă întrebă:

— *Sir*, v-ați mai apropiat vreodată de un om pe furiș?

— Nu, minții eu, potrivit înțelegerii pe care o aveam cu Winnetou.

— Ei, vi se oferă acum un prilej minunat să vedeți cum se procedează. Dacă vă ispitește, poftiți cu mine.

— Stați nițel, *sir*! protestă Lange. Asta-i prea din cale-afară! Dumnealui recunoaște deschis că nu se pricepe în asemenea treburi. O greșeală cît de mică și banditul care pîndește vă poate observa. S-ar duce de rîpă tot planul nostru.

— Prostii! Ce-i drept, nu-l cunosc decît de scurtă vreme pe acest tînăr *master*, dar știu că arde de nerăbdare să ajungă un *westman* destoinic. O să-și dea toată osteneala să nu greșească... Haideți, *sir*! Dar faceți ca mine și lăsați-vă aici pălăria. Împletitura asta de paie cam bate la ochi și ne poate trăda. Dați-vă părul pe frunte și ridicați gulerul, ca să nu vi se vadă bine fața. Vă țineți în spatele meu și mă imitați întocmai...

Nimeni nu-l mai contrazise. Trecurăm în coridor și de acolo pînă la ușa din dos. Fierarul o deschise încet și, după ce ieșirăm, puse iarăși lacătul.

Cum ne văzurăm afară, Old Death se ghemui la pămînt. Făcui la fel. Bătrînul părea că străpunge întunericul cu ochii. Îl auzeam cum adulmecă și trage aerul pe nări.

— După cît îmi dau seama, nu e nimeni pe aproape, îmi șopti, arătînd spre grajd. Ați încercat vreodată, cînd erați copil, să imitați țîrîitul greierului frecînd un fir de iarbă între degete?

Confirmai în șoaptă.

— Acolo, în fața ușii, crește iarbă. Smulgeți un fir și așteptați pînă mă întorc. Nu cumva să vă mișcați din loc. Dacă se întîmplă ceva, faceți ca greierul și vin imediat.

Se culcă la pămînt și se tîrî de-a bușilea prin beznă. Să tot fi trecut zece minute pînă se întoarse. Și aș putea să jur că nu

văzusem și nu auzisem nimic; doar instinctul îmi spunea că se apropie.

— Așa cum am bănuit, șopti el. În curte nu-i nimeni și nici aici, după colț. Dar dincolo, în dreptul geamului dinspre dormitor, cred că pîndește cineva. Culcați-vă la pămînt și haideți tîrîș după mine. Dar nu pe burtă ca șerpii, ci ca șopîrla. Vă sprijiniți în degetele de la mîini și de la picioare, numai în vîrfuri. Pipăiți terenul cu palmele ca nu cumva să frîngeți vreo uscătură. Încheiați-vă bine la haină să nu vi se agațe de ceva. Hai!

Înaintarăm tîrîș pînă-n colț și ne oprirăm. După un răstimp, Old Death întoarse capul spre mine și-mi spuse încet de tot:

— Sînt doi. Fiți atent!

Se strecură mai departe. Eu în urma lui. Nu ne ținurăm pe lîngă zid, ci o luarăm spre gardul de șipci din jurul grădiniței, năpădit de viță sălbatică sau de nu știu ce altă plantă agățătoare. Merserăm apoi pe lîngă gard, paralel cu fațada clădirii, cam la vreo zece pași depărtare de ea. În acest spațiu zării prin întuneric un fel de ridicătură de forma unui cort. După cum am aflat mai tîrziu, erau niște araci pentru fasole și hamei, pe care se îngrămădiseră o mulțime de vrejuri. De acolo, de lîngă umbra aceea ciudată, veneau niște șoapte. Old Death întinse mîna spre mine, mă apucă de guler, mă trase lîngă el și îmi suflă la ureche:

— Sînt ei! Să ascultăm ce discută! De fapt, ar trebui să mă apropii numai eu singur, pentru că, vedeți, un *greenhorn* ca dumneavoastră ar putea să-mi strice toată plăcerea. Dar patru urechi aud mai bine decît două. Ați fi în stare să vă apropiați într-atît, încît să le auziți discuția?

— Da, i-am răspuns.

— Bine, să încercăm. Dumneavoastră o luați pe-aici, iar eu pe după araci. Cum ajungeți, vă lipiți fața de pămînt, ca să nu vă observe luciul ochilor. Dacă totuși vă dibuiesc, poate din cauza respirației prea grele, atunci trebuie să-i facem imediat inofensivi.

— Îi ucidem? întrebai în șoaptă.

— Nu. Totul va trebui făcut în deplină liniște, fără zgomot, deci cu cuțitul; dar pentru asta nu cred că aveți îndemînare. Oricum, de pistol să nu vă atingeți. Dacă vreunul din noi e descoperit, luăm în primire fiecare pe cîte un ins. Îi săriți de gît și îl strîngeți cu ambele mîini, ca nici să nu crîcnească. În aceeași clipă, îl doborîți la pămînt. Pe urmă vă spun eu ce mai facem. Fiți atent: nici un zgomot! De voinic, sînteți voinic, dar mă întreb dacă puteți răpune fără nici o larmă pe un tîrîie-brîu din ăștia?

— Nu mă îndoiesc!

— Atunci, dați-i drumul, *sir*!

El se strecură pe o parte, eu pe cealaltă. Ajunserăm astfel la piramida de verdeață. Cei doi găligani ședeau alături, cu ochii la casă. Izbutii să mă apropii de unul din ei pînă la o distanță de un cot. Acolo mă lipii cu burta și cu fruntea de pămînt și îmi acoperii fața cu mîinile. Îmi ziceam că lucrul era necesar din două motive. Mai întîi, evitam ca albeața feței să-mi trădeze eventual prezența; apoi, în această poziție auzeam mai bine decît cu capul ridicat. Indivizii vorbeau în șoaptă, dar cam repezit, ceea ce făcea ca discuția lor să fie auzită relativ destul de departe.

— Pe căpitanul vasului îl lăsăm naibii, vorbi cel din imediata mea apropiere. Chiar dacă s-a descotorosit de voi, în fond nu și-a făcut decît datoria. O fi el un afurisit, însă te întreb eu, măi Locksmith, cu ce ne-am alege dacă l-am lichida? Vrem să ne stabilim aici în Texas și să ne menținem? Atunci n-are rost să ne stricăm cu cei de la navigație.

— Bine, fie cum doriți, căpitane. Și indianul acela ne-a scăpat, după cîte văd; nici o piele-roșie nu va sta toată noaptea în La Grange ca să aștepte plecarea vaporului. Dar cîinii pe care am vrut să-i spînzurăm se mai află aici. Ăștia sînt spioni și trebuiesc linșați. Numai de-am dibui unde au tras peste noapte! Au șters-o din cîrciumă ca niște lași, au sărit pe geam!

— Las' că-i găsim! I-am ordonat „Melcului" să rămînă în local. N-are el pace pînă nu le află ascunzătoarea. E șiret, al naibii!

N-a dibăcit tot el că Lange și-a vîndut casa și a încasat parale de la mexican? Ne așteaptă dar o bună afacere. Se lasă cu distracție. Fiul lui Lange a luptat ca ofițer împotriva noastră și va plăti cu ștreangul. Bătrînul își va primi pedeapsa pentru că l-a băgat pe fiu-său în armată. Nu-l spînzurăm, dar îl batem pînă-i crapă dosul. Îl aruncăm apoi afară și dăm foc șandramalei.

— Cu asta nu-i provocăm nici o pagubă. Casa e vîndută, replică celălalt.

— În schimb, îl plesnim pe mexican. Cu siguranță că n-o să mai trimită oameni peste Rio, ca să-l slujească pe Juárez. Facem noi curățenie pe-aici și-i dăm o lecție să n-o uite niciodată. Știu oamenii noștri ce au de făcut. Dar, spune-mi, Locksmith, ești sigur că se potrivesc cheile?

— Nu mă jigniți, căpitane! Doar îmi cunosc meseria. Nici un lacăt de aici nu rezistă șperaclului meu.

— Bun. Numai de s-ar culca odată, blestemații! Ai noștri și-or fi pierdut răbdarea. Nu-i nici o plăcere să stai cu nasul în tufele de soc din spatele grajdului. Lange ăștia au aruncat acolo toate cioburile și murdăriile din casă. Tare-aș vrea să dăm mai curînd semnalul convenit cu ai noștri! Mă duc să trag cu urechea la oblon și să văd dacă s-au culcat, bufnițele dracului.

Individul se sculă și se îndreptă încetișor spre oblon.

I se spune deci „căpitan". Titulatura, ca și convorbirea pe care tocmai o surprinsesem mă făceau să presupun că dînsul conduce operația. Celuilalt îi spunea Locksmith, adică „lăcătuș". Poate că așa se și numea, dar bănuiam că mai curînd era vorba de meseria lui; doar se lăudase că știe să mînuiască șperaclul. Și chiar în clipa aceea Locksmith făcu o mișcare și auzii un clinchet. Avea deci sculele la el.

O ciupitură la picior mă smulse din gînduri. Mă tîrîi nițel mai înapoi. Old Death stătea lungit lîngă araci. Îmi apropiai obrazul de al lui. Bătrînul, abia șoptind, se interesă dacă am auzit și înțeles discuția.

— Vasăzică, știm cum stăm. Las' că le joc acestor băieți un renghi, să mă țină minte! Numai să mă pot bizui pe dumneavoastră!

— Încercați. Ce am de făcut?

— Să-l prindeți pe „căpitan" de beregată.

— *Well, sir!*

— Ca să mergeți la sigur, stați să vă explic eu cum trebuie procedat. Ascultați! Individul n-o să se întoarcă prin spatele aracilor. Asta e clar...

Tocmai atunci „căpitanul" se întoarse. Din fericire se așeză imediat la locul lui.

Old Death socoti că nu mai e necesar să-l iscodim. Reluă în șoaptă:

— Așadar, iată cum: vă tîrîți pînă ajungeți exact în spatele lui. Cînd auziți o exclamație a mea, îl prindeți de gît. Dar știți, sănătos de tot. Înțelegeți? Cele două degete mari, împreunate, i le înfigeți în ceafă, iar cu celelalte opt, cîte patru de fiecare parte, îi apăsați beregata cît de tare puteți.

— Păi, atunci se înăbușă.

— Da' de unde! Nu se sufocă atît de repede! Canaliile astea fac parte din categoria fiarelor care au șapte vieți în ele. După ce-l imobilizați, trîntiți-l la pămînt ca să veniți peste el. Dar să nu greșiți! Vă aflați, cum spuneam, în spatele lui. Nu cumva să-l trageți spre dumneavoastră, ci să-l forțați lateral spre stînga, obligîndu-l să cadă pe o parte și apoi pe burtă. Așa e cel mai sigur. Cum însă nu aveți deprindere în asemenea luptă, s-ar putea să-i scape totuși un răcnet. Nu-i nimic. Va fi, de fapt, numai un horcăit scurt, disperat. Apoi va amuți, iar dumneavoastră îl țineți strîns pînă vin eu. Credeți că va merge treaba?

— Cu siguranță. M-am mai luat eu la trîntă și în alte ocazii.

— Trîntă? mă luă în rîs bătrînul. Asta nu spune nimic. Și nu uitați că șeful ăsta e mai matahală decît celălalt. De aceea, vă rog, oferiți-i o satisfacție meșterului, adică mie, și nu vă expuneți blamului celor din casă! Hai, înainte! Așteptați semnalul meu.

Plecă tîrîș de lîngă mine, iar eu mă strecurai la locul meu de adineauri, ba chiar și mai aproape de „căpitan". Așteptam cu genunchii încordați, gata să țîșnesc în orice clipă.

Cei doi teroriști își reluaseră discuția. Erau nemulțumiți că atît ei cît și camarazii lor trebuie să aștepte prea mult. Pomeniră și de noi, exprimîndu-și speranța că „Melcul" ne va descoperi adăpostul. Deodată, auzii vocea lui Old Death:

— Atenție, domnilor! Sîntem aici!

Sării drept în spinarea „căpitanului" și-l strînsei de gît cu ambele mîini, așa cum mă învățase bătrînul *westman*. Cu vîrfurile degetelor înfipte în beregată îl striveam în același timp sub greutatea trupului meu, pînă ce omul cedă și se întinse la pămînt, cu fața în jos. Nu scoase nici un strigăt; se zbătu cîteva clipe bătînd din mîini și din picioare, apoi se liniști. Atunci apăru lîngă noi, strînsă ghem, făptura lui Old Death. Bătrînul îl lovi pe „căpitan" în cap cu mînerul pistolului și zise:

— Dați-i drumul, *sir*, altminteri se sufocă de-a binelea! Pentru început n-ați lucrat rău. S-ar zice că aveți aptitudini. Cred că veți ajunge cîndva ori un mare răufăcător, ori un *westman* destoinic. Luați-l în cîrcă și veniți după mine!

Și-l săltă în spinare pe celălalt individ, iar eu pe „căpitan". La ușa din dosul casei, Old Death, conform înțelegerii, începu să rîcîie cu unghia. Lange deschise ușa și intrarăm.

— Dar ce cărați în spinare? întrebă el încetișor, cînd, cu tot întunericul, observă poverile noastre.

— Las' că vedeți, răspunse vesel Old Death. Încuiați ușa și veniți dincolo, în odaie.

Cum se mai minunară toți cînd ne depuserăm prada pe dușumea!

— Formidabil! exclamă cetățeanul cu barbă albă. Păi ăștia sînt ku-klux-iști. Morți?

— Să sperăm că nu! răspunse Old Death. Vedeți ce inspirație bună am avut cînd l-am luat pe acest tînăr *master* cu mine? S-a ținut tare, l-a doborît chiar pe șeful bandei.

— Pe șef? Colosal! Dar oamenii lui unde sînt? Și pe ăștia de ce i-ați băgat în casă?

— Mai e nevoie să explic? Nu ghiciți? Eu și tînărul nostru *sir* ne vom travesti în hainele acestor doi golani și vom aduce încoace toată banda care așteaptă ascunsă după grajd.

— Sînteți dați dracului! Vă puneți viața-n joc! Și dacă vă simt că nu sînteți de-ai lor?

— Tocmai asta e, că n-or să ne simtă hotărî cu calm bătrînul *westman*. Old Death e un șmecher calificat, iar acest tînăr *master* nu e nici el chiar atît de prost precum arată.

Old Death le istorisi apoi cele petrecute, după care își expuse planul: eu mă voi da drept Locksmith, voi merge în spatele grajdului și-i voi aduce de acolo pe bandiți, iar dînsul, îmbrăcat în hainele șefului, care i se potrivesc ca măsură, va juca rolul acestuia.

— Se înțelege, adăugă el, că vom vorbi numai în șoaptă, ca să nu ne trădeze timbrul străin al glasului.

— Mă rog, dacă îndrăzniți și asta, vă privește! se resemnă Lange. Doar nu e în joc pielea noastră, ci a voastră! Și noi ce facem între timp?

— Întîi de toate, ieșiți acum ușurel afară și aduceți niște bîrne sau pari solizi cu care să imobilizăm celelalte uși, ca să nu poată fi deschise pe dinăuntru. Apoi stingeți lumina și vă ascundeți prin casă. Asta-i tot. Restul încă nu se poate prevedea.

Lange și fiul său ieșiră în curte să aducă parii, în timp ce noi îi dezbrăcăm pe cei doi prizonieri de hainele lor negre cu însemne albe. Șeful purta pe glugă, pe piept și la șolduri cîte un petic alb închipuind un pumnal, iar Locksmith niște chei. Pumnalul era deci semnul distinctiv al șefului. Individul care zăbovea în cîrciumă ca să afle unde sîntem găzduiți se numea „Melcul". Probabil că semnul lui distinctiv era un melc.

Tocmai cînd îi scoteam „căpitanului" pantalonii, croiți după modelul braconierilor elvețieni și îmbrăcați peste altă pereche de pantaloni obișnuiți, banditul se trezi. Aruncă în jur o privire mirată, rătăcită, și încercă să se scoale, ducînd în același

timp mîna la șold, unde ar fi trebuit să se afle pistolul. Dar Old Death îl trînti din nou la pămînt, îi lipi de piept vîrful cuțitului său de vînătoare și-l avertiză:

— Stai liniștit, băiețaș! Dacă scoți o vorbă sau te miști nu știu cum, uite-aici, vîr cuțitul ăsta frumos în tine!

Șeful era un bărbat de vreo treizeci de ani și purta barbă militărească. Fața lui cam trecută, ușor măslinie și cu trăsături severe, părea a unui meridional. Își duse mîinile la cap, în locul unde fusese lovit, și întrebă:

— Unde mă aflu? Cine sînteți?

— Asta-i casa lui Lange, băiatule, cel pe care ați vrut să-l atacați. Iar eu și acest tînăr sîntem „spionii" pe care „Melcul" are misiunea să-i descopere. Te afli deci exact unde doreai să ajungi.

Omul își mușcă buzele și privi în jurul său speriat, sălbatic. În clipa aceea se întoarse Lange cu fiul său. Aduceau cîțiva pari și un ferăstrău.

— Frînghie avem destulă. Ajunge să legăm și douăzeci de inși, zise tatăl.

— Dați-ne, deocamdată, numai pentru ăștia doi.

— Nu! Nu permit să mă legați! izbucni „căpitanul", încercînd din nou să se ridice.

Old Death îi mai arătă o dată vîrful cuțitului:

— Stai și nu te rățoi! Desigur că nu știi încă pe cine ai în față. Mă cheamă Old Death! Sper că înțelegi ce înseamnă asta. Ori crezi că aș fi prietenul sudiștilor și al celor din Ku-klux-klan?

— Old... Old Death! îngăimă „căpitanul", speriat la culme.

— Da, băiete, chiar eu sînt! Așadar, să nu-ți faci iluzii deșarte. Știu că ai fi vrut să-l spînzuri pe tînărul Lange, să-l biciuiești pe bătrîn pînă la sînge, să incendiezi casa. Dacă mai speri să fii cruțat, atunci fii cuminte și lasă-te în voia soartei.

— Old Death, Old Death! repetă găliganul livid la față. S-a terminat cu mine!

— Încă nu. Nu sîntem bestii ca voi. Predați-vă fără luptă și veți rămîne în viață. Altminteri, leșurile voastre vor pluti mîine

pe apele fluviului. Îți comunic de pe acum ce ai de făcut. Dacă te supui, puteți părăsi regiunea și, dinspre partea mea, și Texasul, ca să nu mai reveniți cît lumea. În schimb, dacă neglijezi sfatul, s-a zis cu voi. Eu am să ies afară și am să-i aduc încoace pe oamenii tăi. Vor fi, ca și tine, prizonieri. Ordonă-le să se predea. De nu, vă împușcăm ca pe niște hulubi sălbatici.

Ku-klux-istul fu legat zdravăn și îi îndesarăm în gură o batistă. Între timp, își revenise și camaradul lui, dar prefera să nu sufle o vorbă. Îl legarăm și pe acesta și îi astuparăm gura. Apoi îi culcarăm în cele două pături ale lui Lange, mai strînserăm o dată bine de tot legăturile și îi acoperirăm pînă sub bărbie.

— Așa! rîse mulțumit Old Death. Acum comedia poate să înceapă. Ce-o să se mai mire lepădăturile cînd își vor vedea fîrtații întinși în pat! Ce plăcere pe capul lor! Dar ia spuneți, *master* Lange, cum facem ca să discutăm cu indivizii după ce-i vom aduce în casă și să-i ținem în șah fără ca ei să ne vadă sau să ne cășuneze vreun rău?

— Hm! făcu cel întrebat, arătînd în sus. Ne instalăm în pod. Tavanul e din scînduri. Putem să scoatem una.

— Atunci luați puștile și haideți cu toții afară. Veți urca scara și veți sta în pod pînă la momentul potrivit. Dar, mai întîi, să pregătim proptelele.

Scurtarăm cu ferăstrăul cîțiva pari pe măsura potrivită și-i puserăm deoparte. În timp ce Old Death se vîrî în costumul „căpitanului", eu îmbrăcai pantalonii și haina lui Locksmith. O legătură mare de șperacluri îmi zornăi în fundul buzunarului.

— N-aveți nevoie de ele, stabili Old Death. Nu sînteți nici lăcătuș, nici spărgător și v-ați trăda prin stîngăcie. Mai bine luați cheile adevărate și, cînd o fi, vă prefaceți că deschideți ușa cu șperaclul. Băgați-vă pistolul și cuțitul prin buzunare ca și mine, iar puștile noastre să le ia dumnealor; în timp ce noi operăm afară, dînșii vor desface o scîndură din tavan. Apoi trebuie stinsă lumina.

Lucrurile se petrecură întocmai. Luai cu mine cheile pentru toate cele trei uși. Old Death mă instrui mai abitir ca pe

un ucenic. În clipa cînd auzirăm zgomotul din tavan, provocat de scoaterea scîndurii, plecarăm fiecare în misiunea lui. Bătrînul avea să aștepte în fața casei, avînd parii la îndemînă, iar eu – străbătînd curtea – urma să-i chem pe drăguții mei „camarazi". O luai spre grajd fără să-mi moi pașii prea mult; țineam să fiu auzit, pentru ca vreunul din bandiți să mi se adreseze; mă temeam ca, vorbind primul, să nu greșesc cumva în legătură cu consemnul lor.

Cînd să trec colțul, se sculă de jos o mogîldeață de care era cît pe-aci să mă poticnesc.

— Stop! sună un glas. Tu ești, Locksmith?

— *Yes!* Puteți veni, însă fără zgomot.

— Așteaptă aici! Să-i spun locotenentului.

Dispăru ca o părere. Exista, vasăzică, și un „locotenent"! Ku-klux-klan-ul părea să fie organizat ca o armată.

Nu trecu un minut și se ivi o altă persoană. Îmi spuse cu glas reținut:

— Dar mult a mai durat! S-au dus la culcare, afurisiții?

— S-au dus, în sfîrșit! Acuma dorm buștean. Au golit în doi un ulcior întreg cu rachiu.

— Atunci va fi treabă ușoară. Cum stăm cu ușile?

— În regulă!

— Bine, să mergem. A trecut de miezul nopții și pe la unu, cum am stabilit, vine rîndul lui Cortesio. Hai, condu-ne!

Îndărătul lui apăru un grup de indivizi camuflați sub cagule; ne urmară și ei. În fața casei ne întîmpină Old Death. Prin întuneric, statura lui nu se deosebea de a „căpitanului".

— Aveți vreun ordin, căpitane? întrebă celălalt ofițer.

— Nu! răspunse bătrînul sigur și firesc. Ne orientăm înăuntru. Hai, Locksmith, deschide ușa!

Cu cheia cea adevărată zgîndării o vreme broasca, prefăcîndu-mă că nu merge și că trebuie să încerc altă cheie. În cele din urmă, reușii, pasămite, să descui. Old Death și cu mine rămaserăm locului, lăsîndu-i pe ceilalți să intre. Locotenentul întîrzie și dînsul lîngă noi. După ce intră pe ușă ultimul om, acesta întrebă:

— Aprindem lanternele?

— Deocamdată numai dumneata.

Trecurăm și noi pragul. Trăsei ușa după mine, fără s-o încui, iar „locotenentul" scoase din buzunarul pantalonilor săi largi o lanternă gata aprinsă, orbitoare. Însemnul de pe hainele lui era un cuțit de vînătoare. La lumina lanternei numărai în casă cincisprezece inși. Fiecare purta alte semne distinctive: sfere, semiluni, cruci, șerpi, stele, broaște, roți, inimi, foarfeci, păsări, patrupede și altele. „Locotenentului" părea că-i place să comande. Își plimbă lanterna în jur și hotărî:

— Trebuie o santinelă aici, la ușă!

— Pentru ce? rosti Old Death. Nu e necesar. Locksmith n-are decît să încuie și nu mai intră nimeni.

Mă executai pe loc, pentru a nu da de gîndit „locotenentului", avînd grijă să las cheia în ușă.

— Intrăm toți deodată, ordonă Old Death. Fierarii ăștia sînt ai dracului de vînjoși!

— Azi vă purtați altfel ca de obicei, căpitane!

— Și împrejurările sînt altele. Hai!

Mă împinse spre ușa ce dădea în prima odaie. Aici îmi repetai jocul, prefăcîndu-mă cîteva clipe că nu găsesc un șperaclu potrivit. Apoi intrarăm. Old Death luă lanterna din mîna „locotenentului" și îndreptă fasciculul de lumină spre ușa dormitorului.

— Pe acolo! zise el. Dar încet, fără zgomot!

— Nu aprindem și celelalte lanterne?

— Nu, abia după ce intrăm.

În felul acesta Old Death voia să evite ca „somnoroșii" din pat să fie recunoscuți prea devreme. Dormitorul era destul de mare ca să încapă în el toți cei cincisprezece inși. Numai că trebuia să și intre toți în această odaie, pentru ca asediul să nu se extindă și asupra încăperii alăturate.

De astă dată lucrai cu și mai multă încetineală și, în aparență, mai precaut. În fine, deschisei ușa. Old Death își plimbă lumina lanternei prin dormitor, cercetă interiorul și șopti:

— Dorm. Intrați repede! Fără nici un zgomot! Întîi „locotenentul”!

Nu-i dădu răgaz nici să se opună, nici să mai chibzuiască; îl împinse de la spate. Ceilalți îl urmară în vîrful picioarelor. Cînd trecu și ultimul, închisei repede ușa pe dinafară și o încuiai.

— Haide, parii! porunci Old Death.

Parii erau acolo, tocmai potriviți ca să-i putem fixa între pervazul ferestrei și rama ușii. Treaba reuși pe deplin. Ar fi fost nevoie de forța unui elefant pentru a face să sară ușa. În sfîrșit, urcai în fugă scara.

— Sînteți aici? întrebai. I-am prins în capcană. Puteți coborî!

Oamenii săriră jos unul după altul.

— Sînt înăuntru, în dormitor. Ieșiți afară, trei inși, și înțepeniți oblonul de la geam cu niște pari. Cum încearcă vreunul să scape cu fuga, îl împușcăm.

Deschisei ușa din dos și trei dintre oamenii noștri se repeziră afară. Ceilalți mă urmară în odaia de locuit.

Între timp o larmă drăcească se stîrni în dormitor. Banditii păcăliți își dădură seama de situație, aprinseră lanternele și, la lumina lor, îi recunoscură pe indivizii din pat. Acum blestemau și zbierau de mama-focului, bătînd cu pumnii în ușă.

— Dați drumul la ușă! Deschideți, că dărîmăm totul! se auzea de dincolo.

Văzînd că amenințările nu au nici un efect, se apucară să forțeze ușa, care, însă, nu ceda din cauza proptelelor cît se poate de solide.

Îi auzirăm apoi cum deschid fereastra și încearcă să deschidă oblonul.

— Nu merge! rosti cineva mînios. L-au înțepenit pe dinafară.

În clipa aceea tună o voce din curte:

— Jos mîna de pe oblon! Sînteți prinși! Cine sparge oblonul se alege cu un glonț în cap!

— Da, strigă Old Death, care se afla alături de noi în odaia de locuit. Și ușa e barată! Iar noi, aici, sîntem destui la număr ca să vă trimitem urgent pe lumea cealaltă. Întrebați-l pe „căpitanul" vostru ce aveți de făcut.

Și apoi, încet, către mine:

— Haide sus, în pod! Luați-vă lanterna și pușca. Ceilalți, care rămîn aici, pot aprinde lampa.

Urcarăm sus, deasupra dormitorului, unde era un fel de mansardă. Găsirăm ușor scîndura desprinsă. După ce Old Death își camuflă lanterna și ne lepădarăm glugile, scoaserăm scîndura de la locul ei. Astfel puteam urmări de sus tot ce se petrece în dormitorul puternic luminat de cîteva lanterne.

Stăteau toți grămadă. Primii doi prizonieri fuseseră dezlegați, li se scoseseră călușurile din gură. „Căpitanul" vorbea cu glas coborît și, după cît se pare, foarte stăruitor.

— Oho! protestă „locotenentul" pe un ton puțin mai ridicat. Să ne predăm?! Dar, în fond, cu cîți inși avem de-a face?

— Cu mai mulți decît e nevoie ca să vă lichideze pe toți în cinci secunde! răspunse de sus Old Death.

Toate privirile se ridicară spre tavan. Și în aceeași clipă răsună afară o împușcătură, apoi încă una. Old Death înțelese imediat ce se întîmplă și cum s-ar putea folosi de împrejurare.

— Auziți ce pățesc camarazii voștri dincolo, la Cortesio? zise el. Sînt primiți cu gloanțe! Întregul La Grange e împotriva voastră. Se știe că vă aflați aici și v-am pregătit o primire pe cinste. Nu ne trebuie nici un Ku-klux-klan! În odaia de alături veghează doisprezece oameni de-ai noștri; afară, sub fereastră, pîndesc alți șase, iar noi aici, sus, tot șase sîntem. Și ca să vă lămuriți mai bine, aflați că eu sînt Old Death. Ați priceput? Vă dau un răgaz de zece minute. Dacă depuneți armele, vom fi generoși cu voi. Dacă nu, vă împușcăm pînă la unul. Am terminat, nu mai am nimic de spus. Acum stați și judecați!

Așeză la loc scîndura și-mi șopti:

— Și acum repede jos, să-i venim în ajutor lui Cortesio!

Luarăm cu noi pe cei doi oameni care rămăseseră în odaia unde se afla Lange cu fiul său, și mai luarăm încă doi inși de afară, de lîngă oblon, lăsînd doar o singură strajă. Socoteam că pentru moment era de ajuns. Între timp, răsună o nouă împușcătură. Ieșirăm în stradă și zărirăm patru sau cinci găligani deghizați. Cam tot atîția veneau fuga din spatele casei lui Cortesio; unul din ei striga mai tare decît s-ar fi cuvenit:

— Trag și de dincolo. N-o să putem intra!

Eu mă lungisem la pămînt și mă apropiasem tîrîș. Auzii un alt glas:

— Afurisită treabă! Cine-ar fi crezut? Mexicanul a prins de veste și acum îi trezește pe toți vecinii cu împușcăturile lui. Mai peste tot s-au aprins lămpile. De dincoace se aud chiar pași. Cîteva minute și vor fi pe urmele noastre! Nu e timp de pierdut! Să spargem ușa! De acord?

Nu mai așteptai să aud răspunsul. Mă strecurai în grabă lîngă tovarășii mei:

— Repede, domnilor, să sărim și să-i pocnim cu patul puștii! Vor să spargă ușa la Cortesio.

— *Well, well!* Să le tragem una zdravănă!

Loviturile căzură ca din senin. Dezorientați, teroriștii o luară la goană icnind și lăsară în urmă patru dintre complicii lor, loviți în așa hal, încît nu mai puteau fugi. Pe aceștia îi dezarmarăm. Apoi Old Death se duse să bată la ușa lui Cortesio.

— Cine-i? întrebă o voce din casă.

— Old Death, *señor*. V-am scăpat de lichelele astea. S-au dus învîrtindu-se. Deschideți, vă rog!

Ușa fu deschisă cu precauție. Mexicanul îl recunoscu pe Old Death, deși acesta mai purta pantalonii și vestonul „căpitanului".

— Au plecat, într-adevăr? întrebă Cortesio.

— Au luat-o la sănătoasa. Avem și patru prizonieri. Dumneavoastră ați tras cu pușca?

— Eu. Mare noroc că m-ați prevenit, altminteri nu știu ce se alegea de noi. Eu am tras de-aici, din față, iar negrul meu din spatele casei. Astfel i-am ținut la distanță. Pe urmă, firește, am observat cum ați tăbărît peste ei.

— Da, v-am salvat. Acuma însă, e rîndul dumneavoastră să ne ajutați. Ăștia nu se mai întorc încoace; în schimb, noi am prins dincolo cincisprezece indivizi care nu trebuie să ne scape. Negrul dumneavoastră să meargă repede din casă-n casă și să dea alarma. Întregul La Grange trebuie mobilizat ca să-i trimitem pe acești băieți la plimbare.

— Atunci să-l anunțe mai întîi pe șerif. Auziți? Vecinii încep să se adune. Vin și eu îndată dincolo, *señor*!

Se retrase în locuință. Din dreapta apărură doi oameni înarmați, interesîndu-se de pricina împușcăturilor. După ce-i lămurirăm asupra celor petrecute, ni se alăturară fără șovăire. Pînă și locuitorii cu oarecare simpatii secesioniste se lepădau de Ku-klux-klan, ale cărui isprăvi inspiraseră oroare cetățenilor, indiferent de credințele lor politice.

Îi luarăm de guler pe cei patru răniți și îi duserăm în casa lui Lange. Acesta ne informă că prizonierii stătuseră liniștiți.

Sosi apoi și *señor* Cortesio, iar în urma lui tot alți și alți cetățeni din La Grange umplură pînă la refuz odaia. Din lipsă de spațiu, unii trebuiră să stea afară. Era un asemenea vălmășag de glasuri și tropăit de pași alergînd în toate sensurile, încît bandiții din Ku-klux-klan se puteau lămuri perfect cum stau lucrurile.

Old Death mă chemă din nou sus, în podul casei. Ridicarăm scîndura de la locul ei și înaintea ochilor noștri se ivi imaginea unei mîinii surde și neputincioase. Prizonierii stăteau rezemați de pereți, ori ședeau pe pat și pe podea, cu capetele lor mascate atîrnînd în cel mai strict înțeles al cuvîntului.

— Ei, rosti Old Death, cele zece minute au trecut. Ce-ați hotărît?

Nimeni nu răspunse. Doar unul din derbedei trase o înjurătură.

— Tăceți? Bine! Vasăzică nu vreți să vă predați și putem trage.

Duserăm amîndoi pușțile la ochi. Era ciudat că nici unuia dintre bandiți nu-i trecea prin gînd să îndrepte pistolul asupra noastră. Pe lîngă toate, mai erau și lași; curajul lor se manifesta doar în acte de violență împotriva celor fără apărare.

— Haide, răspundeți odată, sau trag! amenință bătrînul. E ultimul meu cuvînt!

Nici un răspuns... Atunci Old Death îmi șopti:

— Trageți și dumneavoastră. Trebuie să-i pocnim, altminteri nu le impunem respectul cuvenit. Răniți-l pe „locotenent" la mînă, iar eu îl ating pe „căpitan".

Gloanțele porniră în același timp și nimeriră cu precizie. Cei doi ofițeri scoaseră un țipăt avan și, într-o clipă, izbucniră toți într-un concert desperat și asurzitor.

Oamenii de afară și din odaia vecină, auzind împușcăturile și crezîndu-ne încăierați cu ku-klux-iștii, începură și ei să tragă. Gloanțele treceau prin ușă și oblon de-a dreptul în dormitor. Cîțiva bandiți se aleseră chiar cu răni. Spre mai multă siguranță, toată gloata se lungise pe jos urlînd ca din gură de șarpe. „Căpitanul", îngenunchind lîngă pat, își înfășură în cearșaf mîna sîngerîndă. Apoi, cu ochii spre tavan, strigă:

— Opriți! Ne predăm!

— Bine! Răspunse Old Death. Aruncați toate armele pe pat și depărtați-vă. Pe urmă o să vă dăm drumul afară. Dar vai de acela care va păstra la el vreo armă. Îl împușcăm pe loc. În jurul casei vă așteaptă sute de oameni. Puteți scăpa numai cu condiția să vă predați cinstit.

Situația teroriștilor era deznădăjduită, evadarea imposibilă. Asta o știau și ei. Dacă se predau, ce li se mai putea întîmpla? Intențiile nu și le realizaseră, deci nu puteau fi acuzați de nici o crimă. Era, în orice caz, mai convenabil să se supună decît să încerce o evadare fără șansă, dar cu urmări grave pentru ei. Așadar își îngrămădiră degrabă toate pistoalele și cuțitele pe pat.

— Perfect, domnilor! le strigă de sus Old Death. Și acum, încă un cuvînt: vă vom deschide ușa, dar cine face cel mai mic gest ca să pună mîna pe armă, poate să-și ia rămas bun de la viață! Așteptați nițel!

Mă trimise jos ca să-i comunic lui Lange dispoziția: va deschide ușa spre dormitor și-i va lua în primire pe ku-klux-iști. Numai că, în practică, lucrurile se dovediră mai puțin simple decît ne închipuiam. Coridorul, luminat de cîteva lanterne rechiziționate în grabă, era ticsit de lume. Eu încă mai purtam – cu excepția cagulei – costumul „împrumutat" și oamenii mă luară drept unul din banda secretă. Nici nu voiau să-mi asculte protestele; mă înghesuiau și-mi cărau la pumni cu nemiluita. Multă vreme după aceea aveau să mă mai doară coastele. Bravii cetățeni dădeau să mă scoată din casă și să mă linșeze.

Mă aflam la mare ananghie, căci oamenii nu știau deloc cine sînt.

Era mai ales unul înalt, ciolănos, care mă toca mereu și striga:

— Afară cu el, afară! Avem copaci cu rămuriș des, vînjos, minunat! Crăcile sînt tari de tot; nu se rup ele dacă spînzurăm pramatia asta.

Și mă tot împingea către ușa din dos.

— Dar, *sir*, pentru numele lui Dumnezeu, îi strigai, nu sînt ku-klux-ist! Întrebați-l pe *master* Lange!

— Las' că avem crăci minunate, potrivite! mă asigură el, învinețindu-mi coastele.

— Cer să mă duceți în odaie, la *master* Lange! Nu înțelegeți că m-am travestit numai ca să...?

— Ai, și ce crăci grozave avem! Găsim noi și funie aici, în La Grange, funie fină, elegantă, din cea mai bună cînepă!

Mă împingea mereu și mă izbea cu pumnul, încît îmi pierdui pînă la urmă răbdarea. Tipul era în stare să-i întărîte și pe ceilalți ca să mă linșeze. Dacă ajungeam afară, în curte, nu mă aștepta nimic bun.

— Domnule, îi strigai, nu permit să vă mai atingeți de mine! Vreau să vorbesc cu *master* Lange! Ați înțeles?

— Ce mai crăci avem! Și ce funii formidabile! zbieră el și mă boxă iarăși în coaste.

Dar acum paharul se umpluse. Îi repezii un pumn în nas încît, dac-ar fi fost destul spațiu împrejur, cu siguranță că s-ar fi prăbușit la pămînt. Era o înghesuială cumplită. Totuși, înaintai cu forța, strigînd din răsputeri și lovind orbește în toate părțile. Năuciți, oamenii se mai feriră din calea mea și reușii să-mi croiesc drum către încăperea unde se afla Lange. Dar, în timp ce înaintam astfel, golul se umplea iarăși îndărătul meu și pumnii îmi cădeau în spinare ca grindina. Vai și amar de un veritabil ku-klux-ist, dacă pînă și o imitație se alege cu atîtea vînătăi!

Cetățeanul acela ciolănos și agresiv mă urmări cît putu de repede. Ca un mistreț rănit se năpusti în odaie aproape odată cu mine. Urla din toți bojocii. Văzîndu-l, Lange întrebă:

— Doamne iartă-mă, ce vi s-a întîmplat, *sir*? De ce strigați așa? De ce sîngerați?

— La spînzurătoare cu banditul! răspunse acesta furios. Mi-a zdrobit nasul, mi-a făcut praf doi dinți, ba mi se pare chiar patru! Și ce dinți, domnule! Singurii pe care-i mai aveam în față! La spînzurătoare cu el!

Acum, ce-i drept, furia lui era mai întemeiată; omul sîngera serios.

— Ce-aveți cu dumnealui? se miră Lange, arătînd spre mine. Vai, vai, stimate *sir*, acesta nu e ku-klux-ist! E prieten de-al nostru; chiar lui îi datorăm în bună parte reușita acțiunii. Fără dînsul, nici noi, nici *señor* Cortesio n-am mai fi în viață, iar gospodăriile noastre ar fi fost mistuite de foc!

Ciolănosul holbă ochii și-și căscă gura însîngerată. Apoi arătă spre mine și întrebă:

— Fără... fără... ăsta de-aici?

Amuzant tablou! Toată asistența izbucni în rîs. Scoțîndu-și batista, omul se tot ștergea de sudoare și sînge, în timp ce eu

îmi frecam de zor diversele părți maltratate ale corpului, împodobite pentru mult timp cu instantaneele fotografice ale degetelor sale.

— Ascultați, *sir*, îl certai, erați gata să mă spînzurați de o cracă, iar cu pumnii dumneavoastră afurisiți mi-ați muiat os cu os. Mă simt ca un tîlhar jefuit de propria sa bandă.

Omul nu mai știa ce să zică. Stătea cu gura căscată și ținea în palmă ultimii săi dinți din față, care, pînă adineauri, locuiseră atît de pașnic și sigur în gura lui. Nu-mi mai stăpînii nici eu rîsul; prea arăta jalnic și caraghios. În sfîrșit, izbutii să-mi îndeplinesc sarcina.

Între timp, ca măsură de prevedere, fuseseră aduse frînghiile și curelele disponibile. Zăceau toate grămadă într-un ungher.

— Și acum, poftiți-i afară din dormitor! zisei către Lange. Dar unul cîte unul. Cum ies, îi legați pe rînd. Old Death se va mira de ce am întîrziat atîta. De fapt, s-ar fi cuvenit ca șeriful să fie aici, printre noi. Doar negrul lui Cortesio l-a anunțat!

— Șeriful?! făcu mirat Lange. Păi e de mult aici! Nici nu știți cui îi datorați ghionturile. Chiar dumnealui e șeriful!

Și-l arătă cu mîna pe ciolănos.

— Mii de trăsnete, *sir*! îl luai eu în primire. Dumneavoastră sînteți șeriful, adică reprezentantul suprem al puterii executive în această regiune? Dumneavoastră aveți misiunea să mențineți aici ordinea și legalitatea? Asta-i bună! Atunci nu e de mirare că domnii din Ku-klux-klan se lăfăie aici ca la ei acasă.

Mustrarea mea îl puse în mare încurcătură. Nu găsi altceva de făcut decît să-mi arate iarăși dinții din palmă. Apoi bîigui:

— Scuzați, *sir*! M-a înșelat înfățișarea dumneavoastră de criminal.

— Vă foarte mulțumesc! În schimb, dumneavoastră arătați cu atît mai jalnic. Dar faceți-vă datoria măcar de-aci încolo, dacă nu vreți să stîrniți bănuiala că încercarea de a linșa oameni cumsecade ascunde de fapt simpatia dumneavoastră pentru Ku-klux-klan!

Aceste cuvinte avură darul să-i redea conștiința rangului său oficial.

— Na-na! făcu el, umflîndu-și pieptul. Eu, șeriful onorabilului district Fayetta, să fiu suspectat că sînt ku-klux-ist?! Am să vă dovedesc numaidecît contrariul. Chiar în noaptea asta îi vom judeca pe ticăloși. Faceți loc, domnilor, pentru trecere! Duceți-vă dincolo, în coridor, și stați cu puștile întinse spre ușă, ca să vadă domnișorii cine e stăpîn aici! Pregătiți funiile și deschideți ușa!

Ordinul fu executat. O jumătate duzină de puști cu două țevi pîndeau amenințătoare dinspre coridor. În odaie se aflau acum șeriful, cei doi Lange, Cortesio, doi dintre cetățenii care ne întovărășiseră de la început și eu. Mulțimea de afară ne îndemna să grăbim lucrurile. Desfăcurăm deci obloanele pentru ca oamenii din curte să poată constata că nu stăm degeaba. Scoaserăm apoi proptelele și deschiserăm ușa de la dormitor.

Nici unul dintre teroriști nu se hotăra să iasă cel dintîi. Îl somai pe „căpitan", apoi pe „locotenent". Amîndoi își înfășuraseră mîinile în batiste. În afară de ei, mai erau vreo trei sau patru răniți, care sîngerau. Sus, la deschizătura din pod, pîndea Old Death, cu țeava puștii îndreptată spre bandiți.

Toți păcătoșii aceștia căzuți în capcana lui Old Death fură legați cu mîinile la spate și alăturați celor patru complici ai lor pe care îi adusesem, tot legați, de la casa lui Cortesio. Oamenii din curte, urmărind operația, izbucneau mereu în urale. Toată banda fu lăsată cu glugile pe față, în afară de „căpitan" și „locotenent".

La stăruințele mele, oamenii îl anunțară pe un așa-zis felcer care sosi la fața locului. Susținea că pansează rapid orice fel de răni, ba chiar le operează și le vindecă. După ce-i cercetă pe răniți, trimise vreo treizeci de localnici să cutreiere orașul și să facă rost de vată, fețe, plasturi, vaselină, săpun și alte asemenea lucruri necesare îndeletnicirii sale nobile.

Cînd, în fine, puseserăm în afară de primejdie pe toți ku-klux-iștii, se ridică întrebarea unde să-i adăpostim, căci o închisoare pentru nouăsprezece inși nu exista în La Grange.

— Băgați-i în salonul restaurantului! porunci șeriful. Trebuie să rezolvăm chestiunea cît mai repede. Constituim o curte cu juri și pronunțăm pe loc sentința. Ne aflăm în fața unui caz care impune măsuri excepționale.

Știrea se răspîndi peste tot cu iuțeala fulgerului. Mulțimea venea în valuri și zorea spre restaurant ca să-și asigure un loc cît mai bun. Cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe scări, în tindă sau în ogradă. Teroriștii fură întîmpinați cu amenințări teribile, încît escorta avu serios de lucru pentru a-i apăra de brutalități. Intrară cu greutate în așa-zisul salon, adică într-o încăpere largă dar scundă, destinată balurilor. Estrada fu eliberată de tot calabalîcul orchestrei și ocupată de prizonieri. Cînd le scoaserăm cagulele, se dovedi că toți erau străini, nici unul măcar nu locuia prin vecinătate.

Se formă apoi tribunalul sub președinția șerifului, cu procuror, avocat al apărării, grefier și un număr de jurați. Caracterul tribunalului mai că mă îngrozea, dar ținînd seama de împrejurări, ca și de cazul în speță, faptul trebuia oarecum scuzat.

Ca martori figurau cei doi Lange, Cortesio, alți cinci cetățeni, Old Death și cu mine. Corpul delict consta din diversele arme ale acuzaților, expuse pe masă... Se constată că puștile erau încărcate pe ambele țevi.

Șeriful declară ședința deschisă, cu observația că depunerea jurămîntului de către martori este inutilă, deoarece „calitatea morală a acuzaților nu justifică împovărarea unor martori atît de onorabili cu formalitățile respective". El constată că, în afara ku-klux-iștilor, se găsesc în salon numai persoane a căror conștiință și simț de justiție sînt deasupra oricăror bănuieli. „Tocmai acest fapt – adăugă șeriful – trebuie subliniat aici cu mare bucurie și satisfacție". Un „bravo" unanim răsplăti complimentul, iar șeriful mulțumi printr-o foarte demnă închinăciune. Eu însă vedeam în jur destui inși care, după înfățișarea lor, nu prea meritau elogiile atît de patetice ale șerifului.

Se procedă mai întîi la audierea martorilor. Old Death expuse amănunțit întîmplarea. Noi, ceilalți, ne mărginirăm să-i confirmăm declarația. Apoi se ridică procurorul. El repetă depozițiile noastre și stabili că acuzații aparțin unei asociații interzise care urmărește funestul scop de a submina ordinea legală, de a dărîma temelia statului și de a organiza crime monstruoase ce se pedepsesc cu închisoare pe termen lung, cu muncă silnică pe viață și chiar cu moartea. Însăși calitatea de membru al acestei asociații este suficientă pentru a justifica o întemnițare pe zece sau douăzeci de ani. În plus, s-a mai dovedit că acuzații plănuiseră asasinarea unui fost ofițer al Republicii, biciuirea cruntă a doi dintre cei mai stimați *gentlemeni* și incendierea unei case din acest binecuvîntat oraș. Și, în fine, nutriseră intenția să-i spînzure pe niște oameni străini de oraș, doi bărbați extrem de pașnici și de stimați (la aceste cuvinte, procurorul se înclină în fața lui Old Death și a mea), fapt care mai mult ca sigur le-ar fi cauzat moartea și, în consecință, trebuie pedepsit exemplar – cu atît mai vîrtos, cu cît tocmai acestor doi bărbați li se datorează salvarea întregului La Grange de năpasta ce-l amenința. Iată de ce el, procurorul, trebuie să stăruie asupra unei sentințe cît se poate de aspre și propune ca unii acuzați, pe care perspicacitatea onoratei curți va ști să-i aleagă, să fie spînzurați, iar ceilalți, pentru „îndreptarea lor morală", să fie biciuiți fără milă și întemnițați pe viață, răpindu-li-se astfel posibilitatea de a mai primejdui simțul și existența unor cetățeni demni de toată cinstea.

Rechizitoriul procurorului fu, de asemenea, lăudat cu strigăte de „bravo!", cărora el le mulțumi, înclinîndu-se foarte solemn.

Luă apoi cuvîntul avocatul apărării, care făcu dintru început constatarea că președintele s-a abătut grav de la procedură, neglijînd să ia datele personale ale acuzaților. În consecință, avocatul recomandă respectuos ca greșeala să fie pe loc reparată, nu de alta, dar pentru a se cunoaște măcar cine anume va fi spînzurat sau întemnițat, ca și pentru întocmirea cuvenitelor acte de deces

și a celorlalte scripte – observație plină de duh, care primi și din parte-mi o aprobare totală, deși tacită. Avocatul recunoscu întru totul pomenitele intenții ale ku-klux-iștilor, datoria sa fiind de a nu tăgădui adevărul, dar sublinie că nici una din ele nu a fost dusă la îndeplinire, toate rămînînd doar în stadiul de tentativă. Nu putea să fie vorba deci nici de ștreang și nici de temniță pe viață. El adresă întregii asistențe întrebarea dacă o simplă încercare neizbutită i-a cășunat sau îi poate cășuna cuiva vreun rău. Fără îndoială că nu! Prin urmare, nimeni n-a suferit prejudicii, fapt care justifică pe deplin achitarea tuturor acuzaților. Astfel, membrii înaltului tribunal, precum și onorații cetățeni din sală se vor dovedi niște *gentlemeni* iubitori de oameni și buni creștini.

Avocatul se bucură de aplauze sporadice. Se înclină și el adînc, de cîteva ori, ca și cum lumea l-ar fi răsplătit cu ovații.

După toate acestea, președintele se ridică din nou. Înainte de toate declară că trecuse dinadins peste formalitatea înregistrării datelor personale, fiind convins că acuzații ar fi mințit. Pentru cei condamnați la ștreang propuse, spre simplificare, încheierea unui act sumar de deces conținînd aproximativ următoarele: „Nouăsprezece membri ai Ku-klux-klan-ului spînzurați din propria lor vină". El recunoscu apoi că e vorba, într-adevăr, de o tentativă și dădu asigurări că va formula chestiunea vinovăției în acest sens. Dar, pe de altă parte – susținu el – numai celor doi *gentlemeni* străini li se datorează faptul că tentativa n-a reușit. Intenția fusese extrem de primejdioasă și acest lucru trebuie pedepsit. În ce-l privește, n-are nici timp și nici chef să pendulleze ore întregi între opiniile procurorului și cele ale apărării; și apoi, nu consideră necesar să se ocupe prea mult de niște indivizi, nouăsprezece la număr, care – constituiți într-o bandă puternică și foarte bine înarmați – s-au lăsat prinși de numai doi oameni. Asemenea „eroi" nu merită nici măcar atenția ce o acorzi unui canar sau unei vrăbii. El, șeriful, a fost pus în situația să audă că ar simpatiza cu Ku-klux-klan-ul; această bănuială e intolerabilă și

de aceea va avea el grijă ca dumnealor să plece rușinați din acest district și să nu le mai treacă prin gînd o nouă vizită. În concluzie, se adresează domnilor jurați cu întrebarea dacă acuzații s-au făcut sau nu vinovați de tentativă de omor, tîlhărie, rănire, incendiere – și roagă să nu se amîne cumva răspunsul pînă la finele lui decembrie viitor, deoarece în fața tribunalului s-a adunat un public numeros, extrem de stimabil și nerăbdător să afle sentința.

Acest discurs cu nuanțe de ironie fu puternic aplaudat. Juriul se retrase într-un colț și, după o consfătuire de cel mult două minute, primul jurat îi și comunică președintelui hotărîrea pe care acesta o împărtăși asistenței. Era un verdict de vinovăție.

Urmă o discuție în șoaptă între șerif și asistenții lui. Atrăgea atenția faptul că, în timpul discuției, șeriful dădu ordin ca buzunarele acuzaților să fie golite de conținutul lor, în special de bani. După executarea acestui ordin, se făcu numărătoarea banilor. Șeriful dădu satisfăcut din cap, apoi se ridică pentru a rosti sentința.

— Domnilor, spuse el, vinovăția a fost stabilită. Cred că sînt în asentimentul dumneavoastră dacă voi comunica pe scurt în ce constă pedeapsa pe care am hotărît s-o pronunțăm și s-o aplicăm cu toată energia. Crimele proiectate n-au fost săvîrșite în fapt; de aceea, de acord cu domnul avocat al apărării, care a făcut apel la sentimentele noastre umanitare și creștinești, am decis să renunțăm la o sancțiune directă...

Acuzații răsuflară ușurați și se înseninară. Din asistență se auziră cîteva exclamații de protest. Șeriful continuă:

— Am mai spus că o tentativă de crimă poate fi de asemenea primejdioasă. Dacă astăzi nu-i pedepsim pe acești oameni ai Ku-klux-klan-ului, să avem cel puțin grijă ca să nu mai reprezinte nici un pericol pe viitor. Așadar, am hotărît să-i expediem cît mai departe de statul Texas și anume într-un chip atît de rușinos, încît să le piară orice poftă de întoarcere. În primul rînd, le vom tăia părul de pe cap și bărbile. Desigur că se vor găsi printre dumneavoastră *gentlemeni* care să execute cu plăcere această treabă. Cei

care locuiesc pe aproape sînt rugați să meargă acasă și să aducă foarfeci. Onoratul juriu va da preferință acelor scule care nu taie prea bine.

Izbucni un rîs unanim. Cineva deschise fereastra și le strigă celor din curte:

— Fuga după foarfece! Îi tundem pe ku-klux-iști. Cine aduce foarfece poate să intre în salon.

Eram convins că oamenii de afară vor alerga numaidecît spre casele lor. Și, într-adevăr, așa se petrecu. Toți fugeau și strigau către ai lor să caute instrumentele cu pricina. Se auziră chiar voci care cereau să se aducă *shears for cliping trees* și *shears for cliping sheeps*, adică foarfece de grădinar și foarfece de tuns oile.

— Am mai hotărît, reluă șeriful, să-i îmbarcăm pe condamnați pe vaporul care a sosit din Austin la ora unsprezece și pleacă în zorii zilei la Matagorda. Sosiți acolo, vor fi preluați de primul vas care părăsește definitiv Texasul, vor fi aduși cu toții pe bord, indiferent de identitatea și de domiciliul lor, ca și de destinația vaporului. Din clipa de față și pînă la reîmbarcarea lor pe acest ultim vas, osîndiții n-au voie să-și scoată deghizamentul, pentru ca toți pasagerii să vadă cum procedăm noi, aici în Texas, cu membrii Ku-klux-klan-ului. Nu li se vor desface nici legăturile. Apă și pîine vor primi abia la Matagorda. Cheltuielile vor fi acoperite din banii găsiți asupra lor și care se ridică la frumoasa sumă de trei mii de dolari, realizată probabil din furt. În plus, li se confiscă toate lucrurile, îndeosebi armele, care vor fi scoase la licitație chiar acum. Juriul a hotărît ca încasările de pe urma licitației să fie investite în bere și coniac, iar băutura să stea la dispoziția onorabililor participanți la această dezbatere și a soțiilor lor cu prilejul balului care va urma. La ivirea zorilor îi vom conduce pe ku-klux-iști pînă la debarcader în sunetele unei muzici grave și în cîntece de inimă rea. Condamnații vor asista la balul nostru stînd nemișcați chiar pe estrada unde se află acum. Aceasta e sentința. Dacă apărarea are ceva de obiectat, o ascultăm cu plăcere, dar și

cu condiția să nu vorbească prea mult. Pînă a începe balul trebuie să-i tundem pe condamnați și să organizăm licitația. Ne așteaptă deci destule treburi.

De astă dată obținu, într-adevăr, ovații furtunoase. Președintele, precum și avocatul apărării trebuiră să facă eforturi mari ca să restabilească liniștea. În sfîrșit, apărătorul se rosti:

— Aș mai avea de spus în favoarea condamnaților următoarele: găsesc sentința înaltului tribunal cam aspră; dar asprimea este mai mult decît compensată prin ultima parte a hotărîrii care se referă la coniac, la bere, la dans și muzică. De aceea, în numele clienților mei, ale căror interese le reprezint aici, mă declar în totul de acord cu sentința și sper că ea va servi acestor oameni drept îndemn pentru o viață nouă, mai dreaptă și mai folositoare. Îi avertizez totodată, că întoarcerea le este interzisă și că, în caz contrar, voi refuza să le mai iau apărarea, lipsindu-i astfel de o strălucită asistență juridică. Din punct de vedere profesional, mai observ că mi se cuvine un onorariu de cîte doi dolari per client, ceea ce, înmulțit cu nouăsprezece, înseamnă treizeci și opt de dolari, sumă pentru care nu e nevoie să dau chitanță în scris, fiindu-mi achitată în fața atîtor martori. Eu rețin pentru mine optsprezece dolari, iar douăzeci îi donez pentru iluminatul și chiria sălii. Pentru plata muzicanților propun o taxă de intrare de cincisprezece cenți de *gentleman*. Firește că doamnele sînt scutite.

Se așeză, iar șeriful se declară absolut de acord cu propunerile lui.

Stăteam acolo și îmi părea că visez. Oare toate acestea se petreceau aievea? Și, totuși, nu era vis! Apărătorul încasă banii și o mulțime de bărbați din asistență alergară acasă ca să-și aducă soțiile; alții veneau de afară cu tot soiul de foarfece. Deși era cazul, nici nu izbuteam măcar să mă mînii; rîdeam și eu alături de Old Death, pe care acest epilog al aventurii părea să-l amuze grozav.

Ku-klux-iștii fură într-adevăr tunși pînă la piele. Începu apoi licitația. Puștile găsiră repede amatori la prețuri bune. Și

celelalte obiecte fură aproape toate vîndute. Gălăgia, foiala veșnică pe ușă, înghesuiala, îmbrîncelile erau de nedescris. Toți dădeau să intre în salon, deși nici a zecea parte n-ar fi încăput. Sosiră apoi muzicanții: un clarinetist, un viorist, un trompetist și unul cu un fagot prăpădit. Acest ansamblu ciudat se instala într-un ungher și începu să-și acordeze instrumentele astmatice într-un fel care nu prea anunța virtuozitate. Aș fi vrut să ies din înghesuială, mai ales că apăruseră în sală și femeile; dar Old Death mă opri. Îmi declară că noi doi, de fapt eroii principali ai serii, aveam datoria să ne desfătăm după atîta primejdie și efort. Șeriful îl auzi și-l aprobă, susținînd chiar că ar fi o ofensă pentru toți cetățenii din La Grange dacă am refuza să conducem primul cadril. În acest scop, îi oferea lui Old Death pe soția lui, iar mie pe fiică, ambele dansatoare de prima mînă. Cum eu îi scosesem doi dinți, iar dînsul îmi zdruncinase serios coastele, se cuvenea, firește, să fim amici și să nu-l jignesc refuzînd invitația. De altfel, omul ne invită la o masă separată.

Ce puteam să mai fac? Din păcate, cele două *ladies* se și apropiaseră de noi. După recomandările de rigoare, intrai în joc vrînd-nevrînd. Trebuia să risc un faimos cadril și poate un vals sau o polcă pe deasupra. Eu, unul din eroii serii, și... detectiv particular!

Pesemne că simpaticul șerif nu mai putea de satisfacție dăruindu-ne cu cele două zeițe ale căminului său. Reținuse o masă care avea cusurul de a nu ajunge decît pentru patru persoane, astfel că – fără milă și îndurare – furăm abandonați celor două *ladies*.

Doamnele se purtau măreț. Poziția oficială a soțului și respectiv a tatălui le impunea cea mai riguroasă ținută. Mama, trecută de cincizeci de ani, tricota o jachetă de lînă. Ea deschise o singură dată gura, referindu-se la Codul lui Napoleon. Apoi tăcu definitiv. Domnișoara, trecută și ea de treizeci, adusese de acasă un volum de poezii pe care, în ciuda spectacolului din jur, părea să-l citească. Ea îl onoră pe Old Death cu o observație ce se voia spirituală despre Pierre Jean de Béranger[4], și, după ce bătrînul

[4] Pierre Jean de Béranger (1780–1857), poet francez, autor de cîntece

cercetaș o asigură cu deplină sinceritate că nu l-a văzut în viața lui pe acel *gentleman*, se cufundă într-o adîncă și demnă mutenie. Cînd se servi berea, partenerele noastre nu se atinseră de ea; dar cînd șeriful aduse două pahare cu coniac, chipurile lor ascuțite și ursuze se însufleți.

Cu acest prilej, onorabilul funcționar îmi trînti unul din cunoscutele lui ghionturi în coastă și-mi șopti la ureche:

— Începe cadrilul. Grăbiți-vă!

— Dar n-are să ne refuze? întrebai eu pe un ton prea puțin vesel.

— Nu. Doamnele au fost informate.

Mă înclinai deci în fața fiicei, bîlbîii cîte ceva despre onoare, plăcere și favor și mă alesei, în sfîrșit, cu... volumul de versuri care părea să facă parte integrantă din trupul duduii.

Old Death, în schimb, procedă mai practic. El îi strigă mamei:

— Haide, cucoană! Vreți pe dreapta, pe stînga, mă rog, cum vă place! Eu țopăi pe toate picioarele.

Ce mai dans făcurăm, ce mai trîntă mîncă Old Death împreună cu partenera lui, cum se mai puseră pe băut *gentlemenii* din salon – toate astea le las deoparte. Destul că, la ivirea zorilor, proviziile erau pe sfîrșite, deși domnul șerif ne asigura că a mai rămas cîte ceva din banii realizați la licitație; se mai putea organiza mîine sau chiar deseară încă un mic bal. În ambele încăperi de jos, în curte, în grădină, peste tot oameni chercheliți, ba unii chiar zdrobiți în toată regula.

Dar cum se răspîndi vestea că alaiul e gata să pornească spre debarcader, toți se repuseră pe picioare. Coloana se formă astfel: în față orchestra, apoi membrii tribunalului, apoi condamnații în straiele lor ciudate, după care martorii, urmați la nimereală de toți ceilalți *siri*, *masteri* și *gentlemeni*.

---

satirice populare, foarte răspîndite în prima jumătate a sec. XIX. A publicat mai multe culegeri de cîntece apărute între anii 1812 și 1830 *(n. r.)*

Americanul e un tip original. Găsește totdeauna ce-i trebuie. Mă miram de unde vor fi scos oamenii aceștia, cît ai clipi, atîtea obiecte sonore din cele mai diverse! Mai toată populația din oraș, cu excepția cuvioșilor predicatori și a distinselor *ladies*, se alăturase alaiului și fiecare venise cu cîte un instrument capabil să sporească hărmălaia „muzicală".

După ce toată lumea se încolonă, șeriful dădu semnalul. Alaiul se puse în mișcare și „virtuoșii" muzicieni începură să schingiuiască celebrul cîntec Yankee-Doodle. Apoi se porni tămbălăul general. Greu de spus ce anume se fluiera, se urla, se cînta. Parcă ne-am fi găsit între niște nebuni de balamuc. Mărșăluirăm astfel cu pas încet, de înmormîntare, pînă la debarcader. Acolo prizonierii fură predați căpitanului care – după cum ne-am convins – îi luă în păstrare sigură. Evadarea – garantă el – ar fi exclusă. De altfel și călătorii pașnici de pe bord nu-i scăpau din ochi pe ku-klux-iști.

La plecarea vaporului muzicanții intonară cea mai frumoasă melodie din repertoriul lor și tărăboiul se dezlănțui iarăși cu vigoarea cuvenită. În timp ce toată lumea stătea cu ochii la vapor, eu îl luai de braț pe Old Death și ne cărăbănirăm acasă, împreună cu cei doi Lange. Hotărîrăm să ne odihnim nițel, dar somnul meu se prelungi peste măsură. Cînd mă deșteptai, Old Death era deja în picioare. Nu putuse dormi. Îl durea un șold. Spre marele meu regret, îmi aduse la cunoștință că astăzi e exclus să se urce pe cal. Bietul om suporta acum efectul neplăcut al trîntei din timpul dansului.

Trimiserăm după felcer. Acesta sosi, îl examina pe pacient și declară că e vorba de o scrîntitură. Osul trebuia readus în poziție normală. Îmi venea să-l iau la palme pe șarlatan care trăgea de zor piciorul lui Old Death, asigurîndu-ne că vom auzi curînd pocnitura.

Noi ascultam cu atenție, dar degeaba. Smuciturile nici măcar nu-l dureau pe pacient. Atunci îl dădui la o parte pe felcer și cercetai la rîndul meu situația. Se vedea cît de colo pe șold o vînătaie cu marginile gălbui. Așadar, bătrînul Death suferise o contuzie.

— Vă facem o frecție cu muștar sau cu alcool, hotărîi eu.

Firește că trebuie să stați liniștit toată ziua. Păcat că, între timp, o să ne scape Gibson!

— Gibson? replică acesta. Să nu vă îngrijoreze defel! Cînd un copoi ca mine miroase o urmă, nu se lasă pînă nu prinde vînatul. Aveți toată încrederea.

— Știu, nu mă îndoiesc. Numai că escrocul și bietul Ohlert ne-o iau prea mult înainte.

— Îi ajungem noi. În fond, cred că n-are importanță dacă-i găsim cu o zi mai devreme sau mai tîrziu. Sus capul! Acest prea onorabil șerif, cu balul și cu cele două *ladies* ale lui, ne-a cam stricat socotelile; dar fiți pe pace, contuzia se vindecă repede. Și nu uitați că mă cheamă Old Death. Pricepeți, nu-i așa?

Desigur că toate astea sunau foarte frumos și, cum aveam încredere în bătrîn, mă silii să nu par îngrijorat. În orice caz, nu puteam pleca de unul singur. De aceea mă bucurai din toată inima cînd, în timpul prînzului, *master* Lange mă informă că e decis să ne însoțească, avînd deocamdată același drum cu noi.

— Cred că nu veți regreta prezența noastră, adică a mea și a lui Will, căută să mă convingă fierarul. Știu să strunesc un cal și să manipulez o armă. Iar dacă ne iese în cale vreun răufăcător, fie alb, fie piele-roșie, vă asigur că nu ne apucă strechea. Sînteți de acord să mergem împreună? Bateți palma!

Ne învoirăm, firește. Mai tîrziu sosi și Cortesio, care se odihnise cam multișor și zorea acum să ne arate caii. În ciuda durerii, Old Death ieși afară șchiopătînd. Voia să vadă caii cu propriii lui ochi.

— Acest june *master* afirmă, ce-i drept, că ar fi călăreț, zise bătrînul. Dar noi cam știm cît valorează asemenea afirmații. Pe urmă, nici nu prea cred că se pricepe la cai. Eu, la o adică, pot să aleg calul cel mai prăpădit în aparență, știind însă că de fapt e cel mai bun dintre toți. Astfel de cazuri mi s-au întîmplat nu o dată.

Am fost nevoit să scot pe rînd toți caii din grajd și să-i încalec, în timp ce Old Death – după ce se interesa de preț – le urmărea mișcările ca un specialist de mare clasă. Și, într-adevăr,

lucrurile se petrecură așa cum a prezis: nu alese nici un cal din cei oferiți de Cortesio.

— Par mai grozavi decît sînt, constată el. După cîteva zile, îi vezi istoviți. Mai bine îi luăm pe roibii ăștia bătrîiori care, lucru de mirare, sînt și foarte ieftini.

— Păi, ați ales niște gloabe nenorocite! interveni Cortesio.

— *Señor*, îngăduiți-mi să vă declar deschis că nu vă pricepeți la cai. Ăștia doi sînt animale de prerie, dar au căzut pe mîini proaste. Au suflu bun, nu se înăbușă la tăvăleală. Îi luăm și basta! S-a făcut!

IX. PESTE GRANIȚĂ

O săptămînă mai tîrziu, cinci călăreți – patru albi și un negru – atingeau punctul unde se întîlnesc meleagurile sudice a două districte din Texas: Medina și Uvalde. Albii călăreau alături doi cîte doi, iar negrul venea în urmă. Perechea din față purta îmbrăcăminte aproape identică, numai că hainele tînărului erau mai noi decît ale tovarășului său mai în vîrstă și neobișnuit de slab. Roibii lor călcau în trap sprinten și nechezau din cînd în cînd cu voioșie – dovadă că drumurile lungi și grele din acel ținut le priau destul de bine. Cei doi călăreți din spate se vedeau că sînt tată și fiu. Erau și ei îmbrăcați la fel, dar nu în haine de piele ca perechea din față, ci în costume din stofă de lînă. Aveau pe cap pălării de pîslă cu boruri largi. Armele lor, cîte o pușcă cu două țevi, cuțite și pistoale. Negrul, un flăcău deosebit de vînjos, purta îmbrăcăminte dintr-o țesătură ușoară, de bumbac, de culoare închisă, iar pe capul lui creț trona un joben aproape nou, strălucitor, în mînă ținea o flintă mare cu două țevi, iar la brîu o *macheta*, una din acele lame lungi, încovoiate, nici cuțit, nici sabie – folosite mai ales în Mexic.

Numele celor patru albi ne sînt cunoscute: Old Death, fierarul Lange, fiul său și eu. Negrul era omul lui Cortesio din La Grange, același care în seara memorabilă ne introdusese în casa mexicanului.

Trei zile îi trebuiseră lui Old Death pentru a-și vindeca stupida lui contuzie. Bănuiam că pățania îl cam rușina. Să fii rănit în luptă e o cinste; dar să cazi în timpul dansului și să-ți strivești

jumătate din șold, e tare neplăcut pentru un *westman* cu faima lui Old Death. Asta îl și necăjea pe bătrînul cercetaș. Desigur că îndurase în taină dureri mult mai mari decît cele mărturisite – altminteri n-ar fi acceptat să amînăm cu trei zile plecarea noastră. Desele sale strîmbături dovedeau că nici acum durerea nu-i trecuse cu totul. Cortesio, aflînd firește de hotărîrea celor doi Lange de a ne însoți, ne vizitase în preziua plecării și ne rugase să-i facem un serviciu, adică să-l luăm cu noi și pe negrul Sam. Rugămintea ne-a cam surprins, deși n-am lăsat să se vadă acest lucru. În plus, nu mi se părea o plăcere să tîrăști după tine, săptămîni întregi, un negru cu care n-ai nici în clin, nici în mînecă. Dar Cortesio ne-a lămurit că primise de la Washington o depeșă importantă, în urma căreia trebuia să expedieze la Chihuahua un plic nu mai puțin important. Ar fi putut să ni-l încredințeze nouă, dar aștepta un răspuns pe care noi nu i-l mai puteam aduce. De aceea se vedea nevoit să trimită un curier și îl socotea pe Sam drept cel mai potrivit pentru această misiune. Acesta era un om simplu, un negru de rînd, dar îi întrecea cu mult pe semenii săi. Îl slujea pe Cortesio de multă vreme, îi era devotat și făcuse nu o dată primejdiosul drum peste granița mexicană, dovedindu-se plin de curaj în momentele grele. Cortesio ne-a asigurat că Sam nu ne va stingheri cîtuși de puțin și că dimpotrivă, ne va fi de un real ajutor. Drept care ne-am dat consimțămîntul. Și trebuie spus că pînă acum nu aveam motiv să regretăm. Sam era un călăreț remarcabil. Deprinsese această artă de pe vremea cînd, împreună cu stăpînul său, mai locuia în Mexic și trebuia să mîne cirezile mergînd călare. Era sprinten și foarte îndatoritor, se ținea mereu respectuos la distanță și, dintre toți cei patru albi, părea să mă simpatizeze cel mai mult pe mine. Mă copleșea cu tot felul de atenții care îmi dovedeau atașamentul său.

Old Death considerase inutil să ne pierdem vremea tot căutînd urmele lui Gibson și luîndu-ne pas cu pas după ele. Știam precis în ce direcție o apucase detașamentul de care s-a alăturat și prin ce localități avea să treacă. De aceea, bătrînul *westman* opinase să călărim direct spre Río Nueces și mai departe – spre trecătoarea

Eagle. Acolo era foarte probabil să întîlnim detașamentul. Bineînțeles că trebuia să ne grăbim pentru a recîștiga atîta timp pierdut. Eu, unul, refuzasem să cred că ar fi posibil să-l ajungem din urmă. Dar Old Death îmi dăduse asigurări că escorta mexicană care-i însoțea pe recruți se va feri de ochii observatorilor nedoriți și va fi, deci, nevoită să facă ocoluri mari, în timp ce noi vom merge în linie dreaptă, ceea ce ar compensa pe deplin avansul de cîteva zile al detașamentului.

Roibii noștri parcurseseră în șase zile aproape două sute de mile engleze, performanță de care nimeni, afară de Old Death, nu i-ar fi crezut capabili. Caii aceștia bătrînei păreau să fi întinerit aici, pe drumurile Vestului. Iarba bogată, aerul curat, ritmul susținut – toate le priau de minune; deveneau din zi în zi mai zdraveni și mai vioi, iar bătrînul cercetaș nu mai putea de bucurie: se dovedise un excelent cunoscător în materie.

Lăsasem în urma noastră San Antonio și Castroville, străbătusem districtul Medina, cel cu ape îmbelșugate, și ne apropiam de ținutul din ce în ce mai arid care se pierde apoi în trista nisipărie texană, a cărei dezolare culminează între Río Nueces și Río Grande. Voiam să ajungem mai întîi la Río Leona, brațul principal al lui Río Frio, și apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Río Nueces. La nord-vest de noi se înalță Leona, muntele semeț din vecinătatea fortului Inge. Presupuneam că pe acolo trebuie să fi trecut detașamentul, desigur fără a fi fost observat de garnizoana fortului. Ne așteptam deci să descoperim vreo urmă a lui Gibson și a celor de care se alăturase.

Terenul era cît se poate de bun pentru călărie. Ne găseam într-o prerie vastă, cu iarbă măruntă. Caii aproape că zburau pe netezimea ei. Aerul era pur și, în fața ochilor noștri, zarea se desfășura limpede și luminoasă. Cînd călăream drept spre sud-vest, nici nu ne uitam în altă direcție. Așa se explică faptul că nu observarăm decît destul de tîrziu apariția unor călăreți. Old Death îi zări primul și ne atrase luarea-aminte, arătînd spre dreapta:

— Priviți, domnilor! Ce părere aveți?

Un punct întunecos parcă se mișca și se apropia încet-încet de noi.

— Hm! medită Lange, ducîndu-și palma streașină la ochi. O fi vreun animal care paște.

— Așa! zîmbi Old Death. Un animal! Și încă unul care rontăie iarbă! Frumos! Ochii dumneavoastră par să nu se împace prea bine cu perspectiva. Punctul acela se află cam la două mile engleze de noi. La o asemenea distanță, pînă și un punctuleț ca ăsta nu poate reprezenta un singur animal. Ar trebui să fie un bizon cît cinci elefanți la un loc; or, pe aici nu se află bizoni, cu excepția cîte unui exemplar rătăcit. Dar și acela, nici gînd să hoinărească în alt anotimp afară de primăvară sau toamnă. În plus de asta, dacă nu ai ochi format, mișcările unui punct atît de depărtat te înșală foarte lesne. În timp ce pasc, bivolul și calul înaintează extrem de încet, cu cîte un pas. Iar eu pun rămășag pe orice că punctul acela se deplasează în galop îndrăcit.

— Imposibil! exclamă Lange.

— Păi, dacă dumneata, ca alb, nu te dumirești, reluă Old Death, să auzim ce părere are negrul. Ia spune, Sam, ce crezi tu că se vede acolo?

Negrul, în modestia lui, tăcuse pînă atunci. Dar, interpelat direct, răspunse:

— Călăreți este. Patru, cinci sau șase.

— Așa văd și eu. Să fie oare indieni?

— O, nu, *sirra*! Indian nu așa drept la alb vine. Indian se ascunde ca să vede cine este alb, apoi vorbește la el. Asta călăreți drept la noi vine. Asta alb.

— Foarte adevărat, Sam. Constat, spre bucuria mea, că mintea ți-e mai luminoasă decît culoarea feței.

— O, *sirra*, o! își sticli dinții bravul nostru flăcău. Laudele lui Old Death reprezentau pentru el o rară cinste.

— Dacă oamenii aceia au într-adevăr intenția să se apropie de noi, zise Lange, atunci să-i așteptăm.

— Nici să nu vă gîndiți la așa ceva! îl corectă bătrînul *westman*. Vedeți doar că nu vin chiar în direcția noastră, ci mai degrabă tind spre miazăzi. Au observat încotro ne îndreptăm și, ca să ne iasă în drum, au luat-o în diagonală. Așadar, înainte! Nu e timp să stăm pe loc. S-ar putea să fie soldați din fortul Inge, plecați în recunoaștere. În cazul acesta, întîlnirea n-ar avea de ce să ne bucure.

— Și de ce nu?

— Fiindcă am afla lucruri neplăcute, *master*. Fortul Inge e destul de departe de aici, la nord-vest. Cînd comandantul fortului trimite patrule la o asemenea distanță, înseamnă că situația nu e tocmai roză. O să vă lămuriți în curînd.

Ne continuarăm drumul în același tempo. Punctul se apropia acum văzînd cu ochii, divizîndu-se treptat în șase punctulețe care se măreau din ce în ce. Nu aveam nici o îndoială că e vorba de călăreți. După cîteva minute, recunoscurăm și uniformele militare. Călărețiii se apropiară atît de mult, încît auzirăm și un glas care ne somă să ne oprim. În fața noastră se afla un sergent de dragoni însoțit de cinci ostași.

— Încotro așa de grăbiți? întrebă el, strunindu-și calul. N-ați văzut că ne apropiem?

— Ba da, răspunse calm Old Death. Numai că nu înțeleg de ce ar fi trebuit să așteptăm.

— Pentru că aveți obligația să vă prezentați.

— Ei, uite, sîntem albi și mergem spre sud. Sper că ajunge atît.

— La dracu'! se răsti sergentul. Să nu credeți că vom permite să ne luați în bășcălie!

— *Pshaw!* făcu Old Death, zîmbind cu superioritate. Parcă mie îmi arde de glume?! Doar ne aflăm aici în prerie și nu la vreo școală unde dumneavoastră să ne-o faceți pe dascălul înarmat cu nuiaua, iar noi să răspundem înfricoșați la întrebări.

— Eu execut ordinele pe care le-am primit. Vă somez să ne spuneți pe rînd numele!

— Și dacă n-am avea poftă?

— Vedeți doar că ne-am putea face ascultați: avem arme!

— Vasăzică, așa! Îmi pare nespus de bine. Numai că nu vă sfătuim să încercați. Noi, domnule sergent, sîntem oameni liberi! Ia să-l văd eu pe acela care ne-ar sili să-i dăm ascultare! Rețineți: ne-ar sili! L-aș vîrî în pămînt, l-aș strivi sub copitele calului!

Ochii îi scăpărau. Strîns cu genunchii, roibul său se cabră și făcu un salt în direcția sergentului. Acesta se dădu repede îndărăt, gata de ripostă. Dar Old Death nu-i lăsă răgaz și vorbi supărat:

— Nici nu pun la socoteală că sînt de două ori mai bătrîn decît dumneavoastră și că am trecut deci în viață prin mai multe decît veți avea vreodată dumneavoastră prilejul. Vreau numai să răspund amenințării cu armele. Vă imaginați că aceste cuțite ale noastre sînt de marțipan, că țevile puștilor sînt de zahăr și gloanțele de ciocolată? Luați seama, dulciurile astea vă pot veni de hac! Spuneți că executați ordinele primite. *Well,* așa se și cuvine, n-am nimic împotrivă. Dar vă cere, oare, ordinul să vă răstiți la niște *westmeni* încercați și să adoptați un ton de care se servește generalul față de recrut? Sîntem gata să stăm de vorbă. Dar noi nu v-am poftit încoace și vă pretindem să fiți politicoși!

Subofițerul se cam fîstîci. Old Death părea transfigurat și atitudinea lui nu rămase fără efect.

— De ce vă supărați degeaba, *sir*? întrebă sergentul. N-am avut intenția să fiu grosolan.

— Iar eu n-am simțit nici în tonul, nici în expresiile dumneavoastră prea multă delicatețe.

— Înțelegeți, desigur, că nu ne aflăm în salonul unei *lady*. Bîntuie pe aici tot felul de vagabonzi și trebuie să fim cu ochii în patru. Sîntem într-un post înaintat.

— Vagabonzi? Ne numărați oare și pe noi printre acești *gentlemeni* dubioși? se burzului bătrînul.

— Nu pot spune în nici un fel. Dar un om cu conștiința curată nu refuză să se recomande. Circulă pe aici destui afurisiți

care vor să treacă dincolo, la Juárez. În asemenea canalii nu poți avea nici o încredere.

— Sînteți, așadar, de partea secesioniștilor, a statelor din Sud?

— Da. Sper că și dumneavoastră.

— Eu sînt totdeauna de partea oamenilor de treabă și împotriva mișeilor. În ce privește numele și originea noastră, nu văd nici un motiv să le trecem sub tăcere. Venim din La Grange.

— Sînteți, vasăzică, din Texas. Și Texasul a mers împreună cu Sudul. Înseamnă că am de-a face cu oameni de aceleași convingeri politice.

— Convingeri politice! *All devils!* Vă exprimați prea subțire pentru un simplu sergent. Dar decît să vă înșirăm cele cinci nume ale noastre, pe care desigur că le veți uita imediat, mai bine vi-l spun numai pe-al meu. Sînt un vechi cercetaș de prerie și cei care mă cunosc îmi spun de obicei Old Death.

Numele făcu impresie. Sergentul se înălță în șa și se uită țintă la bătrîn. Ceilalți militari îl priveau surprinși, dar prietenoși. Subofițerul, în schimb, își încruntă sprîncenele și vorbi sever:

— Old Death? Sînteți, vasăzică, Old Death, spionul statelor din Nord!

— Domnule! îi răspunse indignat bătrînul. Luați seama cum vorbiți! Dacă ați auzit de mine, veți ști, desigur, că nu sînt omul care se lasă jignit! Mi-am pus în joc pentru Uniune toată averea, sîngele și viața, fiindcă așa mi-a plăcut și fiindcă am considerat și consider că principiile Nordului sînt juste. Prin spion se înțelege cu totul altceva. Iar dacă un țingău ca dumneavoastră aruncă asemenea vorbă și eu, vezi bine, nu-l altoiesc cu pumnul, înseamnă că mi-e milă de el! Old Death nu se teme nici de șase dragoni, nici de zece, nici de mai mulți. Din fericire, soldații dumneavoastră par mai deștepți. S-ar putea să raporteze ei comandantului de la fortul Inge cum l-ați întîmpinat pe Old Death și cum l-ați tratat ca pe un mucos. Sînt convins că ați încasa-o pe cinste. V-ar scădea nasul într-atît, încît nici cu binoclul nu i-ați mai da de urmă.

Ultimele cuvinte își atinseră scopul. Comandantul fortului probabil că era un om mai inteligent decît sergentul său. În raportul lui, acesta din urmă trebuia, bineînțeles, să pomenească de întîlnirea cu noi. De fapt, pentru un șef de patrulă e un eveniment fericit să dea peste un vînător cu atîta faimă, care îi poate împărtăși sumedenie de idei și sfaturi folositoare. *Westmenii* de soiul lui Old Death sînt tratați de către ofițeri cu cea mai mare considerație și stimă, ca niște egali ai lor. Așadar, ce avea să raporteze sergentul după ce s-a comportat ca un mojic în fața viteazului cercetaș? Desigur că în sinea lui își punea această întrebare. Nu degeaba se îmbujorase la față. Pentru a-l intimida și mai mult, Old Death adăugă:

— Toată cinstea uniformei ce-o purtați, dar nici hainele mele nu valorează mai puțin. La vîrsta dumneavoastră, nu strică să ascultați cîteva sfaturi din gura lui Old Death. Cine e comandantul fortului Inge?

— Maiorul Webster.

— Cel care acum doi ani era căpitan în fortul Ripley? continuă Old Death cu întrebările.

— Chiar el.

— Atunci transmiteți-i salutări din partea mea. Mă cunoaște bine. Am tras adeseori la țintă amîndoi și, dintr-un foc, am bătut cuiul drept în centru. Dați-mi carnetul dumneavoastră, să-i scriu cîteva rînduri. Cred că o să-l bucure nespus cînd va afla că un subaltern al lui m-a făcut spion.

Descumpănit de-a binelea, sergentul nu mai știa ce să facă. Înghiți în sec și, în cele din urmă, îngăimă cu vizibilă neliniște:

— Dar, *sir*, vă asigur că n-am avut nici un gînd rău! Pentru alde noi, serviciul nu e o joacă. Avem necazuri destule și nu e de mirare dacă uneori ne scapă cîte un cuvînt nelalocul lui.

— Mă rog! Asta sună ceva mai politicos. Să presupunem, deci, că abia acum începe convorbirea. Sînteți bine aprovizionați cu țigări în fortul dumneavoastră?

— Acum nu. S-au terminat.

— Asta-i rău. Ostașul fără tutun n-are chef de nimic. Prietenul meu și-a umplut coburul cu țigări de foi. Poate că vă cedează ceva din rezervele sale.

Ochii sergentului și ai celorlalți militari se îndreptară curioși spre mine. Scosei un pumn de țigări și le împărții între ei, oferindu-le și foc. Subofițerul trase cîteva fumuri și fața i se lumină de încîntare. Îmi mulțumi din cap și zise:

— O havană ca asta e o adevărată pipă a păcii. Cred că l-aș ierta pe cel mai înverșunat dușman dacă aici, în prerie, după săptămîni de renunțare, mi-ar oferi un asemenea deliciu.

— Păi, dacă havana e mai tare decît cea mai rea vrăjmășie, atunci se cheamă că nu sînteți chiar atît de crunt, rîse Old Death.

— Firește că nu sînt. Dar, *sir*, trebuie să ne vedem de drum și să nu discutăm decît strictul necesar. Ați observat cumva urme de indieni pe unde ați trecut?

Old Death răspunse negativ și se interesă la rîndul lui dacă există indicii că s-ar afla indieni prin partea locului.

— Ba bine că nu! Avem toate motivele să bănuim că indienii se foiesc pe-aici. Bestiile au dezgropat din nou securea războiului!

— La naiba! Înseamnă că-i grav! Despre ce triburi e vorba?

— Comanși și apași.

— Așadar, cei mai periculoși! Și ne aflăm tocmai între cele două teritorii ale lor! Vai de capul celui pe care-l prind în foarfecă!

— Da. Fiți cu băgare de seamă. Noi am luat toate măsurile; am și trimis curieri după întăriri și provizii. Zi și noapte cutreierăm regiunea în lung și-n lat. Pe oricine ne iese în cale îl cercetăm ca să știm ce hram poartă. De aceea, se cade să-mi scuzați purtarea de adineauri.

— Ce-a fost s-a uitat. Dar cine și ce îi determină pe indieni să se bată între ei?

— Vinovat e tocmai blestematul acela de... Pardon, *sir*! Poate că aveți altă părere despre... vreau să zic președintele Juárez. Sînteți, desigur, informat că Juárez a fost nevoit să se retragă pînă la El Paso. Bineînțeles că francezii îl urmăresc. Au ajuns la Chihuahua și la Cohahuela. A trebuit să se ascundă de ei ca ursul hăituit de cîini. L-au fugărit pînă la Río Grande și l-ar fi urmărit încă mai departe sau l-ar fi prins pur și simplu, dacă președintele nostru de la Washington n-ar fi fost atît de naiv să-i oprească. Toată lumea era împotriva lui Juárez; s-au dezis de el pînă și indienii din care face parte prin obîrșie.

— Și apașii?

— Nu. Ăștia n-au fost nici pentru, nici contra. N-au luat nici o atitudine și au stat liniștiți în bîrlog. Așa i-a sfătuit Winnetou, tînărul și vestitul lor șef. În schimb, agentul trimis de Bazaine i-a stîrnit pe comanși împotriva „președintelui roșu". Au venit în cete compacte, firește, pe ascuns, cum e felul lor, și au trecut în Mexic, pentru a face de petrecanie partizanilor lui Juárez.

— Hm! Adică pentru a jefui și ucide, pentru a distruge și pîrjoli. Dar mă întreb, ce interes ar avea comanșii în Mexic? Doar nu acolo se află așezările și domeniile lor de vînătoare, ci dincoace de Río Grande. Ce le pasă lor dacă în Mexic guvernează Juárez, Maximilian sau Napoleon? Nu, vinovații sînt cei care îi agită și îi asmut împotriva unor oameni pașnici. Nu putem condamna un trib înapoiat, dacă se lasă ispitit și profită de prilej ca să se înavuțească. Dar îi cunoaștem noi pe cei ce poartă vina... Nu vreau să intru în amănunte.

— Nici eu. În fond, nu mă privește. Și, cum ziceam, cetele comanșilor au trecut granița, au executat, firește, toate ordinele primite și, ca urmare, s-au izbit de apași. Comanșii sînt dintotdeauna dușmanii neîmpăcați ai apașilor. De astă dată au năvălit în tabăra lor, au semănat moarte, au capturat prizonieri, le-au luat corturile și caii.

— Și pe urmă?

— Și pe urmă, *sir*, toți prizonierii bărbați, așa cum e obiceiul la indieni, au fost legați la stîlpul torturii.

— Bănuiesc că obiceiul acesta nu e prea plăcut pentru victimele ciopîrțite cu cuțitul și fripte de vii... Ei, și atunci, probabil că apașii au hotărît să se răzbune.

— Nu. Sînt niște fricoși.

— Asta o aud pentru întîia oară. Oricum, nu-mi închipui să fi acceptat în liniște această fărădelege.

— Au trimis cîțiva războinici să trateze cu căpeteniile cele mai în vîrstă ale comanșilor. Întîlnirea a avut loc la noi.

— În fortul Inge? De ce tocmai acolo?

— Au ales un teren neutru.

— Aha, înțeleg. Vasăzică, șefii comanșilor s-au prezentat la întîlnire?

— Au venit cinci căpetenii, însoțite de douăzeci de războinici.

— Și cîți apași?

— Trei.

— Cu ce escortă?

— Singuri.

— Hm! Și mai susțineți că sînt fricoși! Trei oameni fără nici o gardă au curajul să străbată teritoriul inamic pentru a se întîlni cu douăzeci și cinci de adversari! Domnule, dacă-i cunoașteți cît de cît pe indieni, trebuie să admiteți că e un act eroic. Și cum s-a terminat întrevederea?

— Nu prea bine. Neînțelegerile s-au adîncit și mai mult. Pînă la urmă, comanșii au tăbărît pe solii apașilor. Doi au fost uciși, iar al treilea, deși rănit, a reușit să ajungă la calul său și să sară un gard de trei coți înălțime. Comanșii l-au urmărit, dar fără rezultat.

— Și asta se întîmplă pe teren neutru, sub protecția unui fort comandat de un maior din trupele Uniunii! Ce perfidie din partea comanșilor! Mai e de mirare dacă, în urma celor întîmplate, apașii au dezgropat securea războiului? Solul lor, care a scăpat din

ghearele morții, le va fi adus știrea, și acuma, firește că au pornit să se răzbune. Și cum crima s-a petrecut într-un fort al albilor, se vor ridica și împotriva acestora. Dar cum credeți, ce atitudine vor avea comanșii față de noi?

— Amicală. Înainte de a părăsi fortul, căpeteniile lor ne-au asigurat că se vor bate numai cu apașii; fețele palide, ziceau ei, sînt prieteni.

— Cînd a avut loc această întîlnire sîngeroasă?

— Luni.

— Astăzi e vineri. Au trecut, așadar, patru zile. Cît au mai zăbovit comanșii în fort după fuga apașului?

— Foarte puțin. Preț de un ceas.

— Și i-ați lăsat să plece? De ce nu i-ați reținut ca să dea socoteală de fapta lor? Trădarea și crima au fost săvîrșite pe teritoriul Statelor Unite. Maiorul avea datoria să-i ia prizonieri și să raporteze cazul la Washington. Nu-l înțeleg!

— Plecase în ziua aceea la vînătoare și s-a întors abia către seară.

— Ca să nu asiste la tratative și la crimă! Cunosc eu șmecheria. Dacă apașii află că li s-a permis comanșilor să părăsească fortul, atunci vai de albii ce vor cădea în mîinile lor! N-or să cruțe pe nimeni.

— Vă alarmați degeaba, *sir*! Au profitat și apașii de pe urma acestei măsuri. Dacă solii comanșilor ar mai fi rămas numai o oră în plus, atunci apașii ar mai fi pierdut încă o căpetenie de-a lor.

Old Death se arătă surprins.

— Încă o căpetenie? Ah, încep să înțeleg! Au trecut patru zile de atunci. Or, dînsul avea un cal minunat, galopa mai repede ca noi. Da, da! Cu siguranță că...

— De cine vorbiți? întrebă mirat sergentul.

— De Winnetou.

— Da, el a fost. Nu apucaseră bine comanșii să dispară spre apus, că și zărirăm un călăreț. Venea dinspre răsărit, din direcția lui Río Frio și căuta să cumpere în fort niște praf de pușcă și

gloanțe de pistol. Nu purta nici un semn al vreunui trib și nu-l cunoșteam. În timp ce-și lua în primire muniția, ofițerul de serviciu, care se afla întîmplător acolo, îi povesti cele petrecute.

— Foarte, foarte interesant! exclamă Old Death agitat la culme. Păcat că n-am fost și eu de față. Și ce i-a răspuns ofițerului?

— Doar atît: „Mulți albi vor ispăși această fărădelege comisă sub ochii voștri și nepedepsită!" Apoi a ieșit din depozit și a încălecat. Ofițerul s-a luat după el ca să-i admire murgul, un cal într-adevăr splendid. Atunci indianul i-a spus: „Vreau să fiu mai cinstit cu voi decît ați fost voi cu mine. Vă declar că de astăzi începe bătălia între războinicii apași și fețele palide. Oamenii noștri stăteau liniștiți în corturile lor; au venit comanșii, i-au atacat mișelește, le-au luat femeile, copiii, caii și corturile, pe mulți i-au ucis, pe alții i-au făcut prizonieri și i-au dus departe ca să-i pună la stîlpul caznelor. Dar și atunci înțelepții noștri, ascultînd de glasul Marelui Spirit, și-au păstrat răbdarea. Nu au dezgropat pe loc securea războiului, ci au trimis încoace, la voi, pe solii neamului lor pentru a se înțelege cu comanșii. Și solii au fost omorîți aici, în fața voastră. I-ați lăsat pe ucigași să plece și v-ați arătat a fi dușmanii apașilor. Nu asupra noastră, ci asupra voastră cadă în valuri sîngele acestui război!"

— Da, da, așa e dînsul! Parcă-l aud vorbind! comentă Old Death. Și ofițerul ce-a făcut?

— L-a întrebat cine e. Și abia atunci indianul își spuse numele: Winnetou, căpetenia apașilor. Aflînd cu cine are de-a face, ofițerul a dat ordin să se închidă poarta și indianul să fie luat prizonier. Avea tot dreptul să procedeze așa, deoarece Winnetou declarase războiul și nu se afla în misiune de parlamentar. Însă indianul i-a rîs în nas, a dat pinteni calului, a trecut ca un fulger printre militari și, ca și apașul dinaintea lui, a sărit peste gard. Detașamentul trimis în urmărire s-a întors fără nici o ispravă.

— Ați dat de belea! Acum se dezlănțuie iadul. Vai de fort și de garnizoana lui dacă nu învinge comanșii! Veți fi măcelăriți cu toții... ia spuneți-mi, n-ați mai avut și altă vizită?

— A trecut unul călare, alaltăieri, către seară. Pleca spre Sabinal și-și spunea Clinton. Asta o știu precis: eram tocmai de gardă la poartă.

— Clinton! Hm! Să vi-l descriu un pic, poate se potrivește.

Îl zugrăvi pe Gibson care, după cum se știe, își luase numele de Clinton. Sergentul confirmă. În plus, Old Death îi arătă și fotografia, în care sergentul recunoscu fără nici o rezervă pe omul cu pricina.

— V-ați lăsat duși de nas, zise Old Death. Individul nu mergea la Sabinal, ci a trecut pe la voi ca să spioneze cum stau lucrurile. E unul dintre păcătoșii de care vorbeați adineauri. Desigur că s-a întors la banda lui, care-l aștepta. Altceva important nu s-a mai întîmplat?

— Nu mai știu nimic.

— Atunci am terminat. Să-i raportați maiorului că m-ați întîlnit. Ca subordonat, nu e nevoie să-i comunicați părerea mea despre ultimele întîmplări, dar vă spun că ați fi putut evita mari nenorociri și multă vărsare de sînge dacă v-ați fi făcut datoria cum trebuie. *Good bye, boys!* La revedere, băieți!

Își îndemnă calul și porni. Îl urmarăm și noi, salutîndu-i scurt pe dragonii care se îndreptau spre nord. Galoparăm apoi în tăcere o bună bucată de drum. Old Death era necăjit, căzuse pe gînduri. Soarele se pregătea să apună. Rămăsese cel mult o oră pînă să se însereze și totuși la miazăzi orizontul mai arăta ca o linie subțire. Voiam să ajungem încă în aceeași zi la Río Leone; or, pădurile de acolo ar fi trebuit să apară la orizont ca o dungă mult mai vizibilă. Însemna, deci, că ne aflam încă departe de ținta noastră. Și Old Death își dădu, desigur, seama de situație; nu-și slăbea deloc calul; zorea întruna.

Graba noastră se dovedi pînă la urmă utilă. Tocmai cînd discul dilatat al soarelui se cufunda în apus, zărirăm la miazăzi o dungă întunecată. Pe cît ne apropiam, pe atît dunga devenea mai clară. Pămîntul, pînă atunci nisipos, se acoperea din nou cu iarbă.

În sfîrșit, deslușirăm limpede și arborii. După ce făcuserăm atîta drum obositor, ni se părea că vîrfurile copacilor ne îmbie și ne cheamă la odihnă. Old Death își lăsă calul la pas și zise:

— Unde cresc arbori, musai să fie și apă prin apropiere. În fața noastră e rîul Leona. Vom poposi pe malul lui.

Ajunserăm curînd la un crîng care se întindea ca o fîșie îngustă pe ambele maluri ale rîului. Pe lîngă arbori creșteau tufe multe și dese. Albia rîului era largă, apa în schimb destul de mică. Totuși, la punctul unde ajunsesem, nu era vad, de aceea o luarăm încet în sus, de-a lungul malului. După o scurtă cercetare, găsirăm un loc unde apa, nu prea adîncă, unduia limpede peste prundișul lucios. Într-acolo ne mînarăm caii ca să trecem pe malul celălalt. Old Death călărea în frunte. Cînd să intre în apă, bătrînul opri, descăleca și privi atent albia rîului.

— *Well!* dădu el din cap. Îmi închipuiam eu! Iată aici o urmă pe care n-am fi putut-o descoperi în pietrișul de pe mal. Uitați-vă și voi!

Descălecarăm la rîndul nostru și observarăm într-adevăr niște adînciturі mai mari de o palmă și ducînd spre largul apei.

— Să fie asta o urmă? întrebă Lange. În sfîrșit, s-ar putea să aveți dreptate, *sir*. O fi trecut vreun cal, adică un călăreț.

— Să vină și Sam. Să-i auzim părerea.

Negrul se ținea cuviincios îndărătul nostru. Veni în față, se uită în fundul apei și declară:

— Asta doi călăreți; trecut apa încolo.

— De unde știi că au fost călăreți și nu niște cai slobozi?

— Fiindcă asta cai cu fier la picior, nu sălbatic. Asta cai blînzi, merge pe ei călăreți. Urma este adînc. Cai avut greutate, adică om. Cai singuri nu trece alături apă, merge unul după altul. Întîi oprește la mal și bei, după aceea trece. Dar asta aici nu stat, ci trecut drept înainte. Ai mers și alături. Asta calul faci numai dacă vine poruncă de la frîu. Și unde frîu, înseamnă că este șa. Și pe șa este călăreți.

— Bravo, Sam! îl lăudă din nou bătrînul. Nici eu n-aș ști s-o spun mai bine. Vedeți, domnilor, că sînt cazuri în care un alb poate învăța destule de la un negru. Prin urmare, cei doi călăreți erau grăbiți; nici n-au lăsat răgaz cailor să-și moaie botul în apă. Cum însă bietele animale vor fi fost însetate și orice călăreț are în primul rînd grijă de calul său, îmi vine să cred că s-au adăpat la malul celălalt. Oricum, oamenii aceștia trebuie să fi avut motive serioase de s-au grăbit atîta să ajungă dincolo. Să sperăm că le vom afla.

În timp ce noi cercetam urmele, caii se adăpară pe îndelete. Ne săltarăm iarăși în șei și atinserăm malul opus fără să ne udăm măcar cizmele; apa era acolo atît de mică, încît nu ne ajungea nici pînă la scări.

Abia urcarăm pe uscat că Old Death, al cărui ochi atent nu scăpa nici un amănunt, zise:

— Iată de ce erau grăbiți. Uitați-vă la teiul acesta: e descojit cam pînă la înălțimea unui om. Și cu astea de-aici ce-o fi?

Ne arătă două rînduri de țăruși înfipți în pămînt, nu mai mari ca niște creioane.

— Ce rost vor fi avînd țărușii? continuă Old Death. Ce legătură e între ei și scoarța teiului? Vedeți pe jos niște răzătură de coajă, uscată, împrăștiată jur-împrejur? Țărușii, domnilor, au fost folosiți la împletituri. Ați văzut vreodată un dispozitiv de lemn pentru împletit plase și alte lucruri asemănătoare? Ei, un asemenea dispozitiv se află acum în fața noastră, numai că nu e din lemn și nu e prins în cuie. Cei doi călăreți au împletit din scoarță de copac o legătură de doi coți lungime și doi lățime. Asta se vede din felul cum sînt dispuși țărușii. După cîte știu, asemenea legături sau fețe din scoarță proaspătă le folosesc indienii pentru bandajarea rănilor. Scoarța umedă răcorește rana și apoi, uscîndu-se, se contractă atît de tare, încît face să reziste chiar și un os beteag. Înseamnă că cel puțin unul din cei doi călăreți era rănit. Și acum priviți fundul apei. Observați în nisip două adîncituri mari de tot ca de la niște scoici gigantice? Aici s-au bălăcit caii. Așa nu fac decît caii indieni.

Au fost deșeuați ca să se poată odihni și răcori, ceea ce înseamnă că-i mai aștepta un drum obositor. Sînt aproape sigur că cei doi călăreți n-au zăbovit aici decît pentru a confecționa fețele, apoi și-au continuat în grabă drumul. Iată deci concluzia cercetărilor noastre: doi călăreți pe cai indieni, din care cel puțin unul era rănit, au trecut apa în mare grabă fără să-și adape mai întîi caii; zăriseră teiul acesta și au dat zor încoace ca să bandajeze rana. Apoi au pornit mai departe. Ce rezultă de aici, domnule? Frămîntați-vă un pic creierul! mă îndemnă bătrînul pe mine.

— Am să încerc. Dar să nu rîdeți dacă voi nimeri cu bîta în baltă!

— Nici gînd! Vă consider ucenicul meu și de aceea nici nu mă aștept încă la o judecată matură.

— Ei bine, luînd în considerare rasa cailor, presupun că stăpînii lor erau indieni, ceea ce mă trimite cu gîndul la întîmplările din fortul Inge. Unul dintre solii apașilor, deși rănit, s-a salvat prin fugă. Winnetou a părăsit și el mai apoi fortul, s-a luat cu toată graba după omul lui și, avînd un cal foarte sprinten, l-a ajuns curînd din urmă.

— Nu e rău! aprobă Old Death. Și altceva?

— Cei doi apași trebuiau să ajungă repede la ai lor, ca să-i informeze despre crima săvîrșită de comanși la fortul Inge și să-i pună în gardă asupra unui eventual atac din partea acestora. De aici și graba lor. Abia după ce au trecut dincoace și-au îngăduit răgazul de a se ocupa de bandajarea rănii; știau, probabil, dinainte că aici vor putea face rost de coajă de tei. Au lăsat caii să se mai învioreze și pe urmă și-au reluat cursa.

— Așa e! Sînt mulțumit de răspuns. Nici o îndoială că e vorba de Winnetou și de solul scăpat din mîinile comanșilor. Firește că urmele lăsate în iarbă s-au șters pînă acum, dar îmi închipui ce direcție au apucat. Vor fi traversat Río Grande, continuîndu-și apoi drumul în linie dreaptă. Așa vom merge și noi. Sper că vom da de vreun semn al lor. Deocamdată, să ne căutăm un loc de popas; mîine va trebui s-o pornim foarte devreme.

Ochiul lui ager găsi curînd un loc potrivit, un mic luminiș cu iarbă deasă și înconjurat de tufe, unde caii noștri se puteau ospăta din belșug. Le scoaserăm șeile și îi priponirăm cu ajutorul *lassourilor* pe care le luasem din La Grange. Apoi, din ultimele rezerve alimentare, pregătirăm o cină modestă. Întrebîndu-l pe Old Death dacă n-ar fi cazul să aprindem un foc de tabără, acesta mă măsură ironic și răspunse:

— Mă așteptam, *sir*, la o astfel de întrebare din partea dumneavoastră. Veți fi citit, desigur, vreo dulceagă istorioară cu indieni, din cele ale lui Cooper[1] sau ale altor autori. Îmi închipui că v-au plăcut, nu-i așa?

— Oarecum.

— Păi da! Toate astea se citesc cu plăcere; lucrurile merg strună, fără greutăți. Îți aprinzi pipa sau țigara, te lungești pe canapea, îți rezemi picioarele pe spetează și te scufunzi în lectura cărții împrumutate de la bibliotecă. Dar ia încearcă să intri aievea în pădurile virgine, în Vestul Sălbatic! O fi fost Cooper un foarte iscusit romancier, nu zic ba, de altfel am savurat și eu cărțile lui cu mohicani și cu alte drăcovenii, dar în Vest nu i-a călcat vreodată piciorul. S-a priceput de minune să amestece poezia cu realitatea, numai că în Vest n-ai de-a face decît cu faptul concret. Eu, unul, n-am descoperit nici strop de poezie. Citești în volumele lui despre niște splendide focuri de tabără, la flacăra cărora se frig pulpe suculente de bizon. Eu, însă, atîta vă spun, dacă aprindem un foculeț cît de mic, orice indian aflat la două mile engleze de aici i-ar simți mirosul.

— Vasăzică la distanță de aproape un ceas călare? E cu putință?

— Veți mai avea prilejul să descoperiți cum lucrează nasul indienilor. Și nu numai ei, dar și caii lor adulmecă orice miros și îl semnalează cu acel nechezat specific în urma căruia

[1] James Fenimore Cooper (1789–1851): scriitor american, autor de romane de aventuri din viața pieilor-roșii *(n. r.)*

destui albi și-au pierdut viața. Iată de ce cred că va trebui să renunțăm astăzi la farmecul focului de tabără.

— Bănuiesc, totuși, că nu sînt indieni prin apropiere: comanșii încă nu pot fi pe drum. Pînă să se fi întors parlamentarii, pînă să fi dat curierii alarma în diferitele triburi, trebuie să fi trecut destul timp.

— Hm! Ce mai vorbe deștepte poate să înșire un *greenhorn*! Ați uitat, din păcate, trei lucruri. Întîi, că ne aflăm chiar pe teritoriul comanșilor; al doilea, că războinicii lor mișună pînă și dincolo, în Mexic; al treilea, că nici cei rămași acasă nu așteaptă să fie mobilizați cu toba, ci sînt de mult gata de luptă. Sau credeți cumva că comanșii sînt atît de proști încît să-i ucidă pe solii apașilor, fără să se fi pregătit pentru o bătălie în stil mare? Aflați că acțiunea împotriva solilor apași nu s-a produs în urma unui simplu impuls de mînie: totul a fost dinainte chibzuit și hotărît. Pun rămășag că încă de pe acum comanșii se află la Río Grande. Și mă tem că n-o să-i fie ușor lui Winnetou să treacă rîul pe ascuns.

— Sînteți, așadar, de partea apașilor?

— În sinea mea, sînt. Li s-a făcut o nedreptate. Au fost atacați mișelește. În plus, am o simpatie deosebită pentru Winnetou. Dar prudența ne obligă să nu luăm atitudine pe față. Să fim bucuroși dacă vom ajunge teferi la țintă; să nu cedăm cumva ispitei de a face ochi dulci vreuneia din părți. De altfel, nu prea am motive să mă tem de comanși. Ei mă cunosc. Nu le-am făcut niciodată cu bună știință vreun rău. I-am vizitat adeseori și m-au primit prietenește. Una din cele mai cunoscute căpetenii ale lor, Oyo-coltsa, adică Biberul Alb, mi-e chiar prieten. I-am făcut cîndva un serviciu pe care a promis să nu-l uite niciodată. Asta s-a întîmplat sus, lîngă Red River; fusese atacat de o trupă de cicazași și, dacă nu soseam eu și-ar fi pierdut, desigur, scalpul și viața. Acum prietenia asta poate fi de mare însemnătate pentru noi. Dacă-i întîlnim pe comanși și vedem că ne întîmpină cu dușmănie, atunci fac apel la prietenia cu șeful. Și, la urma urmei, sîntem cinci oameni în toată

firea și sper că toți știm să tragem cu pușca. Pînă să-mi jupoaie vreun indian pielea de pe cap, vă asigur că o duzină de-ai lui vor primi bilete de călătorie spre veșnicele plaiuri ale vînătoarei. Oricum, să fim pregătiți ca și cînd ne-am afla pe teritoriu inamic. Nu ne culcăm toți deodată; trebuie să avem mereu cîte un om de gardă; ne schimbăm din oră în oră; tragem la sorți cu cinci fire de iarbă și stabilim schimbul fiecăruia. Vom dormi deci fiecare cîte cinci ore. E suficient.

Smulse firele de iarbă și traserăm la sorți. Eu căzui în ultimul schimb. Între timp se înnoptase și domnea un întuneric de nepătruns. Cît eram încă treji, nu trebuia nici o gardă. Și se părea că nici nu aveam poftă de somn. Ne aprinserăm cîte o țigară și ne așezarăm la taclale. Mai cu seamă Old Death ne antrena cu istorisirile lui. Alegea cu bună știință întîmplări din care să avem ceva de învățat. Astfel trecu o bună parte din timp. Cînd să-mi reglez deșteptătorul de la ceasul meu de buzunar, constatai că se făcuse ora zece și jumătate.

Deodată, Old Death tăcu și trase cu urechea. Unul din caii noștri sforăise într-un fel aparte, ca de neliniște sau teamă.

— Hm! făcu bătrînul. Asta ce-o fi? Știam eu ce știam cînd i-am declarat lui Cortesio că gloabele astea trebuie să fi trăit cîndva în prerie! Numai un cal obișnuit cu Vestul sforăie așa. Pesemne că a simțit ceva suspect prin apropiere. Dar, domnilor, nu mai căscați degeaba ochii ca să descoperiți cauza neliniștii sale! Aici, între tufe, e întuneric beznă și, dacă vă concentrați privirea, ochii capătă o strălucire care poate fi observată de dușman. Mai bine uitați-vă în pămînt și lăsați că scrutez eu întunericul; îmi trag pălăria pe ochi ca să nu se vadă licărul... Atenție! Nu vă mișcați!

Sforăitul se repetă. Unul din cai – probabil al meu – tropăia de parc-ar fi vrut să se smulgă din *lasso*. Amuțirăm cu toții, dar Old Death șopti, mustrîndu-ne:

— Ce dracu' ați amuțit? Dacă e cineva prin preajmă și ne-a iscodit, atunci știe că stăteam la taifas; și tocmai tăcerea

noastră de acum îl va face să priceapă că sforăitul calului ne-a trezit bănuieli. Ei, hai, discutați! Vorbiți ce vă trece prin cap!

Atunci negrul anunță în șoaptă:

— Sam știe unde este om. Sam ai văzut doi ochi.

— Bine! Dar nu te mai uita încolo, că te vede și el. Unde zici că e omul?

— Unde Sam legat cal, dreapta de corcoduș. Jos, la pămînt, văzut doi scîntei slab.

— Am înțeles! Mă strecor eu în spatele lui și-l iau de ceafă. Nu cred să fie mai mulți, deoarece caii noștri s-ar comporta în alt chip. Hai, vorbiți, discutați cu glas tare! Asta ne aduce un dublu folos: întîi de toate, îl faceți pe individ să creadă că nu bănuim nimic și, în al doilea rînd, îmi acoperiți zgomotul pașilor care, pe asemenea întuneric, e greu de evitat.

Lange mă întrebă ceva în gura mare și eu îi dădui un răspuns sonor. De aci se porni un dialog susținut în care ne căzneam să picurăm cît mai mult umor, pentru a crea o atmosferă de veselie și voie bună. Rîsul degajat era, desigur, cel mai potrivit spre a-l convinge pe spion de totala noastră nepăsare și a-i abate atenția de la zgomotul provocat de apropierea lui Old Death. Will, fiul lui Lange, ca și negrul Sam ni se alăturară și sporovăirăm așa, fără nici o reținere, timp de vreo zece minute, pînă cînd ne întrerupse glasul lui Old Death:

— Ei, voi de colo! Nu mai turuiți atîta! Nu mai e nevoie. L-am prins. Vi-l aduc plocon!

Dinspre partea unde era priponit calul negrului veni mai întîi un foșnet și apoi se ivi bătrînul, călcînd apăsat. Depuse în fața noastră povara pe care o cărase în spinare.

— Așa! zise el. A fost o luptă ușoară; larma voastră l-ar fi făcut pe indian să nu audă nici huruitul unui cutremur de pămînt!

— Indian? Atunci înseamnă că sînt și alții prin apropiere?

— Se poate, dar nu cred. Deocamdată, să facem un pic de lumină și să-l vedem la față. Am văzut aici destule frunze uscate,

ba și niște vreascuri. Stați să le aduc. Între timp, aveți grijă de dumnealui.

— Văd că nu mișcă. L-ați ucis?

— Nu. Doar conștiința i-am trimis-o la plimbare. I-am legat mîinile la spate chiar cu brîul lui. Pînă își vine în fire, mă întorc.

Se duse după vreascurile cu pricina și se înapoie curînd. Ne apucarăm să le mărunțim. Chibrituri aveam. Încinserăm astfel un crîmpei de foc pentru a deslușì chipul prizonierului. Vreascurile erau atît de uscate, încît aproape că nici nu scoteau fum.

Acum îl vedeam bine pe indian. Purta pantaloni de piele cu ciucuri, cămașă vînătorească tot din piele și mocasini simpli, fără nici o podoabă. Părul îi era tuns mărunt. Numai în creștet păstrase un smoc. Avea fața vopsită: dungi negre, pe fond galben. Armele, adică un cuțit, un arc și o tolbă de piele pentru săgeți, precum și alte lucruri pe care le purta la brîu i le luase Old Death. Indianul zăcea fără simțire, nemișcat, cu ochii închiși. Parcă era mort.

— Un războinic de rînd, constată Old Death. Nu poartă nici un semn că ar fi răpus vreun inamic: nici un scalp la brîu, iar încălțările îi sînt simple, fără ciucuri de păr de om. Îi lipsește pînă și punga cu „medicamente". Pare să n-aibă nume, sau poate și l-a pierdut în luptă odată cu amuletele. Acum l-au trimis ca iscoadă; e o misiune plină de primejdii, în care se poate evidenția doborînd vreun dușman și redobîndindu-și astfel numele. Aha, uitați-vă! Începe să miște. Își revine. Stați liniștiți!

Prizonierul încercă să-și destindă mădularele și respiră adînc. Dîndu-și seama că are mîinile legate, un fior de groază îi străbătu ființa. Deschise ochii, dădu să se salte, dar căzu la loc. Ne privi apoi cu ochii injectați. Zărindu-l pe Old Death, exclamă:

— Coșa-pehve!

Aceasta e o expresie din graiul comanșilor, însemnînd „bătrîna moarte", adică exact înțelesul numelui „Old Death".

— Chiar eu, răspunse bătrînul cercetaș. Războinicul roșu mă cunoaște?

— Fiii comanșilor îl cunosc foarte bine pe omul cu acest nume și care a fost oaspetele lor.

— Ești comanș. Se vede după vopseaua de pe obrazul tău. Cum te cheamă?

— Fiul comanșilor și-a pierdut numele și n-o să-l mai poarte niciodată. Credeam că-l recuceresc, dar căzînd acum în mîinile fețelor palide, m-am acoperit iarăși de ocară și rușine. Vă rog, luați-mi viața! Voi înălța cîntece de luptă și nu-mi va scăpa nici un geamăt cînd mă veți arde la stîlpul caznelor!

— Nu putem să-ți îndeplinim rugămintea; doar îți sîntem prieteni! Numai întunericul e de vină că te-am luat prizonier; nu am știut că ești un fiu al comanșilor cu care trăim în bună pace. Vei rămîne în viață și vei săvîrși fapte mari ca să-ți cucerești un nume, iar dușmanii or să tremure înaintea ta. Ești liber!

Și Old Death îi dezlegă mîinile. Mă așteptam ca indianul să nu mai poată de bucurie; dar el nici nu se mișcă din loc:

— Nu, fiul comanșilor nu e liber! El vrea să moară. Bagă-i cuțitul în inimă!

— N-am pentru ce și nici nu-mi face vreo bucurie. De ce, adică, te-aș omorî?

— Pentru că m-ai prins. Dacă războinicii noștri află adevărul, voi fi alungat. Ei vor spune despre mine: „Mai întîi și-a pierdut punga cu medicamente și numele, apoi a căzut în mîinile fețelor palide; înseamnă că e orb și surd și nu va mai purta niciodată semne de războinic”.

Omul vorbea sfîșietor de trist. Ce-i drept, nu-l înțelegeam cuvînt cu cuvînt, pentru că vorbea în graiul comanșilor amestecat cu expresii englezești. Dar ceea ce nu înțelegeam mă sileam să ghicesc.

— Fratele roșu să nu-și simtă fruntea întinată și sufletul apăsat de rușine, intervenii eu, înainte ca Old Death să-i răspundă. Nu e defel rușinos să fii prins de un alb cum e Coșa-pehve. De altfel, războinicii comanșilor nu vor afla niciodată că ai căzut prizonier. Vom ști să păstrăm taina.

— Și Coșa-pehve întărește oare acest legămînt? întrebă indianul.

— Bucuros! încuviință Old Death. Vom spune doar că ne-am întîlnit, atît. Tu m-ai recunoscut și, știindu-mă prieten, ai venit pașnic în întîmpinarea mea... Așa nu dăm de bănuit.

— Vorbele fratelui meu alb, atît de vestit, mă bucură. Acum mă pot ridica de jos; am încredere în cuvîntul lui și nu mă mai întorc printre războinicii comanșilor ca un blestemat. Cîtă vreme ochii mei or să vadă soarele, voi purta recunoștință fețelor palide pentru tăcerea lor.

Se ridică în capul oaselor, rămase un timp așa și răsuflă ușurat. Pe fața lui vopsită, zadarnic ai fi căutat să-i deslușești starea sufletească; dar se simțea cît de colo că i se luase o piatră de pe inimă.

Firește că lăsai în seama bătrînului *westman* să continue discuția, ceea ce dînsul nu întîrzie să facă:

— Prietenul nostru roșu a văzut că-i dorim binele. Sperăm că și el ni-e prieten și va răspunde cinstit întrebărilor mele.

— Coșa-pehve să întrebe. Voi spune numai adevărul.

— A pornit oare fratele meu de unul singur și din voia lui ca să răpună vreun dușman sau vreo fiară sălbatică, pentru ca pe urmă să se întoarcă la el, în *wigwam*, cu un nume nou? Sau poate că mai sînt și alți războinici pe-aici?

— Cîtă frunză și iarbă.

— Înseamnă că toți războinicii voștri sînt plecați de la *wigwamurile* lor?

— Da, au pornit să le ia dușmanilor scalpul.

— Despre ce dușmani vorbești?

— Despre cîinii de apași. Au împrăștiat o putoare, de-a pătruns pînă în corturile noastre. Și atunci războinicii comanșilor au pornit împotriva acestor coioți, făgăduind să-i șteargă de pe fața pămîntului.

— Și n-au cerut mai întîi sfatul înțeleptelor căpetenii?

— Ba da. Căpeteniile s-au adunat și au hotărît războiul.

Apoi vracii l-au întrebat pe Manitu, Marele Spirit, și răspunsul a fost mulțumitor. Începînd de la taberele comanșilor și pînă la marele fluviu pe care albii îl numesc Río Grande del Norte, pretutindeni mișună războinicii noștri. De patru ori a asfințit soarele de cînd securea războiului a fost purtată din cort în cort.

— Fratele meu roșu face și el parte dintr-o ceată de războinici?

— Da. Am poposit mai sus de aici, pe malul rîului, și iscoadele au plecat să cerceteze dacă ținutul e sigur. Eu m-am îndreptat încoace; mirosisem că se află aici niște cai străini, ai fețelor palide. M-am strecurat printre tufe ca să-i număr, dar m-a prins Coșa-pehve și m-a omorît pentru cîtva timp.

— Să uităm ce-a fost și să nu mai pomenim de întîmplarea asta. Cîți războinici ai comanșilor se află acolo sus?

— De zece ori zece.

— Și cine îi comandă?

— Avat-vila, tînăra căpetenie.

Avat-vila înseamnă Marele Urs. Old Death își controlă memoria și rosti:

— Nu-l cunosc. Nici n-am auzit de el.

— Și-a primit numele abia de cîteva luni, fiindcă a doborît în munți un urs cenușiu și a adus acasă blana și ghearele ursului. E feciorul lui Oyo-coltsa, căruia fețele palide îi spun Biberul Alb.

— O, pe acela îl cunosc! Sîntem prieteni.

— Știu. Am văzut cu ochii mei cînd ai fost la el. Fiul său, Marele Urs, va fi bucuros să te întîlnească.

— Și unde îl găsesc? Departe?

— După socoteala noastră, ar fi cam o jumătate de oră călare.

— Atunci se cade să-l vedem. Îl vom ruga să ne primească în ospeție. Fratele meu roșu să ne arate drumul.

După nici cinci minute încălecarăm și pornirăm; indianul mergea înainte. Ne conduse mai întîi prin crîng, ne scoase în cîmp deschis și o luă apoi în susul malului.

Nu dură decît un sfert de oră și observarăm prin întuneric cîteva siluete de oameni. Erau străjile. Călăuza noastră schimbă cu ele cîteva vorbe și se depărtă. Noi ceilalți rămaserăm locului. După un timp, comanșul se înapoie și ne călăuzi mai departe. Era beznă s-o tai cu cuțitul. Cerul se înnorase; pe boltă – nici un licăr de stea. Ne uitam atent ba la dreapta, ba la stînga, dar nu deslușeam nimic. Ne oprirăm din nou.

— Frații mei albi să nu mai înainteze, ne sfătui călăuza. Pe timp de război fiii comanșilor nu aprind focul, dar acum îl vor aprinde, fiindcă sînt convinși că nu se află nici un dușman prin preajmă.

Plecă iarăși de lîngă noi. La un moment dat, zării prin noapte o luminiță cît o gămălie de ac.

— Asta-i *punka*, ne lămuri Old Death.

— Ce anume? mă interesai, prefăcîndu-mă că nu știu.

— Scăpărătoarea preriei. Două bucăți de lemn, una lată, alta subțire, rotundă. Cea lată e prevăzută cu o mică crestătură care se umple cu *punka*, adică putregai uscat de prin scorburile copacilor. E cea mai bună iască din cîte se cunosc. Bețișorul subțire se potrivește apoi în scobitura umplută cu putregai și se freacă repede-repede, cu amîndouă mîinile. Prin frecare, iasca se încinge și ia foc. Uitați-vă!

Pîlpîi mai întîi o flăcăruie, apoi, alimentată cu frunziș uscat – crescu pălălaie. Curînd, focul scăzu din nou, căci indienii temperează de obicei lumina ca să nu se întindă prea departe. Ei cară uscături și le așază jur-împrejur, cu vîrfurile îndreptate spre flacără. Astfel, apropiind sau depărtînd vreascurile de foc, lumina poate fi întețită sau domolită după voie.

Cînd, la un moment dat, flacăra izbucni mai tare, mă dumirii unde ne aflăm. Ne opriserăm sub niște arbori și eram împresurați din toate părțile de indieni. Numai puțini erau înarmați cu puști; majoritatea purtau sulițe, arcuri și săgeți. Dar fiecare ins își avea *tomahawkul* său, acea teribilă secure a indienilor care, mînuită de oameni iscusiți, e cu mult mai primejdioasă decît pare.

După ce comanșii își reglară focul, ni se transmise invitația să descălecăm. Caii noștri fură duși în altă parte; ne aflam astfel în puterea indienilor, căci în aceste locuri omul fără cal e ca și paralizat. Ce-i drept, nimeni nu ne ceru să depunem armele, dar cinci oameni – fie și înarmați – contra o sută de războinici nu înseamnă un raport de forțe prea plăcut.

Ni se îngădui să venim lîngă foc, unde nu ședea decît un singur indian. Avea obrazul atît de vopsit (în aceleași culori ca și călăuza noastră), încît nu deslușeam deloc dacă e tînăr sau bătrîn. Părul îi era împletit și adunat într-o chică înaltă. O pană de vultur alb îi flutura pe creștet. La brîu îi atîrnau două scalpuri, la gît – punga cu „medicamente" și pipa păcii. De-a curmezișul genunchilor ținea o flintă veche de prin anii douăzeci sau treizeci. Omul ne măsură pe rînd din creștet pînă-n tălpi. Pe negrul nostru parcă nici nu-l luă în seamă, căci indienii îi disprețuiesc total pe semenii noștri de rasă neagră.

— Face pe grozavul, îmi strecură Old Death în nemțește, pentru ca indianul să nu priceapă. Ia să-i arătăm că și noi sîntem șefi! Luați loc și lăsați-mă pe mine să vorbesc!

Se așeză în fața căpeteniei și noi îi urmarăm exemplul. Numai Sam rămase în picioare. Știa că, fiind un negru, nu-i era îngăduit să se așeze lîngă foc și că, abuzînd de o favoare rezervată numai căpeteniilor, ar fi putut să-și riște viața.

— *Uf!* făcu morocănos indianul și pronunță niște cuvinte neînțelese.

— Pricepi limba fețelor palide? întrebă Old Death.

— Avat-vila o pricepe. Dar nu vrea s-o folosească, nu-i place! rosti căpetenia și Old Death ne tălmăci pe loc răspunsul.

— Te rog eu să vorbești de astă dată!

— De ce?

— Fiindcă tovarășii mei nu cunosc limba comanșilor și trebuie să înțeleagă ce vorbim.

— Voi sînteți aici la comanși; se cade deci să vorbiți în limba noastră. Așa cere buna-cuviință.

— Te înșeli. Cum să se folosească cineva de o limbă pe care n-o cunoaște? Afară de asta, însoțitorii mei sînt aici musafiri și îți pot cere aceeași bună-cuviință. Doar zici că știi englezește! Vrei să creadă că, de fapt, nu știi?

— *Uf!* exclamă el. Apoi vorbi într-o englezească stricată: Eu nu mint. Dacă nu mă cred pe cuvînt, înseamnă că mă jignesc și am să dau ordin să fie uciși! Cum de-ați îndrăznit să vă așezați lîngă mine?

— E dreptul nostru de căpetenii.

— A cui căpetenie ești tu?

— A cercetașilor.

— Și dînsul? se interesă indianul, arătînd spre Lange.

— Dînsul e căpetenia meșterilor care fac arme.

— Și ăsta? continuă indianul, fixîndu-l pe Will.

— Acesta e fiul său. Lucrează săbii și *tomahawkuri* care sparg țeasta dușmanilor.

Faptul părea să-i impună indianului.

— Dacă face așa ceva, înseamnă că e o căpetenie foarte pricepută. Dar ăla de colo? mă arătă roșul pe mine.

— Bărbatul acesta renumit e tocmai de dincolo de apa cea mare. A venit din țara lui depărtată ca să-i cunoască pe războinicii comanși. Dînsul e o căpetenie a înțelepților, a învățaților. Cînd se va întoarce la el acasă, va povesti mulțimii ce bărbați destoinici sînteți.

Acestea parcă depășeau puterea de înțelegere a indianului. Mă privi foarte atent, apoi rosti:

— Vasăzică, face parte dintre bărbații cei mai înțelepți și încercați? Dar nici nu i-a albit măcar părul!

— În țara lui tinerii sînt înțelepți ca și bătrînii voștri.

— Atunci Marele Spirit o fi iubind foarte mult acea țară. Numai că fiii comanșilor n-au nevoie de înțelepciune străină; ei au destulă minte ca să știe unde și cum să-și afle norocul. De altfel, se pare că tînărul acesta și-a cam pierdut înțelepciunea, de vreme ce

cutează să vină încoace în timp de război. După ce am dezgropat securea războiului, oamenii albi nu mai au ce căuta în ținuturile noastre.

— Pesemne că nu știi ce au făgăduit solii voștri la fortul Inge. Ei au spus că veți porni război împotriva apașilor, dar cu fețele palide veți rămîne prieteni.

— N-au decît să se țină ei de cuvînt. Eu n-am fost de față!

Vorbise tot timpul pe un ton cît se poate de sever; în schimb, Old Death se menținuse calm și prietenos. Acum, însă, bătrînul socoti necesar să-și schimbe atitudinea și se răsti la indian:

— Așa știi tu să vorbești? Dar cine ești tu, la urma urmelor, de îndrăznești să arunci astfel de vorbe în obrazul lui Coșa-pehve? De ce nu mi-ai spus numele tău? Ori nici nu ai vreunul? Dacă n-ai, atunci spune cum îl cheamă pe tatăl tău!

Indianul, mirat de atîta îndrăzneală, îl țintui cu privirea pe Old Death și rosti:

— Omule! Vrei să te pun la cazne și să te omor?

— N-ai s-o faci!

— Eu sînt Avat-vila, căpetenia comanșilor!

— Avat-vila? Marele Urs! Află că eu, cînd am răpus pentru prima oară un urs, nu eram decît un băiețandru. De atunci am ucis atîția *grizzly*, că aș putea să-mi îmbrac tot trupul cu ghearele lor. Pe cine a doborît abia un urs, încă nu-l socotesc viteaz fără pereche.

— Atunci, uite aici, la brîu, scalpurile!

— *Pshaw!* Dacă i-aș fi jupuit pe toți dușmanii înfrînți de mine, aș avea scalpuri să-ți împodobesc toată ceata de războinici. Nici asta nu-mi spune nimic!

— Sînt fiul lui Oyo-coltsa, marea căpetenie!

— Ei, acum se mai schimbă lucrurile. Cu tatăl tău, Biberul Alb, am fumat cîndva pipa păcii. Atunci ne-am legat ca prietenii lui să fie și ai mei, după cum prietenii mei să fie și ai lui. Și ne-am ținut totdeauna de cuvînt. Nădăjduiesc că fiul său va face la fel!

— Ești tare îndrăzneț la vorbă! Îți închipui, pesemne, că războinicii comanși sînt șoareci la care poate lătra orice cîine?

— Cîine ai spus? Crezi că Old Death e o javră care se lasă ciomăgită de oricine? Dacă așa ți-e gîndul, află că te pot trimite numaidecît în veșnicele plaiuri ale vînătoarei!

— *Uf!* Am aici o sută de oameni!

Și Avat-vila descrise un cerc cu brațul.

— Mă rog! răspunse bătrînul. Dar crezi că noi nu valorăm cît o sută de comanși laolaltă?! Toată ceata ta de războinici nu mă poate opri să-ți reped un glonț în piept. Și pe urmă mai vorbim și cu ei. Ia uite-ncoace! Am două pistoale și în fiecare cîte șase gloanțe. Cei patru tovarăși ai mei sînt tot atît de bine înarmați. Asta face la un loc șaizeci de gloanțe. Ei, și mai adaugă, te rog, puștile și cuțitele. Pînă să ne răpuneți, ar cădea jumătate din războinicii voștri!

Nimeni încă nu-i vorbise astfel acestui tînăr șef indian. Cinci contra o sută! Și, totuși, Old Death ședea înaintea lui, plin de siguranță! Ciudat lucru! Avat-vila i se adresă cu oarecare șovăială:

— Se vede că ai leacuri tari!

— Da, am un „medicament" care pînă acum i-a trimis la moarte pe toți dușmanii mei. Așa va fi și de-aci încolo. Răspunde: vrei să fii prieten cu noi, ori ba?

— Trebuie să mă sfătuiesc cu războinicii mei.

— O căpetenie a comanșilor mai are nevoie de asemenea sfat? Asta n-aș fi crezut-o. Dar dacă spui tu, hai să te cred. Noi, în calitate de șefi, hotărîm toate după gîndurile noastre. Înseamnă, deci, că avem mai multă trecere și putere. De aceea nu se cade să stăm aici împreună cu tine. Ne luăm caii și plecăm.

Bătrînul se ridică ținînd ambele pistoale în mîini. Ne scularăm și noi, la rîndul nostru. Marele Urs sări de la locul lui ca mușcat de năpîrcă. Ochii îi fulgerau și dinții albi îi scăpărau printre buzele întredeschise. Era vădit că ducea o luptă crîncenă cu sine însuși. Dacă ne-ar fi atacat, desigur că am fi plătit cu viața curajul lui Old Death; dar tot atît de sigur era că mulți comanși ar fi fost uciși sau răniți. Tînărul șef știa ce armă teribilă e un pistol din acesta cu repetiție și că dînsul ar fi fost prima lui victimă. Pe de altă parte, era răspunzător față de tatăl său în ce privește întregul

detașament. Și chiar dacă la indieni nu funcționează obligația de a deveni războinic – totuși, odată învestit cu această calitate, trebuie să te supui unei discipline de fier și unor legi necruțătoare. Potrivit acestor legi, tatăl își trimite la moarte chiar propriul fiu. Cine se dovedește laș, inapt sau prea puțin rezistent în luptă, incapabil de a se stăpîni și de a ține seama de interesul general – se expune disprețului tuturor și nici un alt trib, fie și inamic, nu-l mai primește în sînul lui. Proscris, omul rătăcește prin locuri pustii și sălbatice și își poate redobîndi un nume cît de cît onorabil numai dacă se întoarce în preajma tribului său și se sinucide lent, în cele mai groaznice chinuri, demonstrînd astfel că știe măcar să îndure suferința. Aceasta e singura cale pentru a avea din nou acces în veșnicele plaiuri ale vînătoarei. Și în acest scop, indianul, spre deosebire de orice altă rasă, nu se dă îndărăt de la nimic.

Asemenea simțăminte frămîntau, probabil, și sufletul tînărului șef. Să poruncească oare ca să fim omorîți și abia pe urmă să-l anunțe pe tatăl său? Și dacă va cădea chiar el ucis și tatăl său va afla de la alții cum n-a fost în stare să se stăpînească și cum, pentru a-și da aere de căpetenie, a refuzat dreptul la ospitalitate unui prieten, cum s-a răstit la dînsul și la tovarășii lui ca la niște potăi?

Pe astfel de ezitări conta, desigur, Old Death. Chipul său nu trăda nici cea mai mică îngrijorare. Stătea în fața indianului, cu ambele pistoale gata să tragă și privindu-l țintă în ochii bîntuiți de mînie.

— Vreți să plecați? strigă indianul. Unde vă sînt caii? Nu-i puteți lua! Sînteți încercuiți!

— Și tu laolaltă cu noi! Gîndește-te la Biberul Alb! Dacă te împușc, tatăl tău nu-și va înveli capul și nu va îngîna pentru tine rugăciunea morților, ci va spune: „N-am avut nici un fiu. Cel pe care l-a împușcat Old Death era un băiețaș fără minte; nu mi-a respectat prietenii și a dat ascultare numai prostiei sale”. Umbrele celor pe care îi vom uciDeodată cu tine îți vor închide intrarea în veșnicele plaiuri ale vînătoarei și babele știrbe îl vor batjocori pe conducătorul care n-a știut să cruțe viața războinicilor săi, fiindcă

nici pe sine însuși n-a știut să se conducă. Privește cum stau în fața ta! Am eu mutră de fricos? Nu de teamă îți vorbesc așa, ci pentru că ești fiul fratelui meu roșu și aș vrea ca dînsul să fie mîndru de tine. Acum n-ai decît să hotărăști! Un singur cuvînt necugetat spus alor tăi, o singură mișcare pripită și trag! Lupta începe!

Căpetenia mai rămase preț de un minut pe gînduri... Apoi se așeză încet la loc, desprinse calumetul de la gît și zise:

— Marele Urs va fuma pipa păcii cu fețele palide.

— Bine faci! Cine vrea să lupte cu apașii nu trebuie să se dușmănească și cu albii.

Ne așezarăm cu toții.

Marele Urs își scoase punga de la brîu și își umplu pipa cu *kinnikinnik*, acel tutun amestecat cu frunze de cînepă sălbatică. Îi dădu foc, rosti o scurtă cuvîntare din care nu mai reținem decît numeroasele referiri la pace, la prietenie și la frații albi, trase cîteva fumuri, le slobozi apoi în sus, în jos și în cele patru puncte cardinale, după care îi trecu pipa lui Old Death. Acesta, la rîndul lui, improviză o foarte amicală cuvîntare în numele întregului nostru grup, trase și el șase fumuri procedînd aidoma indianului și îmi întinse pipa mie, cu observația că noi, ceilalți, nu avem decît să repetăm jocul cu fumul. Apoi calumetul trecu la bătrînul Lange și, în fine, fiului său. Sam al nostru fu trecut cu vederea, căci niciodată un indian nu s-ar mai folosi de o pipă care a poposit între buzele unui negru. Totuși, Sam era și el cuprins în legămîntul nostru de prietenie.

În sfîrșit, după ce încheiarăm pactul, comanșii care stătuseră pînă atunci în picioare, formînd un cerc larg, se așezară și ei, iar iscoada fu chemată să raporteze despre întîlnirea noastră. Bietul indian nu pomeni nici o vorbă despre pățania lui cu Old Death. Rugai pe urmă ca Sam să fie condus pînă la caii noștri, ca să-mi aducă țigări. Firește că nu oferii țigări decît „Marelui urs", avînd în vedere că ar fi fost incompatibil cu rangul meu de „căpetenie" dacă m-aș fi purtat prea familiar cu războinicii de rînd. Marele Urs părea să prețuiască mult țigara de foi. După ce aprinse havana și

simți gustul fumului, chipul i se transfigura de plăcere... Pe urmă ne întrebă cît se poate de prietenos ce scop anume are de fapt călătoria noastră. Old Death evită să-i mărturisească adevărul. Îl informă doar că vrea să-i ajungă din urmă pe niște albi aflați la Río Grande și să trecem apoi în Mexic.

— Atunci frații mei albi ne-ar putea însoți, propuse indianul. Noi sîntem în căutarea unui apaș. Îndată ce ne cade în mînă, pornim la drum.

— Și din ce direcție îl așteptați?

— A trecut și el pe-acolo, unde solii noștri s-au întîlnit cu ereții mîncători de stîrvuri. În limba albilor, locul acela se cheamă fortul Inge. Ticălosul era să fie ucis, dar a scăpat numai cu cîteva răni. În orice caz, nu se poate ține multă vreme în șa. Trebuie să se fi ascuns pe-aici, prin împrejurimi. Oare frații mei albi nu i-au dat de urmă?

Evident că vorbea de apașul cu care Winnetou trecuse apa ca să-l bandajeze. Despre căpetenia apașilor, însă, Marele Urs nu știa nimic.

— Nu, n-am văzut nici o urmă, răspunse Old Death și, de fapt, nu mințea, fiindcă nu zărisem alt semn decît adînciturile acelea pe fundul rîului. Bineînțeles că nu ne-ar fi trecut prin minte să-l trădăm pe Winnetou.

— Atunci cîinele trebuie să zacă undeva mai la vale. Cu rănile lui, nu putea să ajungă prea departe. Și apoi, războinicii noștri l-ar fi prins numaidecît dac-ar fi venit dinspre fortul Inge, de partea astălaltă a rîului. Doar erau pregătiți să-i iasă în drum.

Vorbele lui anunțau serioase primejdii pentru Winnetou. Eram, ce-i drept, convins că semnele de pe fundul apei nu au putut fi descoperite de comanși, deoarece caii noștri trecuseră peste ele, dar aflîndu-se de patru zile prin aceste locuri, nu era exclus ca Winnetou și omul său să fi căzut în mîinile unei cete de comanși. Faptul că Marele Urs nu era informat încă nu era o dovadă concludentă. Old Death, care nu scăpa nimic din vedere, observă:

— Cercetînd cu atenție, frații mei roșii vor găsi locul pe unde am trecut apa și am descojit un tei. Mi s-a deschis o rană veche și am avut nevoie de coajă cu care să mi-o leg. E un leac minunat. Fratele meu roșu n-ar face rău să-l țină minte.

— Războinicii comanșilor îl cunosc și se folosesc de el cînd se află vreo pădure în preajmă. Fratele meu alb nu-mi spune nimic nou.

— Sper ca războinicii comanșilor să nu aibă trebuință de acest leac. Ca prieten, vă doresc izbîndă și slavă și îmi pare rău că nu pot rămîne cu voi; știu că veți pierde încă timp cu căutarea urmelor, pe cînd noi sîntem grăbiți să-i ajungem pe albii noștri.

— În cazul acesta, frații mei îl vor vedea pe Biberul Alb. Tatăl meu va fi bucuros de întîlnire. Vă dau o călăuză care să vă conducă pînă la el.

— Unde se află tatăl tău, vestita căpetenie a comanșilor?

— Ca să răspund întrebării, trebuie să numesc toate locurile cu numele pe care li le-au dat fețele palide. Dacă frații mei pornesc călare spre asfințit vor ajunge la afluentul lui Río Nueces, căruia îi zice Turkey Creek, adică Brațul Curcanului. După aceea vor trece peste Chico Creek, de unde se întinde un mare deșert pînă la Elm Creek. Acest deșert e cutreierat de războinicii tatălui meu, care veghează ca nimeni să nu pătrundă prin vadul ce duce peste Río del Norte, mai sus de trecătoarea Eagle.

— Fir-ar să fie! îi scăpă lui Old Death, dar se grăbi să adauge: E tocmai drumul pe care vrem să apucăm și noi. Fratele meu roșu ne-a făcut o mare bucurie. Sînt fericit că-l voi revedea pe Biberul Alb. Dar acum cată să mergem la culcare, ca să ne putem scula în zori.

— Vă arăt eu un loc bun pentru odihnă.

Indianul se ridică și ne conduse pînă la un arbore masiv, cu coroana bogată. Trimise apoi după șeile și păturile noastre. De cînd fumase cu noi pipa păcii, parcă era alt om. După ce plecă, ne controlarăm coburii. Nu lipsea absolut nimic, lucru vrednic de toată lauda. Ne puserăm șeile la căpătîi și ne culcarăm, învelindu-ne cu

păturile. După puțin veniră și comanșii; în ciuda întunericului, observarăm cum se rînduiesc și se culcă în jurul nostru.

— Să nu cădeți la bănuială, ne liniști Old Death. Oamenii ne iau sub ocrotirea lor, asta-i tot. După ce ai fumat cu un indian pipa păcii, poți să te bizui pe el. Mai pe urmă vom căuta s-o ștergem de-aici cît mai departe posibil. I-am amețit frumos în ce-l privește pe Winnetou; trebuia, nu-i așa, să le abat atenția. Mă tem doar că-i va fi extrem de greu să ajungă dincolo de Río Grande. Altcineva nici vorbă să izbutească. Pe el, ce-i drept, îl cred în stare, dar mă neliniștește faptul că mai duce cu sine și un rănit. La tratative se trimit, de obicei, războinicii cei mai înțelepți. Înseamnă că apașul cu pricina trebuie să fie un om în vîrstă. Dacă mai adaug și frigurile provocate de rană, care, îndeosebi la un asemenea ritm de călărie sînt inevitabile, atunci mă cam înspăimîntă soarta amîndurora. Ei, să lăsăm deoparte gîndurile și să dormim. Noapte bună!

Ne urase noapte bună! Dar nu avui parte de liniște. Nici vorbă să adorm. Grija pentru Winnetou nu-mi dădea pace. Zorile mă găsiră treaz, adică *tot* treaz.

Îi deșteptai și pe ceilalți. Se sculară ușurel, fără nici un zgomot. Dar în aceeași clipă și indienii erau în picioare. Acum, la lumina zilei, îi puteam deosebi mult mai clar. Mă înfiorau desenul și coloritul straniu al fețelor, ca de altfel întregul lor aspect. Doar puțini își acoperiseră pe de-a-ntregul goliciunea. Majoritatea purtau niște zdrențe jalnice, probabil pline de paraziți, dar erau flăcăi înalți, chipeși, comanșii fiind renumiți pentru frumusețea lor bărbătească. În schimb, femeile lor nici nu sînt băgate în seamă. Femeia, *squaw*, cum o numesc ei, este o roabă tratată cu dispreț.

Căpetenia se interesă dacă n-am vrea să ne „ospătăm" și, într-adevăr, ne aduse cîteva porții de carne de cal, vînoasă, bătătorită sub șa. Îi mulțumirăm și scăparăm de „ospăț" sub pretextul că avem destule provizii proprii, deși acestea se rezumau de fapt la o rămășiță de șuncă. Marele Urs ni-l prezentă pe omul care urma să ne însoțească, iar Old Death își epuiză toată arta diplomatică pentru a-l face să renunțe în cele din urmă la această idee. Căpetenia

acceptă abia după ce bătrînul *westman* îi declară că ar fi o jignire pentru niște războinici albi atît de sus-puși, dacă li s-ar afecta o călăuză. De așa ceva n-au nevoie decît copiii sau oamenii fără experiență. Îl vom găsi noi singuri pe Biberul Alb.

Ne umplurăm burdufurile cu apă, pregătirăm cîteva legături de iarbă pentru hrana cailor și plecarăm după un scurt schimb de amabilități. Ceasul meu arăta ora patru.

Mai întîi o luarăm încet, la pas, ca să se mai dezmorțească animalele. Călcam încă pe iarbă, dar vegetația devenea tot mai rară, mai seacă, pînă dispăru cu totul și lăsă loc nisipului.

După ce arborii de pe mal se pierdură în urma noastră, s-ar fi zis că ne aflăm în plină Sahara. Un șes întins, fără o colină cît de mică, se desfășura în fața noastră: nisip, nimic decît nisip și deasupra soarele care, în pofida orei matinale, începuse să dogorească.

— Acuși o luăm la trap, hotărî Old Death. Trebuie să ne grăbim, mai ales înainte de amiază, cînd avem soarele în spate. Drumul duce exact spre apus și după-amiază, cu soarele în ochi, va fi mult mai greu.

— Nu cumva o să pierdem direcția în șesul acesta monoton, fără nici un punct de reper? întrebai eu, făcînd pe *greenhornul*.

Old Death rîse cu duioasă compasiune:

— Iarăși una din celebrele dumneavoastră întrebări, *sir*! Soarele e cel mai sigur ghid din cîți există. Ținta noastră imediată e Turkey Creek, la vreo șaisprezece mile de aici. Dacă n-aveți nimic împotrivă, vom ajunge în mai puțin de două ore.

Bătrînul își porni calul la trap, apoi la galop. Făcurăm și noi la fel. De aci încolo, amuțirăm cu toții. Căutam fiecare să ne menajăm caii, scutindu-i de zdruncinături și de eforturi inutile.

Trecu o oră, trecură două. Pe parcurs mai lăsarăm uneori caii la pas, să răsufle. Deodată, Old Death arătă drept înainte și-mi spuse:

— Uitați-vă la ceas, *sir*! Am călărit două ore și cinci minute. Și iată, în fața noastră e Río Nueces! Este?

Într-adevăr, așa era.

— Ei, vedeți, continuă el, noi, ăștia, avem, ca să zic așa, ceasul în mădulare. Chiar și noaptea, pe cel mai grozav întuneric, vă pot spune aproape cu precizie cît e ora. Nu greșesc decît cel mult cu cîteva minute. Veți învăța și dumneavoastră, încet-încet.

O dungă întunecată desena cursul rîului, dar nu zăream nici un copac, doar niște tufișuri. Găsirăm ușor un loc de trecere și ajunserăm apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Río Nueces. Puțin după ora nouă ne aflam pe malul lui Chico Creek. Și aici albia era secată. Doar pe alocuri, din cîte o băltoacă murdară, se prelingea la vale un firicel subțire de apă. Nici urmă de arbore, de arbust. Pînă și iarba puțină era uscată ca iasca.

Descălecarăm pe celălalt mal și adăparăm caii cu apă din burduf. Pălăria lui Will Lange făcea oficiu de găleată. Sarcinile de iarbă pe care le luasem cu noi se topiră repede în burțile cailor și, după un popas de jumătate de oră, pornirăm mai departe, spre Elm Creek, ultima țintă a călătoriei noastre.

Pe drum, animalele începură să dea semne de oboseală. Popasul și odihna fuseseră prea scurte pentru refacerea forțelor. De aceea călăream la pas.

Se făcuse amiază. Soarele dogorea ca focul și nisipul era atît de adînc, încît caii parcă înotau în valurile sale fierbinți. Înaintam cu greu. Către ora două, descălecarăm din nou pentru a adăpa caii cu apa ce mai rămăsese pe fundul burdufurilor. Noi nu băurăm nici un strop. Old Death ne oprise să bem. Zicea că noi, oamenii, putem îndura setea cu mult mai ușor decît caii care ne poartă în spinare pe nisipul încins.

— De altfel, zîmbi bătrînul pe sub mustață, v-ați ținut foarte bine. Nici nu vă dați seama ce distanță am parcurs. Spuneam că vom ajunge la Elm Creek abia deseară, dar o să-l atingem în cel mult două ore. E un succes pe care nu mulți l-ar putea obține cu asemenea cai.

În fine, Old Death o coti nițel spre sud și se miră:

— E pur și simplu un miracol că n-am dat încă de urmele nici unui comanș! Se vede că s-au ținut mereu pe lîngă apă. Auzi prostie, să pierzi atîta vreme în căutarea unui apaș fugar! Dac-ar fi mers drept peste Río Grande, i-ar fi prins cu siguranță pe cei urmăriți.

— Își vor fi zicînd că nici acum nu-i prea tîrziu, rațională bătrînul Lange. Dacă n-au trecut încă dincolo, Winnetou și rănitul nici n-au de unde bănui că trupele comanșilor sînt atît de aproape.

— Hm! E un pic de adevăr în ceea ce spuneți, *sir*. Faptul că nu-i întîlnim pe comanși îmi sporește îngrijorarea în legătură cu Winnetou. Ăștia nu mai cutreieră regiunea, cum spunea Marele Urs. Dimpotrivă, se pare că s-au repliat undeva. Semn rău pentru cei doi apași: te pomenești că i-au și prins!

— Și în acest caz, ce-l așteaptă pe Winnetou?

— Cea mai cruntă soartă din cîte se pot imagina. Să nu credeți că va fi torturat sau ucis în timpul campaniei. A-l captura pe cel mai de seamă conducător al apașilor e un eveniment excepțional, pe care comanșii l-ar sărbători cu cea mai mare pompă, adică în chip oribil. Aceștia l-ar pune sub pază sigură și l-ar duce pînă la ei acasă, unde n-au rămas decît femeile, copiii și bătrînii. Acolo l-ar îngriji cum nu se poate mai bine, lipsindu-l numai de libertate. Femeile i-ar citi din ochi orice dorință. Dar dacă apreciați cumva că tratamentul acesta aplicat unui prizonier e frumos și uman, atunci vă înșelați sută la sută. Ei nu urmăresc decît să-l fortifice, ca să poată rezista mai tîrziu chinurilor și să nu-și dea sufletul de la primele încercări. Ascultați ce vă spun: dacă-l prind pe Winnetou, comanșii îl omoară cu siguranță, dar nu pe moment, nici după un ceas, nici a doua zi. Trupul i-ar fi sfîșiat bucată cu bucată, cu o meticulozitate aproape științifică. Ar trece multe zile pînă să-l izbăvească moartea. După credința lor, asta înseamnă o moarte demnă de un șef. Și sînt convins că, îndurînd toate aceste cazne rafinate, victima nici nu s-ar strîmba măcar de durere; mai curînd și-ar rîde de călăi, i-ar batjocori. Pe mine unul m-ar durea nespus soarta lui Winnetou și vă spun cinstit că, într-un asemenea

caz, mi-aș risca fără preget viața ca să-l scap din mîinile dușmanilor. În sfîrșit, comanșii se află, vasăzică, la vest de noi. Hai s-o apucăm mai spre sud. Mă gîndesc să ajungem la un vechi prieten al meu, unde vom căpăta, probabil, informații despre situația de la Río Grande. Înnoptăm la dînsul.

— Dar va fi bucuros de oaspeți?

— Fără îndoială! Altminteri, nici nu l-aș număra printre prieteni. E vorba de un *ranchero*, un fermier mexican de cea mai curată obîrșie spaniolă. Unul din strămoșii lui a fost ridicat de nu știu cine la rangul de cavaler, așa că-și spune și el *caballero*. Iar ferma și-a botezat-o cu răsunătorul nume de *Estancia del Caballero*. Dumneavoastră să-i spuneți „Señor Atanasio".

Ne continuarăm apoi drumul în liniște. De galop nu putea fi vorba: caii înotau în nisip pînă aproape de genunchi. Dar încet-încet, stratul de nisip scăzu și, către ora patru, salutarăm primele smocuri de iarbă. Dădurăm apoi într-o prerie, unde niște *vaqueros*, adică văcari, își supravegheau cornutele, caii și oile. Bietele noastre animale se însuflețiră pe dată și își iuțiră pasul. Mai apoi apărură primii arbori și, în fine, în mijlocul decorului verde, licări silueta albă a unei clădiri.

— Asta e *Estancia del Caballero*, explică Old Death. E o construcție foarte curioasă, exact în stilul clădirilor „Moqui" și „Zunni". O adevărată fortăreață, ceea ce prin partea locului e cît se poate de necesar.

Ne apropiarăm de acest edificiu și-l examinarăm mai în amănunt. Casa era împrejmuită cu un zid înalt cît două staturi de om și prevăzut cu o poartă mare, masivă. La poartă se ajungea trecînd un podeț boltit peste un șanț adînc de apă – acum secat. Întreaga construcție avea formă de cub. Parterul nu se vedea, fiind pe de-a-ntregul mascat de zid. Etajul era mai retras și jur-împrejurul lui se întindea o terasă acoperită cu foaie albă de cort. Nu descoperisem nicăieri nici o ferestruie. Deasupra etajului întîi se ridica un al doilea, în aceeași formă cubică, avînd baza mai mică decît cel de dedesubt și împrejmuit, la rîndul lui, de o terasă umbrită

și ea cu foaie de cort. În felul acesta, clădirea se compunea din trei cuburi suprapuse – adică parterul și cele două etaje – avînd dimensiuni din ce în ce mai reduse. Pereții erau albi, ca și pînza de cort. De aceea, întreaga casă parcă lumina de departe. Abia cînd ajunserăm aproape de tot, zărirăm la fiecare etaj cîte un rînd de creneluri care probabil slujeau și ca ferestre.

— Frumos palat! zîmbi Old Death. O să vă mire și interiorul. Mă întreb căruia dintre șefii indieni i-ar trece măcar prin minte să ia cu asalt o asemenea casă!

Trecurăm călare podețul pînă la poarta prevăzută cu un ochi discret. La o margine atîrna un clopot cît un cap de om. Old Death trase de clopot și stîrni un sunet care putea fi auzit pe puțin la o jumătate de ceas depărtare. Foarte curînd se iviră în deschizătura porții un nas indian și niște buze groase.

— Cine-i? întrebă omul în spaniolă.

— Prieteni ai stăpînului, răspunse Old Death. E acasă *señor* Atanasio?

Nasul și buzele dispărură și în locul lor sclipiră doi ochi negri.

— Ce bucurie! *Señor* Death! Vă deschid numaidecît. Poftiți, *señores*! Mă duc să vă anunț.

Se auzi zăvorul. Apoi poarta se dădu în lături și intrarăm de-a călare. Paznicul era un indian voluminos, îmbrăcat în haine de pînză albă; era unul din acei *indios* fideles, adică indieni supuși, credincioși, care, spre deosebire de temerarii *indios bravos*, s-au împăcat cu normele civilizației moderne. El închise poarta după noi, făcu o plecăciune adîncă, străbătu solemn curtea și trase de o sîrmă atîrnată de zid.

— Mai avem vreme să ocolim casa călare, zise Old Death. Haide s-o admirăm!

Vedeam acum și parterul, înzestrat cu creneluri jur-împrejur. Clădirea se înălța în mijlocul unei ogrăzi înconjurată de ziduri, largă, nepavată. În afara crenelurilor – nici o fereastră.

Făcurăm ocolul și revenirăm în fața casei, fără să fi descoperit nici o ușă de intrare. Indianul ne aștepta.

— Dar cum se intră în casă? întrebă Lange.

— Veți vedea numaidecît, răspunse Old Death. Pe terasa parterului apăru cineva și, aplecîndu-se peste balustradă, ne cercetă din ochi. Zărindu-l pe indian, dispăru îndată și slobozi de sus o scară îngustă pe care ne urcarăm pînă la primul etaj. Cine ar fi crezut că găsește barem aici o ușă, ar fi rămas cu buzele umflate. La etajul al doilea ne aștepta un alt servitor, îmbrăcat de asemenea în alb. Acesta potrivi încă o scară și astfel ajunserăm tocmai sus, pe o platformă de tablă acoperită cu nisip. În centrul platformei se căsca o deschizătură pătrată prin care cobora o scară în interior.

— Vedeți, așa construiau indienii demult, cu secole în urmă, ne lămuri Old Death. Nimeni nu e în stare să pătrundă în curte. Și dacă, prin absurd, vreun dușman reușește să treacă totuși zidul, scara e retrasă imediat și omul rămîne neputincios în fața pereților masivi, fără intrări. În timp de pace, firește că ai putea să intri și să ieși de aici fără să te folosești nici de poartă, nici de scară. Te ridici în picioare pe spinarea calului și te salți peste zid în sus, pe galerie. Dar în timp de război n-aș sfătui pe nimeni să încerce experiența. Cum vedeți, de pe această platformă și de pe terase, prin creneluri, poate fi semănată cu gloanțe toată curtea, ca și terenul dimprejurul zidului. *Señor* Atanasio dispune de vreo douăzeci de *vaqueros* și de alți slujitori înarmați cu puști. Cînd acești douăzeci de flăcăi trag de sus, atunci sute de indieni trebuie să cadă pînă ce vreunul mai norocos izbutește să treacă peste zid. Aici, la graniță, o asemenea construcție e de mare preț. Datorită ei, stăpînul fermei a rezistat nu o dată unor asedii serioase.

De sus, de pe casă, puteam cuprinde cu ochii întreaga împrejurime. Observai că la mică distanță, în spatele clădirii, curgea Elm Creek. Apa era clară, abundentă și fertiliza ambele maluri. Atît de ispititoare și limpede era apa, încît îmi trezi dorința de a face o baie.

Conduși de un slujitor, coborîrăm scara și ajunserăm într-un coridor lung, îngust, luminat la fiecare capăt prin două creneluri. De ambele laturi ale coridorului erau uși, iar în fund o scară conducea spre catul de jos. Așadar, pentru a ajunge aici dinspre curte trebuia să urci mai întîi două rînduri de scări și apoi, înăuntru, să cobori alte două. Lucrul mi se păru foarte complicat, dar împrejurările îl justificau pe deplin.

Servitorul dispăru îndărătul unei uși și reveni abia după un răstimp, anunțîndu-ne că sîntem așteptați de către *señor Capitano de Caballería*. Pînă atunci, Old Death avusese grijă să ne pună în gardă:

— Nu-i luați în nume de rău bătrînului *señor* Atanasio dacă vă primește excesiv de ceremonios. Spaniolul nu poate fără etichetă, iar mexicanul de obîrșie spaniolă a păstrat uzanțele. Dacă eram singur, mi-ar fi ieșit de mult în întîmpinare. Așa însă primirea căpătă un caracter oficial. Să nu zîmbiți dacă îl veți vedea în uniformă. În tinerețe a avut gradul de căpitan în cavaleria mexicană și a rămas cu obiceiul de a se arăta în uniforma lui veche, aș zice antică. Plăcerea lui, ce vreți! Altminteri, e un om de zahăr.

În sfîrșit, servitorul ne conduse într-o odaie răcoroasă, plăcută, cu mobilier cîndva prețios, însă degradat în toată legea. Trei ferestrui, cu perdelele trase pe jumătate, răspîndeau o lumină dulce și primitoare. În mijlocul odăii stătea un bărbat înalt, uscățiv, cu părul și mustața albe ca zăpada. Purta pantaloni roșii cu lampasuri late, aurii, cizme de lac, înalte, de cavalerie și pinteni cu rotile mari, cît două carboave. Tunica era albastră și semăna cu un frac, împodobit cu brandenburguri strălucitoare. Pe epoleții, de asemenea auriți, nu purta grade de căpitan, ci de general. La șold, într-o teacă de oțel, îi atîrna sabia cu mînerul suflat în aur. În mîna stîngă ținea un tricorn cu ciucuri de aur și cu agrafă lucioasă în penajul multicolor. Pe scurt, parcă era îmbrăcat într-un costum de mascaradă. Privindu-l pe omul acesta cărunt, grav, semeț, cu ochii încă tineri și blajini, trebuia să zîmbești măcar pe ascuns.

Cînd păşirăm pragul, omul îşi pocni călcîiele şi pintenii zornăiră milităreşte. Apoi *señor* Atanasio rosti:

— Bună ziua, domnii mei! Fiți bineveniți!

Cuvintele sunau marțial. Ne înclinarăm tăcuți. Old Death răspunse în englezește:

— Mulțumim, *señor Capitano de Caballería*! Aflîndu-mă în acest ținut, am voit să ofer însoțitorilor mei plăcerea de a face cunoștință cu eroicul luptător pentru independența Mexicului. Îngăduiți-mi să vi-i prezint.

Un zîmbet măgulit se așternu pe fața bătrînului *hacendero*. Aprobă din cap și zise:

— Cu dragă inimă, *señor* Death! Sînt încîntat să-i cunosc pe acești *señores*!

Old Death îi înșiră numele noastre, iar *caballero* ne strînse tuturor mîna, chiar și negrului Sam. Apoi ne pofti să luăm loc. Old Death se interesă de *señora* și *señorita*, la care stăpînul casei deschise o ușă și amîndouă femeile – pregătite din timp și așteptînd invitația – intrară în odaie. *Señora* era o matroană foarte frumoasă, cu privirea caldă și sinceră; iar *señorita* – o fată drăgălașă – era de fapt nepoata ei, după cum aflarăm mai tîrziu. Amîndouă purtau rochii negre de mătase, gătite ca pentru o recepție la curtea regală. Old Death se grăbi să le întîmpine și le scutură mîinile atît de viguros, încît mi-era teamă să nu le strivească. Lange și fiul său încropiră o închinăciune, iar Sam exclamă arătîndu-și toți dinții:

— O, *missis*, *missis*, ce frumos, ce mătase!

Mă apropiai la rîndul meu de *señora*, îi luai mîna cu vîrful degetelor, mă aplecai și o dusei la buze. Doamna primi cu atîta emoție gestul, încît îmi oferi și obrazul ca să depun acel *beso de cortesía*, sărutul stimei – ceea ce însemna o mare cinste acordată persoanei mele. La fel au decurs lucrurile și cu *señorita*. În sfîrșit, ne așezarăm din nou. Firește că veni vorba de scopul călătoriei noastre. Le povestirăm cît socoteam necesar despre întîlnirea noastră cu comanșii. Toți ascultară cu cea mai mare atenție, schimbînd

priviri semnificative. Încheindu-mi relatarea, *señor* Atanasio ne pofti să-i descriem pe cei doi oameni căutați de noi. Atunci scosei din buzunar fotografiile și le arătai întregii familii. Cum își aruncă ochii asupra lor, *señora* izbucni:

— Ei sînt, ei sînt! Cu siguranță! Nu-i așa, dragă Atanasio?

— Într-adevăr, confirmă *caballero*. *Señores*, acești doi domni au dormit azi-noapte la mine.

— Cînd au sosit și cînd au plecat? se interesă Old Death.

— Au venit tîrziu seara, obosiți de drum, istoviți. Un *vaquero* de-al meu i-a observat și i-a condus pînă la mine. Au dormit adînc și s-au deșteptat abia către prînz. Acum trei ore au plecat mai departe.

— Perfect! Înseamnă că-i găsim mîine cu siguranță. Urmele, în tot cazul, le vom descoperi.

— Da, da, firește, *señor*. Aveau de gînd s-o apuce spre Río Grande și să-l traverseze mai sus de trecătoarea Eagle, cam între Río Moral și Río las Moras. De altfel, vom mai afla noutăți. Am trimis după ei cîțiva *vaqueros* și aceștia ne vor spune precis încotro au luat-o.

— De ce i-ați mai trimis pe slujitori?

— Vedeți, „musafirii" mi-au răsplătit ospitalitatea în chip mîrșav. După ce-au ieșit pe poartă, l-au expediat la mine cu o așa-zisă scrisoare pe paznicul de acolo și, în lipsa lui, au șters-o furîndu-mi șase cai.

— Ce rușine! Înseamnă că nu erau singuri?

— Nu. Erau împreună cu niște militari camuflați care escortează un detașament de recruți pentru Mexic.

— Atunci nu cred că oamenii dumneavoastră vor mai pune mîna pe caii furați. Sînt prea puțini în raport cu numărul tîlharilor.

— O, n-aveți grijă, oamenii mei știu să-și folosească pușt ile! Am trimis băieți din cei mai curajoși.

— V-au vorbit cumva Gibson și Ohlert despre situația și planurile lor?

— Nici un cuvînt. Primul era, de altfel, foarte volubil, în timp ce al doilea tăcea întruna. Eu le-am acordat toată încrederea. Mi-au solicitat să le arăt încăperile și aranjamentul casei. N-am refuzat. I-am condus peste tot. L-au văzut chiar și pe indianul rănit pe care îl țin ascuns la mine.

— Un indian rănit?! Cine-i? Cum a ajuns la dumneavoastră?

Caballero zîmbi superior și răspunse:

— Da, firește, asta vă interesează foarte mult, *señores*! Aflați că-l adăpostesc aici pe solul apașilor, despre care mi-ați povestit adineauri și căruia Winnetou i-a bandajat rănile sus, la Río Leona. E vorba de căpetenia Inda-nișo.

— Inda-nișo, „Omul bun", care-și merită pe deplin numele! Cel mai în vîrstă, mai chibzuit și mai pașnic dintre șefii apași! Trebuie să-l văd și eu!

— Am să vi-l arăt. Cînd a venit încoace, era într-un hal fără de hal. Trebuie să știți că Winnetou, faimosul Winnetou, mă cunoaște și trage la mine ori de cîte ori se află prin apropiere. Dînsul e sigur că poate avea oricînd încredere în ospitalitatea mea. De data asta, a venit cu Inda-nișo de la fortul Inge, unde solul apașilor fusese rănit la braț și la coapsă. Ajunși la Río Leona, Winnetou i-a pansat rănile, apoi au călărit în grabă mai departe. Dar pe bătrînul sol l-au năpădit la un moment dat niște friguri crunte, în timp ce comanșii cutreierau deșertul ca să-l prindă pe fugar. E o minune cum de-a reușit Winnetou, înfruntînd atîtea piedici, să-l aducă pînă aici, la *Estancia del Caballero*. Numai un Winnetou e în stare de așa ceva. Însă de aici, ar fi fost cu neputință să mai continue drumul împreună cu bătrînul rănit și bolnav. Inda-nișo nu se mai putea ține pe cal. Era tare slăbit și-l scuturau groaznic frigurile. Pierduse o mare cantitate de sînge și, să nu uităm, a trecut de șaizeci de ani.

— Cine-ar crede! Să fii rănit și să călărești, la vîrsta lui, tocmai de la fortul Inge pînă aici, peste o sută șaizeci de mile engleze! Numai un indian poate rezista atîta. Continuați, vă rog!

— Așadar, au sosit seara. Auzind clopotul de la poartă, am coborît chiar eu și l-am recunoscut pe Winnetou, care îmi istorisi tot ce s-a întîmplat și mă rugă să-i acord rănitului ocrotirea mea pînă va veni cineva să-l scoată de aici. În ce-l privește, trebuia să treacă repede Río Grande și să anunțe triburilor trădarea și operațiile ostile ale comanșilor. I-am dat pe cei mai buni *vaqueros* ai mei ca să-l însoțească și, întorcîndu-se apoi în grabă, să-mi raporteze dacă Winnetou a reușit să se strecoare neobservat.

— Și? întrebă încordat Old Death. A trecut?

— Da. Și lucrul acesta m-a liniștit pe deplin. A fost foarte prevăzător. Nu s-a deplasat în sus de Río Moral, unde se află comanșii, ci a traversat Río Grande mult mai la vale. Bineînțeles că acolo nu există vad de trecere. Apa e sălbatică și, dacă încerci s-o treci înot, îți riști serios viața. Totuși oamenii mei au trecut dincolo împreună cu Winnetou și l-au mai însoțit o bucată, pînă s-au încredințat că nu-l amenință primejdia unei întîlniri cu comanșii. Acum apașii sînt puși în gardă și îi vor primi pe dușmani cum se cuvine. Dar, *señores*, dacă doriți, putem să mergem la bătrînul Inda-nișo.

Ne ridicarăm cu toții și, înclinîndu-ne în fața doamnelor, coborîrăm la parter. Jos, ne pomenirăm într-un coridor identic cu cel de sus. Intrarăm printr-o ușă pe partea stîngă a coridorului.

Bătrîna căpetenie a apașilor zăcea într-o odaie cu aer proaspăt, răcoros. Frigurile se domoliseră, dar omul era atît de istovit, încît cu greu reușea să vorbească. Avea ochii adînciți în orbite și obrajii căzuți. Medici nu existau. Dar *caballero* ne asigură că Winnetou e un mare meșter în tratarea rănilor. Îl oblojise pe bătrîn cu niște buruieni de leac și stăruise să nu i se desfacă bandajele. După trecerea frigurilor, bolnavul va scăpa de primejdie. Ar fi însă grav dacă ar mai pierde sînge și febra s-ar întoarce.

După ce ieșirăm din odaie și scara se ivi din nou în fața noastră, îmi exprimai dorința să mă scald în apa rîului.

— Dacă vreți, nici nu mai e nevoie să coborîți scările, mă lămuri *señor* Atanasio. Puteți ieși de aici de-a dreptul în curte.

— Credeam că nu există uși.

— Ba există, dar secrete. Le-am construit ca să-mi asigur o ieșire pentru cazul cînd, totuși, niște bandiți ar izbuti, în cele din urmă, să intre în casă. O să le vedeți imediat.

Lîngă zid era un dulăpior. Îl împinse în lături și apăru o deschizătură prin care se putea ajunge în curte. Afară, deschizătura era camuflată cu arbuști plantați în acest scop.

Señor Atanasio mă conduse pînă afară, îmi arătă zidul din partea opusă a clădirii, unde se aflau arbuști asemănători, și reluă explicațiile:

— Pe acolo se iese în cîmp, fără ca vreun ochi străin s-o bănuiască. Vreți să vă folosiți de această trecere? Duce de-a dreptul spre rîu. Dar stați nițel să vă trimit un costum mai comod.

În clipa aceea sună clopotul la poartă. *Señor* Atanasio se duse să deschidă. Erau cinci călăreți, niște bărbați splendizi, viguroși, pe care stăpînul fermei îi trimisese pe urma hoților de cai.

— Ei? întrebă el. Ați adus caii?

— Nu, răspunse unul. Era gata-gata să-i ajungem. Tocmai trecuserăm peste apa de aici, le descoperisem urmele. I-am fi prins în cel mult un sfert de oră. Dar deodată urmele lor se amestecară cu altele, multe la număr, venind dinspre dreapta. Se întîlniseră cu comanșii. Ne-am luat imediat după ei și, peste puțin, i-am și zărit înaintea noastră. Erau peste cinci sute de comanși și, față de numărul lor atît de mare, am renunțat să ne aventurăm.

— Foarte bine. Doar n-o să vă riscați viața pentru cîțiva cai! Și comanșii ce-au făcut? Cum i-au tratat pe albi?

— Ar fi trebuit să ne apropiem prea mult ca să deslușim ce se petrece.

— Încotro călăreau?

— Spre Río Grande.

— Adică tot înainte. Deci n-ar fi nici un motiv de neliniște. În regulă. Mergeți la cirezile voastre!

Călăreții se depărtară. Dar bunul *caballero* se înșela amarnic. Pericolul era iminent. Comanșii – după cum aveam să aflu mai tîrziu – fuseseră informați de Gibson că bătrînul apaș rănit

se află în *hacienda* lui Atanasio. Drept care, un grup de războinici s-au detașat numaidecît de grosul trupei și au luat drumul îndărăt, galopînd nebunește. Primiseră sarcina să-l smulgă din adăpost pe Inda-nișo și să-l pedepsească pe *señor* Atanasio pentru gestul său amical față de dușmanii comanșilor.

Dar, deocamdată, acesta urcă liniștit în casă și, după puțin, se ivi un *peon* rugîndu-mă să-l urmez. Mă scoase pe poartă afară și mă conduse la rîu. Mai sus de *hacienda* era un vad ușor de ghicit după jocul undelor. Lîngă vad, însă, apa era foarte adîncă. Acolo se opri *peonul*. Ținea pe braț un costum de pînză albă.

— Aici, *señor*! mă invită el. După baie, îmbrăcați acest costum. Hainele dumneavoastră, dacă-mi îngăduiți, le iau cu mine. Cînd terminați cu scăldatul, trageți clopotul de la poartă și vă vom deschide.

Plecă cu hainele mele, iar eu sării în apă. După arșița zilei și după atîta călărit era o adevărată desfătare să te afunzi într-o asemenea răcoare și să înoți.

Cred că mă bălăcii în apă cam o jumătate de oră, apoi urcai pe mal și-mi pusei costumul. Eram tocmai gata, cînd privirea îmi căzu pe malul opus. De aici, dintre copaci, vedeam bine pînă la cotul rîului, unde se mișca un șir lung de călăreți indieni. Se apropiau de casă. Dădui fuga la poartă și trăsei de clopot. *Peonul* mă aștepta. Îmi deschise imediat.

— Du-mă repede la *caballero*! îi poruncii. Vin indienii!

— Cîți?

— Peste cincizeci.

În prima clipă omul se cam sperie. Dar după ce află numărul indienilor, se însenină numaidecît.

— Numai atîția? comentă el. Ei, atunci nu-i mare lucru. O scoatem noi la capăt cu cincizeci de piei-roșii, chiar și cu mai mulți. Sîntem pregătiți pentru asemenea vizite. Acum nu pot să urc la *caballero*; trebuie să-i vestesc mai întîi pe paznici. Poftiți hainele, *señor*. Eu ies afară, dumneavoastră închideți poarta pe

dinăuntru și alergați la *señor* Atanasio. Dar, pe măsură ce urcați, aveți grijă să trageți scările!

— Cum stăm cu caii noștri? Sînt în siguranță?

— Da, *señor*. I-am dus afară, la păscut, sub pază bună. Harnașamentul l-am adăpostit în casă. Să n-aveți nici o grijă în privința cailor.

Închisei poarta și urcai în toată graba ambele scări, trăgîndu-le pe rînd după mine.

Cînd ajunsei sus, pe platformă, *señor* Atanasio și Old Death tocmai ieșeau din interiorul casei. Gazda nu se sperie deloc cînd îi comunicai apariția indienilor și numărul lor. Se mărgini să mă întrebe calm:

— Cărui trib aparțin?

— Nu știu. N-am putut recunoaște vopselele de pe fața lor.

— Ei, o să aflăm noi curînd. Ori sînt apași pe care Winnetou i-a întîlnit în drum și i-a trimis după Inda-nișo, ori sînt comanși. Dacă-s comanși, sînt, desigur, un grup de recunoaștere; ne vor întreba dacă n-am văzut niște apași. Aflînd răspunsul nostru, vor pleca deîndată.

— Mie îmi face totuși impresia că vin cu gînduri rele, interveni Old Death. Vă sfătuiesc să luați urgente măsuri de apărare.

— S-a și făcut. Oamenii mei își știu fiecare sarcina într-un asemenea caz. Priviți, *peonul* de colo aleargă de pe acum la caii cei mai apropiați. Va sări în spinarea unuia și va pune în gardă pe *vaqueros*. Aceștia, în cel mult zece minute, vor aduna cirezile, lăsîndu-le în paza a doi oameni. Pe urmă, vor face front împotriva dușmanilor. *Lassourile* sînt arme teribile; un *vaquero* le mînuiește și mai abil decît indienii. În plus, puștile noastre trag mai departe decît arcurile sau flintele învechite ale pieilor-roșii. Nu se sperie flăcăii mei de cincizeci de indieni! Iar noi aici, în *estancia*, sîntem bine apărați. Nici picior de roșu nu poate să treacă dincoace, peste zid. De altfel, contez și pe dumneavoastră. Dacă-l socotim

și pe negru, sînteți cinci la număr, bine înarmați. Mai sînt și eu cu cei opt *peoni* aflați în casă. Deci, în total paisprezece inși. Să-i văd eu pe indienii care ar izbuti să-mi forțeze poarta! O, nu, *señor*! Pieile-roșii vor trage de clopot, ne vor spune ce-i interesează și vor pleca iarăși cum au venit. Cînd cercetașul lor va zări aici sus paisprezece bărbați hotărîți, se va retrage respectuos. Situația nu e deloc dificilă.

Chipul lui Old Death exprima îndoială. Bătrînul *westman* clătină din cap și zise:

— Pe mine, însă, mă bat alte gînduri. Sînt convins că nu de apași e vorba, ci de comanși. Ce caută ei aici? O simplă acțiune de recunoaștere? Nu cred. Dac-ar fi intrat la bănuială că apașii se află prin împrejurimi, le-ar fi căutat urmele și le-ar fi găsit. Într-un asemenea caz, nu mai umblă ei după informații. Nu, banda urmărește un alt scop. Vrea să pătrundă în casa dumneavoastră, *señor*, ca să-l răpească pe apașul rănit.

— Dar ei nu știu nimic! Cine să le fi spus?

— Chiar Gibson, omul pe care-l căutăm și care a dormit la dumneavoastră. I-ați arătat pe apaș, iar dînsul v-a vîndut comanșilor pentru a se pune bine cu ei. Dacă nu-i așa, să nu-mi spuneți pe nume!

— Se poate. În cazul acesta, mă vor sili să-l predau pe apaș.

— Fără îndoială. Și aveți de gînd să-l predați?

— Nici în ruptul capului! Winnetou mi-e prieten. El mi l-a încredințat pe Inda-nișo și n-am să-i înșel prietenia. Comanșii se vor zbate în zadar. Ne vom apăra.

— Vă expuneți unui mare pericol. E adevărat că putem să le ținem piept acestor cincizeci de inși, dar pe urmă vor aduce întăriri serioase și mă tem că veți pierde partida.

— Asta e în mîna sorții. Eu, însă, fie ce-o fi, îmi respect cuvîntul dat.

Old Death îi strînse mîna spaniolului și rosti:

— Sînteți un om de onoare și vă puteți bizui pe ajutorul nostru. Eu îl cunosc pe șeful comanșilor; sîntem prieteni. Poate reușesc să-l abat de la acte ostile. I-ați arătat lui Gibson și ușile secrete?

— Nu, *señor*.

— Foarte bine. Cîtă vreme pieile-roșii nu cunosc aceste intrări, ne vom apăra. Acum să coborîm, să ne luăm armele.

În timpul absenței mele, ni se repartizaseră odăi în care fusese adăpostit bagajul nostru. Pentru mine se nimerise o odaie din față, luminată prin două ferestruici. Acolo îmi găsii agățată arma. Cînd s-o desprind din cui, zării printr-un crenel pe indienii care se apropiau dinspre vadul de lîngă *hacienda*. Trecuseră dincoace și goneau în galop către noi. Nu strigau după cum le era obiceiul, ci păstrau o tăcere perfidă, care mi se păru și mai periculoasă. Erau comanși. Îi recunoscui după culoarea vopselelor de pe obraz. Cît ai clipi, ajunseră lîngă zid, care – masiv și înalt – îi ascundea vederii noastre. Erau înarmați cu sulițe, arcuri și săgeți. Numai călărețul din frunte, probabil conducătorul, purta pe umăr o flintă. Unii tîrau niște pari lungi, solizi, legați în spatele cailor. La început crezui că e vorba de bețe de cort mai groase, dar îmi dădui curînd seama că greșesc. Firește că alergai să-i anunț pe ai noștri. Pe coridor mă întîlnii cu Old Death, care tocmai ieșea din camera lui situată față-n față cu a mea.

— Atenție! strigă el. Comanșii trec zidul! Au adus trunchiuri de copaci tineri. Se servesc de ele în loc de scări. Repede sus, pe platformă!

Dar lucrurile nu merseră chiar atît de repede. *Peonii* se aflau jos, la primul etaj, rezervat servitorilor. Nici Old Death și cu mine nu puturăm urca imediat, deoarece odată cu *caballero* ieșiseră pe coridor și cele două doamne, speriate în toată legea și copleșindu-ne cu lamentările lor. Trecură deci pe puțin două minute pînă să urcăm scara – timp prețios într-o asemenea situație. Consecința nu întîrzie să se arate. În clipa cînd ajunserăm

pe platformă, primul indian se și sălta pe bordura ei, urmat de alții. Aveam armele pregătite, dar nu-i mai puteam opri decît dacă ne-am fi hotărît să-i împușcăm. Folosindu-se de trunchiurile de copaci, indienii escaladaseră zidul exterior și, traversînd curtea, se cățăraseră cu o viteză uluitoare pe ambele etaje. Noi ne aflam acum în centrul platformei de sus, pe cînd comanșii se mai aflau la marginea ei.

— Îndreptați armele asupra lor! porunci Old Death. În primul rînd, trebuie să cîștigăm timp.

Numărai cincizeci și doi de indieni. Operaseră fără o vorbă, fără un strigăt, luîndu-ne prin surprindere. Totuși, nu se hotărau încă să ne atace. Stăteau la bordură cu arcurile și săgețile în mîini. Sulițele, fiind prea lungi, i-ar fi stînjenit la cățărat. De aceea le lăsaseră jos.

Caballero înaintă cîțiva pași și, într-un amestec de spaniolă, engleză și indiană – folosit în acel ținut de graniță – întrebă:

— Ce doresc oamenii roșii de la mine? De ce au pătruns în casa mea fără să-mi ceară voie?

Șeful, care între timp își scosese flinta de pe umăr, înaintă și el cîțiva pași, apoi răspunse:

— Războinicii comanșilor s-au convins că le ești dușman. De aceea îți vei lua astăzi rămas bun de la lumina soarelui.

— Ba nu sînt dușmanul vostru. Mie îmi sînt dragi toți oamenii roșii; nici măcar nu-i întreb din care trib fac parte.

— Fața palidă minte! Aici, în casă, se află ascunsă o căpetenie a apașilor. Cîinii de apași îi dușmănesc pe comanși, iar cel care ascunde pe un apaș înseamnă că e dușmanul nostru și trebuie să moară.

— *Caramba!* Vreți să-mi interziceți să dau adăpost cui îmi place? Dar cine-i stăpîn aici, voi sau eu?

— Războinicii comanșilor au ocupat casa. Acum ei sînt stăpînii. Predă-ni-l pe apaș! Sau tăgăduiești că se află la tine?

— Nici prin gînd nu-mi trece să tăgăduiesc. Numai

fricoșii se folosesc de minciuni. Eu însă nu mă tem. Pot să vă spun deschis că...

— Stați! îl întrerupse Old Death mai mult în șoaptă. Nu faceți prostii, *señor*!

— Credeți că e mai bine să neg? întrebă mexicanul.

— Bineînțeles. Minciuna e un păcat, recunosc. Dar adevărul ar fi în cazul acesta curată sinucidere. Și vă întreb: ce păcat e mai mare: să minți sau să te sinucizi?

— Sinucidere? Ce sînt în stare să facă indienii împotriva celor paisprezece pușți ale noastre?

— Multe pot face! Doar îi vedeți aici, sus. Majoritatea vor cădea, desigur, dar ne-am alege și noi cu cîteva săgeți și cuțite în piept. Și dacă-i alungăm, vor aduce altă ceată și va porni din nou măcelul. Lăsați-mă pe mine! Vorbesc eu!

Se întoarse către șeful indienilor:

— Vorbele fratelui nostru ne miră foarte. Cum de vă trece prin gînd că s-ar afla aici un apaș?

— Știm! răspunse scurt comanșul.

— Atunci știți mai mult decît știm noi.

— Vrei să zici că ne înșelăm? Minți!

— Iar tu, dacă mai spui o dată cuvîntul acesta, o plătești cu viața! Nu îngădui să fiu făcut mincinos. Uite cum te pîndesc armele noastre! Un semn al meu și de fiecare pușcă ar cădea un comanș.

— În schimb, ceilalți v-ar trimite pe urmele celor uciși. Colo, afară, sînt încă mulți războinici de-ai noștri, mai mulți decît de zece ori zece ori cinci. Vor sări și vor dărîma casa.

— Nici măcar zidul n-au să-l treacă! Acum știm totul și sîntem pregătiți. Îi vom saluta cu gloanțe de n-o să rămînă unul viu.

— Fratele meu alb e bun de gură. Dar de ce vorbește dînsul? E cumva stăpînul casei? Ia să-mi spui cum te cheamă și cum de grăiești astfel cu un șef al comanșilor?

Old Death dădu din mînă cu dispreț.

— Și cine-i, mă rog, șeful ăsta al comanșilor? E cumva un războinic vestit, sau face parte din sfatul înțelepților? Nu văd să poarte pană de vultur sau de corb, nici vreun alt semn al rangului. În schimb, eu sînt o căpetenie a fețelor palide. Mă întreb din ce trib veți fi fiind, dacă nici măcar nu mă cunoașteți! Eu sînt Coșa-pehve și am fumat pipa păcii cu Oyo-coltsa, căpetenia voastră. Nu mai departe decît ieri am stat de vorbă cu fiul său, cu Avat-vila, și am înnoptat în tabăra lui. Vasăzică, e limpede că sînt prietenul vostru, al comanșilor. Dar dacă mă faceți mincinos, răspund cu arma.

Un murmur străbătu rîndurile indienilor. Șeful se întoarse spre ei și le vorbi în șoaptă. Felul cum îl priveau pe Old Death vădea că numele lui făcuse impresie.

După o scurtă deliberare, șeful se adresă din nou bătrînului *westman*:

— Războinicii comanșilor știu că „Bătrîna moarte" este prieten cu Biberul Alb, dar vorbele tale nu sînt vorbe de prieten. De ce tăinuiești că în casa asta se ascunde un apaș?

— N-am ce tăinui. Vă spun cinstit că nu e nimeni.

— Noi însă am aflat că Inda-nișo e aici. Ne-a spus-o chiar o față palidă, care ne-a cerut ocrotire.

— Cum se numește acea față palidă?

— Are un nume pe care gura comanșilor nu-l prea poate rosti, ceva ca Ta-hi-ha-no.

— Nu cumva Gavilano?

— Da, da, așa-i spune.

— În cazul acesta, ați făcut o mare greșeală. Eu îl cunosc pe Gavilano. E un ticălos fără pereche și pe limbă nu are decît minciuni. Războinicii comanșilor se vor căi că l-au luat sub scutul lor.

— Fratele meu se înșală. Fața palidă ne-a spus adevărul. Noi știm că Winnetou l-a adus încoace pe Inda-nișo și că a fugit apoi peste Avat-hono, adică Río Grande. Dar o să-l găsim, o să-l prindem și o să-l legăm la stîlpul caznelor. Mai știm că Inda-nișo e rănit la braț și la picior. Știm chiar și locul unde stă ascuns.

— Dacă-i așa, atunci spune-mi și mie locul.

— Cobori de aici pe două scări, în casă, pînă dai de o trecătoare îngustă, lungă, cu o mulțime de uși pe amîndouă părțile. Deschizi ultima ușă pe stînga și acolo zace Inda-nișo. N-are putere nici să se dea jos din pat.

— Fața palidă te-a mințit. În locul acela n-ai să găsești nici un apaș.

— Atunci lasă-ne să coborîm și să vedem cine spune adevărul: tu sau fața aceea palidă.

— Asta n-am s-o îngădui, firește. Casa e deschisă numai pentru oamenii care vin aici cu voia stăpînului, nu și pentru cei care năvălesc cu dușmănie asupra ei.

— Cuvintele tale dau de înțeles că apașul se află totuși aici. Biberul Alb ne-a poruncit să i-l aducem și vom împlini porunca.

— Te înșeli și acum. Dacă nu te las să intri, n-o fac pentru că apașul ar fi aici, ci pentru că pretenția ta mă jignește. Cînd Old Death vă spune că ați fost mințiți, trebuie să-l credeți. Dar dacă vreți, totuși, să intrați cu de-a sila, mă rog, n-aveți decît! Încercați! Nouă ne ajunge un singur om ca să apărăm intrarea! Stînd jos, pe scară, omul nostru poate împușca pe oricine ar îndrăzni să coboare. V-ați urcat aici, sus, ca niște vrăjmași. De aceea nu vă dau drumul. Întoarceți-vă jos, la poartă, și rugați prietenește să vă deschidem. Atunci vă vom primi și noi ca prieteni!

— „Bătrîna moarte" știe să dea sfaturi foarte bune, dar care nu se potrivesc pentru noi. Dacă n-ai nimic pe cuget, lasă-ne să intrăm. Dacă nu, atunci stăm aici și trimitem un om să aducă întreaga oaste a comanșilor. Veți fi nevoiți să ne lăsați înăuntru.

— Nicidecum! O mie de comanși de-ar veni, tot numai cîte unul poate să treacă, iar noi îi vom ucide pe rînd. De altfel, nici trimisul tău n-o să facă vreo ispravă; cum se depărtează de zid și iese în bătaia puștii mele, îl și culc la pămînt. Eu vă sînt prieten, dar pentru că ați venit cu gînduri de vrăjmășie, n-am să vă cruț defel.

În tot timpul discuției, puștile noastre erau îndreptate asupra indienilor. Deși izbutiseră să escaladeze zidul și să se cațăre pînă pe platformă, aceștia se aflau totuși în dezavantaj față de

noi – lucru de care își dădea seama șeful. De aceea începu iarăși consultațiile cu ai lui. Ce-i drept, nici poziția noastră nu era de invidiat. Old Death se scarpină după ureche și zise:

— Încurcată treabă, zău așa! Prudența ne cere să nu-i tratăm cu ostilitate. Dar dacă-i aduc și pe ceilalți împotriva noastră, atunci o pățim! Da, da, ar fi bine să-l ascundem pe apaș, pentru ca dumnealor să-l caute fără nici un rezultat! Mă tot gîndesc la casa asta, pe care o cunosc la perfecție, și nu văd nici o ascunzătoare ca lumea.

— Să-l scoatem afară, propusei eu.

— Afară? rîse bătrînul. Sînteți într-o ureche, *sir*? Cum să-l scoatem?

— Ați uitat cele două uși secrete? Sînt în spate, pe cînd comanșii stau în fața casei și nu pot observa nimic. Îl duc eu afară, în tufărișul de pe mal; să rămînă acolo pînă se depărtează primejdia.

— Știți că nu-i rea ideea! admise Old Death. Nici nu m-am gîndit la ușile din dos. Dar ce ne facem dacă au postat afară o santinelă?

— Asta nu cred. Numărul lor nu trece cu mult peste cincizeci. Dintre aceștia, unii au trebuit să rămînă lîngă cai, dincolo de zid. Greu de presupus să fi rînduit oameni și în spatele casei.

— Bine, hai să încercăm, *sir*. Preluați sarcina, împreună cu unul din *peoni*. Noi vom avea grijă ca indienii să nu vă observe cînd coborîți și să nu sesizeze lipsa dumneavoastră. S-ar putea ca și doamnele să vă ajute; după ce ieșiți pe ușă, să împingă la loc dulăpiorul.

— Mai am o propunere! Ce-ar fi să le instalăm pe doamne în odaia rănitului? Comanșii vor crede că acolo stau într-adevăr femeile și că nu e vorba de nici un indian.

— Foarte just! observă *señor* Atanasio. E nevoie numai de niște cuverturi și de hamacurile din odăile soției și nepoatei mele. Cîrlige se află peste tot. Doamnele să se culce, iar dumneavoastră căutați o ascunzătoare pentru apaș; cel mai bine ar fi să-l duceți nițel mai la vale de locul unde v-ați îmbăiat adineauri. O mulțime

de petunii în floare atîrnă acolo pînă deasupra apei; acolo veți găsi și barca noastră. Culcați-l pe apaș în barcă și n-o să-l descopere nimeni. Luați-l și pe Pedro cu dumneavoastră. Pînă vă întoarceți, îl ținem pe comanș aici; apoi îl lăsăm să intre în casă.

Împreună cu *peonul* căruia îi zicea Pedro, coborîi scara pînă jos, unde femeile așteptau îngrijorate desfășurarea evenimentelor. Aflînd care-i situația, se arătară gata să ne ajute. Aduseră chiar ele cuverturile și hamacurile. Apoi îl înfășurară pe apaș într-o pătură. La vestea că e căutat de comanși, „Omul bun" rosti anevoie:

— Inda-nișo a văzut multe ierni și zilele lui sînt numărate. De ce bunele fețe palide să-și pună în joc viața din pricina lui? Mai bine să-l ucidă și să-l predea comanșilor. Ascultați-i rugămintea!

Refuzai ideea, clătinînd doar energic din cap. Apoi îl scosei în coridor. Dădui la o parte dulăpiorul, ieșii cu rănitul și-l dusei fără nici o greutate pînă dincolo de zid.

Pînă atunci nimeni nu ne observase. Arbuștii ne serviseră de camuflaj însă mai departe, către rîu, se întindea o fîșie de teren neacoperit, pe care trebuia s-o tăiem de-a latul. Prudent, mă uitai de după rămurișdacă nu se află nimeni prin apropiere. Spre marea mea dezamăgire, zării un comanș care ședea ghemuit lîngă sulița, tolba și arcul lui. Supraveghea zidul din spatele casei. Această împrejurare părea să ne dea peste cap întregul plan.

— Trebuie să ne întoarcem, *señor*, zise *peonul* după ce i-l arătasem pe indian. Am putea, ce-i drept, să-l omorîm, dar ne-am atrage răzbunarea celorlalți.

— Nu-l omorîm în nici un caz. Poate găsim o soluție mai bună: îl scoatem de-aici, îl ademenim în altă parte.

— Dar nu văd cum s-o facem. Santinela nu-și părăsește postul fără ordin.

— Am eu un plan care ne poate salva. Tu ascunde-te aici, iar eu îi voi atrage atenția asupra mea. Cînd mă observă, fac pe speriatul și o iau la fugă. Firește că dînsul se va lua după mine.

— Sau va trage cu arcul.

— Mă rog, trebuie să risc.

— Să nu riscați, *señor*! E prea periculos! Comanșii trag cu arcul cum tragem noi cu pușca, la sigur. Ca să fugiți, trebuie să-i întoarceți spatele, și nu vă puteți feri de săgeată.

— Sar în apă și înot pe spate; atunci văd cum ține și mă dau repede la fund. El, închipuindu-și că plănuiesc ceva împotriva comanșilor, va grăbi, probabil, înot după mine. Și pe urmă, pe malul celălalt, mă descurc eu; îi izbesc un pumn și gata. Pînă mă întorc stai aici, nu-ți părăsi locul! Adineauri mă scăldam, am văzut locul acela cu petuniile. Știu și unde se află barca. O trag eu pînă aici.

Peonul se străduia cît putu să mă abată de la ideea mea – dar cum era să-l ascult dacă nu vedeam altă soluție ca să ne îndeplinim misiunea! Plecai, așadar. Pentru a deruta santinela, mă strecurai mai întîi printre tufișuri, pe lîngă zid, ivindu-mă apoi de după colț. Comanșul nu mă zări numaidecît. Abia mai pe urmă își îndreptă privirea spre mine și sări ca ars. Îmi întorsei pe jumătate fața, ca să nu fiu recunoscut mai tîrziu. Omul strigă, mă somă, dar nu-i dădui ascultare. Atunci apucă arcul, scoase din tolbă o săgeată și ochi. Cîteva salturi – și ajunsei pe mal, înainte ca el să tragă. Sării în apă și cîrmii, pe spate, spre malul opus. Imediat ajunse și comanșul pe mal. Mă zării și trase cu arcul. Eu mă scufundai pe moment. Săgeata nu-și atinse ținta. Cînd ieșii iarăși la suprafață, îl văzui pe comanș cum pîndește, ghemuit pe mal. Își dădea seama că nu m-a rănit. Altă săgeată nu avea, fiindcă nu-și luase tolba. Atunci lepădă arcul și sări în apă. Era exact ceea ce prevăzusem. Pentru a-l înșela, mă prefăcui că sînt un prost înotător și îl lăsai să se apropie. Apoi mă dădui la fund și înotai cît putui de repede în josul rîului. Cînd mă ridicai din nou, eram în imediata apropiere a malului. Comanșul, mult mai sus, departe, se ținea pe apă și aștepta să ies la vedere. Acum aveam avansul dorit, înotai deci spre mal, mă săltai pe uscat și fugii printre copaci, de data asta în susul apei. La un moment dat, zării un arbore al vieții, solid de

tot și acoperit cu mușchi. Îl depășii în fugă și apoi, ocolind, mă întorsei iarăși, pitindu-mă în dosul trunchiului său masiv. Astfel așteptam ivirea indianului care, fără îndoială, grăbea pe urmele mele. Iată-l că sosește, cu sufletul la gură, șiroind de apă – ca și mine, de altfel – gîfîind și cu ochii ațintiți asupra urmelor. Trece prin dreptul meu, cu privirea în pămînt, iar eu – în vîrful picioarelor – după el. Respirația grea îl împiedică să-mi audă pașii. Îmi trebuiră cîteva salturi ca să-l ajung. Mă năpustii asupra lui și-l doborîi. Apoi, îngenunchind lîngă el, îl apucai de beregată. Doi pumni în cap și omul se liniști.

Nu departe se afla un platan frînt, culcat în direcția rîului; apa trecea la vreo doi coți sub crengile lui veștede. Copacul acesta îmi oferea o cale minunată ca să ajung iarăși la rîu, fără a lăsa nici o urmă. Mă săltai pe trunchiul lui, alergai așa o bucată și sării apoi în apă. Drept în față, pe celălalt mal, străluceau petuniile. Înotai într-acolo, dezlegai barca și vîslii spre locul unde aștepta Pedro cu apașul rănit. Prinsei iarăși barca de o rădăcină și sării pe mal. Trebuia să ne grăbim, să terminăm toată operația pînă comanșul își va fi venit în fire. Îl culcarăm pe Inda-nișo în barcă, după ce-i încropirăm un așternut bunicel din pături și din propriile-i veșminte.

Peonul se întoarse numaidecît la zid. Eu mînai barca pînă sub petunii, o legai bine și apoi, înot, făcui cale întoarsă. Pe cînd îmi storceam hainele de apă și le îmbrăcam din nou, tot scrutam cu privirea malul opus. Mă interesa dacă indianul își revenise și dacă nu cumva observase apariția noastră. Dar, nimic. Omul nu era nicăieri de văzut.

Intrarăm în casă prin ușa secretă. Totul nu durase decît un sfert de oră. *Señora* îmi oferi alte haine uscate, și astfel puteam să-i rîd în nas oricărui comanș care ar fi îndrăznit să afirme că eu, inocentul, am fost pe afară, sau, mai ales, că am făcut o partidă de înot.

Femeile se tolăniră în hamacurile lor, iar noi urcarăm iarăși pe platformă, fără să uităm, bineînțeles, puștile.

Sus, tratativele mai continuau. Old Death susținea punctul de vedere că percheziționarea casei ar fi o insultă grea pentru el și pentru *haciendero*. După ce-l informai repede că apașul e pus în siguranță, bătrînul *westman* catadicsi să cedeze încet-încet și, pînă la urmă, declară că va permite unui număr de cinci comanși să se convingă cu ochii lor că Inda-nișo nu se află în casă.

— De ce numai cinci? întrebă șeful. Nu sîntem egali cu toții? Lucrăm toți laolaltă. Old Death poate avea încredere în noi. N-o să ne atingem de nimic, nici de cel mai mărunt lucru.

— Bine! Să vedeți și voi cît de largi sîntem la inimă. Puteți intra toți: toată lumea să se convingă de adevăr. Dar vă cer, la rîndul meu, să depuneți armele și să ne dați dreptul de a reține și pedepsi pe cei care s-ar atinge de vreo persoană sau de vreun obiect fără permisiunea noastră.

Comanșii se sfătuiră între ei și, în cele din urmă, căzură de acord. Își lepădară arcurile, tolbele, cuțitele și urcară apoi în șir, unul după altul.

Încă înainte de a mă fi depărtat cu Pedro, slujitorii *vaqueros*, înarmați și călare pe cai buni, se postaseră afară, în cîmp, cu privirile ațintite în sus, spre noi. Așteptau semnalul stăpînului și deocamdată se țineau liniștiți.

Din cei paisprezece cîți eram, numai *haciendero* și Old Death urmau să-i conducă pe comanși prin încăperile casei. Doi oameni rămaseră pe platformă, iar două grupuri de cîte cinci păzeau înăuntru, cu armele în mîini, ambele coridoare, pentru a preîntîmpina orice excese din partea pieilor-roșii. Eu mă aflam pe coridorul de jos, în fața odăii unde zăcuse apașul. Comanșii se duseră de-a dreptul acolo. Old Death deschise ușa. Se citea pe chipurile indienilor cît de convinși erau că-l vor găsi pe Inda-nișo. Dar în locul lui dădură de cele două femei culcate în hamacuri și citind.

— *Uf!* exclamă conducătorul. Aici sînt femei!

— Întocmai! rîse Old Death. Dac-ar fi după minciunile cu care v-a îmbrobodit fața aceea palidă, ar trebui să-l găsiți aici pe apaș. Poftiți, căutați-l! Intrați!

Privirea comanșului făcu ocolul camerei. Apoi omul răspunse:

— Un războinic nu intră în *wigwamul* femeilor. Aici nu e nici un apaș. Ochiul meu l-ar zări.

— Atunci căutați în celelalte odăi!

Dură mai bine de o oră pînă ce indienii terminară percheziția. Văzînd că nu găsesc pe nimeni, o luară iar de la început. Femeile izbutiră să părăsească odaia, iar comanșii cotrobăiră peste tot cu cea mai mare atenție. Se ridicară chiar cuverturile și saltelele, deși acestea erau întinse de-a dreptul pe podea. Cercetară și dușumeaua, dacă n-are cumva vreo deschizătură. În fine, se convinseră că apașul nu se află în *estancia*.

Cînd șeful se dădu bătut, Old Death îl mustră:

— Eu v-am spus adevărul și nu m-ați crezut. Ați avut mai multă încredere într-un mincinos decît în mine, care sînt prieten cu comanșii. Să știți că la prima ocazie am să mă plîng căpeteniei voastre, Biberul Alb.

— Dacă fratele meu alb vrea să-l vadă, poftească împreună cu noi.

— Nu pot. Calul mi-e obosit. Ar fi să plec abia mîine dimineață. Or, războinicii comanșilor vor trebui să plece încă astăzi de-aici.

— Ba rămînem. Soarele dă în asfințit și nu ne convine să călărim noaptea. Vom porni în zori; atunci fratele meu poate să ne însoțească.

— Bine! Dar nu plec singur. Mai am patru tovarăși.

— Vor fi și ei bineveniți la Biberul Alb. Frații mei ne vor îngădui să petrecem noaptea în preajma casei.

— N-am nimic împotrivă, răspunse mexicanul. V-am mai spus că sînt prieten cu toți oamenii roșii care vin la mine cu gînduri pașnice. Și, drept dovadă, vă dăruiesc și o vită ca s-o tăiați. Puteți să aprindeți focul și să puneți carnea la fript.

Această promisiune făcu o deosebită impresie asupra comanșilor. Acum erau pe deplin convinși că ne făcuseră o

nedreptate. De aceea se purtau cît se poate de frumos. Desigur că, în bună măsură, trebuie să fi contribuit la această schimbare de atitudine și prestigiul de care se bucura printre ei Old Death. Într-adevăr nu se atinseră de nici un lucru și părăsiră casa fără măcar să fie somați. Scările erau lăsate și poarta deschisă. Cîțiva *peoni* înarmați rămaseră de gardă pe platformă. În ciuda comportării prietenești a comanșilor, vigilența nu era de prisos.

Noi, ceilalți, coborîrăm în urma lor, iar slujitorii *vaqueros* primiră ordin să prindă o vită. Caii comanșilor așteptau în fața casei, dincolo de zid. Erau păziți de trei războinici. O santinelă a pieilor-roșii veghea în spatele casei. Toți oamenii aceștia fură numaidecît rechemați din posturi. Printre ei se afla și comanșul pe care-l ademenisem pînă dincolo, pe malul opus. Veșmintele lui, foarte sumare, erau încă ude. Întors la postul său, nu avusese încă prilejul să raporteze cele întîmplate. Acum se apropie de șef și-i vorbi, avînd grijă ca noi, albii, să nu auzim nimic. Părea să-și fi încheiat raportul, cînd dădu cu ochii de mine! Vopsit cum era, nu observai vreo schimbare pe fața lui, dar văzui că gesticulează furios. Arăta spre mine și-i striga superiorului său niște vorbe neînțelese. Șeful mă privi cu ochi injectați și veni mai aproape:

— Albul acesta tînăr a trecut adineauri prin apă. L-a doborît el oare pe războinicul meu?

Old Death interveni imediat, interesîndu-se ce anume vrea să spună indianul. Acesta îi relată cele petrecute, la care bătrînul *westman* se porni pe un rîs grozav.

— Războinicii roșii par să nu se descurce prea bine cînd e vorba de chipurile albilor. Mă întreb chiar dacă omul pe care l-a văzut fiul comanșilor a fost într-adevăr un alb.

— A fost un alb, răspunse hotărît santinela. Chiar ăsta de aici! L-am văzut cînd înota pe spate. Era îmbrăcat în hainele astea albe.

— Așa! Vasăzică a înotat cu hainele pe el? Văd că ale tale sînt ude leoarcă. Înseamnă că și ale lui ar trebui să fie la fel. N-ai decît să le pipăi și ai să vezi că sînt uscate.

— S-a strecurat în casă și a îmbrăcat altele.

— Și pe unde naiba să fi intrat? Nu stăteau oare străjile voastre la poartă? Nimeni nu poate urca sau coborî din casă fără scară. Or, acolo pîndea toată ceata voastră de războinici. Și atunci, cum ar fi reușit tînărul meu tovarăș să se plimbe pe afară?

Trebuiră să recunoască și ei justețea raționamentului, iar paznicul păcălit se resemnă și el în cele din urmă. Ultima umbră de îndoială o risipi *haciendero*, afirmînd că de cîtva timp bîntuie prin împrejurimi o bandă de hoți de cai și că, desigur, omul cu pricina face parte din această bandă. Misterios rămînea doar faptul că nu exista nici o urmă care să indice pe unde dispăruse individul.

Pentru a dezlega enigma, șeful, împreună cu santinela în cauză și cu alți războinici, porni călare prin vad și apoi către locul unde se petrecuse tărășenia. Noroc că se înserase și o cercetare atentă nu mai era posibilă. Vicleanul de Old Death mă pofti la plimbare de-a lungul malului. Cu ochii țintă la călărețiii de pe malul opus, prefăcîndu-ne că nu avem alt scop decît să-i urmărim cu privirea, ne depărtarăm agale și ne oprirăm lîngă petunii. Acolo, bătrînul *westman* vorbi încetișor, ca să nu-l audă decît omul din barcă:

— Aici e Old Death și tînăra față palidă care l-a adus încoace pe Inda-nișo. Oare cinstita căpetenie a apașilor îmi recunoaște glasul?

— Da, se auzi răspunsul abia șoptit.

— Comanșii cred, în sfîrșit, că „Omul bun" nu se află aici. Ei vor pleca în zori. Va putea fratele meu roșu să mai rămînă atîta vreme în barcă?

— Apașul va răbda. Răcoarea apei îl înviorează, frigurile i-au trecut. Dar aș vrea să știu cît mai rămîne aici Old Death cu tovarășii lui.

— Plecăm mîine, odată cu comanșii.

— *Uf!* De ce se însoțește prietenul meu alb cu dușmanii noștri?

— Căutăm niște oameni care se află acum la ei.

— Dar pe războinicii apașilor nu-i veți vedea?

— S-ar putea să-i întîlnim, firește.

— Atunci, îngăduiți-mi să-i dau ceva tînărului războinic care și-a primejduit viața pentru mine. E vorba de un *totem* pe care, arătîndu-l, va fi totdeauna binevenit în mijlocul apașilor. Old Death e un om iscusit și încercat; cîinii de comanși nu-l vor prinde dacă, după lăsarea nopții, îmi va aduce o bucată de piele albă și un cuțit; iar în zori poate să vină iarăși ca să-i dau *totemul* pe care-l voi pregăti.

— Îți voi aduce pielea și cuțitul. Mai dorești ceva?

— Nu. Apașul e mulțumit. Fie ca bunul Manitu să vegheze pururea căile lui Old Death și ale tînărului prieten alb!

Ne înapoiarăm. Nimeni nu observase absența noastră de un minut. Bătrînul *westman* îmi lămuri gestul apașului:

— Se întîmplă foarte rar ca un alb să capete un *totem* de la o căpetenie indiană. Aveți baftă, *sir*. „Manuscrisul" acesta al lui Inda-nișo poate să vă fie de mare folos.

— Vreți, într-adevăr, să-i procurați pielea și cuțitul? Dacă vă prind comanșii, v-ați ars și dumneavoastră și apașul! S-a zis cu amîndoi.

— Aș! Mă credeți un școlar neisprăvit? Știu eu ce se poate și ce nu.

Conducătorul comanșilor se întoarse fără nici o ispravă. Urma nu mai putea fi recunoscută.

Seara trecu fără alte întîmplări, noaptea la fel. În zori mă trezi Old Death. Îmi dădu un pătrățel de piele tăbăcită, albă. Îl întorsei pe ambele fețe și nu descoperii decît pe partea netedă niște crestături subțiri, ce-mi păreau fără însemnătate.

— Ăsta-i *totemul*? întrebai. Nu văd nimic extraordinar.

— Nici nu-i nevoie să vedeți. Arătați-l primului apaș care vă iese în drum și vă veți lămuri. Aveți în mînă o comoară. Mesajul de pe *totem* e deocamdată invizibil, deoarece „Omul bun" nu a avut vopsele la dispoziție. Dar orice apaș poate colora crestăturile și atunci iese la iveală desenul cu tot tîlcul lui. Vă conjur,

însă, nu-l lăsați cumva pe mîna vreunui comanș! Vă veți demasca numaidecît ca prieten al apașilor. Și acum, haide, îmbrăcați-vă și coborîți. Peste puțin comanșii vor fi gata de plecare.

Indienii tocmai își amețeau stomacul cu rămășițele fripturii din ajun. Apoi își duseră caii la adăpat, din fericire hăt dincolo de ascunzătoarea apașului. Apăru și *haciendero* cu cele două femei, bucuroase că scăpaseră de primejdie.

Cînd slujitorii aduseră caii noștri, *señor* Atanasio clătină din cap și rosti către Old Death:

— Aceștia nu sînt cai potriviți, *señor*. Știți ce înseamnă, nu-i așa, un cal bun. Domnul Lange și fiul său, ca și negrul, de altfel, nu mă privesc. Dar dumneavoastră îmi sînteți vechi prieten. Și văzînd cît îl îndrăgiți pe acest tînăr *señor*, mărturisesc că mi-a devenit și mie simpatic. Veți primi amîndoi niște cai mai cumsecade.

Întîmpinarăm cu satisfacție oferta mexicanului. La porunca lui, slujitorii prinseră doi cai, pe jumătate sălbatici, cu care îi înlocuirăm pe-ai noștri. Apoi ne luarăm rămas bun de la gazde și plecarăm în tovărășia comanșilor.

Soarele încă nu se ridicase deasupra orizontului că și trecurăm peste Elm Creek și ne continuarăm galopul spre vest. Noi, cinci la număr, călăream în față, împreună cu șeful comanșilor; trupa venea în urmă. Mă simțeam mereu în nesiguranță; îmi era de parcă din clipă în clipă m-aș fi putut pomeni cu o suliță sau cu o săgeată în spate. Acești indieni, pe caii lor mărunți, slabi, zbîrliți și totuși atît de rezistenți, acești indieni, zic, cu armele, vopselele și întreg felul lor de a se purta, nu aveau darul să-mi inspire prea multă încredere. Dar împărtășindu-i lui Old Death îndoielile mele, acesta mă liniști. Încă nu venise pînă atunci vorba nici de momentul, nici de locul unde urma să ne întîlnim cu grosul trupelor. Abia acum aflarăm că acestea nu se opriseră ca să aștepte întoarcerea detașamentului. Șeful de lîngă noi primise, de fapt, ordin să pună mîna pe „Omul bun” și să-l trimită în spatele comanșilor sub paza a zece războinici. Acolo, prizonierul avea să fie ucis la stîlpul torturii. Ceilalți patruzeci de oameni din detașament trebuiau să se îndrepte

în mare grabă spre Río Grande și să ajungă din urmă grosul trupelor. Biberul Alb, aflînd de la Gibson că Winnetou traversase rîul și, bănuind că acesta va da alarma printre apași, socotise necesar să se deplaseze cu toată viteza ca să-i surprindă pe dușmani înainte de a-și fi luat măsurile de apărare. Pentru noi țelul principal era să ajungem în tabăra comanșilor și să-l găsim pe Gibson.

După vreo două ore sosirăm în punctul unde detașamentul celor cincizeci de războinici se despărțise de grosul trupei. În direcția sud, la Río Grande, se afla trecătoarea Eagle cu fortul Duncan pe care comanșii trebuiau să-l evite. După alte două ore dădurăm în sfîrșit peste ceva iarbă săracă; deșertul Nueces rămase îndărătul nostru. Urmele după care ne orientam mergeau în linie dreaptă, fără nici o încrucișare cu alte urme. Aceasta însemna că trupa comanșilor trecuse neobservată de nimeni. Pămîntul se colora treptat într-un verde intens și, în fine, zărirăm la apus pădurea. Ajunsesem deci în apropierea lui Río Grande del Norte.

— *Uf!* făcu ușurat conducătorul comanșilor. Nu ne-am întîlnit cu nici o față palidă; prin urmare, putem să trecem numaidecît apa. Cîinii de apași se vor pomeni în curînd cu noi și vor urla de spaimă.

Călărirăm cîtva timp la pas pe sub platani și ulmi, pe sub frasini și arbori de cauciuc, pînă atinserăm malul rîului. Biberul Alb era un comandant și călăuză pricepută. Urmele, deși străbătuserăm cîteva mile, duceau exact pînă în dreptul unui vad. Acolo albia lui Río Grande era foarte largă, apa, în schimb, săracă. Din loc în loc se iveau bancuri de nisip moale, afînat, în care te puteai ușor împotmoli. Semnele arătau că aici, pe mal, poposiseră comanșii în cursul nopții. Era de presupus că au pornit, ca și noi, devreme, dar fără să se poată deplasa cu aceeași viteză, dat fiind că intraseră pe un teritoriu cutreierat de patrulele apașilor. Această împrejurare impunea măsuri de precauție care, la rîndul lor, încetineau deplasarea. Se vedea că și trecerea rîului o realizaseră cu foarte multă prudență. Numeroase urme de pași arătau că o seamă de

războinici descălecaseră pentru a cerceta înșelătoarele bancuri de nisip. Locurile de aceea fuseseră marcate cu crengi înfipte în fundul albiei. Pentru noi era mai lesne să trecem dincolo; n-aveam decît să ne luăm după semnele lor. Bancurile de nisip despicau apa în mai multe șuvoaie pe care caii noștri le trecură înot. Dincolo, traversarăm o fîșie îngustă de teren bogat în arbori și mărăciniș, după care dădurăm de iarbă și, în sfîrșit, iarăși de nisip. Ne aflam în ținutul dintre Río Grande și Bolson de Mapimi, unde indienii făceau dese incursiuni. Era o întindere largă, nisipoasă, punctată pe alocuri de niște oaze de cactuși. O urmă clară străbătea șesul în direcția vest cu o vagă deviere spre sud. Dar mă înșelasem serios crezînd că vom ajunge pînă-n seară la tabăra comanșilor. Nisipul răscolit de copitele cailor și aruncat departe îndărăt dovedea că trupa comanșilor călărise în galop forțat. Către prînz depășirăm un lanț de dealuri joase, după care ne aștepta iar aceeași monotonie netedă, fără viață.

Nu puteam să nu admir rezistența cailor indieni. Deși trecuse mult de amiază, totuși animalele nu dădeau nici un semn de oboseală. Caii celor doi Lange și al negrului călcau mai anevoie. Al meu, însă, și al lui Old Death ne demonstrau că făcusem un schimb excelent.

La primul scăpătat al soarelui deslușirăm, spre mirarea noastră, că urmele coteau brusc în altă direcție. Cu un sfert de ceas mai înainte, tăiaserăm drumul dintre San Fernando și Baya; acum însă urma o lua spre sud-vest. Din ce motiv oare? Old Death ne lămuri și de astă dată. Semnele arătau că aici comanșii făcuseră o haltă. Într-un anume punct, urmele a doi călăreți, venind dinspre nord, se întîlneau cu cele ale indienilor. Old Death descălecă, le cercetă cu atenție și zise:

— Aici doi călăreți, desigur, tot indieni, le-au ieșit în drum comanșilor. Se vede că le-au adus o veste care i-a silit pe războinicii „Biberului alb" să-și schimbe direcția. Nu ne rămîne decît să ne-o schimbăm și noi.

Conducătorul comanșilor descălecă la rîndul lui și, examinînd urmele, confirmă părerea lui Old Death. O luarăm, așadar, spre sud. Călărirăm întruna cît mai deslușeam urmele: eram decișI să mai străbatem pînă la căderea nopții o bună parte de drum. Chiar și pe înserate încă se mai puteau distinge amprentele copitelor. Apoi nu mai deosebirăm nimic. Eram gata să ne oprim. Dar calul meu, umflîndu-și nările, necheza mereu și ne îndemna înainte. Simțise, probabil, apă. Îi făcui hatîrul și, peste cîteva minute, poposirăm într-adevăr pe malul unui rîu.

După atîta drum și osteneală sub dogoarea soarelui, apa era un dar neprețuit pentru oameni și cai. Ne aleserăm apoi un loc de popas. Comanșii rînduiră santinele și caii, puși sub pază bună, se apucară de păscut. Noi, albii, ne gruparăm laolaltă. Old Death se cufundă în tot soiul de calcule, încercînd să stabilească denumirea rîului la care ajunsesem în chip neprevăzut. Pînă la urmă, trase concluzia că ar fi rîul Morelos care se varsă lîngă fortul Duncan în Río Grande.

Dimineața, cercetările ne arătară că ne aflăm lîngă un curs de apă frumos, pitoresc, pe care, nu departe de noi, comanșii îl traversaseră înot. Îl trecurăm și noi, continuîndu-ne apoi drumul pe urmele comanșilor. Către amiază, aceștia își schimbară direcția către vest, spre niște munți pleșuvi. Old Death avea o mină îngîndurată. Întrebîndu-l ce are, bătrînul *westman* mărturisi:

— Nu-mi place istoria asta. Nu înțeleg cum de s-a vîrît Biberul Alb tocmai aici. Știți cum se cheamă ispititorul ținut din fața noastră?

— Da, Bolson de Mapimi.

— Și cunoașteți acest deșert?

— Nu.

— Mapimi, domnule, e un adevărat mușuroi de triburi sălbatice, renumite încă din timpuri vechi pentru jafurile pe care le săvîrșeau în regiunile megieșe. Dar să nu credeți că e vorba de un pămînt fertil care ar favoriza existența atîtor oameni. S-a făcut de mult constatarea că ținuturile sterpe constituie puncte de pornire

ale migrațiunii popoarelor. De triburile acestea, care locuiesc sus pe platou, prin văgăuni ca și în văile din jur, nu te poți apropia. Știu precis că acolo s-au stabilit și numeroase hoarde de apași. Dacă intenția comanșilor e să-i atace, atunci le plîng de milă, nu apașilor, ci comanșilor. Apașii cutreieră regiunea dintre Río del Norte și Río Pecos și controlează întregul ținut din nord-vest pînă dincolo de Gila. Prin urmare, comanșii pot cădea într-o capcană din care să n-aibă șanse de scăpare.

— Vai! Atunci cădem și noi!

— Da, numai că nu prea văd de ce ne-am teme. Noi nu le-am făcut nici un rău apașilor. S-ar cuveni, deci, să ne trateze fără dușmănie. La nevoie, *totemul* dumneavoastră își va face efectul.

— N-ar trebui să-i prevenim pe comanși?

— Dacă vreți să încercați, poftim! Zi-i prostului că-i prost, că tot nu te crede. Adineauri i-am mărturisit șefului părerea mea. Și știți ce-a făcut? S-a răstit la mine. Cică el trebuie să meargă pe urmele „Biberului alb", iar noi, dacă nu ne convine, n-avem decît s-o apucăm în altă parte!

— Urît din partea lui!

— Într-adevăr, comanșii nu frecventează cursuri de bună-cuviință și de conversație. Dar să vedem ce ne mai așteaptă. M-aș mira dacă acolo sus nu se clocește ceva împotriva noastră. Granița, mă rog, am trecut-o. Faptul s-a consumat. Însă dacă și cum ne vom întoarce, astea sînt lucruri scrise într-o carte pe care n-am citit-o încă...

Pagină intenționat goală

X. PRIN MAPIMI

Fusesem convins că voi pune mîna pe Gibson încă în Statele Unite, și iată că eram nevoit să-l urmăresc tocmai în Mexic, și încă în cea mai primejdioasă dintre regiuni. Drumul ce m-ar fi dus la Chihuahua atinge nordul acelei pustietăți numită Mapimi și trece îndeosebi prin cîmp deschis. Dar acum trebuia să ne îndreptăm spre sud, unde se anunțau primejdii extrem de serioase. Gîndurilor sumbre li se adăugau oboseala trupului de care nici comanșii nu mai erau cruțați. Încă de la *Estancia del Caballero* o ținuserăm mereu într-un ritm cît se poate de intens. Comanșii își epuizaseră rezervele de pastramă, în timp ce noi mai dispuneam de foarte puține provizii din cele oferite nouă de *haciendero*. Terenul urca mereu în pantă. Atinseserăm și munții pe care îi observasem de departe la amiază: niște coloși de piatră, fără pic de vegetație. Trecurăm printre munți, păstrînd mereu direcția sud. Între povîrnișurile abrupte soarele dogorea și mai tare decît pe cîmp. Caii înaintau din ce în ce mai greu. De altfel, după cum arătau urmele, și grosul trupei comanșilor călărise pe aici foarte încet. Deasupra noastră se roteau vulturii, însoțindu-ne ore întregi, de parc-ar fi așteptat să cădem istoviți și să le oferim un ospăț regal.

Deodată, pe cînd coteam după o stîncă, orizontul se întunecă spre miazăzi. Acolo parcă se înălțau niște munți împăduriți și caii, ca și cum ar fi simțit apropierea acestora, grăbiră pasul. Old Death se însenină la față și vorbi:

— În sfîrșit încep să-mi dau seama încotro ne îndreptăm!

Cred că am ajuns în preajma lui Río Sabinas care coboară din Mapimi. Dacă Biberul Alb și comanșii lui s-au hotărît să meargă în susul rîului, înseamnă că mizeria s-a sfîrșit. Chiar și în ținutul acesta nenorocit nu se poate ca, pe lîngă un curs de apă, să nu crească iarbă și să nu fie pădure, poate chiar vînat. Hai să dăm pinteni cailor. Cu cît vor face eforturi mai mari, cu atît mai repede se vor odihni.

Urmele se îndreptau acum spre răsărit. Ajunserăm într-un defileu lung și îngust, care, lărgindu-se treptat, ne oferi din ce în ce mai clar priveliștea unei văi înverzite, străbătută de un firicel de apă. Ne repezirăm în goana mare pînă la pîrîu și descălecarăm. La rîndul lor, comanșii – chiar dac-ar fi preferat să mai rabde de sete – trebuiră să facă pe voia cailor. Dar nici nu se adăpară încă bine ultimii cai, că și pornirăm mai departe. Ceva mai încolo, pîrîul se vărsa într-o apă mai mărișoară. Ne continuarăm drumul pe mal în sus, trecînd printr-o văgăună cu pereți aproape verticali și năpădiți din loc în loc de buruieni. Apoi ajunserăm sub coasta unor dealuri verzi, a căror umbră ne odihni cît de cît ochii orbiți de soare. Între timp începu să se întunece. Trebuia să ne gîndim la popas. Șeful comanșilor stărui să mai mergem o bucată pînă vom da de niște arbori. Îl ascultarăm. Caii – obosiți – se poticneau de pietrele din drum. Se făcu aproape noapte cînd, deodată, auzirăm un glas, un semnal, căruia șeful comanșilor îi răspunse cu mare bucurie. Ne oprirăm locului. Old Death plecă împreună cu șeful și se întoarse numaidecît:

— În fața noastră e tabăra comanșilor, ne informă el. Judecînd după urme, n-aș fi crezut să-i întîlnim atît de repede. Se vede că nu s-au încumetat mai departe fără ca, mai întîi, să facă o recunoaștere a terenului. De aceea s-au oprit aici și, încă la amiază, și-au trimis iscoadele care, probabil, nu s-au întors nici pînă acum. Se întîmplă! Curînd vom zări focurile.

— Știam că într-o asemenea situație nu se aprind focuri de tabără, obiectai eu.

— Pesemne că terenul le-o permite. Bizuindu-se pe

vigilența cercetașilor aflați în acțiune, ei sînt siguri că nu se găsește prin preajmă nici un dușman.

Pornirăm mai departe. De la capătul defileului observarăm într-adevăr vreo zece focuri arzînd – ca de obicei în taberele indiene – cu flacără potolită. Tabăra se afla într-o vale închisă, circulară, ca o căldare. Nu exista nici pădure, nu se vedeau nici arbori izolați. Înălțimile, atît cît puteam desluși prin întuneric, urcau prăvălatice jur-împrejur. Probabil că această poziție li se păruse indienilor mai avantajoasă și mai sigură.

Comanșii cu care sosiserăm o luară drept spre tabără, în timp ce noi urma să așteptăm pînă vom fi chemați. Trecu cîtva timp pînă ce unul din războinici se întoarse, invitîndu-ne la căpetenia lor. Biberul Alb ședea la focul din centrul taberei, flancat de doi bărbați, probabil războinici de frunte. Avea părul înspicat, lung și adunat într-un coc cu trei pene de vultur. Purta mocasini, pantaloni din postav negru, vestă și surtuc mai deschis la culoare. Alături odihnea o armă cu două țevi; la brîu purta un pistol învechit. Căpetenia tocmai se așezase la cină, dar, zărindu-ne, puse la o parte cuțitul și halca de carne. Friptura de cal răspîndea un miros puternic. Prin preajmă se auzea murmur de izvor. Nici nu descălecarăm bine că se și formă în jurul nostru un cerc larg de războinici, printre care se zăreau și cîțiva albi. Caii noștri fură imediat duși în altă parte. Cum Old Death nu protestă deloc, însemna că faptul nu prezintă nici un pericol. Căpetenia și ceilalți doi se ridicară în picioare venind în întîmpinarea lui Old Death. Îi strînseră mîna după obiceiul albilor, apoi Oyo-coltsa, adică Biberul Alb, vorbi solemn și amical:

— Fratele meu Old Death ne-a făcut o bucurie neașteptată. Cine-ar fi bănuit să-l întîlnesc tocmai aici? Fie deci binevenit ca prieten în lupta noastră contra cîinilor de apași.

Vorbise anume în jargonul acela amestecat, spre a se face înțeles și de noi. Old Death îi răspunse tot în jargon:

— Înțeleptul Manitu își călăuzește copiii, roșii sau albi, pe drumuri minunate. Fericit acela care întîlnește prieteni în

cuvîntul cărora poate avea încredere. Oare Biberul Alb va binevoi să fumeze pipa păcii și cu însoțitorii mei?

— Prietenii tăi sînt și prietenii mei; oamenii pe care îi iubești se vor bucura și de dragostea inimii mele. Să se așeze lîngă mine și să soarbă pacea din calumetul meu, căpetenia comanșilor.

Old Death luă loc. Noi îi urmarăm exemplul. Numai negrul se trase mai la o parte și se așeză în iarbă. Indienii stăteau jur-împrejur, muți, nemișcați ca statuile. În ce-i privește pe albi, îmi era imposibil să le disting trăsăturile. Focul lumina prea slab.

Oyo-coltsa își desprinse calumetul de la gît, îl umplu cu tutun din punga atîrnată la brîu și-l aprinse. Se repetă aproape identic ceremonia la care participasem în tabăra fiului său. Abia acum puteam fi siguri că nu trebuia să ne mai temem de vrăjmășia comanșilor.

Încă înainte de a pătrunde noi în tabără, șeful celor cincizeci de războinici îl informase pe Biberul Alb în ce ne privește. Acum, căpetenia îl pofti pe Old Death să-i relateze personal cele petrecute. Bătrînul *westman* zugrăvi întîmplarea în așa fel încît să nu provoace bănuieli nici împotriva noastră, nici împotriva lui *señor* Atanasio.

Biberul Alb își adună cîtva timp gîndurile, apoi rosti:

— Fratele meu e vrednic de crezare. Din cele istorisite de el, văd că nu umblă cu șiretlicuri. Dar și cealaltă față palidă trebuie crezută, pentru că mă întreb de ce i-ar minți pe războinicii comanși, de vreme ce minciuna l-ar duce la moarte. Albul acela se mai găsește aici, printre noi. Dacă ne-ar fi mințit, desigur că ar fi căutat s-o șteargă cît mai repede. Vasăzică, nu-mi rămîne decît să cred că unul din voi s-a înșelat.

Judecase foarte logic din punctul său de vedere. Old Death trebuia să fie atent. Nu era exclus ca Biberul Alb să mai trimită o ceată de războinici și să-l atace pe *haciendero* în timpul nopții! Cel mai bine ar fi fost să i se dea presupusei erori o explicație plauzibilă. Așa gîndea și bătrînul *westman*. De aceea răspunse:

— Trebuie să fi fost o neînțelegere la mijloc. Eu, însă, în

orice caz, nu m-am înșelat. Greșeala e de cealaltă parte. Fratele meu roșu știe doar că nu s-a găsit încă omul care să-l înșele pe Old Death!

— Atunci lămurește-mă cum s-au petrecut lucrurile!

— Mai întîi trebuie să-ți spun că însăși căpetenia comanșilor a fost dusă de nas.

— De cine? se interesă Biberul Alb, devenind deodată foarte serios.

— Bănuiesc că a fost mințit de toți albii aceștia pe care îi adăpostește în tabără.

— Eu nu-mi plec urechea la o simplă bănuială. Vreau dovezi! Oamenii care mă mint după ce au fumat cu mine pipa păcii trebuie să piară!

— Așadar, pe lîngă că le-ai întins o mînă prietenească, ai fumat cu ei și pipa păcii? Să fi fost eu de față, te-aș fi prevenit. Uite, am să-ți dau dovada pe care mi-o ceri. Spune-mi, al cui prieten te socoți? Nu cumva al președintelui Juárez?

Indianul răspunse cu dezgust:

— Juárez e un roșu care și-a părăsit neamul și datina. Stă în case de zid și trăiește ca și fețele palide. Eu îl disprețuiesc. Războinicii comanși și-au pus vitejia în slujba marelui Napoleon care le dă în schimb arme, cai și pături, ajutîndu-i în lupta cu apașii. Fețele palide pe care le adăpostesc sînt și ele de partea lui Napoleon.

— Vezi, tocmai asta-i minciuna cu care te-au îmbrobodit. Albii aceștia au trecut în Mexic ca să-l sprijine pe Juárez. Tovarășii mei sînt martori. Știi pe cine îl ocrotește părintele alb de la Washington?

— Știu, pe Juárez.

— Mai știi, desigur, că dincolo se recrutează soldați pentru Juárez, care sînt trimiși pe ascuns peste graniță. Ei, în La Grange locuiește un mexican pe nume Cortesio. Noi doi l-am vizitat deunăzi, iar însoțitorii noștri i-au fost chiar vecini și prieteni. Omul acela ne-a spus-o pe șleau că face recrutări și că în ajunul sosirii

noastre cîțiva dintre albii care se află acum la tine intraseră în solda lui Juárez. În ce-i privește pe ceilalți, nu sînt decît militari travestiți care-i însoțesc pe recruți. Iată, așadar, că, mințit și înșelat, ai ajuns să fumezi pipa păcii cu oamenii lui Juárez, tocmai tu, care îl dușmănești atîta!

Ochii căpeteniei scînteiau de mînie. Dădu să vorbească, dar Old Death îl opri:

— Ascultă mai întîi pînă la capăt! După cum am spus, aceste fețe palide sînt ostași de-ai lui Juárez. Alaltăseară ei au tras la *hacienda* lui *señor* Atanasio, care ține cu Napoleon. Acesta tocmai primise vizita unui bătrîn și vestit conducător francez. Dac-ar fi aflat cine-i musafirul, albii l-ar fi ucis. De aceea, omul a fost nevoit să se prefacă bolnav și să se vîre în pat. Slujitorii lui Cortesio i-au vopsit repede fața ca să pară indian. Cînd fețele palide l-au văzut și au întrebat cum îl cheamă, li s-a spus că e un șef al apașilor, pe nume Inda-nișo.

Biberul Alb ridică sprîncenele a mirare. Credea în povestea născocită de Old Death, dar mai stărui, totuși, din precauție:

— Și de ce Atanasio le-a spus tocmai acest nume?

— Pentru că apașii sînt de partea lui Juárez și astfel albii puteau fi convinși că „bolnavul" cu pricina e un prieten. Se mai adaugă faptul că francezul era bătrîn și cărunt, deci se potrivea cu vîrsta și înfățișarea lui Inda-nișo. Iată de ce i-au dat tocmai numele apașului.

— *Uf!* Acum înțeleg. Acest *señor* trebuie să fie tare deștept, dacă a găsit în mintea lui asemenea răspuns. Dar unde era francezul cînd au sosit războinicii mei? Că doar nu l-au văzut!

— Plecase între timp. Așadar, faptul că Winnetou l-ar fi ascuns pe „Omul bun" la Atanasio nu e decît o poveste ticluită de nevoie. Iar albii au crezut-o. Pe urmă, întîlnindu-vă pe voi și știind cu cine sînteți, s-au dat și ei drept prieteni ai francezilor.

— Te cred, dar îmi trebuie o dovadă sigură că oamenii aceștia sînt cu Juárez. Altfel n-am cum să-i judec. Doar au fumat din pipa noastră!

— Repet că am să-ți dau și dovada. Trebuie să știi însă că, printre aceste fețe palide, se află doi inși pe care vreau să-i iau prizonieri.

— De ce?

— Sînt dușmanii noștri. De multă vreme ne ostenim caii pe urmele lor.

Era cel mai bun răspuns. Dacă Old Death s-ar fi apucat să depene toată istoria cu Gibson și William Ohlert, n-ar fi obținut nici pe departe rezultatul la care îl conduseră aceste trei cuvinte: „Sînt dușmanii noștri". Căpetenia declară imediat, fără ezitare:

— Dacă sînt dușmanii voștri, atunci, de îndată ce vom desface legămîntul, îi vom socoti și noi drept dușmani. Am să ți-i dau pe amîndoi.

— Bine! Trimite dar după conducătorul fețelor palide: am să vorbesc cu el și vei înțelege numaidecît că e de partea lui Juárez.

Căpetenia făcu semn unui războinic și-i dădu ordinul cuvenit. Acesta plecă în grabă, se opri în fața unuia dintre albi și-i transmise invitația. Albul – un bărbat înalt, bărbos, cu trăsături soldățești – se apropie de noi.

— Ce doriți? întrebă el, măsurîndu-ne cu ochii întunecați, ostili.

Probabil că Gibson mă recunoscuse și îl prevenise asupra primejdiei. Eram curios cum se va descurca Old Death. Bătrînul, șiretul *westman*, îl privi amical și vorbi cu cea mai aleasă politețe:

— *Señor*, îngăduiți-mi să vă salut din partea lui Cortesio din La Grange.

— Îl cunoașteți? întrebă repede omul, fără a bănui că mușcă dintr-o nadă extrem de primejdioasă.

— Firește că-l cunosc, răspunse Old Death. Sîntem vechi prieteni. Din păcate, am sosit prea tîrziu ca să vă mai întîlnesc în casa lui, dar mi-a indicat direcția în care vă pot găsi.

— Așa? Înseamnă că sînteți într-adevăr buni prieteni. Și ce drum v-a indicat?

— Trecătoarea dintre Las Moras și Río Moral, apoi peste

Baya și Tabal spre Chihuahua. După cum văd, v-ați abătut însă nițel de la această rută.

— Da, pentru că ne-am întîlnit cu prietenii comanși.

— Prieteni? Cred, dimpotrivă, că e vorba de adversarii voștri!

Omul se afla într-o serioasă dilemă; tușea în sec, se lăsa ba pe un picior, ba pe altul și încerca să-i facă semne discrete lui Old Death, care se prefăcea însă a nu le observa. Bătrînul *westman* reluă:

— Dumneavoastră sînteți doar partizanii lui Juárez, în timp ce comanșii luptă de partea francezilor.

Acum, mexicanul deveni iarăși stăpîn pe sine.

— *Señor*, răspunse el, vă înșelați. Și noi luptăm alături de francezi.

— Și-i însoțiți pe voluntarii care vin din Statele Unite în Mexic?

— Da, însă pentru Napoleon.

— Așa? Vasăzică *señor* Cortesio lucrează pentru Napoleon?

— Firește. Pentru cine altul ar lucra?

— Eu cred că pentru Juárez.

— Nici gînd!

— Bine! Vă mulțumesc pentru lămuriri, *señor*! Vă puteți întoarce la locul dumneavoastră.

Pe chipul omului zvîcni o undă de mînie. Să se lase tratat ca un subaltern de către un ins oarecare?

— *Señor*, exclamă el, cine v-a dat dreptul să-mi porunciți?

— V-am ordonat să vă retrageți, pentru că aici, la focul acesta, nu iau loc decît căpetenii și persoane de vază.

— Eu sînt ofițer!

— Al lui Juárez? întrebă repede Old Death, sărind în picioare.

— Da, adică al lui Napoleon, cum am mai spus.

— Ei, v-a luat gura pe dinainte. Un ofițer, mai ales cînd

se află în asemenea împrejurări, ar trebui să-și controleze mai bine vorbele. Am terminat. Puteți pleca.

Ofițerul ar fi voit să mai spună ceva, dar căpetenia tăie cu brațul un gest de concediere.

— Ei, ce părere are acum fratele meu? întrebă Old Death.

— Chiar propria lui față îl învinuiește, răspunse Biberul Alb. Dar aceasta încă nu-i o dovadă.

— Te-ai convins, totuși, că e ofițer și că a fost la Cortesio?

— Da.

— Așadar, trebuie să lucreze cu Cortesio pentru același scop?

— Așa e. Dar ca să mă convingi pe deplin, dă-mi o dovadă că acest Cortesio recrutează oameni pentru Juárez.

— Ei bine, iată!

Old Death vîrî mîna în buzunar și scoase documentul semnat „Juárez". Despături hîrtia și rosti:

— Pentru a ne convinge pe noi înșine că *señor* Cortesio lucrează pentru Juárez și că fețele palide care îl vizitează sînt prietenii acestuia, ne-am prefăcut că am vrea să fim recrutați. Cortesio ne-a împlinit rugămintea și ne-a dat cîte un pașaport semnat cu numele lui Juárez. Tovarășul meu îți poate arăta și el o astfel de hîrtie.

Căpetenia luă pașaportul și îl examina cu atenție. Apoi spuse cu un zîmbet amar:

— Biberul Alb nu a învățat meșteșugul albilor și nu știe să vorbească pe hîrtie, declară el. Cunosc însă prea bine un semn care e zugrăvit și aici: e *totemul* lui Juárez. De altfel, printre războinicii mei se numără un tînăr, un metis, care a trăit de mic printre fețele palide și se pricepe să culeagă asemenea vorbe. Am să-l chem.

Strigă un nume. De îndată apăru un tînăr, mai alb la față și – după ce ascultă porunca șefului – se așeză lîngă foc. Traduse apoi documentul cuvînt cu cuvînt. Eu nu înțelegeam ce vorbește, dar chipul lui Old Death se lumina din ce în ce mai mult. Încheind,

tînărul – vizibil satisfăcut de propriile-i cunoștințe – înapoie pașaportul și se retrase. Old Death băgă hîrtia în buzunar și întrebă:

— Vrea Biberul Alb să vadă și pașaportul tovarășului meu?

Căpetenia refuză din cap.

— Crede acum fratele meu roșu, continuă Old Death, că aceste fețe palide l-au mințit și că sînt niște dușmani?

— Crede și nu se mai îndoiește. Voi chema numaidecît pe cei mai înțelepți războinici și vom ține sfat.

— Să vin și eu?

— Nu. Fratele meu are gînduri mari și multă vitejie în fapte, dar nu e nevoie să vină la sfat. Spusele lui au fost dovedite. Ceea ce urmează e numai treaba comanșilor. Noi am fost cei mințiți.

— Mai am ceva. E drept că n-are legătură cu cele de pînă acum, în schimb, e de mare însemnătate pentru noi. De ce fratele meu roșu s-a abătut atît de mult spre miazăzi? De ce vrea să urce tocmai sus, pe înălțimile acestei pustietăți?

— La început, gîndeam să mergem tot înainte, spre miazănoapte; dar am aflat că Winnetou a pornit cu cete mari către Río Conchos și că satele apașilor au rămas fără pază. De aceea am cotit repede către miazăzi. Vom căra acasă la prăzi, cum nicicînd n-am cărat.

— Winnetou la Río Conchos? Hm! Oare te poți încrede în această știre? De la cine o ai? Nu cumva de la cei doi indieni cu care v-ați întîlnit ceva mai la miazănoapte?

— Da. Le-ați zărit urmele?

— Le-am zărit. Ce fel de indieni erau aceia?

— Din neamul Topia, tată și fiu.

— Se mai află aici, în tabără? Aș putea să vorbesc cu ei?

— Fratele meu e liber să facă tot ce poftește.

— Îmi îngădui să vorbesc și eu cu cele două fețe palide pe care urmează să mi le predai?

— De ce nu?!

— Atunci am o singură rugăminte: dă-mi voie să fac un

ocol în jurul taberei! Sîntem aici în țară dușmană și vreau să mă conving că s-au luat toate măsurile pentru siguranța noastră și că totul e în bună regulă.

Mare trebuie să fi fost stima lui pentru Old Death, dacă nu-l jignise rugămintea acestuia de a controla măsurile de siguranță luate de comanși. Cei doi fruntași ai comanșilor, care stătuseră toată vremea lîngă șeful lor fără să scoată o vorbă, se ridicară acum și, cu pași rari, apăsați, plecară să organizeze consfătuirea. Ceilalți războinici se risipiră pe la focurile lor. Fierarul Lange, fiul său Will și negrul Sam fură invitați să se așeze la unul din focuri. Li se oferi cîte o porție de carne de cal. Pe mine Old Death mă luă de braț și mă conduse către focul în jurul căruia ședeau albii. Cum ne zări, ofițerul se sculă în picioare, se apropie pînă la doi pași de noi și întrebă în englezește, foarte indignat:

— Ce-a vrut să însemne examenul la care v-ați permis să mă supuneți adineauri, *master*?

Bătrînul îi rîse în nas și răspunse:

— Asta o veți afla mai tîrziu de la comanși, nu e cazul să-mi bat eu gura. De altfel, printre dumneavoastră se află niște hoți de cai. De aceea s-ar cuveni să nu-i vorbiți lui Old Death pe un ton atît de arogant! Toți comanșii sînt alături de noi și împotriva voastră. Ajunge un semn cît de mic din partea mea și sînteți pierduți!

Îi întoarse hotărît spatele, dar nu se urni din loc, pentru a-mi da și mie ocazia să intru în vorbă. Gibson și William Ohlert ședeau printre ceilalți. Fiul bancherului arăta bolnav și întregul său aspect era jalnic. Hainele îi erau zdrențuite, părul vîlvoi. Obrajii îi căzuseră, ochii se adînciseră în orbite. S-ar fi zis că nu vede și nu aude nimic din ceea ce se petrece în jur. Ținea în mîini un creion și o hîrtie de pe care nu-și lua ochii. Deocamdată, nu-i dădui nici o atenție. Era cu desăvîrșire absent. M-am adresat deci escrocului care îl răpise:

— Ei, ne-am găsit în cele din urmă, *master* Gibson? Să sperăm că de azi înainte vom rămîne mai mult timp împreună.

Individul pufni într-un rîs cinic și răspunse:

— Cu cine vorbiți, *sir*?

— Cu dumneavoastră, natural!

— Nu mi se pare chiar atît de natural. Singură privirea dumneavoastră mă face să ghicesc că vă adresați persoanei mele. Mi-ați spus, dacă nu mă-nșel, Gibson?

— Exact.

— Numai că pe mine nu mă cheamă așa.

— Oare n-ați șters-o de frica mea atunci, la New Orleans?

— Cred, *master*, că vă cam umblă șoarecii sub pălărie! Pe mine nu mă cheamă Gibson!

— Ei da, cine posedă atîtea nume se poate ușor dispensa de unul din ele. Oare la New Orleans nu erați Clinton? Și în La Grange nu v-ați dat drept *señor* Gavilano?

— Vedeți, acesta din urmă e într-adevăr numele meu Dar, în definitiv, ce doriți de la mine? N-am nimic comun cu dumneavoastră. Nici nu vă cunosc. Lăsați-mă în pace!

— Cred și eu că nu mă cunoașteți! Se întîmplă, nu-i așa, că polițiștii vor să rămînă anonimi. Dar cu tăgada n-o să vă meargă. Rolul dumneavoastră s-a încheiat. Doar n-am bătut drumul de la New York pînă aici ca să fiu luat peste picior! De aici încolo mă veți urma unde vreau eu.

— Oho! Și dacă refuz?

— Atunci vă leg frumușel de spinarea unui cal și sper că animalul mi se va supune.

Gibson sări în sus, își smulse pistolul din teacă și strigă:

— Omule, încă un cuvînt și dracu' te...

Nu mai apucă să termine. Old Death trecuse îndărătul lui și îl pocni peste braț cu patul puștii. Gibson scăpă pistolul din mînă.

— Nu face pe grozavul, Gibson! îl repezi bătrînul *westman*. Se găsesc pe aici destui oameni în stare să-ți astupe gura!

Gibson, ținîndu-se de braț, strigă:

— Domnule, vrei cumva să-ți înfig cuțitul în coaste? Crezi că dacă ești Old Death, mi-e frică de dumneata?

— Nu, băiatule, să nu-ți fie frică. Dar te vei supune! Dacă mai rostești o vorbă care să-mi gîdile nasul, află, stimabile, că străînut cu gloanțe de nu te vezi! Să sperăm că *gentlemenii* aici de față vor fi bucuroși să scape de o pușlama ca tine.

Tonul și atitudinea lui nu rămaseră fără efect asupra lui Gibson. Acesta răspunse mai potolit:

— Dar nici nu știu ce vreți de la mine! Mă confundați, probabil, cu altcineva.

— Ba deloc. Ai o mutră de pungaș atît de autentică, încît nu poți fi confundat. De altfel, martorul principal al acuzării șade chiar aici, lîngă tine.

Și arătă spre William Ohlert.

— Ăsta? Martor al acuzării?! se miră Gibson. Iată încă o dovadă că mă confundați. N-aveți decît să-l trageți de limbă!

Pusei mîna pe umărul lui William și îl chemai pe nume. El ridică încet capul, mă privi ca pe o nălucă și nu răspunse.

— *Master* Ohlert, *sir* William, nu mă auziți? repetai eu. Vin din partea tatălui dumneavoastră.

Ochii lui goi rămaseră ațintiți asupra mea într-o tăcere stranie. Atunci Gibson se răsti la el:

— Vrem să auzim numele tău! Spune-l imediat!

Bietul William întoarse capul spre Gibson și rosti cu jumătate de glas, ca un copil speriat:

— Mă cheamă Guillermo.

— Și cine ești tu?

— Sînt poet.

Atunci îl întrebai, la rîndul meu:

— Îți zice Ohlert, nu-i așa? Ești din New York? Ai tată?

Fără să judece măcar o clipă, tînărul răspunse negativ la toate întrebările mele. Era clar că fusese dresat și că, de cînd se găsea în mîinile acelui om nefast, mintea i se întunecase din ce în ce mai mult.

— Iată-l pe martorul dumneavoastră! rîse escrocul. V-a demonstrat și el eroarea în care vă aflați. Așadar, fiți amabil și vedeți-vă de drum!

— Vreau, totuși, să-l întreb ceva, stăruii eu. Poate că memoria lui e mai tare decît bazaconiile pe care i le-ați vîrît în cap.

Îmi venise o idee. Scosei din buzunar portvizitul în care purtam foaia de ziar cu poezia lui Ohlert. O despăturii și citii rar, răspicat, prima strofă. Credeam că, la auzul propriilor sale versuri, tînărul se va smulge din starea lui de prostrație. Dar el continua să se uite fix în hîrtia lui și să tacă. Citii și strofa următoare, dar fără nici un rezultat. Trecui la a treia:

Cunoști tu noaptea ce în gînd se lasă
Și nu-i poți smulge vălu-ntunecat,
Și sufletu-i pierdut, ca strîns în plasă,
Și mii de diavoli creierii-ți străbat?

Ultimele două versuri le rostii cu patos sporit. Ohlert deveni atent, înălță capul, se ridică în picioare. Eu continuai:

Atunci nu-ți afli tihna și nici pace
Căci niciodată ziuă nu se face!

William scoase un chiot și se repezi cu mîna întinsă spre foaia de ziar. I-o dădui. Se aplecă lîngă foc și citi cu glas tare toată poezia. Apoi se îndreptă și exclamă triumfător, sfîșiind liniștea noptatică a văii:

— Versuri de Ohlert, de William Ohlert! De mine! Chiar de mine! Chiar eu sînt William Ohlert! Eu! Nu tu, m-auzi? Nu tu!

Protestul acesta i se adresa lui Gibson. O bănuială gravă încolți în mintea mea. Nu cumva Gibson, aflîndu-se în posesia documentelor personale ale lui William, se substituia – deși mai bătrîn – nefericitei sale victime? Oare?... Dar nu avui timp să-mi duc pînă la capăt raționamentul, deoarece căpetenia comanșilor,

uitînd și de consfătuirea cu înțelepții și de propria-i demnitate, veni într-o goană și-l doborî pe William la pămînt:

— Taci, cîine! Vrei să audă apașii că sîntem aici? Cu glasul tău ascuțit chemi bătălia și moartea asupra noastră!

William Ohlert gemu de durere. Năuc, își ridică ochii spre indianul înfuriat. Scînteia de o clipă se stinse din nou în mintea lui. Îi luai din mînă ziarul și-l pusei la loc în portvizit. Poate că mai tîrziu – mă gîndeam – să-l pot readuce la stare normală cu ajutorul acestor versuri.

— Nu-l certa! stărui Old Death pe lîngă șeful comanșilor. Mintea lui e întunecată. De-acum încolo, nu va mai deschide gura. Dar, spune-mi, te rog, nu cumva aceștia doi de colo sînt oamenii din tribul Topia de care mi-ai vorbit?

El îi arătă doi inși îmbrăcați în veșminte indiene, care ședeau și ei la focul albilor.

— Da, ăștia sînt, răspunse Biberul Alb. Ei nu înțeleg prea bine graiul comanșilor. Trebuie să le vorbești în limba de la graniță. Dar fii atent ca albul acesta, a cărui minte a cam luat-o razna, să nu mai țipe, altminteri va trebui să-i astupăm gura.

Căpetenia se întoarse la focul unde îl aștepta sfatul înțelepților. Old Death tăcu un timp, măsurîndu-i stăruitor pe cei doi indieni. Apoi se adresă celui mai vîrstnic dintre ei:

— Frații mei roșii vin din țara tribului Topia? Oare războinicii care trăiesc acolo, în munți, sînt prieteni cu comanșii?

— Da, răspunse indianul. Noi îi ajutăm pe comanși cu *tomahawkurile* noastre.

— Cum se face atunci că, după cum arată urmele, ați venit dinspre miazănoapte? Doar acolo nu locuiesc frații voștri, ci dușmanii comanșilor, adică apașii Llanero și Taracon!

Întrebarea îl cam puse în încurcătură pe indian. Nici el, nici fiul său nu erau vopsiți, de aceea dilema se citea pe fețele lor. În cele din urmă, omul răspunse:

— Fratele meu alb ar putea să-și răspundă singur și foarte

ușor la întrebare. Tribul nostru a dezgropat securea războiului, iar noi am călărit spre miazănoapte, ca să iscodim unde se află apașii.

— Și i-ați găsit?

— L-am văzut pe Winnetou, cea mai mare căpetenie a apașilor. Dînsul i-a adunat pe toți războinicii și i-a dus la luptă dincolo de Río Conchos. Iar noi, după ce am văzut ce-am văzut, am apucat repede calea îndărăt ca să-i înștiințăm pe ai noștri și să-i grăbim să dea năvală în satele apașilor. Întîlnindu-i în drum pe războinicii comanși, i-am călăuzit încoace ca să tabere și ei asupra dușmanilor.

— Comanșii vă vor purta recunoștință. Dar ia spune, de cînd războinicii tribului Topia au uitat să mai fie oameni cinstiți?

Era clar că bătrînul *westman* îi suspecta. Deși prietenos, glasul lui avea unele inflexiuni ciudate. Așa îi suna totdeauna glasul cînd avea de gînd să demaște pe cineva. Întrebările lui Old Death erau, desigur, supărătoare pentru acești presupuși Topia. Tînărul îi aruncă priviri dușmănoase. Tatăl căuta să răspundă calm, dar nu izbutea.

— De ce vorbește de cinste fratele meu alb? spuse el în sfîrșit. Ce-l face să se îndoiască de noi?

— Nu vreau deloc să vă jignesc, dar mă întreb de ce nu stați împreună cu războinicii comanșilor, ci vă țineți aici, lîngă fețele palide?

— Old Death întreabă prea multe. Dacă ședem aici, înseamnă că așa ne place!

— Dar asta arată ca și cînd războinicii comanșilor v-ar disprețui și, în ciuda faptului că se folosesc de serviciile voastre, nu v-ar îngădui să vă așezați la focurile lor.

Era o insultă. Indianul se supără:

— Nu rosti asemenea vorbe, altminteri vei avea de furcă cu noi. Am stat împreună cu comanșii, apoi ne-am mutat aici, lîngă fețele palide, să mai învățăm cîte ceva. Ori nu-i îngăduit cumva să ascultăm și noi ce se întîmplă în orașele și pe meleagurile albilor?

— Ba e îngăduit. Însă eu, în locul vostru, aș fi cu mai

multă băgare de seamă. Ochiul tău a văzut multe ierni. Ar trebui să înțelegi ce vreau să spun.

— Dacă nu înțeleg, n-ai decît să mă lămurești! sună răspunsul cam în doi peri.

Atunci Old Death se apropie de indian, se aplecă puțin și-l întrebă aspru:

— Ați fumat oare pipa păcii cu războinicii comanșilor? Ați scos fumul pe nas?

— Da!

— Dacă-i așa, aveți datoria să faceți totul numai spre binele lor.

— Și crezi că n-am vrea s-o facem?

Interlocutorii se fixau țintă în ochi. S-ar fi zis, după privirile lor, că sînt gata să se încaiere. Old Death răspunse:

— Citesc în ochii tăi că m-ai înțeles și că mi-ai ghicit gîndul. Dacă l-aș tălmăci în cuvinte, ați fi pierduți amîndoi.

— *Uf!* făcu indianul sărind în picioare și punînd mîna pe cuțit.

Fiul său se ridică de asemenea furios, scoțîndu-și *tomahawkul* de la brîu. Dar Old Death se mulțumi să clatine din cap cu gravitate și rosti:

— Sînt convins că nu veți rămîne multă vreme printre comanși. Cînd vă întoarceți la ai voștri, spuneți-le că sîntem prietenii lor. Old Death îi prețuiește pe toți oamenii roșii și nu-i întreabă din care trib fac parte.

Indianul șuieră printre dinți:

— Vrei să zici că nu ținem de tribul Topia?

— Fratele meu roșu ar fi trebuit să se gîndească nițeluș înainte de a pune această întrebare nesocotită. Eu mi-am ascuns anume gîndurile, fiindcă nu sînt și nu vreau să-ți fiu dușman. De ce te trădezi tu însuți? Nu-ți dai seama că te pîndește moartea?

Mîna indianului zvîcni, ca și cum ar fi vrut să repeadă cuțitul.

— Haide, spune odată drept cine ne iei! îl somă el pe Old Death.

Acesta îl apucă de braț, îl trase deoparte pînă lîngă mine și îi spuse încet, dar în așa fel ca să aud și eu:

— Sînteți apași!

Indianul sări un pas înapoi și, smulgîndu-și brațul din strînsoarea lui Old Death, se repezi să-l lovească:

— Minți, cîine!

Old Death nu se mișcă, nu schiță nici un gest de apărare, ci doar îi șopti în grabă:

— Vrei să-l ucizi pe prietenul lui Winnetou?

Nu știu ce anume nimerise drept la țintă: cuvintele acestea sau privirea semeață, hotărîtă a bătrînului *westman*? Destul că indianul își lăsă brațul în jos. Se apropie apoi de urechea lui Old Death și îl avertiză:

— Să-ți ții gura!

În sfîrșit, se întoarse și se așeză la locul lui. Părea de un calm desăvîrșit, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Deși se știa demascat, nu dădea nici un semn de frică sau șovăială. Îl cunoștea oare atît de bine pe Old Death, încît era sigur că nu va fi trădat? Sau poate erau alte motive care îi dădeau atîta siguranță? Fiul său se așeză, de asemenea, liniștit, și își vîrî *tomahawkul* în brîu. Acești doi apași îndrăzniseră să iasă în calea comanșilor, dușmanii lor de moarte – și s-o facă pe călăuzele. Ce curaj demn de admirație! Dacă planul lor izbutea, comanșii erau sortiți pieirii.

Cît pe-aci să-i părăsim, cînd o mișcare în rîndurile comanșilor ne opri locului. Sfatul se încheiase. Participanții la sfat se ridicaseră în picioare, iar mulțimea, la un semn al căpeteniei, formă un cerc masiv în jurul focului nostru. Albii fură împresurați. Căpetenia păși solemn în mijlocul cercului și, ridicînd brațul, își anunță intenția de a vorbi. O tăcere adîncă se făcu jur-împrejur. Albii încă nu bănuiau ce avea să urmeze. Se sculară și ei în picioare. Numai cei doi presupuși Topia continuau să șadă și se uitau în gol, ca și cînd nimic nu i-ar fi interesat. Și William Ohlert rămăsese

inert la locul lui, cu ochii țintă la creionul pe care-l ținea între degete. Biberul Alb începu rar și solemn:

— Fețele palide au venit la războinicii comanșilor și i-au asigurat că le sînt prieteni. De aceea au fost bine primiți și au fumat cu ei pipa păcii. Dar acum comanșii știu că aceste fețe palide i-au mințit. Eu, Biberul Alb, am cumpănit cu luare-aminte tot ce vorbește pentru ei sau împotriva lor. M-am sfătuit cu cei mai încercați războinici pentru a hotărî calea de urmat. Am ajuns împreună cu ei la convingerea că fețele palide ne-au mințit și că nu mai au dreptul la prietenia și ocrotirea noastră. De aceea, chiar din clipa asta, legămîntul nostru e desfăcut și dușmănia ia locul prieteniei.

Tăcu un moment. Ofițerul care se dăduse drept partizan al francezilor se folosi de prilej și interveni:

— Cine ne-a bîrfit? Cu siguranță că cei patru albi, care au venit aici împreună cu negrul lor, caută să ne arunce într-o primejdie nemeritată. Noi am dovedit și repetăm: sîntem prietenii comanșilor. Poftească și acești străini să aducă vreo dovadă că sînt sinceri față de frații noștri roșii! Cine sînt ei? Cine-i cunoaște? Dacă au clevetit pe seama noastră, atunci cerem să ni se spună și nouă minciunile lor, ca să ne putem apăra. Dacă nu sîntem ascultați, atunci nu ne supunem judecății! Eu sînt ofițer, așadar o căpetenie. De aceea pot să pretind și am dreptul să iau parte la orice sfat în care se hotărăște soarta noastră!

— Dar cine ți-a dat voie să dai din gură? întrebă Biberul Alb cu asprime. Cînd vorbesc eu, toată lumea trebuie să aștepte pînă termin ce am de spus! Ceri să fii ascultat? Te-am ascultat adineauri, cînd ai vorbit cu Old Death. E limpede că sînteți de partea lui Juárez. Noi, însă, sîntem cu Napoleon. Prin urmare, voi sînteți dușmanii noștri. Mă întrebi cine sînt aceste patru fețe palide și eu îți răspund: sînt niște războinici viteji și cinstiți. Noi îl cunoaștem pe Old Death de multe ierni; în schimb, pe voi v-am întîlnit acuma pentru întîia oară. Vrei să iei parte la sfatul nostru? Îți spun ca să știi: nici măcar Old Death nu a primit asemenea învoire. Războinicii comanșilor sînt bărbați în toată firea. Ei n-au nevoie

de viclenia fețelor palide ca să înțeleagă ce-i bine și ce nu, ce-i adevăr și ce-i minciună. Am venit acum ca să vă vestesc hotărîrea noastră. Nu vă rămîne decît să ascultați în liniște și să nu scoateți o vorbă. Altminteri...

— Am fumat cu voi pipa păcii, îl întrerupse ofițerul. Dacă vă purtați ca vrăjmașii, atunci...

— Taci, cîine! tună căpetenia. Te și repezi să ne jignești! Nu uita că sînteți împresurați de cinci sute și mai bine de războinici gata să răzbune orice jignire! V-am întins pipa păcii numai datorită vicleniei și minciunilor voastre. Totuși, războinicii comanșilor cunosc porunca Marelui Spirit. Ei știu că vă mai aflați încă sub scutul legămîntului și că deocamdată, cîtă vreme vă mai ocrotește acest scut, trebuie să se poarte cu voi prietenește. Roșu e lutul sfînt din care a fost plămădit calumetul. Roșie e culoarea luminii, a zilei și a flăcării cu care se aprinde calumetul. Cînd flacăra se stinge, atunci pacea mai dăinuie pînă la ivirea zorilor. Odată cu zorii, încetează pacea și legămîntul. Pînă atunci mai sînteți oaspeții noștri. Pe urmă, va fi dușmănie. Puteți ședea și dormi aici. Nimeni nu se va atinge de voi. Dar cum se crapă de ziuă trebuie să plecați în direcția de unde ați venit cu noi. Vă lăsăm să călăriți cinci minute după măsura voastră. Apoi vă gonim din urmă. Puteți căra cu voi toate lucrurile; numai că, după ce vă ucidem, vi le luăm pe toate. Și acum, în ce-i privește pe cei doi albi ceruți de Old Death, îi vom socoti și pe ei oaspeții noștri, fiindcă am fumat împreună calumetul; dar ei nu vor pleca în zori cu ceilalți, ci vor rămîne aici ca prizonieri ai lui Old Death. Să facă ce-o vrea cu ei. Aceasta e hotărîrea și vă veți supune întocmai. Biberul Alb, căpetenia comanșilor, a vorbit!

După care se depărtă.

— Ce? izbucni Gibson. Eu să fiu captivul acestui boșorog? Păi am să...

— Nu vă pierdeți cumpătul! îl întrerupse ofițerul. Hotărîrea căpeteniei e inatacabilă. Îi cunosc eu pe indieni. Dar sînt convins că lovitura pregătită nouă se va întoarce împotriva

calomniatorilor. Pînă dimineață se mai pot întîmpla multe. Poate că răzbunarea e mai aproape decît s-ar crede.

Se așezară din nou. Comanșii însă nu se mai înapoiară la locurile lor. Stinseră repede focurile și se culcară formînd patru cercuri concentrice și înconjurîndu-i astfel pe albi. Old Death mă scoase din mijlocul cercului. Intenționa să meargă în recunoaștere.

— Credeți, *sir*, că sîntem acum siguri în privința lui Gibson și a lui William? îl întrebai.

— Dacă nu se întîmplă ceva neașteptat, atunci putem fi siguri, îmi răspunse el.

— N-ar fi mai bine să-i luăm de pe acum în seama noastră?

— Imposibil! Cu afurisita aceea de pipă nu-i chip să te joci. Comanșii n-ar îngădui să ne atingem de Gibson înainte de revărsarea zorilor. Pe urmă, putem să-l fierbem, să-l frigem, să-l mîncăm cu furculița sau fără, nu importă.

— Vorbeați de „ceva neașteptat". Bănuiți vreo primejdie?

— Din păcate, da! Am în vedere faptul că cei doi apași îi vor atrage pe comanși într-o capcană teribilă.

— Credeți că sînt într-adevăr apași?

— Dacă nu sînt, mă las spînzurat. Chiar de la bun început nu prea mi-a venit să cred ca doi indieni Topia să se deplaseze încoace, tocmai de la Río Conchos. Asta i-o poți spune unui comanș dar nu unui *westman* ca mine. Apoi, cînd i-am văzut, m-am convins imediat că nu mă înșelasem. Topia e un trib de indieni semicivilizat, cu o fizionomie mai ștearsă, mai blajină. Priviți, în schimb, trăsăturile aspre, ascuțite, voluntare ale acestor doi indieni! Și pe urmă, cînd i-am auzit vorbind! S-au trădat numaidecît prin pronunția lor specifică. Iar cînd le-am spus în față că sînt apași, nu mi-au confirmat-o chiar ei prin felul cum s-au comportat?

— Sînteți, vasăzică, sigur?

— Firește. Cînd a pomenit de Winnetou, indianul a adăugat „cea mai mare căpetenie". Care dușman al apașilor s-ar folosi

de această expresie plină de respect și adorație? Pun rămășag pe viața mea că nu mă-nșel!

— Într-adevăr, argumentele sînt puternice. Dar dacă e așa, atunci oamenii aceștia sînt pur și simplu de admirat. Doi apași care se încumetă să înfrunte cinci sute de războinici comanși! E mai mult decît eroic!

— Ehei, Winnetou își cunoaște oamenii!

— Credeți că i-a trimis chiar dînsul personal?

— Fără îndoială. Știm de la *señor* Atanasio cînd și unde a trecut Winnetou peste Río Grande. E cu neputință să fi ajuns de pe acum la Río Conchos, și încă împreună cu toți războinicii săi. După cum îl cunosc, trebuie să se fi dus mai întîi la Bolson de Mapimi spre a-și aduna oamenii. Între timp, a trimis iscoade pentru a-i căuta pe comanși și a-i atrage la Mapimi. Acum comanșii cred că apașii s-ar afla la Río Conchos și că satele lor au fost lăsate fără apărare. De fapt, însă, Winnetou îi pîndește aici ca să-i nimicească dintr-o lovitură.

— Ei, drăcie! Atunci nu stăm pe roze: cei doi apași ne consideră dușmani!

— Nu. Ei știu că nu trebuia decît să-i suflu o vorbă Biberului Alb și amîndoi ar fi fost uciși în chinuri groaznice. Faptul că n-am făcut-o e cea mai sigură dovadă că nu le sînt dușman, ba chiar că le sînt prieten.

— Totuși, nu înțeleg un lucru, *sir*. Nu e oare de datoria dumneavoastră să-i preveniți pe comanși?

— Hm! Ați atins aici un punct nevralgic. Adevărul e că acești comanși sînt niște trădători. Ei îl sprijină pe Napoleon. S-au năpustit în plină pace asupra apașilor și i-au măcelărit mișelește. După orice drept, asemenea faptă trebuie pedepsită. Dar pentru că am fumat cu ei pipa păcii, nu se poate să-i dăm pe mîna adversarilor.

— Aveți, firește, dreptate. Totuși, întreaga mea simpatie se îndreaptă spre Winnetou.

— Și a mea. Îi doresc numai bine, lui, ca și întregului său neam. Desigur că pe acești doi apași nu trebuie să-i trădăm, ceea

ce înseamnă, de fapt, pieirea comanșilor. Or, noi, potrivit legămîntului, avem datoria să fim de partea lor. Și atunci, ce-i de făcut? Dar dacă i-am avea de pe acum în mînă pe Gibson și Ohlert, alta ar fi situația. Am șterge-o de aici și am lăsa ca taberele să se răfuiască între ele.

— Păi, mîine dimineață Gibson și Ohlert vor fi ai noștri!

— Da sau ba. E foarte posibil ca mîine pe vremea asta să ne plimbăm, laolaltă cu apașii și comanșii, duși dintre cei vii, prin veșnicele plaiuri ale vînătoarei și să vînăm împreună cîteva duzini de biberi sau poate vreun taur din ăia bătrîni.

— Să fie oare pericolul atît de iminent?

— Așa cred, și anume din două motive. Mai întîi că sîntem aici destul de aproape de satele apașilor și Winnetou nu-i va lăsa pe comanși să se apropie și mai mult. În al doilea rînd, ofițerul acela mexican a rostit niște vorbe din care reiese că lovitura s-ar pregăti chiar astăzi.

— Foarte posibil. Noi, însă, ne putem bizui nu numai pe calumetul comanșilor, ci și pe *totemul* meu; mai ales că Winnetou vă cunoaște personal, iar pe mine mă știe din vedere. Și, totuși, stau și mă gîndesc că, între două pietre de moară, chiar dacă nu-ți pasă de fiecare în parte, tot sfîrșești prin a fi măcinat.

— Așadar, nu rămîne decît să ne ferim de ele sau să împiedicăm ca moara să pornească. Haideți în recunoaștere! Poate că, în ciuda întunericului, vom descoperi cît de cît ceva care să-mi alunge îngrijorarea. Urmați-mă încet, fără zgomot! Dacă nu mă înșel, am mai fost cîndva prin valea asta; sper să ne descurcăm ușor.

Peisajul era într-adevăr așa cum îl bănuisem. Ne aflam într-o vîlcea aproape închisă, circulară, pe care o puteai parcurge în cinci minute de fugă. Amîndouă, și intrarea prin care trecusem, și ieșirea erau la fel de strîmte. Prin aceasta din urmă plecaseră iscoadele. Tabăra se afla în mijlocul vîlcelei, ai cărei pereți de piatră, abrupți, păreau inaccesibili pentru urcuș sau coborîș. Ocolirăm toată această căldare, trecînd pe lîngă străjile postate la intrare și la ieșire. Apoi ne îndreptarăm din nou spre tabără.

— Ce soartă nenorocită! bombăni bătrînul *westman*. Ne aflăm într-o capcană și n-am idee cum să scăpăm de aici. Ar trebui să procedăm ca vulpea care-și retează cu dinții piciorul prins între ghearele de fier ale cursei.

— Oare nu l-am putea convinge pe Biberul Alb să părăsească imediat tabăra și să-și caute alt loc?

— E singura soluție vrednică de încercat. Dar mă îndoiesc că va fi de acord, dacă nu-l informăm despre prezența celor doi apași. Or, asta trebuie evitat cu orice preț.

— Ei, dar prea vedeți totul în negru, *sir*! Te pomenești că ne aflăm aici în deplină siguranță. Cele două puncte de acces sînt doar destul de bine păzite.

— Într-adevăr, cîte zece santinele de fiecare parte. S-ar părea că-i suficient. Dar să nu uităm că avem de-a face cu Winnetou. Mă mir cum de-a putut Biberul Alb, altminteri deștept și prevăzător, să se instaleze într-o asemenea căldare! Cele două iscoade ale apașilor trebuie să-i fi înșirat la gogoși, nu glumă. Am să discut cu el. Dacă nu acceptă să se mute și se întîmplă ceva, ne ținem pe cît posibil deoparte. Sîntem noi, cum s-ar zice, prieteni cu comanșii, dar trebuie să facem în așa fel, încît să nu fie ucis nici un apaș. În fine, iată că am ajuns în tabără. Uite-l și pe Biberul Alb. Hai să-i vorbim!

Căpetenia ședea lîngă focul mocnit. Îl recunoșteai de departe, după penele de vultur din păr. Cînd ne apropiarăm, întrebă:

— S-a convins fratele meu alb că ne aflăm în siguranță?

— Nu! răspunse bătrînul *westman*.

— Și ce anume nu-i place?

— Sîntem aici ca într-o capcană.

— Fratele meu greșește. Locul acesta nu-i o capcană, ci seamănă întocmai, cum spun fețele palide, cu un fort. Aici nu e în stare să pătrundă nici un dușman.

— Ai dreptate. Jos, prin cele două intrări, e greu de pătruns, pentru că sînt foarte strîmte și zece războinici le pot apăra cu succes. Dar dacă apașii vin de sus, de pe înălțimi?

— Nu se poate. Pereții sînt prea drepți.

— Fratele meu roșu s-a convins chiar cu ochii lui?

— Fiii comanșilor au venit încoace în plină zi și au cercetat peste tot. Au încercat chiar să se cațăre pe stînci și n-au izbutit.

— Dar poate că la coborîre e mai ușor decît la urcare. Eu știu că Winnetou se cațără mai abitir decît capra neagră din munți.

— Winnetou e departe. Mi-au spus-o cei doi oameni din tribul Topia.

— Și dacă s-au înșelat, ori au aflat-o de la alții care nu cunosc bine situația?

— Mi-au spus-o răspicat, iar eu îi cred, fiindcă și ei îl dușmănesc pe Winnetou.

— După cît se știe, Winnetou a trecut pe la fortul Inge. În cazul acesta putea el oare, într-un timp atît de scurt, să facă drumul pînă aici, să-și adune războinicii și să ajungă de cealaltă parte a lui Río Conchos? Fratele meu să judece.

Căpetenia căzu pe gînduri. Observațiile lui Old Death păreau să-l convingă. În sfîrșit, zise:

— Da, timpul a fost scurt și drumul lung. Să-i mai întrebăm o dată pe bărbații din tribul Topia.

Se îndreptă spre locul unde se odihneau albii. Noi îl urmarăm. Acolo oamenii ne priviră cu ostilitate. Lange, fiul său și negrul Sam ședeau ceva mai încolo, izolați. William Ohlert mîzgălea hîrtia, surd și orb la tot ce se petrece în jur. Pretinșii Topia își ridicară ochii abia cînd căpetenia li se adresă:

— Sînt frații mei într-adevăr siguri că...

Se opri. Pe înălțimi răsună ca un piuit de pasăre măruntă, speriată, urmată de un țipăt de cucuvea. Biberul Alb deveni extrem de atent. Old Death la fel. Ca în joacă, Gibson apucă o crenguță pe care o ținea lîngă el și scormoni jarul, stîrnind o flacără scurtă și vie. Se pregătea să repete gestul, în timp ce albii ceilalți îl priveau mulțumiți, dar Old Death se repezi și-i smulse creanga din mînă.

— Încetați *sir*! Vă interzic! strigă el amenințător.

— De ce? întrebă mînios Gibson. N-am voie să zgîndăresc nițel jarul?

— Nu! Cînd bufnița țipă sus, nu se cade să faceți aici, jos, semnul convenit.

— Ce semn? Ați înnebunit de-a binelea?

— Da, am înnebunit în așa hal, încît sînt gata să-i trag un glonț în cap individului care ar încerca să mai ațîțe odată focul!

— Ei, drăcia dracului! Vă purtați aici de parc-ați fi stăpîn!

— Păi sînt! Iar dumneata, pînă m-oi sătura de mutra dumitale și te-oi lichida, ești prizonierul meu. Să nu-ți închipui că ai să-l tragi pe sfoară pe Old Death!

— S-o înghițim și pe-asta? Ce părere aveți, domnilor? Putem oare să mai răbdăm?

Întrebarea fusese adresată celorlalți albi. Old Death își scoase fulgerător ambele pistoale. Eu la fel. Cît ai clipi, cei doi Lange și Sam săriră de la locurile lor cu pistoalele în mîini. Dac-ar fi întins cineva brațul după armă, ar fi tras în el fără ezitare. În plus, căpetenia ordonă oamenilor săi:

— Săgețile!

Comanșii executară ordinul pe dată. Cîteva duzini de săgeți țînteau amenințător asupra albilor.

— Vedeți? rîse Old Death. Acum vă mai aflați sub ocrotirea legămîntului. Pînă și armele vă stau la dispoziție. Dar puneți mîna barem pe vreun cuțit și s-a zis cu ocrotirea!

Din nou se auzi un piuit, apoi țipătul cucuvelei. Veneau de sus, ca din tăriile cerului. Gibson tresări, de parc-ar fi vrut să ațîțe iarăși focul, dar se lăsă păgubaș.

Căpetenia reluă întrebarea întreruptă adineauri:

— Sînt oare siguri frații mei Topia că Winnetou se află dincolo de Río Conchos?

— Da, știm sigur, răspunse cel mai în vîrstă.

— Gîndiți-vă bine!

— Frații tăi nu se înșală. Eram ascunși printre tufe și l-am văzut cum trecea dincolo.

Căpetenia continuă interogatoriul primind răspunsuri cît se poate de categorice. În sfîrșit, declară:

— Răspunsurile m-au liniștit. Frații mei albi poftească după mine!

Invitația era destinată lui Old Death și mie, dar bătrînul *westman* făcu semn celor doi Lange să vină și ei. Aceștia ne urmară, luîndu-l și pe Sam.

— De ce fratele meu i-a chemat și pe ceilalți? întrebă căpetenia.

— Fiindcă mi se pare că voi avea nevoie de ei. Vreau ca primejdia să ne găsească laolaltă.

— Nu e nici o primejdie.

— Te înșeli. Nu-ți spune nimic țipătul acela de cucuvea? După mine, e vorba de un semnal.

— Biberul Alb cunoaște glasurile tuturor păsărilor și dobitoacelor. El știe să le deosebească de orice sunet prefăcut scos din gura omului. A fost o cucuvea!

— Iar eu știu că Winnetou se pricepe atît de bine să imite glasurile diferitelor animale, încît seamănă aidoma cu cele adevărate. De aceea, te rog să fii prevăzător. Gîndește-te numai: de ce albul acela s-a apucat să zgîndărească jarul? Avea sarcina să dea un semn.

— Atunci ar fi trebuit să fie înțeles cu apașii. Ori el nici nu i-a întîlnit.

— Și dacă s-a înțeles altcineva cu ei, iar albul acesta s-a oferit să-l ajute, adică să facă el semnul, ca să nu cadă cumva bănuiala asupra adevăratului trădător?

— Crezi că avem trădători printre noi? Eu nu cred. Și chiar dac-ar fi așa, nu trebuie să ne temem de apași. Ei nu pot nici să treacă de străjile noastre, nici să coboare de sus.

— Mă îndoiesc. Dacă, de pildă, coboară puțin cîte puțin, folosindu-se de *lassouri*, și... Ascultă!

Iarăși se auzi cucuveaua, însă de astă dată mult mai jos.

— E pasărea, constată comanșul, fără să manifeste nici o neliniște. Nu-ți fă griji!

— Pe toți dracii! Apașii sînt aici, în vale. Nu-i auzi?

La gura văii izbucni un strigăt puternic, ascuțit, înfiorător. Și numaidecît văzduhul, pînă atunci netulburat, se cutremură de urletele războinice ale apașilor. Asemenea urlet, dacă l-ai auzit odată, nu-l mai uiți pînă în mormînt.

Într-o secundă, albii săriră în picioare.

— Iată-i acolo, cîinii! exclamă ofițerul, arătînd în direcția noastră. Pe ei!

— Da, pe ei! cîrîi Gibson. Omorîți-i!

Noi eram în întuneric și oferam o țintă foarte nesigură. De aceea oamenii, în loc să tragă, se năpustiră asupra noastră cu armele ridicate. În orice caz, își pregătiseră planul dinainte, căci prea se mișcau repede și coordonat ca să fi fost vorba numai de o acțiune spontană. Stăteam la cel mult treizeci de pași de ei. Totuși, Old Death mai găsi răgazul să spună:

— Ei, n-am avut dreptate? Repede, sus armele! Să-i primim cum se cuvine!

Îndreptarăm toate cele șase puști asupra agresorilor, socotind-o și pe a Biberului Alb care se afla cu noi. Puștile trosniră de cîte două ori fiecare. Nu era timp să număr cîți oameni fură culcați la pămînt. Comanșii ne săriră și ei în ajutor, slobozind o ploaie de săgeți în coasta și în spatele atacatorilor. Mai putui observa că Gibson, în ciuda îndemnului pe care-l lansase împotriva noastră, nu se repezi înainte, ci rămase pe loc. Stătea lîngă foc și-l trăgea pe Ohlert de braț, silindu-l să se scoale. O clipă doar și imaginea dispăru din ochii mei. Apașii se apropiaseră vertiginos și, umplînd cerul de urlete, îi atacară pe comanși.

Pe întuneric, apașii nu puteau ști cu cîți adversari au de-a face. Comanșii mai stăteau în cerc, dar acesta fu străpuns și spulberat într-o clipă. Puștile detunau, sulițele vîjîiau, săgețile șuierau, cuțitele scăpărau. Unde mai pui strigătele celor două tabere dușmane și vălmășagul de trupuri încăierate asemenea unor diavoli

furioși. Luînd-o înaintea cetei sale, unul dintre apași pătrunse în rîndurile inamice ținînd în mîna stîngă un pistol și rotindu-și cu dreapta *tomahawkul*. În timp ce gloanțele sale nimereau în plin, securea fulgera peste capetele comanșilor. Apașul nu purta nici un semn distinctiv, nici fața nu-i era vopsită. Aceasta se vedea clar. Dar fie și numai după curajul lui și după faptul că poseda pistol – nu era greu de identificat. Biberul Alb îl recunoscu tot atît de repede ca și noi.

— Winnetou! exclamă el. În sfîrșit, am să-l prind! Îl iau pe seama mea!

Ne părăsi în grabă și se aruncă în vîltoarea luptei. Comanșii se bulucirăă în urma lui, încît ne scăpă din ochi.

— Ei, ce facem? îl întrebai pe Old Death. Apașii sînt mai puțini la număr și, dacă nu se retrag repede, vor fi decimați. Trebuie să-i prevenim. Mă duc să-l scot pe Winnetou din împresurare.

Voiam să mă reped, dar bătrînul *westman* mă apucă de braț:

— Nu faceți prostii! Noi nu avem dreptul să-i trădăm pe comanși; doar am fumat cu ei pipa păcii! De altfel, Winnetou n-are nevoie de ajutor. Se descurcă el și singur. Nu-l auziți?

Într-adevăr, recunoscui glasul prietenului meu. Striga:

— Am fost înșelați! Înapoi! Retragerea!

În timpul acestei lupte scurte și crîncene, singurul nostru foc de tabără aproape că se stinsese și el; mai licărea totuși suficient ca să pot urmări ceea ce se petrecea. Apașii se retrăgeau. Winnetou își dăduse seama că inamicul e mult prea puternic. Mă mira însă faptul că el, împotriva bunului său obicei, nu fusese mai întîi în recunoaștere pentru a stabili forța dușmanului. Motivul aveam să-l aflu curînd.

Comanșii încercau acum să-i urmărească pe apași, dar gloanțele îi ciocăneau întruna. Cel mai des se auzea pușca de argint a lui Winnetou, moștenită de la tatăl său.

Biberul Alb puse să se întețească focul și lumina spori din nou.

Apoi, căpetenia se apropie de noi și ne spuse:

— I-am scăpat. Dar mîine, în zori, îi urmărim și îi nimicim.

— Crezi că se poate? întrebă Old Death.

— Sînt sigur! Oare fratele meu are îndoieli? Se înșală!

— Nu mi-ai spus și adineauri că mă înșel, cînd te-am prevenit asupra situației? Ziceam că vîlceaua este o capcană. S-ar putea să nu mai ieși de aici.

— Să se crape numai de ziuă și să-i vedem la față, că-i zdrobim numaidecît. Pînă acum, pe cei ce-au rămas i-a ocrotit întunericul.

— Înseamnă că acum nici n-ar mai trebui să trageți în ei; n-are rost să vă irosiți săgețile. Ce-i drept, lemn se găsește aici berechet pentru altele noi, dar ce te faci dacă n-ai vîrfuri de fier?... Ia spune-mi, cum stăm cu cei zece războinici care străjuiau intrarea văii? Mai sînt acolo?

— Nu. Au venit și ei încoace ca să ia parte la bătălie.

— Trimite-i imediat înapoi la postul lor. Trebuie să-ți asiguri barem o cale de retragere.

— Fratele meu se teme fără rost. Apașii au fugit pe dincolo, iar de intrat, nu mai intră nimeni.

— Ascultă-mi, totuși, sfatul! Cei zece oameni nu-ți sînt de nici un folos aici. În schimb, acolo sînt necesari.

Căpetenia îi acceptă sfatul, desigur, mai mult din stimă decît din convingere. Curînd se văzu cîtă dreptate avea Old Death. Abia ajunseră cele zece străji la posturile lor, că și răsunară acolo două împușcături, însoțite de un urlet crunt. După cîteva minute, doi dintre războinici se întoarseră fuga, raportînd că fuseseră întîmpinați la intrare de două focuri de armă și o mulțime de săgeți și că, din toți cei zece, doar ei scăpaseră cu viață.

— Ei, m-am înșelat și de astă dată? întrebă Old Death. Acum capcana e închisă de amîndouă părțile, iar noi sîntem prinși!

Biberul Alb nu găsea nici o explicație. Întrebă dezolat:

— *Uf!* Ce să fac?

— Nu-ți risipi oamenii și armele! Așază cîte douăzeci sau treizeci de războinici la ieșire și la intrare. Să păzească măcar aceste două puncte. Ceilalți să se odihnească și să prindă puteri pentru dimineața. Acesta e singurul lucru ce-ți rămîne de făcut.

De astă dată, căpetenia îi urmă fără șovăire sfatul. Ne apucarăm apoi să-i numărăm pe cei căzuți. În ce-i privește pe albi, dispăruseră toți, adică Gibson, William și încă opt inși. Nu rămăseseră decît morții.

— Foarte rău! exclamai. Indivizii s-au refugiat dincolo, la apași.

— Da. Și au fost, desigur, bine primiți, fiindcă au lucrat împreună cu cei doi cercetași, așa-zișii Topia.

— Înseamnă că Gibson ne-a scăpat din nou!

— Ba nu. Nu uitați că avem *totemul* lui Inda-nișo. Pe de altă parte, apașii mă cunosc. Așadar, vom fi primiți ca prieteni. Pe urmă, aranjez eu lucrurile ca să ni-i predea pe Gibson și pe Ohlert. Pierdem o singură zi, asta-i tot.

— Și dacă cei doi spală putina?

— Nu cred s-o facă. Ar trebui să străbată întregul Mapimi, și nu vor avea curaj... Dar asta ce mai e?

Un număr de comanși se strînseseră grămadă. Din mijlocul lor răzbăteau gemete și vaiete sfîșietoare. Ne apropiarăm de ei și văzurăm un alb grav rănit, care tocmai își revenise în simțiri. O suliță îl spintecase pe la spate ieșind prin burtă. Așadar, îl lovise un comanș, în clipa cînd albii năvăleau asupra noastră.

Old Death îngenunche, cercetă rana și-i vorbi:

— Omule, ți-au mai rămas poate zece minute de trăit. Ușurează-ți sufletul, nu căra minciuna cu tine pe lumea cealaltă. Spune cinstit: ați fost de partea apașilor?

— Da, gemu rănitul.

— Știați că vom fi atacați în noaptea asta?

— Da. Tocmai de aceea oamenii din tribul Topia i-au condus încoace pe comanși.

— Și Gibson trebuia să semnalizeze înteținд focul?

— Da, *sir*. De fapt, trebuia să dea cîte un semnal din acesta pentru fiecare sută de comanși prezenți în tabără. Dacă apuca s-o facă, atunci Winnetou n-ar mai fi atacat imediat, ci abia mîine, și din altă parte, pentru că, deocamdată, nu dispune decît de o sută de războinici. Mîine, însă, îi vin întăriri.

— Mi-am închipuit. Împiedicîndu-l eu pe Gibson să stîrnească focul încă de patru ori, apașii au crezut că inamicul e slab și că-l pot ataca numaidecît. Acum, însă, au ocupat ambele ieșiri și nu putem răzbi pe nicăieri. Mîine, vîlceaua noastră se va transforma într-un mormînt deschis, în care vom fi căsăpiți sistematic.

— Ne vom apăra! scrîșni mînios căpetenia, care se afla de față. Iar acest trădător ducă-se pe plaiurile vînătoarei ca un cîine rîios și să-l hăituiască lupii și să-i curgă balele din gură în vecii vecilor!

Scoase cuțitul și-l înfipse adînc în inima rănitului.

— Neghiobule! exclamă Old Death revoltat. Nu trebuia să-l ucizi!

— Uite că l-am ucis! De-acum sufletul lui e robul sufletului meu. Haide, să ținem sfat de război. Vitejii comanșilor nu vor să aștepte pînă ce cîinii de apași vor năvăli în haite asupra lor. Am putea să ne croim drum și să ieșim din vîlcea încă în noaptea asta.

Se așeză lîngă foc, împreună cu sfetnicii lui. Și Old Death fu invitat să participe. Eu, cei doi Lange și negrul, rămaserăm mult prea departe de foc ca să putem trage cu urechea la discuția lor; mai ales că se discuta aproape în șoaptă. Deslușeam totuși, din expresia feței și din gesturile lui Old Death, că acesta era în divergență cu indienii. Părea să-și apere cu energie părerile, dar fără rezultat. În cele din urmă, sări mînios de la locul lui și rosti cu glas tare, încît îl auzirăm cu toții:

— N-aveți decît să vă duceți la pieire! V-am prevenit nu o dată, dar n-am fost ascultat. Și de fiecare dată dreptatea a fost de partea mea. Va fi și de-aci încolo. Faceți, așadar, după cum vă taie capul. Eu și tovarășii mei vom rămîne aici.

— Cum adică, ești atît de laș, încît te ferești să lupți alături de noi? întrebă unul din sfetnici.

Old Death își repezi brațul înainte, gata să-i dea un răspuns usturător. Dar se răzgîndi și vorbi calm:

— Ar trebui ca fratele roșu să-și dovedească propria vitejie, pînă a se îndoi de curajul meu. Mă numesc Old Death și cu asta am spus totul.

Se întoarse și se așeză lîngă noi, în timp ce comanșii își continuau sfatul. În sfîrșit, ajunseră la o hotărîre și se ridicară de la locurile lor.

Deodată, de după cercul comanșilor care înconjurau focul, se înălță un glas puternic:

— Biberul Alb să-și caște bine ochii! Pușca mea nu mai poate de dorul lui!

Toate privirile se îndreptară într-acolo. Cu arma întinsă, Winnetou stătea drept și neînfricat în tabăra comanșilor. Pușca lui fulgeră de două ori. Biberul Alb se prăbuși la pămînt împreună cu sfetnicul de lîngă el.

— Așa vor pieri toți fățarnicii și trădătorii! mai spuse Winnetou.

Apoi dispăru în noapte.

Totul se petrecu atît de repede, încît comanșii nici nu apucaseră sau, mai bine zis, nu avură timp să intervină. Abia pe urmă țîșniră în picioare repezindu-se după Winnetou. Numai noi rămaserăm pe loc. Old Death se aplecă asupra celor doi comanși. Erau morți.

— Ce curaj! se minună Lange. Winnetou ăsta e dracul gol!

— Ei, aș! rîse Old Death. Fiți atenți, să vedeți ce mai urmează!

Nu isprăvi bine vorba că și auzirăm un urlet înspăimîntător.

— V-am spus eu! sublinie bătrînul *westman*. Nu numai că i-a pedepsit pe trădători, pe Biberul Alb și pe sfetnicul său, dar

i-a mai și atras pe comanși în gura lupului. Săgețile apașilor nu-și vor cruța victimele. Ascultați!

Un pistol detună de opt ori la rînd, cu ecou scurt, subțire.

— Acesta e pistolul lui Winnetou, constată Old Death. Cred că pezevenghiul a sărit drept în grămada comanșilor și nimeni nu e în stare să-l strunească.

Pentru bătrînul *westman* asemenea întîmplări erau destul de obișnuite. Stătea atît de calm, încît ai fi zis că urmărește desfășurarea unui spectacol de teatru, al cărui deznodămînt îi e dinainte cunoscut.

Comanșii se retraseră, fără să-l fi putut răpune pe Winnetou. În schimb, aduseră pe brațe mai mulți camarazi de-ai lor, unii morți, alții răniți. Într-o asemenea împrejurare, s-ar fi cuvenit, fie din compasiune pentru victime, fie din prudență, să păstreze liniște. Dar comanșii urlau și zbierau de parc-ar fi fost trași în țeapă și își agitau securile, țopăind în jurul cadavrelor.

— În locul lor, aș stinge focul și aș tăcea mîlc, zise Old Death. Așa însă, nefericiții își cîntă propriul prohod.

— De fapt, ce se hotărîse în sfatul lor de război? întrebă Lange.

— Să-și croiască imediat ieșire spre vest.

— Ce prostie! Ar însemna să iasă drept în calea celorlalți apași, care urmează să sosească.

— Nu prea, *master*, pentru că nici nu vor izbuti să treacă. Și chiar dac-ar izbuti, l-ar avea în spate pe Winnetou, iar în față s-ar lovi de rezervele sale, ceea ce înseamnă moarte sigură. Ei cred însă că apașii le sînt inferiori ca număr și, drept urmare, vor fi înfrînți. De altfel, comanșii mai știu că fiul Biberului Alb, cu care am avut ocazia să ne întîlnim, se îndreaptă încoace, împreună cu trupa lui. Faptul acesta le sporește și mai mult încrederea în victorie. Arde în ei dorința de a răzbuna moartea celor două căpetenii. După mine, comanșii ar trebui să aștepte zorile și abia atunci să treacă la acțiune și să spargă împresurarea. La lumină îl observi mai bine pe inamic și vezi toate obstacolele. Eu i-am sfătuit în acest sens,

dar degeaba. Acum, descurcă-se după mintea lor. Pentru noi e cu totul indiferent ce și cum vor face. Nu luăm parte la nimic.

— Dar pasivitatea noastră va fi luată în nume de rău!

— Treaba lor! Eu, unul, n-am chef să-mi pun inutil pielea în joc. Atenție! Ce-a fost asta?

Se auzi un zgomot. Dar comanșii continuau să urle atît de tare, încît era cu neputință să distingem natura și semnificația lui.

— Proștii dracului! se mînie Old Death. Winnetou nu e omul care să nu folosească din plin gălăgia lor. Pesemne că a doborît niște copaci ca să baricadeze ieșirea. Mie așa mi-a sunat la ureche. Aș putea să jur că nici un comanș nu va scăpa de aici. E o lecție dură, dar dreaptă. Să nu uităm că, în plină pace, au năvălit în așezările apașilor. Pînă și pe solii acestora i-au ucis. Dacă Winnetou izbutește să închidă ambele ieșiri, își poate aduna în liniște oamenii și să cadă apoi în spatele inamicului. Eu îl cred capabil de o asemenea manevră.

Într-un sfîrșit, urletele comanșilor se potoliră. Oamenii se adunară laolaltă și cel mai mare în rang, care preluase între timp comanda, le repartiza sarcinile de luptă.

— Cred că vor să pornească neîntîrziat, constată Old Death. Trebuie să avem grijă de caii noștri. Nu cumva să pună mîna pe ei. *Master* Lange, mergeți împreună cu fiul dumneavoastră și cu Sam și aduceți caii încoace. Noi rămînem locului; prevăd că noul șef se pregătește să ne țină un scurt discurs.

Într-adevăr, cum plecară cei trei tovarăși ai noștri, noua căpetenie se și apropie cu pași mari de noi:

— Văd că dumneavoastră, fețele palide, stați pe loc, în bună liniște, în timp ce comanșii aleargă la caii lor. De ce ați înțepenit aici?

— Păi, nici nu știm ce-ați hotărît.

— Părăsim vîlceaua.

— N-o să puteți ieși.

— Old Death e ca o cioară care cîrîie urît. Comanșii vor trece peste orice stavilă și-i vor călca pe dușmani în copitele cailor.

— Nu veți călca pe nimeni; acolo vă așteaptă prăpădul. Noi rămînem pe loc.

— Oare Old Death nu mi-e prieten? Oare n-am fumat împreună pipa păcii? Nu e de datoria lui să lupte alături de comanșii? Fețele palide sînt luptători buni și curajoși. Să vină în fruntea noastră!

Atunci Old Death se ridică și, apropiindu-se de indian, îi rîse în obraz:

— Fratele meu e foarte șiret. Fețele palide să meargă în față și să piară deschizîndu-vă vouă drumul! Sîntem, ce-i drept, prietenii comanșilor, dar nu ne aflăm sub ordinele căpeteniei lor. Ne-am întîlnit din întîmplare și nu ne-am obligat să luăm parte la luptă. Că avem curaj și pricepere în război, asta se știe și fratele meu roșu n-a făcut decît să spună adevărul. Ne ajutăm prietenii cînd lupta e dusă cu cap și cu bună judecată. Dar ca să ne batem după niște planuri care știm că nu vor izbuti, asta nu!

— Prin urmare, albii nu vor să meargă alături de noi? Vă credeam mai viteji!

— Viteji vom fi fiind, însă nu și ușuratici. Și apoi, nu uitați că sîntem oaspeții voștri. Mă întreb de cînd ați luat obiceiul ca, în loc de a-i ocroti pe musafiri cu toată grija, să-i trimiteți la moarte? Fratele meu e deștept, dar nici noi nu sîntem proști. Fratele meu este, desigur, un războinic foarte viteaz și va merge el însuși în frunte. Acolo îi e locul.

Intenția indianului de a ne jertfi pe noi pentru a se salva pe sine era cît se poate de sfruntată. Cînd văzu că nu-i merge, se simți oarecum încurcat și-l cuprinse furia. Tonul lui, pînă atunci măsurat, se înăspri.

— Și ce vor face fețele palide după ce vom pleca de-aici? Nu cumva vor trece de partea apașilor?

— Cum adică, să facem una ca asta? Doar fratele meu vrea să-i nimicească pe toți apașii! Nici n-am mai avea la cine să trecem!

— Dar pe urmă, le vor veni întăriri... Nu! Nu veți rămîne aici! Trebuie să veniți cu noi!

— Ți-am mai spus o dată: nu ne mișcăm din loc!

— Dacă albii nu ne însoțesc, va trebui să-i privim ca dușmani.

— Și dacă roșii ne socotesc dușmani, îi socotim și noi la fel.

— Nu vă dăm înapoi caii!

— Prea tîrziu! I-am și luat! Uite-i!

Într-adevăr, cei doi Lange și Sam tocmai se întorceau cu caii noștri. Căpetenia își încruntă sprîncenele și zise:

— Vasăzică, albii și-au făcut din timp pregătirile. Înseamnă că ne dușmănesc. Voi da poruncă să fie luați prizonieri.

Old Death rîse scurt și cam acru:

— Căpetenia comanșilor se înșală grozav în privința noastră. I-am spus și Biberului Alb că rămînem aici. Dacă ne îndeplinim acum hotărîrea, nu facem decît să ne ținem de cuvînt, nicidecum să vă arătăm dușmănie. Nu văd de ce ne-ați lua prizonieri.

— Totuși, așa vom face dacă albii nu făgăduiesc imediat că vin cu noi și vor merge în frunte.

Old Death își plimbă privirea în jur. Zîmbea răutăcios – semn că în gîndul lui punea la cale o festă. Discuția la care asistam se desfășura lîngă foc. La cîțiva pași de noi stăteau cei doi Lange și Sam cu caii noștri. Nici un alt indian nu se găsea prin preajmă. Plecaseră toți după cai.

Old Death ne vorbi în nemțește, pentru ca indianul să nu înțeleagă:

— Dacă-l dobor, săriți pe cai și goniți după mine spre gura văii; comanșii sînt dincolo, la ieșire.

— Fratele meu să nu vorbească în limbă străină. Vreau să știu și eu ce anume are de spus.

— Vei afla imediat. Voi ați nesocotit astăzi în cîteva rînduri sfaturile mele și acum, după cîte ați pățit, tot nu vă vine mintea la cap. Vă duceți la pieire și vreți să ne aruncați și pe noi în brațele

morții. Pesemne că încă nu-l cunoașteți bine pe Old Death! Îți închipui că mă poți sili să fac ceva împotriva voinței mele? Află că nu mă tem nici de tine, nici de toți comanșii tăi. Zici că ne iei prizonieri? Nu-ți dai seama că ești, de fapt, în mîna mea? Uită-te la arma asta! La cea mai mică mișcare, te trăsnesc!

Întinse repede pistolul. Indianul încercă să pună mîna pe cuțit, dar în aceeași clipă Old Death îi lipi țeava de piept.

— Jos mîna! tună el.

Indianul se execută speriat.

— Așa! Să știi că nu glumesc. Ai arătat că ne ești dușman. De aceea, ori te supui imediat, ori te împușc!

Fața vopsită a indianului se crispă. Privirea îi lunecă primprejur, cercetătoare, dar Old Death îl preveni:

— Nu căuta ajutorul nimănui. Chiar dacă oamenii tăi ar fi de față, tot te-aș împușca. Ți-e mintea slabă și veștedă ca de muiere bătrînă. Ești împresurat de dușmani, înfrîngerea se apropie, și tu stîrnești noi dușmănii, încă și mai rele. Cu armele noastre nu te joci! Pînă să ne zgîrie o săgeată, ucidem o sută de comanși. Vrei să-ți duci oamenii la pieire? Treaba ta! Dar pentru noi poruncile tale nu valorează nimic!

După ce se gîndi un timp, indianul începu să retracteze:

— Fratele meu nu trebuie să înțeleagă pe dos vorbele mele.

— Le înțeleg așa cum le aud. Că ai fi vrut să spui altceva, mă rog, te privește!

— Lasă arma jos și să rămînem prieteni!

— Asta se poate. Dar mai întîi, trebuie să mă asigur că ai de gînd să ne fii prieten cinstit.

— Mi-am rostit cuvîntul. Asta ajunge.

— Păi nu spuneai chiar tu, adineauri, că într-un fel îți sună vorba și într-altfel gîndești? Cum să mai avem încredere în cuvintele și în făgăduielile tale?

— Dacă nu mă crezi pe cuvînt, n-am ce face, n-am altă chezășie.

— Ba da. Dă-mi calumetul tău și...

— *Uf!* făcu acesta speriat. Calumetul nu se dă nimănui.

— Mie, de fapt, nici pipa nu-mi ajunge. Vreau și punga ta cu „medicamente".

— *Uf, uf, uf!* Nu se poate!

— Nu ți le cer pentru totdeauna. La despărțire ți le dau înapoi, bineînțeles, dacă rămînem prieteni.

— Nici un războinic nu se desparte de „medicamentul" său!

— Și, totuși, va trebui să te desparți. Eu cunosc datinile voastre. Din clipa cînd îmi dai calumetul și „medicamentul", sufletul tău trece în mine. Și atunci, dacă mi-ai face vreun rău, te-ai lipsi tu însuți de bucuria din veșnicele plaiuri ale vînătoarei.

— Nu ți le dau!

— Ei, atunci am terminat! Te împușc și-ți iau scalpul, ca să ajungi cîinele și robul meu. Uite, ridic mîna stîngă de trei ori. La a treia oară, dacă nu te supui, trag în tine!

Și ridică mîna o dată, de două ori, apăsîndu-i întruna pieptul cu țeava pistolului. Cînd să facă al treilea gest, indianul strigă:

— Stai puțin! Mă asiguri că le primesc înapoi?

— Da.

— Atunci ne-am înțeles. Am să...

Își ridică mîinile, ca și cînd ar fi vrut să le ducă la gît, unde atîrnau calumetul și punga cu „medicamente".

— Stai! îl opri Old Death. Jos mîinile, că trag! Nu te cred pînă nu am lucrurile în stăpînirea mea. Tovarășii mei le vor desprinde și le vor atîrna la gîtul meu.

Comanșul se supuse. Eu executai operația, după care Old Death își retrase mîna înarmată cu pistolul.

— Așa! zise el. Acum sîntem prieteni și fratele meu n-are decît să facă ce-i place. Noi rămînem aici și așteptăm sfîrșitul luptei.

Căpetenia de bună seamă că nu mai trecuse niciodată

printr-o furie atît de cumplită. Mîna îi zvîcni spre cuțit, dar nu îndrăzni să-l tragă de la brîu. Se mulțumi să scrîșnească din dinți:

— Fețele palide sînt acum sigure că nu li se poate întîmpla nimic rău. Dar cînd voi fi iarăși în stăpînirea calumetului și a „medicamentului", atunci va fi vai de voi. Dușmănia mea se va aprinde ca un foc grozav și nu se va stinge pînă nu veți pieri la stîlpul caznelor!

Ne întoarse spatele și plecă.

— Ei, acum putem vieți ca în sînul lui Avraam! conchise bătrînul *westman*. Totuși, să nu uităm nici o măsură de precauție. Nu stăm aici, lîngă foc; ne retragem în fundul văii și așteptăm acolo desfășurarea lucrurilor. Haideți, domnii mei! Luați și caii!

Pornirăm spre locul indicat, priponirăm acolo caii și ne așezarăm la poalele dealului, sub niște copaci. Focul lumina dinspre tabăra pustie. Peste tot domnea pacea.

— Stăm aici pînă la deznodămînt, hotărî Old Death. Presupun că vînzoleala o să înceapă foarte repede. Comanșii vor porni cu urlete drăcești, dar mulți își vor pierde pentru vecie glasul. Aha! Iată că încep!

Se dezlănțui un urlet și un țipăt ca de fiare sălbatice.

— Fiți atenți! Auziți vreun răspuns al apașilor? întrebă bătrînul. Bineînțeles că nu. Sînt deștepți și-și văd de treabă.

Clocotind, strigătul de luptă ricoșa de pereții stîncoși. Trosniră deodată două împușcături.

— Tot Winnetou, cu pușca lui de argint, stabili Old Death. Semn sigur că tentativa comanșilor a dat greș.

Dacă s-ar fi auzit și zbîrnîitul săgeților și al lăncilor, valea toată s-ar fi umplut de un zgomot neverosimil. Dar nu răzbăteau decît vocile comanșilor și detunăturile puștii lui Winnetou. Toate astea nu durară mai mult de două minute. Apoi un țipăt strident: „Iviviviviviv!" spintecă văzduhul și ne înfioră.

— Este apași! constată cu bucurie negrul Sam. Ai învins și bătut comanși.

Avea dreptate. După ce strigătul de izbîndă se stinse,

tăcerea deplină învălui vîlceaua. Numaidecît apărură lîngă foc siluetele unor călăreți cărora li se adăugau mereu alții. Erau comanșii. Evadarea eșuase. O învălmășeală grozavă domni un timp în jurul focului. O mulțime de morți și răniți erau aduși pe brațe. Și iarăși se porni un bocet prelung.

Old Death nu avea astîmpăr. Era supărat foc și-i înjura în fel și chip pe comanși pentru nechibzuința lor. Un singur lucru îl aproba și anume că postaseră mai întîi un număr de războinici la ambele ieșiri. Asta da, fusese o măsură absolut necesară.

Cînd, după un răstimp destul de lung, bocetele amuțiră, comanșii păreau să se adune la sfat. Mai trecu vreo jumătate de oră, apoi zărirăm un grup de războinici părăsind tabăra și venind răzleți în direcția noastră, spre fundul văii.

— Ne caută, zise Old Death. S-au convins, pesemne, ce prostie au făcut și, lăsînd mîndria la o parte, vor să ne ceară sfatul.

Unul din războinici ajunse lîngă noi. Old Death tuși ușor. Omul îl auzi și se apropie.

— Sînt fețele palide aici? întrebă indianul. Să poftească lîngă foc.

— Cine te-a trimis?

— Căpetenia.

— Și ce să facem acolo?

— Vrem să ținem sfat și s-a îngăduit ca și fețele palide să ia parte.

— S-a îngăduit? Ce drăguț din partea voastră! În sfîrșit, meritățm să fim ascultați de către înțelepții războinici ai comanșilor? Noi însă vrem să ne odihnim, ni-e somn. Spune căpeteniei voastre că dușmănia dintre voi și apași nu ne interesează.

Indianul trecu la rugăminți, ceea ce muie inima generoasă a lui Old Death. Acesta răspunse:

— Ei haide, fie. Dacă nu găsiți mîntuire fără sfatul nostru, atunci să vi-l dăm. Dar un lucru să fie limpede: nu ne supunem nici unui ordin al șefului vostru. Anunță-l, deci, că dacă are nevoie de noi, să vină încoace.

— Asta n-are s-o facă: e căpetenie!

— Ascultă, omule, eu sînt o căpetenie mult mai mare și mai vestită. Pe dînsul nici nu-l știu măcar pe nume. Spune-i și asta!

— Chiar dac-ar vrea să vină, tot n-ar putea: e rănit la braț.

— De ce, fiii comanșilor nu mai merg pe picioare, ci pe mîini? Mă rog, n-are decît să rămînă locului. Noi n-avem trebuință nici de el, nici de voi toți!

Vorbise cu atîta hotărîre, încît indianul nu mai stărui și dădu să se retragă.

— Am să-i duc căpeteniei vorbele lui Old Death. Poate că totuși va veni.

— Dar spune-i să vină singur. N-am chef să mai ascult și vorbăria altora. Gata!

Omul plecă. Îl văzurăm cum se apropie de foc și intră în cercul războinicilor.

Trecu apoi destulă vreme fără să zărim nici o mișcare. În fine, o siluetă se desprinse dintre războinici și veni către noi. Purta pene de vultur în chică.

— Ia uitați-vă, astea sînt penele Biberului Alb! S-a și împopoțonat cu însemnele răposatului! Acum o să se poarte cu și mai mare trufie.

Observarăm că, într-adevăr, brațul stîng îi atîrna legat cu o curea. Probabil că i se indicase exact locul unde ne aflam, căci pășea drept spre noi. Se opri apoi tăcut în fața noastră, așteptînd, se vede, să deschidem noi vorba. Dar Old Death nu se clinti din loc și nu rosti nici un cuvînt. Noi, la fel.

— Fratele meu alb m-a rugat să vin încoace? întrebă în cele din urmă indianul.

— Old Death n-are de ce să roage și să se închine în fața oricui. Tu ai dorit să-mi vorbești. Prin urmare, dacă e vorba de rugăminte, aceasta vine din partea ta. Și acum, te-aș ruga totuși foarte respectuos să-mi spui și mie cum te cheamă, pentru că nu-ți cunosc numele.

— Îl știe toată preria. Îmi zice Cerbul Sprinten.

— Eu am cutreierat toate ținuturile, dar n-am auzit de numele tău. Se vede că l-ai tăinuit. Însă, de vreme ce nouă ni l-ai spus, îți îngăduim să te așezi aici.

Căpetenia se dădu un pas îndărăt. N-ar fi dat curs unei astfel de „invitații" umilitoare, dar înțelegea că situația îl obliga să cedeze. Se așeză deci încruntat, fără grabă, drept în fața lui Old Death. Acesta însă nu deschise nici acum discuția. Ședea fără grijă, ca și cum nu-i păsa de nimic. Văzînd că așteptarea e zadarnică, indianul se hotărî să spargă el gheața:

— Războinicii comanșilor gîndesc să țină un mare sfat, la care să vină și fețele palide și să-și spună părerea.

— N-are nici un rost. Eu v-am spus nu o dată părerea și nu v-ați sinchisit de ea. Or, află de la mine că Old Death s-a deprins ca părerile sale să fie luate în serios. De aceea nu vă mai spun nimic.

— Fratele meu să înțeleagă, totuși, că avem nevoie de priceperea lui!

— Ah, da! V-au dat apașii o lecție ca să vedeți, în sfîrșit, că Old Death are mai multă minte în cap decît toți cei cinci sute de comanși ai tăi? Și, mă rog, cu ce v-ați ales din atacul vostru?

— N-am reușit să spargem împresurarea. Apașii ne-au închis ieșirea cu bolovani și cu copaci retezați.

— Știam! Apașii doborau copacii cu *tomahawkurile*, iar voi nici gînd să-i auziți: tot urlați întruna și acopereați cu gura voastră toate zgomotele! De ce n-ați stins focul? Nu vă dați seama ce primejdie vă paște?

— Războinicii noștri au făcut precum hotărîse sfatul. Acuma, însă, vrem să hotărîm altceva mai înțelept Îți vei spune cuvîntul, nu-i așa?

— Sînt convins că nici de data asta n-o să-l urmați.

— Ba da.

— Dacă-mi făgăduiești, atunci sînt gata să vă ajut.

— Atunci, haide! Să mergem la focul de tabără.

— Mulțumesc! Acolo nu mă duc. Faceți o mare greșeală că țineți focul aprins și le arătați astfel apașilor ce se petrece la voi.

Pe de altă parte, nu am poftă să mă cert cu oamenii tăi. Îți spun pe loc părerea mea și tu n-ai decît să faci ce-ți place!

— Spune!

— Apașii nu se găsesc numai afară, la amîndouă ieșirile, ci și înăuntru. Ei s-au cuibărit aici și au baricadat trecerile. Se pot mișca deci în voie, după cum vor găsi de cuviință. Iar ca să-i alungi, nu se poate.

— Dar sîntem mult mai numeroși ca ei!

— Cîți războinici ați pierdut?

— Marele Spirit i-a chemat pe mulți sus, la El. Au murit mai bine de zece ori cîte zece. S-au prăpădit și destui cai.

— Prin urmare, în noaptea asta nu trebuie să mai întreprindeți nimic, altminteri v-ar merge ca și pînă acum, de-a-ndoaselea. Pe de altă parte, nici ziua nu e prielnică. Apașii se vor orîndui astfel încît să vă doboare cu armele lor, în schimb voi nu-i veți putea nimeri. Între timp, vor sosi și întăririle după care a trimis Winnetou. Astfel, o să ajungeți mai puțini la număr decît apașii. Ce să mai vorbim, sînteți condamnați!

— Oare crezi că stăm așa de rău? Atunci spune cum să scăpăm de aici, și-ți vom urma sfatul.

— Dacă te gîndești cum să scapi, înseamnă că recunoști ceea ce ți-am spus dintru început: vîlceaua asta e o capcană. Chibzuind bine, aș vedea două căi pe care să încerci o scăpare. Firește că nu sînt sigur dacă veți izbuti sau nu. Una din ele ar fi să vă cățărați sus, pe stînci. Dar asta înseamnă să așteptați pînă se luminează de ziuă. Or, atunci apașii v-ar zări și s-ar năpusti asupra voastră, dincolo de vîlcea. Și cum ei ar fi călare, iar voi, firește, nu v-ați putea cățăra împreună cu caii, judecă și tu ce s-ar alege. Vasăzică, nu mai rămîne decît o singură cale: intrați în vorbă cu apașii!

— Nicicum! protestă căpetenia. Apașii ar hotărî moartea noastră.

— Tot ce se poate. Eu, unul, nici nu le-aș lua-o în nume de rău. Ați atacat satele lor pașnice, le-ați jefuit avutul, le-ați răpit nevestele și fiicele, ați ucis mulțime de războinici sau i-ați supus

la chinuri pînă și-au dat sufletul. Apoi v-ați călcat cuvîntul și le-ați omorît solii. Asemenea ticăloșii se cer răzbunate. De aceea nu vă puteți aștepta la blîndețe din partea apașilor. Asta o știi și tu. Înseamnă că recunoști ce păcate mari v-ați făcut cu ei.

Old Death vorbise cît se poate de deschis, fără ocolișuri, încît căpetenia amuți pentru o vreme.

— *Uf!* exclamă în cele din urmă indianul. Și toate astea mi le spui mie, mie, căpetenia comanșilor!

— Ți le-aș spune chiar dac-ai fi Marele Spirit în persoană. Felul cum v-ați purtat cu apașii, care nu vă făcuseră nici un rău, a fost o mișelie. Cu ce-au greșit solii lor că i-ați ucis? Pe ce temei ați pornit acest război ca să semănați moarte și jale? Răspunde!

Abia după o lungă tăcere, indianul izbucni mînios:

— Ei sînt dușmanii noștri!

— Nu-i adevărat! Ei au trăit în pace cu voi. Nici măcar nu le-ați dat de știre cînd ați dezgropat securea războiului. De fapt, voi vă cunoașteți vinovăția; de aceea nici nu aveți nădejde că veți fi iertați. Și totuși, ați putea obține o pace cît de cît blîndă. Aveți mare noroc că șeful lor e Winnetou, care nu dorește niciodată vărsare de sînge. El e singura căpetenie a apașilor care s-ar arăta, poate, mai îndurător cu voi. Trimiteți un om să-l caute pe Winnetou și să pregătească o întîlnire. Uite, pot să mă duc chiar eu și să-l rog din partea voastră.

— Comanșii preferă să moară decît să ceară îndurare apașilor!

— Mă rog, asta nu mă privește. Ți-am dat un sfat și atît. Îl urmezi sau nu, treaba ta.

— Fratele meu nu mai știe și altă cale? Văd că el îi vorbește de bine pe apași, vasăzică e prietenul lor!

— Eu sînt prieten cu toți oamenii roșii cît timp nu mă tratează cu dușmănie. Dinspre partea apașilor n-am avut nicicînd de suferit. Așadar, de ce le-aș fi dușman? În schimb, voi erați gata să vă revărsați ura asupra noastră. Îți venise în gînd să ne faci

chiar prizonieri. Acum judecă și tu cine merită mai mult prietenia noastră, voi sau apașii?

— Tu porți asupra ta calumetul și punga mea cu „medicamente". Înseamnă că vorbele tale sînt ca și cum ar fi ale mele. Iată de ce nu-ți pot răspunde precum aș vrea. Dar sfatul tău nu-i bun la nimic. Urmărești să ne dai pe mîna apașilor. Lasă, ne descurcăm noi și singuri!

— Dacă-i așa, mă mir că-mi mai ceri sfatul! Am terminat! Nu mai avem ce vorbi!

— Da, am terminat, sublinie comanșul. Dar nu uita că, deși te afli încă sub ocrotire, te numărăm printre dușmani. Nu-ți mai îngădui să păstrezi calumetul și „medicamentul" meu. Trebuie să mi le înapoiezi înainte de a ieși noi din vîlceaua asta. Pe urmă, ți-o plătim după merit.

— *Well!* Sînt de acord. Oi păți, n-oi păți, eu unul, aștept în toată liniștea. Deci, să fie limpede: l-ai amenințat pe Old Death. Repet, nu mai avem ce discuta. Poți să pleci!

— *Uf!* făcu sălbatic căpetenia.

Apoi ne întoarse spatele și se înapoie cu pași hotărîți la focul de tabără.

— Păcătoșii ăștia parcă-s loviți cu leuca în cap! îmi spuse Old Death mînios. Nu se mai pot salva decît cerînd pace, dar în loc s-o ceară, își pun încă nădejdea în superioritatea lor numerică. Situația e însă de așa natură, încît singur Winnetou face cît o sută de comanși. Dumneavoastră, ca novice în Vestul Sălbatic, vi se pare desigur că exagerez. Nici nu vă dați seama însă cît valorează în anumite împrejurări un om priceput. Spre exemplu, v-aș povesti isprăvile pe care acest tînăr apaș le-a săvîrșit împreună cu prietenul său alb, Old Shatterhand. Nu v-am istorisit încă nimic despre ei?

Astfel, Old Death îmi rosti pentru întîia oară numele.

— Nu! i-am răspuns. Cine-i Old Shatterhand?

— Un tînăr ca și dumneavoastră, dar cu totul alt tip. Dintr-un pumn îl dă gata pe orice adversar, trage cu pușca de parc-ar avea pe dracul în el și, pe deasupra, e un șmecher fără pereche.

Deodată, se auzi îndărătul nostru un foșnet, apoi un glas reținut:

— *Uf!* Old Death aici? N-am bănuit. Mă bucur grozav!

Bătrînul apucă repede cuțitul, întoarse speriat capul și întrebă:

— Cine-i acolo? Cine îndrăznește să mă spioneze?

— Bătrînul meu prieten să lase cuțitul în pace. Doar n-o să-l înfigă în Winnetou!

— Winnetou! Nemaipomenit! Păi sigur, numai Winnetou putea să se strecoare pînă în spatele lui Old Death, fără ca acesta să-l simtă! E o ispravă pe care nu m-aș încumeta s-o imit.

Apașul apăru acum întreg lîngă noi și, fără a se trăda că mă cunoaște, vorbi:

— Căpetenia apașilor habar n-a avut că Old Death se află aici. Altminteri, ar fi venit mai devreme ca să mai stea de vorbă.

— Dar te expui unei mari primejdii! Te-ai furișat printre străjile comanșilor, apoi te-ai tîrît pînă aici; unde mai pui că va trebui să te întorci...

— Ba nu e nimic din toate astea. Fețele palide îmi sînt prieteni și le pot spune adevărul. Vîlceaua e situată pe teritoriul nostru, al apașilor, iar eu am orînduit-o ca să servească de capcană pentru năvălitori. Acești pereți de stîncă nu sînt chiar de netrecut, cum s-ar crede. Apașii au croit sus o cărare ce înconjoară vîlceaua la o înălțime de cîteva staturi de om. Folosind *lassoul*, urci și cobori destul de lesne. Comanșii s-au lăsat atrași în această cursă de către iscoadele mele. Acum vor pieri aci pînă la unul.

— Adică, le-ați hotărît pieirea?

— Da. Winnetou a ascultat discuția ce ai purtat-o cu căpetenia comanșilor și a înțeles că ne ții partea. I-ai arătat ce vină mare au comanșii și cu drept cuvînt i-ai spus că avem de răzbunat crimele lor mișelești.

— Dar crezi că e nevoie ca, pentru aceste pricini, să curgă valuri de sînge?

— Oare n-ai auzit cu urechile tale că ei nu-și recunosc

vina? Nici nu vor să ia în seamă sfatul tău, nici să judece ca oamenii. Curgă, deci, sîngele! Vom da astfel o pildă de felul cum pedepsim trădarea. N-avem încotro. Trebuie să luăm măsuri ca asemenea ticăloșii să nu se mai repete.

— Îngrozitor! Dar nu-mi arde să mai stărui cu sfaturile mele, de vreme ce n-au urechi să audă.

— Nu ți le-ar lua în seamă nici acum. După cîte am înțeles, porți la tine lucrurile sfinte ale căpeteniei, calumetul și punga cu „medicamente". Cum de-au ajuns în mîna ta?

Old Death îi povesti întîmplarea. După ce-l ascultă, Winnetou zise:

— I-ai promis să i le înapoiezi, deci trebuie să te ții de cuvînt. Dă-i-le chiar acum și treci la noi. Veți fi primiți cu toții ca prieteni.

— Adică să trecem chiar imediat?

— Da. În trei ore vor fi aici peste șase sute de războinici apași. Mulți dintre ei sînt înarmați cu pușți. Gloanțele lor vor mătura toată vîlceaua și veți fi în primejdie.

— Dar cum să ajungem la voi?

— Mă miră că Old Death întreabă asemenea lucruri.

— Hm, da! Încălecăm și mergem la focul de tabără. Acolo îi înapoiez căpeteniei lucrurile sfinte. Pe urmă dăm pinteni cailor și mînăm în direcția voastră, trecînd în galop peste străjile care ne stau în drum. Toate bune, dar cum escaladăm baricadele?

— Foarte ușor. După ce voi fi plecat, mai stați încă zece minute, pînă să începeți acțiunea. Între timp, eu ajung la gura văii și vă întîmpin acolo.

Acestea fiind zise, Winnetou dispăru.

— Ei, ce părere aveți? ne întrebă Old Death.

— Formidabil bărbat! se entuziasmă Lange.

— Fără îndoială. Dac-ar fi alb și, să zicem, militar, ar putea să urce pînă la funcția de comandant suprem. Nu-i invidiez pe albii care l-ar aduce în situația să mobilizeze toate triburile roșii la lupta pentru apărarea drepturilor strămoșești! Dar Winnetou

e un om al păcii. De altminteri, el își dă limpede seama că indienii, oricîtă rezistență ar opune, sînt sortiți pieirii. Numai că tace și nu-și divulgă convingerea. O tăinuiește în adîncul inimii. Ei, să ne mai așezăm un pic: avem zece minute răgaz.

Vîlceaua se scufundase într-o liniște dulce. Comanșii încă nu-și terminaseră sfatul. După zece minute, Old Death se sculă de jos și încalecă.

— Hai după mine! ne îndemnă el.

Călărirăm la pas pînă la focul de tabără. Comanșii deschiseră cercul și ne făcură loc. Dacă fețele lor n-ar fi fost vopsite, cu siguranță că am fi citit pe ele o uimire fără margini.

— Ce vreți? ne întîmpină căpetenia sărind în picioare. De ce v-ați urcat pe cai?

— Venim călare pentru a cinsti cum se cuvine pe vitejii și înțelepții războinici ai comanșilor. Ei, ce aveți de gînd să faceți?

— Sfatul nu s-a încheiat încă. Descălecați imediat! Sînteți vrăjmași și nu putem răbda să ne vorbiți de sus, de pe cai. Ori ați venit să-mi înapoiați lucrurile?

— Nu crezi că ar fi o prostie din partea mea? Doar ne-ai amenințat că, din clipa cînd vei ajunge din nou în stăpînirea acestor lucruri, dușmănia își va spune cuvîntul și vom fi sortiți să murim la stîlpul caznelor!

— Și așa va fi! Eu nu arunc vorbe în vînt, veți pieri de mînia comanșilor!

— Și, totuși, ca să te convingi cît de puțin ne pasă de mînia voastră, iată-ți lucrurile! Vreau să văd ce-o să ne faceți!

Își smulse cele două obiecte de la gît și le zvîrli cît colo. În aceeași clipă, își îndemnă calul și, dintr-un salt, trecu peste foc, tăind o breșă în rîndurile comanșilor. Sam, negrul, îl urmă primul și-l răsturnă pe șef. Noi, ceilalți, sărirăm după ei. Vreo zece-cincisprezece comanși fură călcați de cai, printre care și un străjer ce se afla în calea lui Old Death. Zburarăm apoi peste vîlcea, petrecuți de urletul turbat al așa-zișilor noștri prieteni de pînă atunci.

— *Uf!* ne întîmpină o voce. Stați! Aici e Winnetou!

Strunirăm caii, pe care ni-i luară imediat în primire cîțiva războinici apași. Împreună cu Winnetou, ne continuarăm drumul pe jos, pînă la ieșirea din vîlcea. Acolo totul era pregătit. Chiar și caii puturăă trece în șir, unul cîte unul.

Cum depășirăm baricada, priveliștea se lărgi. Nu prea departe, doi indieni ședeau ghemuiți lîngă un foc slab, răsucind o frigare. Văzîndu-ne, se ridicară respectuoși și se dădură în lături. La fel procedară și ceilalți apași, retrăgîndu-se după ce ne priponiră caii. La oarecare distanță, păsteau o mulțime de cai ai apașilor sub paza unor străjeri. Totul avea aspect de bivuac. Mișcările erau sigure, precise, ca și cînd toți oamenii aceștia ar fi fost îndelung și minuțios instruiți.

— Frații mei să poftească lîngă foc, ne invită Winnetou. Am pus să se frigă o ciozvîrtă de bivol. Ospătați-vă pînă mă întorc.

— Vei lipsi mult? se interesă Old Death.

— Nu. Trebuie doar să văd ce se mai întîmplă în vîlcea. Te pomenești că, furioși de a vă fi scăpat din mînă, comanșii se vor lega de războinicii mei. Vreau să le expediez cîteva gloanțe.

Se depărtă mai apoi.

Așezîndu-se tacticos lîngă foc, Old Death își scoase cuțitul și tăie din friptură. Era excelentă. Nu mîncaserăm amîndoi cam de multișor. De altfel și ceilalți trei abia dacă gustaseră din carnea de cal a comanșilor.

Friptura dispărea văzînd cu ochii. În scurt timp, se întoarse și Winnetou, privindu-mă cercetător. Voia să afle dacă mai e cazul să ne tăinuim prietenia în fața celorlalți. Drept răspuns, mă ridicai de la foc și-l prinsei de amîndouă mîinile.

— Așadar, n-a mai fost nevoie să bat drumul pînă la Río Pecos spre a-l întîlni pe fratele meu Winnetou! Sînt nespus de bucuros să te văd aici!

Ne îmbrățișarăm. Old Death înlemni de mirare. Apoi izbucni:

— Dar asta ce-o fi însemnînd? Vă cunoașteți?

— Cum să nu ne cunoaștem! răspunse apașul. E fratele meu, Old Shatterhand!

— Old... Shat... ter... hand! silabisi bătrînul, făcînd o mutră grozav de caraghioasă.

Și după ce eu, rîzînd, confirmai adevărul, bravul Old Death bombăni supărat:

— Vasăzică, m-ați mințit, m-ați dus de nas! Pe mine, Old Death! Auzi! Old Shatterhand! Și dumnealui mi-o juca pe novicele, ba înghițea chiar porecla de *greenhorn*!

Îi lăsarăm pe toți să se mire singuri, căci Winnetou avea să-mi spună multe.

— Fratele meu știe că am fost la fortul Inge. Acolo am aflat că...

— Știu totul. Cînd vom avea mai mult răgaz, îți voi povesti cum am aflat întîmplarea. Acuma, însă, mă interesează ce s-a făcut cu cei zece albi care au poposit printre comanși și pe urmă au șters-o cu iscoadele tale, așa-zișii Topia?

— Au plecat.

— Încotro?

— Spre Chihuahua, la Juárez.

— Prin urmare, au și plecat?

— Da. Erau foarte grăbiți. Ziceau că întîrziaseră din pricina ocolului făcut împreună cu comanșii.

— Mare păcat! Printre ei se aflau și cei doi inși pe care vreau să pun mîna.

— *Uf, uf!* Asta n-o știam. Ei mi-au spus că trebuie să fie într-o anume zi la Chihuahua și că se grăbesc pentru că au pierdut o mulțime de timp. Ca prieten al lui Juárez, i-am ajutat să plece cît mai repede. Le-am dat cai odihniți, alimente și, drept călăuze, pe cei doi Topia, care cunosc bine drumul prin Mapimi spre Chihuahua. Spuneau că nu mai au nici un minut de pierdut.

— Asta mai lipsea! Provizii, cai odihniți, călăuze pricepute! Îl și aveam pe Gibson în mînă! Acum îmi scapă iarăși!

Winnetou se gîndi o clipă, apoi spuse:

— Fără să vreau, am săvîrșit într-adevăr o mare greșeală. Dar am s-o repar. Îl voi prinde pe Gibson. Misiunea pe care o aveam în Matagorda s-a încheiat; îndată ce-i voi învăța minte pe comanși, voi fi liber și te voi însoți. Vă dau caii cei mai buni și, dacă nu se întîmplă ceva neprevăzut, îi ajungem pe albi pînă a doua zi la prînz.

Deodată, un apaș veni în goană dinspre vîlcea și raportă:

— Cîinii de comanși au stins focul și au ieșit din tabăra lor. Se pregătesc să ne atace.

— Vor păți-o ca și pînă acum, răspunse Winnetou. Dacă frații mei albi doresc să mă urmeze, îi conduc într-un loc de unde vor auzi totul.

Ne ridicarăm imediat în picioare. Winnetou ne conduse înapoi, pînă aproape de baricade. Acolo îi întinse lui Old Death capătul de jos al unui *lasso* agățat de stîncă și rosti:

— Urcați pînă la vreo două staturi de om. Acolo vedeți niște copăcei. Îndărătul lor e poteca pe care au tăiat-o războinicii apași. Eu nu vă pot însoți; trebuie să alerg la oamenii mei.

Între timp, desprinse un obiect spînzurat de peretele stîncii. Era pușca lui.

— Hm! bodogăni Old Death. Să te sui vreo douăsprezece picioare pe un *lasso* subțirel ca ăsta! Doar n-oi fi maimuță care se cațără pe liane! În sfîrșit, hai să încerc.

Totuși izbuti. Îl urmai și eu, apoi ceilalți, desigur, nu fără eforturi. Ajunserăm la un copac cu rădăcinile înfipte în stîncă, de trunchiul căruia era legat *lassoul*. Alături, niște arbuști camuflau poteca. Era întuneric beznă, așa că mai degrabă pipăiam decît vedeam locul. Înaintarăm astfel cîte puțin, orbecăind, pînă ce Old Death se opri. Rezemați de stîncă, ne puserăm pe așteptare. Îmi făcea impresia că peste vîlcea coborîse liniștea de plumb a morții. Oricît îmi încordam auzul, nu deslușeam decît zbîrnîitul ușor al nărilor lui Old Death care adulmeca aerul.

— Niște nătărăi comanșii ăștia, nu-i așa? mi se adresă el. De acolo, dinspre dreapta, simt că vine miros de cai aflați în mișcare. Da, da, în mișcare! Pentru că atunci cînd caii stau pe loc,

mirosul e cu totul altul, gros, leneș ca să zic așa; poți să-ți vîri nasul în el. Cînd caii merg, mirosul devine mai rar, mai fluid, se răspîndește ușor. Oricît de curios ar părea, totuși un *westman* deslușește după densitatea mirosului dacă e vorba de niște cai în repaus sau în deplasare. Bineînțeles, cu condiția ca atmosfera să fie liniștită. Acum, iată că-mi vine dinspre dreapta un asemenea iz de cai în mișcare, iar bătrînele mele urechi parcă aud călcătură de copite, ușoară, înăbușită, ca pe iarbă. Cred că acum comanșii se îndreaptă încetișor spre fundul vîlcelei, ca să forțeze ieșirea.

Deodată răsună un glas limpede:

— *Ntsa-ho!*

Cuvîntul acesta înseamnă „acum". În clipa următoare, pușca de argint a lui Winnetou trosni de două ori. Urmară focuri de pistol. O larmă nemaipomenită urcă pînă la noi. Țipetele indienilor răscoleau toată valea. *Tomahawkurile* vîjîiau prin văzduh. Lupta se încinse.

Nu dură mult. Peste sforăitul și nechezatul cailor și peste vacarmul pe care îl produceau comanșii se înălța victoriosul „Ivivivivi" strigat de apași. Auzeam cum comanșii se retrag în goană nebună. Oameni și cai fugeau de-a valma spre inima vîlcelei.

— N-am spus eu? triumfă Old Death. Apașii luptă admirabil. Stau pitiți, trag cu arcul și aruncă sulițele de ți-e mai mare dragul! În schimb, comanșii sînt toți grămadă; săgețile, sulițele, gloanțele lui Winnetou, toate nimeresc în plin. Apoi, cînd dușmanul se retrage, apașii sînt destul de deștepți să nu-l urmărească. Ei rămîn frumușel ascunși. Ce rost ar avea să iasă în cîmp deschis, cînd și așa nimeni nu poate să le scape?

După noul lor eșec, comanșii, parcă amintindu-și de sfatul lui Old Death, rămaseră liniștiți. Urletul încetă, focul dispăru, și astfel apașii nu mai știau ce se întîmplă în tabăra adversă. Mai pîndirăm cîtva timp, dar nici o mișcare nu se produse. Deodată, auzirăm glasul reținut al lui Winnetou:

— Frații mei albi să coboare. Lupta s-a încheiat și nu mai începe din nou.

Ne întoarserăm la copacul de care era legat *lassoul* și ne lăsarăm în jos. De acolo, împreună cu Winnetou, revenirăm la micul foc de tabără și ne așezarăm în jurul lui.

— Au încercat de cealaltă parte, zise apașul. Dar nici acolo nu le-a mers. Sînt supravegheați cu atenție și nu mai pot face un pas fără să-i simțim. Războinicii mei au pătruns pînă în preajma lor și s-au pitit în iarbă, înșirați de la un capăt la altul al vîlcelei. Orice mișcare a dușmanului e pusă sub control.

Vorbind, își aplecă puțin capul spre dreapta, ca și cînd ar fi auzit ceva. Sări apoi brusc în picioare și statura lui se înălță măreață în lumina focului.

— Ce s-a întîmplat? întrebai.

— Aud copite de cal pe drum pietros. Vine un călăreț, un războinic de-al meu și o să vrea, desigur, să descalece, ca să cerceteze cine șade aici, lîngă foc. De aceea m-am ridicat în picioare; să vadă de departe că e vorba de Winnetou.

Auzul lui fin nu-l înșelase. Un călăreț se apropie de noi la trap, își struni calul și sări din șa. Căpetenia îl întîmpină oarecum sever. Îl mustră pentru călcătura zgomotoasă a calului.

Războinicul ascultă mustrarea într-o atitudine demnă, respectuoasă. Părea un om mîndru și liber, care recunoaște cu satisfacție înaltele însușiri ale șefului său.

— Sosesc, raportă el.

— Cîți?

— Toți pînă la unul. Cînd aud chemarea lui Winnetou, războinicii apași nu mai întîrzie în preajma femeilor.

— La ce depărtare se află acum?

— Vor fi aici odată cu zorile.

— Bine. Leagă-ți calul și culcă-te lîngă străji. Caută de te odihnește.

Omul făcu întocmai. Winnetou se așeză iarăși lîngă noi. Îi povestirăm despre popasul nostru la *Estancia del Caballero*, apoi despre întîmplările din La Grange.

Timpul înainta mereu, dar nouă nu ne ardea de somn.

Căpetenia asculta cu atenție relatările noastre, intercalînd cîte o scurtă observație sau întrebare. În felul acesta, noaptea trecu pe nesimțite și începu să se crape de ziuă.

La un moment dat, Winnetou întinse brațul și arătă spre apus:

— Frații mei albi se pot convinge încă o dată cît de punctuali sînt războinicii apași. Iată-i!

Ceața vălurea în văzduh ca o apă cenușie, lină, și își strecura trîmbele opace printre culmile munților. Din acest ocean lăptos se iviră mai întîi unul, apoi o coloană lungă de călăreți. Zărindu-ne, capul coloanei se opri pentru un moment și, recunoscîndu-l numaidecît pe Winnetou, se apropie în trap mărunt de noi. Era o căpetenie; purta două pene de vultur înfipte în chică. De fapt, călăreții nu posedau ceea ce se cheamă harnașament. Își conduceau caii din căpăstru și atît. Totuși, cum se apropiară în galop elegant și luară poziție în cinci șiruri paralele, ai fi zis că fac parte dintr-o unitate de cavalerie europeană de prim rang. Majoritatea războinicilor aveau puști; doar cîțiva erau înarmați cu arc, săgeți și suliță. Comandantul unității se întreținu cîtva timp cu Winnetou, după care acesta făcu un semn și, într-o clipă toți descălecară. Cei fără puști luară în grija lor caii. Ceilalți se îndreptară spre potecă, urcînd unul după altul cu ajutorul *lassoului* pe care ne cățăraserăm adineauri. Operația se desfășura într-o liniște totală și atît de precis, de ordonat, încît părea că fiecare își învățase dinainte rostul și locul. Winnetou stătea calm, urmărind cu atenție mișcarea. După ce dispăru și ultimul războinic, căpetenia apașilor se întoarse spre noi:

— Frații mei albi își dau, desigur, seama că, la un ordin al meu, comanșii ar fi făcuți una cu pămîntul.

— Fără îndoială, sîntem convinși, replică Old Death. Dar vrea Winnetou să verse sîngele atîtor oameni?

— Iar eu vă întreb: merită ei altceva? Ce fac albii cînd un semen de-al lor e omorît? Nu-l caută pe ucigaș? Și după ce-l

găsesc, nu se adună căpeteniile lor la sfat, pentru a-l judeca și a-l osîndi la moarte? De ce le-ați reproșa apașilor dacă fac și ei la fel?

— Dar vezi că lucrurile nu seamănă întru totul!

— Și care-i deosebirea?

— Noi îl pedepsim chiar pe ucigaș. Voi, însă, aveți de gînd să ucideți niște oameni care nici n-au fost de față la pustiirea satelor voastre.

— Vina e aceeași. Ei au încuviințat crima. Ei au stat și au privit cum frații noștri pier la stîlpul caznelor. Ei au pus stăpînire pe soțiile și pe fiicele noastre, pe caii și pe averea prădată.

— Oricum, nu-i poți numi ucigași!

— Nu înțeleg ce vrea Old Death! Doar voi pedepsiți cu moartea nu numai pe ucigași, ci și tot soiul de alți răufăcători. De pildă, orice *westman* îi împușcă pe hoții de cai. Dacă cineva răpește soția sau fiica unui alb, e omorît împreună cu toți părtașii la această faptă. Și iată că aici, în vîlcea, se află blestemații care ne-au răpit femeile și fetele, ne-au furat caii. Nu cumva să-i mai împodobim pe deasupra cu ceea ce albii numesc distincție sau ordin?

— Firește că nu! În schimb, puteți să-i iertați și să vă luați avutul înapoi.

— Caii îi putem lua, nu însă și femeile. Cît privește iertarea, de ce vrea fratele meu să ne purtăm cu totul altfel decît bunii lui creștini? Oare pe noi ne iartă creștinii? Și, la urma urmei, pentru ce să ne ierte cînd ei sînt aceia care ne cotropesc pămîntul? Cînd la voi cineva mută o piatră de hotar sau doboară în taină vreo sălbăticiune, îl și aruncați după zidurile temniței. În schimb, aici ce faceți? Unde sînt preriile și savanele noastre? Unde sînt hergheliile de cai, cirezile de bizoni și atîtea alte vite care ne aparțineau? Ați venit hoarde peste hoarde și orice băiețandru cu pușcă și-a luat dreptul să ne fure hrana noastră zilnică. Fără nici un temei ne-ați răpit ținut după ținut. Și cînd omul roșu își apără glia, îi ziceți ucigaș și-l împușcați laolaltă cu ai săi. Ai vrea să-i iertăm pe niște răufăcători cărora noi niciodată nu le-am făcut vreun rău! Atunci de ce nu ne iartă pe noi albii care, fără nici un motiv, seamănă jalea

în inimile noastre? Dacă ne apărăm, e dreptul nostru; nu ne facem decît datoria. Și pentru asta voi ne ucideți. Vă întreb, ce-ați zice dac-am veni la voi și v-am sili să trăiți ca indienii? Ne-ați omorî pînă la unul, sau ne-ați vîrî în case de nebuni. De ce n-am avea dreptul să procedăm și noi la fel? Da, toată lumea țipă că omul roșu e un sălbatic și nu merită cruțare, că nu va învăța niciodată ce înseamnă cultura și de aceea trebuie nimicit. Dar judecați cinstit: oare purtarea voastră dovedește că aveți ceea ce se cheamă cultură?... Mă rog, ajunge! Acesta mi-e răspunsul. N-o să-ți placă, știu, dar, în locul meu, n-ai vorbi nici tu altfel. *Howgh!*

Rostind această expresie indiană, menită să întărească cele spuse, Winnetou ne întoarse spatele și se depărtă cîțiva pași. Se opri apoi, scrutînd depărtarea. Era bîntuit de propriile-i gînduri și făcea eforturi să se țină în frîu. Pe urmă reveni și se adresă lui Old Death:

— Am vorbit cam mult. Nădăjduiesc însă că fratele meu îmi va da dreptate, fiindcă are cugetul drept și sufletul cinstit. Și, totuși, inima mea nu dorește vărsare de sînge. Gîndul mi-e mai blînd decît vorbele. Credeam că dușmanii noștri, comanșii, vor trimite un sol ca să cădem la înțelegere. Cum n-au făcut-o, nici eu n-ar fi trebuit să-i cruț. Dar, uite, am să trimit eu un om să le vorbească în numele meu.

— Asta mă bucură mult, spuse Old Death. Aș fi plecat de aici foarte mîhnit dacă toți acești oameni ar fi fost omorîți, fără să încerc salvarea lor. Doar sînt și eu oarecum vinovat că au căzut în mîinile voastre.

— Nu trebuie să ai remușcări. I-aș fi înfrînt și fără ajutorul tău, replică Winnetou.

— Dar știi că alte sute de comanși se îndreaptă încoace.

— Știu. M-am furișat pînă la ei împreună cu Inda-nișo. Nu sînt decît o sută. Îi voi închide aici, în vîlcea, laolaltă cu cei vechi și, dacă nu se predau, îi omor pe toți.

— Vezi numai să nu vină prea devreme. Ar trebui să termini mai întîi cu cei de aici.

— Chiar dac-ar veni acum, tot nu mi-e teamă. Dar nu strică să mă grăbesc.

— Ai vreun om potrivit ca să vorbească cu comanșii?

— Am destui, dar l-aș prefera pe fratele meu alb.

— Cu plăcere. Mă apropii de ei și-l chem la mine pe șef. Ce condiții să le pun?

— Le cerem cîte cinci cai pentru fiecare om ucis în luptă și cîte zece pentru cei omorîți la stîlpul caznelor.

— Foarte puțin. Totuși, acuma, cînd au dispărut marile herghelii de mustangi, nu e prea lesne să faci rost de un cal.

— Să ne înapoieze întreg avutul. Totodată, să ne dea cîte o fată tînără pentru fiecare femeie sau copil ce ne-au răpit. Femei de-ale lor nu ne trebuie. Apoi să ne restituie copiii. Crezi că-i prea mult?

— Deloc.

— Și, în sfîrșit, să hotărîm împreună locul unde căpeteniile apașilor și ale comanșilor să se adune la sfat spre a statornici pacea pentru cel puțin treizeci de veri și ierni.

— Dacă vor cădea la înțelegere, eu, unul, am să-i felicit.

— Propun ca sfatul să aibă loc chiar în vîlceaua asta unde-i ținem împresurați pe războinicii lor. Tot aici să aducă și cele hotărîte de noi. Deocamdată, pînă ce-or împlini toate cererile, comanșii să se predea și vor fi prizonieri.

— Găsesc că pretențiile tale nu sînt prea mari. Mă duc chiar acum să le vorbesc.

Old Death își petrecu pușca pe umăr și tăie o creangă, semn distinctiv al parlamentarului. Dispăru apoi împreună cu Winnetou. Nu era deloc lipsit de primejdie să te apropii de comanși, dar bătrînul nu știa ce-i frica.

După ce constată personal că Old Death intrase în vorbă cu șeful comanșilor, Winnetou reveni și ne conduse la caii sosiți de curînd. Erau acolo și unii de rasă nobilă, aduși ca rezervă și cruțați pe drum de povara călărețului. Aceștia urmau să fie folosiți

numai în situații cu totul excepționale. Restul erau cai de toată mîna, fără calități deosebite.

— Am făgăduit fraților mei să le ofer cai mai buni, zise Winnetou. Hai să alegem! Lui Old Shatterhand îi dăruiesc un bidiviu de-al meu.

Alese cinci cai. Eram încîntat de frumusețea bidiviului. Cei doi Lange și Sam nu erau mai puțin bucuroși. Negrul își sticli dinții și exclamă:

— O-o, ce cal primit! Negru cum și Sam! Și voinic cum Sam! Cal și Sam grozav potrivește!

Old Death se întoarse după aproximativ trei sferturi de oră. Era serios și grav. Fusesem convins că, dată fiind situația lor desperată, comanșii vor accepta condițiile lui Winnetou, dar chipul bătrînului *westman* arăta contrariul.

— Fratele meu îmi aduce, desigur, vestea ce o bănuiam, îl întîmpină Winnetou. Comanșii refuză.

— Din păcate, da.

— Marele Spirit le-a luat mintea, ca să-i pedepsească pentru faptele lor. El nu vrea ca ei să aibă parte de îndurare. Și de ce nu se învoiesc?

— Încă mai speră că vor învinge.

— Le-ai comunicat că mi-au mai sosit peste cinci sute de războinici? Le-ai spus și unde se află?

— Le-am spus totul, dar nu vor să creadă. Ba m-au luat și peste picior.

— Atunci, nu le rămîne decît moartea. Întăririle lor vor veni prea tîrziu.

— Cînd mă gîndesc cîți vor pieri, zău dacă nu mi se face părul măciucă!

— Fratele meu are dreptate. Deși nu mă încearcă vreo teamă totuși simt că inima mi-e grea la gîndul că va trebui să fac semnul pierzării. N-am decît să ridic un braț și toate puștile prind să trosnească. Dar hai să mai fac o ultimă încercare! Poate că Marele Spirit le va lumina pentru o clipă mintea. Mă voi duce chiar eu să

le vorbesc. Frații mei să mă însoțească pînă la baricade. Dacă nici cuvîntul meu nu va găsi urechi care să-l audă, atunci Manitu va înțelege că nu fac decît să-i împlinesc voia.

Ne deplasarăm împreună pînă la baricade. Acolo Winnetou se săltă cu ajutorul *lassoului* pînă sus, pe poteca tăiată de apași – în așa fel încît să fie văzut de războinicii comanșilor. De altfel, nici nu ajunse bine sus, că și porni o ploaie de săgeți. Dar bătaia lor era prea scurtă. Se auzi și un foc de armă. Era pușca Biberului Alb cu care noul șef al comanșilor trase asupra lui Winnetou. Glonțul se izbi de stîncă, în timp ce apașul își văzu de drum ca și cînd n-ar fi auzit nimic. Apoi se opri și își înălță glasul. Vorbi preț de cinci minute pe un ton răspicat, energic. La un moment dat, în timpul discursului, făcu un semn cu brațul și văzurăm cum toți războinicii săi, pînă hăt-departe în jurul vîlcelei, se ridicau din ascunzișuri pentru a fi observați de dușmani. Aceștia nu puteau să nu priceapă că sînt împresurați de un inamic care dispune de forțe superioare. Încercarea lui Winnetou de a-i convinge că n-au nici o șansă de reușită și că e preferabil să depună armele era un gest cît se poate de leal și de generos. Căpetenia apașilor își reluă apoi discursul.

Deodată, dispăru fulgerător din ochii noștri și, în aceeași clipă, răsună încă un foc.

— Șeful comanșilor trage iar asupra lui Winnetou, constată Old Death. Ăsta e răspunsul. Noroc că apașul a sesizat la timp primejdia și, într-o frîntură de secundă, s-a lăsat la pămînt. Acum însă... ia uitați-vă!

La fel de repede cum se pitise, Winnetou țîșni iarăși în sus, își potrivi la ochi pușca de argint și trase. Un urlet prelung al comanșilor cutremură vîlceaua.

— L-a pocnit pe șef, zise Old Death.

Acum Winnetou tăie cu mîna un semn pe orizontală.

Apașii, cîți îi puteam cuprinde cu privirea, duseră toți armele la ochi. Trosniră pe puțin vreo patru sute de pușți...

— Veniți, domnilor! ne îndemnă bătrînul *westman*. Să nu

asistăm la spectacol. E prea „indian" pentru ochii mei, deși trebuie să recunosc că nătărăii de comanși își merită soarta. Winnetou a făcut tot ce a putut ca să evite prăpădul.

Ne întoarserăm la cai, unde Old Death își cercetă pe îndelete darul. Mai răsună o salvă, apoi strigătul de victorie al apașilor.

După cîteva minute se înapoie și Winnetou. Pe chipul lui stăruia ca o umbră suferința. Rosti sumbru:

— În corturile comanșilor va fi numai jale și bocet. Nimeni dintre războinicii lor nu va mai veni acasă. Marele Spirit a vrut ca morții noștri să fie răzbunați și dușmanii m-au silit la neîndurare. Dar ochii mei nu mai pot privi această vale a morții. Ce-a mai rămas de făcut, vor face războinicii mei. Las totul în seama lor. Eu plec numaidecît cu frații mei albi.

Într-o jumătate de oră pornirăm la drum, aprovizionați din belșug cu cele necesare. Winnetou mai luă cu el zece apași, dintre cei mai buni călăreți. Cu cîtă bucurie părăseam, în sfîrșit, aceste locuri blestemate!

Mapimi se găsește pe teritoriul celor două provincii mexicane Chihuahua și Chohahuila. E o regiune de șes, foarte întinsă, aparținînd platoului înălțat la peste o mie și o sută de metri față de nivelul mării. Cu excepția limitei de nord, regiunea e înconjurată de un lanț de stînci abrupte, calcaroase, despărțite prin numeroase rîpe de ținutul Mapimi propriu-zis. Acesta e alcătuit din terenuri ondulate, neîmpădurite, cu iarbă sărăcăcioasă, care alternează cu întinderi de nisip arareori punctate de mărăciniș. Ici-colo se înalță în acest șes golaș cîte un deal singuratic. Adeseori pămîntul se cască pînă în străfund, iar călătorul e nevoit să facă drumuri lungi pentru a ocoli prăpăstiile. Totuși, Mapimi nu este cu totul lipsit de apă cum îmi imaginasem eu. Există lacuri care, deși cele mai multe seacă pe vreme de arșiță, dăruiesc totuși umiditate aerului și permit perpetuarea unei oarecare vegetații în preajma lor.

Către unul din aceste lacuri, Laguna de Santa Maria, ne îndreptam noi. Se afla la aproximativ zece mile germane, adică vreo 75 de kilometri, de vîlceaua unde se desfășurase masacrul, deci o

bună zi de marș după o noapte nedormită. Călăream aproape numai prin văgăuni, care se țineau lanț și ne închideau orice perspectivă.

Soarele nu pătrundea la noi decît arareori, și atunci doar pentru cîteva clipe. În plus, trebuia să cotim ba la dreapta, ba la stînga, ba să ne întoarcem înapoi, încît aproape că pierdeam orientarea în teren.

Cobora seara cînd atinserăm țărmul lacului. Pămîntul era nisipos. În locul unde poposirăm, nu creștea nici un copac, doar niște specii necunoscute de arbuști. Apa se odihnea tulbure, înconjurată de mărăciniș sărac și învecinîndu-se cu un șes mărginit spre apus de cîteva coline joase. Soarele se și culcase îndărătul colinelor. Pe înălțimi, razele mai ardeau cu toată puterea; în schimb, prin văgăunile strîmte și adînci aproape că dîrdîiai de frig. Sus, unde poposeam, pămîntul radia o căldură la care puteai coace cozonaci. Dar în cursul nopții, după ce aerul absorbi dogoarea, se făcu atît de rece, încît ne învelirăm temeinic în păturile noastre de lînă.

În zori ne reluarăm drumul, mai întîi exact spre vest. Dar apoi furăm nevoiți să tot mergem în ocol din cauza rîpelor. Să cobori pe astfel de stînci prăpăstioase ar fi practic imposibil dacă natura n-ar fi avut grijă să formeze un fel de scări, deși și acestea pline de primejdie. Iar dacă ai coborît, cată să mai ieși de-acolo! Trebuie să treci călare un șir lung de văgăuni sumbre, întunecoase, și de gropi prăvălatice, pînă ce, după multe peripeții, ajungi în sfîrșit sus, pe teren mai deschis. Dar nici acolo nu găsești tihnă. Călăreț și cal parcă sînt suspendați deasupra stîncilor. Sus, un petic de cer fierbinte; jos, prăpastia se cască amenințător. Și în acele adîncimi nu se găsește strop de apă, numai bolovăniș, numai piatră seacă și dezolantă. În văzduh rotesc vulturii, însoțindu-l pe drumeț din zori pînă-n seară. Cînd omul se dă odihnei, coboară și ei la mică depărtare, iar în zori își continuă urmărirea, avertizîndu-l cu glasuri aspre, flămînde, că nu așteaptă decît să-și dea duhul sau să cadă în prăpastie cu cal cu tot. Altminteri, cel mult dacă zărești cîte un șacal jigărit, scheletic, dispărînd ca o fantomă după vreo

stîncă, pentru ca să reapară apoi hămesit și sperînd, asemenea vulturilor, într-un eventual ospăț.

Către prînz trecurăm iarăși printr-un fel de labirint fără sfîrșit, apoi străbăturăm în galop o cîmpie verde. Acolo descoperirăm urmele a cel puțin zece călăreți venind dinspre dreapta în unghi ascuțit. Winnetou găsea că acestea sînt urmele ce ne interesează. Deslușì chiar, după tiparul copitei, caii potcoviți ai albilor și caii nepotcoviți ai celor doi pretinși Topia pe care dînsul îi trimisese ca însoțitori. Old Death susținea, de asemenea, că ne aflăm pe drumul cel bun. Din păcate, constatarăm că Gibson cîștigase față de noi un avans de cel puțin șase ore. Bănuind că vor fi urmăriți, el și grupul lui călăriseră, probabil, fără ostenire, toată noaptea.

Spre seară, Old Death, care mergea în frunte și se cam distanțase de noi, își struni calul și așteptă să ne apropiem. Pe acolo treceau dinspre sud alte urme, provenind de la vreo treizeci-patruzeci de călăreți dispuși în șir cîte unul, ceea ce îngreuia stabilirea exactă a numărului. Acest fel de a călări în monom, ca și faptul că toți caii erau nepotcoviți, ne duse la concluzia că e vorba de indieni. Călăreții cotiseră dinspre stînga în direcția noastră. După ce, prin comparație, stabilirăm vechimea urmelor – aproape identică cu a celor întîlnite la prînz – se trezi în noi bănuiala că, de fapt, indienii aceștia se întîlniseră cu albii. Old Death se foi, se socoti, apoi spuse:

— Mă întreb ce fel de indieni or fi fost? Apași nicidecum. Prin urmare, nu ne putem aștepta la nici o plăcere.

— Fratele meu alb are dreptate, îl aprobă Winnetou. Apași nu se mai găsesc acum pe-aici. Și în afara lor, numai hoarde vrăjmașe dacă mai circulă de obicei prin această vale din Mapimi. Să fim deci cu băgare de seamă.

Pornirăm iar și ajunserăm curînd la punctul unde indienii îi întîlniseră pe albi. Probabil că ambele grupe se opriseră aici și duseseră tratative. Rezultatul părea să fi fost favorabil albilor; indienii îi luaseră sub ocrotirea lor. Aceasta reieșea din faptul că

cele două călăuze, oamenii lui Winnetou, se desprinseseră de grup. Urmele lor duceau în altă parte.

După cîtva timp, sub niște dealuri acoperite cu iarbă și tufăriș, dădurăm – lucru rar în acele locuri – peste izvorul unui pîrîiaș unde fugarii își adăpaseră caii. Malurile pîrîului erau aproape golașe, încît puteai urmări cursul apei pînă hăt-departe, spre nord-vest. Old Death își puse palma streașină la ochi și se uită lung în josul pîrîului.

— Văd în depărtare două puncte. Parc-ar fi lupi... Dar ce vor fi făcînd acolo? Dac-ar fi cu adevărat lupi, ar șterge-o numai-decît; nici o fiară nu e mai fricoasă ca lupul de prerie.

— Frații mei să tacă un pic! interveni Winnetou. Parcă aud ceva.

Făcurăm liniște deplină și, într-adevăr, dinspre cele două puncte venea ca o chemare stinsă, desperată.

— E glas de om! stabili Old Death. Hai într-acolo!

Încălecarăm repede.

Simțind că ne apropiem, cele două fiare care stătuseră pe mal o rupseră la fugă. Și iată că din apă se ițea capul descoperit al unui om. Era asaltat de țînțari. I se vîrau în ochi, în urechi, în nas, în gură.

— Salvare, *señores*, pentru Dumnezeu! îngînă el în spaniolă. Mor, nu mai pot!

Bineînțeles că sărirăm imediat din șei.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Old Death tot în spaniolă. Cum de-ai ajuns acolo? De ce nu ieși la mal? Apa nu-i deloc adîncă. Nici două picioare.

— Sînt îngropat.

— Cum? Pe toți dracii! Îngropat de viu? Dar cine a făcut pozna asta?

— Niște indieni și albi împreună.

Abia atunci băgarăm de seamă că urmele unor tălpi se înșirau pe mal în direcția victimei.

— Să-l scoatem numaidecît! Haidem, domnilor! Cum n-avem unelte, îl despresurăm cu mîinile.

— Am o sapă aici, la spatele meu. Mi-au vîrît-o în nisip, rosti omul gemînd.

— O sapă? Ce căuta la dumneata?

— Eu sînt *gambusino*, căutător de aur. Oameni ca mine nu se despart de sapă și tîrnăcop.

Găsirăm unealta, intrarăm în apă și ne puserăm pe lucru. Fundul apei era moale, nisipos, încît săpatul nu ne ceru prea multă trudă. Descoperirăm abia acum că gîtul îi era legat de o lance înfiptă bine în pămînt, în spatele său, astfel încît victima să nu-și poată înclina deloc capul. Apa i se ridica pînă sub bărbie, dar imobilizat cum era omul n-ar fi reușit să soarbă măcar o picătură. Afară de aceasta, îi unseseră fața cu carne proaspătă, sîngerîndă, ca să atragă insectele și să-l chinuiască. O degajare din această poziție i-ar fi fost imposibilă: mîinile și picioarele îi erau legate. Groapa în care îl scufundaseră avea o adîncime de peste doi coți. Cînd, în sfîrșit, îl scoaserăm la suprafață și îi slobozirăm legăturile, omul leșină. Nici nu era de mirare. Fusese despuiat de haine și biciuit pe spate pînă la sînge.

Dar omul își recăpătă curînd cunoștința și-l duserăm spre locul unde aveam intenția să poposim. Înainte de toate, îi dădurăm să mănînce. Scosei apoi o cămașă din cobur și încropirăm din ea un bandaj. În cele din urmă, omul porni să ne lămurească asupra celor întîmplate:

— Am lucrat ultima oară într-o *bonanza*, într-un zăcămînt de aur situat în munți, la o zi depărtare de aici. Aveam acolo un camarad, un yankeu, pe nume Harton, care...

— Harton? îl întrerupse Old Death. Și mai cum?

— Fred.

— Nu știi unde s-a născut? Cîți ani are?

— E din New York. Cred că numără vreo șaizeci de ani.

— Ți-a spus cumva dacă are familie?

— Nevasta i-a murit. Un fecior al lui lucrează la San Francisco, dar nu știu în ce meserie. Îl cunoașteți cumva?

Old Death părea extrem de agitat. Ochii îi ardeau și obrajii lui căzuți se îmbujoraseră. Făcea însă eforturi să rămînă stăpîn pe sine. Răspunse pe un ton mai indiferent:

— Da, l-am cunoscut cîndva... Se pare că avea o situație foarte bună. Ți-a vorbit și de asta?

— Mi-a spus că părinții săi fuseseră oameni onorabili și că dînsul apucase la început calea negustoriei. Cică treptat-treptat ajunsese la o poziție excelentă, dar un frate ticălos se tot ținea de capul lui și-l sugea ca o lipitoare.

— Știi și numele fratelui?

— Da, Henry.

— Exact. Sper că voi avea ocazia să-l revăd pe Harton al dumitale.

— Cam greu. Cred că nu mai are mult de trăit. L-au dus cu ei bandiții care m-au îngropat aici.

Old Death se încordă ca un arc gata să sară. Dar se stăpîni din nou și întrebă liniștit:

— Cum s-a ajuns la situația asta?

— Tocmai voiam să vă spun. Harton fusese, așadar, negustor, însă fratele său îi mîncase toată averea minținд și escrocînd. Și, totuși, omul pare să-l mai iubească și azi pe neisprăvitul de frate-său care l-a ruinat. După ce a sărăcit, s-a ocupat de una, de alta, însă fără noroc. Într-un timp, s-a angajat ca *vaquero*. Pe scurt: a încercat de toate și fără succes, pînă ce s-a alăturat căutătorilor de aur. Numai că nu avea stofă de aventurier. În meseria asta de *gambusino* i-a mers tot pe dos.

— Nici n-ar fi trebuit să se apuce de ea!

— Dumneavoastră, *señor*, vă vine ușor să vorbiți. Milioane de oameni nu ajung niciodată ceea ce ar dori sau pentru ceea ce ar avea chemare, ci se ocupă cu treburi pentru care n-au pic de talent. Poate că vreun motiv ascuns l-a determinat pe Harton să-și

încerce norocul printre căutătorii de aur. Fratele lui asta făcuse. Și ce mai baftă a avut!

— Dar povestea e cam încurcată. Cum se face că destrăbălatul după ce ajunge un *gambusino* atît de norocos, îl despoaie totuși pe fratele său de toată averea? Păi, unul ca el trebuie să se fi scăldat în bani!

— Și dacă i-a tocat mai repede decît i-a găsit? Fratele lui Harton era un risipitor fără pereche. Bietul Fred, cînd a venit la Chihuahua, a căutat să se angajeze la patronul meu. Atunci l-am cunoscut și l-am îndrăgit, un caz rar de altfel, pentru că pizma și dușmănia domnesc aproape pretutindeni printre căutătorii de aur. De atunci am tot săpat împreună.

— Cum îi zice patronului dumitale?

— Davis.

— Nu mai spune! Știi cumva engleza, *señor*?

— Ca și spaniola.

— Atunci fă-mi hatîrul să vorbim englezește, deoarece doi dintre tovarășii mei nu înțeleg spaniola. Or, povestirea dumitale îi va interesa, desigur, extrem de mult.

Și Old Death arătă spre cei doi Lange.

— De ce i-ar interesa chiar atît de mult? întrebă străinul.

— Ai să vezi numaidecît. Auziți, *master* Lange, omul acesta e căutător de aur și se află în slujba unui anume Davis din Chihuahua.

— Cum? Davis? sări fierarul. Păi ăsta e patronul ginerelui meu!

— Nu vă grăbiți, *sir*! Poate că există mai mulți inși cu același nume.

— Dacă acest *master* se referă la domnul Davis care exploatează zăcăminte de aur și de argint, atunci nu există decît unul singur, preciză omul pe care îl salvasem.

— Exact! La el mă gîndeam! se bucură Lange. Îl cunoașteți?

— Cum să nu-l cunosc! Doar mi-e patron!

— Și pe ginerele meu?

— Cine anume?

— Un german. Îi zice Uhlmann. A studiat la Freiberg.

— Da, da. E director de mine și cîștigă bani grei. De cîteva luni lucrurile s-au întors în așa fel, încît e pe cale să ajungă chiar asociatul patronului. Sînteți, vasăzică, socrul lui Uhlmann?

— Păi, cum! E căsătorit cu fiica mea, Agnes.

— Noi îi spunem *señora* Inez. O cunoaștem bine, *sir*! Auzisem că părinții ei ar locui în Missouri. Vreți să-i faceți o vizită?

— Da, da.

— Atunci nu e nevoie să mai mergeți pînă la Chihuahua. O luați de-a dreptul spre *bonanza* de care am pomenit adineauri. Nu știați? E proprietatea ginerelui dumneavoastră! Nu demult, la o excursie în munți, a descoperit un zăcămînt de aur excepțional de bogat. *Señor* Davis i-a pus la dispoziție lucrători ca să înceapă imediat exploatarea. Acum, munca se desfășoară din plin și rezultatele sînt atît de bune, încît *señor* Davis pare să se gîndească la o tovărășie foarte rentabilă pentru amîndoi.

— Grozav! Ai auzit, Will?

Se adresase fiului său. Acesta tăcea și plîngea de bucurie.

Firește că și noi, ceilalți, ne bucuram sincer de neașteptata veste care îi fericea pe tovarășii noștri. Old Death făcea tot soiul de grimase care, deși foarte anapoda, nu reușeau să le ascundă tîlcul; bătrînul *westman* era mișcat pînă în adîncul sufletului.

Trecu un timp pînă să se mai potolească emoția produsă de această știre senzațională. Apoi străinul își reluă povestirea:

— L-am ajutat pe Harton să pună în funcțiune *bonanza*. Pe urmă, ne-am pus în gînd să cercetăm dacă nu cumva există aur prin Mapimi. Timp de trei zile am cutreierat ținutul călare, dar n-am găsit nici o urmă de zăcămînt. Azi, înainte de amiază, am poposit la pîrîul acesta. Nu dormisem aproape deloc toată noaptea și eram obosiți. Ne-a furat somnul. Cînd ne-am trezit, eram înconjurați de o mulțime de albi și de indieni.

— Ce fel de indieni?

— Din tribul Cimarra, patruzeci la număr. Și zece albi.

— Cimarra! Păi ăștia sînt cei mai periculoși dintre bandiții care vîntură regiunea. Și toată haita asta a tăbărît pe doi bieți oameni fără apărare? De ce? Oare se dușmănesc cu albii?

— Nu se știe niciodată de partea cui sînt; nici tu prieteni, nici tu dușmani. Se feresc pe cît posibil să-și dea pe față ostilitatea, de altfel sînt și prea slabi pentru o luptă deschisă, dar nici nu ni se alătură vreodată în mod sincer, amical. Ceea ce implică primejdii și mai mari decît dușmănia declarată; nu știi la ce să te aștepți.

— Mă întreb ce i-a făcut, totuși, să se poarte chiar atît de crunt cu voi. Poate i-ați provocat...

— Cîtuși de puțin. Dar *señor* Davis ne echipase excelent. Aveam cîte doi cai, arme bune, muniții, hrană, unelte și toate cele necesare pentru un popas mai îndelungat într-o regiune atît de pustie.

— Hm! Firește că toate astea sînt foarte atrăgătoare pentru niște indivizi puși pe jaf.

— Ne-au înconjurat întrebîndu-ne cine sîntem și ce căutăm. Le-am spus adevărul. Atunci s-au făcut foc, susținînd că Mapimi, cu toate bogățiile solului și subsolului, le aparține exclusiv lor. Apoi ne-au cerut să le dăm lucrurile noastre.

— Și v-ați supus?

— Harton, mai deștept, le-a dat totul. Eu, însă, am pus mîna pe armă, nu ca să trag (față de numărul lor mare ar fi fost o nebunie!), ci ca să-i intimidez. Atunci au sărit pe mine, m-au doborît și m-au despuiat pînă la piele. Albii nu ne-au dat nici o mînă de ajutor; în schimb, ne-au sîcîit cu tot felul de întrebări. Cum nu voiam să răspund, m-au biciuit cu *lassourile*. Și de data asta Harton s-a descurcat mai bine. Le-a spus totul, pînă și despre *bonanza* lui *señor* Uhlmann. Aici albii au devenit foarte atenți. L-au obligat pe Harton să le descrie locul, dar am intervenit eu și l-am sfătuit să tacă. Drept pedeapsă, m-au legat și m-au îngropat aici, iar pe Harton l-au bătut pînă le-a mărturisit toate amănuntele. Totuși, bănuind că i-ar fi putut induce în eroare, l-au dus cu ei sub

amenințarea că, dacă pînă mîine seară nu vor fi ajuns la mină, îl vor ucide în chinuri groaznice.

Deși îl cunoșteam din atîtea împrejurări, Old Death mi se părea acum foarte straniu. O hotărîre crîncenă, sălbatică, neînduplecată i se întipări pe obraz. Arăta ca un om ferm decis să nu-și cruțe deloc victima, să o șteargă de pe fața pămîntului.

Cu o voce aspră, răgușită, întrebă:

— Și crezi că s-au dus direct la *bonanza*?

— Da. Vor să atace și să jefuiască mina. Se află acolo mari rezerve de muniție, provizii de alimente și tot felul de obiecte valoroase, chiar și cantități mari de argint.

— Pe toți dracii! Își vor împărți prada. Albii vor lua metalul, indienii restul. Cît e pînă la mină?

— O zi călare. Mîine seară ar putea ajunge acolo, dacă Harton nu-mi urmează sfatul.

— Ce sfat?

— L-am îndemnat să-i poarte pe drum ocolit. Speram ca, între timp, să treacă cineva pe-aici și să mă salveze. În acest caz, gîndeam să-l rog pe salvatorul meu ca să mîie la galop și să-i prevină pe cei din *bonanza*. Eu însumi nu văd cum să-i anunț, de vreme ce nu am cal.

Old Death căzu o clipă pe gînduri, apoi zise:

— De preferat ar fi să plecăm numaidecît și să ne ținem de urmele acestor canalii, însă numai pînă se întunecă. Apoi se schimbă situația. N-ai putea dumneata să ne descrii drumul încît să ne orientăm și noaptea?

Omul răspunse negativ, sfătuindu-ne categoric să nu ne deplasăm în cursul nopții. Ca urmare, Old Death hotărî să așteptăm pînă în zori.

— Vasăzică noi, șaisprezece inși, socoti el, am avea de-a face cu patruzeci de indieni și zece albi; cred că nu e cazul să ne temem. Cum erau înarmați indienii Cimarra?

— Doar cu sulițe, arcuri și săgeți, răspunse străinul. Însă acum dispun și de cele două puști, precum și de pistoalele noastre.

— Nu-i nimic. Ei nu se pricep să mînuiască asemenea arme. De altfel, vom căuta să ne folosim de orice împrejurare favorabilă. Oricum, primul lucru e să aflăm precis unde se află zăcămîntul. Ziceai că e atît de ascuns, încît nu poate fi descoperit decît întîmplător. Asta n-o pricep. Trebuie ca *bonanza* să fie totuși în apropierea vreunei ape. Or, aceasta, desigur că izvorăște dintr-o rîpă, să zicem, care nu se poate să nu bată la ochi dacă ținutul e deschis și neîmpădurit. Descrie-mi locul!

— Închipuiți-vă o văgăună tăiată adînc în pădurea lățită la centru și împrejmuită de stînci înalte, calcaroase, foarte bogate în zăcăminte de argint, aramă și plumb. Pădurea împresoară văgăuna din toate părțile; pînă și pe pereții de piatră cresc arbori și tufe. Din adînc izvorăște un fir de apă care, lărgindu-se treptat, devine un pîrîiaș. Văgăuna, sau mai curînd valea aceasta are o lungime de vreo două mile engleze, dar nicăieri nu se arată vreo potecă, vreun coborîș. Singurul punct de trecere se află chiar pe albia pîrîului și anume la ieșirea acestuia din vale. Dar acolo, între stînci și firul apei, nu e loc decît pentru trei oameni umblînd pe jos sau doi călăreți alăturați.

— Înseamnă că acolo e o foarte bună poziție de apărare împotriva unui atac!

— Bineînțeles. Altă trecere nu există, cel puțin pentru oamenii care nu populează actualmente această vale. În inima ei se muncește. Cum uneori drumul de o jumătate de ceas pînă la ieșire crea dificultăți în muncă, *señor* Uhlmann a pus să se amenajeze într-un anume loc o altă trecere. Acolo peretele stîncos urcă mai lin. S-au tăiat trepte ascunse sub un fel de streașină solidă de copaci doborîți și de crengăriș. Astfel, treptele sînt invizibile pentru orice ochi neavertizat.

— Oho! Pun rămășag că eu aș descoperi imediat aceste faimoase trepte. Chiar voi înșivă, doborînd arborii, v-ați trădat secretul. Un loc despădurit indică prezența oamenilor.

— Nici n-ați bănui că acești copaci sînt doborîți. Oamenii au lucrat din greu, folosindu-se de *lassouri* și riscîndu-și viața. Să

mă înțelegeți bine! Copacii n-au fost tăiați. Nu veți întîlni nicăieri cioturi. Au fost desprinși din rădăcini și înclinați încet-încet peste văgăună. Cam la treizeci de oameni țineau cu otgoane fiece copac ca să nu se prăbușească, ci să lunece treptat, oprindu-se sus, pe podișul de piatră.

— Așa de mulți lucrători are Uhlmann?

— Acum sînt la vreo patruzeci.

— Ei, atunci nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul unui atac. Și legătura cu lumea de afară?

— O dată la două săptămîni vin convoaie de catîri care aduc cele necesare și încarcă în schimb minereul.

— Intrarea e păzită?

— Numai noaptea, cînd majoritatea oamenilor se odihnesc. De altfel, a fost angajat și un vînător care cutreieră toată ziua împrejurimile și asigură aprovizionarea cu vînat. Ăstuia nimic nu-i scapă.

— S-au construit și case?

— Nu. *Señor* Uhlmann locuiește într-un cort spațios. Acolo se adună toată lumea după lucru. În alt cort învecinat e magazia de materiale. Amîndouă corturile se reazemă de peretele stîncos. În dreptul lor, rînduite în semicerc, se află niște bordeie improvizate unde stau lucrătorii.

— Dar de sus, de pe muchea acestei căldări, probabil că orice străin poate vedea corturile, nu-i așa?

— Nu. Corturile sînt ascunse sub niște coroane de arbori și, în plus, acoperișul nu e ca de obicei din foaie de cort albă, ci dintr-o pînză cauciucată și de culoare închisă.

— Așa da. Și cum stați cu armele?

— Excelent. Toți lucrătorii au cîte o armă cu două țevi, cuțit și pistol.

— Dacă-i așa, atunci drăguții de Cimarra n-au decît să poftească! Bineînțeles, cu condiția ca noi să sosim înaintea lor. Mîine va trebui să ne punem caii la grea încercare. Haideți dar să ne culcăm, să ne odihnim cu toții, oameni și cai.

Dar iată că, deși nu dormisem deloc în noaptea precedentă, somnul rîvnit mă ocolea. Gîndul că a doua zi voi pune, în sfîrșit, mîna pe Gibson, nu-mi dădea pace. Nici Old Death nu dormea. Se tot foia sub pătură. Era într-o stare neobișnuită. Ba suspina, ba își spunea sieși niște vorbe pe care, deși eram culcați alături, nu le deslușeam. Ceva îi împovăra inima. De altfel, nu-mi scăpase tulburarea lui în momentul cînd străinul *gambusino* adusese vorba despre Harton și nu mi-o explicam decît prin faptul că bătrînul cercetaș îl cunoscuse într-adevăr pe omul în cauză. Sau poate va fi avut cu el relații care depășeau o simplă cunoștință trecătoare?

După vreo trei ore de veghe, Old Death se sculă. Cîteva clipe stătu să ne asculte respirația și să se convingă că dormim. Apoi se strecură pe tăcute, mergînd de-a lungul pîrîului. Straja, un indian, îl lăsă să treacă. Eu rămăsei pe loc în așteptare. Se scurse astfel un sfert, două, trei sferturi de oră... bătrînul tot nu venea. Atunci mă ridicai și eu din culcuș, luînd-o pe urmele lui.

Se depărtase mult. Îl zării abia după vreo zece minute. Stătea la malul apei, întors cu spatele spre mine și privind discul lunii. Deși nu-mi dădeam osteneala să calc fără zgomot, totuși iarba îmi înăbușea pașii. Dar și așa Old Death m-ar fi simțit dacă n-ar fi fost atît de cufundat în gînduri. Abia cînd ajunsei aproape de tot, bătrînul tresări și întoarse capul.

— La naiba! Cine ești? Ce tot îmi dai tîrcoale? Ți-a venit poftă de glonț...

Deodată, tăcu. Cine știe unde-i fusese mintea, că mă recunoscu atît de tîrziu.

— Ah, dumneavoastră! se miră el. Cît p-aci să trag. Credeam că e vreun străin. De ce nu dormiți?

— Mă frămîntă gîndul la Gibson și Ohlert.

— Așa? Îmi închipui. Dar lăsați că mîine ne pică, în sfîrșit, în mînă amîndoi. De nu, să nu-mi ziceți Old Death. Pe urmă, gata, nu mă mai țin de ei. Rămîn la *bonanza*.

— Dumneavoastră? De ce? Sau e secret?

— Da.

— Atunci, nu mai stărui. Nu vreau să vă sîcîi cu curiozitatea mea. V-am auzit suspinînd și mă gîndeam că mi-ați putea împărtăși și mie cauza mîhnirii dumneavoastră. Noapte bună, *sir*!

Dădui să plec, dar Old Death mă opri:

— Stați! Ați spus mîhnire. Într-adevăr, mi-e sufletul greu, sînt mîhnit. Vă știu ca pe un tînăr discret, cu inima caldă. Cred că nu mă veți judeca prea aspru. Iată de ce am să vă spun cîte ceva în legătură cu zbuciumul meu. Restul vi-l veți imagina singur.

Mă luă de braț și o pornirăm încet de-a lungul malului.

— Cam ce părere v-ați făcut despre mine? mă întrebă el pe neașteptate. De fapt, ce credeți despre caracterul meu, despre... ei... despre moralitatea lui Old Death?

— Sînteți un om de onoare. De aceea vă stimez și vă iubesc.

— Hm! Dumneavoastră ați comis vreodată o faptă rea?

— Hm! zisei la rîndul meu. Mi-am necăjit părinții și profesorii. Am sărit gardul în livada vecinului. Pe băieții care se încontrau cu mine îi scărmănăm serios și... așa mai departe.

— Nu mai îndrugați prostii! Mă refer la vreo faptă gravă, pedepsită de codul penal, de pildă, o crimă.

— O, m-a ferit sfîntul!

— Atunci sînteți un om fericit. Vă invidiez. Nu există pedeapsă mai grea decît o conștiință încărcată! E mai rău decît ștreangul și închisoarea!

Vorbise pe un ton care mă zgudui profund. Da, omul acesta purta povara unei fapte grave, altminteri n-ar fi fost atît de zbuciumat. Tăceam. Trecu un răstimp pînă să continue:

— Domnule, să nu uitați un lucru: există o justiție imanentă, lăuntrică, față de care justiția oficială, organizată de oameni, e un simplu joc de copii. Conștiința își are tribunalul ei care osîndește fără cruțare. Trebuie să vă mărturisesc vina mea. Trebuie! De ce tocmai dumneavoastră? Fiindcă, deși sînteți atît de tînăr, îmi inspirați multă încredere. Și pentru că presimt că mîine mi se va

întîmpla ceva ireparabil, ceva care nu-i va mai permite bătrînului cercetaș să-și recunoască păcatele.

— Ați înnebunit, *sir*? Vă obsedează moartea?

— Da, confirmă el. Ați auzit ce-a povestit adineauri acel *gambusino* în legătură cu Harton. Ce părere aveți despre fratele lui?

Începeam să ghicesc adevărul; de aceea dădui un răspuns evaziv:

— Era, probabil, cam ușuratic.

— *Pshaw!* Vreți să fiți indulgent? Ascultați-mă pe mine: un om ușuratic e mai rău ca o canalie. Pe ticălos îl recunoști de la distanță; în schimb, ușuraticul e de obicei băiat simpatic și de aceea mult mai primejdios. O mie de răufăcători pot fi îndreptați, educația îi poate schimba. Dar dintr-o mie de ușuratici, de irresponsabili, abia dacă unul singur se corijează, fiindcă superficialitatea, lipsa de seriozitate și de morală n-au contur, n-ai de unde să le apuci pentru a le combate. De fapt, n-am fost niciodată un ticălos, dar ușuratic am fost, fără margini de ușuratic, căci acel frate Henry, care i-a răpit lui Harton toată averea, absolut totul, acela era... adică eram eu!

— Dar îmi spuneați cîndva că numele dumneavoastră adevărat e altul!

— Firește! Mi-am luat alt nume; pe cel autentic l-am dezonorat. Nici un păcătos nu vorbește cu plăcere despre păcatul lui. Vă amintiți ce v-am povestit la New Orleans și anume că răposata mea mamă mă îndemnase pe drumul fericirii, dar că eu am apucat alt drum?

— Da, îmi aduc aminte.

— Atunci, să mă spovedesc pe scurt. Cu limbă de moarte mama m-a îndemnat pe drumul virtuții, dar n-am ascultat-o. Voiam să ajung bogat, milionar. Am negustorit fără pricepere și mi-am pierdut partea din moștenire odată cu cinstea de negustor. M-am dus apoi printre căutătorii de aur. Ce-i drept, mi-a mers bine, am găsit aur cu grămada, dar l-am risipit în jocuri de noroc. Trudeam luni de zile în căutarea aurului, pentru ca apoi să mizez totul pe

un număr și să-mi pierd în cinci minute întreaga avere. Dar nici asta nu-mi era de ajuns. Zăcămîntul meu de aur producea prea puțin față de lăcomia mea. Îmi pusesem în gînd, nebunul de mine, să mizez o sută de mii de dolari, să sparg banca de joc și apoi toate băncile de acest gen din lume. Am plecat în Mexic, m-am angajat *gambusino* și am avut parte de un noroc chior, dar și de astă dată am risipit totul. Felul acesta de viață m-a ruinat fizicește. S-a mai adăugat și faptul că am ajuns fumător de opiu. Fusesem cîndva un tînăr puternic, musculos, un atlet, și am devenit cu vremea o zdreanță. Nu mai puteam continua. Nimeni nu mă mai lua în seamă, doar cîinii se țineau de mine și mă lătrau. Atunci l-am căutat pe fratele meu care avea prăvălie în San Francisco. Cu toată starea mea deplorabilă, fratele m-a recunoscut și m-a primit în casa lui. Mai bine n-ar fi făcut-o! Să mă fi lăsat în voia sorții! Și-ar fi cruțat lui suferința și mie toate mustrările de cuget.

Tăcu un timp. Vedeam cum i se zbate pieptul și mă simțeam cuprins de o milă adîncă.

— Eram nevoit să mă port bine, reluă el. Fratele credea că mă corijasem pe deplin și mă angajă în întreprinderea lui. Dar demonul jocului dormita în mine și, cînd se deșteptă, mă prinse în ghearele lui mai abitir ca înainte. Am sustras bani din casă ca să-mi încerc norocul! Am iscălit polițe în fals. Dar pierdeam, pierdeam întruna, pînă n-a mai fost chip să mă salvez. Atunci am dispărut fără urmă. Fratele meu, obligat să-mi onoreze polițele false, a ajuns sărac lipit pămîntului. A dispărut și el împreună cu băiețașul lui, după ce soția îi murise de inimă rea. Toate astea le-am aflat abia după ani de zile, cînd am îndrăznit să revin la San Francisco. Atunci am încercat să repar răul. Lucrasem între timp iarăși ca *gambusino*, avusesem din nou noroc și voiam să-l despăgubesc pe fratele meu. Dar ia-l de unde nu-i. L-am căutat peste tot și nu l-am mai găsit. Această viață de pribegie veșnic agitată m-a făcut să devin cercetaș în Vest, reușind adeseori să fiu și un sprijin moral pentru alții. M-am lăsat de joc, dar nu și de opiu. Nu-l mai fumez; îl mănînc. Bag otrava în tutunul de mestecat, ce-i drept,

în doze foarte mici. Iată mărturisirea mea. Și acum scuipați-mă, călcați-mă în picioare! Altceva nu merit.

Își desprinse brațul de al meu, se așeză pe iarbă și, sprijinindu-și coatele de genunchi, își îngropă obrazul în palme. Rămase așa multă, multă vreme, încremenit într-o tăcere grea. Eu îl priveam covîrșit de gînduri ce nu se pot descrie. În cele din urmă, Old Death se ridică în picioare, mă fixă cu niște ochi fantomatici și mă întrebă:

— Mai sînteți aici? Nu vă e scîrbă de o zdreanță ca mine?

— De ce mi-ar fi scîrbă? Vă compătimesc, *sir*. Ați greșit mult, dar ați și suferit, iar regretul dumneavoastră e sincer și profund...

— Da, am suferit mult, foarte mult. Ce sînt toate trîmbițele din lume față de glasul mut și veșnic răscolitor al unei conștiințe încărcate? Trebuie să ispășesc și să îndrept pe cît pot răul pe care l-am pricinuit. Mîine sper să-l revăd, în fine, pe fratele meu. Simt de parcă mi-ar răsări un soare nou în față, unul din alte văzduhuri. În sfîrșit, toate astea nu vă privesc. Altceva aș vrea să vă spun și să vă rog. Puteți să-mi îndepliniți o dorință?

— Firește, din tot sufletul!

— Atunci, ascultați: am un motiv temeinic să port cu mine șaua chiar și atunci cînd umblu fără cal. Tăindu-i căptușeala, dai de niște lucruri destinate fratelui meu. Vreți să rețineți, *sir*, acest amănunt?

— Îmi cereți o nimica toată.

— Nu chiar. Poate că vă veți convinge cîtă încredere vă acord. Și acum, plecați! Lăsați-mă singur! Ceva mă îndeamnă ca în noaptea asta să-mi răsfoiesc registrul datoriilor. Mîine s-ar putea să nu mai am răgaz. Există presimțiri de care ești conștient că anunță o viitoare realitate. Vă rog, plecați! Dormiți liniștit! Doar n-aveți nimic pe conștiință! Noapte bună, *sir*!

Mă întorsei fără grabă în tabără și mă culcai. Abia într-un tîrziu adormii, cînd noaptea era pe sfîrșite. Bătrînul *westman* tot nu se înapoiase.

Cînd ne trezirăm, Old Death era în șa. Parcă un neastîmpăr febril îl gonea spre împlinirea presimțirii sale. Străinul *gambusino* ne asigură că se simte destul de bine; doar spinarea îl cam durea. Îi dădurăm o pătură cu care își înfășură mijlocul, iar cu alta își acoperi umerii. Un apaș îl săltă pe cal, în spatele său. Apoi pornirăm.

Pînă la amiază, străbăturăm din nou o mulțime de văgăuni și rîpe, depășind – cel puțin pentru ziua respectivă – unul din cele mai dificile terenuri. Trecurăm apoi șesuri bogate în iarbă și punctate ici-colo cu dealuri și coline. Ceasuri multe urmarăm astfel drumul marcat de caii indienilor Cimarra.

La un moment dat, mexicanul *gambusino* rosti, plin de satisfacție:

— De aici încolo, părăsim urmele. Văd că Harton mi-a ascultat sfatul și a luat-o pe drum ocolit. Noi, însă, vom coti la dreapta și vom ține drumul cel mai scurt.

— *Well!* Să mergem cum spui dumneata.

În direcția pe care o urmam, spre nord-vest, zărirăm la orizont niște mase albăstrii. Mexicanul susținea că sînt munți. Dar erau atît de departe, încît abia după cîteva ore de mers începurăm să le deosebim contururile. Imediat după-amiază făcurăm un scurt popas, după care ne continuarăm drumul cu viteză sporită. În sfîrșit, apăru primul copăcel, firav și uscat, apoi tufăriș din ce în ce mai des. În cele din urmă, se deschise în fața noastră preria verde, cu insule de arbuști pe care trebuia să le ocolim. Respirarăm ușurați.

Caii rezistau cît se poate de bine. Erau într-adevăr mult superiori celor pe care îi primisem de la *señor* Atanasio. Înaintau sprinten, de parcă abia ar fi ieșit din grajd.

Încet-încet, ne apropiam de munți. Era și timpul. Soarele coborîse mult, apropiindu-se de piscurile lor. Un copac straniu ne întîmpină în drum. Stătea stingher în largul preriei, cu crengile sfîșiate de vînt. Îl salutarăm însă ca pe un sol rîvnit al pădurii. În sfîrșit, după mici pîlcuri izolate de copaci, se alcătui o dumbravă luminoasă ce urca în pantă lină. Dincolo de pantă, terenul cobora

brusc într-o vale nu prea adîncă, pe care trebuia s-o străbatem. Apoi ne aștepta urcușul anevoios către culmea pleșuvă a unui deal, în spatele căruia creștea o pădurice. Drumul ducea cînd printre copaci, cînd peste coclauri sterpe. Pînă la urmă, urcarăm pe un mic platou acoperit de iarbă, fără altă vegetație. Dar abia ajunserăm acolo, că și observarăm niște dîre late căzînd perpendicular pe drumul nostru.

— Urme! exclamă mexicanul. Cine să fi trecut pe-aici?

Coborî de pe cal ca să le cerceteze.

— Le văd și eu și fără să descalec, zise posomorît Old Death. Asemenea urme nu pot proveni decît de la o trupă de cel puțin patruzeci de călăreți. Prin urmare, am întîrziat.

— Credeți că e vorba de indienii Cimarra?

— Fără îndoială!

Winnetou descălecă și el. Examină urmele pe oarecare distanță și conchise:

— Da, zece fețe palide și patruzeci de indieni! Au trecut acum o oră și mai bine.

— Ei, *señor gambusino*, ce mai zici acum? întrebă Old Death.

— Chiar și așa, încă le-o putem lua înainte, răspunse omul. Pînă să atace, trebuie să facă o recunoaștere minuțioasă. Or, asta cere timp.

— L-or fi silit pe Harton să le descrie totul, ca să nu-și mai piardă timpul cu recunoașterea.

— Dar indienii nu atacă la orice oră. Ei așteaptă totdeauna mijitul zorilor.

— Lasă-mă-n pace cu zorii dumitale! Doar știi că sînt și albi printre ei! O să-i doară-n cot de obiceiul indienilor. Pun rămășag că nu s-ar sfii să atace *bonanza* și ziua-n amiaza mare. Haideți mai departe!

Dădurăm pinteni cailor și, ca în zbor, străbăturăm șesul în cu totul altă direcție decît aceea a indienilor Cimarra. Harton nu-i condusese spre intrarea în *bonanza*, ci spre limita din spate a văii.

În schimb, noi grăbeam să ajungem cît mai curînd la intrare. Din nefericire, întunericul se lăsa din ce în ce mai des. În cîmp deschis mai mergea. Dar prin pădure, printre copaci, pe un teren absolut neumblat, ba în urcuș, ba în coborîș, drumul era foarte dificil. Pînă la urmă, a trebuit să ne lăsăm cu totul în seama mexicanului care mergea înainte. Ne mai puneam nădejdea și în privirea ageră a cailor. Dădeam mereu de cioturi și crengărișul ne biciuia obrajii, amenințînd să ne răstoarne de pe cai. De aceea descălecarăm și ne continuarăm drumul pe jos, cu o mînă purtînd caii de dîrlogi, în cealaltă ținînd pistolul încărcat – deoarece ne așteptam ca, din clipă în clipă, să apară vreun inamic. În fine, auzirăm clipocit de apă.

— Am ajuns la intrare, ne șopti călăuza. Fiți cu băgare de seamă! În dreapta e apă. Mergeți în șir cîte unul și țineți mereu pe stînga, lîngă stînci.

— Foarte bine! aprobă Old Death. Dar nu e nici o strajă pe aici?

— Acuma, nu. Încă nu e ora de culcare.

— Ce să zic, strașnică rînduială pentru o *bonanza*! Dar drumul cum e? Umblăm ca orbii.

— Mergeți drept înainte. Terenul e neted. Pînă la cort nu mai e nici un obstacol.

Nu sesizam, prin întuneric, decît faptul că terenul era într-adevăr neted. În stînga se înălța peretele de piatră al muntelui, în dreapta susura apa. Înaintam cu dîrlogii în mîini. Eu, Old Death și mexicanul mergeam în frunte. Deodată, mi se păru că zăresc furișîndu-se pe lîngă stîncă o umbră ca de cîine; totul nu dură decît o clipă. Atrasei atenția celorlalți. Ne oprirăm. Traserăm cu urechea. Era liniște.

— Întunericul înșală, zise călăuza. De altfel, scările camuflate se află îndărătul nostru.

— Atunci, poate că umbra venise de acolo.

— În acest caz, n-am avea motive de teamă. Ar fi vorba de un prieten. Cum însă, la ora asta, nici un locuitor al văii n-are ce căuta aici, cred că v-ați înșelat.

Nu ne mai ocuparăm de această chestiune care, din păcate, avea să fie fatală pentru unul din noi. Mai trecu puțin și o rază se strecură pînă în preajma noastră, venind dinspre cortul luminat de lămpi. Se auziră voci. Old Death, Winnetou și cu mine merserăm înainte.

— Dumneata stai și așteaptă-i pe ceilalți, îl rugă Old Death pe mexican. Rămîneți lîngă cort pînă îl vom înștiința pe *señor* Uhlmann.

Zgomotul copitelor trebuie să fi pătruns în cort, dar nimeni nu se arătă.

— Veniți, *sir*, mi se adresă Old Death. Să intrăm și să împărtășim cu cei dinăuntru bucuria surprizei.

Se vedea de afară perdeaua de la intrare. Old Death o dădu în lături.

— Iată-i, au și sosit! exclamă cineva. Nu-i lăsați!

Și, pe neașteptate, trosni un foc de armă. Old Death se agăță cu mîinile de cadrul perdelei, în timp ce cîteva puști îl pîndeau amenințătoare. Bătrînul se chirci și căzu gemînd:

— Presimțirea... frate... iertare... În șaua mea...

— Pentru Dumnezeu, *señor* Uhlmann, nu trageți! strigai eu de afară. Sîntem prieteni! Socrul și cumnatul dumneavoastră sînt aici. Venim să vă apărăm împotriva atacului pus la cale împotriva voastră!

— Doamne! se auzi dinăuntru un glas. Adevărat?

— Da, e adevărat, nu trageți! Lăsați-mă să intru, barem eu singur!

— Intrați! Dar numai unul!

Pătrunsei în cort. Se aflau acolo vreo douăzeci de oameni înarmați cu puști. Trei lămpi agățate sus luminau încăperea. Mă întîmpină un tînăr. Lîngă el stătea un om mai în vîrstă, cu înfățișare jalnică.

— Era și ăsta printre ei, Harton? îl întrebă tînărul, arătînd spre mine.

— Nu, *señor*!

— Absurd! exclamai eu. Nu mai umblați cu cercetări! Noi vă sîntem prieteni, dușmanii vin în urma noastră. Din clipă-n clipă pot fi aici. Pe acest om îl cheamă Harton? Vasăzică, pe dînsul l-au cărat pe drumuri indienii Cimarra?

— Da. A reușit să scape. Nu sînt nici zece minute de cînd a sosit.

— Atunci, chiar dumneavoastră v-ați furișat adineauri pe lîngă noi, *master* Harton. Eu v-am zărit, însă tovarășii mei nu mi-au dat crezare. Și cine a tras?

— Eu! răspunse unul.

— Slavă Domnului! răsuflai ușurat, căci mă temusem ca nu cumva însuși Harton să-și fi împușcat fratele. A fost ucis un om nevinovat, căruia îi datorați salvarea voastră!

În clipa aceea, intrară și cei doi Lange, împreună cu mexicanul. Nu mai răbdaseră să aștepte. Revederea provocă o explozie de bucurie, care îi atrase și pe locatarii corturilor din jur. A trebuit să strig din răsputeri ca să-i astîmpăr și să impun liniște. Old Death era mort, lovit în inimă. Negrul Sam îl duse înăuntru și, jelind cu glas tare, îl culcă la picioarele noastre. Dintr-o despărțitură a cortului, apărură două femei, dintre care una – îngrijitoarea – cu un băiețaș în brațe. Cealaltă abia se ținea pe picioare. Era susținută de tatăl și de fratele ei.

În aceste împrejurări nu mai puteam să mă bizui decît pe propria mea luciditate. Îl întrebai pe Harton cum de a reușit să scape. În timp ce oamenii se foiau care încotro și trăncăneau întruna, Harton începu:

— I-am condus anume pe alt drum pînă sus, în pădurea din spatele văii. Acolo au poposit, în vreme ce căpetenia a făcut recunoașterea. Apoi, pe întuneric, au pornit mai departe, lăsîndu-și caii sub paza cîtorva oameni. Eu, cu mîinile și picioarele legate, zăceam lîngă paznici. La un moment dat, am izbutit să-mi dezleg mîinile, apoi m-am eliberat de tot. M-am furișat repede pînă la scara secretă și de acolo am coborît în vale. Zărindu-vă pe dumneavoastră și crezîndu-vă dușmani, am dat fuga încoace, unde erau

adunați majoritatea muncitorilor. I-am anunțat că se pregătește un atac asupra noastră. Așa se explică de ce primul om care a dat să intre în cort a și fost împușcat.

— Mai bine v-ați fi dus la dracu-n praznic! Ați provocat o mare nenorocire. În sfîrșit... Spuneați că ticăloșii aceia se pot ivi din moment în moment. Să luăm, deci, măsurile cuvenite.

Vorbii tare ca să mă audă Uhlmann, tînărul care – la apariția mea – stătuse lîngă Harton. Îi dădui apoi cîteva detalii asupra situației și, cu ajutorul lui, luarăm la iuțeală măsurile de rigoare. Caii fură duși departe, în fundul văii. Apașii noștri se postaseră în spatele cortului, împreună cu lucrătorii lui Uhlmann. Old Death, sărmanul, fu scos din cort. Duserăm repede pe malul apei un butoiaș cu gaz și o sticlă cu benzină. După ce desfundarăm butoiașul, dădurăm sarcină unui om să stea de veghe și, la semnalul convenit, să toarne benzina peste gaz și să-i dea foc. Îndată ce va fi izbucnit pălălaia, butoiașul trebuia aruncat în pîrîu. Gazul aprins, revărsîndu-se la suprafața apei, avea să lumineze întreaga vale.

Eram acum mai bine de cincizeci de oameni în așteptarea atacului, egali ca număr cu dușmanul, dar mult mai bine înarmați. Cîțiva muncitori mai descurcăreți și mai cu experiență fură trimiși la punctul de acces în *bonanza*, ca să ne dea de știre cînd vor sosi răufăcătorii.

Avurăm, de asemenea, grijă să desprindem cîrligele de la spatele cortului, pregătindu-ne astfel o ieșire dosnică.

Femeile și copilul se ascunseră în fundul văii.

Uhlmann, Winnetou, cei doi Lange și cu mine rămaserăm singuri în cort. Negrul Sam aștepta afară, împreună cu apașii.

Cred că stăturăm așa vreo zece minute. Deodată, apăru unul dintre oamenii noștri trimiși în recunoaștere și ne vesti că a adus doi albi care, cică, vor să-l viziteze pe *señor* Uhlmann. Totodată, ne atrase atenția că îndărătul acestor „musafiri" observase o mișcare suspectă; probabil că toată haita se află prin apropiere.

Albii fură poftiți înăuntru. Între timp eu, amîndoi Lange și Winnetou ne ascunserăm în cealaltă despărțitură a cortului.

Ei bine, cei doi „musafiri" erau chiar... Gibson și William Ohlert. Fură primiți cu politețe și invitați să ia loc. Gibson se recomandă Gavilano și se dădu drept geograf care, împreună cu colegul său întreprind cercetări în această regiune de munte. Zicea că-și așezase tabăra prin apropiere, dar un *gambusino*, un anume Harton, trecînd pe acolo, îl informase că aici s-ar putea adăposti mai confortabil. Colegul lui e bolnav și de aceea dînsul, Gavilano, acceptase propunerea lui Harton de a-i conduce pînă aici pentru ca *señor* Uhlmann – dacă va binevoi – să-l găzduiască în noaptea asta pe suferind.

Nu avui răbdare să stau și să judec dacă spusele lui erau bine sau prost ticluite. Fără să mai aștept, ieșii la vedere. Gibson sări ca ars. Mă fixă cu niște ochi plini de spaimă.

— Dar indienii Cimarra care vin în urma dumitale sînt și ei bolnavi, *master* Gibson? îl întrebai. Desigur, William Ohlert poate să rămînă aici. Ba chiar îl și iau cu mine. Și pe dumneata la fel.

Ohlert era, ca de obicei, cu totul absent. Gibson, însă, își reveni repede.

— Mizerabile! se răsti el la mine. Te-ai apucat să-i urmărești pînă și aici pe oamenii cumsecade? Am să te...

— Taci! îi tăiai vorba. Ești prizonierul meu!

— Încă nu! replică el furios. Mai întîi, uite...!

Se repezi să mă lovească în cap cu patul puștii. Dar îi prinsei brațul răsucindu-l fulgerător, încît lovitura devie în capul lui Ohlert. Acesta se prăbuși. Pe moment năvăliră din spate cîțiva lucrători și își îndreptară armele asupra lui Gibson, pe care-l mai țineam încă strîns de braț.

— Nu trageți! le strigai, căci voiam să-l am viu la dispoziția mea. Dar era prea tîrziu. Un glonț îi găuri țeasta și Gibson se prăbuși.

— Nu ne-o luați în nume de rău, domnule, dar așa e obiceiul pe la noi, mi se adresă muncitorul care trăsese.

Ca și cînd împușcătura ar fi fost un semnal, poate chiar cel convenit între Gibson și complicii săi, în preajma bordeielor

izbucni deodată urletul de luptă al indienilor. Iată cît de aproape ajunseseră împreună cu fîrtații lor albi!

Uhlmann se repezi afară, urmat de ceilalți. Îi auzeam glasul. Se porni un schimb de focuri, exclamații, blesteme. Eu rămăsesem în cort, lîngă Ohlert. Îngenuncheai să văd dacă nu cumva murise. Mă liniștii însă numaidecît: pulsul bătea. Prin urmare, puteam să particip și eu la luptă.

Ieșind din cort, îmi dădui seama că nici nu mai era nevoie de ajutorul meu. Valea se luminase toată de flăcările ce pluteau la suprafața apei. Bandiților li se făcuse o primire cu totul neprevăzută. Cei mai mulți zăceau la pămînt; alții, urmăriți, fugeau către ieșire. Ici și colo mai rezista cîte unul, încolțit de doi sau trei dintre oamenii lui Uhlmann, dar, firește, fără speranță de scăpare.

Uhlmann stătea lîngă cort și trăgea foc după foc. Îl îndemnai să trimită un grup de oameni sub conducerea lui Harton, pe scara secretă, ca să pună stăpînire pe caii invadatorilor. Tot acolo ar putea fi lichidați și cei din urmă fugari. Uhlmann îmi ascultă sfatul fără întîrziere.

Nu trecuseră nici trei minute de la primul foc de armă și terenul era complet curățat.

Prefer să nu descriu aici amănuntele acestui carnagiu. Imagini care cutremură inima omului e mai bine să nu fie zugrăvite nici cu penelul, nici cu condeiul. Simțămîntul de omenie îi refuză învingătorului bucuria unui astfel de triumf.

Grupul trimis de Uhlmann puse ușor stăpînire pe cai. Oamenii rămaseră toată noaptea acolo. Singur Harton se întoarse. Nici nu bănuia cine e omul care fusese prima victimă a acelei seri, omul care, datorită pripelii, căzuse ucis de propriii să-i tovarăși. De altfel, Old Death era singura jertfă pe care o dăduse tabăra noastră. Ieșii cu Harton afară, în vale, unde între timp fuseseră aprinse cîteva focuri. Ne așezarăm într-un loc retras și îl informai asupra tragicului adevăr.

Bietul om plîngea în hohote, ca un copil. Îl iubise dintotdeauna pe Old Death, îl iertase de mult și se făcuse căutător de

aur numai în speranța că această ocupație îi va da prilejul să-și întîlnească undeva fratele dispărut.

A trebuit să-i povestesc totul, de la întîia mea întîlnire cu bătrînul *westman* pînă în clipa cînd glonțul pregătit pentru alții i-a curmat firul vieții. Voia să afle fiece cuvînt schimbat între noi. Și cînd, după mai bine de un ceas, ne înapoiarăm în cort, mă rugă să-i găsesc loc în inima mea și să-i fiu prieten cum fusesem cu fratele său.

Dimineața ni se aduse șaua lui Old Death. Fără nici un martor, Harton și cu mine desfăcurăm căptușeala șeii și dădurăm de un portvizit. Era ușurel, în schimb foarte prețios. Decedatul lăsa fratelui său valori bancare importante și, ceea ce era principalul, îi indica pe un plan, minuțios desenat, o *bonanza* cu mari resurse, descoperită de el la Sonora. Din clipa aceea Harton era, de fapt, un om bogat.

Firește că nu mai putui afla care anume fuseseră planurile lui Gibson în legătură cu William Ohlert. Nici chiar sora lui Gibson, Felisa Perillo, la care, probabil, intenționa să ajungă, n-ar fi fost în stare să mă lămurească. Între lucrurile lui găsii toți banii ridicați în contul bancherului Ohlert, minus cheltuielile de călătorie.

Tînărul Ohlert trăia, nu-i vorbă, dar nu-și revenea în simțiri. Era deci de prevăzut că va trebui să mai întîrzii aici destulă vreme, ceea ce, la drept vorbind, nu-mi displăcea. Aveam prilejul să mă refac după atîtea osteneli și să cunosc îndeaproape viața și activitatea unei exploatări aurifere. Aceasta, pînă ce starea lui Ohlert va fi îngăduit să-l transport la Chihuahua și să-l dau în îngrijirea unui medic priceput.

Old Death fu înmormîntat cum se cuvine. Îi ridicarăm un monument cu o cruce cioplită din minereu de argint. Fratele său renunță la slujba de pînă atunci la mina lui Uhlmann și se pregăti să plece la Chihuahua. Dorea să se odihnească un timp după viața grea pe care o dusese ca *gambusino*.

De nedescris era bucuria ce o trăiau soții Uhlmann

datorită regăsirii cu bătrînul Lange și cu fiul său. Erau o pereche amabilă, ospitalieră, care își meritau pe deplin fericirea.

Luîndu-și rămas bun, Fred Harton mă invită să-l însoțesc în căutarea zăcămîntului din Sonora. Nu eram în situația de a-i da un răspuns definitiv, dar îi promisei că am să-l vizitez la Chihuahua.

În ce-l privește pe Winnetou, acesta se hotărî să rămînă cu mine. Pe cei zece apași îi trimise acasă, după ce Uhlmann îi răsplăti cu daruri bogate. Negrul Sam plecă și el ca însoțitor al lui Harton. Am aflat mai tîrziu că și-a făcut bine datoria. Nu știu însă dacă și-a mai reluat slujba la *señor* Cortesio.

Și iată că, peste două luni, mă aflam la bravul călugăr Benito din congregația *El Buono Pater* de la Chihuahua. Era cel mai renumit medic din provinciile nordice. I-l dădui în grijă pe William Ohlert și, pînă la urmă, călugărul reuși, într-adevăr, să-l vindece pe deplin. Zic „pe deplin", fiindcă – ciudat lucru! – pacientul reveni nu numai la bunăstare fizică, dar și la o comportare normală. Părea că lovitura ce o primise în cap cu patul puștii i-ar fi spulberat ideea fixă cu poetul nebun. Se arăta vioi, sănătos, uneori chiar exuberant, și dorea foarte mult să se întîlnească iarăși cu tatăl său. De fapt, bătrînul bancher, înștiințat de mine, urma să sosească în curînd; dar tînărul nu știa nimic despre această vizită. Tatăl primise din parte-mi un raport detaliat asupra tuturor peripețiilor prin care trecusem și mă asigurase, prin corespondență, că va veni personal ca să-și ducă acasă fiul regăsit. Îl rugasem totodată să obțină de la *master* Josy Taylor eliberarea mea din funcția de detectiv. Mă simțeam din ce în ce mai atras de propunerea lui Harton de a-l însoți la Sonora. Acesta venea zilnic să mă vadă. Îmi arăta o prietenie cu adevărat emoționantă și se bucura din tot sufletul de însănătoșirea tînărului Ohlert.

În privința acestuia din urmă, trebuie să mărturisesc că se întîmplase pur și simplu un miracol. William Ohlert refuza să audă pînă și cuvîntul „poet". Își amintea de orice clipă a vieții,

excluzînd perioada dintre fuga cu Gibson și revenirea lui la normal. Acest răstimp rămase în mintea lui ca o pagină goală.

Ne aflam, așadar, într-o zi împreună: călugărul, eu, Ohlert și Harton. Depanam diversele întîmplări și speranțe ale vieții noastre. Deodată, auzirăm bătăi în ușă. Servitorul deschise și în prag își făcu apariția un domn, la vederea căruia William scoase un strigăt de bucurie. Cîtă suferință și cîte griji pricinuise părintelui său – aceasta o aflase încă înainte din gura mea. Acum se aruncă plîngînd în brațele bătrînului, în timp ce noi, ceilalți, părăsirăm discret odaia.

Mai tîrziu, avurăm destul timp să ne deschidem inimile și să ne povestim de toate. Tatăl și fiul ședeau alături, mînă în mînă. Bătrînul bancher obținuse de la Taylor eliberarea mea din post și, fără să mai preget, mă angajai să-l însoțesc pe Harton. Firește că ne-ar fi bucurat să participe și un al treilea la expediție. Și cînd spun „al treilea", mă gîndesc, bineînțeles, la sărmanul Old Death, faimosul cercetaș al Vestului Sălbatic.

XI. OLD FIREHAND

Multe, foarte multe ar fi de povestit despre întîmplările trăite alături de Harton. Dar cum urmăresc să-l înfățișez în special pe Winnetou – care se afla atunci în altă parte – mă voi mărgini să spun că, după numeroase eforturi și înfruntînd multe primejdii, descoperirăm pînă la urmă *bonanza*. Nefiind dispus să mă ocup de exploatarea părții ce-mi revenea, hotărîi s-o vînd pe un preț care îmi acoperi cu vîrf și îndesat toate pagubele suferite în naufragiu. Pornii apoi călare spre Río Pecos, la apași. Acolo, în pueblo, apașii mă primiră ca pe un frate; dar Winnetou lipsea. Făcea un tur de control pe la toate așezările și detașamentele sale.

De fapt, îmi lăsase vorbă să-l aștept. Cum însă așteptarea ar fi durat cel puțin o jumătate de an, nu mă lăsai convins să rămîn și făcui o escapadă în Colorado, pentru ca apoi, prin Kansas, să mă întorc la Saint Louis. Pe drum mi se alătură englezul Emery Bothwell, un bărbat extrem de instruit, întreprinzător și curajos pe care – după cum stimații cititori vor afla cu alt prilej – aveam să-l regăsesc mai tîrziu în Sahara.

Toate întîmplările prin care trecusem alături de Winnetou, ca și cele trăite împreună cu Harton și acum, de curînd, cu Bothwell – deveniră repede cunoscute, încît, sosind la Saint Louis, fusei de-a dreptul surprins de cîte se discutau pretutindeni în legătură cu Old Shatterhand. Cînd bătrînul *mister* Henry îmi observă mirarea, zise, în felul său original:

— Al dracului om! Treceți într-o lună prin mai multe aventuri decît altul în două decenii, scăpați din primejdii ca prin minune, vă luați, ia, un *greenhorn* tinerel, colea, la întrecere cu cei mai mari oameni ai Vestului, dați peste cap toate obiceiurile sîngeroase de acolo, cruțîndu-i pînă și pe dușmanii cei mai răi, și pe urmă căscați gura de mirare că se discută peste tot de isprăvile lui Old Shatterhand! Eu atîta vă spun: în ce privește faima, l-ați depășit în scurtă vreme pînă și pe marele Old Firehand, care numără de două ori atîția ani ca dumneavoastră. Nici nu știți cîtă bucurie îmi face cînd aud aceste discuții! Doar eu și nimeni altul, v-am sfătuit să apucați drumul Vestului! Pentru bucuria ce-mi dăruiți, se cade să-mi arăt recunoștința. Ia priviți încoace!

Deschise scrinul în care își ținea armele, scoase la iveală primul exemplar din carabina „Henry" făurită de el, îmi explică mecanismul, modul de întrebuințare și mă conduse apoi la poligonul de tir ca să încerc și să apreciez neîntrecuta lui operă. Eram mai mult decît entuziasmat de carabină, dar, așa cum procedasem și altădată, îi atrasei atenția asupra faptului că răspîndirea unei asemenea arme cu repetiție va avea cele mai grave urmări în ce privește fauna și chiar existența populației din Vest.

— Știu, știu, confirmă meșterul. Mi-ați mai spus-o și cu alt prilej. Eu, însă, nu fac decît puține exemplare. Asta de aici, adică primul, vă aparține dumneavoastră. I-ați dus faima în lume doborîtorului meu de urși; păstrați-l, deci, împreună cu carabina. Cred că o să vă folosească pentru viitoarele expediții dincolo de Mississippi.

— O, nu mă îndoiesc! Însă, pentru moment, nu pot să accept darul.

— De ce?

— Fiindcă, deocamdată, n-am intenția să plec în Vest.

— Atunci, încotro?

— Întîi de toate, în patrie, apoi în Africa.

— Ha...! zise *mister* Henry, uitînd să-și închidă gura. Sînteți într-o ureche? Vreți să ajungeți negru... hotentot?

— Ei, nu merg eu pînă acolo! Dar i-am promis domnului Bothwell să ne întîlnim în Algeria, unde locuiesc niște rude ale sale. Și ne bate gîndul să facem o călătorie în Sahara.

— Ca să vă înghită leii sau hipopotamii?

— *Pshaw!* Hipopotamilor nu le place carnea și nu trăiesc în pustiu.

— Dar leii?

— Nici ăștia nu stau chiar în inima Saharei. Au și fiarele nevoie de apă.

— Știu, stimabile, știu. Doar n-o să bea sirop! E vorba însă de ceva mult mai complicat. Nu-i așa că în Algeria se vorbește franceza?

— Da.

— Și? Vă descurcați?

— Mă descurc. Știu franțuzește.

— Dar în deșert?

— Acolo e nevoie de arabă.

— Ei, asta-i problema! O să aveți dificultăți.

— Ba nu. Profesorul meu de arabă trecea în Germania drept cel mai mare specialist în limbile orientale.

— Ei, bată-vă norocul! Nimeni nu vă poate veni de hac! Mă mai gîndesc însă la ceva care pesemne că v-ar scoate din cap ideea expediției.

— Ce anume?

— Cheltuiala! Vreau să zic, paralele.

— Am eu niște economii.

— Ei, aș!...

— Vorbesc serios. *Bonanza* mi-a adus cîștiguri mari. În plus, bancherul Ohlert m-a onorat cu o gratificație considerabilă. Nu mai vorbesc de restul salariului pe care l-am încasat de la Josy Taylor pentru serviciile mele ca detectiv.

— Atunci, poftim, luați-o la picior, ștergeți-o în Sahara! izbucni meșterul supărat. Nu înțeleg ce poate să caute un om acolo! Nisip, nisip și iar nisip și, pe deasupra, milioane de purici

ai deșertului! Aici, la noi, ați duce-o mult mai bine. În sfîrșit, aflați că între noi doi s-a declarat divorțul. Nici nu știu dacă ne vom mai vedea vreodată!

Se plimba cu pași mari, grăbiți, prin atelier, bombănea și ocăra întruna, gesticulînd cu ambele mîini. Dar firea lui, în fond blîndă, răzbi repede. Se proțăpi în fața mea și mă întrebă:

— Acolo, prin pustiu, vă mai folosește la ceva doborîtorul meu de urși?

— Desigur.

— Și carabina?

— Mai ales!

— Atunci, luați-le în spinare și cărați-vă! Hai, să nu vă mai prind pe-aici, că vă dau pe ușă afară, măgar de Sahara ce-mi sînteți!

Îmi vîrî cu de-a sila armele în mîini, deschise ușa larg, mă îmbrînci și trase zăvorul în urma mea. Dar pe cînd ieșeam în stradă, își scoase capul pe fereastră și strigă:

— Deseară treceți pe la mine, nu-i așa?

— Mai încape vorbă?

— *Well!* Vă pregătesc o supă de bere, cina dumneavoastră preferată. Ei, ce mai stați? N-ați șters-o?

Cînd, după cîteva zile, îmi luam rămas bun de la bătrînul meșter, acesta îmi ceru să-i promit că – dacă nici o piedică serioasă nu-mi va sta în cale – mă voi întoarce în cel mult șase luni. Și, într-adevăr, am reușit să mă țin de cuvînt. Exact după o jumătate de an, mă aflam din nou la Saint Louis.

Bătrînul meșter se bucură din inimă auzind cît de mult îmi folosiseră cele două arme la stîrpirea faimoasei *gum* – acea mult temută caravană de tîlhari. Totodată, mă informă că Winnetou îl vizitase între timp.

Aflînd termenul cînd promisesem să mă întorc, Winnetou îl rugase pe meșter să mă îndrepte spre Río Suanca unde, împreună cu un grup de războinici apași, avea să organizeze o mare vînătoare.

Pornii numaidecît la drum. Îmi trebuiră trei săptămîni încheiate pînă să ajung la rîul cu pricina și, după o scurtă recunoaștere, dădui de tabăra vînătorilor. Winnetou admiră plin de entuziasm carabina lui Henry, dar nu-și exprimă deloc dorința s-o încerce; considera că arma e proprietatea mea exclusivă, sfîntă și intangibilă. Spre plăcuta mea surpriză, tînărul apaș îmi oferi un armăsar murg pe care mi-l adusese în dar anume. Animalul, datorită vioiciunii sale, fusese botezat „Swallow", adică „rîndunică" sau „rîndunel". Se bucurase de cea mai înaltă dresură indiană și se obișnui cu mine foarte curînd.

După vînătoare, Winnetou intenționa să viziteze tribul Navajo, ca să aplaneze conflictul ce izbucnise între acesta și oamenii tribului Niora. L-aș fi însoțit cu dragă inimă, dar nu se putu. Cîteva zile înainte de proiectata noastră plecare, ne întîlnirăm cu un transport californian de aur. Călătorii se speriaseră cumplit văzîndu-se deodată înconjurați de indieni, dar se calmară curînd auzind de numele lui Winnetou și al lui Old Shatterhand. Ce răsunet aveau aceste două nume se vădea și din faptul că oamenii mă rugară, firește, contra unei remunerații corespunzătoare, să-i călăuzesc pînă la fortul Scott. Eu refuzai din capul locului, pentru că nu voiam să mă despart de Winnetou, dar dînsul, ca fost dascăl al meu, măgulit de atenția și încrederea de care mă bucuram, mă sfătui să le fac serviciul cerut și apoi, de la fortul Scott, să mă îndrept spre miazănoapte, către preria Gravel, la vest de Missouri, unde urma să ne regăsim. Avea intenția să-l viziteze pe vechiul și vestitul său prieten Old Firehand, care se afla în acele ținuturi.

Despărțindu-ne, așadar, din propria lui dorință, plecai împreună cu străinii aceia, conducîndu-i, nu fără a înfrunta destule primejdii, pînă la destinație. Trebuie spus că numai mulțumită carabinei „Henry" și calului meu excelent reușii să ies teafăr din toate încercările.

Trecui apoi prin Kansas și Nebraska, străbătînd ținutul siouxilor, de urmărirea cărora scăpai tot datorită lui Swallow, calul meu nemaipomenit de iute. Winnetou îmi explicase că acest drum

mă va duce către un teren petrolifer proaspăt descoperit și pus în exploatare de un anume Forster; îmi spusese că ar exista acolo și un magazin universal, unde puteam să-mi cumpăr de toate.

După calculele mele, trebuia să fi ajuns în preajma acelui teren petrolifer. Știam că-i spune New Venango și că se află în una din acele văgăuni numite *bluffs*, tăiate aproape vertical în prerie și străbătute, de obicei, de un pîrîiaș care fie că dispare fără urmă sub stînci, fie că se scurge treptat în pămîntul avid sau – dacă volumul de apă e mai mare – se lărgește și devine rîu în toată legea. Pînă aici, însă, cîmpul plin de floarea-soarelui nu vădea nici un semn care să indice apropierea unei astfel de depresiuni. Calul simțea nevoie de odihnă și eu însumi, ostenit de lunga mea călătorie în necunoscut, rîvneam din ce în ce mai mult să ating odată țelul ce mi-l fixasem pentru ziua respectivă. Acolo gîndeam să poposesc o zi, să mă odihnesc și să-mi procur muniția necesară, pentru că-mi epuizasem pe drum aproape toate rezervele.

Cînd să-mi pierd cu totul nădejdea că voi ajunge la țintă, Swallow își înălță capul și scoase acel fornăit specific, prin care adevăratul cal de prerie anunță prezența unei ființe. Îl oprii ușurel în loc și mă răsucii în șa scrutînd împrejurimile.

Nu era nevoie de prea multă cercetare. La orizont, doi călăreți care, probabil, mă văzuseră la rîndul lor, se apropiau de mine în galop. Distanța dintre noi era încă prea mare ca să le pot deslușì chipurile, dusei la ochi luneta și, spre surpriza mea, constatai că unul din călăreți – fapt neobișnuit în acele ținuturi – era un tînăr aproape nevîrstnic.

Ciudat lucru! comentai în sinea mea. *Un copil călare prin prerie! Și îmbrăcat într-un autentic costum vînătoresc!* Cuprins de nerăbdare, îmi vîrîi la loc pistolul și cuțitul pe care, din precauție, le scosesem de la brîu.

Și bărbatul de alături să fie oare un yankeu din tagma celor care se dau în vînt după întîmplări excentrice? Sau e vorba de acel flats-ghost, *duh al cîmpiilor, care, după credința indienilor, călărește noaptea pe un cal de foc și ziua, sub tot felul de înfățișări înșelătoare, pribegește*

în preajma pădurilor, momindu-i pe albi și ducîndu-i la pierzanie? Sau e un ostatic alb capturat în regiunile de răsărit?

Îmi controlai, oarecum stînjenit, aspectul exterior, care nu semăna nici pe departe cu al unui *gentleman*; jambierele erau numai noroi, pantalonii plini de jeg – deoarece respectam onorabilul obicei vînătoresc de a înlocui șervetul sau ștergarul cu postavul nădragilor, pătîndu-i din belșug cu grăsime de bizon și de urs. Vesta, ca un sac de piele, care suportase cu stoicism atîtea intemperii și calamități atmosferice, îmi dădea înfățișarea unei sperietoare de ciori biciuită de furtuni. Iar căciulița de biber nu numai că se lățise peste măsură, dar și năpîrlise parcă după termen: părea să fi fost în foarte intime relații cu focurile de tabără.

Din fericire, nu mă aflam într-o lojă a Operei Mari, ci între Black-Hills – Colinele Negre – și Munții Stîncoși. Și nici timp n-aveam să mă necăjesc; abia apucasem să-mi examinez ținuta, că ciudații călăreți și ajunseră lîngă mine. Drept salut, băiatul își înălță cravașa cu mînerul în sus și rosti cu glas pur, aproape copilăresc:

— *Good day, sir!* Ați pierdut ceva de vă uitați atît de atent la propria persoană?

— *Your servant*, sluga dumneavoastră, domnișorule! Îmi încheiam platoșa ca nu cumva privirea dumneavoastră ageră să-mi sfredelească pieptul.

— Vasăzică, e strict interzis să vă privesc?

— Nicidecum. Consider însă că și mie mi-e îngăduit să vă măsor cu toată atenția.

— Mă rog, cu un cavaler care poartă platoșă și coif de biber trebuie să te porți frumos. Ridicați-vă, deci, privirea cruntă și studiați-mă!

— Mulțumesc. Ne putem cîntări deci în toată voia, ceea ce pentru mine e, desigur, mai plăcut; ținuta dumneavoastră impecabilă s-ar potrivi de minune cu orice salon.

Și, răsucindu-mi calul, adăugai:

— Așa, acum mă puteți vedea din toate părțile, călare și în mărime naturală! Vă plac?

— Staţi niţel, uitaţi-vă şi la mine! răspunse băiatul rîzînd. Îşi cabră calul şi se roti la rîndul lui. Acum prezentarea e completă. Binevoiţi a vă exprima primul: vă plac?

— Hm, nu e rău! În orice caz, păreţi destul de acceptabil pentru aceste locuri. Dar eu?

— Aşa şi aşa! Numai că nu se cade să mă apropii de dumneavoastră mai mult decît îmi impune o anume prudenţă.

— Într-adevăr, făcînd abstracţie de persoana ca atare, alura e destul de impozantă, adăugă însoţitorul lui pe un ton de zeflemea şi privindu-l cu vădită admiraţie pe Swallow.

Neluînd în seamă jignirea, mă adresai băiatului, care, pentru vîrsta lui, dovedea o excepţională bună-creştere:

— Rezerva dumneavoastră, *sir*, e îndreptăţită. Cred însă că mă scuză însăşi sălbăticia acestor locuri.

— Sălbăticie! Vasăzică, sînteţi străin?

— Atît de străin, încît caut de o zi întreagă o anume adresă şi nu o găsesc.

— Atunci, dacă vreţi să cunoaşteţi nemărginirea acestei sălbăticii, haideţi cu noi!

Apucă în direcţia pe care o urmasem eu şi îşi îndemnă calul în toate felurile, de la trap uşor pînă la galopul cel mai vijelios. Swallow al meu îl imită fără greutate, deşi nu se odihnise toată ziua. Da, bravul animal parcă înţelesese că e vorba de un mic concurs şi o luă atît de repede înainte, încît băiatul, neputînd să se mai ţină de el, îşi struni calul, exclamînd:

— Extraordinar, *sir*! Nu aveţi cumva de gînd să vindeţi armăsarul?

— Cu nici un preţ, *sir*, răspunsei, mirat de propunere.

— Nu mă tot luaţi cu „sir”!

— Cum doriţi. Însă mustangul acesta, care m-a scos din atîtea primejdii, nu-l vînd pentru nimic în lume.

— A fost dresat de indieni, observă el, cercetîndu-l cu ochi de cunoscător. De unde îl aveţi?

— De la Winnetou, căpetenia apașilor, cu care m-am văzut ultima oară la Río Suanca.

Mă privi vădit surprins.

— De la Winnetou? Păi ăsta e indianul cel mai vestit și mai temut dintre Sonora și Columbia! Nu faceți deloc impresia că l-ați cunoaște, *sir*!

— Și de ce nu? întrebai, zîmbind.

— Păreți mai degrabă vreun geometru; veți fi măsurînd terenul sau cam așa ceva. Oamenii aceștia sînt de obicei destul de pricepuți și curajoși, dar nu-i văd să se aventureze tocmai printre apași, niori sau navaicași. Ar fi prea de tot. Pistolul dumneavoastră curățel, lucios, cuțitul prea delicat, pușca aceea de paradă prinsă în curea, pînă și poziția călărețului pe cal nu prea se potrivesc cu imaginea unui *squatter* sau vînător de prerie.

— Ce-i drept, e drept: nu sînt decît un vînător de duminică. Dar armele mele nu sînt chiar de lepădat. Le am din Saint Louis, de pe Front-Street. Și dacă, după cum se pare, sînteți aici ca și acasă, atunci trebuie să știți că la Saint Louis găsești pe preț bun marfă corespunzătoare.

— Mă rog, numai că marfa își dovedește calitatea abia după ce-a fost folosită cum trebuie. Ce părere aveți de pistolul acesta?

Își vîrî mîna în coburul șeii și scoase un coșcogea pistol vechi și ruginit, care semăna mai degrabă cu un retevei uzat decît cu o armă.

— Deh! E de pe vremea lui Pazvante, dar în mîna unui trăgător obișnuit cu astfel de arme s-ar putea dovedi destul de bună. Am văzut nu o dată indieni mînuind admirabil cele mai prăpădite puști.

— Atunci, spuneți-mi dacă atingeau și ei asemenea performanță?

Își îndemnă calul, se roti apoi în trap întins împrejurul meu, înălță pistolul și, pînă să-mi dau seama de intenție, trase

asupra mea. Căciulița îmi zvîcni ușor și, în același timp, floarea-soarelui cu care mi-o împodobisem zbură pe dinaintea ochilor mei. Pesemne că acest trăgător excelent voia să-mi vadă reacția și să se convingă cîte parale fac în calitatea mea de vînător duminical. De aceea rostii foarte calm:

— Cred că oricine e capabil de asemenea performanță. În schimb, nu oricui îi face plăcere să-și expună astfel pălăria, sub care s-ar putea să se afle din întîmplare și un cap. De aceea vă sfătuiesc să nu mai trageți înainte de a-l fi convins pe interlocutor că mînuiți într-adevăr fără greș stropitoarea asta de pulbere.

— *Wherefore?* Și de ce? auzii întrebînd în spatele meu.

Însoțitorul tînărului călărea o mîrțoagă înaltă, greoaie, care nu reușise să țină pasul cu caii noștri și ne ajunse din urmă abia cînd trosni pistolul.

— Capul unui vînătură-lume, reluă el, plus căciulița nu fac, în orice caz, mai mult decît o porție de pulbere.

Era un bărbat înalt, uscățiv, deșirat, cu gîtul subțire, cu o fizionomie de yankeu viclean. Din considerație pentru tovarășul său, trecui și peste această grosolănie, deși mi se păru că atitudinea mea pasivă era atribuită de băiat unei alte cauze. Evident, tînărul nu-mi admira deloc lipsa de combativitate.

Toată această întîlnire mi se părea foarte stranie. Dac-aș fi găsit-o relatată într-un roman, l-aș fi bănuit cu siguranță pe autor că dă imposibilul drept posibil. Oricum, un lucru era limpede: trebuia să fie vreo așezare omenească pe aproape și, cum în aceste locuri de mult nu se mai desfășuraseră bătălii între triburile sălbatice, chiar și un adolescent putea să se plimbe fără teamă prin prerie.

Nu-mi era tot atît de limpede cum să mă port cu acest tînăr interesant. Dibăcia și cunoștințele lui asupra Vestului mă făceau să bănuiesc că-și duce viața în condiții cu totul speciale. Nu era, deci, de mirare că-l cercetam din ochi cu cea mai vie atenție.

Călărea înaintea mea la o jumătate de lungime de cal și soarele, coborînd spre apus, îl scălda în razele-i de aur. Era „oacheș și frumos", cum vorbește psalmul despre micul David. Trăsăturile

lui nobile, cu toată frăgezimea specifică vîrstei, aveau accente hotărîte, dovedind o dezvoltare precoce a spiritului și o voință dîrză. Întreaga-i ținută, sigură, degajată, parcă te obliga să nu-l tratezi ca pe un copil, deși nu părea să aibă mai mult de șaisprezece ani.

Mă gîndeam fără voie la unele povestiri pe care le citisem odinioară, la istorisirile despre vitejia și cutezanța proprii pînă și copiilor, aici, în *Far West*. Dar această dezinvoltură și hotărîre nu puteau fi puse numai pe seama firii sale, ci și a bunăstării materiale de care, probabil, se bucura. Altminteri, nici nu m-ar fi întrebat adineauri dacă vreau să vînd mustangul.

Deodată, băiatul strînse de frîu și domoli trapul calului.

— Vreți să ajungeți la New Venango, *sir*? mă întrebă el.

— Da.

— Și veniți din savană, nu-i așa?

— Exact. Se și vede, de altfel, după înfățișare.

— Dar *westman* nu sînteți!

— Trebuie să aveți niște ochi foarte ageri, ca să mă pătrundeți numai dintr-o privire!

— German?

— Da. Pesemne că mă cam trădează engleza mea, adică accentul.

— Accentul nu e chiar atît de prost, însă destul de caracteristic ca să vă ghicesc obîrșia. Dacă n-aveți nimic împotrivă, putem vorbi în limba maternă.

— Cum, sîntem compatrioți?!

— Tata e german; eu, însă, m-am născut la Quicourt. Mama era indiancă, din tribul assiniboinilor[1].

Abia acum îmi explicam profilul său caracteristic și nuanța închisă a pielii. Așadar, mama îi murise și tatăl trăia. Mă aflam în fața unui caz neobișnuit și curiozitatea mea se transformă dintr-o dată într-un interes profund.

[1] *Assiniboin* sau *Assiniboine*: trib de indieni nord-americani, cunoscuți și sub denumirea de Hohe sau prin endonimul Nakota, originari din Marile Cîmpii din Nordul Americii de Nord *(n. r.)*

— Uitați-vă în zare, mă îndemnă băiatul. Vedeți fumul de colo, care se ridică din pămînt?

— Ah, am ajuns, vasăzică, la acel *bluff* pe care-l caut! Acolo, cică, se află New Venango, așezat ca într-o copaie. Îl cunoașteți pe Emery Forster, prințul petrolului?

— Oarecum. E tatăl cumnatei mele, adică al soției fratelui care locuiește în Omaha. Tocmai le-am făcut o vizită și la înapoiere am tras aici, la o gazdă. Aveți vreo treabă cu Forster, *sir*?

— Nu. Mi-ar trebui doar să găsesc un magazin ca să-mi procur cîte ceva de acolo. De Forster n-am întrebat decît din curiozitate, cum fac, desigur, toți drumeții care trec pe-aici. Nu se poate să nu te interesezi de unul din cei mai mari prinți ai petrolului!

— L-ați și văzut?

— O, habar n-am cum arată!

— Ba dimpotrivă! Îl vedeți chiar acum. Călărește alături. Ce-i drept, nu am făcut prezentările, dar e de scuzat: în prerie nu se prea respectă normele bunei-cuviințe.

— Nu sînt de aceeași părere, protestai, fără a-l onora pe yankeu măcar cu o privire. Socot chiar că preria are un mod al ei de a selecta oamenii, nu după criteriul bogăției, ci al valorii autentice. Dați arogantului dumneavoastră prinț al petrolului arma pe care o mînuiți cu atîta precizie și expediați-l de unul singur în Vest: cu toate milioanele lui, se va prăpădi. Și, dimpotrivă, întrebați pe orice *westman* serios care, ca un stăpîn absolut, cutreieră cu pușca lui imensitatea preriei, cîți bani posedă și vă va rîde în nas. Acolo unde omul se măsoară după primejdiile pe care știe să le înfrunte, căciulița mea, de pildă, face mai mult decît actul de proprietate asupra nu știu cîtor izvoare de țiței. În prerie nu profesorii de dans, ci cuțitele de vînătoare stabilesc regulile de conduită.

Tînărul își îndreptă privirea mai întîi asupra lui Forster, apoi asupra mea. Observai că vorbele mele îi merseseră la inimă. Totuși, nu se putu abține de la o rectificare:

— N-am să vă contrazic întru totul, *sir*. Cred însă că există

pe ici, pe colo și *trapperi* sau *squatteri* care nu mi-ar rîde în nas dacă i-aș întreba cît aur posedă. Ați auzit vreodată de Old Firehand?

— Cum să nu! E unul din cei mai vestiți vînători ai pădurilor. Îl cunosc, dar numai din auzite.

— Ei bine, el și Winnetou, vasăzică un alb și un roșu, fac parte dintre oamenii la care mă refer. Ei știu toate hățișurile, munții, rîpele, pădurile și vă pot conduce la zăcăminte de aur sau argint nebănuite de alții. Mă îndoiesc că vreunul din ei ar face schimb cu un petrolist!

— *Pshaw,* Harry, interveni Forster, sper că nu vrei să mă jignești!

Tînărul evită să răspundă. Eu însă rostii glacial:

— Oricum, nu petrolistul a descoperit aceste comori și cred că nici n-ar cuteza să le exploateze cu prețul scumpei sale vieți. De altfel, tinere *master*, veți conveni că observația dumneavoastră confirmă, de fapt, cele spuse de mine. Un adevărat *westman*, chiar dac-ar descoperi cea mai bogată vînă de aur, nu și-ar da pentru ea libertatea la care ține mai presus de orice. Dar iată că am ajuns la *bluff*, ținta călătoriei noastre!

Ne oprirăm la marginea unei rîpe și zării pe fundul ei o așezare mai măruntă decît bănuisem. Terenul, jos, era relativ mic, străjuit jur împrejur de stînci prăpăstioase și străbătut de un rîu destul de lat, ce-și tăia drum prin bolovăniș. Peste tot – instalații de foraj. O sondă lucra din plin chiar pe malul apei. La centru, în vecinătatea unor hale, se afla o clădire cu locuințe. Deși improvizată, clădirea părea destul de confortabilă. Orișiunde îți roteai privirea, vedeai doage, funduri de butoaie și tot soiul de rezervoare, unele încă goale, altele pline cu mult rîvnitul carburant.

— Da, *sir*, acesta este *bluff*-ul, spuse Harry. Dincolo vedeți magazinul, alături restaurantul, apoi un hotel și altele. Iar aici e drumul cam povîrnit, pe care va trebui să coborîm, desigur, cu precauție, ca să nu ne rupem gîtul. Veniți și dumneavoastră?

Descălecarăm sprinten amîndoi.

— Luați calul de dîrlogi, mă sfătui băiatul.

— Swallow al meu mă urmează singur. Luați-o dumneavoastră înainte!

Într-adevăr, mustangul venea după mine fără nici un îndemn și, în timp ce Forster cu gloaba lui ne urmau anevoie și cu teamă, eu admiram viteza și siguranța băiatului la coborîș. Era exclus ca asemenea deprinderi să și le fi însușit în Est. Și faptul acesta îmi sporea și mai mult interesul pentru persoana lui. Jos, încălecarăm iarăși. Eram pe punctul de a mă despărți de ei, crezînd că se vor îndrepta spre clădirea cu locuințe, în timp ce eu trebuia să caut magazinul. Dar Forster mi se adresă arogant:

— Fără grabă, stimabile! Mergem și noi pînă la magazin. Mai am o bagatelă de aranjat cu dumneavoastră.

Datorită interesului pe care mi-l stîrnise băiatul, mă ispitea într-adevăr gîndul să mai rămîn puțin în societatea lui. Dar pe Forster nici măcar nu-l întrebai ce anume „bagatelă" va fi avînd de aranjat cu mine. De altfel, aveam să mă lămuresc foarte curînd în această privință. Ajunși la *Store and Boardinghouse*, „Magazin și Hotel" – precum scria cu cretă pe ușa acelei construcții simple ca o cabană – sărirăm de pe cai și Forster, nici una, nici două, îl prinse pe Swallow de dîrlogi.

— Cumpăr calul. Cît costă?

— Nu-l vînd.

— Două sute de dolari!

Am pufnit în rîs, refuzînd categoric.

— Două sute cincizeci!

— Nu vă mai osteniți degeaba, *sir*!

— Trei sute!

— Nu-l vînd!

— Trei sute și, în plus, alegeți din magazin, în contul meu, tot ce vă trebuie.

— Credeți cu adevărat că un om al preriei își înstrăinează calul, fără de care s-ar putea duce de rîpă?

— Vă mai dau și calul meu pe deasupra.

— Păstrați-vă, domnule, gloaba! Nu merită nici un fir de păr din căciula mea!

— Dar îmi place! Trebuie să-mi dați calul! își pierdu răbdarea Forster.

— Cred și eu că vă place, însă degeaba stăruiți. Sînteți prea sărac ca să-l puteți cumpăra.

— Prea sărac?! repetă Forster, privindu-mă de sus, ca și cînd ar fi vrut să mă intimideze. N-ați aflat că mă cheamă Emery Forster? Cei care mă cunosc știu bine că pot să cumpăr și o mie de mustangi ca ăsta!

— Banii dumneavoastră mă lasă rece. Dacă vă trebuie un cal, n-aveți decît să apelați la geambași. Dar armăsarul meu lăsați-l, vă rog, în pace! Dați-i drumul!

— Ia te uită, neobrăzatul, neisprăvitul! Asemenea individ, căruia îi ies degetele prin spărtura ghetei, ar trebui să se bucure nespus că i se oferă bani pentru o pereche de cizme și că-i agonisește barem o dată în chip cinstit!

— Emery Forster, ține-ți limba-n frîu! Altfel te vei convinge îndată că omul care, după cum te-ai exprimat adineauri, nu face mai mult decît „o porție de pulbere", știe să ți-o plătească pe merit.

— Oho, băiete, aici nu ne aflăm în prerie, unde orice haimana își poate face mendrele! În New Venango eu sînt stăpîn, eu poruncesc! Iar pentru cel ce nu înțelege cu binele, găsim noi leacul! Te mai întreb o singură dată: îmi dai calul, ori ba?

Orice alt *westman* i-ar fi răspuns de mult cu pistolul. Dar pe mine, în loc să mă înfurie, purtarea lui Forster mă amuza. Pe de altă parte, simpatia pentru tînărul său însoțitor mă îndemna la răbdare. Așadar, refuzai încă o dată, liniștit:

— Nu-l dau! Luați, vă rog, mîna de pe dîrlogi!

Dădui să-mi iau calul în primire, dar Forster mă împinse zdravăn și sări în șa.

— Așa, viteazule, ca să vezi că Emery Forster știe să cumpere chiar cînd i se refuză vînzarea! Urcă-te pe calul meu, îți aparține. La magazin tîrguiește în contul meu. Iar dolarii îi capeți cînd dorești! Vino, Harry! Am terminat discuția!

Băiatul nu-l urmă imediat. Mai stătu cîteva clipe locului, privindu-mă țintă în ochi. Cum nu schițam nici un gest ca să-l pun la respect pe Forster și să-mi reiau calul, o expresie de scîrbă se așternu pe chipul lui tînăr.

— Știți ce înseamnă coiot, *sir*? mă întrebă el.

— Da, confirmai cu tot calmul.

— Ei?

— Vă referiți la lupul preriei? E un animal extrem de laș. Fuge la orice lătrat de cîine și nu merită decît dispreț.

— Ați răspuns bine. De altfel, nici nu era greu, fiindcă sînteți din același neam... un coiot!

Total decepționat, îmi întoarse spatele și plecă după individul care stăpînea și poruncea în New Venango.

Eu nu scosei nici o vorbă. Știam ce fac. Îl lăsam pe Forster să se legene cîtva timp în iluzii. În felul acesta îmi asiguram prilejul de a-l mai revedea pe Harry, ale cărui ultime cuvinte nici măcar nu mă jigniseră.

Cîțiva cetățeni ieșiseră între timp din magazin și asistaseră la penibila noastră tocmeală. Unul din aceștia legă mîrțoaga lui Forster de un stîlp și se apropie de mine. După părul său roșcat, îți dădeai seama de la o poștă că individul, cam cherchelit de altfel, era irlandez.

— Nu pierdeți ocazia, *master*, mă sfătui el. E o afacere bună. Aveți intenția să stați mai mult timp la New Venango?

— N-am nici un chef! Sînteți, cumva, proprietarul acestui renumit complex comercial?

— Da, eu în persoană. Iar complexul, vorba dumneavoastră, e într-adevăr renumit. Aveți întru totul dreptate. Unde mai pui că și eu personal sînt cît se poate de faimos: nu-mi găsiți pereche la suptul rachiului. Se pare că norocul v-a adus încoace.

— Cum așa?

— Uite ce-i... Ați putea rămîne la mine nu o zi-două, ci definitiv. Am nevoie de un tejghetar căruia să nu-i sară țandăra cînd se pomenește cu un picior în spate. În meseria noastră de negustor, orgoliul nu e rentabil, ba dimpotrivă. Or, am văzut adineauri că știți să înghițiți chiar și un brînci tărișor. Batem palma? E spre binele dumneavoastră!

De fapt, ar fi trebuit să-l plesnesc. Dar propunerea lui era mai curînd caraghioasă decît supărătoare. De aceea intrai în magazin, fără să-i dau nici un răspuns. Alesei o seamă de lucruri și-l întrebai de preț. Negustorul mă privi mirat.

— N-ați înțeles că plătește Forster? Dumnealui e om de cuvînt. Puteți lua tot ce vă trebuie. Nu-mi datorați nici un penny.

— Mulțumesc! Eu nu apelez la punga unui hoț de cai. Îmi achit singur marfa.

Negustorul parc-ar fi vrut să mai stăruie. Dar cînd văzu monedele de aur din mîna mea, făcu subit o mutră extrem de amabilă și tîrgul începu cu acel amestec de viclenie și dîrzenie cu care, în orice parte a lumii, negustorii știu să-i buzunărească pe naivi.

Pînă la urmă, căzurăm la învoială. Intrai în posesia unui costum vînătoresc nou-nouț și, în schimbul unei sume bunicele, îmi asigurai provizii de alimente și muniții pentru un răstimp destul de lung.

Între timp, seara coborî de-a binelea și peste tot se așternu un întuneric dens, opac. Odăile scunde ale hanului nu mă prea îmbiau. Îmi săltai deci pe umăr sacul cu tîrguieli bucșit pînă la refuz și ieșii afară, la aer. Gîndeam să-l caut pe Forster și să-i spun o vorbuliță despre „drepturile" sale de atotstăpîn.

Drumul ducea de-a lungul rîului și, ceea ce nu observasem mai înainte, mi se preciza abia acum, cînd atenția nu-mi mai era sustrasă de prezența însoțitorilor: mirosul de gaz răspîndit peste tot se întețea și mai mult cu cît te apropiai de apă. Însemna, deci, că pe rîu se scurgea o mare cantitate de carburanți.

Clădirile spre care mă îndreptam se înălțau sumbre, mohorîte. Dar după ce înaintai pe drumul ușor cotit, un val de lumină mă întîmpină dinspre veranda casei lui Forster. Îmi dădui seama că patronul avea musafiri. Mă apropiai de gardul ce împrejmuia curtea și deslușii un fornăit pe care-l recunoscui deîndată.

Știam că Swallow al meu nu se lasă dus în grajd de nici o mînă străină. De aceea fusese lăsat afară și priponit chiar sub verandă, de unde putea fi mai ușor de supravegheat. Mă strecurai tiptil în curte, pînă la zidul scund pe care se sprijinea terasa. Ajunsei astfel la mustangul meu și iată că de acolo îl zării pe Harry întins într-un hamac. Era tocmai pe punctul de a se angaja într-o discuție cu Forster care ședea alături. Fără să-mi iau ochii de la ei legai sacul cu tîrguieli de șaua lui Swallow. Dragul de el, nici nu se lăsase măcar deșeuat. Cînd îl încălecase Forster, n-ar fi trebuit decît să fluier o dată și mustangul ar fi dat cu el de pămînt și s-ar fi întors la mine.

— Treabă inutilă și urîtă, *dear uncle*, dragă unchiule, îl auzii pe băiat vorbind. Nici n-ai judecat bine ce faci, te-ai pripit.

— Doar n-oi fi vrînd să mă-nveți tu cum să procedez! Afacerile sînt afaceri. Prețurile au scăzut din cauza debitului prea mare. Dacă lăsăm deci să se scurgă țițeiul timp de o lună, prețul va crește, beneficiul va spori. Ascultă-mă pe mine! Lovitura trebuie dată pînă la capăt. Așa s-a hotărît și așa va fi! Prin spărtura aceea se duce totul pe Venango-River. Pînă urcă iarăși prețurile, punem în funcțiune și noua sondă. De butoaie nu ducem lipsă; peste cîteva zile, expediez un transport în Est și pun mîna pe o sumă considerabilă, cîteva sute de mii.

— E o afacere necinstită. Și, pe urmă, se pare că ați uitat cu totul de existența zăcămintelor din vechiul continent și din alte părți ale lumii. Politica voastră îi va îndemna pe adversari la eforturi maxime, așa că voi înșivă veți pune în mîna concurenței, deocamdată neinformate, armele de rigoare. De altfel și aici, în Statele Unite, stocurile sînt atît de mari, încît acoperă necesarul pentru multă vreme.

— Habar n-ai ce uriașe sînt cererile; de aceea nu ești în măsură să apreciezi. Și nici vîrsta nu te ajută.

— Asta rămîne de văzut.

— Ce să se mai vadă?! E limpede ca bună ziua. Nu mi-ai spus chiar tu, adineauri, că te-ai înșelat în legătură cu pădurarul acela, sau ce dracu' o mai fi? Mie nici prin vis nu mi-ar fi trecut că te-ai putea complace într-o asemenea tovărășie!

Îl văzui pe Harry că se simte jenat.

— Știi doar că am crezut tocmai într-o asemenea tovărășie, răspunse el cu fermitate. Știi că mi-am trăit pînă acum viața în așa-zisa „lume de jos". Ar fi să nu-mi iubesc tatăl nici atîtica, dacă aș disprețui această lume numai pentru aspectul ei exterior. Găsești acolo oameni cu care mulți dintre nobilii voștri *gentlemeni* și baroni putrezi de bogați nu se pot măsura în privința valorii. Iar în legătură cu cazul de astăzi, nu înseamnă că m-am înșelat. Ți-am spus doar că la început omul mi se păruse altfel. Pentru mine nu e totuna să presupun sau să mă conving.

Forster își pregătea replica, dar nu apucă să deschidă gura că bubui ca un trăsnet infernal, de parcă pămîntul de sub noi ar fi crăpat în două. Văzduhul se cutremură pînă hăt-departe și cînd îmi întorsei speriat privirile, constatai că mai în sus, pe mal, acolo unde funcționase pînă adineauri sonda, se ridica o trîmbă incandescentă de vreo cincizeci de picioare înălțime, zbuciumîndu-se în aer, prăbușindu-se apoi în adînc și inundînd cu o viteză uimitoare terenul înclinat în pantă. În același timp, năvăli asupră-mi un miros tare, înțepător, de gaz. Aerul părea încins de un foc străveziu, fluid.

Cunoșteam fenomenul acesta teribil, căci mai asistasem la o asemenea catastrofă în valea Kanawha. Dintr-un salt, țîșnii în fața oamenilor adunați pe verandă și împietriți de groază.

— Stingeți luminile! strigai. Repede, stingeți luminile! A erupt sonda, năvălește gazul! Stingeți, că de nu, în două minute totul ia foc, m-auziți?!

Și, nici una, nici două, mă apucai să sting lămpile. Dar și în odaia de sus era lumină, ca și dincolo, în prăvălie. Gazul se răspîndea cu o iuțeală fantastică. Trebuia pus totul în joc pentru salvarea oamenilor.

— Fugiți de-aici! Fugiți, pentru numele lui Dumnezeu! Urcați sus, cît mai sus, cocoțați-vă pe stînci! strigam întruna.

Fără să mă mai sinchisesc de ceilalți, îl înșfăcai pe Harry și, cît ai clipi, îl urcai în șa, săltîndu-mă la spatele lui. Băiatul, interpretîndu-mi greșit gestul și nebănuind cît de gravă e primejdia, se zbătea din răsputeri să scape din strînsoare. Dar cum în asemenea momente forța fizică se manifestă la extrem, îl strînsei cu atîta tărie, încît rezistența lui slăbi curînd, în timp ce Swallow, al cărui instinct făcea de prisos zăbala și pintenii, ne duse ca vîntul în jos, de-a lungul rîului.

Poteca pe care coborîsem din savană spre New Venango nu mai putea fi folosită. O năpădise focul. Abia la capătul văii puteam încerca o salvare. Ziua, cînd cercetasem locul, nu observasem nici un drum care să ducă pe acolo; dimpotrivă, pereții de piatră erau atît de apropiați, încît apa își croia anevoie cale printre ei, zbuciumîndu-se și spumegînd.

— Spuneți repede, mă adresai lui Harry, există vreun drum care să ne scoată din valea asta?

— Nu, nu! Gemu băiatul, încercînd din nou să scape din strînsoarea mea. Lăsați-mă! Dați-mi pace!

Firește că nu puteam lua în seamă dorința lui. Măsurai cu atenție peticul de cer care mijea printre cei doi pereți abrupți de piatră. Deodată, simții o apăsare sub piept, însoțită de glasul hotărît al lui Harry:

— Dați-mi drumul, că de nu, vă tai cu propriul dumneavoastră cuțit!

Zării cuțitul scînteind în mîna lui; mi-l smulsese de la brîu. Nu mai era timp pentru explicații. Îi încleștai cu dreapta încheieturile ambelor mîini, iar cu brațul stîng îl strînsei și mai tare.

Pericolul creștea cu fiece clipă; valul arzător inundase depozitele și butoaiele detunau ca niște salve de artilerie. Conținutul lor se revărsa ca un evantai de foc în oceanul arzînd care potopea totul în calea lui. Aerul se înfierbîntase. Aveam senzația că mă sufoc fierbînd într-un cazan cu apă. Dogoarea crescu atît de mult și de repede, încît mi se părea că-mi frige măruntaiele. Mai-mai să-mi pierd cunoștința, dar îmi încordai toate fibrele corpului. Nu-mi era numai de mine: răspundeam și de viața lui Harry.

— *Come on,* Swallow, înainte, înainte, *well...*

Căldura ucigătoare îmi uscase gîtlejul; glasul nu mă mai asculta. Dar nici nu era nevoie de glas. Fără să aștepte îndemn, neînfricatul meu Swallow alerga cu o iuțeală fantastică. Iar eu nu mai vedeam cu ochii decît că dincoace de rîu nu era scăpare. Flăcările luminau suficient pereții de piatră ca să mă pot convinge că escaladarea e imposibilă. Trebuia să sărim în apă! Trebuia să tot mergem prin apă pînă am fi putut ieși undeva, pe partea cealaltă.

Strînsei ușor genunchii și Swallow, dintr-un salt, despică valurile care ne înghițiră apoi pentru o clipă. Simțeam că se nasc în mine puteri noi; sîngele îmi pulsa proaspăt în vine. Saltul fusese atît de puternic, încît mustangul, bunul meu Swallow, dispăru sub mine în adîncuri. Acum, însă, îmi era totuna. Trebuia să ajung dincolo, trebuia să ne tăiem cale! Swallow întrecuse în viteză focul ce ne gonea din urmă. Acum, pălălaia se înălța pînă la cer și învăluia rîul, alimentată de țițeiul scurs în șuvoaie. Într-un minut, în cîteva secunde, poate și mai repede, putea să ne ajungă și pe noi. Băiatul se lipise de mine, inert. Leșinase. Înotam ca niciodată în viața mea; de fapt, nu înotam, ci mă aruncam înainte, nebunește, prin fulgerele ce zvîcneau luminînd fundul apei. Mă stăpînea o groază cumplită, neîndurătoare, ca un coșmar. Deodată, auzii înaintea mea fornăitul lui Swallow. „Bravo, credinciosule, viteazule... tu ești?" Malul era aproape... Repede, în șa!... Dar cum să mă salt? Parcă mi s-a uscat și măduva din oase... Doamne, ajută-mă, nu mă lăsa!... Încă o încercare... sus... am izbutit!... „Swallow, înainte, înainte!... Încotro vrei, numai să ieșim din iadul acesta!"

Înaintam și asta era tot; nici nu mă întrebam unde vom ajunge. Ochii orbiți de lumină mă ardeau ca metalul topit; limba îmi atîrna între buzele crăpate; trupul parcă-mi era burete ars, cenușă, gata să se destrame. Calul de sub mine icnea, gemea aproape omenește; alerga întruna, se sălta pe înălțimi, se cățăra, zbura cu iuțeală de tigru și cu mlădieri de șarpe. Îi cuprinsesem gîtul cu brațul drept; cu stîngul îl strîngeam la piept pe Harry. O săritură, un salt lung, neverosimil și, în sfîrșit, în sfîrșit trecurăm de peretele de piatră! Încă o sută-două de pași și iată-ne în prerie! Swallow se opri. Eu căzui din șa ca o cîrpă.

Totuși, încordarea, emoția dusă la culme alungară leșinul ce mă amenința. Mă ridicai cu greu, mă lipii de grumazul viteazului, devotatului animal care tremura din toate mădularele și, stăpînit de un plîns convulsiv, îl sărutai cu atîta patimă, cum rareori vreun îndrăgostit își va fi sărutat aleasa inimii sale.

„Swallow, prieten minunat, îți mulțumesc. Mi-ai salvat viața, ne-ai salvat pe amîndoi! Ceasul acesta n-am să-l uit niciodată!"

Cerul se colorase în sîngeriu și aburii de țiței pluteau ca niște valuri negre-purpurii peste așezarea devastată. Dar nu era timp de contemplări; în fața mea zăcea Harry, palid, rece, cu mîna înțepenită pe cuțit. Mă temeam că murise înecat în valuri în timp ce eu încercam să-l salvez de năvala flăcărilor.

Hainele îi șiroiau de apă, lipite de trupul nevolnic. Pe fața lui palidă jucau reflexele sinistre ale focului care lingeau pînă pe creștet înălțimile de piatră. Îl luai în brațe, îi dădui părul de pe frunte, îi frecai tîmplele, îmi lipii gura de buzele lui ca să-i trezesc răsuflarea, într-un cuvînt, făcui tot ce-mi stătea în puteri ca să-l readuc la viață.

Și iată, în fine! Îl străbătu un fior, mai întîi abia perceptibil, apoi din ce în ce mai tare; îi simții bătaia inimii și suflul respirației. Se trezi, deschise ochii mari și mă privi cu o expresie pe care n-aș putea-o descrie. Apoi se însufleți brusc și, sărind drept în picioare, strigă cu groază:

— Unde... cine ești... ce s-a întîmplat?

— V-am smuls de jos, din prăpădul acela! Sînteți salvat!

La auzul glasului meu și observînd abia acum incendiul, băiatul își reveni pe deplin:

— Prăpăd?

Vai de mine, arde!... Și Forster cu ai lui...

Ca și cînd, pronunțînd numele lui Forster, ar fi înțeles dintr-o dată întreaga primejdie în care-și lăsase rudele, băiatul mă apostrofă cu pumnii ridicați:

— Sînteți un laș, domnule, un laș fără seamăn, un coiot, cum am mai spus! Puteați să-i salvați pe toți, pe toți! Dar ați fugit cum fuge coiotul din fața unei potăi. Vă... vă urăsc! Trebuie să mă întorc numaidecît!

Dădu să plece, dar îl ținui strîns de mînă.

— Stați! Nu mai e nimic de făcut! Vă duceți la pieire!

— Lăsați-mă! Cu fricoși ca dumneavoastră nu vreau să am de-a face!

Își smulse mîna din strînsoare și o luă la goană. Simții atunci în palmă un obiect fin, rotund. Era inelul lui, care, datorită smuciturii, i se desprinsese din deget.

Alergai să-l ajung, dar băiatul dispăru fulgerător printre stîncile povîrnite. N-aveam motive să mă supăr pe el. Era încă prea tînăr și catastrofa îi răpise calmul necesar pentru a judeca normal. Vîrîi deci inelul în buzunar și, trebuind să mă odihnesc după atîta trudă și zbucium, hotărîi să-mi petrec noaptea pe loc – firește că pînă la ivirea zorilor nici vorbă nu putea fi să mai cobor iarăși în valea pustiită.

Tremuram din toate fibrele trupului, iar valea, în care incendiul continua cu furie turbată, îmi părea un cazan al iadului din care izbutisem să scap. Hainele de pe mine se făcuseră ferfeniță; mi le schimbai cu cele noi, care, deși îmbibate de apă, altminteri rămăseseră nevătămate.

Swallow se lungi în preajma mea. Iarbă era destulă, dar bravul meu mustang nu se atinse de nici un fir, fiind probabil și

mai istovit ca mine. Iar eu stam și mă tot gîndeam ce vor fi ajuns oamenii din vale. Întrebarea aceasta mă obseda, mă chinuia, deși aveam atîta nevoie de odihnă.

Stătui astfel treaz întreaga noapte, deplasîndu-mă mereu pînă pe marginea *bluff*-ului pentru a cerceta situația. Incendiul scăzuse oarecum, totuși oferea o priveliște sinistră, de neuitat. Păcura țîșnea vertical, într-o coloană de vreo treizeci de coți, care ardea năprasnic, se pulveriza în jerbe și în puzderie de scîntei, cădea la pămînt pentru a se scurge apoi ca un brîu de foc înspre albia apei, acoperind-o pe toată lățimea ei.

Astfel, dezastrul continuă pînă dimineața și avea să mai dureze încă multă vreme. Lumina zilei estompa oarecum lumina orbitoare a flăcărilor. Cînd îmi aruncai din nou privirea în jos, constatai că, în afară de o căsuță izolată, unde focul nu ajunsese, totul, absolut totul fusese mistuit. Locuința, instalațiile industriale, ca și restul clădirilor și depozitele căzuseră pradă focului. Întregul *bluff*, pînă sus, pe cea mai înaltă stîncă, era negru de funingine și semăna cu o tigaie uriașă pe care un bucătar neglijent a uitat-o pe plita încinsă.

În fața singurei căsuțe scăpate de la pieire stăteau cîțiva oameni, printre care și Harry. Mînat de un curaj excepțional, băiatul reușise să ajungă acolo în timpul nopții. Acum, ziua, drumul nu mai prezenta dificultăți. Apucai, așadar, poteca pe care coborîsem ieri, la sosire. La un moment dat, îl zării pe Harry arătînd în direcția mea. Un bărbat intră repede în casă și reveni cu o pușcă în mînă. Îmi ieși în întîmpinare pe malul opus al rîului și se opri, așteptînd să ajung în dreptul lui.

— Alo, dumneata de colo, îmi strigă el, ce te foiești întruna pe-aici? Cară-te, dacă nu vrei să te trăsnesc imediat!

— Am rămas aici ca să vă dau, pe cît posibil, o mînă de ajutor.

— Las' că știm noi! rîse el în bătaie de joc. Cunoaștem asemenea ajutoare!

— Vreau, totuși, să vorbesc cu tînărul Harry!

— Cam greu!

— Trebuie să-i dau ceva.

— Nu mă duce dumneata pe mine! Adică ce-oi fi avînd să-i oferi, haimana păcătoasă? După ce că ești laș, te mai și răzbuni și dai foc păcurii!

În prima clipă, nici nu fusei în stare să scot o vorbă. Eu și incendiator! Eram stupefiat. Se vede însă că omul îmi interpreta tăcerea în alt chip. Credea că e o dovadă a vinovăției mele.

— Ia uitați-vă la el cum s-a speriat! Păi da, ne pricepem noi la de-alde ăștia! Dacă n-o ștergi imediat, te lichidez!

— Ce-ți veni, omule? Cum adică, îmi pui în cîrcă asemenea crimă?! Gazul emanat de la sondă a luat foc din cauza lămpilor voastre. Numai neglijența voastră a provocat întreaga nenorocire.

— Lasă, nu ne învăța tu! Cărăbănește-te, că trag numaidecît!

— Oare dacă eram eu făptașul, l-aș mai fi salvat pe băiat cu riscul propriei mele vieți?

— Gogoși! Dacă n-o luai la goană, puteai să-i salvezi pe toți! Dar așa, scrumul s-a ales de bieții oameni! Ei bine, ia-ți răsplata!

Trase. Împietrit de mirare, nu făcui nici un gest pentru a mă feri de bătaia puștii. Spre norocul meu, glonțul dădu greș. Mă frigeau degetele să-i răspund cu aceeași monedă, însă mergînd la sigur. Bineînțeles că n-am făcut-o. I-am întors pur și simplu spatele și am plecat fără să-i arunc o singură privire. Ajuns sus, încălecai și-mi continuai drumul. Cînd, în loc de mulțumiri pentru salvarea unei vieți, te pomenești învinuit de crimă, nu-ți rămîne altceva de făcut decît să pleci și să-ți vezi de treburile tale.

Peste cîteva zile, mă aflam în preria Gravel, unde îl așteptai o săptămînă întreagă pe Winnetou. În ce privește hrana, mă descurcam binișor; se găsea acolo vînat din belșug. De altfel, regiunea nu mi se părea deloc părăsită și plicticoasă. Mișunau peste tot cetele siouxilor, obligîndu-mă la vigilență ca să nu fiu descoperit. După ce, în sfîrșit, sosi Winnetou și îl informai de prezența indienilor, căzurăm de acord să părăsim cît mai repede ținutul.

Mă bucuram nespus la gîndul că-l voi vedea pe Old Firehand și mă pregăteam să învăț multe, foarte multe de la faimosul *westman*. Drumul pînă la el nu era lipsit de primejdii. Chiar a doua zi ne dădurăm seama de această realitate, descoperind urmele unui cercetaș indian.

Studiai cu atenție locul. Calul indianului fusese priponit și retezase în jurul lui iarba veștedă a preriei; călărețul șezuse jos și își deșertase, probabil, tolba cu săgeți; o tijă ruptă în două rămăsese acolo, uitată – neglijență aproape de necrezut cînd e vorba de un indian.

Ridicai bucățile de jos și constatai imediat că nu era o săgeată de vînătoare, ci una de campanie.

— Vasăzică, indianul a trecut pe-aici, în misiune de luptă, comentai eu. Se vede însă că e tînăr și lipsit de experiență; altminteri, ar fi strîns numaidecît cele două fragmente de tijă. Și apoi, nici urmele tălpilor nu sînt ale unui bărbat în puterea vîrstei.

Dintr-o privire, ajunserăm la concluzia că omul plecase doar cu puțin înainte; conturul urmelor era încă precis, iar firele de iarbă călcate încă nu se ridicaseră la loc.

O luarăm deci pe drumul bătut de iscoada indiană, pînă ce umbrele noastre se tot lungiră și seara coborî de-a binelea. Trebuia să descălecăm ca să nu pierdem urma din ochi. Dar, pînă atunci, dădui să mai scrutez împrejurimile.

Ne aflam pe una din numeroasele coline ce se înalță în acea parte a preriei ca valurile unei mări împietrite. De sus, dominam cu privirea întregul peisaj.

Nici nu-mi potrivisem bine luneta la ochi, că și zării la nord o linie lungă, dreaptă, prelungindu-se în zare, dinspre răsărit pînă departe spre apus. Bucuros de descoperire, îi trecui luneta lui Winnetou. După ce privi cîteva clipe, acesta scoase acel „Uf!", exclamație de surpriză sau mirare a indienilor.

— Știe fratele meu ce drum e acela? îl întrebai. Pe acolo nu cred să fi călcat nici bizoni, nici oameni roșii.

— Știu. Bizonul nu aleargă pe atîta întindere, iar omul roșu nu are cum să-și taie asemenea drum prin prerie. Drumul acesta e al calului de foc, pe care îl vom zări chiar astăzi.

Ridică din nou luneta, privind cu deosebit interes linia ferată pe care lentila o apropia vederii. Apoi, pe neașteptate, sărind din șa, își trase repede calul jos, într-o adîncitură.

Desigur că n-o făcuse fără vreun motiv serios, de aceea îi urmai neîntîrziat exemplul.

— Lîngă drumul calului de foc se află niște oameni roșii, mă lămuri Winnetou. Sînt ascunși, dar am zărit un cal de-al lor.

Procedarăm just pitindu-ne cu atîta grabă. Dacă rămîneam sus, pe creasta colinei, puteam fi lesne observați. Ce-i drept, distanța era mare chiar și pentru ochii cei mai pătrunzători, dar în cursul expedițiilor mele văzusem nu o dată indieni folosindu-se de lunete. Civilizația înaintează cu pași uriași, oferind – chiar și neamurilor năpăstuite de purtătorii ei – mijloace de apărare împotriva agresiunii.

— Ce crede fratele meu, ce gînduri vor fi avînd acești oameni? îl întrebai pe Winnetou.

— Vor să distrugă drumul calului de foc, răspunse acesta.

— Așa mi se pare și mie. Mă strecor pînă la ei să iscodesc.

Luîndu-i luneta din mînă, îl rugai să mă aștepte și pornii în direcția indienilor.

Deși eram convins că aceștia nu bănuiesc deloc prezența noastră, înaintai cu mare precauție, apropiindu-mă atît de mult, încît, culcat pe burtă, îi puteam observa și număra.

Erau treizeci de inși, toți vopsiți în culorile războiului, înarmați cu săgeți și cu arme de foc. Numărul cailor priponiți era însă cu mult mai mare și acest amănunt îmi întări convingerea că e vorba de o bandă pornită pe jaf.

Deodată, auzii îndărătul meu o respirație ușoară. Scosei repede cuțitul. Din fericire, era Winnetou. Nu mai avusese răbdare să-mi aștepte întoarcerea.

— *Uf!* Fratele meu prea se vîră pînă sub nasul dușmanilor. Ăștia sînt poncași, cei mai curajoși din neamul siouxilor, iar acolo iată-l pe Parranoh, căpetenia albă.

Îl privii mirat:

— Căpetenia albă?

— Fratele meu aude pentru prima oară despre Parranoh, crunta căpetenie a atabaskahilor[2]? Nimeni nu știe de unde a răsărit, dar fiind un războinic grozav, a fost primit în sfatul oamenilor roșii. Cînd căpeteniile cărunte s-au dus pe veci la Manitu, Marele Spirit, atunci Parranoh a ajuns căpetenie și a cucerit în războaie o mulțime de scalpuri. Pe urmă, însă, orbit de spiritul cel rău, a început să se poarte cu războinicii ca și cînd ar fi din neamul negrilor și aceștia, mînioși, l-au pus pe fugă. Acum face parte din neamul poncașilor și îi va conduce, desigur, la fapte cumplite.

— Fratele meu îl știe cum arată?

— Ne-am și înfruntat cu *tomahawkul*. Dar căpetenia albă umblă cu viclenii, nu luptă cinstit.

— Pesemne că-i un ticălos. Vrea să oprească în drum calul de foc, să-i jefuiască și să-i ucidă pe frații mei.

— Pe albi?! se miră Winnetou. Doar e și dînsul de aceeași culoare! Și ce-ai de gînd să faci?

— Aștept să văd dacă într-adevăr se apucă să strice drumul și alerg înaintea calului de foc ca să-i previn pe călători.

Winnetou aprobă din cap. Pe atunci nu rareori se întîmpla ca bandiții albi sau indieni să provoace deraieri pentru a jefui trenurile. Despre asemenea nelegiuiri am să mai pomenesc în aceste pagini.

Noaptea devenea tot mai neagră. Îmi era din ce în ce mai greu să urmăresc mișcările dușmanilor. Trebuia să mai rămîn totuși, ca să mă informez exact asupra intenției lor. Îl rugai pe Winnetou să se întoarcă la caii noștri și să mă aștepte acolo.

[2] *Atabaskah* (corect *Athabaskan*): trib de indieni nord-americani, locuind inițial în centrul Alaskăi *(n. r.)*

— Dacă fratele meu va fi în pericol, îmi spuse el, să țipe ca găinușa de prerie. Atunci am să-i vin în ajutor.

Plecă tîrîș, iar eu, evitînd orice zgomot, mă îndreptai spre terasamentul liniei ferate. Dură mult pînă să ajung acolo. Rostogolindu-mă, trecui dincolo de linie și mă așezai la pîndă. Poncașii erau foarte aproape și lucrau de zor. Fapt extrem de rar, tocmai acolo, în mijlocul preriei, se găseau o mulțime de bolovani. Probabil că de aceea indienii își aleseseră acest loc pentru punerea în aplicare a planului. Auzeam cum îngrămădesc bolovanii pe linie. Din icnelile și opintelile lor, înțelegeam că e vorba de pietroaie mari, nu glumă.

Nu mai era nici o clipă de pierdut. După ce mă tîrîi de-a-ndoaselea o bucată de drum, mă sculai în picioare și o pornii în goana mare îndărăt. Nu știam în ce punct al căii ferate ne aflam și nici ora cînd urma să treacă trenul; bănuiam, totuși, direcția din care avea să vină. Oricum, dacă voiam să nu dau greș, trebuia să-mi asigur un avans important pentru a-l preveni pe mecanicul locomotivei. Eram atît de agitat și grăbit, încît nu lipsi mult să mor înjunghiat de Winnetou care, pînă a mă recunoaște, crezuse că vine un dușman asupra lui.

Ne înțeleserăm din cîteva vorbe, apoi o luarăm călare spre răsărit, de-a lungul căii ferate. Firește că nu ne-ar fi stricat măcar un petic de lună, dar și la lumina stelelor distingeam drumul cît de cît.

Călărirăm în întîmpinarea trenului mai bine de o jumătate de oră. Așadar, dacă izbuteam să ne facem văzuți de mecanic, primejdia deraierii nu mai era chiar atît de mare. Distanța pînă la indieni era considerbilă. Aceștia nu mai puteau observa apariția și oprirea trenului, a cărui locomotivă americană, cu faruri puternice, străbătînd șesul neted și întins, se anunța vederii încă de la cîteva mile depărtare. Așadar, lăsarăm frîu liber cailor și, tăcuți, mai făcurăm încă o bună bucată de drum.

În sfîrșit, mi se păru că a sosit momentul să ne oprim. Descălecarăm amîndoi. După ce legarăm bine caii, făcurăm un

șomoiog de iarbă uscată, semănînd cu o torță. Îl presărarăm cu pulbere, ca să se aprindă mai ușor și ne puserăm pe așteptat.

Lungiți pe pături, pipăiam cu auzul tăcerea neagră, privind încordați în direcția din care urma să sosească trenul.

În scurt timp, care ni se păru o veșnicie, o luminiță, la început abia vizibilă, apoi din ce în ce mai clară, se ivi din adîncul nopții. Pe urmă se auzi un huruit, ca un tunet, din ce în ce mai puternic.

Sosise clipa. Trenul se apropia, duduind și luminînd depărtările. Luai pistolul și trăsei în șomoiogul de iarbă. Pulberea luă foc imediat și torța izbucni în flăcări. O agitam într-o mînă; cu cealaltă făceam semne de oprire.

Mecanicul trebuie să mă fi observat repede prin gemulețul locomotivei, căci numaidecît răsună un șuier ascuțit, repetat și, aproape în aceeași clipă, frînele se puseră în funcțiune și vagoanele împiedicate scrîșniră asurzitor, trecînd prin fața noastră. Îi făcui semn lui Winnetou să mă urmeze și alergarăm după trenul care își încetinea mereu viteza.

În fine, trenul se opri. Fără a-i lua în seamă pe călătorii care își țeau capetele prin ferestre, fugii de-a lungul vagoanelor pînă la locomotivă, acoperindu-i farurile cu pătura pe care avusesem grijă să o iau cu mine. Totodată, strigai din răsputeri:

— Stingeți peste tot!

Felinarele se stinseră imediat. Personalul liniei „Pacific" era alcătuit din oameni energici și cu prezență de spirit.

— *'s death!* Fir-ar să fie! se auzi de sus, de pe locomotivă. De ce-ai acoperit farurile, omule? Sper că nu se întîmplă nimic grav pe traseu.

— Stați așa, pe întuneric, *sir*! îl avertizai pe necunoscut. Niște indieni vor să provoace deraierea trenului.

— Ei, drăcie! Dacă-i așa, înseamnă că sînteți tipul cel mai curajos din cîți a poposit prin aceste locuri blestemate!

Și, sărind jos, îmi strînse mîna, de-mi veni să țip de durere.

Cît ai clipi, ne trezirăm înconjurați de puținii călători care populau trenul.

— Ce s-a întîmplat? De ce-ați oprit?

Le explicarăm în puține cuvinte situația și se stîrni zarvă mare.

— Bine, foarte bine! exclamă conductorul trenului. Chiar dacă tărășenia asta ne cam încurcă treburile, avem, în schimb, prilejul să-i învățăm minte pe banditi. Om fi noi puțini, dar în schimb sîntem înarmați cumsecade. Știți cumva numărul indienilor?

— După aprecierea mea, cam treizeci de poncași.

— *Well!* Atunci, ne batem cu plăcere. Dar ăla de colo cine-i? Un roșu, pe onoarea mea!

Își duse repede mîna la pistol, gata să tragă în Winnetou care stătea mai la o parte, mîndru și netemător.

— Calmați-vă, *sir*. E tovarășul meu de vînătoare, care va fi foarte bucuros să-i cunoască pe vitejii călăreți ai calului de foc!

— Așa se mai schimbă situația. Chemați-l! Cum îi spune?

— Winnetou, căpetenia apașilor.

— Winnetou? se auzi un glas din spatele grupului ce ne înconjura și un bărbat își croi repede drum spre noi. E aici Winnetou, marea căpetenie a apașilor?

Omul, cum deslușeam prin întuneric, avea o statură de gigant și nu purta nici haine obișnuite, nici uniformă de feroviar, ci un costum vînătoresc de prerie. Se opri în fața lui Winnetou și-l întrebă cu vădită bucurie:

— Să fi uitat oare Winnetou cum arată și cum vorbește prietenul său?

— *Uf!* izbucni atunci tînărul șef indian. Chiar dac-au trecut multe luni de cînd ne-am întîlnit ultima oară, Winnetou nu l-a uitat pe Old Firehand, cel mai mare dintre vînătorii albi!

— Te cred, te cred, frate! Nici eu nu te-am uitat!

— Old Firehand! Old Firehand! se mirau în gura mare cei de față, privindu-l cu venerație pe faimosul *westman*, în jurul

căruia se țeseau legende de necrezut și al cărui renume creștea mereu, alimentat de imaginația vînătorilor.

— Old Firehand! exclamă și conductorul. De ce nu mi-ați spus numele dumneavoastră cînd v-ați urcat în tren? V-aș fi oferit locul cel mai bun!

— Mulțumesc, *sir*, călătoresc și așa destul de comod. Dar să nu ne pierdem vremea. Mai bine să vedem ce-i de făcut în chestiunea cu indienii.

Toți se adunară în jurul lui, ca și cînd ar fi fost de la sine înțeles că dînsul și nimeni altul, avea să decidă – iar eu fui obligat să mai prezint o dată toate amănuntele situației.

— Sînteți, așadar, prieten cu Winnetou? mă întrebă în cele din urmă Old Firehand. Nu-mi prea stă în obicei să fac tovărășie tam-nisam cu persoane necunoscute; dar cine se bucură de încrederea lui Winnetou, acela se poate bizui și pe mine. Dați-mi voie să vă strîng mîna!

— Sîntem prieteni și frați, confirmă Winnetou. Am băut fiecare din sîngele celuilalt pentru veșnica noastră unire.

— Ah, v-ați unit așadar prin legămîntul sîngelui! vorbi Old Firehand, înfigîndu-și privirea în mine. Înseamnă că e... da, da... e...

— Old Shatterhand, care doboară dintr-un pumn pe orice vrăjmaș, întregi Winnetou.

— Old Shatterhand! Old Shatterhand! repetară cu uimire cei din jur, zgîindu-se să-mi vadă mai bine fața.

— Old Shatterhand? se bucură conductorul. Ce întîlnire grozavă! Old Firehand, Winnetou și Old Shatterhand, tustrei laolaltă! Cei mai renumiți oameni ai Vestului, treimea invincibilă! Ei, atunci ne-am asigurat! Vai de bandiții aceia roșii! Domnilor, vă stăm la dispoziție. Spuneți ce avem de făcut!

— Vasăzică, treizeci de haimanale roșii, chibzui Old Firehand. Ei bine, îi lichidăm pe toți fără multă vorbă.

— Dar, *sir*, sînt și ei oameni! intervenii eu.

— Oameni? Poate. Însă niște decăzuți, niște brute; sălbatici, obiectă el. Știu bine că și în cele mai grave împrejurări dumneavoastră vă arătați indulgent cu asemenea indivizi; numai că atitudinea mea e alta. Dac-ați fi pățit cîte am pățit eu, atunci nu s-ar mai vorbi despre Old Shatterhand ca despre omul care îi menajează pe dușmani. Și cum această bandă e condusă de Parranoh, renegat și ucigaș notoriu, cine îmi poate lua dreptul de a-i lichida pe toți, absolut pe toți?! Am eu o veche socoteală cu el! Scrisă cu sînge!

— *Howgh!* aprobă Winnetou, pe care îl știam atît de generos din fire. Avea, probabil, motive temeinice să adopte astăzi, în ciuda caracterului său pașnic, o atitudine atît de dură.

— Aveți perfectă dreptate, declară și conductorul. În cazul nostru, cruțarea ar echivala cu o crimă. Așadar, ce plan aveți?

— Personalul trenului va rămîne pe loc. Sînteți funcționari, nu trebuie să vă amestecați în luptă. Ceilalți *gentlemeni* își pot îngădui plăcerea de a lua parte la acțiune și de a-i învăța minte pe bandiți că e puțin rentabil să se ocupe de jefuirea trenurilor. Ne furișăm pînă la ei și-i atacăm fulgerător. Astfel, surprinși și îngroziți, nici nu vor apuca să se apere. După ce-i fugărim de la linia ferată, la un semnal trenul se va pune în mișcare, dar încet, cu precauție, pentru că nu se știe dacă, între timp, vom fi fost în stare să înlăturăm toate obstacolele. Așadar, cine merge cu noi?

— Eu, eu, eu! strigară toți, în afară de feroviari.

Nimeni nu voia să rămînă cu brațele încrucișate.

— Atunci, luați-vă armele și haidem! Trebuie să acționăm rapid. Indienii știu, desigur, cu aproximație, cînd ar trebui să sosească trenul. Dacă mai întîrziem, ar putea să cadă la bănuială.

Winnetou și cu mine o luarăm înainte. Peste tot era o liniște adîncă și ne sileam să n-o tulburăm. Nimic, în această pace blîndă a preriei, nu trăda catastrofa atît de iminentă.

Mai întîi, străbăturăm o bună distanță mergînd normal, fără prea mari eforturi, dar pe urmă o luarăm tîrîș, cîte unul, de-a

lungul terasamentului, sprijinindu-ne numai în mîini și în vîrful picioarelor.

Între timp răsărise luna, luminînd calm și familiar depărtările. Ochii vedeau la o distanță apreciabilă. Ce-i drept, lumina ne cam stingherea la furișat, dar în același timp ne ajuta, căci colinele, semănînd între ele și peisajul repetîndu-se aidoma, ne-ar fi fost destul de greu să ne orientăm prin beznă și să nu cădem în brațele poncașilor.

Din cînd în cînd mă opream, mă săltăm nițeluș de la pămînt și îmi aruncam privirea dincolo de terasament.

La un moment dat, văzui din partea cealaltă silueta unui om profilată pe orizont. Era o strajă. Dacă omul, care privea țintă în direcția de unde urma să sosească trenul, ar fi fost mai atent la ceea ce se petrecea în preajma lui, atunci desigur că ne-ar fi simțit.

După cîteva minute, îi zărirăm și pe ceilalți poncași. Așteptau liniștiți, întinși la pămînt. Își priponiseră caii foarte aproape, chiar îndărătul lor, ceea ce ne cam încurca socotelile. În momentul cînd am fi pornit atacul, caii aceștia ne-ar fi putut trăda. Vedeam acum și măsurile pe care indienii le luaseră pentru a provoca deraierea: îngrămădiseră pe șine o cantitate și mai mare de bolovani decît văzuserăm noi înainte. Mă îngrozeam, gîndindu-mă la soarta ce i-ar fi așteptat pe călători dacă nu descopeream la timp tentativa.

Ne furișarăm apoi încă o bucată pînă exact în dreptul poncașilor. Acolo ne oprirăm, întinși pe burtă, cu armele pregătite.

În primul rînd, trebuia să scăpăm de străjer, misiune pe care cu greu aș fi încredințat-o altuia decît lui Winnetou. La lumina lunii, omul putea să deslușească ușor cea mai neînsemnată mișcare și orice zgomot, cît de mic, se auzea amplificat în tăcerea din jur. Chiar dacă izbuteai să te apropii, era nevoie să te ridici de la pămînt, să sari în picioare ca să-i înfigi cuțitul. Or, lucrul acesta putea să atragă atenția celorlalți poncași. Totuși, Winnetou se oferi imediat să execute dificila sarcină. Se furișă ușor de tot și, într-o clipă, străjerul dispăru ca înghițit într-o genune, pentru ca, aproape

simultan, să apară din nou, drept, neclintit, ca mai înainte. Totul se petrecu uimitor de repede. Winnetou stătea acum de... strajă în locul poncașului.

Făcuse iarăși una din acele operații specific indiene, care cer o iscusință neobișnuită. Liniștea nu fusese tulburată. Poncașii nu simțiseră nimic. Astfel, problema cea mai grea fusese rezolvată. Puteam trece la acțiune.

Dar iată că, încă înaintea semnalului de atac, îndărătul meu răsună un foc de pistol. Cineva din grupul nostru, un imprudent, apăsase din neatenție pe trăgaci. Deși surprinși, poncașii nu-și pierdură cumpătul. Nouă, însă, nu ne mai rămînea nimic de făcut decît să sărim din ascunziș și să tăbărîm asupra lor. Indienii izbucniră într-un strigăt cumplit, alergînd spre cai. Voiau, deocamdată, s-o șteargă cît mai repede și – punîndu-se la adăpost – să hotărască ce au de făcut.

— Fiți atenți! ne strigă Old Firehand. Trageți asupra cailor, ca să nu ne scape, blestemații! Apoi săriți pe ei!

Armele trosniră și numaidecît se produse o învălmășeală de oameni și cai rostogoliți, de călăreți care încercau să se salveze în goana mare și pe care nu-mi era deloc greu să-i opresc cu ajutorul carabinei „Henry". Cum dădea vreun poncaș să fugă, îi culcam calul la pămînt și omul se trezea aruncat cît colo.

Old Firehand și Winnetou se repeziră cu *tomahawkurile* în vălmășagul acela de oameni și animale. Ceilalți albi, după cum bănuisem, de altfel, nu ne puteau fi de folos. Trăgeau la întîmplare, nimerind cel mai adesea în gol și o luau la sănătoasa, ca niște lași, de cîte ori vreun indian se apropia de ei.

Isprăvindu-mi gloanțele, lepădai doborîtorul de urși și carabina, intrînd în acțiune cu *tomahawkul*, alături de Old Firehand și Winnetou. De fapt, nu rămăseserăm decît noi trei să continuăm lupta cu poncașii.

Winnetou, a cărui neînfricare îmi era cunoscută, nu mai constituia pentru mine o noutate. În schimb, mă uimea grozav Old Firehand. Statura lui îmi evoca personaje din alte vremuri,

despre care, ca adolescent, citisem atîtea povești eroice. Cu picioarele rășchirate, stătea drept, semeț, imbatabil, luîndu-i în primire pe dușmanii fugăriți de noi și zdrobindu-le țestele cu *tomahawkul*. Părul lung îi flutura în jurul tîmplelor și pe chipul lui se citea, în bătaia lunii, acea siguranță a izbînzii care împrumută fizionomiei accente stranii.

Îl văzui pe Parranoh în mijlocul mulțimii învălmășite și încercai să ajung pînă la el. Dar șeful poncașilor, căutînd să-mi scape, fugi în direcția lui Winnetou pentru ca, sesizînd imediat pericolul, s-o ia iarăși la goană în altă parte. Atunci Winnetou se avîntă în urma lui strigînd:

— Parranoh, cîine de atabaskah, ai vrea să fugi de mînia lui Winnetou, căpetenia apașilor? Trădătorule blestemat, fie ca pămîntul să-ți soarbă sîngele, vulturii să-ți mănînce trupul, iar scalpul tău să-mi împodobească cingătoarea!

Lepădă în grabă *tomahawkul*, smulse cuțitul de la brîul lui împodobit cu scalpuri și, cît ai clipi, îl prinse pe Parranoh de beregată. Dar nu-l omorî pe loc, fiind oprit de Old Firehand.

Tocmai în clipa cînd, împotriva obiceiului său, Winnetou se năpustise urlînd asupra adversarului, Old Firehand recunoscu pe neașteptate în șeful alb al poncașilor un individ pe care-l ura din toate fibrele ființei sale și pe care îl căutase cu o perseverență neînduplecată ani și ani de-a rîndul. Acum, în sfîrșit, îl avea în fața ochilor!

— Tim Finnetey! exclamă el și, măturîndu-i pe indienii ce-i stăteau în drum, se repezi la Winnetou și-i încleștă brațul ridicat: Oprește, frate, nu lovi! De omul acesta mă ocup eu!

O clipă, auzindu-se strigat pe adevăratul său nume, Parranoh împietri de spaimă. Dar cînd îl recunoscu pe Old Firehand, profită de un moment de neatenție, se smulse din strînsoarea lui Winnetou și, ca împins de un arc, o luă la goană. În acea clipă, mă descotorosii repede de adversarul meu și alergai cît putui de repede în urmărirea lui Parranoh...

Old Firehand și Winnetou țîșniră și ei, în aceeași secundă, pe urmele lui. Dar le-o luasem binișor înainte și-mi dădeam seama că nu vor putea să mai recupereze distanța. În plus, Parranoh se dovedea un alergător extrem de iute și de sprinten, pe cînd Old Firehand, deși mare meșter în toate deprinderile specifice Vestului, nu mai era la vîrsta cea mai prielnică unei asemenea întreceri pe viață și pe moarte; cît despre Winnetou, acesta îmi mărturisise, nu o dată, că în ce privește fuga, nu e în stare să se măsoare cu mine.

Spre bucuria mea, observai că Parranoh, în loc să-și economisească forțele, alerga desperat, fără noimă și, în zăpăceala lui, nu aplica obișnuita tactică în zigzag a indienilor; în schimb, eu îmi reglam respirația și, drămuindu-mi puterile, mutam greutatea trupului cînd pe un picior, cînd pe altul – măsură care mi-a fost totdeauna de folos.

Cei doi tovarăși ai mei rămîneau tot mai în urmă: le auzeam din ce în ce mai slab respirația, apoi deloc. În schimb, recunoscui, de la oarecare distanță, glasul lui Winnetou:

— Old Firehand poate să se oprească fără grijă! Fratele meu alb îl va prinde cu siguranță pe ticălos și-l va birui. Nu-i scapă nimeni. Are picioare iuți ca vîntul!

Oricît de măgulit aș fi fost la auzul acelor vorbe, nu-mi puteam permite luxul să mă uit înapoi, ca să constat dacă înverșunatul *westman* se oprise într-adevăr locului. Ce-i drept, lumina lunii m-ar fi ajutat să deslușesc repede situația, dar mai important era să nu-l pierd din ochi pe fugarul din fața mea.

O vreme, nu izbutii să mă apropii cu nici un pas de Parranoh, dar cînd observai că-și domolește fuga, făcui un efort teribil și, peste puțin, ajunsei atît de aproape, încît îi auzeam gîfîiala. Nu aveam altă armă decît cele două pistoale descărcate și cuțitul meu de vînătoare, pe care-l țineam gata de atac. *Tomahawkul* m-ar fi stingherit la fugă, de aceea îl lepădasem încă de la bun început.

Deodată, Parranoh sări în lături, crezînd că-l voi depăși din plin avînt, iar dînsul îmi va cădea în spate. Firește că mă

așteptasem la o asemenea manevră. Fulgerător, sării și eu în aceeași direcție, încît ne izbirăm amîndoi și băgai cuțitul în el pînă-n plăsele.

Din izbitură ne rostogolirăm amîndoi la pămînt, numai că dînsul rămase lat, în timp ce eu, nefiind sigur că-l omorîsem, țîșnii numaidecît în picioare. Văzînd că nu mai mișcă, răsuflai ușurat și scosei cuțitul din rană.

Nu era prima oară cînd biruiam un vrăjmaș. Corpul meu purta destule amintiri din încăierările, nu totdeauna favorabile mie, cu băștinașii stepelor americane, atît de căliți în luptă! Dar aici, iată, zăcea un alb omorît de mîna mea și-l priveam cu oarecare strîngere de inimă. Își meritase totuși pe deplin soarta; de aceea nu aveam motive de regret.

Pe cînd stam și cumpăneam ce trofeu să-mi aleg ca semn al victoriei, auzii îndărătul meu pași grăbiți de om. Mă culcai repede la pămînt, dar teama se risipi îndată: era Winnetou, care, în grija lui frățească, alergase în urma mea.

— Fratele meu alb zboară ca săgeata apașului, iar cuțitul nu-i nimerește decît în plin, rosti el, uitîndu-se la Parranoh, care zăcea fără suflare.

— Dar Old Firehand unde a rămas? întrebai.

— E puternic ca ursul cînd cad primii fulgi de nea; numai că anii i s-au cam agățat de picioare. Vrea fratele meu să-și ia ca podoabă scalpul acestui atabaskah?

— Ia-l tu, frate. Ți-l dăruiesc!

Din trei tăieturi de cuțit, Winnetou desprinse pielea de pe țeasta mortului. Cît de crunt trebuie să-l fi urît pe acest Tim Finnetey, dacă nici nu șovăia măcar – el, iubitorul de oameni – să-i jupoaie pielea de pe cap! Operația mă scîrbea peste măsură. Îmi întorsei ochii în altă parte. Și iată, parcă zării niște puncte negre apropiindu-se încet de noi.

— Winnetou ar face bine să se culce la pămînt, îl prevenii pe tînărul apaș. Vom avea de apărat scalpul acestei căpetenii albe!

Poncașii se apropiau de noi cu vădită prudență; erau vreo șase la număr și veneau încet, atent, ca și cînd ar fi fost în căutarea unui obiect pierdut.

Cu burta lipită de pămînt, apașul se tîrî într-o parte, iar eu, ghicindu-i intenția, făcui la fel. În ce-l privește pe Old Firehand, acesta ar fi trebuit, după calculele mele, să ne fi ajuns de mult – însă, pierzîndu-l, probabil, din ochi pe Winnetou, apucase într-o direcție greșită. Abia după cîtva timp observarăm că indienii avuseseră grijă să-și ia și caii; animalele veneau în urma lor, duse de dîrlogi... Faptul acesta constituia pentru noi o primejdie în plus, iar pentru indieni – un avantaj considerabil: puteau să acționeze călare și, la nevoie, s-o ia la goană. Trebuia, deci, să-i deposedăm de cai. Făcurăm în acest scop un ocol care ne aduse exact în spatele animalelor. Poncașii, nebănuind nimic, mergeau liniștiți înainte.

Să dai peste un cadavru tocmai acolo, la o asemenea distanță de locul bătăliei?! Cuprinși de mirare, poncașii se repeziră și se aplecară asupra mortului. Dacă le-ar fi trecut prin gînd că fusese ucis chiar acolo, pe loc, desigur că nu s-ar fi grăbit să se apropie. Dar ei credeau, pesemne, că omul, fiind rănit, se tîrîse departe de vălmășagul luptei. Cînd colo – ce surpriză! Chipul acela schimonosit de spasmele morții era al lui Parranoh! Recunoscîndu-l, poncașii scoaseră o exclamație de furie și groază.

Era un moment cît se poate de prielnic pentru noi. Cît ai clipi, smulserăm dîrlogii din mîinile poncașilor încremeniți de spaimă, încălecarăm și o pornirăm la galop, trăgînd caii ceilalți după noi. Goneam îndărăt, spre locul bătăliei. O încăierare cu cei șase poncași ar fi fost prea riscantă. Destul că, aproape neînarmați, izbutiserăm să scăpăm de un dușman întreit ca număr și, pe lîngă scalpul lui Parranoh, să aducem cu noi și caii. În orice caz, îi păcălisem zdravăn și îmi imaginam cu satisfacție mutrele lor pleoștite, caraghioase, după ce se vor fi trezit la realitate. Pînă și veșnic gravul Winnetou nu-și mai stăpînea rîsul. Eu, însă, mă gîndeam în același timp la Old Firehand. Nu cumva să fi dat și peste el vreun grup răzleț al poncașilor!

Și această grijă a mea se dovedi întemeiată. Întorși pe cîmpul de luptă, nu-l găsirăm nicăieri pe faimosul vînător, deși de la plecarea noastră trecuse destulă vreme.

Bătălia se sfîrșise. Albii, care ne ajutaseră sau, mai precis, nu ne ajutaseră la nimic, adunau cadavrele indienilor. Poncașii scăpați teferi dispăruseră, cărînd cu ei pe răniți. La linia ferată, lîngă locul unde fuseseră îngrămădiți bolovanii, se ridicau acum două focuri mari, luminînd împrejurimile și slujind de semnal pentru personalul trenului.

Înaintînd încet, trenul se apropie și se opri apoi în fața celor două semnale. Feroviarii săriră jos, interesîndu-se de rezultatele luptei. După ce aflară ce și cum, se porniră pe laude la adresa noastră – lucru la care aș fi renunțat bucuros. Ba conductorul trenului ne făgădui chiar o mențiune specială în raportul pe care urma să-l prezinte administrației, adăugînd că va avea grijă ca numele și faptele noastre să ajungă cunoscute peste tot.

— Nu e nevoie, *sir*, căutai să-l temperez. Sîntem *westmeni*, nimic mai mult, și renunțăm cu plăcere la reclamă. Dar dacă vă simțiți într-adevăr obligat la recunoștință, atunci popularizați pretutindeni în Statele Unite pe acești eroici *gentlemeni* care au consumat o grămadă de pulbere și merită din plin elogiile noastre.

— Vorbiți serios, *sir*? întrebă conductorul trenului, bănuind în tonul meu oarecare ironie.

— Firește.

— Adică, s-au comportat eroic?

— Peste așteptări.

— Mă bucură nespus. Îmi voi nota numele dumnealor și le voi da publicității. Dar unde-i Old Firehand? Nu-l văd nicăieri! Sper că nu i s-a întîmplat vreo nenorocire!

La aceasta răspunse Winnetou:

— Fratele meu Old Firehand, pierzîndu-i urma lui Parranoh, trebuie să se fi izbit de vreun grup de poncași. Mă duc în căutarea lui, împreună cu Old Shatterhand.

— Bine, plecăm numaidecît, consimții eu. Poate că se află în pericol. Pe dumneavoastră, domnilor, sperăm să vă mai găsim aici la întoarcere.

Ne luarăm puștile și *tomahawkurile* abandonate cînd cu urmărirea lui Parranoh și pornirăm grăbiți, apucînd direcția de adineauri. Speram că pe drumul acesta vom da de Old Firehand.

Lumina era slabă, zgîrcită, nu vedeam decît la mică distanță. Trebuia să ne bizuim în primul rînd pe auz, ceea ce deocamdată era imposibil, din cauza larmei din jurul trenului, care acoperea orice alt zgomot. Abia după ce ne depărtarăm suficient, liniștea nopții, profundă, atotstăpînă, se așternu peste tot. Cînd și cînd ne opream din mers, ca să mai tragem cu urechea.

Multă vreme nu auzirăm și nu văzurăm nimic, încît eram gata să ne lăsăm păgubași și să facem cale-ntoarsă, nădăjduind că Old Firehand se va fi întors între timp la tren. Dar tocmai atunci ne ajunse de departe o chemare.

— Pesemne că e Old Firehand, observă Winnetou. Nu cred ca vreun poncaș, scăpat din ghearele morții, să strige și să atragă astfel atenția asupra lui.

— Adevărat! Hai să dăm fuga!

— Desigur că se află în primejdie, altfel n-ar chema! Să ne grăbim!

Pornirăm în mare grabă, dar – ciudat lucru! – Winnetou o luă spre nord, eu spre est. Ne oprirăm amîndoi, nedumeriți.

— De ce o apucă fratele meu spre răsărit? Chemarea venea de dincoace.

— Ba nu. Ascultă!

Chemarea se repetă. Căutai să-l conving pe Winnetou:

— E limpede. Se aude de la răsărit.

— Ba de la miazănoapte. Fratele meu se înșală.

— Sînt convins că nu mă înșel. Însă nu avem timp de pierdut. Winnetou n-are decît s-o apuce spre nord, eu mă duc spre est; unul din noi îl va găsi cu siguranță pe Old Firehand.

— Bine!

Și Winnetou, care în asemenea chestiuni nu greșea niciodată, dispăru în noapte, pe cînd eu o luai în direcția aleasă de mine. În scurt timp, constatai că tot eu avusesem dreptate; chemarea se auzi din nou, mai aproape, mai tare. Apoi deslușii înaintea mea un grup de oameni încăierați în luptă.

— Hei, Old Firehand, vin și eu! strigai, alergînd cît mă țineau picioarele.

Tabloul devenea din ce în ce mai clar. Old Firehand, rănit, se lăsase în genunchi, dar se mai apăra eroic împotriva a trei dușmani, după ce alți trei căzuseră doborîți. Erau cei șase poncași pe care îi păcălisem, luîndu-le caii. Orice clipă putea fi fatală pentru viteazul *westman*, iar eu mai aveam încă vreo cinci sute de pași pînă să ajung la el. Mă oprii din fugă și dusei la ochi carabina, pe care mi-o încărcasem între timp. Lumina șovăielnică, bătăile precipitate ale inimii, gîfîiala de pe urma alergăturii – toate acestea nu-mi dădeau siguranță la ochit. Mă temeam să nu-l lovesc tocmai pe omul pentru salvarea căruia venisem încoace. Trebuia, totuși, să încerc. Trei focuri consecutive și iată, tustrei indienii căzură lați! Din cîteva salturi, apărui înaintea lui Old Firehand.

— Slavă Domnului! exclamă el. Ați venit la țanc, poate chiar în ultima clipă!

— Sînteți rănit? mă interesai în grabă. Sper că nu e nimic serios!

— Într-adevăr, nu e mortal. Două lovituri de secure. Neputînd să mă atingă sus, m-au pocnit jos, la picioare, de am căzut în genunchi.

— Ați pierdut, probabil, mult sînge. Dați-mi voie să văd!

— Da, da, poftiți! Dar să vă spun o vorbă, *sir*! Sînteți un trăgător fenomenal! Pe asemenea lumină și după atîta fugă să-i nimeriți pe tustrei în cap! Numai un Old Shatterhand e în stare de așa ceva. Adineauri, cînd alergați după Tim Finnetey, nu v-am putut ajunge din urmă; am o rană de săgeată la picior, chestie veche. Mă pierdusem de voi și vă tot căutam cînd, deodată, ca

din pământ, răsăriră în jurul meu acești șase indieni; stătuseră ascunși și așteptaseră să mă apropii. Nu aveam altă apărare decît pumnii și cuțitul; armele de foc și *tomahawkul* le aruncasem cît colo, ca să pot fugi mai ușor. Ei, și m-au plesnit peste picioare! Trei inși, ce-i drept, au pierit, dar ceilalți m-ar fi ucis numaidecît, dacă nu veneați dumneavoastră. Old Shatterhand, vă asigur că voi ține minte ajutorul ce mi l-ați dat.

În timp ce povestea, îi cercetai rănile; erau dureroase, dar nu prezentau mare pericol.

Sosi apoi și Winnetou, care mă ajută la pansarea rănilor. Prietenul meu indian recunoscu deschis că, în ciuda auzului său excelent, greșise de astă dată.

Lăsarăm acolo cele șase leșuri ale poncașilor și ne întoarserăm la linia ferată. Drumul însă îl străbăturăm încet, din cauza lui Old Firehand, care se mișca greu de tot. De aceea, nici nu ne miră faptul că, între timp, trenul plecase. Garnitura nu mai putea aștepta: trebuia să recupereze întîrzierea.

Caii pe care îi luaserăm de la poncași stăteau priponiți lîngă ai noștri și aveau să ne prindă bine pentru deplasarea mai lesnicioasă a lui Old Firehand.

Firește că, din pricina stării acestuia, eram nevoiți să facem un popas de o săptămînă, sau chiar și mai lung, pînă ce ar fi fost capabil să se țină singur în șa. Dînsul ne propuse un loc situat la jumătate zi călare, unde era și pădure și apă, de care bineînțeles aveam neapărată nevoie atît noi, cît și animalele.

Pagină intenționat goală

XII. ÎN „FORTĂREAȚĂ”

Trecură destule zile pînă ce Old Firehand se încumetă să plece călare spre „fortăreața” lui, însoțit de Winnetou și de mine. Drumul ne duse printr-o regiune cu triburi vrăjmașe, pe care însă o străbăturăm netulburați. Acum, că primejdiile rămăseseră în urma noastră, puteam să ne dedăm, în sfîrșit, odihnei și să ne îngrijim.

Puștile se odihneau și ele în ultimul timp; renunțarăm să le folosim ca să nu atragem atenția pieilor-roșii. Totuși, nu duceam lipsă de hrană: vînam cu *lassourile*.

Într-o seară, ședeam cu Old Firehand lîngă focul nostru de tabără. Winnetou făcea de gardă și, într-unul din rondurile lui, se apropie de foc. Old Firehand îl îmbie:

— Haide, frate, poate vrei să te așezi! Drumul celor din tribul Arapaho nu duce pe-aici. Sîntem, deci, în siguranță.

— Ochiul apașului trebuie să fie întotdeauna treaz, răspunse Winnetou. El nu se încrede în noapte. Noaptea e ca femeia.

Și dispăru din nou în întuneric.

— Urăște femeile, insinuai eu, pentru a provoca vreo destăinuire intimă, care, șoptită sub licărul duios al stelelor, rămîne de obicei multă vreme în memorie.

Old Firehand desprinse punga ce o purta la gît, scoase luleaua, o îndesă pe îndelete cu tutun și-i dădu foc.

— Credeți? Poate că nu le urăște decît aparent.

— În orice caz, vorbele lui lasă această impresie.

— Tocmai, vorbele. Dar în fond, nu-i chiar așa, precizează Old Firehand. A fost cîndva o femeie pentru care s-ar fi luptat și cu iadul; de atunci, însă, nici nu mai rostește cuvîntul „squaw”.

— Și de ce n-a luat-o de soție?

— Ea iubea pe altul.

— Indianul nu se dă bătut într-o asemenea situație.

— Dar era vorba de un prieten al său.

— Cum îi zicea?

— Astăzi îi zice Old Firehand.

Îmi ridicai privirea, surprins. Mă aflam în fața uneia din multele drame care se desfășoară în Vestul Sălbatic, imprimînd oamenilor și întîmplărilor acea violență atît de caracteristică. Firește că nu era cazul să insist. Probabil însă că pe chipul meu se citea dorința de a afla cît mai multe. De aceea, după o scurtă pauză, Old Firehand adăugă:

— Nu răscoliți trecutul, *sir*! Dar dacă m-aș hotărî vreodată să vorbesc despre trecut, vă asigur că, în ciuda tinereții dumneavoastră, ați fi singurul căruia m-aș destăinui. Și asta pentru că, în scurtul răstimp de cînd sîntem împreună, ați reușit să-mi cîștigați prietenia.

— Vă mulțumesc, *sir*. Și eu mă simt foarte legat de dumneavoastră.

— Știu, vă cred. Mi-ați dovedit-o cu prisosință. Fără ajutorul dumneavoastră, m-aș fi topit în noaptea veșniciei. Mă aflam într-o situație extrem de critică, sîngeram ca un bizon ciuruit de gloanțe, cînd ați apărut și m-ați salvat. Numai de un lucru îmi pare rău: am scăpat ocazia să mă răfuiesc personal cu Tim Finnetey. Mi-aș fi jertfit un braț, numai să simt această satisfacție: să-l iau pe mișel în vîrful cuțitului!

La aceste cuvinte, un rictus amar și sever se ivi pe chipul său, altfel atît de calm și deschis. Cum stătea în fața mea, cu ochii săgetînd, cu pumnii strînși, îmi imaginam cît de crîncenă ar fi fost răfuiala lui cu acel Parranoh sau Finnetey.

Mărturisesc că eram din ce în ce mai curios să aflu cele petrecute cîndva și nu mă îndoiesc că oricine în locul meu ar fi fost la fel de curios. Doar era vorba de un fapt cu totul nou pentru mine, și anume că Winnetou fusese cîndva îndrăgostit. Nici măcar mie, prietenul și fratele său prin jurămînt, tînărul apaș nu-mi încredințase taina! Oricum, trebuia să am răbdare. Eram sigur că timpul îmi va dezvălui acest mister.

Old Firehand se întremase mai repede decît ne-am fi așteptat. Străbătuserăm astfel curînd ținutul rapahoșilor și al pawnseșilor, îndreptîndu-ne spre rîul Mankizila, pe malul căruia Old Firehand își avea așa-numita „fortăreață". Cum cu două zile în urmă trecuserăm înot rîul Kehupahan, nu mai rămînea mult pînă la țintă.

Acolo intenționam să mă alătur pentru cîtva timp vînătorilor de sub conducerea lui Old Firehand și apoi, prin Dakota și Preria Cîinelui, să ajung în regiunea lacurilor. Speram ca timpul ce urma să-l petrecem împreună să-mi ofere prilejul de a afla cîte ceva din trecutul celebrului *westman*. De aceea tăceam fără să-i tulbur deocamdată discreția. Mă ridicam doar din cînd în cînd ca să ațîț focul.

La un moment dat, inelul de aur ce-l purtam în deget scînteie puternic în jocul flăcărilor, atrăgînd atenția lui Old Firehand. Acesta sări perplex de la locul lui.

— Ce inel purtați, *sir*? întrebă dînsul.

— E o amintire dintr-un ceas cumplit al vieții mele.

— Vreți să mi-l arătați?

Îl scosei din deget și i-l dădui. Omul apucă inelul cu o grabă nestăpînită și, cum îl văzu mai de aproape, întrebă grav:

— De la cine îl aveți?

O emoție teribilă îl cuprinsese. Îi dădui informații asupra proveniență inelului:

— Îl am de la un băiat. Povestea s-a petrecut la New Venango.

— New Venango? izbucni el. Ați fost la Forster? L-ați văzut cumva pe Harry? Vorbeați parcă de un ceas cumplit, probabil o nenorocire!...

— O împrejurare teribilă, în care eu și bravul meu Swallow era să fim arși de vii, îi explicai, întinzînd mîna după inel.

— Nu vi-l dau! refuză Old Firehand. Mă interesează cum de a ajuns inelul în posesia dumneavoastră. Am asupra lui un drept sacru și exclusiv.

— Fiți pe pace, *sir*! Dacă altcineva ar fi refuzat să mi-l înapoieze, aș fi știut să-l constrîng, dar pe dumneavoastră am să vă pun mai întîi la curent asupra celor întîmplate. Pe urmă n-aveți decît să-mi demonstrați ce drept aveți asupra inelului.

— Poftim, vorbiți! Dar vă declar că, dac-aș avea de-a face cu un om în care n-am încredere, inelul acesta ar însemna condamnarea lui la moarte. Haide, spuneți!

Așadar, celebrul *westman* îl cunoștea pe Harry, îl știa și pe Forster. Neliniștea lui dovedea marele interes ce-l purta acestor persoane. Sute de întrebări îmi veneau în minte, dar nu rosteam nici una. În sfîrșit, dădui drumul povestirii.

Ședeam lîngă foc, față-n față. Old Firehand se rezemase într-un cot și chipul lui vădea încordarea cu care mă asculta. Parcă-mi sorbea cuvintele. Relatîndu-i scena cînd îl înșfăcasem pe Harry și-l urcasem în șa lîngă mine, omul se ridică, exclamînd:

— Așa, așa! Era unica salvare! Continuați, povestiți totul! Tremur pentru viața lui!

Retrăind la rîndul meu grava încercare prin care trecusem, mă sculai de jos și-mi continuai istorisirea. Old Firehand se apropie tot mai mult de mine; ținea gura întredeschisă de parc-ar fi vrut să înghită silabă după silabă; ochii dilatați îmi urmăreau mișcarea buzelor; trupul i se încrîncenase, ca și cum s-ar fi aflat el însuși în spinarea calului dezlănțuit și s-ar fi aruncat aievea în valurile spumegînde, cățărîndu-se apoi pe stînca abruptă și colțuroasă. Mă apucase de braț și mă strîngea atît de tare, încît îmi

încleștam dinții de durere; asculta cu răsuflarea tăiată, răscolit, zguduit.

— *Heavens!* Cerule! exclamă el ușurat, aflînd că trecusem cu bine pe marginea prăpastiei și-l pusesem în siguranță pe băiat. Ce coșmar! M-ați făcut să trăiesc niște momente de zbucium ca și cînd trupul mi-ar fi fost incendiat. Și, totuși, eram sigur că veți izbuti să vă salvați. Altminteri, băiatul nu v-ar fi putut dărui inelul.

— Nici nu mi l-a dăruit. I l-am smuls fără să vreau din deget, iar dînsul habar n-a avut.

— Atunci trebuia să i-l înapoiați numaidecît!

— Firește, am și vrut să i-l restitui, dar băiatul o luase la goană. Am alergat după el și nu l-am mai ajuns. Abia a doua zi l-am zărit în mijlocul unei familii ce scăpase de la moarte pentru că locuia pe un teren mai ridicat.

— Și i-ați spus chestia cu inelul?

— Nu, nici nu m-au lăsat să-i vorbesc. Au și tras asupra mea, încît a trebuit să dispar din ochii lor.

— Așa e Harry, da, exact așa! Nimic nu-l scîrbește mai mult decît lașitatea! V-a luat, desigur, drept un laș. Dar cu Forster ce s-a făcut?

— După cîte știu, n-a mai scăpat nimeni în afară de familia de care v-am vorbit. Oceanul de flăcări a inundat valea și i-a înghițit pe toți.

— Grozavă pedeapsă! Prea grea, aș zice, față de încercarea mîrșavă de a ridica prețurile irosind atîta petrol.

— L-ați cunoscut pe Forster, *sir*? întrebai.

— L-am văzut în cîteva rînduri la New Venango. Era un tip arogant, mîndru de bănetul lui, deși avea motive, vă asigur, să se poarte mai cuviincios în ce mă privește.

— Și l-ați văzut acolo și pe Harry?

— Harry? făcu el, și un zîmbet ciudat se ivi pe fața lui din nou limpezită. Da, l-am întîlnit și acolo, ca, de altfel și în Omaha, unde are un frate. Poate l-am mai văzut și altundeva.

— Îmi închipui că ați putea să-mi povestiți cîte ceva despre băiat...

— Cred că da. Însă nu acum. Nu, nu! Cele auzite m-au impresionat în așa măsură, încît n-aș putea să-mi adun gîndurile. Mai tîrziu, la timpul potrivit, vă voi istorisi cele ce știu despre dînsul. Nu v-a spus ce face la New Venango?

— Ba da. Cică era în trecere.

— Aha! Și sînteți convins că a scăpat definitiv de primejdie?

— Categoric!

— Vasăzică, l-ați văzut cum trage cu arma?

— Cum vă spuneam, trage excepțional. E un băiat cu totul neobișnuit.

— Aveți dreptate. Tatăl său e un vechi colecționar de scalpuri. Gloanțele lui nimeresc fără greș între coaste, ținta preferată a indienilor. Se vede că băiatul a învățat meșteșug temeinic de la el. Dacă vă îndoiți cumva că știe să tragă fără ezitare și cu mare precizie, atunci vă înșelați.

— Și unde-i tatăl său?

— Cînd ici, cînd colo, și aș putea spune fără exagerare că ne cunoaștem binișor. Poate vă înlesnesc cîndva o întîlnire cu el.

— Mi-ar face plăcere.

— Vom vedea, tinere... Meritați, desigur, recunoștința lui de tată pentru salvarea fiului.

— O, nu mă gîndeam la asemenea lucru!

— Se-nțelege, se-nțelege; vă cunosc destul de bine. Dar poftim inelul! Veți afla mai tîrziu ce semnificație are faptul că vi l-am restituit. Deocamdată, mă duc să-l schimb pe Winnetou. Dormiți fără grijă, ca să fiți mîine sprinten și bine dispus. Dimineață ne cocoțăm în spinarea gloabelor și-i tragem pe urmă o călărie de două zile.

— Două zile? Parcă era vorba ca mîine să mergem doar pînă la Green-Park!

— M-am răzgîndit. *Good night!* Noapte bună!

— *Good guard!* Serviciu ușor! Nu uitați să mă treziți cînd îmi vine rîndul.

— Stați liniștit! Pot să veghez și eu o dată în locul dumneavoastră, că, slavă Domnului, ați făcut destule pentru mine!

Eram într-o stare de spirit cu totul stranie. Nu știam ce să cred și, cum stăteam așa întins, înfășurat în pătură, mii de ipoteze îmi treceau prin cap, fără ca vreuna să-mi pară întemeiată. Multă vreme încă, după ce Winnetou se înapoie și se înveli în pătura lui, mă tot sucii ba pe o parte, ba pe alta. Evocarea celor întîmplate la New Venango mă răscolise; toate amănuntele acelei seri îngrozitoare îmi năpădeau din nou cugetul și, printre imaginile coșmarului pe care-l trăisem, apărea iar și iar figura lui Old Firehand. Pînă și în ultima luptă dintre somn și trezie îmi tot stăruiau în auz cuvintele lui: „Stați liniștit!... Ați făcut destule pentru mine!"

La deșteptare, dimineața, constatai că rămăsesem singur lîngă foc. Totuși, cei doi tovarăși de drum nu puteau fi prea departe – dovadă, căzănelul de tablă, cu apa clocotindă, atîrnat deasupra flăcărilor și mai încolo, lîngă carnea rămasă de aseară, săculețul cu făină deschis la gură.

Mă ridicai de sub pătură și coborîi la apă, să mă spăl. Acolo, angajați într-o discuție aprinsă, stăteau tovarășii mei. Din reacția lor în clipa cînd mă zăriră pricepui că obiectul discuției eram eu.

În scurt timp ne pregătirăm de drum și apucarăm apoi spre valea Mankizila, călărind paralel cu fluviul Missouri, cam la vreo douăzeci de mile distanță de mal.

Ziua era răcoroasă. Înaintam cu spor. Caii, odihniți și hrăniți din belșug în ultimele zile, străbăteau cu nădejde întinderile verzi ale preriei.

Observai în acest timp o ciudată schimbare în atitudinea prietenilor mei. Parcă-mi acordau o atenție deosebită, aș spune un respect nedisimulat, iar Old Firehand mă învăluia din cînd în cînd cu o privire plină de afecțiune și tandrețe.

Mă mișcau totodată dragostea și devotamentul ce și le arătau reciproc. Frați buni să fi fost și tot nu s-ar fi dovedit mai grijulii unul față de altul. Îmi făcea impresia că persoana mea juca un oarecare rol în această comportare a lor. Winnetou îl trata pe Old Firehand mai prietenos chiar decît pe mine, ceea ce m-ar fi putut împinge la invidie, dac-aș fi fost predispus pentru asemenea simțămînt.

Cînd, pe la prînz, făcurăm un popas și Old Firehand plecă în recunoaștere, Winnetou se tolăni alături de mine și-mi spuse pe neașteptate:

— Fratele meu e curajos ca pisica sălbatică și tăcut precum stîncile de piatră.

Misterioasă introducere, față de care nu reacționai cu nici o vorbă.

— A trecut călare prin flăcări și mie, fratelui său, nu i-a povestit nimic.

— Limba omului, meditai cu glas tare, e ca cuțitul ascuns în teacă: tăios, primejdios. Nu e bine să te joci cu el.

— Fratele meu vorbește înțelept și are dreptate. Totuși, Winnetou e mîhnit cînd inima bunului său prieten se închide ca și piatra care ascunde în miezul ei grăuntele de aur.

— Dar inima lui Winnetou s-a mărturisit oare urechilor mele?

— Nu ți-am împărtășit eu toate tainele preriei? Nu ți-am arătat cum se recunosc urmele, cum se aruncă *lassoul*? Cum se ia scalpul? Nu te-am învățat toate lucrurile pe care trebuie să le știe un bun războinic?

— Într-adevăr, m-ai învățat de toate, dar mi-ai vorbit oare și de Old Firehand, care-ți stăpînește sufletul, și de femeia pe care o păstrezi în amintire?

— Winnetou a iubit și iubirea nu sălășluiește în vorbe. Mă întreb, însă, de ce nu mi-a pomenit fratele meu nimic despre băiatul pe care l-a trecut prin foc, călare pe Swallow?

— Pentru c-ar fi sunat ca o laudă de sine. Îl cunoști pe băiat?

— L-am purtat pe brațe; i-am arătat toate florile cîmpului, copacii pădurii, peștii apelor și stelele cerului; l-am învățat să tragă cu arcul și să încalece armăsarii sălbatici; l-am făcut să cunoască graiurile oamenilor roșii și i-am dăruit în cele din urmă pușca de al cărei glonț a murit Ribanna, fiica assiniboin-ilor.

Îl priveam surprins. Încolțea în mine o bănuială pe care nu cutezam s-o exprim. Și, totuși, cred c-aș fi făcut-o, dacă în clipa aceea nu s-ar fi întors Old Firehand și nu ne-am fi așezat tustrei la masă. În timpul prînzului vorbele lui Winnetou îmi stăruiau mereu în minte; raportîndu-le la ceea ce aflasem de la Harry, deduceam că însuși Old Firehand e tatăl băiatului. De altfel, comportarea bătrînului, în ajun, cînd îi povestisem toată aventura, întărea presupunerea mea. Și totuși Old Firehand vorbise de tatăl lui Harry la persoana a treia și nu scăpase nici un cuvînt care să-mi transforme bănuiala în certitudine...

După cîteva ore de repaus, pornirăm din nou la drum. Ca și cînd ar fi știut că-i așteaptă un popas de cîteva zile, caii tăiau preria în zbor. Străbăturăm astfel pînă spre seară o distanță bunicică, apropiindu-ne de lanțul muntos îndărătul căruia se întinde valea lui Mankizila. Terenul urca din ce în ce mai sus; intrarăm într-un defileu care, după toate aparențele, avea să ne conducă drept spre malul rîului.

— Stai! Parola! răsună deodată un glas pieziș de după niște tufe de bumbac. Și, în aceeași clipă, se ivi dintre crengi țeava unei puști îndreptată asupra noastră.

— Viteaz!

— Și?

— Discret! completă Old Firehand parola, privind cu insistență tufa cu pricina.

Crengile se desfăcură și în fața noastră apăru un ins care îmi provocă o surpriză foarte plăcută.

De sub borurile pleoștite ale unei pălării de pîslă cu o vechime și un colorit care l-ar fi dezarmat și pe cel mai abil cercetător, din încîlceala unei bărbi fără noimă, neagră-cenușie, pornea un nas de dimensiuni catastrofale, putînd sluji drept arătător oricărui cadran solar. Din cauza bărbii atît de stufoase, nu se mai distingeau – în afara eminentului organ olfactiv – decît doi ochișori ageri, jucăuși, care își mutau luminile șirete către noi, cînd spre unul, cînd spre celălalt.

Acest cap original se sprijinea pe un fel de trup invizibil pînă la genunchi, pierdut într-o haină vînătorească din piele de țap, croită probabil pe măsura unui semen mult mai voluminos. Astfel, omul nostru părea un prunc îmbrăcat în halatul de noapte al bunicului. Din costumul lui ridicol de larg se iveau picioarele – subțiri și strîmbe ca niște secere, înfășurate în jambiere rupte și atît de vechi, încît păreau să depășească cel puțin cu un secol vîrsta stăpînului. Dedesubt răsărea încălțămintea – o pereche de cizme indiene – în care, la nevoie, ar fi încăput întreaga sa persoană.

Omulețul purta o flintă veche, de care numai cu cea mai mare precauție m-aș fi atins. Și cum se apropia de noi, plin de prestanță și măreție, cu greu s-ar fi putut imagina o caricatură mai reușită a unui vînător de prerie.

— Sam Hawkens! exclamă Old Firehand. Oare ți-au îmbătrînit într-atîta ochii, încît să-mi ceri mie parola?

— N-aș crede, *sir*! Dar socot că o santinelă în post trebuie să mai arate din timp în timp că nu-și uită îndatoririle. Bine ați venit la Bafou, domnilor! Bucurie, mare bucurie! Să înnebunesc de fericire, nu alta, cînd îi văd aici pe fostul meu *greenhorn*, supranumit Old Shatterhand, și pe Winnetou, marea căpetenie a apașilor, dacă nu mă-nșel!

Îmi întinse amîndouă mîinile și mă strînse la piept cu atîta foc, încît haina lui de vînătoare trosni ca un mănunchi de vreascuri uscate. Dădu apoi să mă sărute, lucru pe care-l evitai cu multă prezență de spirit. Barba, altădată neagră ca pana corbului, îi cam încărunțise.

— Mă bucur din inimă că te întîlnesc, dragă Sam! îi declarai cu toată sinceritatea. Dar spune-mi, te rog, nu l-ai informat încă pe Old Firehand despre cunoștința noastră și despre faptul că ți-am fost ucenic?

— Firește că i-am spus-o!

— Și dumneavoastră de ce nu mi-ați suflat o vorbă că-l voi revedea pe Sam Hawkens aici?

Reproșul, amical de altminteri, se adresa lui Old Firehand. Acesta rîse:

— Ziceam să vă fac o surpriză. Vedeți, prin urmare, că vă știam cu mult înainte de a ne întîlni; am vorbit adesea de dumneavoastră. O să mai dați aci și peste alte două cunoștințe.

— Nu cumva Dick Stone și Will Parker?

— Exact. Sosirea dumneavoastră va fi și pentru ei o surpriză plăcută. Ascultă Sam, care dintre ai noștri au rămas azi acasă?

— Toți, afară de Bill Bulcher, Dick Stone și Harris; ăștia trei au plecat să mai facă rost de carne. Micul *sir* s-a întors și el.

— Știu, știu că-i aici. În rest, ce s-a mai întîmplat? Ceva piei-roșii?

— Deloc, *sir*, deloc. N-am simțit pe nimeni, deși (aici Sam își arătă pușca) „Liddy" a mea cam umblă, cum s-ar spune, după măritiș.

— Și cursele?

— Au dat rezultate bune, foarte bune, dacă nu mă-nșel. Veți vedea și singur; vreau să spun că la poartă nu e decît foarte puțină apă.

Făcu stînga-mprejur și, în timp ce noi ne reluam drumul, se strecură iarăși în ascunzătoarea lui.

Din cele petrecute înțelesei că ne apropiem de „fortăreață" și că Sam Hawkens făcea de strajă în preajma ei. Mă tot uitam cu atenție ca să descopăr undeva poarta.

La stînga se deschidea o trecătoare plină de bolovani și tufăriș de mure. Era atît de îngustă, că, întinzînd brațele, atingeai amîndoi pereții laterali. Jos șerpuia o gîrlă pe al cărei fund pietros

nici gînd să se imprime vreo urmă de talpă. Curată, străvezie, apa se vărsa în rîuleţul pe lîngă care trecuserăm mai înainte. Old Firehand cîrmi spre trecătoare. Noi îl urmarăm, înaintînd încet în susul gîrlei. Pricepui acum şi tîlcul celor spuse de Sam în legătură cu apa de la poartă.

Foarte curînd stîncile se apropiară atît de mult între ele, încît păreau să ne închidă drumul. Dar, spre surprinderea mea, Old Firehand înainta mereu şi, la un moment dat, văzui că dispare, ca şi cînd ar fi trecut prin peretele de piatră. Winnetou dispăru la rîndul lui. Ajungînd şi eu la locul cu pricina, descoperii misterul: iedera extrem de deasă, care atîrna de sus, alcătuise un fel de perdea, dînd iluzia că drumul s-ar închide. De fapt, dacă treceai înainte, ajungeai într-un soi de tunel lung şi întunecos.

Mult şi cu nenumărate viraje, călărirăm prin noaptea întortocheată a tunelului, pînă ce, în sfîrşit, răsări înaintea noastră o zare de lumină. Şi iată-ne din nou într-o trecătoare care părea prelungirea celei dintîi. La capătul ei, mă oprii, stăpînit de uimire.

Mă aflam în faţa unei căldări uriaşe, cu pereţi de piatră, inaccesibili. Un brîu lat de arbuşti încingea această vale aproape circulară, acoperită cu iarbă bogată, unde păşteau herghelii întregi de cai şi de catîri. O droaie de cîini alergau de colo-colo, unii zdraveni – dintr-o rasă asemănătoare lupilor, de care indienii se slujesc pentru pază şi tracţiune – alţii, nişte corcituri mărunte, uşor de îngrăşat, a căror carne, alături de a panterelor, trece la băştinaşi drept cea mai mare delicatesă.

— Iată-mi fortăreaţa! rosti Old Firehand, întorcîndu-se spre noi. Vă veţi simţi aici mai bine ca în sînul lui Avraam.

— Există vreo cale de acces dinspre munţi? întrebai eu, arătînd spre peretele din fund.

— Cu neputinţă să se strecoare cineva. Iar căţăratul de afară, pe stînci, e aproape imposibil...

— Cum aţi dat peste locul acesta grozav?

— Urmăream un racoon, un urs spălător, şi din goană am

ajuns tocmai la breșa aceea care încă nu era acoperită de iederă. Firește că am pus numaidecît stăpînire pe viitoarea mea fortăreață.

— Singur?

— La început, singur. Găsisem o ascunzătoare bună, care m-a salvat de nenumărate ori din fața blestemaților de piei-roșii care mă hăituiau. Mai tîrziu, însă, mi-am chemat încoace „băieții", ca să înfruntăm împreună și primejdiile și asprimea iernii.

Nu termină bine vorba, că răsună deodată un șuier ascuțit peste întinderea văii. Și abia se stinse ecoul, că de jur împrejur, din tufărișul ce împrejmuia valea, ieși la vedere o ceată de inși pe care i-ai fi recunoscut de la o poștă că sînt oameni ai Vestului.

Coborîrăm la pas în întîmpinarea lor și într-o clipă furăm înconjurați. Oamenii erau extrem de fericiți să-l vadă pe Old Firehand iarăși printre ei. Se afla acolo și Will Parker, care, zărindu-mă, se bucură ca un copil. Și bucuria îi crescu și mai mult, cînd constată că însuși Winnetou îi acordă un salut prietenesc.

În toiul hărmălaiei, permisă doar într-un loc atît de singuratic, Winnetou își deșeuă fără grabă calul și, bătîndu-l cu palma pe crupă, îi dădu a înțelege că e slobod să se aștearnă pe frupt. Își săltă apoi șaua pe umăr, luă pătura, frîul, și se depărtă făcînd abstracție de cei din jur.

Îi urmai și eu exemplul, căci Old Firehand era prea solicitat din toate părțile ca să se mai ocupe de noi. Îl lăsai liber pe bravul meu Swallow și, răspunzînd în treacăt curiozității gălăgioase a „băieților", pornii să mă familiarizez cu locul.

Aruncat în sus de forțele ascunse ale pămîntului, masivul stîncos crăpase cîndva ca un uriaș balon de săpun, alcătuind o jumătate de sferă, goală pe dinăuntru, cu gura căscată spre cer, ca un crater colosal. Aerul, soarele, furtunile își luaseră apoi sarcina să fărîmițeze terenul dur și să-l facă propriu vegetației, iar șuvoaiele din adînc, împreunîndu-se, sfredeliseră cu răbdare peretele de piatră, croind drum pîrîului care ne-a servit de călăuză.

Alesei pentru plimbarea mea hotarul din fund al văii.

Pășeam între brîul de tufe și zidul de piatră care urca aproape vertical și părea pe alocuri suspendat. Descoperii în zid numeroase deschizături, camuflate cu piei de animale și ducînd, probabil, spre adăposturile și magaziile atît de necesare unei așezări vînătorești.

În orice caz, așezarea trebuia să aibă mai mulți locuitori decît cei care ne ieșiseră în întîmpinare. Cel puțin așa era de presupus după numărul femeilor pe care le zăream ba ici, ba colo, în cursul plimbării. Se vede însă că majoritatea bărbaților erau duși la vînătoare și aveau să revină odată cu iarna care se anunța destul de aproape.

Hoinărind astfel, descoperii la un moment dat, pe una din stîncile care păreau cu totul inaccesibile, o colibă mică, improvizată din crăci. De acolo putea fi, desigur, văzută întreaga vale, cu toate amănuntele ei. De aceea hotărîi să urc pînă sus. Potecă nu era; în schimb, dădui peste urme de pași și mă luai după ele.

Nu mai aveam mult de urcat, cînd zării strecurîndu-se afară, prin ușița joasă a colibei, o făptură omenească pe care eu desigur că nu o deranjasem cu nimic; de fapt, nici nu mă văzuse. Întoarsă cu spatele spre mine, se apropie de marginea stîncii și, făcîndu-și palma streașină la ochi, cercetă adîncul văii.

Purta o cămașă vînătorească, pestriță, dintr-o țesătură groasă, și jambiere împodobite de la șold pînă la glezne cu ciucuri; mocasinii mici, delicați, aveau bogate ornamentații din mărgele de sticlă și din păr de porc ghimpos. O basma roșie înfășurată în chip de turban îi acoperea capul și o eșarfă de aceeași culoare îi ținea loc de brîu.

Cînd pusei piciorul pe mica platformă, făptura aceea mă auzi și se întoarse spre mine. Era oare vis, ori vedeam aievea? O bucurie năvalnică mă cuprinse. Strigai:

— Harry! E posibil?

Și mă apropiai de el grăbit.

Dar Harry mă privea sever și rece. Nici o tresărire pe chipul lui, acum și mai ars de soare, nu trăda vreo emoție pricinuită de apariția mea.

— Dacă n-ar fi posibil, îmi răspunse, atunci nu m-ați vedea aici, *sir*! Dar dreptul de a pune asemenea întrebări e mai degrabă al meu decît al dumneavoastră. Cum de v-ați permis să intrați în tabără?

Meritam oare o astfel de primire? Luai deci o atitudine și mai distantă decît a lui.

— *Pshaw!*

Numai atît rostii și, întorcîndu-i spatele, coborîi încet de pe platformă.

Așadar, Harry era într-adevăr – cum bănuisem – fiul lui Old Firehand. Astfel mi se limpeziră dintr-o dată toate lucrurile.

Deși Harry nu era, în fond, decît un copil, totuși purtarea lui – după toate cele petrecute – mă necăjea serios. Părerea lui Old Firehand că băiatul m-ar socoti un laș se confirma, ce-i drept, prin insulta cu care acesta mă gratulase încă atunci, la sondă; nu înțelegeam însă deloc cum anume îmi dovedisem lașitatea. În sfîrșit, biruindu-mi proasta dispoziție, revenii în tabără.

Se înserase. În largul văii jucau, bogate, flăcările unui foc proaspăt încins, în jurul căruia se adunase întreg efectivul prezent în fortăreață, inclusiv Harry, care, după cum îmi dădui repede seama, se bucura de egalitate deplină cu bărbații maturi. Ședea și el acolo, lîngă foc, și parcă mă privea cu mai puțină răceală decît adineauri.

Oamenii își istoriseau tot felul de întîmplări din viața lor. Îi ascultai și eu un timp, apoi – după bunul meu obicei – plecai să văd ce-mi face mustangul. Era o noapte superbă, înstelată, cu cerul atît de blînd și calm, de parcă habar n-ar fi avut că jos, pe biata noastră planetă, niște creaturi cu totul superioare stau veșnic gata să se încaiere și să se sfîșie între ele.

Un nechezat ușor, vesel, dinspre tufișurile de la gîrlă, îmi indică locul unde se afla Swallow. Calul mă recunoscu imediat și își frecă drăgăstos botul de umărul meu. De cînd mă salvase din foc și apă îl îndrăgisem încă și mai mult. Mîngîindu-l, îmi lipii fața de grumazul lui suplu, catifelat.

Deodată, calul fornăi scurt; era obișnuitul lui semnal de alarmă. Devenii atent și mă uitai în jurul meu. O siluetă omenească venea spre mine și zării fluturînd basmaua înfășurată în jurul capului. Era Harry.

— Scuzați că vă deranjez, rosti el cu vocea oarecum mai blîndă. Mi-am adus aminte de Swallow, calul dumneavoastră, căruia îi datorez viața. Voiam să-l văd, să-i fac o vizită de prietenie.

— Iată-l! În ce mă privește, n-am să vă tulbur întîlnirea. *Good night!* Noapte bună!

Dădui să plec, dar după cîțiva pași mă auzii strigat:

— *Sir*!

Mă oprii. Harry se apropie sfios de mine. Se vedea că nu știa cum să-și stăpînească emoția.

— V-am jignit.

— Jignit? zisei cu indiferență. Vă înșelați, *sir*! Nu sînt decît indulgent cu dumneavoastră și atîta tot. Nici vorbă să mă simt jignit.

Dură mai bine de un minut pînă ce băiatul găsi o replică acestui răspuns neașteptat.

— Atunci, iertați-mi, vă rog, eroarea.

— Cu plăcere. Sînt deprins cu erorile.

— Iar eu vă asigur că n-am să mai profit pe viitor de indulgența dumneavoastră.

— V-o pun, totuși, oricînd la dispoziție.

Dădui din nou să plec, însă Harry mă prinse de braț.

— Să trecem peste chestiunile noastre personale! Adevărul e că ați salvat de două ori într-o singură seară viața tatălui meu; și aceasta, cu riscul propriei dumneavoastră vieți. De aceea, sînt dator să vă mulțumesc, chiar dacă mi-ați arunca în obraz cuvinte și mai grele decît pînă acum. Abia adineauri am aflat...

— Orice *westman* e capabil de o asemenea faptă. Se petrec adeseori lucruri mult mai impresionante decît cele despre care vorbiți. Poate că omul care sare în ajutorul altuia s-a bucurat și el cîndva de un sprijin asemănător. Așa că treburile astea nu prea

merită discutate și nici nu e cazul să apreciați oamenii prin prisma dragostei ce o purtați tatălui dumneavoastră.

— La început am fost eu nedrept; acuma chiar dumneavoastră vă subestimați. Vă întreb: țineți cu tot dinadinsul să mă jigniți și pe mine?

— Nu țin deloc!

— Atunci îmi îngăduiți o rugăminte?

— Poftim!

— Purtați-mi pică, *sir*, supărați-vă pe mine cît vreți, dacă vi se pare că am greșit, dar vă rog, nu-mi mai pomeniți de... indulgență! Sînteți de acord?

— Bine.

— Vă mulțumesc! Și acum să ne întoarcem, să le urăm oamenilor noapte bună. Am să vă arăt odaia dumneavoastră. Trebuie să ne odihnim; mîine plecăm devreme.

— Încotro?

— Mi-am așezat cursele la Bee-Fork și aș vrea să văd ce s-a prins. Mă veți însoți, firește.

Peste cîteva minute ajunserăm la o ușă cu trapă. Harry mă introduse într-un adăpost complet întunecat și, scăpărînd amnarul, aprinse la iuțeală o lumînare din seu de cerb.

— Iată dormitorul dumneavoastră, *sir*. Oamenii noștri se retrag în aceste adăposturi atunci cînd, sub cerul liber, îi amenință reumatismul.

— Și credeți că m-aș putea alege și eu cu tovărășia lui blestemată?

— Dinspre partea mea, vă doresc contrariul. Dar, vedeți, valea e umedă și vîntul nu pătrunde deloc din pricina munților care o înconjoară de jur-împrejur. Deci, prevederea e mama înțelepciunii. Somn ușor!

Îmi strînse mîna și, înclinînd grațios capul, ieși. Rămas singur, îmi plimbai privirea prin încăpere. Era un fel de peșteră – nu naturală, ci săpată în piatră de mîna omului. Pe jos – piei tăbăcite, pe pereți – de asemenea. În fund – un pat confecționat din

crengi de cireș și așternut cu piei de ciută. Numeroase pături moi de Navajo, clădite în stivă, parcă te îndemnau și ele la somn. De niște țăruși fixați în crăpăturile pereților de piatră atîrnau diverse obiecte de-ale lui Harry, ceea ce mă duse la concluzia că băiatul îmi cedase, de fapt, propriul său „cabinet”.

Numai oboseala-mi aprigă mă făcu să rămîn în acest adăpost scund și puțin comod. Cine s-a obișnuit cu nopțile și cu nemărginirea preriei, acela numai de nevoie mai poate accepta închisoarea căreia civilizația îi spune „locuință”.

Poate că izolarea acestui „dormitor” original făcu ca somnul să mă cuprindă mai vîrtos ca de obicei și să mă țină mult în brațele sale. Cînd mă deșteptai, auzii un glas la intrare:

— Ptiu, *sir*, mai terminați cu măsuratul pe orizontală, dacă nu mă-nșel! Ridicați-vă un pic! O să vă facă bine...!

Sării din pat și mă uitai la musafirul nepoftit din cadrul ușii. Era Sam Hawkens. În ajun nu-l văzusem decît cu pușcă; acum se echipase măreț, ca un *trapper*, dovadă că avea să ne însoțească.

— Vin îndată, dragă Sam!

— Să sperăm. Micul nostru *sir* cred că ne și așteaptă dincolo, la ieșire.

— Mergi și dumneata?

— Merg, dacă nu mă-nșel. Doar n-o să se care băiatul cu uneltele. Și nici lui Old Shatterhand, ca să zic așa, n-am să-i pretind asemenea lucru.

Afară, îl zării numaidecît pe băiat. Mă aștepta la ieșirea din tabără. Sam își pusese în spinare o legătură imensă de capcane și, fără să-i mai pese de mine, porni ca glonțul înainte.

— Nu luăm și caii? strigai din urmă.

— Dar ce, calul dumneavoastră a învățat cum se așază cursele și cum se prind biberii pe fundul apei?! Mai bine grăbiți-vă, ca să ajungeți la timp. Haide! mă îndemnă Sam plin de importanță.

— Stai nițel, bătrîne, vreau să văd ce-mi face calul!

— Nici o grijă! Tînărul *sir* a luat toate măsurile, dacă nu mă-nșel!

Răspunsul lui mă bucură. Vasăzică, Harry se ocupase de Swallow încă din zorii zilei, semn că nici stăpînul calului nu-i era indiferent. Desigur că tatăl îi vorbise de mine și-l determinase să-și schimbe părerea. Tocmai mă întrebam cum de lipsește Old Firehand – de obicei atît de atent și grijuliu – cînd îl zării trecînd gîrla împreună cu Winnetou și cu încă un vînător.

Winnetou îl salută pe Harry în felul indienilor:

— Fiul Ribannei e puternic ca războinicii de pe malul rîului Gila. Ochiul său va zări mulți biberi și brațele sale vor osteni sub povara blănurilor.

Și, observînd că-mi rotesc privirea peste vale ca să-l descopăr pe Swallow, mă liniști:

— Pleacă, frate! Winnetou îți va îngriji calul cu toată dragostea.

Trecurăm rîpa și o cotirăm spre stînga, în josul rîului, înaintînd pînă la vărsarea lui în Mankizila.

Malurile erau năpădite de mărăciniș des, aproape de nepătruns; vrejurile de viță sălbatică se cățărau pe tufe, se lăbărțau peste tot, se încîlceau pe tulpinile alăturate, alcătuind o rețea prin care nu răzbăteai decît cu ajutorul cuțitului.

Sam, pe cît de mărunțel, pe atît de vajnic, mergea mereu în fruntea noastră și, încărcat cum era de poveri, îmi amintea de tinichigiii slovaci care cutreierau periodic tihnitele tîrgușoare germane. Deși nimeni nu ne urmărea, totuși cizmele-i uriașe ocoleau cu mare dibăcie orice petic de pămînt care ar fi putut păstra vreun semn al pasului său, iar ochișorii veșnic agitați scrutau neobosiți vegetația bogată care, în ciuda vremii tîrzii, se putea lua la întrecere cu flora virgină din valea lui Mississippi.

La un moment dat, Sam se aplecă și se strecură sub niște vrejuri.

— Veniți, *sir*! mă chemă Harry, care îl urma pe bătrînul zurbagiu. Aici se despart potecile biberilor.

Într-adevăr, după perdeaua aceea de vrejuri, șerpuia o cărăruie îngustă, pe care înaintarăm un timp paralel cu rîul,

printr-un vălmășag de copaci și de tufe, pînă ce Sam, auzind un fel de șuier și mîrîit care veneau din spre apă, se opri numaidecît și, întorcîndu-se spre noi, își duse un deget la gură.

— Aici! șopti Harry. Biberul de gardă a simțit ceva.

După o vreme, cînd liniștea coborî densă peste împrejurimi, ne strecurarăm pînă la un cot al rîului, unde ni se oferi prilejul să contemplăm o întreagă colonie de biberi.

Pînă hăt, în largul apei, animalele construiseră un fel de stăvilar pe care și un om sprinten ar fi putut să pășească destul de lesne. Acum se străduiau de zor să fortifice și să mărească stăvilarul. Dincolo, pe malul opus, un grup de biberi retezau întruna lăstare de copaci pînă le prăbușeau în apă; alții se ocupau cu transportul materialului, împingîndu-l cu boturile, în timp ce coechipieri de-ai lor legau și tencuiau construcția cu lut gros, adus de pe mal, potrivindu-l cu labele și bătîndu-l cu cozile lor groase, transformate în mistrii.

Urmărind cu admirație munca acestui destoinic popor mărunt, îmi atrase luarea aminte un biber neobișnuit de solid, care stătea sus pe stăvilar și, după toate aparențele, făcea de gardă. Deodată biberul își ciuli urechile scurte, se învîrti în semicerc, dădu iarăși un semnal sonor, apoi dispăru sub apă.

Cît ai clipi, îl urmară și ceilalți biberi. Era extrem de caraghios să-i vezi cum se afundă cu dosul în sus, plesnind temeinic apa cu cozile și stîrnind puzderie de stropi jur-împrejur.

Firește că nu era timp să ne pierdem în considerații umoristice. Neașteptata perturbare în familia biberilor fusese provocată, desigur, de apariția unui vrăjmaș. Or, cel mai temut dușman al acestor ființe atît de rîvnite nu e altul decît omul!

Încă nu dispăruse sub apă ultimul biber, că ne și culcaserăm la pămînt, cu armele pregătite, camuflați de crengile joase ale unor coconari. Pîndeam cu încordare ivirea vreunui musafir nepoftit. Și iată, peste puțin, ceva mai sus de ascunzătoarea noastră, începu să se agite păpurișul. Cîteva clipe mai tîrziu văzurăm furișîndu-se spre mal doi indieni. Unul ducea în spinare cîteva

curse, celălalt căra niște blănuri. Ambii erau bine înarmați și atitudinea lor vădea că se știau în preajma dușmanului.

— *Zounds!* șuieră Sam printre dinți. Mișeii au dat de capcanele noastre și au cules fără să fi semănat, dacă nu mă-nșel! Las' că le arăt eu cine-i stăpînul capcanelor și al blănurilor!

Ridică încet pușca, pregătindu-se să tragă. Eu, însă, îmi ziceam că indienii trebuiesc doborîți fără zgomot. De aceea îl apucai pe bătrînul *trapper* de braț. Încă din prima clipă observasem că e vorba de războinici ai poncașilor, iar vopseaua de pe fețele lor îmi confirma faptul că nu porniseră la vînătoare, ci la bătălie. Așadar, nu puteau fi singuri. Orice foc de armă putea să atragă asupra noastră o droaie de alți războinici.

— Stai, Sam, nu trage! Mai bine scoate cuțitul. Ăștia au dezgropat securea războiului. Cu siguranță că mai sînt și alții pe aproape.

Sam însă, care avea mare poftă să apese pe trăgaci, se cam codea:

— Firește că e mai bine să-i lichidăm fără zgomot. Dar cuțitul mi-e bătrîn și tocit. Cam greu să tai doi vlăjgani dintr-o dată.

— Aida-de! Dumneata sări pe unul, eu pe celălalt. *Come on!* Haide!

— Hm! Patru capcane dintre cele mai bune! Trei dolari și jumătate bucata! Ai naibii hoți! M-ar bucura, zău, dacă pe lîngă cele furate, ne-ar lăsa și pieile lor proprii.

— Dă-i drumul, *sir*, să nu-i scăpăm!

Ne aflam în spatele indienilor care, cu ochii în pămînt, căutau să descopere vreo urmă. Lepădînd pușca, mă tîrîi ușurel înainte. Cuțitul îl strîngeam între dinți. Deodată, auzii o șoaptă la urechea mea:

— Lăsați-mă pe mine, *sir*! Aranjez eu totul.

Era Harry.

— Mulțumesc, mă descurc singur.

Ajuns la marginea păpurișului, mă săltai odată și cu stînga îl apucai de ceafă pe unul din indieni, iar cu dreapta îi

repezii cuțitul între omoplați, încît omul căzu fără să crîcnească. O făcusem, bineînțeles, din motive de forță majoră. Era vorba de poncași. Nu-i puteam cruța. Dacă ne-ar fi descoperit „fortăreața”, ar fi fost vai și amar de noi.

Scosei repede cuțitul din rană, gata să sar, la nevoie, asupra celuilalt poncaș. Dar și acesta zăcea la pămînt, iar Sam – încălecat pe victimă – îi trăgea cu nădejde pielea de pe cap.

— Așa, băiete! De-acum poți să pui capcane în veșnicele plaiuri ale vînătoarei! Dar pe-ale noastre le lași aici!

Și, tăvălind scalpul însîngerat prin iarbă, adăugă chicotind:

— Prin urmare, ăsta e al meu. Unul la mînă. Old Shatterhand să-l jupoaie pe al doilea.

— Deloc! îl apostrofai. Încă nu cunoști părerea mea în legătură cu scalparea? Mă miră mult că te ocupi de asemenea treburi!

— Am motivele mele, *sir*. De cînd ne-am văzut ultima oară, am trecut prin destule necazuri. Am fost obligat să mă lupt în fel și chip cu pieile-roșii. De aceea nu mai am nici o cruțare. Parcă ei s-au purtat cu mănuși! Uitați-vă!

Își scoase pălăria pleoștită și, odată cu aceasta, peruca lui de pomină. De fapt îi văzusem eu încă de mult țeasta scalpată, roșie ca sîngele.

— Ce ziceți, *sir*, dacă nu mă-nșel? Mi-am purtat încă din pruncie, onest și cu drepturi depline, smocul de păr original. Nici cel mai șmecher avocat din lume n-ar fi îndrăznit să-mi conteste acest drept, pînă s-au găsit o duzină sau două de pawnee, care pur și simplu m-au deposedat de podoaba capilară. A trebuit să mă duc la Tekama, să-mi cumpăr un scalp nou, adică o perucă, dacă nu mă-nșel. M-a costat o avere: trei legături groase de blănuri de biberi. Mă rog, n-ar fi nimic. Uneori părul ăsta nou e mai practic decît celălalt. Mai ales vara e o plăcere: îl lepezi și nu mai transpiri. Totuși, nu pot să nu mă răzbun. Le-am plătit-o indienilor nu

o dată. Vedeți, scalpul ăsta e pentru mine o încîntare. Mă bucură mai mult decît cea mai fină blană de biber.

Acestea zise își potrivi la loc peruca și pălăria.

Dar nu era timp pentru vorbă lungă și amintiri. În orice moment, putea să zbîrnîie o săgeată sau să fulgere vreo pușcă din-dărătul unui copac. În plus, era nevoie să dăm cît mai iute alarma în tabără și să-i prevenim pe vînători asupra primejdiei.

— Pune mîna, îl îndemnai pe Sam, să-i facem dispăruți pe indienii ăștia!

— Just, adică necesar vreau să spun. Dar tînărul *sir* ar face bine să treacă nițel în dosul tufelor. Sînt gata să-mi schimb mocasinii pe pantofiori de balet dacă nu ne trezim în curînd cu pieile-roșii.

Harry ascultă de sfatul bătrînului, iar noi aruncarăm repede cadavrele în păpurișul de pe mal. Să le aruncăm în apă, n-ar fi fost prudent.

— Așa, s-a făcut! se bucură Sam după ce terminarăm operația. Și acum, luați-l pe micul *sir*, mergeți la „fortăreață" și pregătiți-i pe oamenii de acolo. În ce mă privește, vreau să studiez nițel urmele acestor doi poncași. Poate descopăr ceva mai mult decît au apucat ei să ne spună...

— N-ați vrea, Sam Hawkens, să vă duceți dumneavoastră pînă la tata? interveni Harry. Vă pricepeți grozav la manipularea capcanelor și pe urmă, nu-i așa, patru ochi văd mai bine decît doi.

— Hm! Cum doriți! O fac și pe-asta. Dar să nu-mi puneți vină dacă iese vreo dandana.

— Nici o grijă, Hawkens! Știți doar că-mi place și mie să am satisfacții. Dumneavoastră v-ați ales cu un scalp; trebuie să mă aleg și eu cu ceva. Haideți, *sir*!

Și băiatul îl părăsi pe Sam, luînd-o prin desiș. Eu îl urmai.

Deși trebuia să fiu atent la eventuala primejdie din jur, nu puteam să nu-l admir pe Harry, care, asemenea unui vînător iscusit, se strecura fără pic de zgomot prin încîlceala tufelor, dove-dind multă pricepere și agilitate.

Era cu neputință ca băiatul să nu fi fost familiarizat încă de mic cu viața din „țara vînatului”, să nu fi înregistrat impresii care i-au ascuțit simțurile, i-au călit sufletul și au dat destinului său o direcție atît de neobișnuită.

Merserăm astfel preț de o oră, fără răgaz, pînă dădurăm de o altă colonie de biberi, ai cărei membri, însă, nu-și părăseau deloc vizuinile.

— Aici instalaserăm noi capcanele pe care le-au furat cei doi poncași, mă informă Harry. Iar colo sus se ramifică acel Bee-Fork la care voiam să ajungem. Se pare însă că va trebui să renunțăm, căci, vedeți, urmele roșilor vin dinspre pădure. Să mergem după ele.

Era gata să pornească, dar îl oprii:

— Harry!

Stătu și mă privi întrebător.

— N-ar fi mai bine să vă întoarceți și să lăsați restul în seama mea?

— Ce vi s-a năzărit?

— Cunoașteți primejdiile la care vă puteți expune mergînd în direcția asta?

— Și de ce nu le-aș cunoaște? Imposibil să fie mai mari decît cele prin care am trecut pînă acum.

— Vreau să vă cruț!

— Păi asta vreau și eu! Știu să mă păzesc. Ori credeți că orice față vopsită mă și bagă în sperieți?

Ne continuarăm drumul, distanțîndu-ne de cursul rîului și înaintînd printre arbori, sub rămurișul bogat și verde al pădurii. Pămîntul era învelit cu mușchi umed pe care, fără multă osteneală, puteai deslușI orice urmă de pași.

Deodată, Harry, care mă preceda, se opri în loc. Jos se vedeau urmele nu a doi, ci a patru oameni care se despărțiseră acolo. După cum se știe, poncașii doborîți de noi erau echipați de campanie; presupuneam deci că și alți războinici de-ai lor se vor fi aflînd prin preajmă.

În același timp era limpede că numai o acțiune de mare importanță i-ar fi putut determina să bată atîta drum pe teritoriu inamic. Iată de ce-mi trecu prin gînd că prezența lor aici ar fi în legătură cu atentatul nereușit împotriva trenului și că s-ar putea să fie vorba de o expediție de răzbunare, în care indienii pun în joc totul și nu cruță nimic.

— Cum procedăm? întrebă Harry. Urmele acestea duc spre tabăra noastră. Indienii nu trebuie s-o descopere cu nici un preț. Îi urmărim pe cei patru, sau o apucăm fiecare în altă direcție?

— Oricum, tuspatru sînt iscoade și au venit încoace dinspre tabăra poncașilor, care, desigur, așteaptă înapoierea lor. De aceea e preferabil ca, mai întîi, să reperăm tabăra, să vedem cîți sînt și ce planuri urmăresc. În ce privește „fortăreața", cred că santinela de la intrare știe ce are de făcut pentru a nu trăda nimănui secretul.

— Aveți dreptate! Mergem înainte!

Pădurea cobora acum în pantă lungă, prelingîndu-se în vale. Ici și colo se căscau niște adînciturі mari, asemenea unor bazine împresurate de ferigi și arbuști sălbatici.

Tocmai ne apropiam de o astfel de rîpă, cînd un miros suspect îmi atrase atenția. Scrutînd adîncul pădurii, observai drept înaintea noastră o coloană subțirică de fum, care ba se înălța, ba dispărea, ba urca iarăși, jucăușă, printre coroanele copacilor.

Fumul nu putea proveni decît de la un foc aprins de indieni și iată de ce: pe cîtă vreme albii aruncă pe foc crăci întregi, stîrnind astfel flacără mare, înaltă, cu fum mult și gros, băștinașii întrețin focul împingînd vreascurile încet, treptat, cu vîrful în jos, provocînd o ardere mai mult mocnită, cu flacără măruntă și fum abia vizibil. Winnetou obișnuia să spună despre procedeul albilor: „Fețele palide fac atîta căldură cu focul lor, încît nici nu se mai pot apropia de el ca să se încălzească".

Îl oprii pe Harry și-l făcui atent asupra celor constatate.

— Stați după tufișul de colo; eu mă duc să-i pîndesc pe indieni.

— Și eu de ce să nu merg?

— Ajunge unul singur; în doi crește primejdia de a fi descoperiți.

Băiatul căzu de acord. Călcînd ușor ca să nu lase nici o urmă se pitulă după un tufiș, în timp ce eu mă strecurai de la copac la copac în direcția coloanei de fum.

Într-un bazin din cele pomenite se aflau o mare mulțime de indieni, care șezînd, care culcați, încît abia își găseau loc. La intrare stătea nemișcat ca o statuie de bronz un flăcău chipeș, cu părul revărsat pe umeri; pe alocuri erau postate străji care, din fericire, nu observaseră apariția mea.

Dădui să-i număr pe rînd, cîte unul, dar mă oprii deodată uluit. Primul care-mi sări în ochi – rămăsei uimit! – era căpetenia albă Parranoh sau Tim Finnetey, cum îi zicea Old Firehand. Și doar îl recunoscusem perfect atunci, noaptea, la lumina lunii, cînd l-am înjunghiat! Să fie numai o iluzie? Imposibil! Nu știam ce să mai cred. Și, culmea – individul avea pe cap chica lui întreagă, deși văzusem cu ochii mei cum l-a scalpat Winnetou. Or, de-atunci apașul nu și-a scos nici o clipă scalpul de la brîu.

Pe neașteptate, una din santinele păru că se îndreaptă spre locul unde mă adăpostisem eu, culcat îndărătul unui bolovan uriaș. A trebuit să mă retrag și să fac repede cale-ntoarsă.

Ajunsei iarăși la Harry și-i făcui semn să vină după mine. Ne înapoiarăm la punctul unde se ramificau urmele iscoadelor. De aci o luarăm pe potecuța tăiată prin hățiș de poncașii doborîți de noi. Aceasta cobora pînă jos în valea prin care trecuserăm la sosirea noastră și unde ne întîmpinase santinela.

Știam acum precis că poncașii căpătaseră întăriri și ne urmăriseră îndeaproape cu intenția să se răzbune. Popasul nostru în timpul bolii lui Old Firehand le oferise răgazul să-și adune toate forțele disponibile. Dar de ce era nevoie ca numai pentru trei inși să mobilizeze atîția războinici și de ce nu ne-au atacat mai demult, asta n-o mai înțelegeam – afară de cazul că Parranoh știa unde se află „fortăreața” și plănuia să atace întreaga așezare.

Cele două iscoade croiseră o potecă destul de bună, încît coboram relativ repede spre valea ce se întindea înaintea noastră. Cînd, deodată, auzii un zăngănit ca de fiare venind dinspre un desiș de cireși sălbatici.

Făcîndu-i semn lui Harry să se ascundă, mă lungii repede la pămînt, trăsei cuțitul din teacă și mă tîrîi în ocol către locul cu pricina. Primul lucru care mă izbi era o grămadă de capcane de fier și alături – o pereche de picioare subțiri, strîmbe, încălțate în niște mocasini colosali. Descoperii mai apoi un surtuc vînătoresc de dimensiuni remarcabile, la capătul căruia, sus, odihneau borurile obosite ale unei pălării de pîslă sub care se ițea o barbă cîlțoasă, fără noimă. Și din haosul bărbii pîndeau doi ochișori vioi, atenți, sfredelind frunzișul.

Era Sam. Dar ce căuta bătrînul aici cînd eu îl credeam de mult sus, în „fortăreață"? Enigma era în fond lesne de dezlegat: n-aveam decît să-l întreb. Mă furișai deci ușurel în spatele lui, bucurîndu-mă de pe acum de spaima ce avea s-o tragă.

Ușor, cît se poate de ușor, pusei stăpînire pe pușca de lîngă el, preistorica lui „Liddy", și îi ridicai cocoșul ruginit. Auzind clămpănitul, Sam sări atît de iute în picioare, încît își agăță de rămuriș faimoasa pălărie laolaltă cu peruca. Iar cînd văzu propria-i armă îndreptată asupra lui, sub nasul de papagal stropit cu toate culorile curcubeului, i se căscă o gură cît o șură.

— Sam Hawkens, îi șoptii, închide repede gura, că de nu, îți vîr toate capcanele în ea!

— *Good luck!* Păcatele mele! M-ați speriat, *sir*, dacă nu mă-nșel! răspunse omulețul care, în pofida spaimei, nu scosese nici măcar o exclamație. Și, potrivindu-și peruca și pălăria la locul cuvenit, adăugă: Dracu' să vă ia! Mi-au înghețat mădularele, vreau să spun... dacă ați fi fost o piele-roșie, atunci...

— ...atunci mîncarea ce ai înghițit-o aseară ar fi fost, desigur, ultima. Iată-ți pușcociul! Și spune-mi, te rog, ce ți-a venit să te culci tocmai aici?

— Să mă culc? Adică să dorm? Ei, asta-i bună! Nici vorbă de așa ceva... chiar dacă, întîmplător, nu v-am băgat de seamă. Îmi zburau gîndurile la perechea aia de șobolani pe care voiam să-i vînez și să le iau pielea. Totuși, cum să spun, apelez la discreție. N-are rost să știe lumea cum l-ați luat pe bătrînul Sam ca din oală.

— Lasă, nu află nimeni.

— Dar unde-i tînărul *sir*?

— E aici, mai în spate. Auzisem sunînd fierăria asta și fusesem, firește, curios să știu cine trage clopotele.

— Clopote? Se auzea chiar atît de tare? Măi, măi, Sam Hawkens, urs idiot și bătrîn ce-mi ești! Stai la pîndă ca un catîr ramolit, cică să mai faci rost de niște scalpuri, și cînd colo te aud pînă și surzii din Canada, dacă nu mă-nșel! Dar cum de-ați nimerit aici? Veneați și dumneavoastră pe urmele celor două piei-roșii?

Confirmai și îi povestii cele văzute.

— Hm! Va fi mare cheltuială de pulbere, *sir*, mare de tot! Veneam cu capcanele în susul apei, cînd, deodată, zăresc doi indieni, dacă nu mă-nșel. Se foiau la marginea tufișului, la vreo opt pași de mine. Firește că m-am făcut una cu pămîntul. Unul a luat-o în jos, celălalt în sus, ca să cerceteze valea. Las' că-mi pică ei în mînă, mi-am spus. Am așteptat pînă a trecut unul pe lîngă mine, pe urmă m-am ascuns repede aici. Numai să se întîlnească amîndoi sub nasul meu, c-apoi îi întreb eu de nume!

— Crezi că se poate?

— Firește că se poate. Dacă sînteți deștept, duceți-vă în partea cealaltă și o să-i prindem în clește. Preveniți-l și pe micul *sir*, să nu facă vreo boroboață.

Procedai după sfatul lui și, întorcîndu-mă la Harry, îl informai, în cîteva cuvinte, asupra situației. Apoi ne postarăm exact în dreptul lui Sam, așteptînd să se întoarcă cei doi indieni.

Răbdarea ne fu supusă la greu examen. Trecură cîteva ore pînă auzirăm pașii unui om care se furișa în direcția noastră. Era unul din poncașii pe care-i așteptam, un hojma de bărbat, dat

naibii se vede – pentru că, nemaiavînd loc la cingătoare pentru cîte scalpuri luase în viața lui, își împodobise și pantalonii cu ciucuri din păr de om.

Abia intră în „domeniul" nostru, că se și pomeni înșfăcat de ambele părți și doborît. La fel o păți și celălalt, care apăru după scurt timp. Treaba împlinită, ne înapoiarăm tustrei la „fortăreață".

La intrare îl găsirăm de gardă pe Will Parker, care stătuse pitulat îndărătul unor tufe și trebuie să-l fi văzut pe poncaș spionînd la numai cîțiva pași de el. Sam îl măsură, dezamăgit.

— *Greenhorn* mi-ai fost, *greenhorn* ai să rămîi pînă nu te-or apuca roșii de chică, dacă nu mă-nșel. Crezuși, pesemne, că poncașul umblă după furnici, de n-ai înfipt cuțitul în el?!

— Ascultă, Sam Hawkens, mai ține-ți limba-n frîu, că altminteri fac cu tine ce n-am făcut adineauri! Cui îi zici *greenhorn*? Lui Will Parker? Păi numai gluma asta și ajunge să-ți găuresc mutra, hodorogule! Oare fiul mumă-ti n-are atîta glagorie în cap ca să știe că pe o iscoadă mai bine o lași să treacă decît s-o dobori fără rost, trădîndu-ți astfel prezența?

— Fie pe voia ta, omule, dacă nu te îmbie, cum văd, nici un scalp indian...

Și Sam porni țanțoș spre gîrlă. Dar înainte de a dispărea după stînci, se mai întoarse o dată spre Will Parker și adăugă:

— Cască bine ochii! Dincolo, în văgăună, e un cuib întreg de arcași. S-ar putea să-și vîre și ei nasul printre picioarele tale. Păcat de tine, dacă nu mă-nșel, mare păcat!

Și ne-o luă iarăși înainte. Mai că nu se zărea de sub capcanele lui. Curînd ieșirăm din rîpă și ne plimbarăm în voie privirea peste întreaga tabără. Bătrînul *trapper* șuieră o dată lung, ascuțit, și toată lumea se înfățișă în mare grabă ca să afle ultimele noutăți.

Old Firehand ne ascultă tăcut pînă la capăt. Dar cînd îi comunicai chestiunea cu Parranoh, scăpă o exclamație de mirare și totodată de bucurie.

— Dacă nu v-ați înșelat cumva, *sir*, înseamnă că pot să-mi

împlinesc în cele din urmă jurămîntul și să-l prind în pumni pe ticălos. Ani de zile aceasta mi-a fost singura și cea mai arzătoare dorință.

— Dar chica lui mă cam derutează.

— Aș! Nu e nici o minune. Îl aveți ca exemplu pe Sam Hawkens cu căpățîna și cu peruca lui. Și, totuși, mai că nu-mi vine să cred că nu l-ați ucis în noaptea aceea. Poate că n-a fost decît rănit și, găsindu-l, poncașii l-au transportat de acolo. S-o fi întremat în timp ce mă puneam și eu pe picioare. Apoi s-o fi apucat să ne adulmece, să ne urmărească.

— Atunci de ce nu atacă?

— Nu știu. În orice caz, va fi avînd vreun motiv. Aflăm noi mai tîrziu. Sînteți obosit, *sir*?

— Nu prea.

— Vreau să-l văd și eu. Mă însoțiți?

— Se înțelege. Dar trebuie să vă atrag atenția că drumul e primejdios. Indienii își vor aștepta zadarnic iscoadele, apoi vor trimite oameni în căutarea lor. Iar aceștia vor da peste cele două cadavre. Ne putem pomeni printre poncași și fără sprijin de nicăieri.

— Posibil, firește. Dar nu mă rabdă inima să stau aici, în bună liniște, pînă ne vor ataca... Dick Stone!

Acesta fusese plecat la vînătoare, deci nu mă văzuse pînă atunci. Omul mă salută cordial, după care Old Firehand îl întrebă:

— Știi ce avem de făcut?

— Îmi închipui.

— Ia-ți pușca și hai după pieile-roșii!

— Sînt gata, *sir*! Plecăm călare?

— Nu. Mergem numai pînă la groapa aceea a lor. Și voi, ăștilalți, nu stați cu mîinile în sîn! Camuflați cu verdeață *catch*-urile, adăposturile pentru piei! Nu poți să știi ce se mai întîmplă. Dacă indienii trec cumva de stînci și vin încoace, barem să nu găsească nimic de jefuit. Harry, tu du-te la Will Parker! Iar tu, Bill Bulcher, vezi să fie ordine în absența noastră!

— Ia-mă și pe mine, tată! se rugă Harry.

— N-are nici un rost, băiete. Mai bine odihnește-te. O să-ți vină și ție rîndul la timpul cuvenit.

Harry mai stărui, dar Old Firehand rămase ferm pe poziție. Pornirăm așadar în trei, tăind gîrla.

După cîteva instrucțiuni date santinelei, ne îndreptarăm spre locul unde stătuse ascuns Sam Hawkens. Drumul care ducea de acolo spre rîpă era în orice caz mai potrivit; aveam acoperire din ambele părți și, în plus, siguranța că-i vom întîlni pe indienii care, după cum chibzuisem, își vor fi părăsit ascunzișul ca să-i caute pe camarazii dispăruți.

După ce plecaserăm noi în zori ieșise și Winnetou din tabără dar, din păcate, încă nu se întorsese. Ne-ar fi fost, desigur, un însoțitor ideal. Pe de altă parte, întîrzierea lui mă cam îngrijora. Nu era deloc exclus să se fi întîlnit cu poncașii. Or, în acest caz, cu toată vitejia lui, n-ar fi putut scăpa teafăr.

Mă gîndeam, tocmai, la aceste lucruri, cînd, deodată, tînărul șef al apașilor răsări dintr-un desiș. Mîinile noastre care, la foșnetul crengilor, se încleștaseră pe puști, reveniră brusc în poziția normală.

— Winnetou va merge și el cu oamenii albi ca să-i vadă pe Parranoh și pe poncași, hotărî acesta.

Îl privirăm nedumeriți. Știa, vasăzică, de prezența dușmanului în acele locuri.

— I-a zărit oare fratele meu roșu pe cei mai cruzi dintre războinicii siouxilor? îl întrebai.

— Winnetou trebuie să-l ocrotească pe fratele său Old Shatterhand și pe fiul Ribannei. De aceea s-a ținut toată vremea după ei. A văzut și cum s-au înfipt cuțitele în trupul celor două iscoade. Cît despre Parranoh, acesta și-a pus pe cap chica unui războinic din neamul osagilor. Are părul mincinos și gîndul viclean. Winnetou îl va ucide.

— Nu, să nu te atingi de Parranoh! Lasă-l în grija mea! protestă Old Firehand.

— Winnetou l-a mai dăruit odată prietenului său alb.

— Acum nu-mi mai scapă, fii sigur, căci...

Restul frazei nu-l mai auzii pentru că, în acel moment, observai doi ochi lucind dindărătul unei tufe și, repezindu-mă, dintr-un salt, îl înșfăcai pe spion. Cine credeți că era? Parranoh în persoană! Abia îl apucasem însă de beregată, că tufele vecine foșniră amenințător și cîțiva poncași se năpustiră în ajutorul căpeteniei.

Prietenii mei, văzînd ce se întîmplă, săriră la rîndul lor în luptă. Pe șeful alb al poncașilor îl imobilizasem apăsîndu-l cu genunchiul în piept. Cu stînga îl strîngeam de gît, cu dreapta îi încleștam mîna în care ținea cuțitul. Se zvîrcolea ca șarpele și făcea eforturi desperate să se smulgă din strînsoare. Zvîrlea din picioare ca un taur împiedicat, încercînd să se ridice; scalpul de împrumut, bogat și pletos, îi zburase de pe cap iar ochii bulbucați mai că-i săreau din orbite. Gura îi spumega și țeasta, pe care Winnetou o jupuise de piele, zvîcnea oribil în ritmul pulsului său sălbatic. Parcă aveam de-a face cu un animal turbat. Îi înfipsei nemilos degetele în beregată, încît trupul i se chirci, se cutremură, mădularele i se frînseră fără vlagă și, dînd ochii peste cap, rămase inert la pămînt. Îl biruisem.

Abia acum, în fine, mă uitai în jur și văzui o scenă pe care nici un condei n-ar putea-o descrie. Pentru a nu atrage atenția inamicului, nici unul dintre noi nu se folosise de pușcă, ci numai de cuțit și de *tomahawk*. Și totuși, nici un poncaș nu mai rămăsese în picioare. Toți se zvîrcoleau pe jos, însîngerați și zdrobiți.

Winnetou tocmai își înfigea cuțitul în pieptul unui poncaș doborît; nu avea nevoie de ajutorul meu. Old Firehand îl strivea pe unul sub genunchi și încerca să-l țină la distanță pe un altul, care-i sfîrtecase brațul. Alergai într-acolo și-l trăznii pe poncaș cu propria-i secure. Trecui apoi la Dick Stone care, între două leșuri, se zbătea sub genunchii unui vlăjgan gata să-l omoare. Îl izbii și pe acesta cu *tomahawkul* unuia dintre morții de alături.

Stone se sculă de jos și-mi strînse mîna.

— *By God*, pe Dumnezeul meu, *sir*, asta zic și eu ajutor

venit la timp! Să te bați cu trei inși, cînd nici n-ai voie să tragi cu pușca, e cam mult! Vă mulțumesc.

Old Firehand dădu să-mi întindă și el mîna, dar tocmai atunci îl zări pe Parranoh culcat la pămînt.

— Tim Fin...? Căpetenia? Cine l-a altoit?

— Old Shatterhand, răspunse Winnetou în locul meu. Marele Spirit i-a dat putere de bivol care spintecă pămîntul cu coarnele sale.

— Omule, exclamă Old Firehand, cîte drumuri am bătut, n-am mai întîlnit ființă ca dumneavoastră! Dar Parranoh și ai săi cum de-au reușit să se ascundă aici, cu toate că Winnetou se găsea prin preajmă?

— Eu nu mă aflam în partea asta, lămuri Winnetou. Căpetenia albă descoperise urmele și se luase după ele pe potecă. Desigur că războinicii săi vor fi în curînd aici. Eu zic ca frații mei albi să mă urmeze numaidecît pînă în *wigwamul* nostru.

— Așa e! întări Dick Stone. Trebuie să ajungem cît mai curînd la „fortăreață".

— Bine, să mergem, aprobă Old Firehand, al cărui braț sîngera din belșug. Dar pînă una alta, trebuie să ștergem urmele luptei. Dick, tu postează-te nițel mai în față și vezi să nu fim surprinși.

— Gata, mă duc, *sir*, dar scoateți-mi mai întîi cuțitul din spate. Nu-i chip să-l ajung cu mîna.

Unul dintre poncași îi împlîntase cuțitul care, în cursul încăierării, intrase și mai adînc în carne. Din fericire, rana era ușoară și, după ce-i smulserăm cuțitul, Dick Stone – cu trupul lui de fier – părea nevătămat.

— Cum îl cărăm de-aici pe prizonier? se interesă Old Firehand.

— Să-l ducem pe sus, îmi dădui cu părerea. Dar cînd o să-și vină în fire, vom mai avea nițel de furcă.

— Adică, îl ducem în spinare? întrebă Stone. De mult nu m-am simțit mai zdravăn ca acum. Hai să-i pregătesc flăcăului ăsta bătrîn o călătorie cît mai plăcută!

Lovi de cîteva ori cu securea, culcă la pămînt niște arbuști, curăță tulpinile, luă pătura lui Parranoh tăind-o fîșii-fîșii, apoi dădu din cap satisfăcut.

— Alcătuim o targă, dacă vreți, un fel de sanie, numele n-are importanță. Îl legăm bine de tot, îl culcăm ca în leagăn și dă-i drumul!

Propunerea fu acceptată și pusă în practică. Apoi ne puserăm în mișcare, lăsînd însă în urma noastră o dîră atît de pronunțată, încît Winnetou, care era ultimul, se tot căznea să o șteargă, cît de cît...

A doua zi, foarte devreme, eram de mult în picioare și urcam pe stînca unde îl revăzusem prima oară pe Harry. Soarele încă nu mijise pe culmi și o pace adîncă domnea peste întreaga tabără.

Jos, în vale, plutea o ceață deasă, învăluind tufele în rotocoale alburii, dar sus văzduhul era clar și o boare proaspătă încă adia în jurul tîmplelor. Un botgros tot sălta printre vrejii de mure, îmbiindu-și parcă, din gușa lui mare, ca de purpur, femeiușcă neastîmpărată. Ceva mai încolo, țopăia pasărea poreclită „pisică” pentru țipătul ei caraghios, care aducea a mieunat. Iar jos răsuna viersul măiestru al unei alte minuni zburătoare care, după fiece arpegiu, parcă se aplaudă singură, cu un măcăit zgomotos. Totul era cît se poate de idilic și atrăgător. Însă gîndurile mele stăruiau mai puțin la acest concert matinal și mai mult la întîmplările petrecute în ajun.

După aprecierea unuia dintre vînătorii noștri care cutreierase pădurile și se întorsese în „fortăreață”, poncașii erau mult mai numeroși decît presupuneam. Omul mai zărise încă o tabără de-a lor, unde își țineau și caii.

Era deci aproape sigur că acțiunea poncașilor nu viza niște persoane izolate, ci întreaga noastră așezare. Or, punînd în cumpănă numărul covîrșitor al inamicului, situația noastră nu era de invidiat.

Pregătirile în vederea apărării împotriva unui eventual atac ne ocupară toată după-amiaza pînă seara tîrziu. Astfel, nici nu mai avurăm timp să luăm o decizie în legătură cu soarta lui Parranoh. Acesta zăcea, legat fedeleș și bine păzit, într-o mică peșteră scobită în piatră...

Zilele următoare, poate chiar mai repede, aveau să se petreacă evenimente importante. Tocmai meditam cu îngrijorare la această perspectivă, cînd zgomotul unor pași apropiați mă smulse din gînduri.

— Bună dimineața, *sir*! mă salută Harry. S-ar părea că somnul v-a părăsit cam devreme, ca și pe mine, de altfel.

Dădui la rîndul meu binețe și adăugai:

— Vigilența e calitatea cea mai de preț în acest colț de lume plin de primejdii neașteptate.

— V-ați speriat de pieile-roșii? întrebă băiatul zîmbind.

— Știu că glumiți. Totuși, dacă e să judecăm serios, nu sîntem în total decît treisprezece oameni, în timp ce dușmanul numără de vreo zece ori pe-atît. Nu-l putem înfrunta într-o luptă fățișă. Singura noastră speranță ar fi să nu ne descopere.

— Vedeți lucrurile prea în negru. Treisprezece bărbați ca ai noștri sînt în stare să se bată și să pună pe fugă pieile-roșii.

— Eu judec altfel. Poncașii sînt furioși din pricina atacului nostru neașteptat și, mai mult, din pricina pierderilor suferite ieri. În plus, ei știu că Parranoh, căpetenia lor, se află în mîinile noastre. Fără îndoială că au și cercetat terenul, au găsit leșurile și au constatat lipsa lui Parranoh... Cînd o hoardă ca a lor a bătut atîta drum în vederea unui scop, atunci îl va urmări cu cea mai mare dîrzenie și viclenie.

— Toate bune, *sir*, dar nu văd de ce ne-am înfricoșa. Îi cunosc eu... Sînt lași, își pierd repede cumpătul, atacă numai pe la spate și pe cei lipsiți de apărare. Am bătut în lung și-n lat pămînturile lor, de la Mississippi pînă la Oceanul Pacific, din Mexic pînă în regiunea lacurilor. I-am fugărit și i-am hărțuit. Uneori, am fost

nevoiți să ne retragem și să ne ascundem în fața superiorității lor numerice, dar întotdeauna, datorită curajului nostru, am rostit ultimul cuvînt.

Îl priveam atent, fără să-i răspund. Băiatul, însă, citea, probabil, în ochii mei cu totul altceva decît aprobare. De aceea, după o scurtă pauză, reluă:

— Gîndiți cum vreți, *sir*, dar uneori numai arma e în stare să slujească anumite simțăminte ale omului, fie el bărbat matur, fie tînăr ca mine. Dacă ați trece pe la Bee-Fork, ați vedea mormîntul a două ființe pe care le-am iubit mai presus de orice. Au fost omorîte de indieni. De atunci, ori de cîte ori zăresc fluturînd o chică de indian, mîna îmi zvîcnește și simt nevoia să mă răzbun. Mulți s-au prăbușit de pe caii lor, fulgerați chiar de pistolul acesta cu care mi-a fost ucisă mama și de a cărui precizie v-ați convins și dumneavoastră la New Venango.

Scoase pistolul de la brîu și mi-l ținu sub ochi.

— Sînteți un bun țintaș, *sir*, dar cu această vechitură n-ați nimeri nici într-un trunchi de copac aflat la numai cincisprezece pași de aici. Gîndiți-vă, deci, cît exercițiu mi-a fost necesar ca să ajung la o asemenea siguranță...

— De unde aveți pistolul? De la Winnetou, nu-i așa?

— V-a spus el?

— Da.

— Vasăzică, știți totul?

— Nu știu nimic în plus.

— Da, îl am de la Winnetou. Așezați-vă, *sir*! Să vă istorisesc cîte ceva, deși situația în care ne găsim nu prea îngăduie vorbă multă.

Harry se așeză și el lîngă mine și cercetă o clipă valea ce se întindea sub ochii noștri. Apoi își începu povestirea:

— Tatăl meu era inspector silvic, dincolo, în vechiul continent. Își trăia zilele pașnic și mulțumit alături de soția și de fiul său; pînă au început unele evenimente care au răscolit

viața familiei sale, silind-o să plece din patrie. În timpul traversării oceanului, i-a murit soția, adică mama băiatului. Apoi, în Lumea Nouă, s-a pomenit fără mijloace de trai, fără cunoscuți. S-a agățat de singura soluție, adică acceptînd ca băiatul să fie adoptat de o familie înstărită și s-a dus în Vest, ca vînător. Astfel și-a petrecut destui ani, plini de încercări, afirmîndu-se ca un *westman* destoinic, foarte prețuit de albi și temut de dușmani. Participînd la o expediție de vînătoare, a ajuns la Quicourt, în mijlocul triburilor de assiniboini, unde l-a întîlnit pentru prima oară pe Winnetou, care urca de pe malurile lui Colorado ca să aducă de sus, din regiunea Mississippi, argila sfîntă pentru calumetele tribului său. Tata și Winnetou au fost primiți de căpetenia Ta-ciatunga, s-au împrietenit cu el și au cunoscut în *wigwamul* lui pe fiica acestuia, Ribanna. Era frumoasă ca răsăritul zilei, fermecătoare ca raza munților. Nici una din fetele tribului nu se pricepea ca dînsa la prelucrarea pieilor fine și la cusutul măiestru al straielor de vînătoare. Cînd ieșea să aducă lemne, făptura ei ca de regină se mlădia cu o grație fără seamăn și păru-i atîrna în cozi grele și lungi pînă la pămînt. Era favorita lui Manitu, a Marelui Spirit, era mîndria neamului ei și tinerii războinici se grăbeau să-i pună la picioare scalpurile dușmanilor. Dar nici un bărbat roșu nu se bucura de atenția ei, căci Ribanna îl iubea pe vînătorul alb, deși acesta era cu mult mai în vîrstă decît ceilalți adoratori. Dintre aceștia, Winnetou era cel mai tînăr, aproape adolescent. La rîndul lui, musafirul alb îi purta fetei cele mai calde sentimente. Îi călca veșnic pe urme, o veghea cu duioșie și-i vorbea ca unei fete albe.

Și iată că, într-o seară, Winnetou veni să-i vorbească:

„Omul alb nu seamănă cu ceilalți din neamul său. Din gurile lor curge minciuna ca mațele din burta bivolilor spintecați. El, însă, nu l-a mințit niciodată pe Winnetou, prietenul său".

„Fratele meu roșu are brațe vînjoase de războinic și la sfat e mai înțelept ca oricare dintre căpetenii. El nu rîvnește la sînge nevinovat. De aceea i-am întins cu drag mîna de prieten. Să vorbească, așadar!"

„Fratele meu alb o iubește pe Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga?”

„Mi-e mai scumpă ca toate turmele preriei și ca toate scalpurile oamenilor roșii.”

„Și va fi bun cu ea? Nu-i va vorbi cu asprime? Îi va dărui inima? O va păzi de furtunile vieții?”

„Am s-o port pe brațe și am s-o apăr de orice restriște.”

„Winnetou cunoaște cerul, știe numele și graiul stelelor; dar steaua vieții lui apune și în inima lui se lasă bezna. El ar fi vrut să culeagă trandafirul din Quicourt, să-l ducă în *wigwamul* lui, să-și culce capul ostenit la sînul Ribannei de cîte ori se va fi întors de la vînătoare sau din satele vrăjmașe. Dar ochii ei lucesc la vederea fratelui meu alb și buzele ei îi șoptesc numele. Winnetou va părăsi lăcașul fericirii și va rătăci însingurat pe malurile lui Río Pecos. Nicicînd mîna lui nu va mîngîia capul unei femei, nicicînd glăsciorul unui fiu nu-i va bucura urechea. Dar se va întoarce aici la vremea cînd cerbul ia drumul trecătorilor și va vedea dacă Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga, e într-adevăr fericită”.

Și zicînd acestea, Winnetou se pierdu în noapte. A doua zi nu a mai fost de găsit.

Cînd s-a întors în primăvară, a revăzut-o pe Ribanna, și ochii ei aprinși îi mărturisiră mai bine decît orice cuvînt fericirea pe care o trăia. Tînărul apaș îi luă pruncul din brațe – adică pe mine – (număram pe atunci doar cîteva zile), îl sărută pe gură și, așezîndu-i palma pe creștet, rosti ca într-un legămînt:

„Winnetou te va ocroti ca pomul în crengile căruia dorm păsările și sub care se adăpostesc viețuitoarele preriei cînd le amenință furtuna. Viața lui va fi și a ta, sîngele lui va fi și al tău. Niciodată răsuflarea lui nu se va stinge și brațul nu va osteni cînd va fi să-l apere pe fiul rozei din Quicourt. Fie ca roua dimineții să se aștearnă sub talpa ta și soarele să-ți lumineze drumul spre bucuria fratelui meu alb”.

Trecură apoi anii și eu crescui mare. Și în aceeași măsură crescu și dorul tatălui meu după primul lui născut. Eu luam parte

la joaca băieților de seama mea și-mi plăcea grozav să-i imit pe războinici. Tata nu-și mai putea stăpîni dorul ce-l mistuia. Într-o zi mă luă cu el și plecarăm amîndoi spre răsărit. Acolo, alături de fratele meu și în mijlocul lumii civilizate, am cunoscut o viață nouă de care, la un moment dat, mi se păru că nu voi reuși să mă mai despart. Tata se întoarse singur în Vest și mă lăsă în grija părinților adoptivi ai fratelui meu. Dar curînd, nostalgia Vestului mă răscoli în așa măsură, încît abia de mai putui răbda. O nouă vizită a tatălui meu puse capăt șederii mele în lumea modernă. M-am întors cu el în adevărata mea patrie. Și iată că acolo găsirăm tabăra pustiită și arsă. După multe căutări, dădurăm de un wampum, o anume scoică pe care Ta-ciatunga o crestase pentru ca, la întoarcerea noastră, să putem afla despre cele petrecute.

Tim Finnetey, un vînător alb, vizitase încă mai demult, în repetate rînduri, tabăra și se îndrăgostise și el de roza din Quicourt. Dar assiniboinii nu-l simpatizau, pentru că era tîlhar și le jefuise nu o dată *catch*-urile.

Așadar l-au gonit, iar el, la rîndul lui, a jurat să se răzbune. Aflase de la tata, cu care se întîlnise de mai multe ori în Black Hills, la Colinele Negre, că Ribanna devenise soția lui, și apelă la tribul „Picioarele-negre", îndemnîndu-l la război împotriva assiniboinilor. Aceștia au năvălit asupra taberei într-un moment cînd războinicii noștri erau plecați la vînătoare. Au prădat, au incendiat totul, au ucis bătrînii și copiii, au răpit femeile și fetele. Cînd s-au întors ai noștri, n-au mai găsit decît cenușă. Repede, s-au luat pe urmele tîlharilor și, cum aceștia plecaseră doar cu cîteva zile înainte, ar fi reușit, probabil, să-i prindă și să le plătească faptele. Între timp, după plecarea lor, am sosit și noi. Dar ca să fiu scurt: în drum l-am întîlnit pe Winnetou, care venea de peste munți să-și vadă prietenii. Aflînd de la tatăl meu ce se întîmplase, viteazul apaș ni se alătură imediat. N-am să uit niciodată imaginea celor doi bărbați care, tăcuți și cu inimile arzînd, călăreau cu o grabă nestăpînită, ca să-i ajungă din urmă pe oamenii noștri. I-am găsit la Bee-Fork. Dibuiseră că „Picioarele-negre" făcuseră tabără în valea rîului și

așteptau să cadă noaptea, ca să-i atace. Pe mine mă lăsaseră la cai, dar nu m-a răbdat inima să stau deoparte, și în clipa decisivă m-am strecurat pînă la marginea pădurii. Tocmai atunci trosni primul foc de armă. A fost o noapte îngrozitoare. Dușmanul era superior ca număr și vacarmul luptei n-a încetat decît la ivirea zorilor. Asistasem la încleștarea aceea sălbatică, auzisem gemetele muribunzilor și mă ghemuisem înfricoșat în iarba umedă, rugîndu-mă Cerului. Pe urmă, m-am întors la caii noștri. Straja de acolo dispăruse. Mă cuprinse o frică teribilă și, cînd răsună urletul de triumf al dușmanilor, am înțeles că sîntem înfrînți. Abia seara, după ce stătusem ascuns întreaga zi, îmi luai inima în dinți și mă furișai pînă la locul bătăliei. Pacea stăpînea împrejurimile și morții se scăldau parcă în lumina lunii. Îngrozit, rătăceam printre cadavre și, deodată, la un pas, o descoperii pe maică-mea, împușcată în piept, cu brațele înlănțuite desperat în jurul surioarei mele abia venită pe lume, ucisă și ea cu o lovitură de cuțit. Priveliștea mă copleși și căzui într-un lung leșin. Cît voi fi stat așa, nu știu. Se făcu ziuă, seară, apoi iarăși zi. Și iată, răsunară niște pași. Mă ridicai de jos și, o, Doamne! Îi văzui pe tata și pe Winnetou, amîndoi zdrențuiți, plini de răni. Covîrșiți de numărul mare al dușmanilor, fuseseră prinși, legați și ridicați, dar izbutiră să se elibereze și să fugă...

Respirînd adînc, Harry tăcu și privi aspru în depărtări. Apoi se întoarse brusc spre mine:

— Mama dumneavoastră mai trăiește, *sir*?

— Da.

— Ce-ați face dac-ar veni cineva și ar ucide-o?

— Aș lăsa ca legea să-l pedepsească pe ucigaș.

— Bine. Și dacă brațul legii e prea slab sau prea scurt, ca, de pildă, aici, în Vest, atunci nu i-ați veni în ajutor cu propriul dumneavoastră braț?

— Pedeapsa nu e totuna cu răzbunarea, Harry! Prima este răsplata necesară a fărădelegii comise și e strîns legată de noțiunea de justiție; a doua, însă, e odioasă și-l coboară pe om la treapta pe care se află animalul.

— Vorbiți așa, fiindcă prin vinele dumneavoastră nu curge sînge fierbinte de indian. Cînd cineva, în mod conștient, se leapădă de omenie și devine un pericol pentru ceilalți, atunci trebuie tratat ca o fiară, adică ucis. În ziua în care am îngropat sub țărînă cele două ființe dragi ca să nu le sfîșie vulturii, inimile noastre nu cunoșteau alt simțămînt decît cel al urii cumplite împotriva ucigașilor. Răscolitor s-a înălțat jurămîntul pe care Winnetou l-a rostit atunci și în numele nostru: „Căpetenia apașilor a scormonit țărîna și a găsit săgeata răzbunării. Pumnul lui e ca piatra, piciorul sprinten și *tomahawkul* ascuțit ca fulgerul. Winnetou îl va căuta și-l va prinde pe Tim Finnetey, ucigașul rozei din Quicourt. Îi va lua scalpul ca să răzbune moartea Ribannei, fiica assiniboinilor!"

— Chiar Finnetey a ucis-o?

— Chiar el. În primele clipe ale luptei, cînd se părea că cei din tribul „Picioarelor-negre", buimăciți de surpriză, vor fi învinși, Tim Finnetey a împușcat-o. Winnetou l-a văzut, a sărit la el, i-a smuls arma și l-ar fi omorît pe loc dacă n-ar fi fost împresurat de o ceată întreagă. După o luptă inegală, disperată, apașul căzu prizonier. Ca să-și bată joc de el, îi lăsară pistolul golit de gloanțe. Aceasta e arma pe care mi-a dăruit-o mai tîrziu și de care nu mă despart niciodată, fie că bat caldarîmul orașelor, fie că umblu prin ierburile preriei.

— Trebuie să vă spun că...

Băiatul făcu un gest hotărît și-mi tăie vorba:

— Știu ce vreți să-mi spuneți! Mi-am spus-o și eu de mii de ori. Dar se vede că nu cunoașteți legenda lui *flatsghost*, strigoiul preriilor, care stîrnește vîrtejuri sălbatice și nimicește totul în calea lui?... Prin vinele mele pulsează ceva din acest duh dezlănțuit și trebuie să mă supun chemării lui, deși știu că mă duce la pierzanie.

Era ca o presimțire gravă. Tăcerea se așternu apoi, grea de gînduri. Băiatul acesta cugeta, vorbea și acționa ca un om în puterea vîrstei. Mi se părea nefiresc, straniu, înfricoșător. Rupsei liniștea și-l mustrai, căutînd cuvinte aspre. Dînsul mă ascultă clătinînd din cap. În fraze emoționante îmi istorisi toate amănuntele

acelei nopți de groază, ca și viața lui de mai tîrziu, care-l aruncase între extremele sălbăticiei și ale civilizației. Și înțelesei pînă la urmă că nu aveam nici un drept să-l condamn...

Deodată, un șuier ascuțit sfîșie văzduhul.

— Tata își cheamă oamenii, mă lămuri Harry. Să coborîm. E timpul să-l judecăm pe prizonier, pe Tim Finnetey.

Mă ridicai de jos și-l prinsei de mînă:

— Am o rugăminte, Harry.

— V-o îndeplinesc bucuros, dacă se poate.

— Lăsați-i pe ceilalți să se ocupe de judecarea prizonierului.

— Îmi cereți tocmai imposibilul. De atîta vreme doresc cu ardoare să stau înaintea lui și să-i zvîrl moartea în față; de mii de ori mi-am zugrăvit acest ceas în toate culorile, cu toată imaginația de care sînt capabil. Ceasul acesta a devenit scopul vieții mele, răsplata tuturor suferințelor. Și acum, tocmai acum, cînd o să-mi ating ținta, vreți să renunț? Nu, nu, cu nici un preț!

— Dorința dumneavoastră se va împlini și fără să participați direct la judecată. Spiritul caută a năzui spre țeluri mai înalte decît cel pe care vi l-ați propus; omul poate avea satisfacții mai mari decît cele pe care i le oferă răzbunarea.

— Credeți cum vă place, *sir*, eu rămîn la hotărîrea mea.

— Prin urmare, nu vreți să-mi împliniți rugămintea.

— Chiar dac-aș vrea, nu pot. Veniți.

Precocitatea acestui tînăr atît de dotat îmi inspira un viu interes, dar regretam îndărătnicia și spiritul său vindicativ. Impresionat în chip bizar de convorbirea noastră, coborîi încet în urma lui.

După ce trecui pe la Swallow ca să-i aduc salutul meu matinal, mă îndreptai spre grămada de oameni strînși în jurul unui copac, de care era legat Parranoh.

— Ticălosul! Trebuie distrus, dacă nu mă-nșel! își ridica tocmai glasul Sam Hawkens. Numai că eu nu vreau s-o înjosesc pe „Liddy” a mea cu asemenea însărcinări.

— Firește că trebuie să piară! aprobă Dick Stone. Tare mi-ar prii să-l văd cum se leagănă pe cracă! Altceva nu merită. Ce părere aveți, *sir*?

— De acord! răspunse Old Firehand. Dar tabăra noastră, aici, frumoasă și îngrijită, nu se cade s-o murdărim cu sînge de fiară. La Bee-Fork, unde i-a ucis pe-ai mei, acolo să-și primească pedeapsa. Vreau să-mi împlinesc jurămîntul chiar pe locul unde am jurat.

— Dați-mi voie, *sir*, interveni Stone, atunci de ce l-am mai cărat degeaba pînă aici? Credeți că am poftă să-mi las tocmai acum cîrlionții în mîinile indienilor?

— Să auzim ce crede Winnetou, căpetenia apașilor! rosti Old Firehand, înțelegînd motivele acestei obiecții a lui Stone.

— Winnetou nu se teme de săgețile poncașilor; la brîul lui atîrnă scalpul acestui cîine atabaskah; fratele alb să-i stăpînească în schimb trupul; i-l dăruiesc, să facă ce-o vrea cu el.

— Și dumneavoastră? întrebarea îmi era adresată mie.

— Isprăviți cu el pe loc! Firește că nici unul dintre noi nu se sperie din cauza indienilor, dar nu văd de ce ne-am expune inutil primejdiei, trădînd totodată dușmanului că ne aflăm în acest ținut. Individul nu merită un asemenea risc.

— N-aveți decît să rămîneți aici, *sir*, să vă păziți culcușul! interveni Harry, nemulțumit. În ce mă privește, cer ca sentința să fie neapărat executată la locul crimei. Soarta însăși a vrut așa, scoțîndu-mi-l în cale pe ucigaș tocmai aici și nu în altă parte. Sîntem datori față de morții noștri, cărora le-am jurat să nu avem odihnă pînă în ceasul răzbunării.

Mă depărtai fără să-i răspund.

Prizonierul sta legat de trunchiul copacului, drept, neclintit, fără să se vaite, în ciuda durerii pe care, desigur, i-o pricinuiau funiile intrate în carne și în pofida situației grave în care se găsea. Nici o fibră nu tresărea pe chipul lui mîncat de ani și de patimi. Pe fața-i hîdă parcă se citea întreaga poveste a vieții sale, și țeasta jupuită, pe care jucau reflexe sîngerii, sporea impresia

dezgustătoare pe care individul ar fi făcut-o chiar și asupra unui spectator neutru.

După o consfătuire lungă, la care eu mă ținusem deoparte, cercul se desfăcu și oamenii începură să se echipeze de plecare.

Așadar, Harry își impusese voința, iar eu nu reușeam să-mi alung presimțirea unei nenorociri. Old Firehand se apropie și-mi puse mîna pe umăr:

— Lăsați ca lucrurile să-și urmeze calea, *sir*, și nu judecați greșit niște procedee care ies din tiparele așa-zisei dumneavoastre culturi.

— Eu nu-mi îngădui să condamn procedeele dumneavoastră, *sir*. Crima trebuie pedepsită. Așa e drept. Dar să nu mi-o luați în nume de rău dacă nu voi asista la execuție. Plecați la Bee-Fork?

— Plecăm. Și pentru că nu veniți cu noi, mă bucur să vă pot încredința securitatea taberei. Știu că o las pe mîini bune.

— Dacă, totuși, se va întîmpla ceva, nu eu voi fi vinovatul, *sir*. Nu va depinde de mine... Cînd vă întoarceți?

— Greu de precizat. Să vedem ce ne așteaptă dincolo. Ei, rămîneți cu bine și fiți cu ochii-n patru!

Se îndreptă spre grupul destinat să-l însoțească pe prizonier. Acesta fu dezlegat de copac. Se înapoie și Winnetou, care cercetase în grabă dacă trecerea e sigură și nu constatase nimic suspect. După ce-i îndesară prizonierului un căluș în gură, porniră cu toții spre ieșire.

— Fratele meu alb rămîne aici? mă întrebă Winnetou înainte de a se alătura celorlalți.

— Căpetenia apașilor îmi știe gîndurile. Nu e nevoie să le mai rostesc.

— Fratele meu e atent ca și piciorul înainte de a călca în apa cu crocodili. Dar Winnetou nu poate să rămînă. El trebuie să meargă împreună cu fiul Ribannei.

Plecă și el. Înțelegeam că-mi împărtășește temerile și că

numai din grijă pentru ceilalți, mai ales pentru Harry, se hotărîse să-i urmeze.

Puțini rămaseră cu mine în „fortăreață", printre ei și Dick Stone. Le adusei la cunoștință că mă duc să cercetez împrejurimile.

— Nu cred să fie necesar, observă Stone. Avem un om de strajă. Și apoi, Winnetou a cercetat chiar adineauri terenul. Mai bine stați pe loc și profitați de odihnă. S-ar putea să aveți de lucru mai tîrziu.

— Cum așa?

— Păi, vreau să zic, indienii ăia n-or fi ei orbi și surzi de-a binelea. Vor dibui ei că e rost de niscai vînat prin preajmă.

— Ai perfectă dreptate, Dick. Tocmai de aceea vreau să-mi rotesc puțin privirea, să văd dacă nu e vreo mișcare pe undeva. Între timp, stați de pază aici cu toată atenția. N-am să lipsesc mult.

Îmi luai carabina și ieșii din „fortăreață". Omul din post mă asigură că nu observase nimic care să-i dea de bănuit. Eu, însă, mă obișnuisem să cred numai ce-mi văd ochii. Mă apucai, deci, să caut printre tufe urme de indieni.

Chiar la intrarea în valea noastră zării cîteva crenguțe frînte și, la o cercetare mai atentă, constatai că acolo stătuse culcat un om și că, la plecare, șterse cu mare grijă conturul trupului său întipărit în frunzișul de pe jos și în huma moale, afînată.

Fuseserăm, așadar, spionați. „Fortăreața" era descoperită și un atac se putea produce în orice moment. Presupunînd însă că dușmanul își va îndrepta în primul rînd atenția asupra lui Parranoh și a escortei sale, trebuia să-l previn cît se poate de repede pe Old Firehand și, ca atare, luai hotărîrea să-i ajung din urmă.

Dădui străjii dispozițiile necesare și pornii după convoiul nostru, care o luase pe malul rîului, în sus. Drumul trecea tocmai pe lîngă locul unde, cu o zi înainte, se desfășurase bătălia. Ceea ce bănuiam se întîmplase aievea. Poncașii veniseră la fața locului și descoperiseră morții. Iarba era călcată pe o mare porțiune. Era, deci, de presupus că un număr considerabil de oameni se îndeletniciseră aici cu evacuarea cadavrelor...

După un timp relativ scurt, ajunsei la vărsarea lui Bee-Fork în Mankizila.

Cum nu știam unde fixaseră ai noștri locul de execuție, trebuia să-mi dublez atenția și, mereu ascuns după verdeață, să calc fără greș pe urmele lor.

Acum apa ocolea un luminiș unde așa-zisa „vegetație neagră” făcuse loc ierburilor să crească în voie. Aici, chiar la mijloc, se înălța un pîlc de molizi, sub care ședeau vînătorii noștri discutînd aprins, în vreme ce prizonierul stătea legat de un arbore.

Exact înaintea mea, la cel mult trei lungimi de om, cîțiva indieni îi pîndeau pe ai noștri de după tufele de mărăcini. Am înțeles deîndată că ceilalți poncași executaseră o manevră, ocolind pe stînga și pe dreapta, ca să-i înconjoare pe albi și, printr-un atac fulgerător, să-i nimicească ori să-i arunce în rîu.

Nu mai era timp de pierdut. Îmi dusei carabina „Henry” la ochi și trăsei. Cîteva clipe, nu se mișcă nimeni, nici un zgomot nu se făcu auzit. Atît prietenii cît și dușmanii erau, pesemne, uluiți de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile. Dar mai apoi izbucni strigătul de luptă al indienilor de peste tot, de după fiece tufă; un nor de săgeți se abătu asupra luminișului și, ca la un semn, un furnicar de oameni alergînd, gîfîind, urlînd acoperi cîmpul. Se încinse o bătălie dintre cele mai crîncene.

Aproape în același timp cu indienii mă aruncai și eu în luptă și tocmai bine nimerii peste un poncaș care se năpustise asupra lui Harry, împiedicîndu-l să tragă în Parranoh – pentru că aceasta fusese intenția băiatului. Firește că-l doborîi imediat. Stînd spate la spate sau lipiți de trunchiurile copacilor, vînătorii noștri se apărau din răsputeri, înconjurați de dușmani. Erau *trapperi* încercați, tot unul și unul, care mai făcuseră față multor încercări și nu cunoșteau frica. Dar era limpede că vor fi înfrînți de numărul covîrșitor al atacanților, cu atît mai mult cu cît – surprinși într-o poziție neprielnică – fuseseră aproape toți răniți încă din primele clipe.

Cîțiva indieni se repeziră de la bun început la Parranoh ca să-l elibereze și, în ciuda intervenției pline de curaj a lui Old Firehand și Winnetou, reușiră pînă la urmă să-și realizeze planul. Smucindu-se violent și dezmorțindu-și repede brațele, Parranoh – înalt și solid – smulse *tomahawkul* din mîna unui poncaș și se repezi la Winnetou:

— Vino-ncoace, cîine Pimo ce-mi ești! Vino să-mi plătești pielea de pe cap!

Apașul, insultat cu numele de ocară al tribului său, încercă să-i țină piept vitejește, dar fusese rănit; pe deasupra, se pomeni atacat și din altă parte. Old Firehand se afla în plină luptă, încercuit de dușmani, iar noi, ceilalți, eram atît de încăierați cu poncașii, încît ne-ar fi fost imposibil să sărim în ajutorul cuiva. Să fi continuat, fără nici o șansă, rezistența? Ar fi fost curată nebunie. Trebuia să renunțăm la orice ambiție deșartă. De aceea, smulgîndu-l pe Harry din mijlocul dușmanilor, strigai:

— Săriți în apă, oameni buni! În apă!

Și, fără a mai sta pe gînduri, mă aruncai cel dintîi.

Cu tot vacarmul, oamenii mă auziră și cei care reușeau să scape de împresurare îmi urmau îndemnul. Apa, deși adîncă, era destul de îngustă; ajungea să dai din brațe de cîteva ori ca să atingi malul opus. Totuși, eram departe de a fi în siguranță. Eu îmi făcusem planul să ajung pînă la limba de pămînt ce despărțea rîulețul de apele fluviului Mankizila, pe urmă să-l trec înot și pe acesta. Îi făceam tocmai semn lui Harry, indicîndu-i direcția aleasă de mine, cînd crăcănatul de Sam – cu haina leoarcă și cu mocasinii fleșcăiți – ne depăși, sfidînd cu ochișorii lui isteți pe indienii care îl urmăreau. Sări cît putu în lături, luînd-o pieziș și dispărînd într-un zăvoi cu sălcii.

Mă luai numaidecît după el, căci planul lui mi se părea într-adevăr mai ingenios decît al meu.

— Dar tata, ce-i cu tata? îmi strigă Harry înspăimîntat. Trebuie să mă întorc, nu pot să-l părăsesc!

— Lăsați! Haideți după mine! îl îndemnai, trăgîndu-l de mînă. Dacă n-a reușit singur să scape, atunci, în zadar, nu mai putem să-l salvăm!

Într-o grabă febrilă, fugind printre sălcii, ajunserăm în sfîrșit din nou la malul lui Bee-Fork și anume ceva mai sus de locul unde ne aruncaserăm în apă. Indienii, neînțelegînd manevra, se îndreptau cu toții spre Mankizila. Astfel noi, dincoace, ne puteam vedea cu oarecare siguranță de drum. Sam Hawkens, însă, se opri locului.

— Vedeți puștile alea părăsite, *sir*? mă întrebă.

— Le-au lepădat indienii cînd au sărit în apă.

— Hi-hi-hi-hi, că proști mai sînt, zău așa! Ne-au lăsat, vasăzică, pușcoacele!

— Ai vrea să le iei? Periculoasă treabă!

— Cum adică, periculoasă? Credeți că Sam Hawkens e un fricos și un papă-lapte?!

Sărind în zigzag ca un cangur hăituit, Sam strînse puștile grămadă. Mă apucai și eu să tai corzile arcurilor risipite pe jos, scoțîndu-le astfel din uz pentru cîtva timp.

Nimeni nu ne-a împiedicat în această operație. Nici vorbă să le treacă prin cap indienilor că, fugăriți și amenințați cu moartea, am fi avut curajul să ne întoarcem chiar la locul luptei. Hawkens ridică grămada de puști, le privi cu oarecare milă, apoi le slobozi în apă.

— Bune unelte, *sir*, tare bune! În astfel de țevi s-ar putea cuibări guzganii fără să le pese de nimic, dacă nu mă-nșel. Dar să mergem! Aici nu prea sîntem la adăpost.

Pornirăm de-a dreptul, fără nici un ocol, ca să ajungem cît mai curînd la tabără. Numai o parte dintre indieni fuseseră la Bee-Fork. Avînd în vedere faptul că iscoadele lor ne descoperiseră „fortăreața”, era de presupus că ceilalți poncași, profitînd de absența noastră, se vor fi decis la un atac asupra micului grup de apărători.

Mai aveam încă o bună bucată de mers, cînd răsună o împușcătură în vale.

Temerile mele fuseseră justificate. Se auziră împușcături repetate. Nu mai încăpea îndoială. Cei rămași în „fortăreață" se apărau și aveau nevoie de ajutor. Deși drumul prin pădure era foarte anevoios, izbutirăm totuși să ajungem relativ repede pînă în preajma taberei. Ne oprirăm chiar în dreptul ieșirii din „fortăreață", acolo unde descoperisem urmele iscoadei. Fără îndoială că poncașii stăteau ascunși la marginea pădurii, amenințînd și blocînd intrarea. Pentru a ne asigura accesul trebuia să ajungem neobservați în spatele lor.

Deodată, îndărătul nostru foșniră niște tufe. Parcă s-ar fi strecurat cineva pe acolo în mare grabă. La un semn al meu, ne ascunserăm tustrei, așteptînd să se ivească cel în cauză. Mare ne fu bucuria cînd recunoscurăm pe Old Firehand, însoțit de Winnetou și de încă doi vînători. Scăpaseră, vasăzică! Și chiar dacă Harry nu-și manifesta zgomotos fericirea de a fi iarăși împreună cu tatăl său, vedeam cît de profund îl mișca faptul acesta și ce mult îi ardea inima. Drept care mă împăcai definitiv cu el.

— Ați auzit și voi împușcăturile? întrebă repede Old Firehand.

— Desigur!

— Atunci, haideți, să dăm o mînă de ajutor! Ce-i drept, intrarea e strîmtă de tot; poate fi apărată și de un singur pușcaș. Totuși, mai știi ce se întîmplă?!

— Nu se întîmplă nimic, *sir*, dacă nu mă-nșel, își dădu cu părerea Sam Hawkens. Roșii ne-au descoperit cuibul și ce și-au zis? „Hai să vedem ce clocesc albii acolo!" Bill Bulcher, care e de schimb la intrare, trebuie să-i fi împroșcat cu ceva plumbi; așa că, din toată zarva asta, ne-om alege pînă la urmă cu niște pielicele de guzgan.

— Se poate. Dar trebuie să ne convingem la fața locului. Nimeni nu va reuși însă să treacă de unul singur prin blocajul indienilor și să intre în „fortăreață". Ar trebui, totuși, să vedem dacă nu încearcă vreunul să se strecoare pînă aici.

— Frații albi să rămînă pe loc, interveni Winnetou. Mă duc să văd unde și-au atîrnat poncașii scalpurile.

Fără să mai stea pe gînduri, Winnetou plecă, iar nouă nu ne rămase decît să ne așezăm și să-i așteptăm întoarcerea. Între timp, doi dintre oamenii noștri risipiți reușiră să ni se alăture. Auziseră și ei focurile de armă și se furișară în mare grabă pînă la noi... Eram acum în total nouă inși, ceea ce însemna cît de cît o forță.

Trecu destulă vreme pînă se întoarse Winnetou. Purta la cingătoare un scalp proaspăt. Doborîse, deci, un poncaș fără să-l fi văzut și simțit nimeni. Acum însă, vrînd-nevrînd, trebuia s-o luăm din loc; descoperind mortul, poncașii ar fi avut indicii sigure asupra poziției noastre.

După părerea lui Old Firehand, trebuia să ne strecurăm pe lîngă desiș, să cădem în spatele inamicului și să-l izgonim din ascunziș. Pornirăm deci, după ce ne curățarăm bine armele scoase din apă. Merserăm astfel preț de cîteva minute. Apoi toate cele nouă puști trosniră, nimerind în plin. Un urlet cutremură văzduhul.

Înșirați pe o linie destul de lungă și trăgînd foc după foc, băgarăm spaima în poncași. Crezîndu-ne mult superiori ca număr, aceștia o luară la goană. Dar în loc s-o apuce spre valea deschisă, unde ne-ar fi oferit o țintă sigură, dădură buzna chiar printre trăgătorii noștri și fugiră fără să se mai sinchisească de morții lor...

Noi însă, trecînd de Bill Bulcher și Dick Stone care stăteau pitiți la intrare, ne făcurăm apariția în „fortăreață” și furăm numaidecît asaltați de micul grup de apărători, dornici să afle cele petrecute.

În clipa aceea, se auzi un tropăit ca al unei cirezi de bivoli. Surprinși, luarăm imediat poziție de tragere. Însă mare ne-a fost uimirea, cînd văzurăm niște cai înșeuați și înaintea lor, călare, un om în costum vînătoresc, rănit la cap și cu fața însîngerată. De altfel, tot trupul îi era năpădit de răni. Omul se afla într-o stare vrednică de milă.

Se opri exact la intrare și păru să-l caute pe omul în post,

Bill Bulcher. Cum nu-l zări, clătină nemulțumit din cap și descălecă în fața porții. Atunci răsună de lîngă mine glasul lui Sam, care se grăbi să-i iasă în întîmpinare.

— Mă las jupuit de viu dacă ăsta nu-i Will Parker! Are felul lui de a sări din șa, dacă nu mă-nșel!

— Fie cum spui, măgar bătrîn! răspunse noul venit. Iată-mă, Will Parker în carne și oase, adică *greenhornul*, mă rog, știi dumneata... ha-ha-ha!

Iar cînd ieșirăm și noi în fața porții, adăugă:

— Ce-mi văd ochii? Păi, sînteți aici toți, grămadă, vitejilor care, dimpreună cu feciorul mamei mele, ați rupt-o la fugă din fața pieilor-roșii! Ei, *sir*, nu vă fie cu supărare, dar uneori fuga e tare sănătoasă!

— Lasă, omule, știu și eu cum e fuga. Mai bine spune ce-i cu caii ăștia? întrebă Old Firehand.

— Hm! Mi-a trăsnit nu știu cum prin gînd că pieile-roșii or să mă caute peste tot în afară de propria lor vizuină. Și m-am vîrît acolo. Nu mai era țipenie de om. Ei, și atunci prăpăditul de *greenhorn*, mă asculți, Sam Hawkens, ha-ha-ha-ha! Ce credeți că face? Se furișează frumușel pînă la locul unde se aflau caii și unde nu rămăseseră decît doi paznici. Ardeau, pesemne, de dorința să-și lase pielea în mîinile mele. Și le-am făcut pe plac! A fost o treabă destul de urîtă. M-am ales și eu, nu-i vorbă, cu cîteva zgîrieturi, dar nu m-am lăsat. Mi-era că rămîn caii de izbelițte. Pe caii nevolnici i-am gonit în prerie; pe ăștia buni i-am adus cu mine.

— Zău, zău? Așa să fie? zise Dick Stone, mirat de vitejia tovarășului său.

— Firește că-i așa! întări Parker. Și, bagă de seamă, fără cai, poncașii sînt pierduți. Nu le mai rămîne, vorba aia, decît „să ia de pe jos”... Vedeți murgul ăsta, *sir*? Un asemenea exemplar de soi musai să fi fost chiar al șefului!

— Parranoh! mormăi Sam zbîrlit de ciudă. Ticălosul pe care l-am dus cu toată pompa la plimbare în aer liber, dacă nu mă-nșel... Am înghițit o gălușcă formidabilă, pe cinstea mea!

Old Firehand nu-l luă în seamă. Se apropie de cal și-l măsură cu admirație.

— Marfă rară, conchise, adresîndu-mi-se. Dac-ar fi să aleg între ăsta și Swallow, nu știu, zău, pentru care m-aș hotărî.

— Winnetou vorbește cu sufletul cailor și aude cum le curge sîngele în vine. Tot Swallow e mai bun! hotărî apașul.

Șuierînd prin văzduh, o săgeată nimeri pe neașteptate brațul lui Hawkens, dar ricoșă din mîneca surtucului său de piele, tare ca scîndura. Concomitent, răsunară din desiș strigăte asurzitoare „ho-ho-hi”. Dar în ciuda acestei demonstrații războinice, nimeni nu se ivi de nicăieri. Sam Hawkens ridică săgeata de jos și o privi cu scîrbă:

— Un fleac de nuia, hi-hi-hi-hi! Se dă la surtucul meu! Treizeci de ani i-am tot pus petic peste petic și uite că stau acum în el ca San Iago în sînul lui Avraam, dacă nu mă-nșel!

Cum își va fi sfîrșit oda închinată bătrînului surtuc – nu știu, pentru că o zbughirăm cu toții după tufiș, ca să putem răspunde la salutul atît de puțin amical al poncașilor. Dac-am fi încercat să ne refugiem iarăși în „fortăreață”, ar fi durat prea mult, din cauza intrării foarte strîmte; căutînd să trecem unul cîte unul, puteam fi împușcați pe rînd. Pe de altă parte, ar fi însemnat să abandonăm caii capturați de Will și care se găseau afară, lîngă intrare...

De fapt, întreaga larmă nu fusese decît un fel de demonstrație agitatorică; practic, nimeni nu întreprinse vreo acțiune agresivă. Poncașii se retraseră și amuțiră imediat, așteptînd întăriri. Iar noi socotirăm mai prudent să ne întoarcem totuși în „fortăreață”.

Puserăm de santinelă pe unul dintre vînătorii care nu participaseră la deplasare, fiind deci mai odihnit. Ceilalți ori își oblojeau rănile, ori mîncau, ori își vedeau de somn.

Lîngă foc, unde se adunaseră mai ales cei cu mîncărime de limbă, domnea multă însuflețire. Toți aveau cîte ceva de comentat, toți aveau cîte o idee. De altfel, nimeni nu se temea de un atac al poncașilor. Dobîndisem o mulțime de scalpuri; aventura

se încheiase favorabil pentru noi; rănile erau ușoare. În plus, adăpostul nostru părea să fie sigur; aveam alimente și muniție din belșug. Așa că dușmanii puteau să ne asedieze mult și bine sau să-și spargă capetele în stîncile din jur.

Old Firehand era și el optimist. Numai Winnetou parcă stătea la îndoială. Se retrase mai la o parte, lîngă calul său, și părea copleșit de gînduri grave.

— De ce s-a întunecat fratele meu și grijile îi brăzdează fruntea? Ce temeri îl apasă? întrebai, apropiindu-mă.

— Căpetenia apașilor vede cum coboară moartea din munți. Valea e cuprinsă de flăcări, apa e roșie ca sîngele. Winnetou vorbește cu Marele Spirit. Orbiți de ură sînt ochii fețelor palide. Pofta de răzbunare alungă înțelepciunea. Va veni Parranoh. Va veni după scalpurile vînătorilor voștri. Dar Winnetou e gata de luptă; el îi va prohodi pe dușmani.

— Cum să pătrundă Parranoh aici, în tabără, cînd intrarea e păzită?

— Fratele meu vorbește fără să creadă nici el în propriile sale cuvinte. Poate oare un singur pușcaș să țină în loc o grămadă de oameni care ar năvăli asupra porții?

Avea dreptate Winnetou...

Vorbii mai apoi cu Old Firehand în această privință. Dar el mă asigură:

— Dacă ar îndrăzni, i-am împușca pe rînd, de cum ar ajunge în dreptul rîpei.

Părea să aibă și el dreptate. De aceea, renunțai să mai stărui, deși bănuiam că realitatea l-ar putea dezmînți destul de ușor.

Firește că, odată cu seara, vigilența noastră spori simțitor. Deși mi se împlinise dorința de a intra în schimb abia către zori, cînd indienii preferă de obicei să atace, nu-mi găseam deloc liniștea. Vegheam mereu, gata pentru orice eventualitate.

Noaptea era liniștită. Focul învăluia împrejurimile într-o lumină nestatornică. Swallow păștea fără grijă tocmai la capătul

văii, unde domnea întunericul. Mă deplasai pînă acolo. Îl găsii chiar lîngă stînci. Mîngîindu-l ca de obicei, dădui să plec, dar încremenii locului: parcă se rostogolise de sus o pietricică. Swallow își înălță repede capul, ciulind urechile. Cum și zgomotul respirației ne putea fi fatal, îl apucai de bot, acoperindu-i cu palma nările dilatate. De sus era greu să ne zărească cineva; în schimb, de jos, puteam să văd cu ușurință orice mișcare profilîndu-se pe bolta limpede a cerului. Priveam încordat. Căutam să descopăr ce anume provocase rostogolirea pietrei.

La început, nu observai nimic suspect... Pe urmă, însă, descoperii cîteva umbre desprinzîndu-se de stînci și coborînd încet. Mai apoi deslușii un întreg șir de indieni prelingîndu-se de sus, de pe creste, cu pași măsurați. Înaintea lor venea un ins care părea să cunoască foarte bine locul. Acesta nu mai avea mult pînă să ajungă în vale.

Cu un singur foc de carabină mi-ar fi fost ușor să-l arunc în prăpastie, dînd astfel și semnalul de alarmă. Pierzînd călăuza, ceilalți n-ar mai fi cutezat să coboare pe un teren atît de primejdios. Din păcate, însă, nu aveam la mine decît pistolul, cu care degeaba aș fi tras la o asemenea distanță. Să fi tras numai un semnal de alarmă? Atunci poncașii m-ar fi încolțit înainte ca tovarășii să-mi poată veni în ajutor. M-aș fi aflat într-o situație extrem de grea... De aceea mă hotărîi pentru altă soluție.

Călăuza – probabil Parranoh – care nu bătea, se vedea, întîia oară acest drum, ajunsese tocmai lîngă un stei pe care era nevoit să se cațăre spre a-l ocoli. Dacă reușeam să ajung acolo înaintea lui, soarta îi era pecetluită. Hotărîi deci să urc cu toată viteza. Dindărătul blocului de piatră puteam, de altfel, să-i înfrunt și să-i lichidez pe toți, dacă s-ar fi apropiat de mine.

Dar nu apucai să fac primul pas, cînd la intrarea în „fortăreață” răsună o împușcătură, urmată curînd de altele. Era un șiretlic al indienilor, care simulau un atac la intrare, pentru a ne distrage atenția de la obiectivul propriu-zis al atacului. Eu,

cu grabă sporită și cu îndîrjire, mă cățăram tot mai sus. Mai-mai să-mi ating ținta, cînd bolovanii de sub mine cedară și căzui de-a berbeleacul din pietroi în pietroi, rostogolindu-mă pînă jos. Cîtva timp rămăsei fără cunoștință.

Cînd îmi revenii, indienii din față se aflau la cîțiva pași de mine. Deși lovit și zdrelit peste tot, mă ridicai fulgerător și, trăgînd glonț după glonț, sării în spinarea lui Swallow, care mă duse în galop către focul nostru de tabără...

Poncașii, știindu-se descoperiți, urlau cît îi ținea gura și alergau în urma mea...

...S-a încins apoi o bătălie cruntă, fantastică... Ne vîrîsem prin ascunzători, prin peșteri, și de acolo ne apăram cu desperare... A fost o luptă cum nici cea mai bogată imaginație n-ar putea-o zugrăvi. Focul, pe jumătate stins, își arunca reflexele slabe asupra oamenilor, care păreau demoni ieșiți din infern, angajați într-o teribilă sfîșiere. Printre urlete răzbăteau îndemnurile noastre la luptă și pocnetele seci, scurte ale pistoalelor. Pămîntul părea că se cutremură sub pașii grei ai morții.

Nu mai încăpea nici o îndoială că eram pierduți. Poncașii ne copleșeau ca număr și zadarnic am mai fi sperat să le ținem piept. O întorsătură în favoarea noastră era tot atît de puțin posibilă ca și o eventuală încercare de a răzbate printre rîndurile lor. De aceea eram cu toții convinși că, peste puțin, vom părăsi această lume. Dar, totodată, eram hotărîți să ne vindem pielea cît mai scump și să ne apărăm crîncen, fără istov.

În toiul încăierării, gîndul mă ducea la bătrînii mei de acasă, care nu vor mai primi nici o veste de la fiul lor dispărut. Dar îmi alungam gîndul, mă smulgeam din resemnare, îmi adunam iar și iar puterile. Situația cerea o supremă tărie fizică și morală.

Ah, de-aș fi avut carabina cu mine!... Dar așa, mînat de o cruntă înverșunare, loveam ca nebun cu *tomahawkul* în jurul meu.

— Așa, *sir*, dați-i înainte! mă îmbărbăta Sam Hawkens din peștera în care se vîrîse. Noi amîndoi, ca să zic așa, ne potrivim grozav. Ar fi mare păcat să ne curețe, dacă nu mă-nșel!

Eu izbeam fără să scot o vorbă; era o luptă surdă și cu atît mai necruțătoare. Will Parker, sfidînd rănile primite în ajun, își rotea de zor patul puștii și lovea cu nădejde. Auzindu-l pe Sam, îi strigă în bătaie de joc:

— Sam Hawkens, uite-ncoa', măgar bătrîn! Uite cum se face treaba! Ieși din vizuină, omule și spune dacă *greenhornul*... ha-ha-ha... dacă a învățat ceva, ori ba!

În dreapta, la nici doi pași de mine, se afla Old Firehand. Proptit în peretele de piatră și stropit tot cu sînge, îi snopea în bătaie pe poncașii grămădiți în jurul lui. Părul pletos, cărunt, îi era năclăit de sudoare. Picioarele parcă-i prinseseră rădăcini în pămînt. Cu *tomahawkul* într-o mînă, cu cuțitul în cealaltă, îi ținea la distanță pe dușmani. Avea mai multe răni chiar decît mine, dar nimeni nu reușea să-l doboare. Iar eu, deși încolțit din toate părțile, nu puteam să nu-i admir din cînd în cînd statura de uriaș.

Deodată, croindu-și drum prin mulțimea indienilor, apăru Parranoh. Îl fulgeră din ochi pe Old Firehand și exclamă:

— În sfîrșit, mi-ai căzut în mînă! Gîndește-te la Ribanna și mori!

Dădu să treacă pe lîngă mine ca să ajungă la Old Firehand, dar îl prinsei de umăr și ridicai *tomahawkul* să-l ucid. Mă recunoscu imediat, sări în lături și *tomahawkul* meu lovi în gol.

— Și tu? urlă el. Pe tine te vreau de viu. Luați-l în primire!

Nici nu avui vreme să mai ridic de jos securea. Cît ai clipi, Parranoh își descarcă pistolul în Old Firehand. Acesta își desfăcu larg brațele și, fără a scoate măcar un strigăt, se prăbuși ca din zbor în mijlocul dușmanilor.

Îmi era de parcă eu însumi aș fi fost împușcat, într-atît mă răscoli soarta viteazului meu tovarăș. Culcîndu-l la pămînt pe un indian care tocmai se legase de mine, dădui să sar asupra lui Parranoh, cînd observai silueta unui om, întunecată, mlădioasă, strecurîndu-se ca șarpele printre dușmani. Și omul acela se înălță crunt în fața ucigașului:

— Unde-i broscoiul de atabaskah? Eu, Winnetou, căpetenia apașilor, voi răzbuna moartea fratelui alb!

— Ha, cîine Pimo! Mînca-te-ar iadul!

De rest nu-mi mai dădui seama. Atras cîteva clipe de înfruntarea dintre cele două căpetenii, neglijai propria-mi apărare și mă pomenii cu un laț în jurul gîtului. O smucitură puternică, o lovitură în creștet... și îmi pierdui cunoștința...

Cînd îmi revenii, era liniște și beznă. Mă căzneam în zadar să ghicesc unde mă aflu și ce se întîmplase cu mine. O durere groaznică în creștet făcu să-mi amintesc, în sfîrșit, de lovitura ce primisem. Apoi, încet-încet, se limpeziră amănunte, imagini, închegîndu-se într-un tot. Pe lîngă rana de la cap, mă chinuiau celelalte răni ca și strînsoarea diabolică a funiilor care mă imobilizau complet, mușcîndu-mi adînc din carne. La un moment dat, tresării. Parcă tușise cineva lîngă mine, slab, înăbușit.

— E cineva aici? întrebai.

— De bună seamă că este! Ca și cînd Sam Hawkens n-ar fi nimeni, dacă nu mă-nșel...

— Dumneata, Sam? Spune-mi, omule, unde ne găsim?

— Păi, cum s-ar zice, sîntem la umbră. Ne-au vîrît în peștera asta, vreau să spun în depozitul de piei. Știți și dumneavoastră unde le-am îngropat. N-or să găsească o pielicică, vă asigur, nici una!

— Și ceilalți? Ce soartă au ceilalți?

— Așa și-așa, *sir*. Old Firehand, stins, Dick Stone, stins, Will Parker, stins (ăsta, domnule, era un *greenhorn*, hi-hi-hi, un *greenhorn* fără leac, dar nu voia să admită, da, nu voia s-o creadă, dacă nu mă-nșel!), Bill Bulcher, stins, Harry Korner, stins, toți, toți pînă la unul. Numai dumneavoastră mai pîlpîiți, vreau să spun. Și Winnetou la fel. Și micul *sir* mai pîlpîie parcă. Și pe urmă, vasăzică, Sam Hawkens, nu-i așa, pe care nu l-au curățat încă de tot, hi-hi-hi-hi!

— Știi precis că Harry mai e în viață? insistai.

— Credeți că eu, bătrîn colecționar de scalpuri, nu știu

ce-mi văd ochii? L-au aruncat în peștera de alături, împreună cu Winnetou. Aș fi stăruit să mă cazeze și pe mine acolo: se pare însă că mi-au refuzat audiența.

— Și cum se simte Winnetou?

— E ciuruit tot, *sir*! Dacă scapă de-aici, va arăta ca surtucul lui Sam Hawkens: petic peste petic.

— De scăpare, nici nu poate fi vorba deocamdată. Mă întreb, însă, cum de a căzut viu în mîinile poncașilor?

— Ca și noi. S-a bătut ca un păgîn, nu alta, hm, e al dracului de viteaz, dacă nu mă-nșel! Mai degrabă s-ar fi lăsat ucis în luptă decît să cadă prizonier și să fie fript la stîlpul torturii. Însă n-a fost chip. Cînd l-au apucat, era cît pe-aci să-l rupă în două!... Mă rog, și credeți că nu-i nici o șansă de scăpare? Vă asigur că Sam Hawkens ar avea mare poftă de așa ceva.

— Degeaba pofta, Sam, cînd n-ai nici o perspectivă!

— Nici una? Hm! Sună a Will Parker... Oameni de treabă indienii ăștia, foarte de treabă! M-au jefuit cum scrie la carte. Mi-au luat și pistolul și pipa, hi-hi-hi-hi, ce-or să se mire de parfumul ei! Cam duhnește a hoit, dar o să le placă. S-a dus naibii și „Liddy”, biata mea „Liddy”! Cine știe ce șacal va pune stăpînire pe ea! Și pălăria și peruca, minunea de perucă, hi-hi-hi-hi... Am plătit-o atunci, la Tekama, cu trei legături de... Adică, știți, ce să vă mai spun! Mi-au luat-o și pe-asta. Însă cuțitul, vedeți dumneavoastră, cuțitul mi l-au lăsat. Oameni cumsecade! Văzusem că e latră rău și mi-l vîrîsem în mînecă, să stea acolo. Și uite că stă!

— Vasăzică, ai cuțitul la tine? Dar cum îl scoți din mînecă?

— Asta, recunosc, e o treabă grea. S-ar cuveni să-mi dați un pic de ajutor.

— Hai să încerc. Poate reușesc să mă dau de-a rostogolul pînă la tine...

Era, de altfel, singura modalitate de a mă urni din loc. Dar nici nu apucai să-mi sfîrșesc bine vorba, că pieile agățate la intrare se dădură în lături și în peșteră intră Parranoh, însoțit de

cîțiva indieni. Plimbă nițel torța cu care venise, prinzîndu-ne chipurile în lumina ei. Nu-mi luai osteneala să simulez că aș zăcea și acum în nesimțire, dar nici nu-i dădui vreo atenție.

— În sfîrșit, ești al meu! șuieră el printre dinți. Ți-am rămas oarecum dator; acuma, însă, nu vei mai avea motive să te plîngi. Cunoști asta?

Și-mi puse sub ochi un scalp. Era chiar scalpul lui, luat de Winnetou. Știa, deci, că eu îl înjunghiasem atunci! Să i-o fi spus Winnetou? Cu neputință! Apașul, oricîtă străduință s-ar fi depus, n-ar fi scos nici o vorbă. S-ar putea însă ca Finnetey însuși să mă fi recunoscut atunci, la lumina focului, sau chiar în momentul încăierării. Nu dădui nici un răspuns.

— Veți simți și voi, reluă dînsul, ce înseamnă să-ți tragă cineva pielea peste urechi. Doar puțină răbdare, pînă se face ziuă. Atunci vă voi răsplăti cu toată recunoștința!

— N-are să vă meargă, dacă nu mă-nșel! interveni Sam Hawkens, cu gura lui neastîmpărată. Sînt curios ce piele mai găsiți pe căpățîna mea, ca să mi-o trageți peste urechi... Doar mi-ați luat peruca. Operă de maestru, ce zici, bătrîne Wambarico?

— Insultă-mă cît poftești! Mai găsim noi ceva piele pe tine ca să jupuim!

Și, după o pauză în care ne controlă legăturile, rînji:

— Credeați, desigur, că Tim Finnetey nici nu bănuiește în ce gaură v-ați ascuns, ca șoarecii. Eu cunosc valea asta încă înainte s-o fi mirosit cîinele de Firehand, fi-i-ar sufletul blestemat. Eram sigur că vă adăpostiți aici. Mi-a spus-o unul... uite cine!

Scoase de la brîu un cuțit și-l vîrî sub nasul lui Sam. Acesta privi mînerul de lemn, citi literele încrustate și exclamă:

— Fred Owins! Hm, toată viața lui a fost o pramatie! Vreau să sper că a simțit și el gustul cuțitului.

— Nici o grijă, omule! Credea el că va scăpa vînzîndu-mi secretul, dar degeaba! I-am luat viața și pielea, cum veți păți și voi, de altminteri, numai că de-a-ndoaselea: întîi pielea și apoi viața.

— Cum vreți! Eu, unul, mi-am făcut testamentul. Vă las moștenire peruca, așa îi zice, dacă nu mă-nșel. O să vă prindă bine, hi-hi-hi-hi!

Parranoh îl izbi cu piciorul și ieși împreună cu însoțitorii lui.

Un timp rămaserăm, tăcuți, nemișcați. Pe urmă, crezîndu-ne în oarecare siguranță, reușirăm cu multă trudă să ne apropiem de-a rostogolul unul de celălalt. Deși cu mîinile strînse ca în menghine, scosei pînă la urmă cuțitul din mîneca lui Sam și îi tăiai legăturile din jurul brațelor. Astfel, după cîteva clipe, eram amîndoi în picioare, dezmorțindu-ne de zor mădularele.

— Bravo, Sam Hawkens! S-ar părea că nu ești chiar atît de prost! se felicită omulețul. Ai mai trecut tu, nu zic ba, prin destule belele, dar asta de-acum le pune capac la toate. Mă întreb pe unde ai să scoți cămașa, dacă nu mă-nșel?

— Să vedem mai întîi ce-i pe afară, Sam!

— Cred și eu! Asta în primul rînd!

— Apoi să facem rost de arme. Dumneata, oricum, ai un cuțit, dar eu sînt cu mîinile goale.

— Găsim noi ceva!

Ne apropiarăm de ieșire și dădurăm nițel în lături cele două piei ce închipuiau ușa.

Niște poncași îi escortau tocmai pe cei doi prizonieri din peștera vecină, iar dinspre lagăr venea Parranoh. Se crăpase de ziuă, încît puteam cuprinde cu ochii întinsul văii. Aproape de intrare, Swallow al meu se cam războia cu murgul capturat de bietul Will Parker. Zărindu-mi prietenul drag și neostenit în credință, renunțai la o evadare pe jos, de altfel cea mai prielnică în situația dată. Puțin mai încolo păștea calul lui Winnetou, căruia cu greu i-ai fi ghicit valoarea după aspectul lui ciolănos și greoi. Dacă reușeam să ne facem rost de arme și să ajungem la cai, aveam oarecare șanse de salvare.

— Observați ceva, *sir*? se înveseli Hawkens.

— Ce să observ?

— Colea, flăcăul acela bătrîn care stă lungit în iarbă fără grijă.

— Îl văd.

— Și obiectul de alături rezemat de un pietroi?

— Ei da.

— Păi asta înseamnă cum s-ar zice pară mălăiață în gura bătrînului Sam Hawkens. Să nu-mi spuneți pe nume dacă pușca de colo nu e „Liddy" în persoană! Iar dumnealui poncașul o fi avînd la el și o pungă cu gloanțe.

Bucuria lui Sam mă afectă destul de puțin, pentru că toată atenția mea se îndreptase asupra lui Parranoh. Din păcate, nu deslușeam nimic din discuția lui cu cei doi prizonieri. Trecu o bună bucată de vreme pînă se hotărî să plece de lîngă ei. Totuși, ultimele cuvinte pe care le rosti cu glas tare ajunseră pînă la urechile mele și-mi lămuriră conținutul întregii convorbiri.

— Fii gata, Pimo! Am și pus să bată stîlpul, iar tu, aruncînd o privire cruntă lui Harry, ai să te prăjești alături de el.

Făcu un semn și ordonă ca prizonierii să fie duși lîngă focul pe care oamenii săi îl încinseseră din nou și în jurul căruia făcuseră cerc. Apoi se depărtă, sigur de sine.

Sosise momentul să acționăm, fără amînare. Dacă Winnetou și Harry ajungeau în cercul pieilor-roșii, era exclus să-i mai putem salva.

— Ce zici, Sam, mă pot bizui pe dumneata? îl întrebai pe mărunțel.

— Hm! Cum adică, să știu eu, cînd nici dumneavoastră nu știți? Hai să încercăm, dacă nu mă-nșel!

— Dumneata îl iei în grijă pe cel din dreapta, eu pe celălalt. Repede de tot, înțelegi, le tăiem curelele.

— Pe urmă o luăm și pe „Liddy", așa-i?

— Ei, ești gata?

Confirmă din cap. Era entuziasmat de perspectiva unei asemenea lovituri.

— Atunci, fii atent, îi dăm drumul!

Ușor, neauziți de nimeni, îi ajunserăm din urmă pe indienii din escortă, care îi tîrau după ei pe prizonieri. Deși își întorceau mereu ochii către victimele lor, nu apucaseră să ne observe.

Înarmat cu cuțitul, Sam îl atacă pe unul din indieni cu atîta dibăcie, încît acesta se prăbuși surd, ca un bolovan. Eu însă, neavînd armă, sării asupra celuilalt, îi smulsei cuțitul de la brîu și-i tăiai beregata, încît nici nu apucă să mai strige. Doar sîngele șuieră țîșnind din rană și omul căzu la pămînt.

Tăiarăm apoi curelele care-i imobilizau pe tovarășii noștri, eliberîndu-i. Toată operația se desfășură cu o iuțeală fantastică. Winnetou și Harry nici nu-și dădură bine seama ce se petrece.

— Înainte! Puneți mîna pe niște arme! le strigai eu, căci îmi dădeam seama că altfel evadarea nu era posibilă. Luînd punga cu gloanțe de la brîul poncașului ucis, mă repezii după Winnetou, care, înțelegînd imediat situația, se năpusti nu înspre ieșire, ci drept în mulțimea de indieni adunați în jurul focului.

Cînd e vorba de viață sau de moarte, omul e capabil de performanțe uluitoare. Astfel, știind ce riscuri prezintă acțiunea noastră, trecurăm glonț printre indienii surprinși, buimăciți, smulgîndu-le armele din mîini.

— Swallow, Swallow! îmi chemai calul și, cît ai clipi, mă avîntai în șa.

Winnetou sări pe roibul său, iar Hawkens încălecă primul cal mai acătării care-i căzuse sub ochi.

— Urcă aici, lîngă mine, repede, pentru numele lui Dumnezeu! îi strigai lui Harry, văzînd cum încearcă zadarnic să încalece mustangul lui Finnetey, care zvîrlea avan. Îl apucai de braț, îl săltai în șa și o întinsei la galop spre ieșirea unde tocmai dispărea Sam.

Se dezlănțui atunci un vacarm nemaipomenit. Urlete umpleau văzduhul, puștile trosneau, săgețile șuierau jur împrejur, tropoteau și nechezau caii pe care se aruncaseră poncașii gonind sălbatic pe urmele noastre.

Eu fugii ultimul și mi-e cu neputință să descriu în ce fel trecui prin tunelul acela îngust, întortocheat, fără să fiu ajuns din

urmă. Hawkens nu se mai zărea; Winnetou cobora spre dreapta, în valea prin care, cu cîteva zile înainte, ne îndreptasem încoace. Întorcea mereu capul ca să vadă unde sînt. Eram tocmai la curmătură, cînd un foc de armă îl făcu pe Harry să tresară. Fusese lovit.

— Swallow, dragule, iuțește pasul! îmi îndemnai calul. Neliniștea mă cuprinse. Goneam în galop nebun, ca și atunci, după explozia de la New Venango.

Întorcînd o clipă capul, îl văzui aproape de tot pe Parranoh, mînîndu-și cu furie mustangul în urma mea. Pe tovarășii din față nu-i vedeam pentru moment din cauza curmăturii. Nu m-aș fi dat în lături de la o înfruntare cu Parranoh, dar – cu Harry în brațe – aș fi fost, desigur, handicapat. De aceea nu-mi rămînea altă soluție decît să fug cît mai repede.

Zburam de-a lungul malului ca purtați de furtună. Roibul lui Winnetou, cu picioarele-i solide și lungi, alerga atît de iute, încît îi scăpărau copitele. O ploaie de pietriș se stîrnea îndărătul lui. Swallow – deși cu doi oameni în spinare – ținea pasul cu colegul său. Și, totuși, simțeam – chiar fără să mă uit înapoi – că Parranoh nu se dă bătut: galopul mustangului său se auzea deslușit, amenințător.

Din plină cursă, îl întrebai pe Harry:

— Sînteți rănit? Răspundeți!

— Da.

— Grav?

Sîngele-i cald mi se prelingea pe mîna cu care îl țineam strîns lipit de mine. Prea îl îndrăgisem, ca să nu fiu cuprins de cea mai vie îngrijorare.

— Mai puteți suporta drumul?

— Sper.

Îmi îndemnai iarăși calul, care zbura ca o rîndunică. Abia de-și atingea copitele de pămînt. Nu degeaba fusese botezat „Swallow”.

— Țineți-vă bine, Harry! Încă puțin și sîntem salvați!

— Nu-mi prea pasă de soarta mea. Dacă vă stingheresc, lăsați-mă jos!

— Ba nu! Trebuie să trăiți! Aveți dreptul la viață!

— Acum, cînd tata e mort, mi-e totuna. Mai bine am fi pierit amîndoi!

Băiatul tăcu. În răstimp, ne continuarăm goana sau mai bine zis zborul.

— Tata s-a stins din vina mea, reluă Harry, căinîndu-se. Dacă vă ascultam, Parranoh ar fi fost ucis la „fortăreață” și tata n-ar fi murit de gloanțele indienilor!

— Nu vă mai gîndiți la ce-a fost! Să vedem cum ne descurcăm de-aci încolo!

— Eu, în orice caz, trebuie să cobor din șa. Parranoh a cam rămas în urmă; putem să răsuflăm un pic.

— Bine, să încercăm!

Privii îndărăt, ferm hotărît să-l înfrunt pe dușman. Părăsisem de mult cursul apei și călăream acum peste șesul întins, paralel cu linia pădurii din stînga noastră. Parranoh rămăsese multișor în urmă. Bunul meu Swallow se dovedi net superior mustangului său. După șeful alb al poncașilor veneau grupuri mici, răzlețe, de războinici care, în ciuda avansului nostru, nu abandonaseră urmărirea.

Dincoace, înaintea noastră, Winnetou coborîse de pe cal. Stătea îndărătul roibului său și-și încărca arma cucerită de la poncași. Mă oprii și eu. Îl ajutai pe Harry să alunece jos, sării apoi din șa și-l culcai în iarbă. Dar iată că, între timp, Parranoh se apropie atît de mult, încît nu mai avui răgazul să-mi încarc pușca. Mă aruncai deci iarăși pe cal și apucai *tomahawkul*.

Desigur că Parranoh observase mișcarea, dar se lăsă dus de propriul său avînt și se năpusti asupră-mi agitînd securea. Atunci trosni un foc de armă. Trăsese Winnetou. În turbarea lui, Parranoh tresări ca atins de trăsnet. Îl lovii și eu cu *tomahawkul*. Și nemernicul căzu din șa cu ochii holbați, cu capul zdrobit.

Apropiindu-se, Winnetou răsturnă cu piciorul trupul inert și zise:

— Șarpele de poncaș n-o să mai șuiere. Nici n-o să mai batjocorească pe căpetenia apașilor, spunîndu-i Pimo. Fratele meu alb să-și ia înapoi armele.

Într-adevăr, cuțitul, securea, pistolul și carabina mea se aflau asupra lui Parranoh. Le luai din nou în stăpînire și mă grăbii să văd de Harry. Între timp, Winnetou prinse mustangul rămas fără stăpîn.

Poncașii ajunseseră atît de aproape, încît gloanțele lor ne-ar fi putut ajunge cu ușurință. Încălecarăm deci repede și pornirăm în galop forțat.

Deodată, la stînga noastră luciră parcă niște arme: într-adevăr, dinspre liziera pădurii se apropia o trupă numeroasă de călăreți; intercalîndu-se între noi și poncași, veneau în goana mare asupra celor din urmă.

Era un detașament de dragoni din fortul Wilke. Văzînd că dragonii vin în ajutorul nostru, Winnetou își răsuci roibul, țîșni ca fulgerul pe lîngă ei și, cu *tomahawkul* ridicat, se năpusti asupra poncașilor, care abia de-și mai puteau stăpîni caii. Eu rămăsei pe loc, ca să văd de rana lui Harry.

Nu era adîncă. Neavînd altceva la îndemînă, rupsei o fîșie din cămașa mea și improvizai un bandaj ca să opresc cît de cît hemoragia.

— Ce ziceți, o să mai puteți călări împreună cu mine? îl întrebai pe băiat.

Zîmbi și se apropie de calul lui Parranoh, al cărui frîu Winnetou mi-l trecuse din goană. Și iată-l pe băiat săltîndu-se sprinten în șa.

— Acum, cînd nu-mi mai văd sîngele, parcă nici rana nu mă mai doare. Uitați-vă, indienii se retrag. Haideți după ei, *sir*!

Lipsiți de căpetenia lor, care i-ar fi condus în luptă sau cel puțin le-ar fi organizat retragerea, urmăriți îndeaproape de

dragoni, poncașii goneau îndărăt pe drumul ce-l bătuserăm noi în fuga noastră. Era, deci, de presupus că-și vor căuta un refugiu în „fortăreața” părăsită...

Într-adevăr, indienii o cotiră spre intrare. Dar tocmai în clipa cînd primul călăreț dădu să treacă înăuntru, un glonț îl prăbuși de pe cal. Alt foc și încă un indian căzu de-a rostogolul. Ceilalți, constatînd uluiți că intrarea e blocată și că, dintr-o clipă în alta, pot cădea în mîinile noastre, se repeziră spre Mankizila și, urmăriți pas cu pas de dragoni, galopară disperați de-a lungul malului.

Nu mai mică decît a lor era însă mirarea mea în ce privește ajutorul acesta neașteptat și prețios care ne scuti de atîtea alte eforturi. Mă lămurii însă repede asupra identității curajosului pușcaș. Nici nu se stinsese încă bine tropotul cailor pe care goneau dragonii, că se și arătă, dintr-o claie de stuf, un nas enorm deasupra căruia jucau doi ochișori foarte isteți. Apoi, orientîndu-se după nasul trimis în recunoaștere, ieșiră la iveală de după o stîncă, cu precauție, dar și cu încredere, celelalte părți componente ale unui ins cît se poate de caraghios.

— Binecuvîntați să-mi fie ochii, *sir*! Ce vînt v-a purtat încoace, dacă nu mă-nșel? întrebă prichindelul, nu mai puțin surprins ca mine.

— Dumneata, Sam? Cum de-ai ajuns aici? Doar am văzut cu ochii mei cum ai șters-o călare!

— Am șters-o călare? Mulțumesc de așa călărie! Dădui peste o bestie, *sir*. Abia se urnea din loc. Își scutura ciolanele, Doamne, Doamne! Gata să mă împrăștie pe jos, dobitoc bătrîn ce sînt! Am avut inspirația să las bestia în cîmp, blestemata naibii, și m-am întors, hi-hi-hi-hi! Îmi ziceam că roșii luîndu-se grămadă după voi, vor fi lăsat „fortăreața” pustie. Și chiar așa s-a întîmplat, vai de capul lor! Ce s-au mai speriat adineauri! Ce mutre, domnule, ce mutre, vreau să spun!... Dar soldățoii ăștia de unde au mai răsărit, *sir*?

— Aflăm noi mai tîrziu cum de-au picat la momentul oportun tocmai în locul acesta uitat de lume. Apariția lor seamănă cu un miracol. Nu exagerez spunînd că ne-au salvat de la pieire.

— Ba nu sînt de acord. Old Shatterhand, Winnetou, Sam Hawkens, păi ăștia știu să se salveze și singuri! Totuși, ca să zic așa, au sosit taman la țanc. N-o să ne uite poncașii cît or trăi. Sînteți de părere să pornim numaidecît după ei?

— La ce bun! O scot dragonii la capăt și fără noi. Nici Winnetou nu se mai sinchisește de ei; a intrat în „fortăreață" împreună cu Harry. Să vedem mai bine de morții noștri!

Pășind din nou în această vale care ne pusese la grele încercări, îi văzurăm pe Winnetou și pe Harry chiar la locul bătăliei, aplecați asupra trupului lui Old Firehand. Băiatul plîngea în hohote, lipindu-și de piept capul tatălui său, în timp ce apașul cerceta rana. În clipa cînd ajunserăm și noi, Winnetou exclamă fericit:

— *Uf, uf, uf!* Nu e mort... trăiește!

Cuvintele lui ne-au electrizat pe toți. Harry chiui de bucurie. Participarăm laolaltă, plini de nădejde, la eforturile apașului de a-l readuce pe Old Firehand în simțiri. Și mare fu satisfacția cînd, după un timp, acesta deschise într-adevăr ochii. Ne recunoscu, îi surîse băiatului, dar nu putu scoate nici o vorbă și căzu iarăși în nesimțire.

Îl examinai la rîndul meu. Glonțul îi găurise plămînul drept și ieșise prin spate; o rană foarte gravă, care îi provocase multă pierdere de sînge. Și totuși, în ciuda faptului că mai fusese rănit destul de recent în bătălia de la calea ferată, nădăjduiam amîndoi – Winnetou și cu mine – că, grație organismului său extrem de viguros și, firește, cu o îngrijire atentă, va izbuti să-și revină. Îl pansarăm după metoda verificată a lui Winnetou și îi așternurăm un culcuș cît se poate de bun, în raport cu locul și cu împrejurările.

În sfîrșit, aveam răgazul să ne îngrijim și de noi. Nimeni nu scăpase neatins, totuși ne cîrpirăm de bine, de rău rănile. Ceilalți tovarăși, însă, plătiseră cu viața, fiindcă nu luaseră în seamă avertismentul meu.

Către amiază, sosiră și dragonii. Îi urmăriseră pe poncași cu atîta perseverență, încît nu le scăpase nici unul. Comandantul – un ofițer – ne declară că apariția detașamentului său n-a fost întîmplătoare. Aflînd că poncașii încercaseră să provoace deraierea trenului, el hotărîse să-i pedepsească. Pornise, deci, pe urmele lor, fără să-i slăbească o clipă. Aceasta cu atît mai mult, cu cît, între timp, fusese informat și asupra campaniei lor de răzbunare împotriva noastră.

Pentru a-și odihni caii, ofițerul și trupa rămaseră trei zile cu noi în „fortăreață”, timp în care avurăm grijă să-i înmormîntăm pe cei căzuți. Apoi ne adresă invitația ca, de îndată ce Old Firehand va putea să suporte drumul, să-l transportăm la fortul Wilke unde, chiar dacă nu se va bucura de o atenție atît de frățească, va fi, în schimb, supus unui tratament medical corespunzător. Îi făgăduirăm, firește, să răspundem invitației.

Că bătrînul șoltic Sam Hawkens deplînse cu profund regret moartea lui Dick Stone și a lui Will Parker se înțelege de la sine. Ne asigura întruna că, pe viitor, nici un poncaș nu va mai scăpa de răzbunarea lui. Eu, însă, nu-mi schimbai deloc atitudinea. Cine fusese acest Parranoh? Un alb! Iată încă un argument care-mi întărea convingerea că numai datorită „fețelor palide” indianul a devenit așa cum arată azi...

XIII. NEGUSTORUL AMBULANT

Era la trei luni după peripețiile descrise mai sus și, cu toate că trecuse atîta vreme, urmările lor încă nu se șterseseră pe deplin. Ce-i drept, nădejdea noastră în salvarea lui Old Firehand se îndeplini, dar procesul de vindecare se desfășura mult prea încet. Din cauza slăbiciunii persistente, bolnavul nu-și părăsea culcușul, ceea ce ne obligă să abandonăm proiectul nostru inițial de a-l transporta la fort. Trebuia să rămînă pe loc, la „fortăreață", pînă la totala lui întremare. Aici, după cum dovedea experiența, îi puteam oferi o îngrijire destul de bună, sub îndrumarea pricepută a lui Winnetou.

Rana lui Harry fusese, din fericire, neînsemnată. Winnetou se pricopsise cu cîteva răni ușoare, care se cicatrizau repede. Eu nu aveam decît niște contuzii fără importanță; mă mai dureau la atingere, dar învățasem să suport orice durere ca un indian adevărat. Cel mai puțin vătămat ieșise Sam Hawkens: cîteva julituri care nu meritau atenție.

Era de prevăzut că Old Firehand, chiar după completa lui restabilire, va trebui să se cruțe încă mult timp. I-ar fi fost imposibil să reia numaidecît viața de *westman*; hotărîse, așadar, ca îndată ce va suporta călătoria, să-l ia pe Harry și să plece în Est, la fiul său cel mare. Se înțelege că, în acest caz, nu putea să lase aici în părăsire marele stoc de blănuri pe care le strînsese împreună cu vînătorii lui; acestea trebuiau puse în valoare, adică vîndute. La fort nu exista deocamdată nici o perspectivă de a le plasa, iar unui

convalescent îi era – dacă nu chiar imposibil – totuși foarte greu să facă atîta drum cu blănurile după el. Ce era de făcut? Soluția ne-o dădu un soldat din cei rămași o vreme la noi ca să ne apere în eventualitatea unui atac. Omul știa că dincolo, la Turkey-River, trăia un *pedlar*, un negustor ambulant, care cumpăra aproape orice marfă, plătind nu numai în natură, ci și cu bani peșin. Negustorul acesta putea să ne scoată din încurcătură.

Dar cum să-l aducem la fața locului? Prin cine să-l anunțăm, cînd nu dispuneam decît de soldații aceia care aveau ordin să nu-și părăsească postul? Nu rămînea decît ca unul din noi să se deplaseze și să-l anunțe pe negustor. Mă oferii eu să plec călare pînă la Turkey-River. Mi se atrase însă atenția că mișună pe-acolo niște siouxi-okananda, extrem de porniți împotriva albilor. *Pedlarul* putea să circule liniștit oriunde, pentru că roșii nu prea îi atacă pe negustori, de la care își procură, prin schimb, cele de trebuință. Cu atît mai vîrtos însă trebuiau să se ferească albii ceilalți. Deși faptul nu mă îngrozea chiar atît de mult, mă bucurai totuși cînd Winnetou hotărî să mă însoțească. La urma urmei, puteam să lipsim cîtva timp amîndoi, lăsîndu-l pe Old Firehand în grija lui Harry și a lui Sam Hawkens. În ce privește hrana, aceasta era asigurată de ostașii care vînau cu schimbul.

Așadar plecarăm. Cum Winnetou cunoștea perfect drumul, sosirăm a treia zi la Turkey-River sau Turkey Creek, cum i se mai zice. Există cîteva rîuri cu același nume, dar acesta la care mă refer era faimos pentru multele bătălii sîngeroase dintre albi și diverse triburi de siouxi, desfășurate în cursul vremii de-a lungul malurilor sale.

Bine, dar cum să-l găsim pe negustor? Dacă era cumva printre indieni, trebuia să fim cu băgare de seamă. Chiar pe mal și prin vecinătate locuiau niște coloniști albi care, cu ani în urmă, cutezaseră să se așeze în acele locuri. Era, deci, indicat să-i vizităm și să ne informăm asupra situației. Și iată-ne călărind pe marginea apei. Cîtva timp nu întîlnirăm nici o așezare omenească pînă ce,

pe înserate, răsăriră înaintea noastră niște lanuri de secară. Lîngă un mic afluent al rîului se înălța o casă destul de arătoasă, clădită din bușteni solizi, necioplițI, cu grădină și cu gard masiv de lemn. Alături, într-un ocol bine împrejmuit, se aflau caii și vacile. Cotirăm într-acolo, descălecarăm și, priponindu-ne caii, dădurăm să ne apropiem de casa aceea cu geamuri înguste ca niște creneluri. Deodată, la două din geamuri apăru cîte o armă cu țeava dublă și un glas răstit ne somă:

— Stați! Aici nu-i coteț de porumbei în care intră și zboară care cum îi place. Cine sînteți și ce vreți?

— Eu sînt german și caut un negustor despre care mi s-a spus că se află prin partea locului.

— Atunci căutați-l acolo unde se află! N-avem nimic de împărțit! Cărați-vă!

— Dar, *sir*, cred că veți fi atît de înțelept ca să nu-mi refuzați o informație pe care, eventual, o dețineți. Numai pe niște vîntură-lume îi alungi din prag.

— Exact. Tocmai de aceea vă și alung.

— Ne luați, așadar, drept pușlamale?

— *Yes!*

— De ce?

— Asta-i treaba mea. N-am de dat nici o socoteală. Iar faptul că sînteți german e o născocire.

— Ba e adevărul curat.

— *Pshaw!* Un german nu se aventurează pînă la noi, afară doar de Old Firehand...

— Chiar din partea lui vin.

— Dumneavoastră? Hm! Și de unde anume?

— Vă despart trei zile călare de tabăra lui. Poate că ați auzit.

— Ce-i drept, a trecut odată pe-aici unul Dick Stone, care zicea la fel. Cică e în serviciul lui Old Firehand.

— Dick s-a prăpădit. Am fost prieteni.

— Se poate. Dar cum să am încredere în dumneavoastră, cînd vă văd cu un indian?! Acum, vremurile sînt așa fel încît nu pot să permit ca un roșu să-mi treacă pragul.

— Aflați că indianul acesta, trecîndu-vă pragul, v-ar face o mare cinste, pentru că-l cheamă Winnetou și e căpetenia apașilor.

— Winnetou? Formidabil! Să-i văd pușca!

Winnetou își scoase de pe umăr faimoasa lui pușcă cu ținte de argint și o arătă stăpînului casei.

— Da, țintele de argint! exclamă acesta. În regulă. Dar dumneavoastră văd că aveți două puști, una mare și alta mai mică. Asta îmi dă oarecum de gîndit. Nu cumva cea mare e doborîtorul de urși?

— Ați ghicit.

— Și cea mică e carabina „Henry"?

— Chiar așa.

— Și purtați alt nume decît cel adevărat? Vreau să spun o poreclă dobîndită în prerie?

— Exact.

— Nu cumva sînteți Old Shatterhand, care, cică, e neam de dincolo?

— Chiar eu în persoană.

— Asta-i bună! Poftiți repede în casă, domnii mei! Asemenea oaspeți sînt binevenițI, firește. Vă stau la dispoziție.

Țevile duble dispărură de la geamuri și gazda se ivi numaidecît în cadrul ușii. Era un om destul de vîrstnic, dar vînjos și zdravăn. Se vedea că luptase din greu cu viața, fără să se lase doborît. Ne întinse amîndouă mîinile, apoi ne conduse în casă, unde se găseau nevasta și feciorul lui, un flăcău chipeș, puternic. Mai tîrziu aflarăm că avea încă doi feciori, plecați în pădure.

Locuința nu număra decît o singură încăpere. Pereții erau împodobiți cu arme și trofee de vînătoare. Pe vatra simplă, din piatră, fierbea apa într-un cazan de tuci, vesela și tacîmurile – numai strictul necesar – se înșirau pe o poliță. Cîteva lăzi serveau

drept dulapuri de haine și cămară de provizii, iar de tavan atîrnau afumături cît să ajungă pentru luni de zile unei familii de cinci persoane. Într-un colț – o masă meșterită primitiv de stăpînul casei și cîteva scaune pe potrivă.

Furăm invitați să luăm loc și, în timp ce tînărul vedea de caii noștri, gazda ne servi cina, care, ținînd cont de împrejurări, nu lăsa nimic de dorit.

În timp ce ne ospătam, sosiră și ceilalți doi fii ai gazdei. Fără nici un fel de fasoane, luară loc la masa noastră și, liniștiți, mîncară zdravăn, neamestecîndu-se în discuție.

— Da, domnilor, vorbi bătrînul, să nu mi-o luați în nume de rău dacă v-am întîmpinat cam aspru. Aici, în orice moment te poți trezi cu pieile-roșii, mai ales cu siouxii-okananda, care chiar deunăzi, nu mai departe decît la o zi călare de aici, au atacat o casă de oameni cinstiți, gospodari. Și mai puțin încă te poți încrede în albii care pică aici, după ce-au fugit din Est pentru cine știe ce isprăvi necurate. Iată de ce simt o bucurie îndoită cînd văd că am de-a face cu niște *gentlemeni* ca dumneavoastră. Vasăzică, îl căutați pe negustor? Vreți să încheiați vreo afacere?

— Da, confirmai eu, în timp ce Winnetou, potrivit obiceiului, tăcea.

— Ce anume afacere? Nu vă întreb din curiozitate, ci pentru a vă da eventual unele indicații.

— Am vrea să-i oferim niște blănuri.

— Multe?

— Da, multe.

— Contra marfă, sau pe bani?

— Pe bani, dacă se poate.

— Atunci negustorul acesta e, într-adevăr, singurul om potrivit. Alții nu fac decît schimb de mărfuri. El, însă, dispune totdeauna de aur sau bani, pentru că umblă și pe la zăcămintele aurifere. E un capitalist, nu un pîrlit colea, ce-și poartă în boccelușă marfa.

— O fi și cinstit?

— Ei da, cinstit! Ce înțelegeți dumneavoastră prin cinstit? Orice negustor face negustorie ca să cîștige parale și nu e niciodată atît de prost, încît să renunțe la vreun profit. Cine se lasă înșelat, treaba lui! E singur de vină. Așa, vasăzică, omul de care vorbesc se cheamă Burton și își cunoaște meseria, nu glumă. Are atîta dever, încît călătorește în permanență cu cîte patru sau cinci ajutoare după el.

— Și unde credeți că l-am putea găsi?

— Aflăm noi încă în seara asta. Unul din ajutoarele lui, îi zice Rollins, a trecut ieri pe-aici după comenzi; acum e dus în sus, pe la coloniștii vecini, și se întoarce deseară ca să înnopteze la noi. De altfel, Burton a cam avut ghinion în ultima vreme.

— Cum așa?

— I s-a întîmplat nu de mult, de vreo cinci-șase ori, să se deplaseze în chestiuni de afaceri și să găsească așezările arse și prădate de indieni. Asta înseamnă nu numai pierdere de timp pentru el, dar și pagubă curată, fără a mai socoti primejdia la care se expune, chit că e negustor, bătînd atîta drum prin regiunile bîntuite de pieile-roșii.

— Atacurile s-au săvîrșit în vecinătatea dumneavoastră?

— Da, ținînd seama că aici, în Vest, cuvinte ca „aproape" sau „departe" au cu totul altă măsură. Spre pildă, vecinul meu cel mai apropiat se află la nouă mile de aici.

— Asta-i rău. La asemenea distanțe nu vă puteți ajuta în caz de primejdie.

— Așa-i, dar nu mi-e frică. Nu le-ar merge pieilor-roșii cu bătrînul Corner, așa mă cheamă, Corner. I-aș învăța eu minte!

— Totuși, nu sînteți decît patru persoane!

— Patru? Puteți, fără nici un risc, s-o numărați printre persoane și pe soția mea. Și ce mai persoană! Nu se sperie de nimic, iar pușca o mînuiește ca și mine.

— Vă cred. Totuși, în fața unei cete de indieni, vorba ceea:

dușmani mulți, înfrîngere sigură, sau, cum zice neamțul, mulți cîini, moartea iepurelui.

— *Well!* Dar unde scrie că am fi niște iepuri? Mă rog, n-am pretenție că sînt nici pe departe un *westman* ca dumneavoastră, nu posed nici pușcă de argint, nici carabină „Henry", dar de tras știu să trag cu nădejde. Avem arme bune și, dacă blochez ușa, nici picior de indian nu-mi calcă în casă. O sută de m-ar împresura îi curăț pe rînd... Dar stați puțin! Cred c-a sosit Rollins.

Într-adevăr, se auzi un tropot de cal în curte. Corner ieși, discută cîtva timp afară cu cineva, apoi se întoarse însoțit de un bărbat pe care ni-l prezentă:

— Iată-l pe *mister* Rollins despre care v-am vorbit, ajutorul negustorului.

Și, adresîndu-se noului sosit, adăugă:

— Vă spuneam afară că veți avea o mare surpriză în legătură cu musafirii mei. Ei bine, aflați că acești doi *gentlemeni* nu sînt alții decît Winnetou, căpetenia apașilor, și Old Shatterhand, despre care veți fi auzit destule. Îl caută pe *mister* Burton. Vor să-i ofere spre vînzare niște piei și blănuri.

Rollins era un bărbat de vîrstă mijlocie, un tip cît se poate de comun, fără nimic aparte nici de bine, nici de rău; la prima vedere nu provoca nici o bănuială. Și, totuși, căutătura și aerul lui parcă nu-mi plăceau. Dacă eram, într-adevăr, oameni atît de marcanți cum ne înfățișase gazda, se cădea să-l bucure o asemenea cunoștință. Cu atît mai mult, cu cît îi surîdea și perspectiva unei bune afaceri. Dar omul nu arăta nici bucurie, nici satisfacție. Părea, mai degrabă, indispus. Să fi fost numai o aparență? Posibil. Ceea ce îmi displăcea la el putea, la urma urmei, să nu fie decît o simplă timiditate pe care un modest slujbaș o resimțea în compania unor *westmeni* ca noi, cu renume bine stabilit. De aceea îmi înfrînai orice idee preconcepută, invitîndu-l să ia loc pentru a discuta cu noi afacerea.

Gazda îi oferi de mîncare, dar omul părea să nu aibă nici pic de poftă. Curînd, se ridică de la masă, cică să vadă de cal.

Pentru o asemenea treabă nu era nevoie de prea mult timp; și totuși Rollins zăbovi peste un sfert de oră. N-aș putea spune că-l suspectam, dar mă zgîndărea un simțămînt nedefinit, îndemnîndu-mă să ies și eu în curte pentru o clipă. Calul lui era priponit de un stîlp, lîngă casă. Rollins însă – nicăieri. Se înnoptase de-a binelea, totuși, în lumina darnică a lunii, ar fi trebuit să-l zăresc de îndată. Abia tîrziu îl văzui cum apare de după un colț al gardului. Mă observă la rîndu-i, stătu o clipă în loc și, în cele din urmă, se apropie cu pași repezi.

— Vă plac plimbările sub clar de lună, *mister* Rollins? îl întrebai.

— Nu, nu sînt chiar atît de visător.

— Se pare totuși că sînteți o fire poetică.

— De ce?

— Păi, vă plimbați.

— Oh, nu de dragul lunii! Mi-e cam rău. Mi-am stricat stomacul azi-dimineață. Și pe urmă, am tot șezut în șa... Simțeam nevoie de puțină mișcare. Asta-i tot, *sir*...

Rostise aceste cuvinte pe un ton cu totul diferit, aproape politicos și curtenitor. Era oare prefăcătorie? Sau poate recunoștea că la început nu se purtase cum trebuie.

Își dezlegă calul și-l duse în ocolul unde se aflau și caii noștri. Apoi intrarăm amîndoi în casă. De ce oare mă intriga personajul acesta? În fond, era liber să se miște cum vrea și să facă ce-i place. Totuși, spiritul de vigilență, atît de propriu oricărui *westman*, îl împinge spre suspiciune. Desigur că motivul invocat de Rollins în ce privește „plimbarea" era întru totul plauzibil. Mîncase, de altfel, cu atîta lipsă de poftă, încît părea că într-adevăr îl supără stomacul. Și apoi, după ce ne așezarăm din nou în jurul mesei, se purtă foarte natural, discret, politicos. În felul acesta orice neîncredere, chiar gata conturată oarecum, era de natură să dispară.

Firește că vorbeam de afacerea noastră, de prețurile zilei, de tratarea și transportul pieilor și de multe altele. Rollins dovedea

cunoștințe bune în branșa lui și vorbea cu atîta cumpăt, modest, chibzuit, încît cuceri pînă și simpatia lui Winnetou, care se antrenă în discuție mai mult ca oricînd. Povestirăm și ultimele noastre peripeții, fiind ascultați cu deosebită atenție. Desigur că mă interesai și de negustor, fără prezența și consimțămîntul căruia nu se putea încheia tîrgul. La aceasta, Rollins răspunse:

— Din păcate, nu știu unde se află șeful în clipa de față, nici unde va fi mîine sau poimîine. Misiunea mea e să înregistrez comenzile și să i le prezint în anumite zile, cînd știu unde poate fi găsit. Ce distanță e pînă la *mister* Firehand?

— Trei zile călare.

— Hm! Peste șase zile *mister* Burton va fi sus, la Riffley Fork. Pînă atunci, aș avea timp să merg cu dumneavoastră, să văd marfa și s-o evaluez cu aproximație. Apoi mă duc să-l informez pe patron și mă întorc împreună cu el, firește, dacă în prealabil mă voi fi convins că afacerea rentează. Ce ziceți, *sir*?

— Bineînțeles că trebuie să vedeți marfa înainte de a o cumpăra. Ar fi însă de preferat să tratăm cu *mister* Burton personal.

— Acuma în nici un caz nu e posibil. De altminteri, chiar dacă șeful ar fi aici, nu cred că v-ar însoți numaidecît. Firma noastră e mai mare decît vă închipuiți și patronul nu dispune de timp ca să-și îngăduie o călătorie de trei zile înainte de a ști dacă oferta îl interesează practic. Sînt sigur că nu s-ar deplasa cu dumneavoastră, ci ar delega pe unul din funcționarii săi. Iată de ce spun că lucrurile s-au potrivit tocmai bine; fiind deocamdată disponibil, aș face eu drumul. Sînteți de acord sau nu, ca să știu cum stăm?

Nu aveam nici un motiv ca să-i refuz propunerea. Dimpotrivă, eram convins că și Old Firehand ar fi acceptat-o.

— Dacă aveți destul timp, atunci foarte bine, poftiți! Ar însemna să plecăm chiar mîine în zori.

— Desigur! Oameni ca noi nu-și irosesc zilele. Pornim la primele ore, cum se crapă de ziuă. De aceea, n-ar strica să ne culcăm devreme.

Nici în această privință nu era nimic de obiectat, deși mai tîrziu aveam să constatăm că omul nostru nu era nici pe departe inofensiv precum părea.

Se ridică de la masă și dădu o mînă de ajutor nevestei colonistului la așternutul blănurilor și păturilor. Apoi ne îndemnă să ne culcăm.

— Mulțumesc, dar preferăm să dormim afară, în aer liber, îl asigurai.

— Oh, *mister* Shatterhand, afară e lumină, bate luna! Și pe urmă, gîndiți-vă, noaptea e cam răcoare.

— Sîntem obișnuiți cu răcoarea. Iar în ce privește luna, las' să lumineze unde-i place, nu ne supărăm.

Rollins mai stărui cîtva timp, dar fără succes. Nu vedeam nimic suspect în grija ce ne-o arăta și abia pe urmă, cînd l-am cunoscut mai bine, ne-am amintit – firește, prea tîrziu – de aceste insistențe ale lui, cărora nu le acordasem atenția necesară.

Cînd să ieșim din odaie, gazda ne spuse:

— Noi, domnilor, obișnuim să închidem seara ușa cu zăvorul. Poate vreți s-o las deschisă de astă dată?

— La ce bun?

— Poate că aveți trebuință de ceva...

— N-o să avem. Și-apoi, prin părțile astea, nu e cazul să lași ușa descuiată. Dacă avem ceva de spus, v-o spunem prin geam.

— Într-adevăr, geamurile nu le închidem.

De afară auzirăm clar cum gazda noastră împinse zăvorul. Luna coborîse jos de tot, încît umbra casei cădea pînă peste ocolul în care se aflau animalele. Intrarăm și noi la cai, ca să dormim ocrotiți de întuneric. Swallow al meu se lungise alături de roibul lui Winnetou. Îmi așternui pătura și mă culcai lîngă el, folosind drept pernă – ca și în atîtea alte rînduri – grumazul cald, catifelat. Era de mult obișnuit cu procedeul meu și îl accepta cu plăcere. Curînd, mă fură somnul.

Să tot fi dormit un ceas, cînd, deodată, o tresărire a calului mă trezi brusc. De obicei, Swallow îmi respecta cu strictețe

somnul și nu se mișca decît în cazuri ieșite din comun. De data asta își înălțase capul și trăgea zgomotos aerul pe nări. Mă sculai repede și, aplecîndu-mă pentru a nu fi zărit, mă strecurai spre gard, în direcția pe care mi-o indicase Swallow. Cu multă precauție mă uitai printre ulucile gardului; la vreo două sute de pași parcă se mișcau niște umbre, încet-încet, apropiindu-se de noi. Erau oameni. Veneau tîrîș. Dădui să mă întorc în grabă ca să-l informez pe Winnetou, dar acesta se și afla lîngă mine: pașii mei, deși ușori, îl treziseră totuși din somn.

— Vede fratele meu mișcarea de colo? îi șoptii.

— Văd, răspunse el. Sînt războinici roșii.

— Pesemne okananzi care vor să-l atace pe colonistul nostru.

— Old Shatterhand a ghicit. Să intrăm în casă.

— Haide, trebuie să-i dăm o mînă de ajutor.

— Dar caii? O să ne trezim fără ei.

— Îi băgăm și pe ei în casă. Repede! Bine că sîntem în întuneric. N-au cum să ne vadă siouxii.

Dădurăm fuga la cai, îi scularăm de jos și, scoțîndu-i din ocol, îi duserăm pînă la ușa casei. Winnetou, lîngă geam, tocmai voia să-i anunțe pe cei dinăuntru, cînd eu, dincoace, observai că, de fapt, ușa nu era încuiată, ba chiar crăpată nițel. O dădui larg în lături și-l trăsei pe Swallow după mine – Winnetou procedă la fel cu roibul său, apoi trase zăvorul. Firește că zgomotul îi trezi pe toți din somn.

— Cine-i? Ce s-a întîmplat? Cai, în casă?! exclamă colonistul sărind din pat.

— Noi sîntem, Winnetou și Old Shatterhand, îl lămurii, văzînd că nu ne recunoaște prin întuneric.

— Dumneavoastră? Pe unde ați intrat?

— Pe ușă.

— Cum așa?! Doar îi pusesem zăvorul!

— Am găsit-o deschisă.

— Pe toți dracii! Oi fi fost zăpăcit. Dar de ce ați adus caii?

Omul zăvorîse într-adevăr ușa, însă bravul său musafir, negustorul, o deschisese ca să le pregătească indienilor terenul.

— Am adus caii înăuntru ca să nu ni-i fure, îi explicai gazdei.

— Să-i fure? Cine, adică?

— Siouxii-okananda, care se apropie. Vor să ne atace.

Vă puteți imagina ce panică stîrniră aceste vorbe. Corner, care se făcuse că nu-i e teamă de nimic, se îngrozi în fața primejdiei iminente. La rîndul lui, Rollins o juca pe speriatul. Winnetou ceru să se facă liniște și rosti:

— Țineți-vă cumpătul! Doar n-o să-i bateți pe okananzi cu gălăgie! Hai să ne sfătuim, să luăm măsuri.

— Ce să ne mai sfătuim?! interveni Corner. Sîntem pregătiți. Cum apare unul, îl și împușcăm. Și așa, pe rînd, pînă la ultimul. Bine că e lună și-i vedem!

— Nu, asta să n-o facem! protestă apașul.

— Și de ce nu?

— Nu trebuie să vărsăm sînge dacă nu e neapărată nevoie!

— Dar acum se cere. Le-aș da cîinilor ăstora o lecție să n-o uite neam de neamul lor!

— Vasăzică, fratele meu alb îi socotește pe indieni drept cîini! N-ar fi rău să-și amintească faptul că și eu sînt indian și că-mi cunosc mai bine frații roșii decît îi cunoaște el. Cînd indienii îl atacă pe un alb, ei n-o fac fără pricină. Fie că acesta le-a dat într-adevăr dovadă de dușmănie, fie că o altă față palidă îi stîrnește și-i îndeamnă la atac. Poncașii care au tăbărît asupra lui Old Firehand erau conduși de un alb; iar acum, dacă siouxii-okananda vin să te prade, sînt încredințat că tot un alb de-al vostru e de vină.

— Nu cred.

— Crezi, nu crezi, asta n-are importanță. Winnetou, căpetenia apașilor, știe ce vorbește.

— Chiar așa fiind, tot trebuie să-i pedepsim pe okananzi

cu asprime. De ce se lasă momiți? Cînd cineva vrea să intre cu forța în casa mea, îl împușc fără milă. E dreptul meu, și am s-o fac!

— Dreptul tău? Păstrează-ți-l sănătos! Cînd ești singur, n-ai decît să faci ce vrei. Dar acum sîntem și noi aici, adică Old Shatterhand și cu mine. Și află că noi, oricînd și oriunde, cerem să fim ascultați. De la cine ai cumpărat pămîntul acesta?

— Să-l cumpăr? Dar ce, sînt chiar atît de prost?! M-am instalat aici, pentru că așa mi-a plăcut; și dacă rămîn pînă la termenul prevăzut de lege, obțin dreptul de proprietate.

— Desigur că pe siouxii, adevărații stăpîni ai acestui pămînt, nici nu i-ai întrebat dacă au ceva împotrivă?

— Cum adică: să-i întreb?!

— Și te mai miri că te privesc ca pe un dușman, ca pe un hoț care le-a răpit pămîntul? Zici că sînt cîini? Vrei să-i împuști? Încearcă numai, că-ți zbor numaidecît creierii!

— Păi, atunci, ce vrei să fac? întrebă colonistul, care se potoli văzîndu-se astfel tratat de către faimosul șef al apașilor.

— Să nu faci nimic, mă-nțelegi, nimic! răspunse acesta. Eu și fratele Old Shatterhand vom lucra în numele tău. Dacă ne asculți întocmai, scapi cu bine.

Tot acest schimb de cuvinte nu dură mai mult de un minut. Între timp, eu pîndeam la o fereastră ca să observ mișcarea okananzilor. Nu se zărea nimeni! Probabil că ocoleau casa pe departe, ca să se convingă că nu sînt descoperiți și că nu-i așteaptă vreo surpriză. Winnetou veni lîngă mine, curios:

— Fratele meu îi vede?

— Încă nu.

— Ești și tu de părere să nu-i ucidem?

— Sîntem într-un gînd. Colonistul le-a furat glia. Și apoi, mă gîndesc că venirea lor poate să aibă și un alt motiv.

— Se prea poate. Dar cum să-i alungăm fără vărsare de sînge?

— Fratele Winnetou știe ca și mine ce-i de făcut.

— Într-adevăr, Old Shatterhand îmi ghicește gîndurile, cum le ghicesc și eu pe-ale lui. Să punem mîna pe unul de-ai lor, să-l luăm prizonier.

— Exact. Îl prindem pe cel dintîi care va veni ca iscoadă. Nu-i așa?

— Ba da. Sînt sigur că vor trimite pe careva. Și atunci, îl înșfăcăm!

Desfăcurăm zăvorul și crăparăm nițel ușa, cît să putem privi în curte. Mă așezai la pîndă.

Timpul trecea încet, apăsător. În casă era beznă. Nici o șoaptă, nici o mișcare. Deodată, auzii niște pași sau, mai bine spus, nu-i auzii – căci nu urechea sesizează zgomotul, ci un anume instinct specific oricărui *westman* cu experiență. Trecură cîteva clipe și îl zării într-adevăr pe indianul trimis în recunoaștere. Se lungise la pămînt și se tîra ușor, atent, aproape, mai aproape. Ajuns la ușă, ridică mîna ca s-o pipăie. Într-o secundă, o deschisei toată, larg, sării asupra omului și-l apucai cu mîinile de gît. Indianul încercă să se apere, zvîrli din picioare, își agită brațele, dar degeaba. Nici măcar un strigăt nu reuși să scoată. Îl trăsei repede în casă și Winnetou zăvorî ușa la loc.

— Faceți lumină, *mister* Corner! îi poruncii colonistului. Să-l vedem pe dumnealui cum arată la față.

Corner se execută și aprinse o lumînare de seu de cerb. După ce-i slobozii gîtul, încleștîndu-i în schimb vîrtos brațele, ne uitarăm de aproape la chipul indianului.

— „Murgul", căpetenia siouxilor-okananda! exclamă Winnetou. Grozavă captură a făcut Old Shatterhand!

Strînsoarea mea aproape că-l sufocase pe indian. Acum răsuflă din adîncul pieptului și rosti uluit:

— Winnetou, căpetenia apașilor!

— Da, eu sînt! Mă cunoști, nu ne vedem pentru întîia oară. Dar pe omul acesta nu-l știi. Ai auzit cum i-am spus pe nume?

— Old Shatterhand?

— Chiar așa. De altfel, te-ai putut încredința și singur cu cine ai de-a face: te-a tras înăuntru ca pe o cîrpă. Acum ești al nostru. Ei, ce te așteaptă, cum crezi?

— Frații mei sînt vestiți pretutindeni. Ei or să-mi dea drumul și voi fi slobod.

— Așa crezi?

— Da.

— De ce?

— Pentru că războinicii okananda nu se află în dușmănie cu apașii.

— Dar voi faceți parte din neamul siouxilor ca și poncașii, care ne-au atacat deunăzi.

— N-avem nici o legătură cu ei.

— Ascultă, lui Winnetou să nu-i vorbești cu viclenie! Eu sînt prietenul tuturor oamenilor roșii, dar pe ticăloși, de orice culoare ar fi ei, îi socot dușmani. Zici că n-ai nimic comun cu poncașii? E o minciună. Știu sigur că okananzii și poncașii nu s-au războit niciodată între ei; mai mult, acum sînt chiar aliați. Așa că minciuna ta nu se prinde. Ați venit aici ca să-i atacați pe acești albi. Crezi cumva că eu și Old Shatterhand vom îngădui asemenea lucru?

Șeful okananzilor își plecă privirea întunecată și întrebă:

— De cînd Winnetou, marea căpetenie a apașilor, a ajuns un om fără cumpăna dreptății? Lumea îl prețuiește pentru că s-a străduit de-a lungul vremii să nu oropsească pe nimeni. Și astăzi să-mi stea împotrivă tocmai mie, care sînt în dreptul meu?

— Te înșeli. Ceea ce vreți voi să faceți nu e bine.

— De ce? Oare nu-i al nostru pămîntul? Și dacă cineva dorește să se așeze aici nu e dator să ne ceară învoire?

— Așa e.

— Dar aceste fețe palide nu ne-au întrebat de nimic. Prin urmare, nu e dreptul nostru sfînt să-i alungăm?

— Departe de mine să vă tăgăduiesc acest drept; depinde însă ce și cum faceți. Trebuie oare să năpăstuiți, să ardeți, să ucideți,

dacă vreți să scăpați de acești nepoftiți? Adică, trebuie să vă purtați după pilda lor, să fiți și voi tîlhari care atacă noaptea, pe furiș? Omul curajos nu se ferește să dea față cu dușmanii deschis, cinstit. Tu, însă, vii ca un laș, cu mulțime de războinici, ca să ataci o mînă de oameni. Mie, Winnetou, mi-ar fi rușine să fac astfel. Oriișiunde mă voi duce, voi spune lumii ce fricoși sînt fiii okananzilor, care nici nu merită să se cheme războinici.

Murgul fierbea de mînie, dar ochii apașului îl fixau atît de poruncitor, încît se mulțumi să mormăie:

— Fac și eu după obiceiul oamenilor roșii; dușmanul trebuie atacat noaptea.

— Cînd atacul e necesar! Numai atunci!

— Și ce-ai vrea, să-i iau pe acești albi cu vorbe bune? Să mă rog de ei?

— Ba să le poruncești, însă nu așa, furișîndu-te noaptea, ca tîlharul, ci arătîndu-te înaintea lor demn, în plină zi, ca stăpîn al acestui ținut. Spune-le deschis că nu le îngădui să rămînă aici; dă-le un răgaz de cîteva zile pentru mutare și numai dacă nu te vor asculta și nu vor înțelege de cuvînt, atunci lasă-ți frîu liber mîniei. Dacă procedai astfel, vedeam în tine pe căpetenia okananzilor și vorbeam de la egal la egal. Așa însă, te privesc ca pe un om care, lipsindu-i curajul, apucă drumuri piezișe.

Okanandul se uita țintă spre un colț al încăperii, fără a scoate un cuvînt. Ce-ar fi putut răspunde? Îi eliberasem brațele din strînsoare, totuși stătea în fața noastră conștient de primejdia în care se vîrîse. Pe chipul grav al lui Winnetou licări un zîmbet ușor cînd mi se adresă cu întrebarea:

— Murgul spunea că o să-i dăm drumul și va fi iarăși liber. Ce părere are fratele meu Old Shatterhand?

— Cred că și-a greșit socotelile. Cine vine să pîrjolească și să ucidă, acela nu merită să mai vadă lumina soarelui.

— Cum, Old Shatterhand vrea să mă omoare? tresări okanandul.

— Nu. Eu nu sînt ucigaș. Însă e o mare deosebire între a omorî pe cineva și a-l pedepsi pe bună dreptate cu moartea.

— Și ar fi oare drept să-mi luați viața?

— Firește!

— Ba nu! Eu mă aflu aici pe pămîntul nostru.

— Ba te afli în casa unui alb, chiar dacă pămîntul de dedesubt îți aparține. După legile Vestului, am dreptul să te ucid, dacă pătrunzi cu forța în *wigwamul* meu. Fratele Winnetou ți-a spus cum trebuia să procedezi; și eu sînt cu totul de părerea lui. Nimeni nu ne poate învinui de nimic dacă îți scurtăm chiar acum zilele. Dar tu ne cunoști; știi că nu vărsăm niciodată sîngele oamenilor dacă nu e neapărată nevoie. S-ar putea să ajungem la o învoială care să te salveze. Întreabă-l pe Winnetou, căpetenia apașilor, și vei afla ce și cum.

Omul venise ca să-i judece pe alții și acum stătea el înaintea judecății. Se afla în mare încurcătură. Tulburarea i se citea pe față, deși își dădea osteneală s-o ascundă. Ar fi vrut, firește, să mai aducă alte argumente în favoarea sa, dar nu le găsi. De aceea preferă să tacă, privindu-l pe apaș cu niște ochi plini de așteptare și de mînie reținută. Deodată, își îndreptă privirea spre Rollins, ajutorul negustorului, și mi se păru că, premeditat sau nu, îi cerea acestuia să-l susțină. Și, într-adevăr, negustorul îi luă partea:

— Sper că Winnetou, șeful apașilor, nu e setos de sînge. Chiar și aici, în Vest, nu se aplică pedeapsa decît pentru fapte săvîrșite. Or, în cazul nostru, nu s-a petrecut nimic care să justifice o pedeapsă.

Winnetou îl măsură cu privirea, bănuitor. Apoi rosti:

— Cînd fratele meu Old Shatterhand și cu mine, șeful apașilor, avem ceva de hotărît, nu ne trebuie sfatul nimănui. Vasăzică degeaba îți bați gura. Și vîră la cap că bărbaților nu le stă bine limbuția. Vorbește numai cînd e nevoie.

De ce asemenea dojană aspră? Poate că nici Winnetou nu-și dădea seama de ce. Însă, după cum s-a dovedit mai tîrziu,

instinctul lui nu dăduse greș nici de astă dată. Adresîndu-se „Murgului", continuă:

— Ai auzit cuvîntul lui Old Shatterhand: judecata lui e și a mea. Nu vrem să te ucidem, dar trebuie să ne spui totul pe șleau, fără ocolișuri sau înșelăciuni. Mărturisește cinstit: De ce ați venit încoace? Doar n-ai să fii atît de laș, încît să ne ascunzi adevărul!...

— *Uf!* exclamă indianul cu ciudă. Războinicii okananzi nu sînt niște fricoși cum ziceai adineauri. N-am nimic de ascuns. Am vrut să atacăm casa.

— Și să-i dați foc?

— Da.

— Și cu oamenii ce urma să se întîmple?

— I-am fi ucis.

— Și v-ați hotărît singuri la această faptă?

Okanandul șovăi. De aceea, Winnetou își preciză întrebarea:

— Poate v-a îndemnat cineva?

Omul tăcu și de astă dată, ceea ce pentru mine însemna de fapt o confirmare.

— Murgul pare să nu găsească răspuns, stărui Winnetou. Dar aici e în joc însăși viața lui. Dacă vrea să aibă zile, atunci să răspundă. Cine a pus la cale atacul? Poate cineva dinafara voastră?

— A fost unul care ne-a îndemnat, mărturisi în cele din urmă prizonierul.

— Cine?

— Oare căpetenia apașilor obișnuiește să-și trădeze aliații?

— Nu! recunoscu Winnetou.

— Atunci, să nu fie cu supărare, nici eu nu trădez.

— Înțeleg și nu mă supăr. De fapt, cine-și vinde prietenul merită ucis ca un cîine rîios. N-ai decît să treci sub tăcere numele lui. Vreau să știu numai dacă omul cu pricina e din neamul vostru, al okananzilor.

— Nu.

— E dintr-un alt trib?

— Nu.

— Vasăzică e un alb?

— Da.

— Se află acum afară, printre războinicii tăi?

— Nu, nu-i afară.

— Așadar, se adevărește bănuiala noastră, a lui Old Shatterhand și a mea: aținătorul e un alb. Asta înseamnă că vom fi mai blînzi cu tine. Siouxii-okananda au tot dreptul să nu îngăduie așezarea albilor pe glia lor străbună, dar nu e cazul să-i și ucidă după cum vă puseserăți în gînd. Chibzuind, pe de altă parte, că totuși nu v-ați dus la îndeplinire planul, o să-ți dăruim, cu anumite condiții, viața și libertatea.

— Ce condiții? întrebă Murgul.

— Două la număr. Mai întîi, trebuie să te lepezi de albul care v-a îndemnat încoace.

Condiția aceasta părea să nu-i convină okanandului. Totuși, după oarecare șovăială, consimți și se interesă de cea de-a doua condiție. Winnetou îl lămuri:

— Vei cere acestei fețe palide, care se numește Corner, să cumpere de la voi pămîntul sau să-l părăsească. Numai dacă nu-ți va împlini cererea, atunci te vei întoarce cu războinicii tăi și-l vei alunga.

De astă dată, Murgul se învoi mai repede. În schimb, colonistul era împotrivă. Se referi la legea proprietății private și debită un lung discurs, pe care Winnetou i-l reteză în cele din urmă:

— Noi îi cunoaștem pe albi numai ca pe niște nemernici care ne fură pămîntul. Legile, dreptul și datinile voastre nu ne interesează. Crezi că după ce-ai răpit pămîntul altora, vei scăpa de pedeapsă punîndu-te sub ocrotirea legilor ticluite de voi? Te ajut cît pot; mai mult să nu-mi ceri. Acum vom fuma calumetul, Old Shatterhand, eu și căpetenia okananzilor, ca să consfințim înțelegerea noastră.

Winnetou vorbise pe un ton atît de hotărît, încît Corner renunță să mai protesteze. Apoi apașul umplu pipa păcii și, cu ceremonialul cunoscut, convenția fu pecetluită. Socoteam puțin probabil ca șeful okananzilor să-și calce cuvîntul. Nici Winnetou nu ezita să-i acorde încrederea; se îndreptă spre ușă, trase zăvorul și rosti:

— Fratele meu roșu se poate întoarce acum la războinicii săi și să plece cu ei împreună. Sîntem convinși că-și va ține legămîntul.

Okanandul ieși. Prevăzători, puserăm din nou zăvorul la ușă și ne postarăm la ferestre ca să-l urmărim. Se depărtă doar cîțiva pași și se opri anume în bătaia lunii; dorea să-l vedem și noi. Vîrîndu-și două degete în gură, șuieră odată lung și ascuțit. Cît ai clipi, războinicii se adunară în jurul lui. Erau, firește, surprinși de acest semnal, de vreme ce însuși Murgul le ordonase să stea ascunși și liniștiți. Dar căpetenia le vorbi cu glas tare, spre bună-știință.

— Războinicii okananzilor să asculte aici! Am venit încoace pentru a-l pedepsi pe Corner, fața palidă care s-a cuibărit pe pămîntul nostru fără să ne ceară învoirea. Eu m-am strecurat înainte ca să iscodesc și totul ar fi mers ca pe apă dacă nu se aflau aici, în popas de noapte, doi dintre cei mai vestiți bărbați ai preriei și ai munților: Old Shatterhand și căpetenia apașilor, Winnetou. Ei ne-au zărit cînd veneam încoace, iar pe mine Old Shatterhand m-a prins și m-a vîrît cu forța în casă. De fapt, nu-i nici o rușine să fii biruit de un asemenea om. În schimb, e o cinste să fumezi cu el și cu Winnetou pipa păcii. Așa am și făcut. Și am încheiat cu ei legămînt să-i lăsăm în viață pe albii care s-au așezat aici, dacă ne cumpără locul sau îl părăsesc într-un termen ce rămîne să-l hotărîm împreună. Aceasta e înțelegerea noastră și eu, din parte-mi, mă voi ține de cuvînt. Winnetou și Old Shatterhand stau la fereastră și îmi ascultă vorbele. Între noi e pace și prietenie. Frații mei să mă urmeze! Ne întoarcem la *wigwamurile* noastre!

Plecă și dispăru după gard. Ceata de războinici pieri și ea în noapte.

Bineînțeles că ne repezirăm cu toții afară să controlăm dacă plecaseră cu adevărat – deși eram aproape siguri că nu aveau intenția să ne tragă pe sfoară. Găsind totul în ordine, scoaserăm caii din casă și ne culcarăm iar în ocolul cu pricina. Numai Rollins părea bănuitor și se luă după indieni, cică să-i mai țină un timp sub observație. Firește că, mai tîrziu, aveam să ne lămurim de ce devenise atît de zelos. Nici nu băgarăm de seamă cînd se înapoie. Dar dimineața, cînd mă trezii din somn, îl văzui șezînd alături de gazdă, în fața ușii, pe un buștean ce ținea loc de bancă.

Corner ne dădu binețe pe un ton prea puțin amabil. Era supărat și convins că ar fi fost mult mai bine dacă i-am fi „curățat" pe indieni, cum se exprimase în ajun. Acum avea de ales între a plăti și a pleca. La urma urmei, nu-l plîngeam deloc. De ce se instalase tocmai aici? Ce-ar spune locuitorii din Illinois sau din Vermont dacă un indian sioux, cu familia după el, s-ar opri acolo, declarînd trufaș: „Pămîntul acesta îmi aparține!"?

Nu ne prea sinchisirăm deci de supărarea colonistului și, mulțumindu-i pentru găzduire, pornirăm la drum.

Potrivit înțelegerii, Rollins ne însoțea, dar aproape că nu-i simțeam prezența. Călărea la oarecare distanță, ca un mic slujbaș, care-și arată astfel respectul față de superiori. Lucrul nu avea în sine nimic supărător, ba ne și convenea. Puteam să discutăm în voie, nestingheriți de nimeni.

Abia după cîteva ore se apropie de noi și deschise vorba despre „afacerea" proiectată. Se informă asupra calității și cantității pieilor pe care Old Firehand avea intenția să le vîndă. După ce-i dădurăm lămuririle necesare, încercă să afle în ce anume loc ne aștepta Old Firehand, unde și cum își adăpostise marfa. Am fi putut să-i satisfacem și această curiozitate, dar neștiind ce hram poartă, evitarăm să-i dăm un răspuns precis. De altfel, nu stă în obiceiul *westmenilor* sau al vînătorilor să divulge locurile în care își păstrează agonisita. Sincer vorbind, nici nu ne păsa dacă discreția noastră îl indispune. Și într-adevăr, din acea clipă, Rollins se ținu mereu retras, cît mai departe de noi.

Călăream în aceeași direcție din care veniserăm în ajun – prin urmare, nu mai era necesar să cercetăm împrejurimile. Le cunoșteam destul de bine. Totuși, nu renunțarăm complet la acea precauție de care un *westman* încercat nu s-ar lipsi nicicînd, chiar dacă ar cunoaște ținutul ca pe propriul său buzunar. Observam mereu terenul și nu pierdeam din ochi urmele de oameni sau animale. Și această atenție neslăbită ne duse, către amiază, la descoperirea unei urme pe care am fi trecut-o, poate, cu vederea, dacă n-am fi constatat că cineva se ostenise s-o șteargă. Și nici atunci poate că n-am fi luat-o în seamă, dacă n-am fi văzut alături iarba culcată la pământ, semn că acolo poposiseră niște oameni. Ne-am oprit, așadar, ca să examinăm urma de aproape. Atunci se apropie și Rollins, descălecînd lîngă noi.

— O fi de animal sau de om? întrebă el.

Winnetou nu-i acordă nici un răspuns; eu, însă, i-l dădui din politețe:

— Se pare că nu prea aveți experiență în citirea urmelor. Aici totul e clar de la prima vedere.

— Adică, oameni?

— Desigur.

— Nu-mi vine să cred... Ar însemna ca iarba să fie mult mai strivită.

— Vă imaginați că există pe-aici inși care bătătoresc anume pământul din plăcerea de a fi descoperiți și înșfăcați?

— Ah, nu, dar călare nu poți evita să lași urme mai pronunțate.

— Și dacă respectivii merg pe jos, fără cai?!

— Cum pe jos? Prea ar bate la ochi, ar fi chiar suspect. Aici nu cred să găsiți om care să nu-și aibă calul său.

— De acord. Numai că se întîmplă, poate ați auzit și dumneavoastră, ca omul să-și piardă într-un fel calul.

— Se întîmplă, firește. Dar în cazul nostru, nu e vorba de un singur ins. Unul, mă rog, rămîne fără cal, dar mai mulți deodată?...

O făcea pe deșteptul, deși era clar că nu prea îl ajută cunoștințele. De altfel, nici nu mai aveam chef să-i răspund. Și chiar atunci interveni Winnetou:

— Știe fratele meu Old Shatterhand ce urmă e asta?

— Știu.

— Trei albi fără cai, fără pușți, numai cu ciomege. Au plecat de aici în șir, unul după altul. Cel din coadă a încercat să șteargă urmele. Vasăzică se știau urmăriți.

— Așa gîndesc și eu. Totuși... fără nici un fel de arme?...

— În orice caz, nu aveau pușți. Altminteri am găsi vreun semn pe locul unde le-au lepădat în timpul popasului.

— Hm! Ciudat! Trei albi neînarmați, într-o regiune atît de periculoasă! Nu văd altă explicație decît că li s-a întîmplat, poate, o nenorocire; poate au fost atacați și prădați.

— Fratele meu alb parcă ar gîndi cu capul meu. Acești oameni au trecut pe-aici sprijiniți în crăci rupte din arbori; dovadă, găurile lăsate în pămînt. Desigur că au nevoie de ajutor.

— Și vrei să mergem în ajutorul lor?

— Căpetenia apașilor e gata oricînd să ajute, fără să întrebe dacă e vorba de indieni sau de albi. Mă interesează totuși părerea lui Old Shatterhand, fiindcă eu, deși aș vrea, mă cam îndoiesc, n-am încredere.

— De ce?

— Mi se pare cam suspectă purtarea acestor fețe palide. De ce și-or fi dat osteneală să șteargă urmele care duc mai încolo, de vreme ce aici, pe locul popasului, au lăsat totul vraiște?

— Poate că n-au avut timp. Sau și-or fi zis că nu e nici o primejdie dacă urmăritorii descoperă locul acesta; important e să nu vadă în ce direcție au apucat de aci încolo.

— O fi cum spune fratele meu; dar asta înseamnă că sînt niște oameni fără experiență, nu *westmeni* adevărați. Hai după ei, să le dăm ajutor!

— De acord, mai ales că, după cît se pare, nu trebuie să ne abatem prea mult din drumul nostru.

Încălecarăm din nou. Rollins însă șovăi.

— N-ar fi mai sănătos să-i lăsăm în plata Domnului? Ce interes avem să ne luăm după ei? Nu ne folosește la nimic.

— Nouă, ce-i drept, nu ne folosește. În schimb, lor...

— Ne pierdem vremea...

— Nu sîntem chiar atît de grăbiți încît să abandonăm niște oameni care, probabil, au nevoie de sprijinul nostru.

Deoarece îi vorbisem pe un ton cam aspru, Rollins, îmbufnat, bîigui ceva neînțeles și se săltă la rîndul lui în șa. Mărturisesc că nu-l prea aveam la inimă. Totuși, nu mi-l închipuiam încă nici pe departe atît de perfid pe cît era.

Urmele treceau prin pădure, ducînd apoi în cîmp deschis. Erau proaspete. Le apreciam vechimea la cel mult o oră. Și, într-adevăr, mînînd bine caii, îi observarăm repede pe cei în cauză. Erau cam la o milă engleză depărtare și abia străbăturăm jumătate din drum, că ne zăriră și ei. Statură o clipă locului, parcă speriați. Pe urmă o luară la picior, fugind ca și cînd i-ar fi amenințat moartea. Dădurăm pinteni cailor. Firește că i-am fi putut ajunge imediat, dar căutarăm mai întîi să-i liniștim strigîndu-le cîteva vorbe amicale. Atunci s-au oprit.

Erau, într-adevăr, complet neînarmați; nu aveau nici măcar cuțite; își încropiseră niște ciomege din crăci. În schimb, hainele de pe ei arătau destul de bine. Primul era legat la cap cu o basma; al doilea își purta brațul stîng într-o eșarfă; al treilea părea nevătămat. Ne priviră bănuitori, înfricoșați.

— De ce fugiți așa, domnilor? îi întrebai.

— Dacă nu știm cine sînteți și ce gînduri nutriți!... răspunse cel mai vîrstnic dintre ei.

— Asta n-are importanță. Oricine am fi, tot v-am fi ajuns din urmă. De aceea, fuga e inutilă. Dar fiți pe pace: sîntem oameni de treabă. Ne-am luat după dumneavoastră ca să vă dăm, la nevoie, un ajutor. Bănuiam că nu sînteți într-o situație tocmai plăcută.

— Și n-ați greșit, *sir*. Ne-a mers prost. Slavă cerului că am scăpat de la moarte!

— Dar cine v-a maltratat în felul ăsta? Niște albi?

— Nu. Siouxii-okananda.

— Așa, vasăzică... Și cînd?

— Ieri dimineață.

— Unde?

— Sus, la Turkey-River.

— Dar cum s-au petrecut lucrurile? Sau poate ați prefera să nu vă întreb?

— De ce nu, dacă sînteți într-adevăr oameni de treabă, cum ne-ați declarat adineauri?! În acest caz, n-am putea să aflăm oare numele dumneavoastră?

— Desigur, acest *gentleman* roșu e Winnetou, căpetenia apașilor, eu sînt Old Shatterhand, iar dumnealui e *mister* Rollins, negustor de profesie, care ne însoțește în interes de afaceri.

— *High day!* Slavă Domnului! Atunci, orice bănuială trebuie exclusă. Despre Winnetou și Old Shatterhand am auzit multe, deși nu ne numărăm printre *westmeni*. Iată doi bărbați de nădejde, pe care te poți bizui! Norocul nostru că ne-ați ieșit în cale. Da, domnilor, avem urgentă nevoie de ajutor, foarte urgentă. Răsplătească-vă cerul pentru binele ce ni-l veți face!

— Sîntem gata! Numai să știm ce anume ar fi de făcut.

— Înainte de toate, să ne recomandăm. Eu mă numesc Warton. Acesta e fiul meu. Iar celălalt mi-e nepot. Venim din regiunea New-Ulm, ca să ne stabilim la Turkey-River.

— Mare imprudență!

— Așa e, din păcate. Dar n-am știut ce ne așteaptă aici. Ni se înfățișase totul atît de frumos și de simplu! Ai fi zis că n-aveam decît să ne instalăm și să strîngem recolta.

— Chiar așa? Și la indieni nu v-ați gîndit deloc?

— Ba da, însă ne-au fost descriși cu totul altfel decît sînt în realitate. Ne-am echipat bine și am venit încoace ca să ne alegem un loc bun pentru gospodărie. Ei, și am căzut în mîinile pieilor-roșii!

— Să fiți mulțumiți că ați scăpat așa de ieftin!

— Aveți dreptate, *sir*. La început, lucrurile se anunțau mult mai grave. Indienii îi dădeau zor cu stîlpul torturii și cu alte asemenea „plăceri". Dar pe urmă s-au mulțumit să ne alunge, după ce ne-au luat totul, afară de haine. Aveau preocupări mai importante decît să se care cu noi.

— Ați înțeles, poate, despre ce anume preocupări era vorba?

— Nu le cunoaștem graiul, însă căpetenia o rupea nițel pe englezește și ne-a pomenit de unul Corner, un colonist, căruia probabil că-i purtau sîmbetele.

— Exact. Se pregăteau să-l atace chiar aseară; de aceea nu prea aveau timp, nici chef să se ocupe de voi. Asta v-a salvat viața.

— Dar ce fel de viață!

— Ce-ați spus? Nu înțeleg!

— Vreau să spun că e un calvar să n-ai asupra ta nici o armă, nici măcar un cuțit cu care să-ți faci rost de vînat. De ieri dimineață ne-am hrănit doar cu rădăcini și cu coacăze, iar aici, în prerie, nici atît. Dacă nu veneați, cred că muream de foame. Pentru că, scuzați, ceva de ale gurii, poate o bucățică de carne, se va fi găsind, probabil, la dumneavoastră...

— Se găsește. O să vă dăm. Și acum, de fapt, încotro grăbeați?

— Spre fortul Wilke.

— Cunoașteți drumul?

— Nu prea, dar cred că am ghicit oarecum direcția.

— Într-adevăr, ați ghicit-o. Și aveți vreun interes special să ajungeți la fort?

— Avem un interes cît se poate de serios. Vă spuneam adineauri că noi, ăștia trei, am luat-o înainte ca să depistăm locul. Familiile noastre, venind din urmă, ne așteaptă la fortul Wilke. Dacă ajungem acolo, am scăpat cu toții de primejdie.

— Iată o coincidență fericită! Și noi mergem exact în aceeași direcție. În plus, ne aflăm în raporturi amicale cu garnizoana din fort. Dacă vreți, facem drumul împreună.

— Da? Ne îngăduiți, *sir*?

— Cum de nu! Doar n-o să vă lăsăm aici la voia întîmplării!

— Dar nu avem cai; ni i-au luat indienii. Va trebui să mergem pe jos și veți pierde mult timp din cauza noastră.

— N-avem ce face. Acum stați, odihniți-vă. Să vă dăm și ceva de mîncare.

Rollins nu părea deloc mulțumit de hotărîrea luată, înjură printre dinți, apoi trăncăni ceva despre întîrziere și despre caritatea noastră inutilă. Dar nu-l luarăm în seamă. Sărirăm din șa și, după ce le dădurăm de mîncare străinilor, ne culcarăm în iarbă. Nefericiții drumeți se ospătară cu poftă și se odihniră cîteva ore. Apoi ne continuarăm drumul, reluînd direcția de la care ne abătusem. Oamenii erau fericiți și dispuși să mai sporovăiască, dar Winnetou și cu mine nu ne arătam prea guralivi.

În ce-l privește pe Rollins, cei trei încercară zadarnic să-i dezlege limba. Era supărat foc și, drept orice răspuns, îi repezea cu brutalitate. Faptul acesta îl scăzu și mai mult în ochii mei. Omul îmi deveni și mai antipatic. De aceea îl urmăream mereu, pe ascuns, cu privirea. Și rezultatul acestei atente examinări se dovedi pe parcurs cu totul altul decît cel bănuit.

Așa, de pildă, văzui că, ori de cîte ori se credea neobservat, un zîmbet ironic, satisfăcut și răutăcios îi strîmba gura. Totodată, se uita pieziș, cercetător, la Winnetou și la mine. Desigur că aici era un tîlc, și încă unul primejdios. Atent, ca să nu bage de seamă, continuam să-l urmăresc. Din cînd în cînd, privirea i se întîlnea cu a celor trei străini care repede și-o mutau în altă parte, lăsîndu-mi totuși impresia că ar fi înțeleși între ei. Să fi fost oare tuspatru cunoștințe vechi sau chiar asociați? Și atitudinea ostilă a lui Rollins să nu fi fost decît o mască? Dar ce motive să-i fi determinat la un asemenea joc? Doar străinii aceștia ni se arătau plini de recunoștință! Ori mă înșelam?

Curios lucru! Identitatea, aș zice permanentă, de simțire și de gîndire dintre apaș și mine, se manifestă și acum. Tocmai cînd

meditam asupra constatărilor mele, Winnetou se opri, coborî de pe cal și se adresă bătrînului Warton:

— Fratele alb a mers destul pe jos; să mai urce acum pe calul meu. Cred că și Old Shatterhand va face la fel. Avem amîndoi picioare bune și vom ține pasul cu caii.

La început, Warton se prefăcu a nu accepta, dar pînă la urmă primi bucuros. Fiul său încalecă pe Swallow.

S-ar fi cuvenit ca și Rollins să-i ofere calul celui de-al treilea drumeț. Dar n-o făcu. De aceea, pe parcurs, fiul și nepotul lui Warton se folosiră cu schimbul de calul meu.

Mergînd pe jos, ne cream posibilitatea de a rămîne mai în urmă, fără a da de bănuit. Ne țineam la oarecare distanță, ca să nu fim auziți și, ca măsură de precauție, vorbeam în graiul apașilor.

— Fratele meu Winnetou nu și-a cedat calul din milă, ci din altă cauză, începui eu.

— Old Shatterhand judecă bine, confirmă apașul.

— I-ai observat cu atenție pe cei patru?

— Văzîndu-te cam bănuitor, m-am apucat și eu să-i urmăresc. Dar și mai înainte băgasem de seamă unele lucruri.

— Ce anume?

— Fratele meu va ghici, desigur, și asta.

— Nu cumva e vorba de bandajele lor?

— Chiar așa. Unul și-a înfășurat capul, celălalt brațul și cică rănile astea ar proveni de la întîlnirea lor de ieri cu siouxii-okananda. Crezi că-i adevărat?

— Nu cred. Mai curînd mi se pare că nici n-au fost răniți.

— Desigur, sînt teferi. Pînă acum am trecut pe lîngă două ape și ei nici gînd să stea să-și mai răcorească rănile. Dar dacă nu sînt răniți, înseamnă că toată povestea cu okananzii e o minciună... Și încă un lucru: te-ai uitat la ei cînd mîncau?

— Da. Au mîncat serios.

— Totuși, prea puțin și fără lăcomia unor oameni care, de ieri dimineață cică, nu s-ar fi hrănit decît cu rădăcini și coacăze. Și

pe urmă, ei susțin că au fost ieri la Turkey-River. Dar gîndește-te: cînd au putut să bată atîta drum pînă aici?

— Asta n-o mai știu, nu cunosc distanța.

— Doar călare dacă poți s-o parcurgi atît de repede. Vasăzică, ori au cai, ori n-au fost la Turkey.

— Hm! Să presupunem că au cai, dar atunci de ce ne-au mințit și în seama cui și-au lăsat animalele?

— Aflăm noi și asta. Crede fratele meu că Rollins îi dușmănește într-adevăr?

— Ba eu cred că se preface.

— Am văzut și eu: sigur că se preface. Se cunosc tuspatru. Poate că sînt chiar înțeleși.

— Și de ce tot jocul acesta? În ce scop?

— Greu de ghicit acum. Dar vom afla.

— Ce-ar fi să le spunem deschis bănuiala noastră?

— Nu e bine.

— ...?

— Purtarea lor poate avea altă pricină, fără nici o legătură cu noi. S-ar putea ca, în ciuda bănuielii noastre, oamenii să fie foarte de treabă. De aceea, să nu-i jignim: să nu le spunem nimic pînă nu ne convingem.

— Hm! Uneori fratele meu Winnetou mă face să mă rușinez, pentru că mă întrece cu mult în bunătate și delicatețe.

— Oare Old Shatterhand îmi găsește vreo vină că mă port așa?

— Nicidecum. Departe de mine să-ți fac vreun reproș.

— *Howgh!* Să nu condamni niciodată pînă nu cunoști adevărul. Mai bine îndură tu nedreptatea decît s-o săvîrșești. Fratele meu să stea și să judece: ce pricină ar avea Rollins să ne facă vreun rău?

— Absolut nici una. Dimpotrivă, ar trebui să fie bucuros de întîlnirea noastră.

— Așa e, firește. Omul are tot interesul să vîndă marfa;

patronul lui ar putea să încheie o afacere bună cu Old Firehand. Or, în cazul că ni s-ar întîmpla ceva pe drum, totul ar cădea baltă, pentru că nimeni n-ar afla din gura noastră unde se adăpostește Old Firehand și marfa lui. Prin urmare, chiar dacă Rollins ar plănui vreo ticăloșie, deocamdată, pînă nu va vedea pieile, putem fi liniștiți. Ce crede fratele meu?

— Cred la fel ca și Winnetou.

— Și acum, în privința celor trei, care pasămite, au venit să-și caute aici un loc pentru viitoarea lor colonie și au fost atacați...

— Nu sînt coloniști!

— Așa gîndesc și eu. Sînt altceva.

— Dar ce?

— Orice-ar fi, cît călătorim împreună, n-avem de ce ne teme.

— Pe urmă, însă, după ce vom fi sosit la destinație...

— *Uf!* zîmbi apașul. Old Shatterhand parc-ar gîndi iarăși cu capul meu.

— Nu-i de mirare. Presupunerea e la mintea oricui, nici nu văd alta posibilă.

— Adică vrei să spui că tuspatru sînt negustori înțeleși între ei?

— Da. Colonistul Corner ne-a informat ieri că Burton, negustorul, lucrează cu patru sau cinci ajutoare. S-ar putea, deci, ca bătrînul acesta, care își zice Warton, să fie de fapt Burton. Numele se cam aseamănă. Se poate ca negustorul să fi poposit azi-noapte în vecinătatea lui Corner, iar Rollins, ajutorul, tocmai de aceea să fi dispărut o vreme din casă; o fi plecat să-l anunțe pe patron în legătură cu afacerea propusă de noi. Și atunci, bătrînul a hotărît să ne iasă în drum și să ni se alăture împreună cu celelalte două ajutoare.

— Dar cu ce gînd? Bun sau rău?

— Hm! Cred că nu tocmai bun. Altminteri, ar însemna ca toată șmecheria să nu aibă decît un singur scop: ca negustorul să ajungă la magaziile lui Old Firehand, să vadă marfa și s-o prețuiască

în taină, fără ca noi să bănuim cu cine avem de-a face. Ar fi, ca să spun așa, un șiretlic negustoresc. Dar nu-i prea înțeleg rostul de vreme ce Rollins poate stabili tot atît de bine valoarea pieilor.

— Fără îndoială. Rămîne deci să bănuim altceva. „Drumeții" ăștia, împreună cu Rollins, vor să pătrundă la noi, să vadă unde se găsesc pieile și să le ia fără nici o plată.

— Prin urmare, jaf sau chiar omor?

— Da.

— Și eu bănuiesc același lucru.

— E aproape sigur. Sînt oameni suspecți, par a fi niște răufăcători. Însă pe drum, nici o grijă: nu ne vor face nimic. Lovitura urmează abia cînd vom ajunge la „fortăreața" lui Old Firehand.

— Dar nu e deloc greu să le stricăm socotelile. Pe Rollins n-avem încotro, trebuie să-l luăm cu noi. În schimb, de ceilalți putem scăpa mai repede. Ne despărțim și gata. Ziceau doar că se duc la fortul Wilke unde sînt așteptați de familiile lor. Așa că e simplu. Totuși, chiar pe parcurs, nu trebuie să uităm nici o măsură de precauție. Ni se pare nouă că am prins un fir, dar se poate să și greșim. De aceea, trebuie să fim cu ochii pe ei zi și noapte.

— Da, da, să fim atenți; eu, unul, cred că și caii lor se află prin preajmă, sub paza cuiva. Vasăzică, să ne hotărîm: deseară dormim cu schimbul. Vom veghea pe rînd, gata de luptă și fără să ne simtă nimeni.

Astfel se desfășură discuția noastră, în timp ce mergeam pe jos, în urma cailor. Cu luciditatea lui, Winnetou judecase iarăși bine. Dar nu întrezărise totul. Dac-am fi bănuit și restul, cu greu ne-am fi putut păstra calmi în fața „tovarășilor" noștri de drum.

Nici după-amiază, deși invitați cu stăruință, nu ne folosirăm de caii noștri. Cînd se făcu seară, am fi poposit bucuroși în preria deschisă unde, privind roată, poți depista mai ușor primejdiile, dar se pornise o vîntoasă rece cu ploaie, care ne-ar fi muiat pînă la piele. Am preferat deci să ne continuăm drumul și, ajungînd la marginea unei păduri, ne-am adăpostit sub niște arbori cu coroana deasă. Astfel, căutînd să ne ferim de ploaie, lăsarăm oarecum pe al

doilea plan preocuparea noastră în legătură cu pericolul – poate chiar iminent – care ne amenința și căruia, dacă s-ar fi produs, nu i-am fi putut face față decît prin neadormită vigilență.

Proviziile noastre erau calculate numai pentru două persoane, dar Rollins avea și el de-ale mîncării, încît toată lumea se îndestulă. Ba mai rămase și un rest pentru a doua zi cînd, de altfel, ne puteam îngriji de ceva vînat proaspăt.

După cină ar fi fost desigur cazul să ne culcăm, numai că însoțitorii noștri nu se arătau dispuși să doarmă. Discutau zgomotos, nestingheriți, cu toate că-i prevenisem să nu vorbească tare. Pînă și Rollins deveni vorbăreț, povestindu-și aventurile trăite în timpul diverselor sale călătorii de afaceri. Firește că nici eu, nici Winnetou nu puteam adormi. Stăteam amîndoi treji, deși nu luam parte la discuție.

Această animație gălăgioasă nu-mi părea deloc întîmplătoare, ba mai degrabă întreținută intenționat. Nu cumva era un mod de a ne abate atenția de la niște lucruri ce se petreceau în preajmă? Privindu-l pe Winnetou, constatai că era și el frămîntat de acest gînd. Toate armele, chiar și cuțitul, le ținea la îndemînă, iar privirea-i ageră, abia mijită printre gene, pîndea orice mișcare – deși numai eu, care-l cunoșteam ca pe mine însumi, eram în măsură să-i observ încordarea. Ziceai că stă cu ochii închiși, că doarme. Firește că și eu făceam la fel.

Ploaia încetă curînd și vîntul se mai potoli. Ne-ar fi convenit să ne mutăm acum în cîmp deschis, dar am fi dat loc la nemulțumiri și proteste din partea celorlalți. De aceea rămaserăm pe loc.

Aflîndu-ne pe teritoriul ostil al indienilor siouxi, aveam un pretext serios ca să nu încingem focul, după care s-ar fi putut orienta eventualii aliați ai însoțitorilor noștri. Eram siguri că, datorită deprinderii noastre cu întunericul, vom descoperi la timp orice mișcare suspectă...

Ne adăpostiserăm, cum spuneam, sub niște copaci cu rămurиș bogat și, presupunînd că dușmanul nu ar putea veni decît

dintr-o anume direcție, stăteam cu fața la pădure. Sus, în văzduh, se ivi secera subțire a lunii, presărînd cu lumină ușoară, mată, creștetele copacilor boltiți deasupra noastră. Conversația celor patru se prelungea mereu, zgomotos. Era clar că, deși nu ni se adresau direct, urmăreau să ne rețină atenția și să ne-o sustragă de la alte preocupări. Winnetou stătea întins pe jos, rezemat în cotul stîng și cu capul în palmă. Deodată, observai că-și îndoaie ușurel piciorul drept, închipuind cu genunchiul un unghi ascuțit. Avea oare de gînd să tragă cu arma „de la genunchi", acea faimoasă și dificilă poziție pe care am descris-o în altă parte?

Într-adevăr! Apucă pușca de argint și o lipi, aparent fără nici o intenție, de coapsă. Scrutînd întunericul în prelungirea puștii lui Winnetou, descoperii o licărire slabă de tot, cam fosforescentă, ce stăruia într-o tufă, sub un copac – al patrulea de lîngă noi. Numai un om ca Winnetou, extrem de ager și exersat, o putuse zări. Fără îndoială că acolo se ascundea cineva. Winnetou se pregătea deci să-l împuște pe spion „de la genunchi", să-l trăsnească drept între ochi, singura țintă sigură. Încă nițel – și ochii aceia vor intra în bătaia puștii. Așteptam încordat clipa fatală. Winnetou nu trăgea niciodată pe alături, fie chiar și noaptea, din această poziție dificilă. Văzui cum își fixează degetul pe trăgaci... Dar nu apăsă... Dimpotrivă, lăsă să-i alunece pușca din mînă și își întinse la loc piciorul. Ochii din tufiș dispăruseră.

— Șiret, băiatul! îmi șopti Winnetou în graiul apașilor.

— Pesemne că știe cum se trage „de la genunchi". S-o fi descurcînd și el din asemenea poziție, îi spusei tot în șoaptă.

— E o față palidă.

— Desigur. Un sioux n-ar sta cu ochii căscați. Acuma știu că dușmanul ne pîndește.

— Dar și dînsul știe că l-am simțit.

— Așa e, din păcate. O fi înțeles că te pregăteai să tragi; de-acum înainte, va fi cît se poate de atent.

— N-o să-i ajute la nimic. Mă iau după el.

— E primejdios...

— Pentru mine?

— Va observa numaidecît că ai dispărut de aici și...

— *Pshaw!* Îl fac să creadă că mă duc la caii noștri. Asta n-o să-l neliniștească.

— Lasă-l mai bine în seama mea, Winnetou!

— Cum, vrei să te trimit pe tine în gura lupului, ca și cînd mie mi-ar fi teamă?! Eu l-am zărit primul și e dreptul meu să-l învăț minte. Ajută-mă numai să ies de aici fără să-i trezesc bănuiala.

Ca să-i împlinesc dorința, mă adresai după cîtva timp însoțitorilor noștri:

— Ia mai încetați cu sporovăială! Pornim dis-de-dimineață și trebuie să mai apucăm un pic de somn! Spuneți, vă rog, *mister* Rollins, v-ați priponit bine calul?

— Bine! răspunse acesta contrariat că le-am întrerupt taifasul.

— Al meu se cam plimbă în voie, interveni cu glas tare Winnetou. Trebuie să-i aleg și eu un locșor de păscut în timpul nopții și să-l priponesc. Vrea fratele Old Shatterhand să-l duc și pe-al lui?

— Dacă ești atît de bun! încuviințai, ca și cînd am fi avut într-adevăr grija cailor.

Winnetou se ridică încet, își aruncă pe umeri pătura și plecă agale spre cai. Știam însă că, mai încolo, se va culca pe burtă și se va tîrî înapoi spre pădure. Firește că pătura nu-i slujea la nimic; nu o luase decît pentru a-i deruta pe ceilalți.

Discuția, întreruptă o clipă, se reanimă. Faptul îmi convenea numai în parte. Winnetou putea, ce-i drept, să se apropie mai ușor de spionul cu pricina, dar în același timp eu, de aici, nu-l mai puteam urmări cu auzul. Mă prefăcui că moțăi, cu ochii aproape închiși, ca și cum nimic nu m-ar interesa. De fapt, observam cu mare atenție liziera pădurii.

Trecură cinci, zece minute; se făcu aproape o jumătate de oră. Începea să mă îngrijoreze soarta lui Winnetou, căci știam cît de dificil e să te furișezi pe întuneric și cîtă precauție se cere

cînd ai de-a face cu un dușman șiret care, pe deasupra, se mai și așteaptă la o surpriză. În sfîrșit, auzii zgomot de pași din direcția în care plecase Winnetou, cică după cai. Întorsei pentru o clipă capul și zării o umbră care venea de departe, fără grabă. Deslușeam și pătura aruncată pe umeri. Așadar, era limpede. Winnetou îl prinsese pe spion și-l făcuse inofensiv.

Îl așteptam acum cu sufletul ușurat. Pașii se apropiau din ce în ce, apoi se opriră îndărătul meu și... stupoare! Un glas care nu era al lui izbucni:

— Și acum, ține!

Mă întorsei brusc și văzui într-adevăr pătura, dar cel ce o purta ca să mă inducă în eroare nu era apașul, ci un individ bărbos, care-mi păru cunoscut. Se pregătea tocmai să mă lovească cu patul armei. Dădui să sar la o parte, însă prea tîrziu: doar atît că nu mă nimeri în creștet, ci la ceafă – un loc, de altfel, și mai primejdios. Lovitura mă paralizâ; o a doua, drept în creștet, mă făcu să-mi pierd cunoștința.

Trebuie să fi zăcut așa pe puțin cinci-șase ore, deoarece, cînd îmi revenii în fire și, cu mari eforturi, îmi ridicai nițel pleoapele ca de plumb, se lumina de ziuă. Cîteva clipe, și închisei din nou ochii. Eram într-o stare cu totul aparte: nici somn, nici trezie, nici ceva intermediar. Îmi era de parcă aș fi murit și spiritul meu asculta discuția celor adunați lîngă propriu-mi cadavru. Numai că nu distingeam cuvintele – pînă ce auzii o voce care m-ar fi putut scula într-adevăr din morți:

— Cîinele de apaș nu vrea să mărturisească nimic, iar pe ăstălalt îmi pare că l-am ucis. Păcat! Capturarea lui m-a bucurat mai mult ca orice. L-aș fi făcut eu să simtă ce înseamnă să cazi în mîinile mele! Aș da nu știu cît să văd că mai trăiește!

Timbrul acestei voci mă făcu să holbez ochii. Priveam fix la individul pe care din cauza bărbii lui dese și buimac cum eram, nu-l recunoscusem din prima clipă. Îmi veți înțelege desigur grava uimire, aflînd că omul respectiv era Santer, nimeni altul decît Santer! Aș fi vrut să nu observe că trăiesc – dar nu reușeam.

Pleoapele, care mai înainte îmi păruseră atît de grele, refuzau acum să se închidă. Îl țintuiam cu privirea și parcă nu eram în stare să mi-o mut de la el pînă ce, la un moment dat, ticălosul sări în sus de bucurie.

— Trăiește, trăiește! A deschis ochii! Ia să controlez dacă mă înșel, ori ba.

Îmi adresă o întrebare. Neprimind nici un răspuns, se lăsă în genunchi lîngă mine, mă apucă de guler și mă zgîlțîi zdravăn, izbindu-mă cu capul de pietroaiele pe care zăceam. Să mă apăr, nu era chip: fusesem legat cobză.

— N-ai de gînd să vorbești, cîine? Văd că răsufli, ți-ai venit în simțiri, poți să răspunzi. Dacă nu vrei, îți smulg eu vorba din gură.

Îmi tot scutura capul în toate părțile, încît îl zării alături pe Winnetou, legat fedeleș, strîns ca un ghem. O asemenea poziție l-ar fi dat gata pînă și pe „omul-șarpe" de la bîlci. Cîtă suferință va fi îndurat bietul meu prieten! Și poate că stătea așa de multe ore, chinuit în mod barbar. În afară de el și de Santer, nu mai vedeam decît pe pretinsul Warton, cu fiul și cu nepotul său. Rollins, ajutorul negustorului, nu era de față.

— Ei, ai de gînd să vorbești? răcni Santer amenințător. Vrei să-ți trezesc limba cu cuțitul? Răspunde dacă mă cunoști, dacă știi cine sînt, dacă înțelegi ce-ți spun!

Ce rost mai avea să tac? Ne-am fi înrăutățit situația și atîta tot. Măcar de dragul lui Winnetou trebuia să mă arăt mai maleabil. Ce-i drept, nici nu știam dacă sînt în stare să vorbesc, dar încercarea îmi reuși oarecum:

— Vă cunosc. Sînteți Santer.

— Așa, așa! Mă recunoști, care vasăzică! rînji el satisfăcut. Îmi închipui că te bucuri grozav! Ce surpriză pentru tine, ce plăcere, ce încîntare! Nu-i așa?

Am ezitat să răspund acestei explozii de batjocură. Atunci își scoase cuțitul și îi sprijini vîrful de pieptul meu.

— Deschide gura, spune „da" răspicat! Că de nu îți străpung inima!

În ciuda durerilor care desigur că-l torturau, Winnetou interveni:

— Fratele meu Shatterhand nu va spune „da"! Mai degrabă se va lăsa ucis!

— Taci, cîine! se răsti la el Santer. Dacă mai scoți un cuvînt, îți strîng legăturile pînă-ți crapă os cu os. Așadar, Old Shatterhand, prietene, dragule, nu-i așa că ești fericit de revedere?

— Da, am răspuns hotărît, fără a ține seama de dorința lui Winnetou.

— Ați auzit? Ați auzit? triumfă Santer, adresîndu-se celorlalți. Old Shatterhand, faimosul, invincibilul Old Shatterhand cum mai tremură în fața cuțitului! Iată-l cum recunoaște frumos, ca un băiețaș cuminte, că-l bucură nespus întîlnirea noastră.

Să nu fi fost starea mea chiar atît de proastă cum credeam sau cinismul acestui om să-mi fi dat, poate, puteri nebănuite – nu știu. Dar îmi simții deodată capul limpede, ușor, eliberat parcă de durere și amețeală. Izbucnii cu glas tare, rîzînd:

— Vă înșelați rău de tot! Nu de teama cuțitului am spus „da".

— Zău? Atunci, de ce?

— Fiindcă acesta e adevărul: mă bucur sincer că ne revedem, în sfîrșit.

Cuvintele din urmă le rostii cît se poate de serios, fără nici o nuanță de ironie sau de batjocură. Tonul acesta îl nedumeri pe Santer. Își înălță capul, încruntă sprîncenele și mă studie cîtva timp.

— Ce-ai spus? Am auzit bine? Oare ți-am zguduit creierul în așa hal, încît aiurezi? Care vasăzică, te bucuri cu adevărat?

— Bineînțeles! confirmai cu hotărîre.

— Pe toți dracii! Mai că-mi vine să cred că vorbești neserios!

— Cît se poate de serios!

— Atunci ești inconștient, ești nebun!

— Nicidecum. Sînt mai conștient ca niciodată.

— Da, da, da, atunci e vorba de obrăznicie, nemaipomenită obrăznicie! Omule, te fac covrig, ca și pe Winnetou... te spînzur de picioare, să-ți țîșnească sîngele prin toți porii!

— Asta n-o veți face!

— Și de ce n-aș face-o? Din ce motiv?

— Îl cunoașteți atît de bine, încît nu e nevoie să vi-l spun.

— Oho! Nu știu nimic!

— *Pshaw!* Pe mine nu mă păcăliți! Vreți să mă spînzurați? Poftim! În zece minute îmi dau duhul și n-o să mai aflați ceea ce vă interesează.

Nimerisem în plin. I-o citeam pe față. Privind mirat către Warton, clătină din cap și zise:

— Ați văzut, blestematul? Noi îl credeam mort și cînd colo, nici nu-și pierduse cunoștința! A auzit tot ce l-am întrebat pe Winnetou, roșul ăsta al naibii, care și-a pus lacăt la gură!

— Iar ați dat pe-alături, intervenii eu. Am zăcut într-adevăr în nesimțire, însă Old Shatterhand are destulă minte în cap ca să vă ghicească planul.

— Așa? Păi atunci, n-ai decît să spui ceea ce ne interesează!

— Absurd! Vă țineți de copilării! N-o să aflați nimic, absolut nimic! Dimpotrivă, vă declar încă odată că mă bucur sincer de întîlnirea noastră. Prea mult am dorit-o, pentru ca acum, cînd s-a realizat, să nu-mi încînte inima. În sfîrșit, ne găsim față în față, în sfîrșit!

Mă privi îndelung, ca absent. Trînti apoi o înjurătură, pe care nu o pot reda, și se răsti la mine:

— Afurisitule, ai noroc că te cred nebun, căci dacă aș fi convins că ești în toată firea și că-mi vorbești anume așa, ți-aș oferi niște lecții de tortură să te-nveți minte! Voi fi deci îngăduitor. Dar te previn: răspunde sincer și de bunăvoie. Altfel, te așteaptă o moarte de care n-a mai murit nimeni pe lumea asta!

Se așeză în fața mea și, după cîteva clipe de meditație, continuă:

— Voi, ăștia, vă credeți grozav de deștepți, cei mai teribili din tot Vestul Sălbatic. Dar cît de proști sînteți de fapt amîndoi! Uite, de pildă, Winnetou se luase pe urmele mele. Credea că mă prinde. Ei, ce zici, m-a prins? Altul în locul lui ar crăpa de rușine. Și acum, răspunde-mi cinstit: așa-i că aseară mi-ați zărit ochii?

— Da, confirmai eu.

— Așa-i că Winnetou voia să tragă în mine?

— Da.

— Ei vezi, eu mi-am dat seama numaidecît și m-am ascuns. Dînsul s-a sculat de lîngă tine și a dat să se strecoare pe furiș în spatele meu. Așa-i?

— Exact.

— Zicea să mă surprindă, ha-ha-ha-ha! Parcă n-aș fi știut ce urmărește! Și un copil ar fi înțeles manevra. Cică să mă surprindă pe mine! Ce tîmpenie! Zău dacă n-ați merita să vă batem la dos ca pe niște țînci! Venise să mă înșface pe mine și, cînd colo, l-am prins eu și l-am doborît cu patul puștii. Pe urmă, mi-am aruncat frumușel pe umeri pătura pe care o lepădase el și m-am dus să-ți fac o vizită. De fapt, ce ți-ai zis cînd m-ai văzut în locul apașului?

— M-am bucurat.

— Și cînd te-am pocnit o dată și a doua oară? Te-ai bucurat și atunci? Cred că mai puțin. V-am dus de nas ca pe niște băiețași de care nici măcar nu-ți vine să rîzi, pentru că-ți inspiră milă. Și acum? Acum vă aflați în puterea noastră și nicăieri nici o salvare, absolut nicăieri... afară de cazul că mi s-ar înmuia mie inima și m-aș hotărî la blîndețe. Nu e deloc exclus să vă ofer o dovadă de mărinimie, însă cu o condiție: să-mi dați informațiile de care am nevoie. Uită-te la acești trei bărbați! Sînt oamenii mei. Vi i-am scos în cale ca să vă ademenească. Ei, să-ți aud acum părerea: drept cine ne iei?

Știam eu acuma și cine și ce sînt cu toții, dar rațiunea îmi poruncea să fiu abil. De aceea, rostii:

— Mi-ajunge cît știu despre dumneavoastră; de mai mult n-am nevoie. Ați fost și ați rămas, desigur, pînă în ziua de azi, un nemernic.

— Bine! Ascultă ce-ți spun: voi trece deocamdată peste această gravă insultă; dar după ce încheiem discuția noastră, vine și răsplata. Ține minte, să nu uiți! Îți mărturisesc fără ocol că, decît semănatul, ne place mai mult culesul. Cel dintîi ne cam obosește și îl lăsăm în seama altora. Noi, unde dăm peste vreo recoltă ușor de cules, o și strîngem fără a sta mult pe gînduri; nici nu ne pasă ce vor spune oamenii care pretind că ogorul e al lor. Așa am făcut pînă acum, așa vom face și de aci încolo, pînă vom găsi că ne ajunge.

— Și cînd va fi asta?

— Poate chiar în curînd. Aici, prin apropiere, se află un lan tare frumos și bine copt. Am vrea să-l secerăm. Dacă izbutim, s-ar zice că ne-am căpătuit.

— Felicitările mele! rostii ironic.

— Mulțumesc! răspunse el pe același ton. Dacă ne feliciți înseamnă că ne dorești binele și vei fi drăguț să ne dai o mînă de ajutor ca să găsim lanul cu pricina.

— Ah! Nu știți unde se află?

— Știm numai că nu e departe de aici.

— Asta-i neplăcut.

— Nici o grijă! Ne dai tu informațiile necesare!

— Mă cam îndoiesc.

— Zău?

— Pe onoarea mea!

— De ce?

— Fiindcă nu cunosc nici un lan care să vă convină.

— Ba cunoști!

— Ba deloc!

— Asta s-o crezi tu! Dacă-mi îngădui, am să-ți împrospătez memoria. Firește că nu e vorba, propriu-zis, de un lan, de un cîmp, ci de o magazie ascunsă, pe care vrem să o golim.

— Ce fel de magazie?

— Cu piei, cu blănuri și cu alte asemenea.

— Hm! Și ziceți c-o cunosc?

— Da.

— Cred că vă înșelați.

— Nicidecum. Știu totul. N-ai să tăgăduiești că ați fost în casa bătrînului Corner, la Turkey-River.

— Am fost...

— Ce-ați căutat la el?

— Am poposit întîmplător, fără nici o intenție.

— Nu încerca să mă duci cu preșul! Eu am vorbit cu Corner și am aflat chiar din gura lui pe cine ați căutat acolo.

— Ei, pe cine?

— Pe un negustor, anume Burton.

— Palavragiu, bătrînul... Asta n-ar fi trebuit să v-o spună.

— Uite că mi-a spus. Negustorul urma să cumpere de la voi o mare cantitate de piei.

— De la noi?

— Adică, mai precis, de la Old Firehand, care conduce un grup de vînători și a strîns o grămadă de piei în depozit.

— Măi, măi, dar știu că sînteți bine informat!

— Nu-i așa? rîse Santer, plin de sine, fără să priceapă că-l iau peste picior. Nu l-ați găsit pe negustor; în schimb, v-a însoțit unul din oamenii lui. Noi am urmărit să vă prindem pe tustrei; din păcate, însă, individul, cred că-i zice Rollins, a șters-o în timp ce ne ocupam de voi.

Deprins să observ totul, chiar și cel mai mic amănunt, nu-mi scăpă faptul că, povestindu-mi acestea, Santer aruncase o privire către locul de unde ne pîndise în ajun. Ochii lui stăruiseră numai o clipă, poate fără voie, asupra tufișului respectiv – dar destul ca să devin atent. Nu cumva această fugară privire îl vizase tocmai pe Rollins? Trebuia să dezleg taina. Deocamdată, însă, nici nu mă uitai într-acolo, ca să nu simtă că bănuiesc ceva. Santer continuă să-mi vorbească:

— Dar nu face nimic. Nu-mi trebuie nici un Rollins cîtă vreme dispun de voi. Îl cunoști pe Old Firehand?

— Da.

— Știi și bîrlogul unde se ascunde?

— Cum să nu!

— Aha! Mă bucură că mi-o mărturisești cu atîta franchețe.

— *Pshaw!* De ce n-aș spune adevărul?...

— *Well!* Presupun, deci, că n-o să-mi faci greutăți.

— Credeți?

— Da. Pentru că recunoști, desigur, că n-aveți cale mai bună decît să spuneți totul, absolut totul.

— Și întrucît calea asta e cea mai bună?

— Vă veți ușura soarta. Chiar foarte mult.

— Și altminteri, ce credeți că ne-ar aștepta?

— Moartea! Doar mă cunoașteți și vă cunosc. Știm foarte bine cum stăm: cine cade în puterea celuilalt e pierdut. Ei, și ați căzut voi în puterea mea, deci trebuie să muriți. Întrebarea e însă: cum, în ce fel? Am fost dintotdeauna hotărît să vă jupoi pe îndelete, cu voluptate, pînă vă dați sfîrșitul. Acuma, luînd în considerare afacerea cu Old Firehand, poate că m-aș arăta mai puțin sever.

— Și, adică, ce am avea de făcut?

— Să-mi descrieți ascunzătoarea și să-mi indicați unde se află.

— Și, în schimb?

— Vă asigur o moarte rapidă, fără dureri; un glonț în cap.

— Splendid! Oferta e într-adevăr ispititoare, dar nu prea cuminte din partea dumneavoastră.

— Cum așa?

— De pildă, vrînd să profităm de această moarte ușoară și rapidă, am putea foarte bine să vă mințim, să vă indicăm un loc care nici măcar nu există.

— Ar însemna că mă credeți mult prea naiv; doar n-am să mă mulțumesc fără dovezile necesare. Deocamdată, să vedem dacă-mi trădați locul.

— Trădare, da, ăsta-i cuvîntul. Numai că Old Shatterhand, după cum veți fi știind, nu are obiceiul să trădeze. De altfel și Winnetou v-a refuzat. Îmi închipui că nici nu v-a învrednicit cu vreun răspuns, pentru că e prea mîndru ca să stea de vorbă cu orice secătură. Eu, însă, m-am pretat la discuție și n-am făcut-o fără scop.

— Vasăzică, dumneavoastră urmăriți un anume scop? Care? întrebă Santer cu vădită curiozitate.

— Nu e cazul să vi-l divulg; îl veți afla mai tîrziu.

Încercase să fie mai politicos cu mine, nu mă mai tutuise, îmi spunea „dumneavoastră" dar acum se răsti din nou:

— Prin urmare, refuzi și tu?

— Da.

— Nu vrei să-mi spui nimic?

— Absolut nimic!

— Te fac ghem ca pe Winnetou!

— N-aveți decît!

— Vă chinuim pînă scoatem sufletul din voi!

— Degeaba! Nu v-ați alege cu nici un rezultat.

— Asta s-o crezi tu! Găsim noi în orice caz depozitul!

— V-ar trebui un noroc chior, dar nici atunci nu v-ați atinge ținta. Ar fi prea tîrziu. Pentru că, fiți atent! Dacă nu ne întoarcem pînă la un anumit termen, atunci Old Firehand va fi avertizat și va goli depozitul. Așa ne-am înțeles cu el înainte de plecare.

Întunecat, scormonind în sinea lui, Santer își tot juca în neștire cuțitul, ceea ce însă nu mă înspăimînta deloc. Îi ghicisem de fapt dubla sa intenție. Prima eșuase: trebuia să treacă deci la cea de-a doua. Deși făcea eforturi, nu reușea decît în mică măsură să-și ascundă șovăiala.

Să ne ucidă și să-l jefuiască pe Old Firehand – iată ce-și propusese. Însă pofta de înavuțire covîrșea pînă și ura ce-o nutrea față de noi. În ultimă instanță, era chiar gata să ne elibereze, dacă astfel ar fi putut intra în posesia comorii. De aceea, așteptam oarecum fără grijă hotărîrea lui. În fine, își înălță din nou privirea:

— Vasăzică, ești decis să taci?

— Categoric!

— Chiar dacă refuzul v-ar costa imediat viața?

— Cu atît mai mult! O moarte rapidă e de preferat chinurilor la care vreți să ne supuneți.

— *Well!* Am să te silesc. Să vedem dacă mădularele tale sînt insensibile ca și ale apașului.

Făcu un semn celorlalți trei. Aceștia mă înșfăcară și mă duseră lîngă Winnetou – cu care prilej privii din nou către locul unde luciseră aseară ochii spionului. Da, bănuiala se adeveri: acolo se ascundea cineva. Își scosese puțin capul din frunziș ca să vadă ce se întîmplă cu mine. Și mi se păru că e Rollins.

Ca să fiu scurt, voi spune doar că mă legară ca și pe Winnetou. Zăcurăm așa vreo trei ore, fără să schimbăm între noi un cuvînt, fără să scoatem măcar un geamăt. Santer venea din sfert în sfert de ceas să ne întrebe dacă ne-am schimbat hotărîrea, dar nu primea nici un răspuns. Totul depindea de cine va ști să rabde mai mult – el sau noi. Eram convins că Winnetou vede situația în același fel.

Către amiază, după ce mai stăruise o dată fără succes pe lîngă noi, Santer se retrase și se sfătui în taină cu complicii săi. Apoi vorbi anume cu glas tare:

— Mi se pare și mie că s-o fi ascuns prin preajmă... Că de fugit, cum să fugă așa, fără cal?! Hai, căutați-l peste tot! Eu rămîn să-i păzesc pe dumnealor.

Se referise la Rollins. Însă faptul că vorbise în gura mare, îi demasca adevărata intenție. Cînd vrei să prinzi pe cineva care se ascunde prin apropiere, nu te apuci să strigi și să-l pui astfel în gardă. Complicii își luară armele și plecară. Iar eu, în sfîrșit, îi șoptii lui Winnetou:

— Știe fratele meu ce se urmărește?

— Știu. Îl vor prinde, cică, pe Rollins și-l vor aduce aici.

— Cu siguranță! Iar Santer, după ce, chipurile, îl va fi crezut dușman, se va preface că descoperă în el o veche cunoștință. Și, atunci Rollins va interveni în favoarea noastră...

— ...și Santer, „șovăind" cîtva timp, o să ne dea drumul. Lucrurile se vor petrece ca în acele case mari, frumoase, unde fețele palide joacă teatru.

— Exact! Santer firește că e negustorul care-și zice Burton, iar Rollins nu s-a arătat pînă acum, pentru că trebuia să fie, cică, prins, și astfel să intervină pentru eliberarea noastră.

— Așa e. Judecăm la fel. Dacă Santer ar fi fost mai deștept, n-ar fi avut nevoie de atîtea șiretlicuri. Îl lăsa pe Rollins să ne însoțească pînă la capăt și apoi ar fi aflat de la el unde ne poate găsi pe toți, pe noi și pe Old Firehand.

— S-a pripit, vezi bine. Fără îndoială că era cu siouxii-okananda cînd au atacat casa lui Corner. Doar sînt aliați. Iar Rollins, ajutorul, avea misiunea să iscodească... Bandiții ar fi trebuit să-și dea seama de la bun început că nu vom fi atît de păcătoși încît să-l trădăm pe Old Firehand. Acum încearcă să-și repare greșeala. Ne vor da drumul ca să ne urmărească apoi pînă la „fortăreață". Bine că nu i-am dat lui Rollins informații în legătură cu ascunzătoarea!

Discutarăm astfel, aproape fără să mișcăm buzele, încît Santer nici nu băgă de seamă. Stătea, de altfel, pe jumătate întors cu spatele și trăgea cu urechea la cele ce se petreceau în pădure.

După cîtva timp, se auzi de acolo un strigăt puternic, apoi răsunară alte glasuri și, tot ținînd-o într-o gălăgie, cei trei Warton se arătară de după tufiș; îl înșfăcaseră pe Rollins, care se zbătea nevoie-mare, cică să scape din mîinile lor.

— În sfîrșit, l-ați adus! le sări în întîmpinare Santer. Nu vă spuneam eu că trebuie să fie pe-aici?! Duceți-l lîngă ceilalți și să mi-l faceți ghem, ca și...

Nu sfîrși fraza și, covîrșit parcă de o surpriză grozav de plăcută, exclamă bîlbîindu-se:

— Ceee?! Ci... cine-i ăsta? Văd eu bine, sau e o părere?

La rîndul său, Rollins simula aceeași surpriză nebănuită, se smulse din mîinile celor trei Warton și rosti emoționat:

— *Mister* Santer! Dumneavoastră aici? E cu putință? O, atunci am scăpat! Nu mă mai tem de nimic!

— Firește, *mister* Rollins, firește! Fiți pe pace! Ia te uită cum m-am înșelat! Vasăzică, dumneavoastră sînteți acel Rollins pe care umblam să-l prind? Cui să-i treacă prin gînd că sînteți, nu-i așa, una și aceeași persoană cu... adică, vreau să spun, că lucrați acum cu Burton, negustorul?!

— Da, *mister* Santer, am dus-o și eu, ca omul, cînd mai bine, cînd mai rău, dar acum pot spune că sînt mulțumit. Mă aflam tocmai într-o călătorie de afaceri, excelentă afacere, *mister* Santer. Din păcate, însă, mă pomenesc aseară că...

Dar nu mai continuă și-i strînse cu efuziune mîinile, ca unui amic pe care nu-l văzuse de multă vreme. Apoi, deodată, uitîndu-se la noi, se arătă consternat:

— Ei, dar stați nițel, *mister* Santer! Nu cumva chiar dumneavoastră ne-ați făcut pozna aseară?

— Bineînțeles.

— Drace! Să mă trezesc atacat de cel mai bun prieten al meu, căruia i-am salvat de atîtea ori viața? Ce-aveți cu mine?

— Ce să am? Nimic. Nici nu v-am văzut bine la față. Ați șters-o ca din pușcă!...

— E adevărat. Voiam să mă pun mai întîi în siguranță, pentru ca, pe urmă, să le dau o mînă de ajutor acestor doi *gentlemeni*. De aceea nici n-am fugit prea departe. M-am ascuns chiar aici, așteptînd momentul potrivit ca să-i scap și pe ei. Dar de ce i-ați legat în așa hal? Asta-i prea de tot! Dați-mi voie să-i dezleg numaidecît!

Dădu parcă să vină spre noi, dar Santer îl apucă de braț:

— Ce vă trece prin gînd, *mister* Rollins? Indivizii ăștia sînt dușmanii mei de moarte!

— Dar, pe de altă parte, sînt prietenii mei!

— Nu mă privește! Noi avem o răfuială, trebuie să-i șterg de pe fața pămîntului. De aceea i-am și luat prizonieri. Firește... fără să știu de prezența dumneavoastră.

— Vai de mine, ce încurcătură! Vasăzică, sînt dușmanii

dumneavoastră de moarte? Și, totuși, n-am altă cale, trebuie să-i ajut! Oare aveți dovezi chiar atît de temeinice împotriva lor?

— Prea suficiente ca să le frîng de zece ori gîtul.

— Nu uitați, totuși, cine sînt!

— Credeți că nu-i cunosc?

— E vorba de Winnetou și de Old Shatterhand. Pe ăștia nu e cazul să-i ucideți așa, cu una, cu două!

— Tocmai fiindcă e vorba de ei nu pot să-i cruț pentru nimic în lume.

— Vorbiți serios, *mister* Santer?

— Foarte serios. Vă asigur că sînt iremediabil pierduți.

— Chiar dacă vă rog eu?...

— Chiar și atunci.

— Dar gîndiți-vă la ce-mi datorați! V-am salvat viața în atîtea rînduri...

— Știu și n-am s-o uit niciodată, *mister* Rollins.

— Vă mai amintiți ce s-a petrecut ultima oară?

— Ce?

— Ați jurat că-mi veți împlini orice dorință, orice rugăminte!

— Hm! Parcă-mi amintesc.

— Și dacă v-aș ruga, de pildă, acum...?

— Mai bine tăceți, pentru că în cazul de față sînt nevoit să vă resping rugămintea și n-aș vrea să-mi calc promisiunea. Lăsați-o pentru altă ocazie.

— Nu pot. E vorba de niște obligații care-mi sînt sfinte. Vă rog, *mister* Santer, veniți să vă explic!

Îl luă de braț și-l conduse mai la o parte. Acolo se încinse, aparent, o discuție în contradictoriu, însoțită de gesturi nervoase. Își jucau comedia cu atîta pricepere, încît – dacă nu eram convinși de adevărul adevărat – am fi fost în stare să-i credem. Apoi, Rollins se apropie de noi singur:

— Domnii mei, am obținut deocamdată permisiunea

de a vă ușura situația în care vă aflați. Ați văzut și dumneavoastră cîtă osteneală mi-am dat. Să sperăm că, pînă la urmă, tot voi reuși să vă eliberez.

Ne slobozi puțin legăturile, cît să putem respira mai ușor. Apoi se întoarse iar la Santer, reluîndu-și așa-zisa pledoarie în favoarea noastră. Dură destul de mult pînă ce, în sfîrșit, reveniră amîndoi și Santer ne ținu următorul logos:

— S-ar zice că dracul și-a pus în gînd să vă ocrotească. I-am făcut cîndva o promisiune acestui *gentleman* și acum trebuie să mă țin de cuvînt. Se folosește de ea și nu renunță nici în ruptul capului. De dragul lui sînt nevoit să fac cea mai gogonată prostie din viața mea. Vă voi da drumul. Dar toate lucrurile voastre, așadar și armele, rămîn la mine.

Nu-i răspunserăm nimic, nici eu, nici Winnetou.

— Ei? Vă surprinde așa de mult mărinimia mea, încît v-ați pierdut graiul?

Tăcurăm și de astă dată. Atunci interveni Rollins:

— Firește că sînt uluiți în fața unui gest atît de nobil. Am să-i dezleg.

Întinse mîna spre mine.

— Stați, nu vă atingeți! îi strigai. Lăsați-mă așa, *mister* Rollins!

— Ce aveți? Ați înnebunit?

— Ori totul, ori nimic!

— Cum adică?

— Nu primim libertatea dacă nu ni se restituie armele și celelalte lucruri!

— Dar e posibil? Ce gînduri mai sînt și astea?

— Gîndească alții cum le place! Winnetou și Old Shatterhand nu se urnesc de aici fără lucrurile lor. Mai bine murim decît să se afle pe urmă că am fost dezarmați!

— Omule, ar trebui să fiți bucuroși că...

— Destul! îi tăiai vorba. Știți că noi, cînd luăm o hotărîre, ținem morțiș la ea.

— Ei, drăcia dracului! După ce că fac totul ca să vă salvez, mai trebuie să înghit și răstelile voastre!

Îi trase din nou pe Santer deoparte. La această nouă consultare participară și cei trei Warton.

— Fratele meu a întors-o bine, îmi șopti Winnetou. Cu siguranță că ne vor face pe plac. Doar sînt convinși că, pînă la urmă, toate vor fi ale lor.

Eram și eu de aceeași părere. Bineînțeles că Santer o juca iarăși pe intransigentul, dar după cîtva timp se apropie de noi și rosti:

— Pot spune că aveți astăzi noroc cu carul. Cuvîntul dat mă obligă să fac niște lucruri de-a dreptul nebunești. Veți rîde voi acum de mine, dar vă asigur că eu voi rîde la urmă. Și asta cît de curînd! Uite ce am hotărît...

Făcu o pauză pentru a pregăti efectul scontat. Apoi reluă:

— Vă dau drumul, vă restitui și lucrurile. Dar toată ziua de azi veți rămîne aici, legați de copaci, ca să nu ne puteți urmări. Noi plecăm numaidecît la treburile noastre. *Mister* Rollins merge cu noi, pentru ca nu cumva să vă elibereze prea curînd. Se va întoarce însă odată cu căderea nopții. Îi datorați viața. Să-l răsplătiți cum se cuvine!

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Furăm legați de doi copaci vecini. Apoi oamenii lui Santer ne priponiră caii în apropiere și ne aruncară lucrurile grămadă. Mare ne-a fost bucuria cînd am văzut printre lucruri și armele noastre.

Fără a mai zăbovi, cei cinci încălecară și porniră. Noi rămaserăm tăcuți, extrem de atenți, gata să prindem cel mai mic foșnet – și stăturăm așa preț de un ceas. La un moment dat, Winnetou îmi șopti:

— N-au plecat nicăieri. S-au ascuns. Vor să ne urmărească după ce vom porni de aici, adică la căderea nopții, cum au hotărît ei. Asta ca să nu-i putem zări pe întuneric!... Ce-ar zice fratele meu dacă am pune mîna pe Santer? Cum să facem?

— În nici un caz nu trebuie să-l purtăm după noi pînă la Old Firehand.

— Firește că nu! N-are voie să vadă ascunzătoarea. Dacă mergem călare toată noaptea, apoi și ziua, putem ajunge mîine seară la „fortăreață". Dar noi ne vom opri pe parcurs. Rollins, urmîndu-ne, va lăsa, desigur, anumite semne în drum după care să se orienteze ceilalți. Cînd va sosi clipa, îl doborîm și ne întoarcem o bucată ca să-l așteptăm pe Santer cu ai săi. Se învoiește fratele meu cu acest plan?

— Da, cred că e bun. Santer e convins că ne are în mînă și, cînd colo, îl avem noi.

— *Howgh!*

Un singur cuvînt, atîta rosti apașul. Dar răzbătea din el o uriașă satisfacție că omul căutat de atîta vreme va fi, în sfîrșit, prins.

Ziua se tîra tăcută, cu încetineală de melc. Coborî apoi o seară lungă, leneșă și, în cele din urmă, odată cu primele semne ale nopții, auzirăm un tropot de cal. Rollins sări din șa, veni spre noi și ne desfăcu legăturile. Desigur că nu pierdu ocazia să se înfățișeze drept îngerul nostru salvator și să ne înșire verzi și uscate despre drumul pe care, cică, îl străbătuse însoțindu-l pe Santer. Noi făcurăm pe naivii și-l asigurarăm de toată recunoștința noastră, ferindu-ne însă de vorbe prea mari. Apoi ne suirăm pe cai și o luarăm încet din loc.

Firește că „salvatorul" se ținea înapoia noastră. Observam că, pentru a lăsa urme cît mai vizibile, își juca din cînd în cînd calul pe loc. Mai tîrziu, după ce răsărise luna, rupea din desiș cîte o crenguță, aruncînd-o jos drept semn de orientare.

Dimineața făcurăm un popas, iar la prînz altul – de data asta mai lung, cam de vreo trei ore. Întîrziam anume pentru ca Santer, care urma să pornească abia a doua zi în zori, să se apropie cît mai mult de noi. Făcurăm apoi încă vreo două ore de drum și mai rămînea cam tot atîta pînă la „fortăreață".

În sfîrșit, sosi momentul să ne răfuim cu Rollins.

Descălecarăm. Faptul trebuie să-i fi dat de bănuit, căci sări și el de pe cal, întrebîndu-ne:

— De ce v-ați oprit, domnilor? Trei popasuri într-o zi? Doar n-o mai fi chiar așa de mult pînă la Old Firehand! Decît să înnoptăm aici, mai bine i-am da drumul înainte.

Winnetou, altminteri atît de temperat, îi răspunse:

— Uite că ne-am oprit, pentru că bandiții n-au ce căuta la Old Firehand!

— Bandiți? Ce vrea să spună căpetenia apașilor?

— Vreau să spun că tu însuți faci parte dintr-o bandă.

— Eu? De cînd Winnetou e atît de ingrat, încît aruncă cu noroi asupra salvatorului său?

— Salvator? Crezut-ai oare cu adevărat că ne vei duce de nas pe amîndoi, pe Old Shatterhand și pe mine? Știm totul, de-a fir-a-păr. Burton, negustorul, e de fapt Santer, iar tu ești sluga lui. Tot drumul pînă aici l-ai așternut cu semne, ca să-i arăți pe unde s-o ia spre ascunzătoarea lui Old Firehand. Lucrezi cu dușmanul și te lauzi că ne-ai salvat! Am fost tot timpul cu ochii pe tine, fără să bănuiești. Dar acum ți s-a înfundat. Santer ne-a cerut să-ți arătăm recunoștință. Ei bine, facem socotelile!

Dădu să-l umfle pe Rollins. Văzînd primejdia, acesta se feri în lături și se aruncă în șa. Dar în aceeași clipă, eu prinsei dîrlogii, iar Winnetou sări pe crupa calului. Cum eu îl țineam în loc, Rollins căută să scape mai întîi de mine. Scoase pistolul, îl îndreptă asupra mea și trase. Mă aplecai fulgerător. Glonțul nu mă nimeri. Exact atunci trase și Winnetou, răsturnîndu-l pe bandit de pe cal; îl dezarmă și-i vîrî un căluș în gură. Apoi îi petrecurăm bine curelele în jurul trupului – aceleași cu care fuseserăm noi înșine legați – și îl imobilizarăm lîngă un copac. Calul i-l priponirăm la mică distanță. Ne gîndeam ca, mai tîrziu, după ce-l vom fi prins și pe Santer, să-l ducem acolo. Apoi încălecarăm și ne întoarserăm o bucată îndărăt – însă nu pe urmele noastre, ci paralel cu ele – pînă ajunserăm la un desiș izolat, de unde puteam supraveghea

apropierea lui Santer și alor săi. Ascunserăm caii în hogeag și ne așezarăm la pîndă.

Trebuiau să vină dinspre apus; într-acolo se întindea o mică prerie netedă, fără nici un obstacol, care ne permitea să-l zărim pe Santer înainte de a ajunge în dreptul nostru. După calculele noastre, nu mai aveam mult de așteptat. Mai rămăsese aproximativ un ceas și jumătate pînă la asfințitul soarelui. Probabil însă că Santer avea să apară mai curînd.

Ședeam tăcuți unul lîngă altul, fără să ne sfătuim măcar asupra modului cum vom proceda. Doar ne înțelegeam atît de bine, încît știam fiecare ce avem de făcut. Ne pregătiserăm *lassourile*. Santer și cei trei Warton nu ne mai puteau scăpa.

Dar trecu primul sfert de oră, apoi al doilea și al treilea, fără ca nimeni să se arate. Abia după aproape un ceas de așteptare zării la un moment dat, în partea de miazăzi a preriei, un punct care se deplasa rapid.

— *Uf!* Un călăreț! exclamă Winnetou, arătînd într-acolo.

— Exact, e un călăreț. Curios lucru!

— *Uf, uf!* Galopează în întîmpinarea lui Santer. Deslușești cumva culoarea calului?

— Pare să fie un roib.

— Într-adevăr, ca și calul lui Rollins.

— Rollins? Imposibil! Doar l-am legat bine de tot!

Ochii lui Winnetou fulgerau. Respirația i se acceleră și fața lui bronzată se întunecă și mai mult. Dar se stăpîni și zise calm:

— Să mai așteptăm un sfert de ceas.

Trecu și acesta. Călărețul dispăruse demult și Santer nu mai venea. În sfîrșit, apașul luă o hotărîre:

— Fratele meu să dea fuga pînă la Rollins, să vadă dacă mai e acolo și să se întoarcă numaidecît.

— Și dacă Santer cu ai lui apar între timp?

— Îi dovedesc eu și singur.

Scosei repede calul din hogeag și o luai înapoi la galop.

Cînd, după zece minute, ajunsei la locul cu pricina – Rollins, nicăieri! Dispăruse cu cal cu tot. Întîrziai încă vreo cinci minute, ca să cercetez urmele lăsate de fugar. Apoi mă repezii iarăși la Winnetou. Auzind care-i situația, apașul țîșni în sus, ca împins de un resort.

— Încotro să fi fugit? întrebă el.

— La Santer, ca să-l prevină.

— Ce arată urmele?

— Același lucru.

— *Uf!* A ghicit că vom lua drumul înapoi, ca să punem mîna pe Santer și a cotit-o nițel spre miazăzi ca să nu treacă prin dreptul nostru. De aceea l-am zărit tocmai la marginea preriei. Dar, mă-ntreb, cum s-o fi dezlegat? N-ai găsit vreo altă urmă?

— Ba da. Un călăreț, venind probabil din est, a descălecat lîngă el și i-a dat drumul.

— Te pomenești că vreun soldat din fortul Wilke...

— În nici un caz. Urma tălpilor e așa de mare, încît nu poate fi vorba decît de uriașele încălțări indiene ale lui Sam Hawkens. Iar după forma copitelor, cred că am recunoscut-o și pe bătrîna lui Mary.

— *Uf!* Poate că mai e totuși timp să-l prindem pe Santer. Fratele meu Shatterhand să vină!

Sărirăm pe cai și pornirăm ca vîntul spre vest. Winnetou nu scotea o vorbă și gonea năprasnic. Vai și amar dacă-l prindea pe Santer!

Soarele dispăruse după orizont. În cinci minute, străbăturăm mica prerie; după alte trei minute dădurăm de urmele lui Rollins, venind din stînga și alăturîndu-se urmelor noastre mai vechi; încă trei minute și ajunserăm la locul unde fugarul se întîlnise cu Santer și cu cei trei Warton. Stătuseră doar cîteva clipe în loc și făcuseră repede cale-ntoarsă. Deși era întuneric, ne-ar fi fost destul de ușor să-i urmărim dacă ar fi luat-o îndărăt, pe drumul știut de noi. Dar ei, prudenți, se abătuseră în altă direcție. Iată de ce, orbecăind o vreme prin necunoscut – nici urmele nu se mai

vedeau din cauza întunericului – furăm nevoiți, în ultimă instanță, să abandonăm.

Mut ca și pînă atunci, Winnetou își întoarse calul și o luarăm la galop înapoi. Goneam iarăși spre vest. Mai văzurăm odată locul unde îl pîndiserăm pe Santer, apoi copacul de care fusese legat Rollins – și trecurăm înainte spre „fortăreață". Santer ne scăpase iarăși din mîini. Oare numai vremelnic, sau pentru totdeauna? Urmărirea n-o puteam relua decît la revărsatul zorilor. Și era de așteptat ca Winnetou să nu renunțe la ea cu nici un preț.

Tocmai răsărea luna cînd ajunserăm în preajma Mankizilei și ne lăsarăm în jos către rîpa unde, ascuns după tufișuri, stătea de obicei omul nostru de gardă. Era, într-adevăr, acolo și ne somă cu glas tunător. Auzind răspunsul nostru, se grăbi să-și ceară scuze:

— Nu vă supărați că am strigat cam tare, însă azi trebuie să fim mai treji ca oricînd.

— De ce?

— Pare că se întîmplă ceva înăuntru.

— Ce anume?

— Nu prea știu. Dar cum s-a întors, mărunțelul acela de Sam Hawkens, parcă așa îi zice, s-a pornit pe un discurs interminabil.

— Păi cum, a fost plecat?

— Da.

— Singur?

— Singur.

Se confirma deci faptul că bătrînul Sam, altminteri atît de șiret, făcuse prostia de a-l elibera pe Rollins.

Intrînd în „fortăreață", primul lucru ce-l aflai era că starea lui Old Firehand se înrăutățise. Deși boala nu prezenta un pericol deosebit, menționez totuși împrejurarea, pentru că tocmai ea avea să mă despartă de Winnetou.

Sărind de pe cal, apașul se îndreptă repede spre focul

de tabără unde Sam Hawkens, Harry și ofițerul de la fortul Wilke ședeau lîngă Old Firehand, întins pe jos și învelit în pături.

— Slavă Domnului că v-ați întors! Ne întîmpină acesta cu voce stinsă. L-ați găsit pe negustor?

— L-am găsit și l-am pierdut, răspunse Winnetou. Fratele meu Hawkens a fost cumva plecat?

— Da, am tras o raită prin împrejurimi, confirmă cu candoare Sam.

— Știe frățiorul meu cam ce e dînsul?

— Ce să fie! Un *westman*, dacă nu mă-nșel!

— *Westman*? Un dobitoc, asta ești. Un dobitoc cum nu s-a văzut și nu se va vedea vreodată. *Howgh!*

După această solemnă caracterizare, apașul îi întoarse spatele și plecă. O asemenea explozie din partea lui Winnetou, altminteri atît de calm și delicat, stîrni, bineînțeles, senzație. Dar totul se clarifică după ce le povestii oamenilor cele întîmplate. Îl găsisem pe Santer și ne scăpase din nou! Era o pățanie cum nu se poate mai tristă. Prichindelul de Sam își ieși pur și simplu din fire; se blestema, se înjura, își zbîrlea întruna barba haotică și nu mai reușea să se potolească; își smulse și peruca din cap, batjocorind-o în fel și chip, dar nici așa nu se calmă. Pînă la urmă, o dădu de pămînt și trase concluzia:

— Winnetou are dreptate, perfectă dreptate! Sînt cel mai sinistru dobitoc, cel mai tîmpit *greenhorn* din cîți fac umbră pămîntului! Și tîmpit voi fi cîte zile-oi avea!

— Cum s-a făcut, dragă Sam, de-a scăpat Rollins? îl descusui.

— Prostia mea, omule! Auzii două împușcături și o luai călare în direcția respectivă. La un moment dat, ce-mi văd ochii? Un om legat de un copac și alături un cal priponit, dacă nu mă-nșel. Îl întreb, firește, pe individ cum de-a ajuns în starea asta și el se dă drept negustorul care îl caută pe Old Firehand; cică indienii l-au atacat și l-au legat de copac.

— Hm! Dintr-o singură privire ai fi putut constata că urmele nu proveneau de la indieni.

— Așa-i, dar pesemne că intrasem într-o zodie rea. Și uite că l-am dezlegat. Aveam de gînd să-l aduc încoace, dar a sărit pe cal și dă-i, exact în direcție opusă. Eu, ce să spun, căzui la griji, mai ales din cauza indienilor de care îmi vorbise. Așa că hotărîi să dau fuga încoace și să dau alarma, dacă nu mă-nșel. Îmi vine să-mi smulg părul din cap, dar ia-l de unde nu-i! Iar peruca, pot s-o și calc în picioare, că tot nu se schimbă situația. Mîine, însă, las' pe mine, găsesc eu urmele individului și nu mă las pînă nu-l prind și nu-i curăț pe toți!

— Fratele Sam nu va face nimic, interveni Winnetou, care se înapoiase între timp. Eu, căpetenia apașilor, îl voi urmări singur pe ucigaș. Frații mei albi să rămînă pe loc pentru că Santer s-ar putea să vină totuși la „fortăreață" ca s-o prade și atunci e nevoie aici de oameni curajoși care să-i stea împotrivă.

Ceva mai tîrziu, după ce oamenii se mai liniștiră, dăruindu-se odihnei, mă dusei să-l caut pe Winnetou. Calul lui păștea la malul apei, iar el stătea culcat în iarbă. Cînd mă văzu, se ridică în picioare și-mi prinse mîna:

— Știu ce vrei să-mi spui, frate Charly; ai dori să mă însoțești ca să-l prindem pe Santer, nu-i așa?

— Da.

— Asta nu trebuie s-o faci. Old Firehand o duce cam rău cu sănătatea; Harry e încă un copil; Sam Hawkens, după cum te-ai putut convinge și tu adineauri; îmbătrînește; iar soldații de la fort sînt niște străini totuși. Aici, Old Firehand are mai multă nevoie de tine decît am eu dincolo; cu Santer o scot și singur la capăt. În schimb, ce se întîmplă dacă, în lipsa mea, ticălosul vine pe drum ocolit și, cu cîțiva oameni de strînsură, pătrunde în „fortăreață"? Haide, arată-mi că ții la mine și rămîi cu Old Firehand! Vrei să-mi îndeplinești dorința, frate?

Îmi venea nespus de greu să mă despart de viteazul meu prieten, dar în fața stăruinței sale mă văzui obligat să cedez. În

fond, argumentul lui era just: Old Firehand avea mai multă nevoie de ajutor decît dînsul. Totuși, nu mă putui abține să nu-l însoțesc o bucată de drum. Mai scînteia încă pe boltă luceafărul dimineții cînd pornirăm împreună prin pădure. Apoi, odată cu răsăritul soarelui, ne oprirăm chiar în locul de unde Santer făcuse cale-ntoarsă. Ochiul ager al apașului mai desluși încă urmele.

— Aici ne luăm rămas bun, rosti Winnetou, aplecîndu-se din șa și punîndu-și dreapta pe umărul meu. Marele Spirit poruncește să ne despărțim, dar la timpul cuvenit vom fi iarăși împreună, căci Old Shatterhand și Winnetou nu pot rămîne departe unul de celălalt. Pe mine vrăjmășia mă mînă înainte, pe tine te oprește aici prietenia, iar dragostea va face să ne întîlnim din nou. *Howgh!*

Îmi strînse mîna și, îndemnîndu-și calul cu un strigăt ascuțit, se depărta în grabă. Pletele-i lungi și negre fluturau în văzduhul alb al dimineții. Vei reuși oare să pui mîna pe dușman? Cînd ne vom revedea, dragul meu Winnetou?

SFÎRȘITUL VOLUMULUI II

Pagină intenționat goală

DIN SERIA WINNETOU

WINNETOU

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE

TESTAMENTUL LUI WINNETOU